11023
318
5

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΠΥΡΟΥ Δ. ΜΑΛΑΦΟΥΡΗ
Αὐξ. ἀριθ. βιβλ. 11023
Σειρὰ τάξεως

11023

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

διὰ τοὺς

ΠΑΙΔΑΣ

ΣΥΝΕΡΑΝΙΣΘΕΝΤΑ

ὑπὸ

Κωνσταντίνου Βαρδαλάχου.

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Περίοδος Τρίτη.

„Ἵνα διδαχθῶσι πολλοὶ, καὶ πληθυνθῇ
„ἡ γνῶσις.“

Δανιήλ. Κεφ. 13'. Στίχ. 4.

ΕΝ ΟΔΗΣΣΩ,

Ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ τοῦ τῶν Ἑλλήνων Ἐμπόρων Σχολείου,

1830.

Δημ. Βιβλιοθ. Ιωαννίνων 1023

Печатать позволяется:

съ тѣмъ, чтобы по напечатаніи, до выпуска изъ Типографіи, представлены были въ Главный Цензурный Комитетъ семь экземпляровъ сей книги, для препровожденія куда слѣдуетъ, на основаніи узаконеній. Одесса, Іюня 19 дня 1829 года.

Цензоръ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
Е. Персіяни.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

διὰ τοὺς

ΠΑΙΔΑΣ.

Библ. Акад. Дерптск. 11023

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ.

ΜΑΘΗΜΑ Α'.

Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ παντός.

Ὁ ἥλιος κυκλοφορεῖ ὁλόγυρα εἰς τὴν γῆν *) ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν ἀνατολήν, εἰς διάστημα ὁλοκλήρου χρόνου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σφαῖρα τοῦ παντὸς καθημέραν ὁμοῦ μὲ τὰ ἄστρα κυκλοφορεῖ ὁλόγυρα εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν, μεταφέρει ὁμοῦ καὶ τὸν ἥλιον, καὶ τὸν κάμνει νὰ περιγράφῃ καθημέραν παράλληλον τοῦ Ἰσημερινοῦ κύκλον, ὡς νὰ κινῆται καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν, καὶ τοῦτο κάμνει τὸ ἡμε-

*) *Κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἐδῶ ἐξηγοῦμεν μόνα ὅσα βλέπομεν.*

ρονύκτιον· παρομοίως καθὼς, ἐὰν ὁ Μύρμηξ, ἢ ἡ μυῖα κινῆται ἐπάνω εἰς σῶμα ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν ἀνατολὴν, καὶ ἐγὼ στρέφω τὸ αὐτὸ σῶμα ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν. Ὅθεν μᾶς φαίνεται, ὅτι καθημέραν ὁ ἥλιος μένει ὀπίσω, καὶ τοῦτο μᾶς κάμνει νὰ συμπεραίνωμεν ὡς πρὸς τὴν ὅρασιν, ὅτι ἡ ἰδιαιτέρα τοῦ ἡλίου κίνησις γίνεται ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν ἀνατολήν.

Ἐὰν παρατηρήσωμεν καμμίαν ἡμέραν τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου σιμὰ εἰς κανένα δένδρον ἢ βουνὸν, θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὰς ἀκολούθους ἡμέρας ὅτι μακρύνεται ὁ ἥλιος ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ δένδρον ἢ βουνὸν, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ νὰ μακρύνεται εἰς διάστημα ἓξ μηνῶν, ἔπειτα ἀρχίζει πάλιν νὰ ἔρχεται, καὶ μετὰ ἓξ μῆνας φθάνει σιμὰ εἰς τὸ δένδρον, ἢ βουνὸν· τοῦτο μᾶς κάμνει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ ἐκλειπτικὴ εἶναι λοξὸς κύκλος.

Ἐπειδὴ ἡμεῖς, οἱ κατοικοῦντες τὸ ἀρκτικὸν ἡμισφαίριον, ἔχομεν τὸν ἀρκτικὸν πόλον ὑψωμένον, ἀκολούθως πρέπει νὰ ἦναι χαμηλωμένος δι' ἡμᾶς ὁ ἀνταρκτικὸς ὑποκάτω εἰς τὸν ὁρίζοντα πρὸς μεσημβρίαν. Λοιπὸν οἱ παράλληλοι, ἐπειδὴ δὲν εἶναι μέγιστοι κύκλοι, κόπτονται εἰς ἄνισα μέρη ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα, καὶ κλίνουσι πλαγίως πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτοὶ, καὶ ὁ Ἰσημερινός. Ὅθεν οἱ ἐκεῖθεν ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν παράλληλοι πρὸς μεσημβρίαν ἔχουν τὰ μικρότερα τόξα πρὸς ἡμᾶς ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα, καὶ τὰ μεγαλήτερα ὑποκάτω· τὸ ἐναντίον ἀκολουθεῖ ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν καὶ ἐδῶ, ἤγουν τὰ μεγαλήτερα τόξα εἶναι εἰς τὸ ἄνω ἡμισφαίριον, καὶ τὰ μικρότερα εἰς τὸ κάτω.

Τὸ Ὀμμάτιον.

„Τὸ κοίλωμα τοῦ ὀμματίου περιέχει τρία διαφανῆ ὑγρὰ ἐκ διαφόρου πυκνότητος, βαλμένα τὸ ἓν ἔμπροσθεν τοῦ ἄλλου μέσα εἰς λεπτοτάτους ὑμένας· τὸ ἕνα ὑγρὸν εἶναι ὑδατῶδες, τὸ ἄλλο κρυσταλλῶδες, καὶ τὸ τρίτον ὑελῶδες· ταῦτα περιέχονται εἰς διπλοῦν τύλιγμα λεγόμενον χοροειδὴς χιτών, καὶ εἶναι μαυρουδερὸν, καθὼς τὸ βλέπομεν εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀμματίου. Εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος εἶναι μία τρύπα, ἥτις λέγεται Κόρη· ὁλόγυρά της εἶναι ἴνες, αἱ ὁποῖαι συμμαζονόμεναι, στενεύουσι τὴν κόρην, διὰ νὰ μὴν ἐμβῇ πολὺ φῶς, καὶ βλάψῃ τὸ ὀμμάτιον. Ἔμπροσθεν τῆς κόρης εἶναι βαλμένον τμῆμα σφαίρας διαφανές, καὶ λέγεται Κερατοειδὴς χιτών.

Ἐρχόμεναι αἱ τοῦ φωτὸς ἀκτῖνες, ἐμβαίνουσιν εἰς τὴν κόρην εἰς σχῆμα δεματίου. Ὅταν περνῶσιν ἀπὸ τὸν κερατοειδῆ χιτῶνα, θλῶνται, καὶ αἱ παράλληλοι ἀκτῖνες ἑνόνονται εἰς τὰ ἄκρα των, ἀλλ' εὐθὺς περνοῦν ἀπὸ τὸ ὑδατῶδες, καὶ χωρίζονται· διότι εἶναι ἀραιότερον τὸ ὑγρὸν τοῦτο ἀπὸ τὸν κερατοειδῆ χιτῶνα, ἀλλ' εἰς τὸ κρυσταλλῶδες διορθόνεται ὁ χωρισμὸς τῶν ἀκτίνων. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἕνωσις γίνεται πολλὴ, τὸ ὑελῶδες ὑγρὸν διορθόνει τὴν ἕνωσιν, καὶ οὕτω φθάνουσιν αἱ ἀκτῖνες εἰς τὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα, καὶ ἐκεῖ προξενοῦσι τὸν τύπον· καὶ ἐδῶ παρομοίως πρέπει νὰ θαυμάσωμεν τὴν σοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ.

Ὁ Καταράκτης (τὸ κοινῶς λεγόμενον ἀσπράδι) εἶναι πάθος, καὶ γίνεται, ὅταν τὸ κρυσταλλῶδες ὑγρὸν πυκνωθῇ, καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ περά-

σωσιν αἱ ἀκτῖνες. Οἱ μυίωπες (κοντόφθαλμοι) ἔχουν τὸ κρυσταλλῶδες πολλὰ κυρτὸν, καὶ εὐθὺς, ὡς ἔμβουν αἱ ἀκτῖνες εἰς τὸ ὀμμάτιον ἑνόνονται, πρὶν φθάσουν εἰς τὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα· διὰ τοῦτο οἱ τοιοῦτοι φέρουν σιμὰ τὸ ἀντικείμενον, διὰ νὰ μὴ προφθάσουν νὰ ἑνωθῶσιν ὀγλήγορα αἱ ἀκτῖνες. Οἱ γέροντες, καὶ πρεσβύωπες, τὸ ἐναντίον, ἔχουν πλατὺ τὸ κρυσταλλῶδες, ὅθεν αἱ ἀκτῖνες ἐμβαίνουσι χωρισμέναι, καὶ δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ ἑνωθῶσι· διὰ τοῦτο οἱ τοιοῦτοι κρατοῦσι μακρὰν τὸ ἀντικείμενον, διὰ νὰ ἔχωσι καιρὸν αἱ ἀκτῖνες νὰ ἑνόνωνται.

Ἱστορία τῆς Ῥωσσίας.

862 — Ἐθεμελιώθη ἡ μοναρχία τῆς Ῥωσσίας ἀπὸ τὸν Ῥουρὶκ, ἀρχηγὸν Σκανδιναῦον.

987 — Βασιλεία τοῦ Βλαδιμίρου· οὗτος ἐδέχθη τὴν Χριστιανικὴν πίστιν.

Οἱ διάδοχοί του εἶναι σχεδὸν ἄγνωστοι ἕως εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ πέμπτου αἰῶνος.

1330 — Ἰβὰν Δανιηλοβίτς ὑποτάσσει ὅλους τοὺς μικροὺς ἡγεμόνας, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μοιρασθῆ τὴν Ῥωσσίαν, καὶ τὴν ἔνωσεν εἰς μίαν Βασιλείαν.

1490 — Βασίλειος Ἰβάνοβιτς ἐπονομάζεται Κζὰρ, ἀπὸ τὸ Καῖσαρ, ἤγουν αὐτοκράτωρ.

1533 — Ὁ υἱός του Ἰβὰν Βασιλοβὶτς ἀποκτᾷ τὰ βασίλεια τοῦ Καζὰν καὶ Ἀστραχὰν, καὶ ἀρχίζει τὸν πολιτισμὸν τῆς Ῥωσσίας· ἀλλ' αἱ ταραχαὶ, μὲ τὰς ὁποίας ἐταράττετο ὁ λαὸς εἰς τὸν καιρὸν τῶν διαδόχων του, τὸν ἔρριψε πάλιν

εἰς τὴν προτέραν ἀμάθειαν. Ὁ Βασιλοβὶτς ἐβασίλευσε πλειοτέρους ἀπὸ πενῆντα χρόνους.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἀνάβασις τοῦ νεωτέρου Κύρου.

Ἐὰν ὁ Κῦρος εἶχε μερικὰ προτερήματα, ἡ φιλοδοξία του ὅμως, ἡ πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀχαριστία του καὶ ἀποστασία τὸν καταδικάζουσιν. Ἐπιβουλεύσας τὸν ἀδελφὸν, ἐσυγχωρήθη, καὶ πάλιν ἐπεχείρησεν ἀποστασίαν. Ἐστρατολόγησε λοιπὸν, καὶ ἐκάλεσεν Ἕλληνας μισθοφόρους, τῶν ὁποίων ἀρχιστράτηγος ἦτον ὁ Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος.

Τὴν ὥραν τῆς μάχης, ὁ Κλέαρχος ἐσυμβούλευσε τὸν Κῦρον νὰ στέκεται εἰς ἀσφάλειαν ὀπίσω ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' ὁ φιλόδοξος νέος τὸν ἀπεκρίθη. „Θέλεις λοιπὸν, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, „ὁπόταν πασχίζω νὰ γείνω Βασιλεὺς, νὰ φανῶ τῆς „Βασιλείας ἀνάξιος;“ Οἱ Ἕλληνες σκορπίζουσι τὸ πλῆθος τῶν Περσῶν, καὶ ὁ Κῦρος κηρύττεται διὰ μίαν στιγμὴν Βασιλεύς· ἀλλ' ὅτε εἶδε τὸν ἀδελφὸν, ἐφώναξε „τὸν βλέπω“ καὶ ὁρμᾷ κατεπάνω του· πολεμοῦν μὲ μανίαν· οἱ δύο ἀδελφοὶ, καὶ ὁ Κῦρος φονεύεται, καὶ πάλιν οἱ Ἕλληνες νικῶσι τοὺς βαρβάρους.

Ὅταν ἔμαθαν τὸν θάνατον τοῦ Κύρου, ἀπεφάσισαν νὰ στραφῶσιν εἰς τὴν πατρίδα· ἀλλ' ὁ Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς, ἔστειλε καὶ τοὺς ἐζήτησε τὰ ὅπλα, καὶ αὐτοὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ποτὲ οἱ νικηταὶ δὲν παραδίδουσι τὰ ὅπλα. Καὶ διὰ τί ζη-

τεῖ τὰ ὅπλα; εἶπαν οἱ Ἕλληνες. Ἐὰν τοὺς νομίζῃ νικημένους, διὰ τί δὲν ἔρχεται αὐτὸς νὰ τὰ πάρῃ; Ἂν τοὺς νομίζῃ φίλους, χωρὶς ὅπλα, δὲν ἠμποροῦν νὰ τὸν βοηθήσουν. Καὶ ἂν τοὺς νομίζῃ ἐχθρούς, ἂς ἠξεύρῃ, ὅτι οἱ ἐχθροὶ πρέπει νὰ κρατῶσιν ὅπλα.

Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ γυρίζουν ὀπίσω, καὶ εἰς τὸν δρόμον ἔκαμαν συνθήκας μὲ τὸν Τισσαφέρνην, ὥστε τὸ ἕνα στράτευμα νὰ μὴν ἐνοχλήσῃ τὸ ἄλλο. Ἀλλ' ὁ ἄπιστος Τισσαφέρνης, καλέσας τὸν Κλέαρχον, καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς καὶ λοχαγούς, τοὺς ἀπεκεφάλισεν. Ὑπερβολικὴ ἦτον ἡ λύπη εἰς τὸ στρατόπεδον· ἀλλ' ὁ Ξενοφῶν τοὺς ἐνθάρρυνε, καὶ ἄρχισαν πάλιν τὸν δρόμον των.

Εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ἔδειξαν οἱ Ἕλληνες τὴν γενναιοψυχίαν των· διότι ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ φυλάττωνται ἀκατάπαυστα ἀπὸ τὰς ἐνέδρας τῶν ἐχθρῶν, ἢ νὰ τοὺς νικῶσι μὲ τὰ ὅπλα· νὰ διαβαίνωσι ποταμοὺς καὶ ὄρη, καὶ νὰ παλαίωσι μὲ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν· τέλος, ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἑνὸς βουνοῦ ἰδόντες τὴν θάλασσαν, ἐφώναξαν μὲ φωνὴν χαρᾶς „Θάλασσα, Θάλασσα.“ Ἡ σταθερότης καὶ ἀφοβία των, τέλος πάντων, ἐπληρώθη· διότι ἔφθασαν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, Ἑλληνικὴν ἀποικίαν· ἐπέρασαν ἔπειτα τὸ κατάστενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ οἱ πλειότεροι ἐμισθώθησαν εἰς ἕνα βασιλέα τῆς Θράκης· ὁ δὲ Ξενοφῶν, καὶ οἱ στρατιῶταί του ἐνώθησαν μὲ τὸν Θίμβρωνα τὸν Λακεδαιμόνιον, ὅστις ἐπολεμοῦσε τὸν Τισσαφέρνην καὶ τὸν Φαρνάβαζον.

Ναυμαχία τῆς Κνίδου.

Μάχη τῆς Κορωνείας.

Ναύαρχος τοῦ στόλου τῶν Λακεδαιμονίων ἦτον ὁ Πείσανδρος, τοῦ δὲ Περσικοῦ ὁ Φαρνάβαζος, καὶ Κόνων ὁ Ἀθηναῖος. Οἱ δύο οὗτοι στόλοι ἐνταμώθησαν εἰς τὴν Κνίδον τῆς Καρίας· εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Ναυμαχίας ἐφάνη ὁ Πείσανδρος νικητής· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν ἐπαραίτησαν οἱ σύμμαχοι, ἀπέθανεν ἐνδόξως μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας· κατηφάνισθη λοιπὸν ὁ στόλος τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἡ καταστροφὴ αὕτη ἐπροξένησε μεγάλην βλάβην εἰς τὴν Λακεδαίμονα.

Ὅταν ἔλαβε τὴν εἴδησιν ὁ Ἀγησίλαος, ἐπρόβλεψε τὰ μέλλοντα κακά· ὅθεν ἔκαμε θυσίας, καὶ ἐστεφανώθη, ὡς νὰ ἦσαν νικηταὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἦτον τότε σιμὰ εἰς τὴν Κορώνειαν, ἐπολέμησαν οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, καὶ οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Ὀρχομένιοι ἀπὸ τὸ ἄλλο· οὗτοι ἐφάνησαν νικηταί.

Ἀφοῦ ἔγειναν κύριοι τῆς θαλάσσης ὁ Κόνων, καὶ ὁ Φαρνάβαζος, ἠφάνισαν τὰ παραθαλάσσια τῆς Λακωνίας· ὁ Κόνων ἔλαβε πολλὰ ἔξοδα ἀπὸ τὸν Φαρνάβαζον, διὰ νὰ ἀνακαινίσῃ τὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν· οἱ Θηβαῖοι ἐβοήθησαν καὶ αὐτοί· καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ Κόνων εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸν ἐδέχθησαν μὲ μεγάλην χαράν.

Ἡ Σπάρτη ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ ἐναντίον τοῦ Κόνωνος· ἔστειλε λοιπὸν τὸν Ἀνταλκίδαν νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην ἀπὸ τὸν Σατράπην Τηρίβαζον· οἱ συν-

Θῆκαι ἔγειναν μὲ ἀτιμίαν τῶν Λακεδαιμονίων· διότι παρέδωκαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Περσίας ὅλους τοὺς Ἕλληνας τῆς Ἀσίας, διὰ τοὺς ὁποίους τόσον ἠγωνίσθη ὁ Ἀγησίλαος· ὁ Κόνων ὑπῆγεν εἰς τὸν Τηρίβαζον, διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, ἀλλ' οὗτος τὸν ἐφυλάκωσε, καὶ ἔκτοτε δὲν ἠξεύρομεν, τί ἀπέγινεν.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Διὰ νὰ μάθωμεν, παιδία μου! τὴν θεωρίαν τῆς Φύσεως, πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν τὴν Φυσικὴν ἱστορίαν. Αὕτη διαιρεῖται εἰς ὀρυκτολογίαν, Φυτολογίαν, καὶ ζωολογίαν. Ὀρυκτὰ λέγονται, ὅσα ἐκβάλλονται ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γῆς, ἥτις περιέχει νερά, γαίας, ἄμμους, πέτρας, ἅλατα, πυρίτιδας, ἡμιμέταλλα, μέταλλα, πίσσας, θειάφιον, προϊόντα τῶν Κρατήρων, καὶ ἀπολιθώσεις. Ὅλα τοῦ Θεοῦ τὰ δημιουργήματα εἶναι μεγάλα καὶ θαυμαστά· ἐγὼ ὅμως θέλω σᾶς παραστήσει ὀλιγώτατα.

Κρατῆρες.

Κρατὴρ λέγεται ἐκεῖνο τὸ ἀναμμένον βάραθρον τοῦ βουνοῦ, τὸ ὁποῖον, ὅταν ἐκραγῇ, σκεπάζει τὸν ὁρίζοντα μὲ φλόγα, ἢ μὲ σκότος· ξερνᾷ μὲ βίαν, καὶ εἰς διαφόρους καιροὺς, ποταμοὺς πίσσης καὶ θειαφίου, ἢ τοξεύει πέτρας ἀσβέστου, ἢ ἀνεμοστροβίλους ἀπὸ ἀτμοὺς, σύννεφα ἀπὸ στάκτην, χειμάῤῥους καπνοῦ, οἱ ὁποῖοι σκεπάζουν τὸν ἥλιον· ἡ ὁρμή του εἶναι τοιαύτη, ὥστε σείει τὴν

γῆν καὶ τὰ βουνά, ταράττει τὴν θάλασσαν, καὶ κρημνίζει παλαιὰς πόλεις.

Πρὶν ἐκραγῇ ὁ κρατὴρ, ἀκούεται ὑπόγειος κρότος, καθὼς τῆς βροντῆς, ὁμοίως καὶ φοβεραὶ σφυρίσματα· αἱ ὕλαι βράζουν, καὶ ἐνίοτε φουσκόνονται ἐπάνω ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ κρατῆρος, καὶ χύνονται ἔξω· καὶ ἀφοῦ κρυώσουν, φυλάττουν τὸ σχῆμα τοῦ κύματος, τὸ ὁποῖον εἶχαν λάβει εἰς τὴν βράσιν· ὁ τόπος ὁλόγυρα εἰς τὸν κρατῆρα φαίνεται σπαρμένος ἀπὸ μέγαν καὶ ἄπακτον σωρὸν στάκτης, καὶ κάθε ἄλλης ὕλης, τὴν ὁποίαν τοξεύει ἔξω ὁ κρατήρ.

Ἐὰν δὲν ἐτινάσσοντο ἔξω αἱ ὕλαι αὗται ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γῆς, αὕτη ἤθελε δοκιμάζει συχνὰς καὶ φοβερὰς μεταβολὰς, καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ εὐχαριστῶμεν τὴν θείαν πρόνοιαν ἥτις κυβερνᾷ μὲ σοφίαν καὶ ὅσα μᾶς φαίνονται βλαβερὰ καὶ ὀλέθρια.

Εἰς τὴν Εὐρώπην εὑρίσκονται τρεῖς κρατῆρες, τὸ Βεσούβιον εἰς τὴν Νεάπολιν, ἡ Λίτνη εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ ἡ Ἕκλη εἰς τὴν Ἰσλανδίαν.

Πʹ Θεία.

Θεός.

Ποία εἶναι αὕτη ἡ καθολικὴ δικαιοσύνη, ἡ ὁποία δίδει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τόσον ἀπολύτους προσταγάς; Τί Ὄν εἶναι, τὸ ὁποῖον γνωρίζει τὴν καρδίαν μας καλήτερα, παρ' ὅσον ἡμεῖς τὴν γνωρίζομεν, ἠξεύρει καὶ ἐνθυμεῖται ὅλους τοὺς ἡμετέρους

διαλογισμούς, ὅλας τὰς μυστικωτέρας κινήσεις τῆς ψυχῆς μας, καὶ μοιράζει, κατὰ τὴν ἀξίαν ἑκάστου δικαίας τὰς ἀμοιβὰς καὶ τὰς ποινάς; Αὕτη ἡ αἰώνιος καὶ ἀμετάβλητος δικαιοσύνη, οὗτος ὁ μάρτυς ὁ πάντοτε παρὼν, οὗτος ὁ ὑπέρτατος κριτὴς, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν μέλλει νὰ προσφέρῃ τὴν τύχην τῶν πλασμάτων του, εἶναι ὁ Θεὸς, εἶναι ὁ ἀνώτατος πάντων δημιουργός.

Ὁ Θεὸς ἔβαλεν εἰς ἡμᾶς τὴν δύναμιν νὰ τὸν γνωρίζωμεν, καὶ νὰ τὸν ἀγαπῶμεν· ἠθέλησεν, ὥστε ἡ ὕπαρξίς του νὰ ἀνακαλύπτεται εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου ἀναγκαίας ἀκολουθίας τῆς ἡμετέρας Φύσεως, καὶ δὲν ἔχομεν χρείαν νὰ ἐβγωμεν ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας, διὰ νὰ βιασθῶμεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς αὐτόν. Ἐὰν καταβῶμεν εἰς τὴν καρδίαν μας, καὶ σταματήσωμεν, διὰ νὰ θεωρήσωμεν τὴν θαυμαστὴν ἁρμονίαν τοῦ αὐτεξουσίου, τῶν πειρασμῶν, τῆς νίκης, εἰς τὴν ἁρμονίαν ὑφίστανται· ἡ ἠθική μας· ἐὰν βλέπωμεν τὴν αὐτὴν τάξιν, τοὺς αὐτοὺς νόμους, ὅτι κυβερνοῦσι τὰς θελήσεις των ὁμοειδῶν μας, καὶ παραστένουσι τὴν παντοχοῦ παρουσίαν εὐρυχωροτάτου καὶ μοναδικοῦ συστήματος, ἠ θέλομεν πιστεύσει, ὅτι κανένας δὲν ἐδιόρισε τὴν ὑψηλοτάτην διάταξιν τοῦ ἠθικοῦ κόσμου; ἠ θέλομεν ἀποδώσει εἰς κατὰ φαντασίαν ὄντα ἐκείνην τὴν δικαιοσύνην, ἡ ὁποία μοιράζεται εἰς ὅλα, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν περιορίζει οὔτε τὸ διάστημα, οὔτε ὁ χρόνος, καὶ φυλάττει, διὰ τὴν ἄλλην ζωὴν τὴν κρίσιν ὅλων τῶν ἀνθρώπων;

Ἐὰν ὁ νοῦς μας σταματᾷ ἐπάνω εἰς ταύτην τὴν ὕπαρξιν, ἀναγκάζεται ἀκόμη νὰ ἀναβῇ ἕως

εἰς μίαν πρώτην ἀμετάβλητον, καὶ ὑπερτάτην αἰτίαν. Ἐγὼ δὲν εἶμαι δημιουργὸς τῆς ἰδίας μου ὑπάρξεως· καὶ ὅσοι μ' ἐπρόλαβαν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ὁμοειδῆ μου ὄντα, δὲν ἐδημιούργησαν τὸν ἑαυτόν τους. ὅσον θέλει, ἂς κοπιάζῃ ἡ φαντασία, πρέπει πάντοτε νὰ τελειόνῃ εἰς τὸ νὰ φθάνῃ εἰς ἕνα ὄν, τὸ ὁποῖον ἔχει εἰς τὸν ἑαυτόν του τὴν αἰτίαν τῆς ἰδίας του ὑπάρξεως. Ὑπόθεσε ἀπέραντον ἄλυσσον ἡ ὁποία καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν, καὶ τῆς ὁποίας οἱ πρῶτοι κρίκοι χάνονται εἰς ἄγνωστον ὕψος· ἐάντις ἐρωτᾷ, ἠ ποία δύναμις κρατεῖ ταύτην τὴν ἄλυσσον; ἠ πιστεύεις, ὅτι εἶναι ἀρκετὸν τὸ νὰ εἴπῃς, ὅτι κάθε κρίκος κραταιῶται ἀπὸ τὸν προηγούμενον κρίκον, καὶ ἐὰν τοὺς πολυπλασιάσῃς ἕως εἰς τὸ ἄπειρον; ἠ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταντήσῃς, εἰς τὸ νὰ πιστεύσῃς, ὅτι εἶναι ἕνας πρῶτος κρίκος, ὅστις κρατεῖται ἀπὸ δύναμιν ἀνάλογον τοῦ βάρους ὅλης τῆς ἀλύσσου; Παρομοίως καὶ εἰς ὅλα τὰ ὄντα πρέπει νὰ γνωρίσωμεν μίαν πρώτην αἰτίαν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν της ἄλλην αἰτίαν, οὔτε κἂν αὐτὴ ἔπλασε τὸν ἑαυτόν της, πρὶν ὑπάρξῃ· διότι τὸ μηδὲν τίποτε δὲν παράγει· τοῦτο τὸ αἰώνιον, καὶ ἄναρχον ὄν εἶναι μοναδικόν· διότι εἶναι ἀνεξάρτητον, καὶ ἔχει τὸ πλήρωμα τῆς δυνάμεως· εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἡ ἀγαθότης, ἡ δικαιοσύνη, αὐτὸς γεμίζει ὅλα τὰ ὄντα, συνάγει ὅλας τὰς τελειότητας· εἶναι ὅλον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ ἦναι.

Ὁ Θεὸς λοιπὸν ἀνεκαλύφθη εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, καὶ τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως· ἀλλὰ πόσοι ἄνθρωποι δὲν ἤξευραν νὰ διαβά-

σουν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας των, καὶ εἶναι ἀνεπιτήδειοι εἰς τὸ νὰ βιάσουν τὸν νοῦν των εἰς τὸ νὰ ἀναβῇ ἕως εἰς τὴν πρώτην αἰτίαν! Ῥῖψε τὰ βλέμματά σου, ἄνθρωπε, ὁλόγυρα εἰς τὸν ἑαυτόν σου, ἐπάνω εἰς ὅσα σε πλήττουσι καθημέραν, ἐπάνω εἰς ὅ,τι βλέπεις κατὰ τὸ παρόν.

Ἡ ὡραιότης τοῦ παντός, ἡ σταθερότης, καὶ τὸ κανονικὸν τῶν κινήσεων, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς αὐτὸ ἡ ὑπερτάτη σοφία, ἡ πρόνοια τῶν λεπτομερῶν, καὶ ἡ ἁρμονία τοῦ ὅλου ὁμοῦ, ὅλα ταῦτα κηρύττουσιν ἕνα δημιουργὸν Θεόν. Ὁ νοῦς ἐκπλήττεται εἰς τὴν θέαν τόσων θαυμασίων, καὶ ἂν θελήσῃ νὰ τὰ παρατηρήσῃ, δὲν ἠξεύρει πόθεν ν' ἀρχίσῃ, καὶ ποῦ νὰ τελειώσῃ.

Ὅλα εἶναι διωρισμένα εἰς τὴν φύσιν, ἀπὸ τὰς βλεφαρίδας, αἱ ὁποῖαι στολίζουσι τὰ βλέφαρά μας, ἀπὸ τὸ στῆμα τοῦ ἄνθους, ἕως εἰς τοὺς ἀναριθμήτους ἥλιους, τοὺς ῥιμμένους μέσα εἰς τὸ διάστημα, διὰ νὰ δίδωσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ παντὸς τὸ φῶς καὶ τὴν ζωήν. Ἡ τάξις τοῦ παντὸς εἰς τὰ πλέον ἀόρατα μόρια εἶναι ὄχι ὀλιγώτερον θαυμαστή, παρὰ τὰ πλέον μεγάλα πράγματα. Ὁ αὐτοματισμὸς τοῦ Μύρμηκος, τὸ πτερὸν τῆς Χρυσαλίδος, ἡ βλάστησις τοῦ κόκκου, τοῦ σίτου εἶναι ἀκατανόητα μυστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα χάνεται ὅλη ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη, καὶ διὰ μέσου τῶν ὁποίων φανερόνεται ὁ ὑπέρτατος νοῦς.

Ἐὰν ἕνας τυφλὸς αἰφνιδίως ἀπολαύσῃ τὸ φῶς, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν πάντοτε κλεισμέναι τὰ ὀμμάτιά του, τί θαυμασμός, ὅταν φανῶσιν εἰς αὐτὸν ὅλα ταῦτα τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσονται ἔμπροσθέν του μὲ τόσην μεγαλοπρέπειαν! Ὅταν ἡ διαδοχὴ τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν μηνύωσιν εἰς αὐτὸν τὰς διαιρέσεις τοῦ χρόνου, καὶ τὰς στιγμάς. Ὅταν μὲ τὴν ὅρασίν του ἐγγίζῃ τὰ εἰς ἀπέραντον διάστημα ἀντικείμενα, ὁπότε ἄλλο τὶ δὲν ἐγνώριζεν, εἰμὴ ὅ,τι ἦτον εἰς τὴν χεῖρα του. Ὅταν ἠμπορέσῃ, χωρὶς νὰ ψηλαφᾷ, νὰ περιπατῇ ἀκινδύνως· ὅταν ἔχῃ κοινολογίαν μὲ τοὺς ὁμοειδεῖς του, χωρὶς ν' ἀκούῃ μόνην τὴν φωνήν των. Ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνομεν ταύτας τὰς εὐεργεσίας, οἱ ὁποῖοι ζῶμεν μεταξὺ τούτων τῶν τερατστίων, δὲν τὰ γνωρίζομεν. Τὸ κανονικὸν, καὶ ἡ σταθερότης των μᾶς ἐμποδίζουσιν ἀπὸ τὸ νὰ τὰ παρατηρῶμεν.

Εὑρίσκεται εἰς τὸ βάθος ὅλων τῶν ψυχῶν μία τις πρώτη πίστις, διὰ τὴν ὁποίαν ἀποδίδομεν μίαν αἰτίαν εἰς ὅ,τι ἔχομεν ἀρχὴν νὰ ὑπάρχῃ· τοῦτο δὲν τὸ μανθάνομεν ἀπὸ τὴν πεῖραν· καὶ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν κρότον, πιστεύει, ὅτι εἶναι κάποια αἰτία, χωρὶς νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὸν ἑαυτόν του περὶ τούτου τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος κυβερνᾷ ἀναγκαίως τὸν νοῦν του. Ὅ,τι εἶναι διαθεμένον μὲ νοῦν καὶ σοφίαν, φέρει τὸν τύπον νοερᾶς καὶ σοφῆς αἰτίας· τὸ παλάτιον παραστένει τὸν ἀρχιτέκτονα· τὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖα, ῥιμμένα ὡς ἔτυχε, δὲν ἐσύνθεσαν τὴν Ἰλιάδα, ἢ τὴν Αἰνειάδα, ; Δὲν εἶναι ἐλεεινὴ μωρία νὰ γνωρίζωμεν εἰς τοῦτον τὸν εὐρυχωρότατον κόσμον, καθὼς καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῆς μικρᾶς μας βιομηχανίας, τὰ ἴχνη ἑνὸς δημιουργοῦ νοός; Χωρὶς παντοδύναμον πρόνοιαν δὲν κινεῖται ἡ θαυμαστὴ τοῦ

κόσμου μηχανὴ, ὅπου τρέχουσιν οἱ ἀστέρες, φουσκόνει ἡ θάλασσα, καὶ περικλείεται εἰς τὸν τόπον της· τὰ στοιχεῖα τελειόνουν τὸ ἴδιόν των ἔργον. Τί σοφία! τί ἀγαθότης! τί προμήθεια! τί ἁρμονία! ὁ νοῦς συγχίζεται· τὰ ὅρια τοῦ θαυμασμοῦ χάνονται εἰς τὴν θεωρίαν τόσων θαυμασίων πραγμάτων.

Ὅλα λοιπὸν, καὶ τὰ ἔξω ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ τὰ μέσα ὁμολογοῦσιν, ὑπερ ἀτην αἰτίαν τοῦ παντὸς, καὶ ἀποκαλύπτουσι τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς μόνου Θεοῦ. ἡ συμφωνία ὅλων τῶν λαῶν εἰς τὸ νὰ τὸν λατρεύωσιν, ἂν καὶ πολλάκις ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ ἀμάθειά ἐμίαναν τὴν λατρείαν του, ἀποδείχνουσιν, ὅτι ἡ Φύσις αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁδηγεῖ ἀφεύκτως εἰς μίαν πίστιν, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ζωή μας ἀναπαύεται.

Μέγιστε Θεέ! ζῶσα συνείδησις ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὑπέρχρονε χρόνε, καὶ διάστημα, τὸ ὁποῖον περιέχει ὅλους τοὺς διαλογισμοὺς, καὶ ὅλους τοὺς κόσμους! Σὺ, ὁ ὁποῖος ἀποκαλύπτεις εἰς τὰς καρδίας μας ὅλα, καὶ τὸν ὁποῖον ἡ ἀνόητος καρδία μας παραβλέπει καὶ λησμονεῖ! Δός μας τὴν δύναμιν νὰ σὲ γνωρίζωμεν, καὶ νὰ σὲ ἀγαπῶμεν. Ὑπέρτατε Κριτὰ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν σοφίαν τίποτε δὲν ἀποφεύγει, Σὺ, ὁ ὁποῖος βλέπεις τὸ μέλλον, ὡς τὸ παρελθὸν, εὐσπλαγχνίσθητι τὸ εὔθραυστον τῆς ἡμετέρας φύσεως, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς ἐσὲ γνωστὸν· ἐλθὲ εἰς βοήθειαν τῆς ἀδυναμίας μας· μία ἀκτὶς τοῦ φωτός σου ἂς μᾶς δείξῃ τὴν εἰς τοὺς νόμους σου ἀνυποταξίαν. εἰς μάτην σταματᾷ ὁ νοῦς εἰς τὸ νὰ θεωρῇ τὰς ἀπείρους σου τελειότητας, ἂν ἡ

φλογιζομένη ἀπὸ ἔρωτα καρδία δὲν ἐβασανίζετο ἀπὸ τὴν ἀνάγκην νὰ σὲ εὐχαριστῇ· τὸ αἴσθημα τῆς παντοδυναμίας σου καὶ τῆς ἀϊδιότητός σου εἶναι ἄβυσσος, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ διαλογισμοί μας χάνονται καὶ συγχέονται· ἡ ἀκατανόητος οὐσία σου πλήττει μὲ τρόπον τὴν περιωρισμένην μας φαντασίαν, ἀλλ' ἡ ἀκένωτος ἀγαθότης σου μᾶς βεβαιόνει. Σὺ μᾶς ἔδωκες τὸ εἶναι· ἡ χάρις σου θέλει μᾶς στηρίζει εἰς τὸ μέσον τῶν χρεῶν, τὰ ὁποῖα διὰ νὰ ἐκπληρόνωμεν μᾶς ἔβαλες ἐπάνω εἰς τὴν γῆν· δὲν θέλει μᾶς συγχωρήσει νὰ μεταχειριζώμεθα κακὰ τὸ αὐτεξούσιον, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς παρέδωκες, ὥστε νὰ καταστήσωμεν ἑαυτοὺς αὐτουργοὺς τῆς ἡμετέρας αἰωνίου δυστυχίας, ἕως νὰ τελειώσωσιν οἱ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην σου διωρισμένοι χρόνοι, καὶ μᾶς προσκαλέσῃς εἰς τὸν ἑαυτόν σου. Εἴθε νὰ ἠμποροῦμεν νὰ μὴ καταστραθῶμεν πολλὰ ἀνάξιοι τῆς ὑπερτάτης σου εὐσπλαγχνίας!

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Τετάρτη τῆς Ῥώμης ἐποχή.

Ἡ ὁποία περιέχει ἀπὸ τὸν ἐξολοθρευμὸν τῆς Καρχηδόνος ἕως εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἀκτίου, διάστημα 115 χρόνων.

604 — Οἱ Καρχηδόνιοι, ἀθετήσαντες τὰς συνθήκας, ἡτοίμασαν στόλον, καὶ ἐκίνησαν τὸ στράτευμά των κατὰ τῆς Νουμιδίας, καὶ μὲ τὰς συνε-

χεῖς ἐφόδους, ἐπροξένησαν ταραχὴν εἰς τὰ σύνορα τοῦ Μασσινίσσα, συμμάχου τῶν Ῥωμαίων. Οἱ ὕπατοι Μάλλιος, καὶ Κενσορῖνος ὑπῆγαν ἐναντίον τῆς Καρχηδόνος· ἔκαυσαν πρῶτον ἔμπροσθέν των, ἕνα στόλον, ὅστις θεληματικῶς παρεδόθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς εἰρήνης· ἐπρόσταξαν ἔπειτα ὅλους τοὺς κατοίκους νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὴν πόλιν, ἀφοῦ πρότερον ἐπρόβλεψαν νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα των.

Οἱ Καρχηδόνιοι, καὶ χωρὶς ὅπλα, δὲν ἠθέλησαν ν' ἀφήσωσι τὰς οἰκίας των· ἐσήκωσαν ὅλην τὴν ξυλικὴν τῶν οἰκιῶν διὰ νὰ κατασκευάσωσιν ἄλλα καράβια· καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν χαλκὸν καὶ σίδηρον, μετεχειρίσθησαν τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον, καὶ αὐταὶ αἱ ἀρχόντισσαι γυναῖκες ἔκοπταν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, διὰ νὰ κατασκευασθῶσι σχοινία διὰ τὰς μηχανὰς τοῦ πολέμου. Ἀντεστάθησαν μ' ὅλην των τὴν δύναμιν, εἰς διάστημα τεσσάρων χρόνων. Ἀλλὰ τέλος, ὁ νεώτερος Σκιπίων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀφρικανοῦ Σκιπίωνος, ἔλαβε τὴν στρατηγίαν, καὶ ἔφερε τὴν Καρχηδόνα εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην. Οἱ κάτοικοι, ὄντες τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα χιλιάδες, παρεδόθησαν, ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν Ἀσδρούβαν. Ἡ γυνή του τότε ἔδειξε γενναιότητα ἀξίαν Ῥωμαίας γυναικὸς· ἔλαβε τοὺς δύο υἱούς της εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἀναβαίνει εἰς τὸ ὕψος οἰκίας τινός, καὶ κρημνίζεται εἰς τὴν πυρκαϊάν, ἥτις κατέκαιε τὴν πόλιν· διότι οἱ Καρχηδόνιοι, κατὰ πρόσταγὴν τῆς γερουσίας, ἔβαλαν τὸ πῦρ εἰς τὴν πόλιν. Τοιοῦτον ἠκολούθησε τὸ τέλος τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου Λιβυκοῦ πολέμου.

Τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν καὶ ἐκρήμνισαν τὴν Κόρινθον, τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀχαΐας, καὶ στολισμὸν ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Μέτελλος πρῶτος κατέκοψε τὸ στράτευμα τοῦ Κριτολάου, εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Ἤλιδος, καὶ ὁ Μούμμιος ἦλθε νὰ θερίσῃ τοὺς καρποὺς τῆς ἐκείνου νίκης. Ἐνίκησε τὸν Διαῖον, δεύτερον στρατηγὸν τῶν Κορινθίων, εἰς αὐτὴν τὴν εἴσοδον τοῦ Ἰσθμοῦ. Ἡ Κόρινθος παραιτημένη ἀπὸ τοὺς κατοίκους, διηρπάσθη.

620.— Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Καρχηδόνος τὰ ὑπουργεῖα, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία καὶ τὸ κέρδος ηὐξήθησαν ὁμοῦ μὲ τὴν ἐπικράτειαν, ἐζητοῦντο ἐπιπόνως. Ἡ ὁμόνοια τῶν τάξεων, ἥτις ἐφυλάττετο ἐξ αἰτίας τοῦ Λιβυκοῦ πολέμου, ἐταράχθη περισσότερον παρὰ ἄλλην φοράν. Ἐπροβλήθη πάλιν τὸ ζήτημα νὰ μοιράσουν ἐξίσου τοὺς ἀγρούς. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους, ἐσυνείθιζαν νὰ μοιράζωσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς πολίτας μέρος τῶν ἀγρῶν, τοὺς ὁποίους ἐκυρίευσαν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς· ὅμως παρευθὺς οἱ πλούσιοι τοὺς ἐκυρίευσαν μὲ κάθε πανουργίαν. Οἱ δήμαρχοι, διὰ νὰ λάβουν τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ, δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τὸ νὰ προβάλλωσι τὴν διανομὴν τῶν ἀγρῶν.

Τιβέριος Γράκχος, ὁ πλέον ἐπίσημος πολίτης, ἄναψε πρῶτος τὸ πῦρ τῆς διχονοίας· συνωδευμένος ἀπὸ πολὺ πλῆθος, ἀνέβη εἰς τὸ βῆμα, διὰ νὰ κάμῃ τὸν δῆμον νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν νόμον τῶν ἀγρῶν. Μ. Ὀκταύιος ἐναντιόνεται εἰς τὸν νόμον. Ὁ Γράκχος κάμνει νὰ τὸν καταιβάσωσιν ἀπὸ τὸ βῆμα, καὶ τὸν κάμνει τόσον νὰ φοβηθῇ, ὥστε

*

νὰ παραιτήσῃ τὴν δημαρχίαν. Τρεῖς ἐπίτροποι διορίζονται διὰ τὴν διανομὴν τῶν ἀγρῶν.

Μυθολογία.

Θεοὶ τῆς δευτέρας Τάξεως. — Πεδινοὶ Θεοί.

Πάν.

Ὁ Πὰν ἦτον πρῶτος πεδινὸς Θεός, ὅστις ἐπενόησε τὸν αὐλόν, καὶ ἦτον Θεὸς τῶν βοσκῶν, τῶν δασῶν καὶ τῶν πεδιάδων. Τὸν παραστένουν μὲ κέρατα εἰς τὴν κεφαλήν, μὲ κόκκινον πρόσωπον, καὶ κρατοῦντα αὐλὸν σύνθετον ἀπὸ πολλοὺς σωλῆνας, καὶ ἐλέγετο Σύριγξ. Ὁ Πὰν ἔχυνεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους αἰφνίδιον φόβον, χωρὶς νὰ ἠξεύρωσι τὴν αἰτίαν, καὶ οὗτος ἐλέγετο Πανικὸς Φόβος.

Σάτυροι. Οὗτοι παραστένονται ὡς μικροὶ ἄνθρωποι, μαλλιαροὶ, μὲ κέρατα καὶ αὐτία αἰγός, μὲ μηροὺς καὶ σκέλη τοῦ ζώου· κατέτρεχαν τοὺς βοσκοὺς, καὶ τοὺς ἐφόβιζαν.

Πρίαπος. Ἦτον Θεὸς τῶν περιβολίων, τὰ ὁποῖα ἐφύλαττε, καὶ τὰ ἔκαμνε νὰ καρποφορῶσιν.

Ἠχώ. Ἦτον Θυγάτηρ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς· ἡ Ἥρα τὴν κατεδίκασε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰς ὑστερινὰς συλλαβάς. Αὕτη ἠγάπησε τὸν εὔμορφον Νάρκισσον, υἱὸν τῆς νύμφης Λυριόπης, καὶ τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ· ἀλλ' ὁ Νάρκισσος τὴν ἐκαταφρόνησεν. Ἡ Ἠχὼ κατατηκομένη, ἔμεινε μὲ μόνα τὰ κόκκαλα, καὶ μὲ τὴν φωνὴν, καὶ μετεβλήθη

εἰς βράχον. Αἱ σύντροφοί της παρεκάλεσαν τὸν Ἔρωτα νὰ ἐκδικήσῃ τὴν ἀδελφήν των· ὁ Ἔρως ἔφερε τὸν Νάρκισσον ἐπάνω εἰς μίαν βρύσιν· καὶ αὐτὸς ὥρμησε νὰ φιλήσῃ τὴν εἰκόνα του, ἐπειδὴ εἶδεν εἰς τὸ νερὸν τὴν ἰδίαν του εὐμορφίαν· ὅθεν ἐπνίγη, καὶ μετεμορφώθη εἰς τοῦτο τὸ ἄνθος.

Οἰκίδιοι Θεοί. — Ἑφέστιοι, Πατρῷοι.

Οἱ Ἑφέστιοι ἦσαν τῶν κατὰ μέρος οἰκιῶν Θεοί· οἱ δὲ Πατρῷοι ἦσαν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν πόλεων. Ἐστήνοντο εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας, ὀπίσω ἀπὸ τὴν θύραν, ἢ ὁλόγυρα εἰς τὴν Ἑστίαν. Ἡ λατρεία τούτων προῆλθε, διότι ἐσυνείθιζαν νὰ θάπτωσι τοὺς νεκροὺς εἰς τὰς οἰκίας, καὶ ἐπίστευαν, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν συγγενῶν ἐκατοικοῦσαν ἐκεῖ, καὶ τὰς ἐθεωροῦσαν ὡς εὐμενεῖς καὶ βοηθοὺς Θεούς.

Ἄλλοι Θεοὶ τῆς δευτέρας τάξεως.

Κῶμος. Ἦτον Θεὸς τῶν συμποσίων· τὸν παρέστεναν παχὺν καὶ ἀκμαῖον, μὲ στέφανον ἀνθέων εἰς τὴν κεφαλὴν, μὲ ἀγγεῖον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ μὲ λεκάνην εἰς τὴν ἄλλην.

Μῶμος. Ἦτον υἱὸς τῶν ὀνείρων καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ Θεὸς τοῦ περιπαίγματος καὶ τοῦ ἀστεϊσμοῦ· τίποτε δὲν τὸν ἄρεσκε, καὶ αὐτοὺς τοὺς Θεοὺς ἐπερίπεζεν. Ὁ Ποσειδῶν εἶχε κατασκευάσει ταῦρον· ὁ Ἥφαιστος ἄνθρωπον, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ οἰκίαν. Ὁ Μῶμος ἐμέμφθη τὸν Ποσειδῶνα· διότι δὲν ἔβαλε τὰ κέρατα τοῦ ταύρου ἐμπρὸς εἰς τὰ ὀμ-

μάτιά του, διὰ νὰ κερατίζῃ ἀσφαλέστερα· ἔλεγεν, ὅτι τοῦ Ἡφαίστου ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ παραθύριον εἰς τὸ στῆθος, διὰ νὰ βλέπωμεν τοὺς κρυφούς του διαλογισμούς· καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἡ οἰκία ἔπρεπε νὰ ἦναι κινητή, διὰ νὰ τὴν φέρωμεν εἰς ἄλλον τόπον, ὅταν ἔχωμεν κακοὺς γείτονας· διὰ τοῦτον τὸν χαρακτῆρά του ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Τὸν παραστένουσιν ὡς νὰ σηκώνῃ τὴν προσοπίδα ἀπὸ τὸ πρόσωπον τινός, καὶ εἰς τὴν χεῖρα ῥάβδον μὲ κεφαλὴν εἰς τὴν ἄκραν, καθὼς ἐκρατοῦσαν ἄλλοτε οἱ μωροί.

Μορφεύς. Ἦτον ὑπουργὸς τοῦ πατρός του Ὕπνου, ἢ Θεὸς τοῦ ὕπνου. Τὸν παρέστεναν μὲ πτερὰ χρυσαλίδος διὰ τὴν ἐλαφρότητα· κρατεῖ εἰς χεῖρας φυτὸν μήκωνος (παπαρούνας) ὑπνωτικόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἐγγίζει ἐκείνους, τοὺς ὁποίους θέλει ν' ἀποκοιμίσῃ.

Ὄνειροι. Εἶναι υἱοὶ τοῦ ὕπνου· ἔλεγαν, ὅτι οἱ ἀληθινοὶ ὄνειροι περνοῦν ἀπὸ κερατίνην θύραν, καὶ μηνύουσι τὰ βέβαια· οἱ δὲ ψευδεῖς περνοῦν ἀπὸ ἐλεφαντίνην, καὶ εἶναι ἁπλαῖ ἀπάται, καὶ τῆς φαντασίας πλάσματα.

Ἀρποκράτης. Ἦτον Αἰγύπτιος θεὸς, υἱὸς τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῆς Ἴσιδος, ἔφορος τῆς σιωπῆς. Ὁ ἀλληγορικὸς οὗτος θεὸς παρεστένετο μὲ ἀνθρώπινον σχῆμα, ἢ μὲ γυναικεῖον, καὶ εἶχεν ἕνα δάκτυλον εἰς τὸ στόμα.

Θέμις. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ θεὰ τῆς δικαιοσύνης· παρεστένετο μὲ ζυγὸν εἰς τὴν χεῖρα, καὶ μὲ δεμένα ὀμμάτια, ἢ μὲ σπαθὶον εἰς τὴν χεῖρα.

Ἀστραία. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, ἐθεωρεῖτο ὡς αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη· κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, διὰ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων τὴν ἠνάγκασαν νὰ παραιτήσῃ τὰς πόλεις, εἶτα καὶ τοὺς ἀγρούς· ὅθεν ἐστράφη εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅπου ἐσύστησε τὸ ζῳδιακὸν σημεῖον τῆς παρθένου.

Φήμη. Ἦτον Ἄγγελος τοῦ Διός. Παραστένεται ὡς μεγαλόσωμος θεὰ μ' ἑκατὸν αὐτία, καὶ μ' ἑκατὸν στόματα, καὶ ἐνίοτε μὲ πτερὰ εἰς τὴν ῥάχην, καὶ μὲ σάλπιγγα εἰς τὴν χεῖρα.

Τύχη. Ἦτον θεὰ τῶν συμβαινόντων, καὶ ἐμοίραζε τὰς εὐτυχίας, καὶ τὰς δυστυχίας, κατὰ τὴν φαντασίαν της. Παρεστένετο φαλακρὰ, τυφλὴ, πάντοτε ὀρθὴ, μὲ πτερὰ εἰς τοὺς δύο πόδας, καὶ ὁ ἕνας ἐστηρίζετο ὀλίγον ἐπάνω εἰς τροχὸν, ὅστις ἀκατάπαυστα ἐκυλίετο, καὶ ὁ ἄλλος ὑψωμένος εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς τὸ Ἄντιον ἦτον ὁ πλέον περιβόητος ναός της.

Ἡ Νέμεσις, τὴν ὁποίαν μερικοὶ ὀνομάζουν καὶ Ἀδράστειαν, ἦτον θεὰ τῆς ἐκδικήσεως, καὶ ἐτιμωροῦσεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐκακομετεχειρίζοντο τὰ ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς. Παρεστένετο μὲ πτερὰ, ὡπλισμένη ὀφείδια, καὶ μὲ ἀναμμένας λαμπάδας, καὶ μὲ στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν.

Φθόνος. Ἦτον υἱὸς τῆς νυκτός. Παραστένεται ὡς γεροντικὸν φάντασμα θηλυκὸν, μὲ κεφαλὴν τυλιγμένην μὲ ὀφείδια, μὲ ὀμμάτια γαλανὰ καὶ χωσμένα, κατάξηρος καὶ λιγνὴ, μὲ ὀφείδια εἰς

τὴν χεῖρα, καὶ μὲ ἄλλο ἕνα, τὸ ὁποῖον τοῦ κατατρώγει τὸ στῆθος.

Ἔρις. Ἦτον κακοποιὰ θεὰ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέδιδαν τοὺς πολέμους καὶ τὰς λογομαχίας. Ὁ Ζεὺς τὴν ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν· διότι ἐπροξενοῦσε σκάνδαλα μεταξὺ τῶν Θεῶν. Παραστένεται μὲ τρίχας ἀπὸ ὄφεις δεμένους μὲ αἱματωμένας σημαίας, μὲ ἀφρισμένον στόμα, μὲ τρίζοντας ὀδόντας, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα της στάζει φαρμάκιον, καὶ εἰς τὴν χεῖρα κρατεῖ ξιφίδιον, ἢ λαμπάδα.

ΜΑΘΗΜΑ Β'.

Περὶ τῆς σφαίρας τοῦ Παντός.

Εἴπαμεν, ὅτι ὁ ἥλιος κυκλοφορῶν μὲ τὴν κίνησιν τοῦ παντὸς ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν, τρέχει καθημέραν ἕνα παράλληλον. Ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι σήμερον εἰς τὰς ἐννέα τοῦ Δεκεμβρίου ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ Λιγόκερω· ἐπειδὴ σήμερον διατρέχει τὸ μικρότατον τόξον (ὡς πρὸς ἡμᾶς) εἰς τὸ ἐπάνω μεσημβρινὸν ἡμισφαίριον, καὶ τὸ μεγαλήτερον εἰς τὸ κάτω, ὀλίγας ὥρας μένει εἰς τὸ ἐπάνω, καὶ πολλὰς εἰς τὸ κάτω· ὅθεν ἡμεῖς ἔχομεν τὴν μικροτάτην ἡμέραν, καὶ τὴν μεγαλωτάτην νύκτα. Εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν γίνεται ἡ χειμερινὴ τροπὴ, ἤγουν παύει ἀπὸ τὸ νὰ προχωρῇ ὁ ἥλιος πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ ἀρχίζει νὰ ἔρχεται πρὸς τὴν Ἄρκτον, καὶ καθημέραν νὰ διατρέχῃ μεγαλήτερον τόξον ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα, καὶ μικρότερον ὑποκάτω· ὅθεν ἀρχίζουν νὰ μεγαλόνουν αἱ ἡμέραι, καὶ νὰ μικρύνωνται αἱ νύκτες. Τέλος, φθάνει εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἰσημερίας εἰς τὰς ἐννέα τοῦ Μαρτίου· ὁ παράλληλος ἐκείνης τῆς ἡμέρας εἶναι αὐτὸς ὁ Ἰσημερινὸς, ὅστις, ἐπειδὴ κόπτεται εἰς δύο ἴσα μέρη ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα, ὡς μέγιστος κύκλος, ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἶναι ἴση τῆς νυκτός.

Ἀρχίζει ἔπειτα ὁ ἥλιος νὰ ἔρχεται πρὸς τὴν Ἄρκτον, καὶ τὰ ἐπάνω τόξα καθημέραν εἶναι μεγαλήτερα ἀπὸ τὰ κάτω· τέλος, φθάνει εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, τοῦ ὁποίου τὸ μεγαλώτατον τόξον εἶναι ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα· ὅθεν ἔχομεν τὴν μεγαλωτάτην ἡμέραν, καὶ τὴν θερινὴν τροπὴν εἰς τὰς ἐννέα τοῦ Ἰουνίου, καὶ ὁ ἥλιος ἀρχίζει πάλιν νὰ καταβαίνῃ· περνᾷ πάλιν ἀπὸ τὸ σημεῖον τῆς ἰσημερίας, καὶ κάμνει καὶ ἄλλην ἰσημερίαν.

Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς μεσημβρινῆς εὐκράτου ζώνης, ὕψωσε τὸν ἀνταρκτικὸν πόλον, καὶ χαμήλωσε τὸν ἀρκτικὸν, καὶ θέλεις ἰδεῖ ὅλα τὰ ἐναντία· ἐκεῖνοι ἔχουν χειμερινὴν τροπὴν, ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν θερινὴν, καὶ τὸ ἐναντίον· ἔχουν λοιπὸν καὶ τοὺς καιροὺς ἐναντίους, ἤγουν, ὅταν εἰς τὴν μίαν ζώνην ἦναι χειμὼν, εἰς τὴν ἄλλην εἶναι καλοκαίριον κ. τ. λ.

Περὶ τῶν Χρωμάτων.

Ἡ περὶ τῆς ὁράσεως διδασκαλία μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν περὶ τῶν χρωμάτων. Τὰ χρώματα δὲν εἶναι εἰς τὰ σώματα, ἀλλ' ἡ διάφορος πληγὴ τῶν ἀκτίνων τοῦ φωτὸς εἰς τὸ ὀπτικὸν νεῦρον διεγείρει καὶ διάφορον αἴσθημα τοῦ χρώματος. Λ'ν τρίψῃς τὸ ὀμμάτιον εἰς τὸ σκότος, θέλει σὲ φανῇ, ὅτι βλέπεις φῶς· ἐὰν βάλῃς εἰς ἀκτίνα ἡλίου κρυστάλλινον ἀγγεῖον μὲ καθαρὸν νερὸν, ἀφοῦ περάσῃ ἡ ἀκτὶς ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ ἀπὸ τὸ ἀγγεῖον, θέλεις ἰδεῖ πολλὰ χρώματα.

Διὰ νὰ ἐξηγήσωσιν οἱ Φυσικοὶ τὴν αἰτίαν τῶν χρωμάτων, ὑποθέτουσιν, ὅτι κάθε ἀκτὶς τοῦ φωτὸς εἶναι ὡς δεμάτιον συνθεμένον ἀπὸ τόσας ἀκτίνας, κάθε μία ἀπὸ τὰς ὁποίας, ὅταν προσβάλῃ εἰς τὸ ὀπτικὸν νεῦρον, προξενεῖ διάφορον πληγήν, ἥτις διεγείρει ἑνὸς τινὸς χρώματος αἴσθημα, καθὼς ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὰ ἄλλα ὄργανα τῆς αἰσθήσεως.

Ὅταν τὸ δεμάτιον τῶν ἀκτίνων πέσῃ ἐπάνω εἰς σῶμα, τὸ ὁποῖον ἀνταναklᾷ πολλάκις τὰς ἀκτίνας, τότε βλέπομεν πολὺ φῶς, ἤγουν ἀσπράδα, ἥτις εἶναι τὸ χρῶμα τοῦ φωτός· καὶ ὅταν τὸ σῶμα ἀνταναklᾷ τὰς ἀκτίνας ὀλιγώτεραις φοραῖς, παρ' ἄλλο σῶμα, δὲν βλέπομεν φῶς, ἤγουν τότε εἶναι σκότος, καὶ τοῦτο θέλει νὰ εἴπῃ μαῦρον χρῶμα. Ἐὰν τὸ σῶμα χωρίζῃ ἀκτίνας, καὶ τὰς ἀνταναklᾷ, βλέπομεν ἕνα χρῶμα π. χ. τὸ κόκκινον, τὸ πράσινον κ. τ. λ. ἡ ἀλλοιφὴ λοιπὸν, μὲ τὴν ὁποίαν βάπτομεν τὰ σώματα, ἔχει μόρια, τὰ

ὁποῖα ἀνταναklῶσι μίαν τινὰ ἀκτίνα· τοιοῦτον τι ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὸ Τόξον (Γ'ριν), τὸ ὁποῖον φαίνεται χρωματισμένον εἰς τὸν οὐρανὸν εἰς καιρὸν βροχῆς· αἱ εἰς τὸ σύννεφον σταλαγματίαι τοῦ νεροῦ χωρίζουσι τὰς ἀκτίνας τοῦ δεματίου, καὶ αὗται διεγείρουσι τὰ αἰσθήματα τῶν χρωμάτων.

Διὰ νὰ καταλάβωμεν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν πρόοδον τῶν χρωμάτων, ὅταν ὁ οὐρανὸς ἦναι γαληνὸς καὶ περιέχῃ ὀλίγους καὶ ἐλαφροὺς ἀτμούς, διὰ νὰ θλῶσι τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου, ἂν παρατηρήσωμεν τὴν ἀνατολήν του, θέλομεν ἰδεῖ ἄσπρον τὸν τόπον, ὅθεν μέλλει νὰ ἀνατείλῃ· αὕτη ἡ λευκότης ἀναβαίνει κατ' ὀλίγον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ βάπτεται κίτρινον (ξανθὸν) χρῶμα εἰς μερικοὺς βαθμοὺς ὑψηλότερα ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα· ὑψόνεται ἔπειτα τὸ κίτρινον χρῶμα, καὶ σιμά του φαίνεται τὸ χρυσοειδὲς (νεραντζί)· ἀφοῦ καὶ τοῦτο ὑψωθῇ, παρῆσιάζεται τὸ ῥοδοκόκκινον λαμπρὸν, τὸ ὁποῖον ἁπλόνεται ἕως εἰς τὴν κορυφήν μας· ἀπὸ τοῦτο τὸ σημεῖον θέλεις ἰδεῖ εἰς τὸν οὐρανὸν ὀπίσω σου τὸ ἰοειδὲς (χρῶμα τῆς βιόλας) εὐθὺς μετὰ τὸ κόκκινον· ἔπειτα τὸ γαλάζιον (κυανοῦν)· εἶτα τὸ μαβῆ, καὶ τέλος, τὸ μαῦρον πρὸς τὴν δύσιν.

Ὅταν δύο χρώματα ἑνωθῶσι, φαίνεται ἕνα τρίτον· καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν διάφορα χρώματα εἰς τὸν κόσμον, ἔξω ἀπ' ὅσα ἀναφέραμεν. π. χ. τὸ χρυσοειδὲς εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὸ κίτρινον, καὶ ἀπὸ τὸ κόκκινον· τὸ πράσινον ἀπὸ τὸ κίτρινον καὶ ἀπὸ τὸ γαλάζιον· τὸ ἰοειδὲς, ἀπὸ τὸ γαλάζιον καὶ ἀπὸ τὸ κόκκινον· καὶ τὸ μαβῆ εἶναι βαφὴ φορτωμένη ἀπὸ τὸ μαῦρον· ὥστε τὰ πρῶτα χρώ-

ματα εἶναι τρία, τὸ κόκκινον, τὸ κίτρινον, καὶ τὸ γαλάζιον· καὶ ἂν προσθέσωμεν τὸ ἄσπρον μὲ τὸ μαῦρον, γίνονται πέντε.

Ἱστορία τῆς Ῥωσσίας.

1606. — Κάποιος Ψευδοδημήτριος ἥρπασε τὸν θρόνον, καὶ ἐδολοφονήθη ἀπὸ τοὺς Ῥώσσους· ἦτον ἱερωμένος, καὶ ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ὁ Δημήτριος υἱὸς τοῦ Βασιλοβίτς.

1613. — Μιχαὴλ Φαιδεροβίτς καταπαύει τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ ἐκλέχθη μέγας Δοὺξ τῆς Ῥωσσίας.

1643. — Ὁ υἱός του Ἀλέξιος Μιχαηλοβίτς ἐνίκησε τοὺς Λέχους· ἀφῆκε πολλοὺς υἱούς· ὁ διάδοχός του εἶναι Φαίδωρ Ἀλεξιοβίτς. Ἔβαλε σκοπὸν νὰ σύρῃ τοὺς Ῥώσσους ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν, ὅμως ἔζησεν ὀλίγον καιρόν· ἡ δόξα αὕτη ἦτον ἑτοιμασμένη διὰ τὸν Κζάρ Πέτρον Ἀ', τὸν ἀδελφόν του.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Διονύσιος ὁ γέρων.

Ὁ Διονύσιος, ὅστις ἦτον ἄνθρωπος ἰδιώτης, εὑρὼν εὐκαιρίαν τὸν κατὰ τῶν Καρχηδονίων πόλεμον, ἥρπασε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν τῶν Συρακουσίων· καὶ φονεύσας τοὺς ἐναντιουμένους εἰς τοὺς σκοπούς του, ἐκατώρθωσε νὰ βασιλεύσῃ. Μὲ ἄκραν δραστηριότητα ἔκαμε τὰς κατὰ τῶν Καρχηδονίων ἑτοιμασίας· εἰς τὴν ἀρχὴν ἐνίκησαν μεγάλην νίκην οἱ

Καρχηδόνιοι· ἀλλὰ μὲ τὰς βοηθείας, τὰς ὁποίας ἔφερεν ὁ Λακεδαιμόνιος Φερεκύδης, ἐνίκησαν κατὰ κράτος οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Ὁ Διονύσιος ἀγαποῦσε τὴν ποίησιν. Εὑρισκόμενος μίαν φορὰν ὁ νεώτερος Διονύσιος ὁ υἱός του εἰς τὴν Κόρινθον, εἰς τὴν τράπεζαν Φιλίππου τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν Φίλιππον· πότε εὐκαιρεῖ ὁ πατήρ του ἀπὸ τὰς βασιλικάς του ὑποθέσεις, διὰ νὰ συνθέτῃ τραγῳδίας; ἀπεκρίθη „τὰς συνθέτει εἰς τὸν καιρὸν, τὸν „ὁποῖον ἡμεῖς χάνομεν εἰς τὰς ἡδονὰς τῶν συμ„ποσίων.

Εἶχε καὶ πολλὴν καταφρόνησιν εἰς τοὺς θεούς· μίαν ἡμέραν, ἐπιστρέφων διὰ θαλάσσης εἰς τὰς Συρακούσας, ἀφοῦ ἐγύμνωσε τὸν ναὸν τῆς Περσεφόνης „ἰδέτε εἶπε πρὸς τοὺς αὐλικούς του, „δείχνων τὸν αἴσιον ἄνεμον, πόσον εὐτυχὲς ταξείδι„ον δίδουσιν οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ἱεροσύλους.“

Διονύσιος ὁ νεώτερος — Δίων - Τιμολέων.

Διονύσιος ὁ νεώτερος διεδέχθη τὴν βασιλείαν, χωρὶς καμμίαν ἀντίστασιν. Δίων ὁ συγγενής του, ἐπιθυμῶν νὰ δώσῃ τὴν προτέραν ἐλευθερίαν εἰς τὰς Συρακούσας, τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ προσκαλέσῃ τὸν Πλάτωνα, τίποτε ὅμως δὲν ἐκατώρθωσεν ὁ Πλάτων.

Ἐξώρισε τὸν Δίωνα· καὶ φοβούμενος τὴν δυσαρέσκειαν τῶν Συρακουσίων, ἔστειλεν εἰς αὐτὸν τὰ κινητά του ὑπάρχοντα, ἀλλ' ὕστερον ἐπώλησε τὰ ἀκίνητα. Ὁ Δίων λοιπὸν ἐμελέτησε πόλεμον ἐναν-

τίον του· καὶ ὅταν ἦλθε μὲ ὀλίγους, τὸν ἐδέχθησαν οἱ Συρακούσιοι, ὁπόταν ὁ Διονύσιος ἔλειπεν εἰς τὴν Ἰταλίαν· ὁ Διονύσιος ἔσπειρε σκάνδαλα εἰς τοὺς Συρακουσίους, καὶ ὁ Δίων φοβηθεὶς, ἔφυγεν ἀπὸ τὰς Συρακούσας· ἀλλ' οἱ Συρακούσιοι ἔπειτα μετανοήσαντες, τὸν ἐπροσκάλεσαν πρὸς βοήθειαν· ἦλθε λοιπὸν, καὶ εἰς τὴν αἱματώδη μάχην ἐφάνη νικητής.

Κάλλιπος ὁ Ἀθηναῖος ἔβαλε σκοπὸν νὰ δολοφονήσῃ τὸν Δίωνα, καὶ νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν· καὶ οὕτως ἔπραξεν· ἀλλ' ὅταν ὑπῆγε νὰ ἐξουσιάσῃ τὴν Μεσσήνην, οἱ Συρακούσιοι ἐτίναξαν τὸν ζυγὸν τοῦ Καλλίπου· ὅθεν ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς τὸ Ῥήγιον, ὅπου ζήσας δυστυχῶς μερικὸν καιρὸν, ἀπέθανε δολοφονηθείς.

Ἐστράφη ὁ Διονύσιος εἰς τὰς Συρακούσας μετὰ δέκα χρόνους, ἀλλ' ἡ πολυχρόνιος δυστυχία δὲν τὸν ἐσωφρόνισεν, ἀλλὰ μᾶλιστα ἔγεινε καὶ σκληρότερος· ἐπειδὴ ἡ Καρχηδὼν ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῶν Συρακουσίων, οὗτοι ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς Κορινθίους, τῶν ὁποίων ἦσαν ἄποικοι, βοήθειαν· οἱ Ἕλληνες ἦσαν πάντοτε ἕτοιμοι εἰς τὸ νὰ βοηθῶσιν· οἱ Κορίνθιοι λοιπὸν ἔστειλαν τὸν Τιμολέοντα μὲ στράτευμα.

Οἱ Καρχηδόνιοι καὶ ὁ Διονύσιος ἐπολεμοῦσαν τὰς Συρακούσας· ἀλλ' ὁ Τιμολέων ἐφυγάδευσε τοὺς Καρχηδονίους, καὶ ἐβίασε τὸν Διονύσιον νὰ παραδώσῃ τὴν ἀκρόπολιν. Οὗτος λοιπὸν πάλιν ἔφυγεν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου ἔζησε δυστυχῶς, καὶ ἐμπαιζόμενος ἀπὸ τὸν λαόν. Ὁ Τιμολέων ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς Συρακούσας, καὶ κατέστησεν ἀνεξαρτήτους τοὺς λοιποὺς λαοὺς τῆς Σικελίας.

Οὗτος ἀνανέωσεν ἔπειτα τοὺς νόμους τῶν Συρακουσίων, καὶ παραίτησε τὴν ἐξουσίαν του, καὶ ἔζησεν εἰς τὸ ἑξῆς ὡς ἰδιώτης· εἰς τὸ γῆρας του ἔχασε τὴν ὅρασιν· ἀλλ' οἱ Συρακούσιοι ἐδιπλασίασαν τὰς περὶ αὐτοῦ φροντίδας των· ἐλάμβαναν συμβουλὴν ἀπὸ αὐτὸν εἰς πᾶσαν περίστασιν· ἐτίμησαν τὸν θάνατόν του μὲ πομπὰς μεγαλοπρεπεῖς, καὶ μάλιστα μὲ δάκρυα εὐγνωμοσύνης· καὶ ἐψήφισαν, ὅταν ἔχουν πόλεμον μὲ κανένα ἔθνος, νὰ ζητῶσι στρατηγὸν ἀπὸ τὴν Κόρινθον.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Ἀπολιθώσεις.

Εἰς τὰ στρώματα τῆς ὑδρογείου σφαίρας εὑρίσκονται λείψανα φυτῶν καὶ ζώων πετρωμένα, τῶν ὁποίων σώζεται τὸ ὕφασμα, ἡ πρώτη μορφὴ καὶ ὀργανισμός· ἀφοῦ ἀφανισθῶσι μερικὰ συνθετικὰ μέρη τοῦ τοιούτου σώματος, ἐξ αἰτίας τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον θάπτονται, ἄλλαι ὕλαι ἀμμώδεις, ἢ γαιώδεις τὰ ἀναπληρόνουσι, καὶ διὰ τοῦτο γίνονται στερεώτερα.

Εἰς τοὺς δενδρολίθους εὑρίσκονται μέρη θάμνων, στελεχῶν, ῥιζῶν, κορμῶν, τινῶν ὀπωρικῶν κ. τ. λ. Εἰς τὰς ἀπολιθώσεις τῶν ζώων εὑρίσκονται κογχύλαι, ὀστρακόδερμα, ἐνίοτε καὶ σκώληκες, καὶ κόκκαλα ὀψαρίων, καὶ ἀμφιβίων, καὶ σπανίως πουλίων καὶ τετραπόδων.

Διὰ νὰ πετρωθῇ τὸ σῶμα, πρέπει ἀ. νὰ ἔχῃ τοιαύτην Φύσιν, ὥστε νὰ ἠμπορῇ νὰ σώζεται μέσα εἰς τὴν γῆν. β', νὰ μὴ προσβάλλῃ εἰς αὐτὸ ἀὴρ, ἢ νερόν. γ', νὰ Φυλαχθῇ ἀπὸ ἀναθυμιάσεις, αἱ ὁποῖαι τὸ Φθείρουσι· καὶ δ', νὰ ἦναι εἰς τόπον, ὅπου εὑρίσκονται τὰ ἀναγκαῖα μόρια νὰ ἔμβωσιν εἰς αὐτό. Ἡ ἀπολίθωσις γίνεται ὀγληγορωτέρα εἰς παχεῖαν καὶ ὀλίγον ὑγρὰν γῆν, παρὰ μέσα εἰς τὸ νερόν.

Ἡ πάνσοφος τοῦ Δημιουργοῦ Πρόνοια.

Τὸ ἄπειρον τῆς Φύσεως, παιδία μου! ἀποδείχνει τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ἡ τάξις καὶ ἡ ἁρμονία τοῦ παντὸς ἀποδείχνει τὴν σοφήν του πρόνοιαν. Τὸ παραμικρὸν δημιούργημα ἔχει τὴν αἰτίαν του· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν μελετᾷ κατὰ βάθος τὴν Φύσιν, νομίζει ὅτι δὲν εἶναι καμμία τάξις εἰς τὸ πᾶν, ἀλλ' ὅτι ὅλα ἔγειναν αὐτομάτως μὲ τὴν συνδρομὴν τῶν στοιχείων, καὶ διὰ τοῦτο φαίνονται ἄτακτα.

Ὁ Ὠκεανὸς, λέγουσιν, ἔκοψε τὴν ξηρὰν εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Γιβραλτὰρ, ἔξυσε τὴν γῆν, καὶ ἔκαμε τὴν συναγωγὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Θάλασσα αὕτη ἦτον ξηρὰ, ἐπειδὴ οἱ ποταμοὶ γίνονται ἀπὸ ἀτμοὺς τῶν Θαλασσῶν, ἔπρεπε νὰ λείπωσι τόσοι ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς· καὶ ἂν ἦσαν, ἐ ποῦ ἔπρεπε νὰ χύνωνται;

Οἱ Βόρειοι ἄνεμοι, οἵτινες δροσίζουν τὴν Αἴγυπτον τὸ καλοκαίριον, καὶ σπρώχνουν τοὺς ἀτμοὺς

τῆς Μεσογείου ἕως εἰς τὰ βουνὰ τῆς Αἰθιοπίας, διὰ τοὺς τοῦ Νείλου πηγαὶς, περνῶντες ἐπάνωθεν ἀπὸ ξηρὰν, ἔπρεπε νὰ καταξηραίνωσι τὴν Βόρειον Ἀφρικήν· χειρότερα ἤθελαν κάμει εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Εὐρώπης οἱ θερμοὶ ἄνεμοι τῆς Ἀφρικῆς, οἱ ὁποῖοι τώρα φορτόνονται ἀπὸ σύννεφα βροχερὰ, ὅταν περνῶσι τὴν Μεσόγειον. Ἀλλ' ἐὰν ἔπνεαν ἐπάνω εἰς τὴν ξηρὰν γῆν ταύτης τῆς θαλάσσης, χωρὶς νὰ μετριάζεται ἡ θερμότης των ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν της, ἔπρεπε νὰ καταξηραίνωσιν ὅλον τὸ μέρος τῆς Εὐρώπης, ἀπὸ τὸ Γιβραλτὰρ, ἕως εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον, καὶ ὅλους τοὺς ποταμούς.

Κανένα μέρος τῆς γῆς δὲν εἶναι χαμηλότερον ἀπὸ τὴν θάλασσαν· ἐ πῶς ἔτυχε λοιπὸν νὰ ἦναι ἡ γῆ τῆς Μεσογείου χαμηλοτέρα ἀπὸ τὸν Ὠκεανὸν, ὥστε νὰ χυθῇ εἰς αὐτὴν; καὶ ἂν ὁ Ὠκεανὸς ἔσκαψε τὸ κοῖτος ταύτης τῆς Θαλάσσης, ἐ ἡ ἀπὸ τὸ σκάψιμον ὕλη τί ἔγεινεν; Ἡ Θεία λοιπὸν Πρόνοια κατεσκεύασεν ἀπ' ἀρχῆς καὶ τὴν συναγωγὴν τῆς Μεσογείου διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας.

Ἡ Πρόνοια, ὅταν ὑψώῃ βράχον, σκάπτει χάσματα, διὰ νὰ χυθῇ τὸ νερὸν εἰς αὐτὰ, τὸ ὁποῖον ἦτον εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐφύτρωσεν ὁ βράχος. Εἰς αὐτὸν φυτεύει χόρτα, δένδρα, κατοικίζει ζῶα, τὸν βάλλει εἰς τοὺς κόλπους τῆς θαλάσσης, διὰ νὰ εὑρίσκωσιν ἄσυλον εἰς καιρὸν τρικυμίας οἱ κάτοικοι τοῦ ἀέρος καὶ τῆς Θαλάσσης.

Παρομοίως, ὅταν ἠθέλησε νὰ σκάψῃ τὸ κοῖτος τῶν Θαλασσῶν, δὲν τὸ ἔκαμε στρογγυλὸν, ἀλλὰ κατεσκεύασε βαθεῖς κόλπους διὰ τὸν Ὠκεανὸν, ὥστε εἰς καιρὸν τρικυμίας, οἱ ποταμοὶ εὔκολα

νὰ χύνωνται, καὶ τὰ ἀναρίθμητα ὀψάρια νὰ καταφεύγωσιν εἰς αὐτοὺς εἰς κάθε καιρὸν, καὶ νὰ γλείφωσιν, ὅσα φέρουσιν οἱ ποταμοὶ εἰς τὰ χείλη τῆς θαλάσσης, καὶ νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ εὑρίσκωσι τροφὴν διὰ τὰ ἴδια τέκνα.

Ἡ Πρόνοια ὠχύρωσε τὴν ξηρὰν ἐναντίον τῆς τῶν θαλασσῶν προσβολῆς μὲ μακρὰν σειρὰν ἄμμου, μὲ ὑψηλοτάτους βράχους, μὲ νήσους, ὅλα βαλμένα εἰς ἁρμόδιον διάστημα· παρομοίας σχεδὸν προφυλάξεις ἔβαλε καὶ εἰς τὰς κοιλότητας τῶν ποταμῶν· διότι τὰ νερά των δὲν τρέχουσι κατ' εὐθεῖαν, διὰ νὰ μὴ κρημνίζωνται αἰφνιδίως· ἀλλὰ διέκοψε τὸν δρόμον των μὲ διαφόρους γωνίας, ὥστε ἄλλοῦ νὰ τρέχωσιν ὀγλήγορα, καὶ ἄλλοῦ νὰ ἐμποδίζωνται.

Οὔτε εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ Ὠκεανὸς ἔκοψε τὰς νήσους ἀπὸ τὴν ξηρὰν· διότι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος δὲν ἦσαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν οὔτε βελανιδίαι, οὔτε ἐλάται, μ' ὅλον ὅτι εἰς τὴν ἀντικρὺ ξηρὰν εὑρίσκονται τοιαῦτα δένδρα. Εἰ ἀὴν λοιπὸν ἡ Ἀγγλία ἦτον μέρος τῆς ξηρᾶς, οἱ ποταμοὶ ἤθελαν μεταφέρει τοὺς σπόρους τούτων τῶν φυτῶν.

Π' θ ι κ ή.

Ο" τ ι ἀ ν α γ κ α ί α ἡ Λ α τ ρ ε ί α.

Ἐπειδὴ εἶναι Θ ε ό ς, πρέπει νὰ τὸν λατρεύωμεν· ἐπειδὴ εἴμεθα περικυκλωμένοι ἀπὸ τὰς εὐεργεσίας του· ἐπειδὴ δὲν εἶναι μέρος τοῦ διαστήμα-

τος, εἰς τὸ ὁποῖον εἴμεθα βαλμένοι, οὔτε μέρος χρόνου, εἰς τὸ ὁποῖον συλλαμβάνομεν τὰς ἐννοίας μας, τὸ ὁποῖον αὐτὸς δὲν γεμίζει, καὶ δὲν ἐμβαίνει εἰς αὐτό· θέλομεν μείνει ἡμεῖς ἀδιάφοροι εἰς τὴν ἀδιάλειπτόν του παρουσίαν, καὶ θέλομεν τὸν λησμονήσει, ὁπότε ζῶμεν ὁλόκληροι εἰς αὐτὸν; ἡ ἄκαρπος πρὸς τὸν Θεὸν πίστις εἶναι βλασφημία, ἡ μωρία, καὶ ὅποιος πιστεύει εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ζῇ, ὡς νὰ μὴν ἐπίστευεν, εἶναι ἑκατοντάκις ἐλεεινότερος, παρὰ ἂν ἦτον βυθισμένος εἰς ἀθλίαν τυφλότητα. Μ' ὅλον τοῦτο πολλοὶ ἄνθρωποι καταντῶσι θεληματικῶς εἰς θεωρητικὴν ἀσέβειαν! Πόσον ἄθλιοι εἴμεθα· διότι βλέπομεν τὸ καλὸν, καὶ ἀκολουθοῦμεν τὸ κακόν.

Ἀ'φοῦ οἱ Εὐρωπαῖοι, περάσαντες μακρὰς θαλάσσας, ἔφθασαν εἰς τὰ παραθαλάσσια, ὅπου ὁ πολιτισμὸς ποτὲ δὲν ἄπλωσε τὰς εὐεργεσίας του, εἶδαν ἀγρίους λαοὺς γοναπισμένους ἐμπρὸς εἰς ὄφιν, ἢ εἰς πέτραν· εἰς τὸ μέσον τόσης βαρβαρότητος, ἡ ἰδέα τοῦ Θεοῦ μετεβλήθη ἀπὸ τὴν πρώτην της καθαρότητα· ἀλλ' ὅσον ἄμορφοι ἦσαν οἱ Θεοί των, εἶχαν μ' ὅλον τοῦτο θυσιαστήρια, καὶ, ἐπειδὴ ἀπέδιδαν πραγματικὴν ὕπαρξιν εἰς τὰ εἴδωλά των, δὲν ἦτον ἄτοπον τὸ νὰ τὰ λατρεύωσιν.

Ἡ λατρεία εἶναι ὑποταγὴ τοῦ πλάσματος πρὸς τὸν πλάστην του, εἶναι δημόσιος ὁμολογία τῆς εὐλαβείας του. Ἴσως ἤθελεν ἐρωτήσει τινάς, ἐ τί κάμνουν αἱ προσευχαὶ εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τί χρείαν ἔχει ἀπὸ τὴν λατρείαν μας; ἐ ἀλλὰ σὺ δὲν αἰσθάνεσαι, ὅτι ἔχεις χρείαν νὰ τὸν παρακαλέσῃς; οὔτε ἡ ἀΐδιος μεγαλειότης του, οὔτε ἡ παντοδυναμία

*

του χρείαν ἔχει τῶν ἡμετέρων θυμιαμάτων· ἡ ἀγάπη του ζητεῖ τὴν ἰδικήν μας ἀγάπην· διότι ὁ πατὴρ θέλει τῶν υἱῶν του τὴν Φιλοστοργίαν. Ἐὰν ὁ Θεὸς μᾶς ἔβριψεν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ μᾶς παραιτήσῃ, ἐὰν ἀδιαφορῇ διὰ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, καὶ διὰ τοῦτο ἤθελεν ἀφήσει τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς ἀπάτας των, εἰς τὰς προλήψεις των, εἰς τὰ πάθη των, χωρὶς νὰ τοὺς στηρίξῃ μὲ τὸν λόγον του, χωρὶς νὰ τοὺς φωτίζῃ εἰς τὰ χρέη των μὲ τὰς ἀμεταβλήτους παραγγελίας του, δὲν ἠθέλαμεν εἶσθαι μ' ὅλον τοῦτο ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν πίστιν πρὸς ὑπέρτατον τῆς Φύσεως Δεσπότην; Τί πρέπει λοιπὸν νὰ νοήσωμεν περὶ τῆς ἡμετέρας ἀχαριστίας, ὁπότε ἡ ἀκάματος πρόνοιά του ἀγρυπνεῖ δι' ἡμᾶς εἰς πᾶσαν στιγμήν, ὁπότε αἱ καθημέραν εὐεργεσίαι του τὸν καλοῦσιν ἀκατάπαυστα εἰς τὴν ἐνθύμησίν μας, καὶ ἐλέγχουσι τὴν λήθην μας; Μ' ὅλην τὴν ὑπεύθυνον ἀδιαφορίαν μας, ἡ Φύσις ὄχι ὀλιγώτερον θέλει ἀκολουθεῖ τοὺς δρόμους, καὶ ὄχι ὀλιγώτερον θέλει ὑπακούει εἰς τοὺς νόμους τῆς αἰωνίου εὐταξίας. Ἀλλ' ἡ καρδία της τί θέλει γείνει εἰς ταύτην τὴν ἐγκατάλειψιν; Ποία θέλει εἶσθαι ἡ τύχη της, ὅταν ὕστερον ἀπὸ ταύτην τὴν ζωὴν γένῃ ἡ κρίσις, καὶ ζητηθῇ λόγος, ὄχι μόνον τῶν πράξεων τῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους φανερῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσωτερικῶν διαθέσεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας συνίστανται ὅλων τῶν ἀτόπων ἡ κρυφὴ ζωή;

Ὄχι εἰς τὸν Θεόν, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς εἶναι ἀναγκαία ἡ λατρεία· ἡ ἀκατάπαυστος λατρεία χρησιμεύει εἰς τὸ ν' ἀνακαλῇ ἀδιαλείπτως τὸν Θεόν,

τὸν ὁποῖον τὰ πάθη μας καὶ ἡ τρυφὴ πασχίζουν ἀκατάπαυστα νὰ μᾶς κάμνουν νὰ τὸν λησμονῶμεν. Ὅταν ἡ σωτήριος ἔξις μᾶς φέρῃ ἔμπροσθέν του μερικαῖς φοραῖς τὴν ἡμέραν, τότε φροντίζομεν νὰ ἐρωτῶμεν τὴν παρελθοῦσαν μας ζωήν, καὶ νὰ ῥίπτωμεν κριτικὸν βλέμμα ἐπάνω εἰς τὸν ἑαυτόν μας. Ἡ Θρησκεία ἠξεύρει ν' ἀποκρίνεται εἰς ὅλας τὰς χρείας τῆς καρδίας, μὲ γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν καταλαμβάνει ἡ καρδία· λαμβάνει παρηγορίαν εἰς ὅλας της τὰς θλίψεις, βάλσαμον δὶ ὅλας της τὰς πληγάς, ὄχι εἰς μάτην ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειάν του, ὅταν ἀδίκως κατατρέχεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ὅταν ἡ ψυχὴ στενοχωρημένη, δὲν ἠμπορῇ νὰ εὕρῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων κανένα, διὰ νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτὸν τὸν λογισμόν του, ὁ ὁποῖος τὸν πολεμεῖ.

Ἡ πλέον εὐπρόσδεκτος προσφορὰ εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ Συντετριμμένον καὶ τεταπεινωμένον, ἡ εἰλικρινὴς ἀγάπη, ἡ ἀθάα ζωή. Ὅθεν ὁ φρόνιμος οἰκοδομεῖ ναὸν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του· ἀλλὰ δὲν εὐχαριστεῖται εἰς ταύτας τὰς μυστικὰς ὑποκλίσεις, εἰς ταύτας τὰς μυστηριώδεις θυσίας. Εἶναι τρόπος νὰ μὴν ἔχῃ χρείαν νὰ ἀνακαλέσῃ τὸν ἑαυτόν του μὲ τὰ σημεῖα τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας; ὄχι ὀλιγώτερον πρέπει νὰ πληρόνῃ τοῦτο τὸ δόσιμον· ἠξεύρομεν, ὅτι ἡ δημόσιος λατρεία εἶναι χρέος πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὑποχρέωσις πρὸς τὸν ἑαυτόν μας.

Τὸ καλὸν παράδειγμα εἶναι καλὴ πρᾶξις. διότι οἱ ἄνθρωποι εἶναι μιμηταί, καὶ τὸ πρωτό-

τυπον παραστενόμενον μὲ κανονισμένην ζωήν, εἶναι ὠφελιμώτερον, παρὰ αἱ σοφώταται παρακινήσεις. Εἰς τὸν πατέρα συμφέρει νὰ ἦναι τὰ παιδία του θεοσεβῆ. καὶ ὅταν σπουδάζωσι ν' ἀρέσουν εἰς τὸν Θεόν, ἀποκτῶσι διπλοῦν σέβας πρὸς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν· οἱ κύριοι θέλουσι νὰ πιστεύουν οἱ δοῦλοι των εἰς τὴν παρουσίαν ἑνὸς ἀοράτου κριτοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ὅλαι αἱ κρυφαὶ δολιότητες, ὅλα τὰ ἄδικα ψιθυρίσματα δὲν ἠμποροῦν νὰ μένωσι θαμμένα εἰς τὸ σκότος. ὁ βασιλεὺς ἔχει πιστοτέρους ὑπηκόους, οἱ ὁποῖοι μὲ πλειοτέραν προσοχὴν φυλάττουσι τὸν ὅρκον των, εἶναι πλέον ὑπομονητικοὶ εἰς ὅσα πάσχουσι, καὶ πλέον εὐγνώμονες εἰς τὰς τῶν ἄλλων βοηθείας, ἐὰν ἡ σφραγὶς τῆς θρησκείας τυπόνῃ τὴν ἰδίαν της ἰσχυρὰν ἐπικύρωσιν· ἀλλ' οὔτε ὁ πατὴρ, οὔτε ὁ κύριος, οὔτε ὁ ἡγεμὼν ἠμποροῦν νὰ ἦναι βέβαιοι διὰ τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἠμποροῦν νὰ κάμωσιν αἱ συμβουλαί των, ἂν δὲν δέναωσιν αὐτοὶ μὲ τὰ ἔργα των, τὴν εἰλικρίνειαν τῆς πίστεώς των.

Ἡ δημόσιος λατρεία, πιστὰ φυλαττομένη, δίδει εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν ἀσφαλεστέραν σκέπην, παρὰ ὅλοι οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι· εἶναι καταφύγιον τῆς ἀνικανότητός των, καὶ θεραπεία τῆς ἀπάτης των· ἂν οἱ ἄνθρωποι δέν σε βλέπωσιν, ὁ Θεός σε βλέπει. Οὗτοι οἱ ἰσχυροὶ λόγοι, τοὺς ὁποίους κηρύττει ἡ συνείδησις, καὶ ἐπικυρόνουσιν αἱ ἀμοιβαὶ καὶ αἱ ποιναὶ τῆς ἄλλης ζωῆς, ἤθελαν εἶσθαι ἱκανοὶ καθ' ἑαυτοὺς, διὰ τὴν τοῦ κόσμου εὐδαιμονίαν ἂν δὲν τοὺς ἐσκέπαζεν ὁ τῶν παθῶν κρότος.

Τί καλήτερον θέλγητρον, παρὰ μία δημόσιος λατρεία καὶ κοινωνία προσευχῶν, εἰς τὴν ὁποίαν καθεῖς, εἰς τὴν αὐτὴν στιγμὴν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ οἱ ἀδελφοί του κάμνουσι τὸ αὐτὸ, παραστένει εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἀσθένειαν τῆς ἰδίας του ψυχῆς; Αὐτὸς ὁ Θεὸς τὸ εἶπεν, Ἐὰν πολλοὶ ἀπὸ ἐσᾶς ἦναι συναγμένοι διὰ νὰ προσευχηθῶσι, θέλω εἶμαι εἰς τὸ μέσον των. Μανθάνομεν νὰ ὑποφέρωμεν, καὶ νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅταν φωνάζωμεν ὅλοι ὁμοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ ζῶντος Θεοῦ, Πάτερ ἡμῶν, Πάτερ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀδελφῶν μου καὶ ἐμοῦ, τῶν ἀδελφῶν μου οἱ ὁποῖοι ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἀσθενείας μου, τὰς κλίσεις μου πρὸς τὸ κακὸν, καὶ συνειδησιν, ἡ ὁποία, καθὼς καὶ ἡ ἰδική μου, τοὺς προσκαλεῖ πολλάκις εἰς μάτην, πρὸς τὴν ἀρετήν! συγχώρησέ μας, ὅσα ἐσφάλαμεν εἰς ἐσὲ, καθὼς καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν τοὺς ὅσοι ἔσφαλαν εἰς ἡμᾶς. Δύο θνητοὶ ἄνθρωποι ἠμποροῦν νὰ μισήσωσιν ἀλλήλους, ὅταν ἀπαντηθῶμεν εἰς τὸ αὐτὸ ὑποπόδιον τοῦ θυσιαστηρίου; Δὲν τρέμει ὁ νοῦς των διὰ τὸ δυστυχὲς ἐπίγειον μῖσος, ὅταν βλέπῃ ἐκείνην τὴν αἰωνιότητα, ἀνοικτὴν ἐξίσου ἔμπροσθεν εἰς ὅλους, καὶ τὴν ὁποίαν ἐπικαλοῦνται εἰς τὴν αὐτὴν στιγμὴν μὲ κοινὴν φωνήν;

Μερικοὶ ἄνθρωποι ἐκπληττόμενοι διὰ τὰ πολιτικὰ συμφέροντα, τὰ ὁποῖα προξενεῖ ἡ θρησκεία καὶ ἡ λατρεία, ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι καλὴ διὰ τὸν λαόν. Ὦ! ἀσεβεστάτη ἀπ' ὅλας τὰς βλασφημίας! μάταιε ἄνθρωπε, ὁ ὁποῖος νομίζεις τὸν ἑαυτόν σου ἀνώτερον εἰς τὴν

λατρείαν ἀπὸ τὸν Θεόν σου! ; Δὲν ἔχεις λοιπὸν τόσον εὔθραυστον καρδίαν, ὁποία εἶναι ἡ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους καταφρονεῖς; ; λείπουσιν ἀπὸ σὲ περιστάσεις πειρασμῶν καὶ ἁμαρτημάτων, παρ' ὅσαι λείπουσιν ἀπὸ αὐτούς; ; τὰ πάθη ὀλιγώτερον ἐξυπνίζονται εἰς τὴν ψυχήν σου; ; ἡ ματαιότης, ἡ κενοδοξία, Η' Φυλαργυρία, ὁ Φθόνος, ὀλιγώτερον κυριεύουσι σέ; ἡ θρησκεία εἶναι καλὴ διὰ τὸν λαόν. ! Διὰ τὸν λαὸν λοιπὸν κινεῖται τοῦ παντὸς ἡ θαυμαστὴ μηχανή; Λῦτη ἡ σοφία σου, δείχνουσα εἰς ἐσὲ ἕνα κόσμον εἰς μίαν στάλαγματίαν δρόσου, ; δὲν ἐξυπνίζει, εἰς κάθε σου βῆμα, ἀκενώτους θησαυροὺς θαυμασμοῦ καὶ λατρείας; Κανένας ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ ἐλεεινὸν τῆς ἀχαριστίας προνόμιον· οἱ ἐξ εὐγνωμοσύνης ὕμνοι εἶναι τὸ χρέος τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἡ εὐδαιμονία.

Ἂς ἐρωτήσωμεν τὸν ἑαυτόν μας μὲ εἰλικρίνειαν· ἡ τῆς δημοσίου λατρείας παράβλεψις ἔχει τὴν αἰτίαν της, ὄχι εἰς τὴν θερμότητα τῆς ἐσωτερικῆς μας λατρείας, ἀλλ' εἰς τὴν βαθεῖαν μας ἀφροντισίαν.

Τὸ νὰ δεχώμεθα Θεὸν, καὶ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ τὸν λατρεύωμεν, εἶναι ὁ κολοφὼν τῆς μωρίας, καὶ τοῦτο μάλιστα τὸ μέρος ἐναγκαλίζονται οἱ πλειότεροι ἄνθρωποι. Πόσαις φοραῖς ἀναπαύονται ἐπάνω εἰς τὴν ἰδίαν των ἀπάθειαν! Πόσαις φοραῖς φοβούμεθα νὰ κάμωμεν εἰρήνην μὲ τὸν Θεὸν, τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα, ὅτε εἴμεθα ὑπόχρεοι νὰ φυλάττωμεν! Αἰσθανόμεθα τὸν ἑαυτόν μας ἀδύνατον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν νὰ

εἴμεθα μόνοι ὁμοῦ μὲ τὸν Θεόν· διότι ἐπάνω εἰς τὴν συνείδησίν μας εἶναι βαλμένον τὸ βάρος, καὶ φυλάττεται ἡ δόξα νὰ τὸν παραστένωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας ἐπάνω εἰς τὴν γῆν· ἢ μὲ αὐτὸν συναναστροφὴ μᾶς ἐνοχλεῖ διότι δὲν ἐλάβαμεν διόλου τὴν ἕξιν νὰ παραδιδώμεθα εἰς αὐτὸν διόλου. Ἂς ῥίπτωμεν τὸν ἑαυτόν μας εἰς τοὺς πατρικούς του κόλπους. Αὐτὸς μόνος καταπαύει τὰ κακὰ, μὲ τὰ ὁποῖα ματαίως ζητοῦμεν νὰ ζαλιζώμεθα καὶ νὰ εὐφραινώμεθα. Ἕν μόνον τέλειον θάῤῥος εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν του ἠμπορεῖ νὰ χύσῃ εἰς τὴν ψυχήν μας τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εἰρήνην, νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν αἰώνιόν μας σωτηρίαν, καὶ νὰ μᾶς βοηθήσῃ ν' ἀποκτήσωμεν, καὶ εἰς ταύτην τὴν ζωὴν τὸν ἔπαινον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι καὶ μακρὰν ὄντες ἀπὸ τὴν ἀρετὴν, δὲν παύουσιν ὅμως ἀπὸ τὸ νὰ τὴν ἐπαινῶσιν.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Ἀκολουθία τῆς τετάρτης ἐποχῆς τῆς Ῥώμης.

630. — Κάϊος Γράκχος ἐπιχειρεῖ νὰ ἐκδικήσῃ τοὺς νόμους καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ· παρακινεῖ τὸν λαὸν νὰ κληρονομήσῃ τὰ ὑπάρχοντα τῶν προγόνων του. Λ'φοῦ ἔλαβε μεγαλωτάτην ἐξουσίαν διὰ τὴν δευτέραν δημαρχίαν, διὰ τὴν ἀντίστασιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τοὺς νόμους του ὁ Δήμαρχος Μινούκιος, ἐπῆρε τὴν Φατρίαν του, καὶ ὑπῆγε νὰ κυριεύσῃ τὸ Καπιτόλιον· καὶ ἐπειδὴ

ἐδιώχθη μὲ φόνον τῶν δορυφόρων του, κατέφυγεν εἰς τὸ Αὐεντῖνον ὄρος, ὅπου ἐφονεύθη ἀπὸ τὴν φατρίαν τῆς γερουσίας, διὰ προσταγῆς τοῦ ὑπάτου Ὀπιμίου· τὸ πτῶμα του ἐρρίφθη εἰς τὸν Τίβεριν, καθὼς καὶ τὸ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Οἱ δύο Γράκχοι ἦσαν εὔγλωττοι· εἴκοσι τρεῖς χρόνους μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίου Γράκχου, ὁ Δήμαρχος Ἀπουλήϊος Σατουρνῖνος ἐπάσχισε νὰ λάβῃ τοὺς περὶ τῶν ἀγρῶν νόμους, ἐστενοχώρησε καὶ τὴν γερουσίαν νὰ κάμῃ ὅρκον, ὅτι θέλει τοὺς ἐπικυρώσει, μὲ ποινὴν ἐξορίας. Ὁ Μέτελος ἐπροτίμησε τὴν ἐξορίαν· ἡ γερουσία ἀπεφάσισε τὸν θάνατον τοῦ Σατουρνίνου· ἔρχονται εἰς τὰ ὅπλα εἰς τὴν δημόσιον πλατεῖαν· ὁ Δήμαρχος νικᾶται· ὑπάγει νὰ κυριεύσῃ τὸ Καπιτόλιον, ἐβγῆκεν ὅμως, ἐπειδὴ δὲν εἶχε τροφάς· ὁμολογεῖ πρὸς τὴν γερουσίαν τὴν μετάνοιάν του· ζητεῖ ἄσυλον εἰς τὸ βουλευτήριον, ὅπου ἦσαν συναγμένοι· ὁ λαὸς κρημνίζει τὰς θύρας, τὸν κτυπᾷ μὲ ῥάβδους καὶ πέτρας, καὶ τὸν κατακόπτει μετὰ τὸν θάνατόν του.

646. — Ἰουγούρθας, βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας, ἐξ χρόνους βαστάσας τῶν ὅπλων τὸ βάρος τῶν Ῥωμαίων ἀνδρείως καὶ φρονίμως, τέλος ἐκτύπησε τοὺς Ῥωμαίους μὲ τὸ χρυσίον, ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τὸ νὰ τοὺς νικήσῃ μὲ τὰ ὅπλα· ἐνικήθη ἀπὸ τὸν Μάριον, καὶ παρεδόθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἀπὸ τὸν πενθερόν του Βάκχον, βασιλέα τῆς Μαυριτανίας. Ἐφέρθη εἰς τὴν Ῥώμην, φορτωμένος ἁλύσους, καὶ ἔγεινε τὸ ἀντικείμενον τοῦ θριάμβου· οὗτος διὰ νὰ βασιλεύσῃ μόνος, ἔκαμε πολλὰς κακίας.

663. — Οἱ σύμμαχοι τῆς Ῥώμης, λαοὶ τῆς Ἰταλίας, ἐζητοῦσαν πρὸ πολλοῦ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχωσι τὴν ψῆφον εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ δήμου, ἤθελαν νὰ ἦναι πολῖται πόλεως, ἡ ὁποία ἐχρεώστουσε τὴν αὔξησίν της εἰς τὴν τούτων δύναμιν· ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἐδέχθησαν τὸ ζήτημάτων, ἐκινήθησαν κατὰ τῆς Ῥώμης· ὅλον τὸ Λάτιον, τὸ Πικένον, ἡ Ἑτρουρία, ἡ Καμπανία ἐσηκώθησαν ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων· μετὰ ὀκτὼ χρόνους ὅλοι οὗτοι οἱ λαοὶ διόλου ὑπετάχθησαν· οὗτος ὁ πόλεμος ἔχυσε πολὺ αἷμα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

678 — 680. Ὁ Μονομάχος Σπάρτακος ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστησάντων διὰ πολὺν καιρὸν δούλων· κατέκοψε τὸ στράτευμα τοῦ Λεντόλλου καὶ τοῦ Καίου Κασσίου σιμὰ εἰς τὴν Μοδένην· φουσκωμένος διὰ τὰς νίκας του, ἔβαλε σκοπὸν νὰ ὑπάγῃ ἐναντίον τῆς Ῥώμης· οἱ Ῥωμαῖοι ἔστρεψαν ὅλας των τὰς δυνάμεις ἐναντίον τούτου. Ὁ Λυκίνιος Κράσσος τὸν ἐφόνευσεν εἰς μίαν μάχην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος ἀνδρείως ἐπολέμησε· καὶ οὗτως ἠφανίσθησαν οἱ ἀποστάται.

690. — Τοῦτον τὸν χρόνον ἔπαυσαν οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι μεταξὺ Μαρίου καὶ Σύλλα, ἀφοῦ ὁ Σύλλας ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Μάριον. Ἡ αἰτία τούτων τῶν πολέμων, οἱ ὁποῖοι διήρκεσαν ἓξ χρόνους, ἐστάθη ἡ φιλοδοξία τῶν δύο τούτων ἀρχηγῶν· διότι καθεὶς ἤθελε νὰ ἦναι πρῶτος εἰς τὸν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου πόλεμον· ἀλλ' ὁ Σύλλας ὑπερίσχυσε, καὶ ὁ Μάριος ἔφυγεν· ὑπῆγε λοιπὸν ὁ Σύλλας κατὰ τοῦ Μιθριδάτου· ἡ φατρία τοῦ Μαρίου ἐδυναμώθη, προσκαλεῖ τὸν ἀρχηγόν της,

ὅστις πάραυτα ἔγεινεν κύριος τῆς Ῥώμης, καὶ μεταχειρίζεται φοβερὸν διωγμὸν, ὕστερον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔζησεν ὀλίγον καιρόν· ἀποθνήσκει λοιπὸν τιμηθεὶς ἑβδόμην φορὰν μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ ὑπάτου. Ὁ Σύλλας νικητὴς τοῦ Μιθριδάτου, ὑποτάσσει διόλου τὴν Φατρίαν τοῦ Μαρίου, μεταχειριζόμενος αἱματωδέστατον διωγμόν. Ὠνομάσθη Δικτάτωρ ἐφ' ὅρου ζωῆς, ἐναντίον τοῦ νόμου. Μετὰ δέκα χρόνους παραιτεῖ τὴν ἀξίαν ταύτην, καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους ἀποθνήσκει.

Ὁ Μάριος, ὅταν ἐβιάσθη νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκυνηγεῖτο ἀπὸ τὴν Φατρίαν τοῦ Σύλλα, ἐκρύφθη εἰς τὰς λίμνας· τὸν εὗρηκαν οἱ ἐχθροὶ καὶ τὸν ἔβγαλαν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν Φυλακὴν, μὲ τὸ σχοινίον εἰς τὸν λαιμόν, ἔστειλαν ἕνα δοῦλον, διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν ἐγνώρισεν ὁ δοῦλος, ἐσεβάσθη τὸν ἄνδρα, καὶ ῥίψας τὴν μάχαιραν, ἔφυγεν· οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου ἐκείνου ἔδωσαν πλοῖον εἰς τὸν Μάριον, ὅστις ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἔζησε δυστυχισμένος ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Καρχηδόνος. Ὁ Διοικητὴς τοῦ τόπου τὸν ἐπρόσταξε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν ἐπικράτειάν του. Ἀπεκρίθη ὁ Μάριος εἰς τὸν ἀπεσταλμένον „Εἰπὲ εἰς τὸν κύριόν σου, ὅτι εἶ„δες τὸν Μάριον καθήμενον ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια „τῆς Καρχηδόνος.

Μυθολογία.

Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης.

Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ τῆς Λήδας· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἦτον πατὴρ τοῦ Πολυδεύκους· καὶ ὁ Τύνδαρος, βασιλεὺς τῆς Οἰβαλίας, καὶ σύζυγος τῆς Λήδας ἦτον πατὴρ τοῦ Κάστορος· ἡ Λήδα ἐγέννησε καὶ δύο θυγατέρας, τὴν μίαν ἀπὸ τὸν Δία, ἤγουν τὴν περίφημον Ἑλένην, καὶ τὴν ἄλλην ἀπὸ τὸν Τύνδαρον, ἤγουν τὴν Κλυταιμνήστραν, γυναῖκα τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης ἐλέγοντο Τυνδαρίδαι, καὶ Διόσκουροι, καὶ ἦσαν πολλὰ ἀγαπημένοι ἀδελφοί. Πρῶτον ἔργον των ἦτον νὰ καθαρίσωσι τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἀπὸ τοὺς πειρατάς· καὶ διὰ τοῦτο ἐσυναριθμήθησαν μὲ τοὺς θαλασσίους θεούς· ὅθεν τοὺς ἐπικαλοῦντο εἰς τὰς τρικυμίας. Ἀκολούθησαν τὸν Ἰάσονα εἰς τὴν Κολχίδα, καὶ ὅταν ἐστράφησαν εἰς τὴν πατρίδα, ἐξαναπῆραν τὴν ἀδελφήν των Ἑλένην, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἁρπάσει ὁ Θησεύς. Ὁ Κάστωρ ἐφονεύθη ἔπειτα εἰς ἰδιαιτέραν μάχην, σιμὰ εἰς τὸ ὄρος Ταΰγετον· ὁ Πολυδεύκης ἐκδίκησε τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἦτον λυπημένος, ὥστε ὥρκισε τὸν πατέρα του Δία νὰ μοιράσῃ τὴν ἀθανασίαν του μὲ τὸν ἀδελφόν του. Ὁ Ζεὺς λοιπὸν ἐδιόρισε νὰ ζῇ τὴν μίαν ἡμέραν ὁ ἕνας, καὶ τὴν ἄλλην ὁ ἄλλος· τέλος, ἐβάλθησαν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶναι τὸ σημεῖον τῶν διδύμων, ἀπὸ τὰ δύο ἄστρα, τὰ ὁποῖα συστένουν τοῦτον τὸν ἀστέρα· διότι, ὅταν φανῇ τὸ ἕνα, τὸ ἄλλο εἶναι ὑποκάτω εἰς τὸν ὁρίζοντα.

Ἀ σ κ λ η π ι ό ς. Ἦ τ ο ν υἱὸς τοῦ Ἀ π ό λ λ ω ν ο ς, καὶ τῆς Νύμφης Κορωνίδος· εἶναι ἐφευρετὴς καὶ θεὸς τῆς ἰατρικῆς· ἐσυνόδευσε τὸν Ἰάσονα εἰς τὴν Κολχίδα· ἐκεραυνώθη ἀπὸ τὸν Δία· διότι ἀνέστησε τὸν Ἱππόλυτον· ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὸν θάνατόν του ἐτιμήθη ὡς θεός. Ἐλατρεύετο πρῶτον εἰς τὴν Ἐπίδαυρον, ὅπου ἐγεννήθη, εἶτα διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἡ λατρεία του. Εἰς τὴν Ἐπίδαυρον τὸν ἐλάτρευαν εἰς σχῆμα ὄφεως, καὶ ἐθυσίαζαν εἰς αὐτὸν ὄρνιθας καὶ πετεινούς.

Ο ὀ ρ φ ε ύ ς. Ἦ τ ο ν υἱὸς τοῦ Ἀ π ό λ λ ω ν ο ς καὶ τῆς Κλειοῦς· ἔπαιζε θαυμαστὰ τὴν λύραν· ἀπὸ τὰς γλυκείας του ἁρμονίας ἡμερόνοντο τὰ θηρία τὰ δένδρα καὶ οἱ βράχοι ἐκινοῦντο, καὶ οἱ ποταμοὶ ἐσταματοῦσαν. Ἔχασε τὴν γυναῖκα του Εὐρυδίκην εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου· καὶ ἐπειδὴ ἐλυπήθη θανάσιμα, κατέβη εἰς τὸν ᾅδην, καὶ τὴν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Πλούτωνα. Ὁ Πλούτων θελχθεὶς ἀπὸ τὴν μουσικήν του, τὴν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν, μὲ συμφωνίαν ὅμως νὰ τὴν κρατῇ ὀπίσω του, καὶ νὰ μὴ τὴν ἴδῃ, ἕως νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὸν ᾅδην. Ὁ Ὀρφεὺς ἀνυπόμονος, ἐγύρισε τὸ πρόσωπόν του, διὰ νὰ ἴδῃ, ἂν τὸν ἀκολουθῇ, καὶ πάραυτα ἐχάθη ἡ Εὐρυδίκη. Ἡ δυστυχία τὸν ἔκαμε νὰ παραιτήσῃ τὰς γυναῖκας. Αἱ Βάκχαι ὀργισθεῖσαι διὰ τὴν πρὸς τὰς γυναῖκας ἀδιαφορίαν του, τὸν κατέκοψαν, καὶ ἔῤῥιψαν τὴν κεφαλήν του εἰς τὸν Ἕβρον ποταμὸν (Μάριτσαν). Ὁ πατήρ του τὸν μετεμόρφωσεν εἰς κύκνον, καὶ παραστένεται μὲ λύραν εἰς τὴν χεῖρα.

Ἀ ρ ι σ τ ε ύ ς. Ἦ τ ο ν ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς γονεῖς τοῦ Ὀρφέως· ἠγάπησε τὴν Εὐρυδίκην, ἥτις φεύγουσα ἀπὸ αὐτὸν, ἐδαγκάσθη ἀπὸ ὄφιν, καὶ πάραυτα ἀπέθανε, τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου της μὲ τὸν Ὀρφέα· αἱ Νύμφαι πρὸς ἐκδίκησιν, ἐφόνευσαν ὅλας τὰς μελίσσας τοῦ Ἀριστέως· οὗτος ἐπεκαλέσθη τὴν μητέρα του, καὶ αὕτη εὐσπλαγχνισθεῖσα, τὸν ἔστειλε νὰ λάβῃ συμβουλὴν ἀπὸ τὸν Πρωτέα, ὅστις τὸν εἶπε νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν σκιὰν τῆς Εὐρυδίκης μὲ θυσίας. Οὕτως ἔκαμε, καὶ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς θυσίας ἐβγῆκε πλῆθος μελισσῶν, τὸ ὁποῖον ἀνεπλήρωσε τὴν ζημίαν του· οὗτος λατρεύεται κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τοὺς βοσκούς.

Μ Α Θ Η Μ Α Γ'.

Π ε ρ ὶ τ ο ῦ Π υ ρ ό ς.

Μὲ τὴν ἁφὴν αἰσθανόμεθα καὶ τὸ ψύχος καὶ τὴν θερμότητα· δὲν ἠξεύρομεν ὅμως, τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προξενεῖ τὴν αἴσθησιν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν θερμότητα· οἱ νεώτεροι Φυσικοὶ τὴν ὀνομάζουν Θερμογόνον· τοῦτο εὑρίσκεται μέσα εἰς ὅλα τὰ σώματα, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πάγον, ἂν καὶ δὲν αἰσθανόμεθα τὴν θερμότητά του. Καὶ τότε λέγεται κρυπτὸν θερμογόνον· ἀλλ' ὅταν τὴν αἰσθανώμεθα, λέγεται ἐλεύθερον. π. χ. εἰς τὸν ἀσβέστην δὲν αἰσθανόμεθα τὴν θερμότητα, ἀλλ' ἀφοῦ οὗτος βραχῇ, τότε τὸ κρυπτὸν πῦρ γίνεται ἐλεύθερον, καὶ τὸ αἰσθανόμεθα.

Τὰ μόρια τῶν σωμάτων ἔχουσι μίαν τινὰ ἰδιό-

τα, ἥτις ὀνομάζεται Ἕλξις, μὲ τὴν ὁποίαν σύρουσιν ἀλλήλα, ἀλλ' ἤθελαν εἶσθαι ὅλα τὰ σώματα σκληρότερα ἀπὸ τὸ μάρμαρον, ἂν ἡ Θεία πρόνοια δὲν ἐδιόριζε τὸ θερμογόνον μεταξὺ τῶν μορίων, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἐκτείνεται, καὶ αὕτη ἡ ἰδιότης λέγεται τὸ ἐλαστικόν· ἐκτεινόμενον λοιπὸν μακρύνει τὰ μόρια ἀπ' ἀλλήλων· ὅθεν, ὅταν βάλωμεν πολὺ πῦρ εἰς τὸ σῶμα, τὰ μόρια μακρύνονται παρὰ πολύ, καὶ τὸ σῶμα ἀραιούμενον, γίνεται ἀέριον, ἤγουν καπνός· καὶ ὅταν ἦναι πλειότερα ἡ Ἕλξις, τὰ μέρια πλησιάζουν εἰς ἄλληλα, καὶ τὸ σῶμα γίνεται στερεόν· ἀλλ' ὅταν ἦναι ἴση ἡ τοῦ πυρός ὥθησις, καὶ ἡ ἕλξις τῶν μορίων, τὸ σῶμα εἶναι ὑγρόν.

Κάθε σῶμα ἔχει Φυσικὴν ἰδιότητα νὰ κρατῇ μέσα του μίαν τινὰ ποσότητα θερμογόνου, ἤγουν ἄλλο πέντε βαθμῶν, π. χ. καὶ ἄλλο ὀκτὼ κ. τ. λ. καὶ μ' ὅλον τοῦτο τὰ εἰς τὸν αὐτὸν κοιτῶνα εὑρισκόμενα σώματα, εἶναι ἰσόθερμα, καὶ ἔχουν τὸ αὐτὸ κατάστημα τῆς ἀτμοσφαίρας· διότι, ἂν τὰ ἐγγίξω ὅλα μὲ τὸ θερμόμετρον, εἰς κανένα δὲν θέλει φανῇ πλειοτέρα, ἢ ὀλιγωτέρα θερμότης. Καὶ ἂν ζεστάνωμεν τὸν κοιτῶνα, τὸ αὐτὸ φαινόμενον θέλομεν ἰδεῖ. Τὸ ἐλεύθερον λοιπὸν θερμογόνον χύνεται ἐξίσου εἰς ὅλα τὰ σώματα, καὶ ταῦτα λαμβάνουσι τόσον θερμογόνον, ὅσον εἶναι ἀρκετὸν νὰ κάμῃ ὅλα ἰσόθερμα, μ' ὅλον ὅτι καθὲν λαμβάνει τὸ ἀρκετόν του μέρος. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον τὸ θερμογόνον εὑρίσκεται εἰς ἰσοσταθμίαν. π. χ. Ἐὰν βάλω τὴν χεῖρα ἐπάνω εἰς τὸ μάρμαρον, ἐπειδὴ τοῦτο ἔχει ὀλιγώτερον θερμογόνον, τὸ εἰς τὴν χεῖρά μου περισσεῦον ὑπάγει εἰς τὸ μάρμαρον, διὰ νὰ ἰσορροπήσῃ· ὅθεν ἐγὼ αἰσθάνομαι εἰς τὴν χεῖρα στέρησιν θερμότητος, καὶ ἡ αἴσθησις αὕτη λέγεται Ψύχρα, Κρύον, καὶ τότε λέγω, ὅτι τὸ μάρμαρον εἶναι κρύον, ἤγουν ἔχει ὀλιγώτερον θερμογόνον, παρ' ὅσον ἔχει ἡ χείρ μου. Ἐὰν ἄλλο σῶμα ἔχῃ πλειότερον θερμογόνον, μέρος αὐτοῦ ἔρχεται εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ αἰσθάνομαι θερμότητα· τὰ βαθέα ὑπόγεια, τὰ πηγάδια κ. τ. λ. ἔχουν πάντοτε τὸ αὐτὸ κατάστημα· ἐμβαίνοντες λοιπὸν τὸν χειμῶνα εἰς αὐτά, ἐπειδὴ τὸ σῶμά μας ἔχει ὀλιγώτερον θερμογόνον, ἁρπάζομεν μέρος ἀπὸ αὐτά, καὶ αἰσθανόμεθα θερμότητα· καὶ τὸ ἐναντίον ἀκολουθεῖ τὸ καλοκαίριον· λέγομεν λοιπόν, καταχρηστικῶς, ὅτι τὰ ὑπόγεια τὸν χειμῶνα εἶναι ζεστά, καὶ τὸ καλοκαίριον δροσερά.

Τὸ κρύον λοιπὸν δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ἔλλειψις θερμογόνου, καθὼς τὸ σκότος εἶναι στέρησις τοῦ φωτός. Ὅταν ὁ Βορέας περᾷ ἐπάνω ἀπὸ τὴν χιόνα, χάνει μέρος τοῦ θερμογόνου του· μᾶς ἐγγίζει ἔπειτα, καὶ ἁρπάζει ἀπὸ τὸ σῶμά μας θερμογόνον· ὅθεν αἰσθανόμεθα κρύον τὸν ἀέρα· ὅσον τὰ σώματα χάνουν θερμότητα, τόσον ὑπερισχύει τῶν μορίων ἡ ἕλξις. Σιμόνουν λοιπὸν συναλλήλως, καὶ τὸ σῶμα πυκνόνεται, ἤγουν παγόνει. Ἡ χιὼν εἶναι σταλαγματίαι νεροῦ παγωμέναι· ὅταν λοιπὸν χιονίζῃ, τὸ θερμογόνον τοῦ νεροῦ σκορπίζεται εἰς τὸν ὁλόγυρά μας ἀέρα, καὶ τὴν ὥραν ἐκείνην δὲν αἰσθανόμεθα ψύχραν.

Δημ. Λαογρ. Κέντρον 1023

Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ Παντός.

Ὅταν ὁ πόλος ἦναι ὑψωμένος ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα, ἡ τοιαύτη τῆς σφαίρας θέσις λέγεται πλαγία· διότι οἱ παράλληλοι τοῦ Ἰσημερινοῦ εἶναι πλάγιοι πρὸς τὸν ὁρίζοντα· φανερὸν, ὅτι οἱ κατοικοῦντες ἔξω ἀπὸ τοὺς τροπικοὺς δὲν ἔχουν ποτὲ τὸν ἥλιον εἰς τὴν κορυφήν των· διότι ἕως εἰς τοὺς τροπικοὺς φθάνει, καὶ ἔπειτα ἐπιστρέφει, ὡς εἴδαμεν.

Ὅσοι κατοικοῦν ὑποκάτω εἰς τὸν πόλον, ἂν ἦναι ἐκεῖ ἄνθρωποι, ἔχουν τὸν Ἰσημερινὸν παράλληλον τοῦ ὁρίζοντος· ὅθεν ἡ θέσις αὕτη τῆς σφαίρας λέγεται παράλληλος. Ὅταν ὁ ἥλιος, εἰς τὴν ἀνάβασίν του πρὸς τὰ ἀρκτικὰ μέρη, φθάσῃ εἰς τὸν Ἰσημερινὸν, τότε ἀνατέλλει δι' αὐτούς· διότι ὁ Ἰσημερινὸς εὑρίσκεται εἰς τὸν ὁρίζοντά των· καὶ ἐπειδὴ οἱ παράλληλοι κύκλοι εὑρίσκονται ὁλόκληροι ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σκιὰ καθημέραν ὁλογυρίζει ἕως τρεῖς μῆνας, ἤγουν ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ καρκίνου, καὶ ἄλλους τρεῖς, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Ἰσημερινὸν, καὶ τότε δύνει δι' αὐτούς· ὅθεν ἔχουν ἓξ μηνῶν ἡμέραν, καὶ ἓξ μηνῶν νύκτα· τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ ἀνταρκτικοῦ πόλου.

Ὅσοι κατοικοῦν ὑποκάτω εἰς τὸν Ἰσημερινὸν, ἔχουν καὶ τοὺς δύο πόλους εἰς τὸν ὁρίζοντα. ὅθεν βλέπουσιν ὅλον τὸν οὐρανὸν· ὁ ὁρίζων κόπτει εἰς δύο ἴσα μέρη ὅλους τοὺς παραλλήλους, καὶ εἰς ὀρθὰς γωνίας. Διὰ τοῦτο ἡ τοιαύτη θέσις λέγεται ὀρθή· ὅθεν, ὅλον τὸν χρόνον ἡ ἡμέρα εἶναι ἴση τῆς νυκτὸς· ὁ ἥλιος ἀνατέλλει κατὰ κάθετον, καὶ

ὀρθὰ, δύο φοραῖς τὸν χρόνον ἔχουν τὸν ἥλιον εἰς τὴν κορυφήν· ὁμοίως τὸν ἔχουν καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς κατακεκαυμένης ζώνης· ἔχουν τὴν σκιὰν πρὸς μεσημβρίαν ἓξ μῆνας, καὶ πρὸς ἄρκτον ἄλλους ἓξ.

Ἱστορία τῆς Ῥωσσίας.

1682'. — Πέτρος Α'. διεδέχθη τὸν Φαῖδορ Ἀλεξιοβίτς. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐβασίλευσε μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἰωάννην. Μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του, εἰς τοὺς 1696. ἔμεινε μόνος κύριος τοῦ βασιλείου· ἐπολιόρκησε τὸ Ἀζάκιον, καὶ τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἔπεμψε πρεσβευτὴν εἰς τὴν Ὁλλάνδαν, καὶ τὸν ἠκολούθησεν ἀγνώριστος, διὰ νὰ μάθῃ τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων· συνηριθμήθη μὲ τοὺς τεχνίτας τῆς Ὁλλάνδας μὲ τὸ ὄνομα Πέτρος Μιχαηλόφ, καὶ ἐδούλευεν εἰς τὸν Ναύσταθμον.

1699 — Ἐφάνισε τοὺς Στρελίτσους· διότι εἶχαν ἐπαναστατήσει εἰς τὴν ἀπουσίαν του. Μ' ὅλον ὅτι πολλάκις ἐνικήθη ἀπὸ τὸν ΙΒ' Κάρολον, βασιλέα τῆς Σβεκίας, τέλος, τὸν ἐνίκησεν εἰς τὴν θαυμαστὴν μάχην τῆς Πουλταύας· καὶ ἐκυρίευσε τὴν Λιβωνίαν, τὴν Ἰγγρίαν, τὴν Φινλανδίαν, καὶ μέρος τῆς Πομερανίας· ἔκαμε περιήγησιν εἰς τὴν Γερμανίαν, Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τοὺς Παρισίους εἰς τοὺς 1717. Μεταξὺ τῶν πολέμων ἔδιδε σοφωτάτους νόμους, ἐσύστησεν ὡραιότατα καταστήματα, στράτευμα πολὺ πεζικόν, καὶ θαυμαστὴν ναυτικήν. Εἰς τοὺς 1721. ὠνομάσθη αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν· καὶ ἀπέθανεν εἰς

*

τὰς 8 Φεβρουαρίου 1725. εἰς ἡλικίαν 53. χρόνων, ἐπονομασθεὶς δικαίως Μέγας.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Πελοπίδας.

Ὁ Πελοπίδας, ὁ ἄξιος τοῦ Ἐπαμινώνδου φίλος, ἦτον ἀπὸ τὰς πλέον εὐγενεῖς τῶν Θηβῶν οἰκογενείας. Ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας ἐσκόρπιζε τὸν πλοῦτόν του εἰς εὐεργεσίαν τῶν συμπολιτῶν του· μόνον τὸν Ἐπαμινώνδαν δὲν ἠμπόρεσε νὰ καταπείσῃ νὰ λάβῃ τι ἀπὸ αὐτὸν, μ' ὅλον ὅτι ἦτον πτωχός.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι, κυριεύσαντες τὰς Θήβας, ἐξώρισαν τοὺς ὑπόπτους, οἱ ὁποῖοι κατέφυγαν εἰς τὰς Ἀθήνας· ὁ Πελοπίδας ἐγκαρδίωσε τοὺς συμπολίτας του εἰς τὸ νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν πατρίδα των· ἐχώθησαν λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν μὲ σχῆμα κυνηγῶν, καὶ ἑνωθέντες μὲ τοὺς συνωμότας, κατέσφαξαν τὴν φατρίαν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν ἀκρόπολιν· ἐσυγκροτήθη μάχη, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Πελοπίδας ἐνίκησε τριπλάσιον τῶν Λακεδαιμονίων στράτευμα.

Ὁ Πελοπίδας σταλθεὶς ἐναντίον τοῦ Ἀλεξάνδρου βασιλέως τῶν Φερῶν, πρὸς βοήθειαν τῶν Θετταλῶν, τὸν ἠνάγκασε νὰ ὑποταχθῇ, καὶ ὑπῆγεν ἔπειτα εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὅπου ἔλαβε καὶ ἄλλους ὁμήρους, καὶ τὸν Φίλιππον, πατέρα τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ὑπῆγε καὶ δευτέραν φορὰν πρὸς τὸν ῥηθέντα Ἀλέξανδρον, ὡς Πρέσβυς· ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἐφυλάκωσε, καὶ ὁ Πελοπίδας τὸν ἤλεγ-

ξεν αὐστηρά, διότι δὲν τὸν φονεύει· Πῶς ὁμιλεῖς οὕτως; ἠρώτησεν ὁ Ἀλέξανδρος· ἐπιθυμῶ, ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας, νὰ σὲ κάμω ὑπεύθυνον καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τοὺς Θεούς.

Ὁ Ἐπαμινώνδας ἐστρατεύσεν ἐναντίον τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἠλευθέρωσε τὸν Πελοπίδαν· ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος ἄρχισε πάλιν νὰ λεηλατῇ τὰς πόλεις τῆς Θεσσαλίας· ἐστράτευσεν ἐναντίον του ὁ Πελοπίδας· καὶ πνέων κατ' αὐτοῦ θυμόν, ἐλησμόνησεν, ὅτι ἦτον στρατηγός· ὥρμησε λοιπὸν ἐναντίον του, καὶ πολεμῶν, ἐφονεύθη· οἱ στρατιῶταί του τὸν ἐκδίκησαν, φονεύσαντες πλειοτέρους, παρὰ τρεῖς χιλιάδας ἐχθρῶν.

Ἡ γυνὴ τοῦ Ἀλεξάνδου ἐμισοῦσε τὸν ἄνδρα της· ὅθεν τὸν ἐφόνευσεν. Ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου του ἐχαροποίησε τοὺς ὑπηκόους του, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ ἀτίμασαν τὸ σῶμα του, τὸ ἔῤῥιψαν εἰς τοὺς σκύλλους.

Φυσικὴ Ἱστορία

Παίγνια τῆς Φύσεως.

Εὑρίσκονται εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς πέτραι μὲ διαφόρους μορφὰς, αἱ ὁποῖαι ὁμοιάζουν τὰ ἄλλα ὠργανισμένα σώματα. Μερικὰ λαμβάνουν, κατὰ τύχην, διάφορα σχήματα, καὶ ταῦτα λέγονται Παίγνια τῆς Φύσεως· διότι διάφοροι περιστάσεις ἔδοσαν εἰς ταύτας τὰς πέτρας διάφορα σχήματα, ὅταν ἦσαν ἀκόμη ἀπαλαί, τὰ ὁποῖα ἐφυλάχθησαν, καὶ ἀφοῦ ἐσκληρύνθησαν αἱ πέτραι·

τὰ σχήματα ὅμως ταῦτα εἶναι ἀκανόνιστα, ἀλλ' οἱ προληπτικοὶ νομίζουν ὅτι βλέπουσι σχήματα ζώων, φυτῶν κ. τ. λ.

Τὰ Μάρμαρα τῆς Φλωρεντίας μᾶς παραστένουν ἐρείπια πόλεων, πύργων, προτομὰς, σύννεφα, οὐρανὸν, ἥλιον εἰς τὸ βασίλευμά του, πυραμίδας, ὀβελίσκους κ. τ. λ. τὰ χαλίκια τῆς Λιγύπτου μᾶς δείχνουν χωρία, σπήλαια· πολλάκις ἀκολουθεῖ, ὅταν ἦναι ἀκόμη ἀπαλὴ ἡ πέτρα, εὑρισκομένη ἐπάνω εἰς λείψανον φυτοῦ, νὰ λαμβάνῃ τὸ σχῆμα του. Εὑρέθη πέτρα, ἡ ὁποία ἐπαράστενε καλλιγραΐαν μὲ μίτραν εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐνδυμένην ἀρχιερατικὰ, καὶ μ' ἕνα βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας.

Ἀκολουθία τῆς Θεωρίας τῆς Ὑλύσεως.

Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι τῶν ποταμῶν οἱ ὑδραγωγοὶ ἐσκάφθησαν ἀπὸ τὰς ῥοὰς των· διότι ἔπρεπε νὰ κατασκευάσωσιν εἰς τὰς ἐκβολάς των τόσον μεγάλα ἀκρωτήρια, ὅσον ἦτον τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἐῤῥίφθη ἔξω μετὰ τὸ σκάψιμον. Ἀπ' ἀρχῆς λοιπὸν τῆς δημιουργίας ἐσκάφθησαν αἱ διώρυγες τῶν ποταμῶν. „Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, συνάχ„θήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συ„ναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. Καὶ ἐγένε„το οὕτω κ. τ. λ.“ Γεν. Α'. Ὁ Ὠκεανὸς, μ' ὅλον ὅτι καθημέραν δέχεται ξένα σώματα, δὲν ὑψώθη οὔτ' ἕνα δάκτυλον, ἀφοῦ ἐδημιουργήθη, καθὼς ἠμποροῦμεν νὰ βεβαιωθῶμεν ἀπὸ τοὺς παλαιοτέρους λιμένας τῆς θαλάσσης. Καὶ ἂν μερικαὶ παραθαλάσσια τῆς Ἰταλίας ἐπροχώρησαν εἰς τὸν Ἀδρια-

τικὸν κόλπον, καὶ διὰ τοῦτο αἱ πόλεις ἔμειναν μακρὰν ἀπὸ τὴν θάλασσαν· ὁ λιμὴν ὅμως τοῦ Ἀγκῶνος εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν στάθμην, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔκτισαν οἱ Συρακούσιοι. Ὅ,τι λοιπὸν μᾶς φαίνεται εἰς τὴν φύσιν σημεῖον πτώσεως, ἢ τοῦ αὐτομάτου, πολλάκις εἶναι ἔργον τῆς βαθυτάτης προνοίας.

Δύο ῥοὰς ἔχει ὁ Ὠκεανὸς, αἱ ὁποῖαι ἔρχονται ἀπὸ τοὺς δύο πόλους, ἐξ αἰτίας τῆς διαλύσεως τῶν παγετῶν. Οἱ πόλοι εἶναι αἱ πηγαὶ τῶν θαλασσῶν, καὶ τὰ χιονοσκέπαστα ὄρη εἶναι πηγαὶ τῶν ποταμῶν. Οἱ παγετοὶ καὶ ἡ χιὼν ἀνακαινίζουσι κάθε χρόνον τὰ νερὰ τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν ποταμῶν· οἱ παγετοὶ σχηματίζουσιν εἰς τὸ ἡμισφαίριόν μας μεγαλώτατον θόλον τὸν Ἰανουάριον μῆνα, καὶ ἡ τούτων διάλυσις προξενεῖ τὴν κίνησιν τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τὰς ἀμπώτιδας.

Εἰς τὰ ἐλεύθερα τοῦ Ὠκεανοῦ παραθαλάσσια βλέπομεν φανερὰ, ὅτι ἡ θάλασσα προχωρεῖ κατ' ὀλίγον πρὸς τὴν ξηρὰν, καὶ πάλιν σύρεται εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν προχωρεῖ πρὸς τὴν ξηρὰν, καὶ πάλιν σύρεται ὀπίσω. Καὶ τοῦτο ἀκολουθεῖ δύο φοραῖς τὴν ἡμέραν. Αὗται λέγονται Ἀμπώτιδες, ἢ Παλίῤῥοιαι.

Ὅταν λοιπὸν διαλύωνται κατὰ μέρος οἱ παγετοὶ τῶν πόλων, πρέπει ν' αὐξηθῶσι τὰ νερὰ τοῦ Ὠκεανοῦ. Καὶ ἀφοῦ παύσῃ ἡ διάλυσις, καὶ ἐξατμισθῇ ἀρκετὰ τὸ νερὸν, καὶ ὀλιγοστεύσωσιν, ὁ παγετὸς, ὅστις φέρεται μὲ ταχύτητα πρὸς Ἄρκτον τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης, πρὸς τὸν Ἰούλιον καὶ Λύγουστον, προξενεῖ τὰς μεγαλητέρας

παλιῤῥοίας εἰς τὴν Γ'σημερίαν τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ ὅταν παύσῃ ἡ διάλυσις τὸν Ὀκτώμβριον μῆνα, τότε ἀρχίζουν νὰ ὀλιγοστεύωσιν αἱ παλίῤῥοιαι εἰς ἡμᾶς.

Εἰς ἀνοικτὸν πέλαγος Φαίνονται αἱ ῥοαὶ τῆς θαλάσσης, καὶ εἰς τὰ παραθαλάσσια αἱ παλίῤῥοιαι· ὅτι γίνονται ἐναντίαι ῥοαὶ εἰς τὴν θάλασσαν, τοῦτο τὸ βλέπομεν καὶ εἰς τοὺς ποταμούς· διότι τὸ ξυλάριον ἀναβαίνει πολλάκις πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὅταν ἀπαντήσῃ τὴν ἐναντίαν ῥοήν, κάμνει πολλὰς δίνας καὶ περιστροφάς.

Αἱ διαλύσεις τοῦ παγετοῦ τῶν δύο πόλων λαμβάνουσι τὸν γενικὸν δρόμον των εἰς τὴν διώρυγα τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, καὶ τρέχουσι πρὸς τὸν Γ'σημερινόν· διότι ὀλιγοστεύουσι τὰ ἐκεῖ ὕδατα, ἐξ αἰτίας τῆς συνεχοῦς ἐξατμίσεως. Ὅταν αἱ δύο ῥοαὶ συναντήσωσιν ἀλλήλας, προξενοῦσι μεγαλωτάτας παλιῤῥοίας· αἱ κατὰ τόπων θάλασσαι, ὅταν τρέχουσαι πρὸς τὸν Ὠκεανόν, ἀπαντήσωσι τὴν γενικὴν ῥοήν, προξενοῦσι παλίῤῥοιαν. Αὗται λοιπὸν αἱ τοῦ ὠκεανοῦ ῥοαὶ προξενοῦσι τὰς παλιῤῥοίας εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ εἰς τὴν Ἀμερικήν, αἱ ὁποῖαι παλίῤῥοιαι ὑπάγουν πρὸς ἄρκτον εἰς τὰ παραθαλάσσιά μας, ὁπότε ἡ γενικὴ ῥοὴ ὑπάγει πρὸς μεσημβρίαν, τοὐλάχιστον τὸ καλοκαίριον.

Οἱ παγετοί, οἱ ὁποῖοι τὸν χειμῶνα μας διαλύονται εἰς τὸν μεσημβρινὸν πόλον (διότι τότε ἐκεῖ εἶναι καλοκαίριον, καὶ τοὺς διαλύει ὁ ἥλιος) προξενοῦσι ῥοὴν πρὸς τὴν Ἄρκτον, καὶ πολλὰς μεταβολὰς εἰς τὰς παλιῤῥοίας μας.

Αἱ παλίῤῥοιαι, αἱ πρὸς τὸ ἑσπέρας γινόμεναι,

εἶναι σφοδρότεραι τὸ καλοκαίριον, παρὰ αἱ πρὸς τὴν αὐγήν· διότι ὁ ἥλιος ἐνεργεῖ σφοδρότερα τὴν ἡμέραν ἐπάνω εἰς τοὺς παγετοὺς τοῦ ἡμετέρου πόλου, ἤγουν κάθε τόπου, ὅστις εἶναι ὑποκάτω εἰς τὸν μεσημβρινόν μας· τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο φαίνεται καὶ εἰς μερικὰς βρύσεις, αἱ ὁποῖαι ἐβγαίνουν ἀπὸ χιονοσκέπαστα βουνά, καὶ ἔχουσι πλειότερον νερὸν τὸ ἑσπέρας, παρὰ τὴν αὐγήν· ἀλλ' αἱ τῆς αὐγῆς παλίῤῥοιαί μας εἶναι σφοδρότεραι τὸν χειμῶνα, καὶ ἡ τάξις τῶν πολιῤῥοιῶν μας μεταβάλλεται εἰς κάθε ἓξ μῆνας· διότι ὁ ἥλιος διαλύει τότε τοὺς παγετοὺς τοῦ μεσημβρινοῦ πόλου. Ὅθεν καὶ τὰ ἀποτελέσματα πρέπει νὰ γίνωσι τὰ ἐναντία, καθὼς ἐναντίαι εἶναι καὶ αἱ αἰτίαι.

Η' Θ ι κ ή.

Η' Αλήθεια τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως.

Η' Χριστιανικὴ πίστις διαιρεῖ εἰς δύο μεγάλας ἐποχὰς τὴν παγκόσμιον Ἱστορίαν.

Εἰς τὸ διάστημα τεσσαράκοντα αἰώνων, οἱ ὁποῖοι γεμίζουσι τὴν πρώτην ἐποχήν, ὁ κόσμος ἐπρόσμενε τὸν Μεσσίαν, τὸν ὁποῖον ὑπεσχέθη αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀπὸ τὰς πρώτας τοῦ κόσμου ἡμέρας· αὕτη ἡ λαμπρὰ ὑπόσχεσις ἀκριβῶς ἐφυλάχθη εἰς μίαν γωνίαν τῆς γῆς, ἐν ᾧ τὸ ἐπίλοιπον μέρος της, κυβερνώμενον μὲ νόμους ἁπλῶς ἀνθρωπίνους, ἑτοιμά-

ζετο διὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Σωτῆρος τῶν ἀνθρώπων, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ ἡ Θεμελίωσις τῆς λατρείας του, εἶναι ὕλη τῆς δευτέρας τοῦ κόσμου ἐποχῆς,

Ἀπὸ αὐτὴν τὴν δημιουργίαν τοῦ παντὸς ἡ παλαιὰ διαθήκη ἀρχίζει τὰς ἁπλᾶς καὶ ὑψηλὰς διηγήσεις περὶ τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ ἐξηγεῖ ὅλον τὸν ἠθικὸν ἄνθρωπον. Πολλάκις οἱ ἄπιστοι, διὰ νὰ σαλεύσωσι τὴν πίστιν, ἥτις χρεωστεῖται εἰς ταύτας τὰς σεβαστὰς μαρτυρίας, ἠθέλησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν γλῶσσαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Ἱστορίας. Ἀλλ' αἱ μεγαλήτεραι ἀντιστάσεις πίπτουσι καθημέραν ἔμπροσθεν εἰς τὴν πρόοδον τῆς σπουδῆς. Ἡ ἀρχαιότης τῆς σφαίρας, καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὁ αἰὼν τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ ἀληθὴς ἐποχὴ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὰς νεωτερικὰς ἀνακαλύψεις συμφώνως μὲ τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως, καὶ αὗται αἱ θετικαὶ ἀποδείξεις, χωρὶς νὰ προσθέσωσι τίποτε εἰς τὸ κῦρος τῆς Θρησκείας, ἢ ὁποία χρείαν τούτου δὲν ἔχει ἔδειξαν τὴν ματαιότητα τῶν ἀντιστάσεων, αἱ ὁποῖαι ἔκαμαν τὸν μεγαλήτερον κρότον.

Εἰς τὸ μέσον τῆς βαρβαρότητος τῶν πρώτων αἰώνων, ἡ ἐνθύμησις τοῦ Θεοῦ δὲν ἀργοπόρησε νὰ σκεπασθῇ μὲ σκότος· ἐν ᾧ αἱ ταχεῖαι πρόοδοι τῶν λαῶν ἐσκόρπιζαν τοὺς ἀνθρώπους ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς σφαίρας μας· ἐν ᾧ μόνη ἡ μνήμη ἐφύλαττε τὰ εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους γενόμενα· ἐν ᾧ τὰ εἰς τὴν ζωὴν ἀναγκαῖα, καὶ ἡ ἰδυσκολία τῆς Φυσικῆς διατηρήσεως ἐκρατοῦσαν εἰς συνεχῆ ἀσχολίαν ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, αἱ ἰδέαι τῆς μιᾶς ἀορίστου καὶ ὑπερ-

τάτου νοήσεως ἔπαυσαν ἀπὸ τὸ νὰ νοοῦνται. Μ' ὅλον τοῦτο οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠμποροῦσαν νὰ λείψωσιν ἀπὸ τὴν λατρείαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἀνάγκη προσκολλᾷ εἰς τὴν Φύσιν των, καὶ ζῇ εἰς τὸ βάθος ὅλων τῶν καρδιῶν. Εἶχαν λησμονήσει τὴν ἀόρατον εὐεργεσίαν, ἀλλὰ διεύθυναν τὴν λατρείαν των εἰς τὰ ὄργανα τῶν εὐεργεσιῶν, εἰς τὰ ἄστρα, εἰς τὰ Φυτὰ, εἰς τὰ ζῶα· ὅσοι ἄνθρωποι ἐφάνησαν ἄξιοι τιμῆς, ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς εὐλαβοῦνται οἱ ὁμοειδεῖς των, καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστῶσιν. Ἡ πειθὼ περὶ τῆς ἄλλης ζωῆς, ἡ ἀδύνατος ἐνθύμησις τῆς πρώτης ἀποκαλύψεως ἑνώθησαν εἰς μίαν μόνην λατρείαν. Ὅθεν ὅλαι αἱ Θρησκεῖαι, τὰς ὁποίας ἔπλασαν οἱ ἄνθρωποι, μετασχηματισμένας εἰκόνας, ἀτελεῖς ἀποβρόιας τῆς ἀληθοῦς Θρησκείας ἐγέμισαν τὸν κόσμον ἀπὸ Θεούς.

Μ' ὅλον τοῦτο, αἱ κοινωνίαι ἐλάμβαναν πολιτικὴν ὕπαρξιν, αἱ ἐπικράτειαι ἐστυτένοντο, οἱ νόμοι ἐθεμελιόνοντο, αἱ διάφοροι γλῶσσαι ἐξακριβόνοντο· Τέλος, τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐδιαιρεῖτο εἰς ἔθνη. Καθεὶς τότε ἰδιοποιεῖτο εἰδικώτερον μίαν τινὰ λατρείαν, καὶ ἀπὸ τὴν μίξιν παλαιῶν παραδόσεων μὲ τὰς ἱστορικὰς ἐνθυμήσεις, τὰς εἰς κάθε τόπον ἀρμοδίας, καὶ ἀπὸ τὰ πλάσματα, τὰ ὁποῖα ἐγέννησε τῶν ποιητῶν ἡ Φαντασία, ἐφύτρωσαν αἱ ἐθνικαὶ θρησκεῖαι.

Ὅσον ἐπροχωροῦσεν ὁ πολιτισμὸς, τὸ λογικὸν δὲν ἠμποροῦσε νὰ παύσῃ ἀπὸ τὸ νὰ ζητῇ τὰ ἴδιά του δίκαια. Εἰς τὰ μυθώδη διηγήματα, τὰ ὁποῖα ὁ χρόνος καθιέρωσεν, ἐξηγοῦσε καὶ ἤξευρε νὰ ἀνακαλύπτῃ τὰς αἰωνίους ἀληθείας, τὰς χα-

ραγμένας εἰς τὸ βάθος τῆς τῶν ἀνθρώπων καρδίας. Ἐκ τούτων ἐπήγασαν αἱ φιλοσοφικαὶ σχολαί, αἱ ὁποῖαι ἀποξήψασαι τῆς δεισιδαιμονίας τὸν ζυγόν, τὴν ὁποίαν ἐγέννησαν αἱ βάρβαροι παραδόσεις, ὑψόνοντο διὰ τῆς τοῦ παντός θεωρίας, ἕως εἰς τὴν τοῦ δημιουργοῦ λατρείαν· ἀλλ' ὅσον ἡ τῶν φιλοσόφων σοφία ἀπελάμβανεν ἐνδόξους θριάμβους εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν σχολείων, οἱ ἀγῶνες ἔμειναν ἀνίσχυροι εἰς τὸ νὰ διαδώσωσι μεταξὺ τοῦ χυδαίου λαοῦ τὴν γνῶσιν ἑνὸς μόνου Θεοῦ, τὴν πειθὼ διὰ τὰς ἀμοιβὰς καὶ ποινάς, τὴν εἰς τὴν μετάνοιαν ἐλπίδα. Αὐτὴ ἡ δύναμις τῆς εὐφυΐας των, καὶ ἡ ἐξάπλωσις τῆς παιδείας των μαρτυροῦσιν, ὅτι, ἦτον ἀνώτερον τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως νὰ τελειώσῃ τοῦτο τὸ ἀπέραντον ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον εἰς μάτην ἐδαπανᾶτο τὸ πλέον μεγαλήτερον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἡ ἀνθρωπότης· ὅλη τοῦ Λογικοῦ ἡ δύναμις δὲν ἦτον ἀρκετὴ νὰ εὕρῃ ταύτας τὰς αἰωνίους πηγὰς τῆς ἠθικῆς, ταύτας τὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι μ' ὅλον τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖαι εἰς αὐτὸ τὸ λογικόν, καὶ τὰς ὁποίας ἔπρεπεν ἀφεύκτως νὰ ἀπαντήσωσιν, ὅσοι ἀκολουθοῦσαν τὸ λογικόν. Διὰ νὰ ἀνακαινισθῇ ἡ καθολικὴ ἠθική, ἐχρειάζετο ἰσχυροτέρα δύναμις παρὰ τὰς ἀνθρωπίνας παρακινήσεις. Ὅλη ἡ πρόληψις, ἡ ἀμάθεια, ὅλα τὰ ἴδια συμφέροντα, καὶ αἱ ἀπάται ἐκ συμφώνου ἐπολεμοῦσαν δυνατὰ τὴν ἀλήθειαν, τῆς ὁποίας τὴν φωνὴν εἶχαν σβύσει. Ἔπρεπε νὰ πλήξῃ τινὰς τῶν ἀνθρώπων τὰ ὄμματα τόσον δυνατά, ὅσον τὰ εἶχαν πλήξει τὰ πάθη.

Ἀπὸ τὰς πρώτας τοῦ κόσμου ἡμέρας, εἶχε προειπεῖ ὁ Θεὸς, ὅτι αὐτὸς φροντίζει νὰ ἀνακαινίσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. εἰς ὅσον καιρὸν ὅλα βαθμηδὸν προετοιμάζοντο διὰ ταύτην τὴν παγκόσμιον γέννησιν, ἕνας μικρὸς ἰδιαίτερος λαός, χωρισμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς γῆς ἐφύλαττε τὴν σειράν, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἑνώσῃ τὰς δύο ἀποκαλύψεις. Ὅλα τὰ ἄλλα ἔθνη διεδέχοντο, καὶ κατέτρωγαν ἄλληλα· ἔλαμπαν, καὶ ἔχάνοντο· τοῦτο ὅμως τὸ ἔθνος, ἂν καὶ ἀδύνατον, καὶ καταπολεμούμενον ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, ἐσώζετο πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῶν αἰώνων. Εἰς αὐτὸ ὁ Θεὸς ἐφανέρωσε, διὰ μέσου τῶν προφητῶν, τὴν διαδοχὴν τοῦ μέλλοντος. Εἰς αὐτὸ, εἰς διάστημα τεσσάρων χιλιάδων χρόνων, μία διαδοχὴ ἀνθρώπων, χωρὶς διαδοχὴν, προεῖπε τὸ αὐτὸ μέλλον· οἱ χρόνοι ἦσαν προσδιωρισμένοι πρότερον, καὶ αἱ περιστάσεις σημειωμέναι· ἡ πειθὼ καὶ ἡ ἐνάργειαι ἦσαν προητοιμασμέναι ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεόν.

Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐφάνη ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ὄχι ὡς δορυκτήτωρ ἀπεσταλμένος, διὰ νὰ δουλώσῃ τὴν γῆν, ἀλλ' ἐγεννήθη εἰς φάτνην, ἔζησεν ἀγνώριστος, καὶ ἀπέθανεν ἄτιμον θάνατον ὡς πλάνος. Κρυμμένος ὑποκάτω εἰς τοῦτο τὸ μυστήριον ἤλλαξε τὸ πρόσωπον τοῦ κόσμου, καὶ αὐτὴ ἡ ταπείνωσίς του ἐξεσκέπασε τὴν θεότητά του.

Μετ' αὐτὸν, δώδεκα πτωχοὶ ἁλιεῖς μετέβαλαν τὴν γῆν εἰς τὴν λατρείαν του, ἐκήρυτταν τὸ νὰ λησμονῇ καθεῖς τὸν ἑαυτόν του, ἐδίδασκαν τὰς ἰδίας ἑκάστου ταλαιπωρίας, τὴν πτωχείαν, καὶ

ὅλη ἡ οἰκουμένη ὑπετάχθη εἰς τοὺς νόμους των, οἱ μάρτυρες ὅλοι ὁμοῦ ἐπάσχιζαν ν' ἀπολαύσωσι ταύτην τὴν εὐδαιμονίαν, ἤγουν νὰ φονευθῶσιν ἀπὸ τὸν σίδηρον τῶν δημίων. Ἡ χριστιανικὴ πίστις ἐκυρίευσε τὸ παλάτιον τῶν Καισάρων. Χειμάρροι βαρβάρων, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν, διὰ νὰ πνίξωσι τὴν βασιλείαν τῶν αὐτοκρατόρων, ἐσταμάτησαν, καὶ ἔκλιναν τὸν αὐχένα ἔμπροσθεν τοῦ Εὐαγγελίου,

Ὑψηλοτάτη θρησκεία! τὰ σοφίσματα τῶν ἀσεβῶν δὲν θέλουσι κατισχύσει ἐναντίον σου περισσότερον, παρὰ τῶν πρώτων διωκτῶν αἱ σκληρότητες. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι περάσει, ὁ λόγος ὅμως τοῦ Θεοῦ δὲν θέλει μείνει ἀνενέργητος.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Ἱστορία τῆς Ῥώμης.

Ὁ μέγας Πομπήϊος τελειόνει τὸν τρίτον καὶ τελευταῖον κατὰ τοῦ Μιθριδάτου πόλεμον, βασιλέως τοῦ Πόντου. Ὁ πρῶτος πόλεμος μὲ τοῦτον τὸν βασιλέα ἄρχισεν εἰς τοὺς 663΄. καὶ ἐστάθη στερεὸς ἐναντίον τοῦ Σύλλα καὶ Λουκούλλου, ἀλλ' ὁ Πομπήϊος διέβη τὸν Εὐφράτην μὲ γέφυραν ἀπὸ πλοῖα, καὶ ἔφθασε τὸν Μιθριδάτην φεύγοντα, καὶ περιμένοντα βοήθειαν ἀπὸ τὴν Ἀρμενίαν· τὸν ἐκτύπησεν εἰς καιρὸν νυκτὸς, καὶ εἰς μίαν μόνην μάχην, ἀφάνισεν ὁλότελα τὸ στράτευμά του. Ὁ Μιθριδάτης διεπέρασε τὸν ἑαυτόν του μὲ τὸ σπαθίον, διὰ νὰ μὴ παραδοθῇ εἰς τοὺς ἐχθρούς.

690΄. Ὁ Κατιλίνας ἔβαλε σκοπὸν νὰ φονεύσῃ

τὴν γερουσίαν, καὶ τοὺς ὑπάτους, νὰ βάλῃ πῦρ εἰς διάφορα μέρη τῆς Ῥώμης, νὰ διαρπάσῃ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ν' ἀνατρέψῃ τὴν πολιτικὴν διοίκησιν· εἶχε πολλοὺς συνωμότας. Ὁ Κικέρων τότε ὕπατος ὤν, μὲ τὴν προσοχήν του, ἐξεσκέπασε τὴν συνωμοσίαν, καὶ ὁ σύνεδρός του Ἀντώνιος τὴν διέλυσε μὲ τὴν ἀνδρίαν του. Ὁ Κατιλίνας εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Ἑτρουρίαν μὲ τὸ στράτευμά του καὶ μὲ ἀνοικτὰς σημαίας, καὶ ὑπήγαινεν ἐναντίον τῆς Ῥώμης. Ὁ Ἀντώνιος ὑπῆγεν εἰς ἀπάντησιν τῶν ἀποστατῶν, καὶ τοὺς ἠφάνισεν, ὥστε κανεὶς δὲν ἐσώθη.

703. — Ὁ Καῖσαρ εἶχε κυριεύσει τὰς Γαλλίας, ὁ Κράσσος τὴν Ἀσίαν, καὶ ὁ Πομπήϊος τὴν Ἱσπανίαν· εἶχαν εἰς τὴν ἐξουσίαν των τρία μεγάλα στρατεύματα, ὥστε τὸ βασίλειον τῆς οἰκουμένης ἦτον μοιρασμένον εἰς τρία μέρη, καὶ τὰ ἐξουσίαζαν τρεῖς βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐβασίλευσαν μὲ τοιοῦτον τρόπον εἰς διάστημα δέκα χρόνων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κράσσος ἐχάθη εἰς τοὺς Πάρθους, καὶ ὁ θάνατος τῆς Ἰουλίας, θυγατρὸς τοῦ Καίσαρος, καὶ συζύγου τοῦ Πομπηΐου, διέλυσε τὸν δεσμὸν μεταξὺ τοῦ γαμβροῦ καὶ τοῦ πενθεροῦ, ἐφανερώθη πάραυτα ἡ ζυλοτυπία τούτου τοῦ τελευταίου μὲ τὰ ὅπλα· ἡ Ἰταλία ἔγεινε τὸ πρῶτον θέατρον τοῦ ἐμφυλίου. Ὁ Πομπήϊος εἶχεν ἀφήσει ὀλίγους φύλακας εἰς τὰς πόλεις· ὅθεν ὁ Καῖσαρ ὥρμησε, καὶ τὰς ἐκυρίευσε· καὶ ἤθελε πιάσει καὶ τὸν Πομπήϊον εἰς τὸ Βρινδίσιον, ἂν ὁ Πομπήϊος δὲν ἔφευγε νύκτα.

Ὁ Καῖσαρ ἐμβῆκεν εἰς τὴν Ῥώμην σχεδὸν ἠρημωμένην, καὶ ἔγεινεν ὕπατος ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐδήμευσε τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήματα τοῦ Ῥωμαί-

κοῦ λαοῦ. Λ'φοῦ ἠνάγκασε τὸν Πομπήϊον νὰ φύγῃ ἔκρινεν εὔλογον νὰ βάλῃ εἰς τάξιν τὰς ὑποθέσεις τῶν περιχώρων, καὶ ὄχι νὰ τὸν κυνηγᾷ. ἐκυρίευσε διὰ μέσου τῶν στρατηγῶν του τὴν Σικελίαν, καὶ τὴν Σαρδινίαν· ἀλλ' ἡ τύχη ἐπροσκαλοῦσεν εἰς μάχην τοὺς δύο ἀθλητάς, ἐνῷ, διὰ νὰ ἔχῃ τὸ στράτευμά του τὰ ἀναγκαῖα, ὑπῆγε μόνος, διὰ νὰ κυριεύσῃ τὴν Ἱσπανίαν. Ὁ Πομπήϊος ἐδιάλεξε τὴν Ἤπειρον ὡς θέατρον τοῦ πολέμου· ὁ Καῖσαρ τὸν ἀκολουθεῖ· ἐμβαίνει λοιπὸν εἰς τὰ πλοῖα εἰς τὸ μέσον τοῦ χειμῶνος· μέρος τοῦ στρατεύματος ἀφῆκεν εἰς τὸ Βρινδίσιον, δι' ἔλλειψιν πλοίων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Λ'ντωνίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπρόφθασεν ἐμβῆκε λοιπὸν ὁ Καῖσαρ μόνος τὴν νύκτα εἰς τὸ πλοιάριον, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ εὕρῃ τὸ στράτευμά του. Καὶ ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας τῆς τρικυμίας ὁ Ναύκληρος ἐφοβεῖτο, τὸν λέγει ὁ Καῖσαρ „Μὴ φο„βῆσαι, ἔχεις Καίσαρα, καὶ τὴν Καίσαρος τύχην."

Μυθολογία.

Περιφήμοι Ἄνδρες.

Θησεὺς, ἦτον υἱὸς τοῦ Λιγέως, βασιλέως τῶν Λ'θηναίων· ἦτον συγγενὴς καὶ σύγχρονος τοῦ Ἡρακλέους. Ὅθεν ἠθέλησε νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη ἐκείνου, ἤγουν νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν γῆν ἀπὸ τὰ τέρατα.

Φάλαρις, ὁ τύραννος τῶν Λ'κραγαντίνων, εἰς τὴν Σικελίαν κατεσκεύασε ταῦρον χαλκοῦν, ὅπου ἔκλειε ζωντανοὺς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀνά-

πτεν ὑποκάτω ὀλίγον πῦρ, καὶ ἐνοστιμεύετο νὰ ἀκούῃ τὰς κραυγάς των, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὡς μουγκρίσματα βωδίου. Πέριλλος ὁ ἐφευρετὴς ταύτης τῆς βδελυρᾶς μηχανῆς, ἐβάλθη πρῶτος εἰς αὐτήν. Λ'λλ' ὁ Θησεὺς ἐθανάτωσε τὸν Φάλαριν·

Ὁ Προκρούστης ἦτον ληστὴς εἰς τὰ πέριξ τοῦ Κηφισσοῦ εἰς τὴν Λ'ττικήν. Ἤπλονε τοὺς ξένους ἐπάνω εἰς σιδηροῦν κράββατον· καὶ ἂν τὰ μέλη των ἦσαν μακρήτερα, τὰ ἔκοπτεν· ἐὰν δὲ ἦσαν κοντότερα, τὰ ἔσυρνεν, ἕως νὰ γείνωσιν ἴσα μὲ τὸν κράββατον. Ὁ Θησεὺς ἐφόνευσε καὶ τοῦτον.

Ὁ Σκίρων ἦτον καὶ αὐτὸς ληστὴς εἰς τὴν Λ'ττικήν· ὁ Θησεὺς τὸν ἐνίκησε, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου μετεβλήθη εἰς βράχον.

Ὁ Κερκύων ἄλλος ληστὴς τῆς Λ'ττικῆς, ἦτον τόσον δυνατὸς, ὥστε ἐλύγιζε τὰ πλέον χονδρὰ δένδρα, καὶ ἔφερνε κάτω τὰς κορυφάς των, καὶ ἔδενεν εἰς αὐτὰς, ὅσους ἐνικοῦσεν εἰς τὸ πάλαισμα· τὰ δένδρα ὑψονόμενα, κατέσχιζαν τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους. Ὁ Θησεὺς, ἐπειδὴ τὸν ἐνίκησε, τὸν ἐτιμώρησε παρομοίως.

Περιφήτης, γίγας, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου. Ἐτρέφετο μὲ ἀνθρώπινον κρέας· ἐκατοικοῦσεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἐπιδαύρου, καὶ ἐφόνευε τοὺς διαβάτας. Ὁ Θησεὺς, ὅταν ὑπήγαινεν ἀπὸ τὴν Τροιζῆνα εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, τὸν ἐφόνευσε, καὶ ἐκρατοῦσεν εἰς τὸ ἑξῆς τὸ ῥόπαλόν του εἰς ἐνθύμησιν τῆς νίκης· ἐσκόρπισε τὰ κόκκαλά του εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἐπιδαύρου.

Ὁ Θησεὺς ἐκαθάρισε τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθῶνος ἀπὸ ἕνα ἄγριον ταῦρον· ἐφόνευσε τὸν

ἀγριόχοιρον τῆς Καλυδόνος, ὅστις ἠρήμονε τὴν Αἰτωλίαν. Ἡ Ἄρτεμις ὀργισθεῖσα, διότι εἶχαν παραβλέψει τὴν λατρείαν της, ἔστειλε τοῦτο τὸ τέρας, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Αἰτωλοὺς, καὶ τοὺς Καλυδονίους.

ΜΑΘΗΜΑ Δ'.

Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ Παντός.

Ὅσοι κατοικοῦν ὑποκάτω εἰς τὸν αὐτὸν μεσημβρινὸν, εἰς τὸν αὐτὸν παράλληλον, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ζώνην, ἄλλοι ὅμως εἰς τὸ ἄνω ἡμισφαίριον, καὶ ἄλλοι εἰς τὸ κάτω, λέγονται Περίοικοι· οὗτοι ἔχουν τοὺς αὐτοὺς καιροὺς τοῦ χρόνου καὶ τὸ αὐτὸ μῆκος τῶν ἡμερῶν, καὶ τῶν νυκτῶν· ἀλλ' ὅταν οἱ εἰς τὸ ἓν ἡμισφαίριον ἔχωσι μεσημβρίαν, οἱ ἄλλοι ἔχουσι μεσονύκτιον. Ὅταν ὁ ἥλιος βασιλεύῃ δι' αὐτοὺς, ἀνατέλλει δι' ἐκείνους.

Ὅσοι κατοικοῦν ὑποκάτω εἰς τὸν αὐτὸν μεσημβρινὸν, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ζώνην, ἄλλοι ὅμως εἰς τὸ ἀρκτικὸν, καὶ ἄλλοι εἰς τὸ ἀνταρκτικὸν ἡμισφαίριον, καὶ εἶναι ὅλοι ἢ εἰς τὸ ἄνω ἡμισφαίριον, ἢ ὅλοι εἰς τὸ κάτω, εἰς παραλλήλους ἐξίσου ἀπέχοντας ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν, οὗτοι λέγονται Ἀντοικοι· ἔχουσι τὸ αὐτὸ μεσημέριον καὶ μεσονύκτιον. Ἀλλ' ὅταν οὗτοι ἔχωσι χειμῶνα, ἐκεῖνοι ἔχουσι καλοκαίριον· ἡ μεγαλητέρα ἡμέρα διὰ τούτους, εἶναι ἡ μικροτέρα δι' ἐκείνους.

Ὅσοι κατοικοῦν τὸν αὐτὸν μεσημβρινὸν, ἄλλοι ὅμως εἰς τὸ ἐπάνω ἀρκτικὸν ἡμισφαίριον, καὶ ἄλλοι εἰς τὸ ὑποκάτω ἀνταρκτικὸν, ἢ τὸ ἐναντίον,

λέγονται Ἀντίποδες. Ἔχουν ὅλα τὰ ἐναντία τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἡμέρας.

Περὶ τοῦ Ἀέρος.

Εἶναι ἕνα τὶ στερεὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἠξεύρομεν τὶ εἶναι, παρὰ ὅτι, ὅταν ἐμβῇ εἰς μερικὰ σώματα, τὰ κάμνει ὀξέα (ὀξινά), καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται ὀξυγόνον· καὶ ἄλλο τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πάντοτε εἰς τὸ νίτρον, λέγεται Νιτρογόνον. Τὸ ὀξυγόνον εἶναι ἀναγκαῖον, εἰς τὸ νὰ φυλάττῃ τὴν ζωὴν τῶν ζώων, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται Ζωογόνον· τὸ ἄλλο ὅμως, ἐπειδὴ παύει τὴν ζωὴν, λέγεται Παυσίζωον· τὰ δύο ταῦτα εὑρίσκονται πάντοτε μὲ τὸ Θερμογόνον ἡνωμένα, εἰς ἀέριον κατάστασιν· καὶ διὰ τοῦτο, τὸ ἕνα λέγεται ὀξυγονικὸς ἀήρ, καὶ τὸ ἄλλο Νιτρογονικὸς ἀήρ· τὰ δύο ταῦτα ὁμοῦ ἡνωμένα, καταστένουν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν Ἀέρα. Ὁ Ἀὴρ λοιπὸν εἶναι σύνθετος ἀπὸ ὀξυγονικὸν ἀέρα, καὶ ἀπὸ Νιτρογονικόν. Εἶναι προστούτοις καὶ ἓν ἄλλο τὶ, τὸ ὁποῖον ἑνούμενον μὲ τὸ ὀξυγόνον, ἀποτελεῖ τὸ νερόν· καὶ διὰ τοῦτο λέγεται Ὑδρογόνον. Εὑρίσκεται καὶ αὐτὸ πάντοτε ἑνωμένον μὲ τὸ Θερμογόνον εἰς ἀέριον κατάστασιν, καὶ λέγεται Ὑδρογονικὸς ἀήρ.

Ὁ ἀὴρ εἶναι σῶμα ῥευστὸν, ἤγουν τὸ ὁποῖον χύνεται, καθὼς καὶ τὸ νερόν. Ἐὰν μὲ τὴν χεῖρα ῥεπιδήσωμεν τὸ πρόσωπον, αἰσθανόμεθα, ὅτι μᾶς ἐγγίζει ὁ ἀήρ· ὁλοῦθεν μᾶς περικυκλόνει, καὶ μίαν στιγμὴν ἂν λείψῃ, ἀποθνήσκομεν· διότι ἐμποδίζεται ἡ εἴσοδος τοῦ ἀέρος εἰς τοὺς πνεύμονας. Ὁ ζωο-

γονικὸς λοιπὸν ἀὴρ, ὅστις εἶναι εἰς τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ τὸν ὁποῖον ἀναπνέομεν, φυλάττει τὴν ζωήν μας.

Εἶναι προστούτοις ἀναγκαῖος ὁ ζωογονικὸς ἀὴρ καὶ εἰς τὸ πῦρ, καὶ χωρὶς αὐτὸν τὸ πῦρ δὲν ἀνάπτεται· διὰ τοῦτο, ὅταν βάλωμεν τὰ ξύλα μὲ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ περᾷ ὁ ἀὴρ ἀναμέσον των, σβύνεται. Ἐὰν βάλετε ἀναμμένον κηρίον ὑποκάτω εἰς γυάλινον ἀγγεῖον, μένει τὸ κηρίον ἀναμμένον, εἰς ὅσον καιρὸν εὑρίσκεται εἰς τὸ ἀγγεῖον ζωογονικὸς ἀήρ· ἀφοῦ ὅμως τὸν καταλύσῃ τὸ πῦρ, καὶ μείνῃ ὁ παυσίζωος, σβύνεται τὸ φῶς· διότι δὲν ἔχει πλέον τροφὴν, διὰ νὰ εἴπω οὕτως.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Ἱστορία τῆς Ῥωσσίας.

1725. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Πέτρου, ἡ Αὐτοκρατόρισσα Λικατερίνα, ἡ σύζυγός του, ἐστέφθη βασίλισσα, καὶ ἐξακολούθησε τὸ σχέδιον τῆς μεταρρυθμίσεως, ἢ βελτιώσεως, τὸ ὁποῖον ὁ Κζὰρ εἶχεν ἀρχίσει, ἀλλ' ἔζησεν ὀλίγον καιρὸν, ὕστερον ἀπὸ αὐτόν.

Πέτρος ὁ Β', μόλις ἐφανη ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον, καὶ τὸν διεδέχθη Ἄννα ἡ δούκισσα τῆς Κουρλανδίας εἰς τοὺς 1730, καὶ ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Ταρτάρους· τὴν διεδέχθη ὁ Ἰβάν.

1741. — Ἔγεινεν ἐπανάστασις εἰς τὴν Πετρούπολιν, καὶ κατεβιβάσθη ὁ Ἰβὰν Γ'., ὅστις ἐβασίλευσε δύο χρόνους· βασιλεύει δὲ ἡ Ἐλισάβετ, θυγάτηρ τοῦ Μεγάλου Πέτρου.

1762. — Ὁ Δοὺξ τοῦ Ὁλστεῖν Γόττορπ, ψηφισθεὶς διάδοχος ἀπὸ τὴν Ἐλισάβετ, ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον μὲ τὸ ὄνομα Πέτρος Γ'. Ἀποθνήσκει τὸν αὐτὸν χρόνον· ἡ σύζυγός του γνωρίζεται Αὐτοκρατόρισσα μὲ τὸ ὄνομα Αἰκατερίνα Β'.

1768. — Πόλεμος μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας διὰ τὰς εἰς τὴν Πολωνίαν ταραχάς. Μετὰ δύο χρόνους ἀφανίζουσιν οἱ Ῥῶσσοι εἰς τὸν Τσεσμὲν τὸν στόλον τῶν Τούρκων.

1744. — Εἰρήνη εἰς τὸ Κιουτσοὺκ Καϊναρτζὶκ τῶν Ῥώσσων καὶ Τούρκων.

1783. — Ἡ Κριμαία ὑποτάσσεται εἰς τὴν Ῥωσσίαν, καὶ ἡ νῆσος Ταμὸ καὶ τὸ Κουβάν.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον γίνεται συνθήκη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν περὶ τῆς Κριμαίας κ. τ. λ. μεταξὺ Ῥωσσίας, καὶ Τουρκίας.

1787. — Συνθήκη ἐμπορικὴ μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Γαλλίας.

Τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ Πόρτα κηρύττει τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς Ῥωσσίας.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον οἱ Ῥῶσσοι κυριεύουσι τὴν Ὀζοῦ.

1789. — Ὁ Σοβορὸφ μὲ τὸν Πρίγκιπα Κοβούργ, ἀφανίζουσι τοὺς Τούρκους ἐπάνω εἰς τὸν ποταμὸν Ῥίμνικον.

1792. — Εἰρήνη μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας εἰς τὸ Ἰάσσιον.

Τὸν αὐτὸν χρόνον ἐμβαίνει Ῥωσσικὸν στράτευμα εἰς τὴν Πολωνίαν.

1796. — Θάνατος τῆς Αὐτοκρατορίσσης Αἰ-

καταλίνης Β', τὴν ὁποίαν διαδέχεται ὁ υἱός της Παῦλος ὁ Β'.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπαμινώνδας.

Οὗτος εἶναι ὁ μεγαλήτερος ἀπ' ὅσους ἀπέκτησεν ἡ Ἑλλάς· ἀφαίρεσε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν εἶχαν οἱ Σπαρτιᾶται ἐπάνω εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς συμπολίτας του τοὺς Θηβαίους. Οὗτος ἐγεννήθη, καὶ ἔζησε πάντοτε πτωχός. Μίαν φορὰν οἱ φίλοι του δὲν τὸν εἶχαν ἰδεῖ πολλὰς ἡμέρας· τὸν ἠρώτησαν ἔπειτα, ? ποῦ ἦτον; εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἀπεκρίθη, ἤμουν κλεισμένος, καὶ ἔπλυνα τὰ δοῦχα, τὰ ὁποῖα φορῶ. Ποτὲ δὲν ἐδέχθη δῶρα, ἢ βοήθειαν, οὔτε κἂν ἀπὸ τοὺς φίλους του· οὕτω δουλεύει τινὰς τὴν πατρίδα του.

Εἰς τὰ Λεῦκτρα μὲ πολλὰ ὀλιγώτερον στράτευμα ἐνίκησε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἐφόνευσε τὸν βασιλέα των Κλεόμβροτον. Ὁ Ἐπαμινώνδας ἐμβῆκε καὶ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν Σπάρτην, κυνηγῶν τοὺς Λακεδαιμονίους· ἐσύντριψε τὸν σκληρότατον ζυγὸν τῶν δυστυχῶν Μεσσηνίων. Πολλαὶ ὅμως περιστάσεις τὸν ἔκαμαν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Λακωνίαν, ἀφοῦ ἐπῆρε πολλὰ λάφυρα.

Ἦτον νόμος τῶν Θηβαίων, ὁ Βοιωτάρχης νὰ μὴ μένῃ εἰς τὸ ἀξίωμά του, πλὴν ἕως εἰς διορισμένον καιρὸν· εἰδὲ μή, νὰ καταδικάζεται εἰς θάνατον. Ὁ Ἐπαμινώνδας καὶ ὁ Πελοπίδας ἔμειναν

μερικοὺς μῆνας περισσότερον· Ὅθεν καταδικάσθησαν· ἀλλ' ὁ Ἐπαμινώνδας εἶπε πρὸς τοὺς Θηβαίους. „Ζητῶ νὰ γράψετε εἰς τὸν τάφον μου, ὅτι κα„τεδικάσθην εἰς θάνατον, ἐπειδὴ ἔσωσα τὴν πατρίδα, „καὶ ἠλευθέρωσα τὴν Ἑλλάδα κ. τ. λ. Ὅθεν οἱ Θηβαῖοι τὸν ἀπέλυσαν.

Εἰς τὴν Μαντίνειαν ἐνίκησε πάλιν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἐπληγώθη καὶ αὐτὸς θανατηφόρως· οἱ Ἰατροὶ τὸν εἶπαν, ὅτι ἀποθνήσκει πάραυτα, ἂν ἐκβάλωσι τὸ βέλος. Λέγουσι μερικοί, ὅτι Γρύλλος ὁ Ἀθηναῖος καὶ υἱὸς τοῦ Ξενοφῶντος τὸν ἐπλήγωσεν. Ἐζήτησε τὴν ἀσπίδα του, τὴν ἐφίλησε, καὶ μαθὼν ὅτι νικῶσιν οἱ Θηβαῖοι, εἶπεν „ἀρ„κετὰ ἔζησα" ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τοὺς δύο στρατηγοὺς, Δαίφαντον καὶ Ἰολλίδαν, διὰ νὰ τοὺς ἀφήσῃ διαδόχους. Καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ἐφονεύθησαν, εἶπε, „συμβουλεύσατε τοὺς Θηβαίους νὰ κάμωσιν εἰρήνην „μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους" καὶ οὕτως ἐξέβαλε τὸ βέλος, καὶ ἀπέθανεν.

Ὁ Ἀγησίλαος εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ταχὼς, ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, φοβούμενος τὸν Ἀρταξέρξην, ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων· ὑπῆγε λοιπὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Ἀγησίλαος· Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου τὸν κατεφρόνησεν, ὅταν εἶδε τὸ σχῆμα του, καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματός του. Ὁ Ἀγησίλαος λοιπὸν, δι' ἐκδίκησιν, ἠνώθη μὲ τὸν Νεκτεναβὼ, ἀνταγωνιστὴν τοῦ βασιλέως, τὸν ὁποῖον ἐθρόνισε βασιλέα. Καὶ ἐν ᾧ ἐμελετοῦσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Σπάρτην

ἀπέθανε, καὶ τὸ σῶμα του ἐφέρθη εἰς τὴν πατρίδα του· τὸν διεδέχθη δὲ ὁ υἱός του Λ'ρχίδαμος.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Φυτά.

Τὸ Φυτὸν εἶναι σῶμα ὠργανισμένον, ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν, τὸ ὁποῖον ἔχει ζωὴν, τὴν Φυτικήν· διότι τρέφεται, αὐξάνεται, καὶ γεννᾷ ὁμοιόν του· σύρει τὴν τροφὴν ἀπὸ τὸν χυμὸν τῆς γῆς· ἔχει ἐσωτερικὰς κινήσεις· διότι οἱ χυμοὶ κυκλοφοροῦσιν εἰς αὐτό.

Τὴν ἡμέραν ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἀναιβάζει τὸν χυλὸν εἰς τὰ Φύλλα· καὶ ὅταν ἀρχίσῃ ἡ νύξ, ὁ χυλὸς καταιβαίνει, διὰ νὰ θρέψῃ τὰς ῥίζας καὶ εἰς τὴν ἐπάνω ἐπιφάνειαν ἡ γυαλιστερὴ ἀλοιφὴ ἐμποδίζει τὴν πολλὴν ἐξάτμισιν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς. Ἡ ἀπὸ τὴν γῆν ἀναβαίνουσα δρόσος τὴν νύκτα, πυκνόνεται εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο εἶναι ἀνώμαλος καὶ μαλλιαρή. Οἱ Σωλῆνες ξοφῶσι τὴν δρόσον, καὶ τὴν φέρουσιν εἰς τοὺς κλάδους, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὸν κορμόν. Τὰ φύλλα στρέφονται πάντοτε πρὸς τὸ φῶς· καὶ ἂν τὸ φυτὸν εὑρίσκεται εἰς ὑπόγειον, τὰ φύλλα στρέφονται τὴν ἡμέραν πρὸς τὰ παραθύρια.

Ὅταν τὸ ἄνθος ἔχῃ εἰς τὴν μέσην ἕνα στύλον, ὁ ὁποῖος λέγεται Στῆμα, εἶναι ἀρσενικὸν τὸ φυτόν· εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ στύλου εὑρίσκεται σφαιρίδιον, καὶ λέγεται ἀνθήρ. Εἰς αὐτὸ περιέχεται λε-

πτοτάτη κόνις, καὶ εἶναι τὸ καρπογόνον σπέρμα, τὸ ὁποῖον κάμνει ἔγκυον τὸ θηλυκόν.

Πολλὰ ἄνθη ἀνοίγονται τὴν νύκτα, καὶ τὸ πρωῒ μαραίνονται, καὶ πίπτουσιν· ἄλλα ἀνοίγονται τὸ πρωΐ, καὶ τὸ ἑσπέρας πίπτουσιν. Ὅταν ὁ καιρὸς ἑτοιμάζεται διὰ βροχὴν, ἡ ὁποία εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὰ φυτὰ, τὰ φύλλα μερικῶν, καθὼς τῶν ὀσπρίων, ἁπλόνονται εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον τοῦ μίσχου (Κοτσανίου), ἀλλ' ὅταν καίῃ ὁ ἥλιος, σηκόνονται ὀρθά.

Πολλῶν φυτῶν τὰ φύλλα τὸ βραδὺ κλείονται, καὶ τὸ πρωῒ ἀνοίγονται. Πολλὰ φύλλα, ὅταν σιμόνῃ ἡ νύξ, ἢ ἀνθρώπου δάκτυλος, λυγίζονται καὶ ὡς νὰ ἀποκοιμῶνται. Μερικῶν δένδρων οἱ καρποὶ, ὡς νὰ ἔχωσιν ἰδιαιτέραν κίνησιν, μαζεύονται σφικτὰ, καὶ τοξεύουσι μακρὰν τοὺς σπόρους· ἄλλοι μαζεύονται, καὶ πάλιν ἁπλόνωνται εἰς τὸν καλὸν, ἢ κακὸν καιρόν.

Τὰ μέρη τοῦ λεγομένου Αἰσθητικοῦ χόρτου, ὅταν τὰ ἐγγίσῃ ἐξωτερικὸν σῶμα, εἰς ξηρὸν καιρὸν, μαζεύονται, πολλὰ ὀγλήγωρα, καὶ πάραυτα μαραίνονται, ἀφοῦ ὅμως μείνωσιν ἐλεύθερα, πάλιν ἀνανεόνονται, καὶ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου μαραίνονται τόσον, ὥστε φαίνονται νεκρά· ἄλλο εἶδος τοιούτου χόρτου εὑρίσκεται εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, τοῦ ὁποίου, ἂν πιάσῃς τὸ φύλλον, τάχα διὰ νὰ τὸ παρατηρήσῃς, πάραυτα κλείεται τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ δὲν σ' ἀφίνει νὰ τὸ παρατηρήσῃς, ὡς νὰ ἐντρέπεται· τὸ αὐτὸ ἀρχίζει νὰ κάμνει καὶ πρὸς τὸ βασίλευμα τοῦ ἡλίου, ὡς νὰ ἑτοιμάζεται διὰ ὕπνον.

Ἄλλο εἶδος θάμνου εἰς τὸ Παναμᾶ ἔχει ἀκανθωτὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα χαμηλόνονται, ὅταν τινὰς διαβαίνῃ ἀπὸ σιμά, καὶ ἁπλόνονται, διὰ νὰ τὸν πιάσωσιν ἀπὸ τὰ φορέματα· διὰ τοῦτο οἱ ἐντόπιοι τὸ ὀνομάζουσι Καλὴ ἡμέρα σας. Εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν εὑρίσκεται φυτὸν, τὸ ὁποῖον λέγεται Μυιοπιάστης· διότι, εὐθὺς ὡς καθήσῃ μυῖα ἐπάνω εἰς τὸ φύλλον του, παραυτὰ κλείεται, καὶ τὴν κλείει μέσα του.

Ὡμιλήσαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν δι' ἐκεῖνο τὸ φυτὸν, τὸ ὁποῖον ἐβγαίνει ἀπὸ τὸν κάλυκα, καὶ ἁπλόνει τοὺς κλάδους του, καὶ εἴπαμεν, ὅτι τοῦτο ἑνόνει τὰ φυτὰ μὲ τὰ ζῶα.

Ἀκολουθία τῆς Θεωρίας τῆς Φύσεως.

Ἐρωτῶσι μερικοὶ, εἰς τί χρησιμεύουσι τὰ βουνά; Ἐὰν παρατηρήσωμεν μὲ περιέργειαν, βλέπομεν, ὅτι παντοῦ ἡ σειρὰ τῶν βουνῶν εἶναι παράλληλος τῶν πλησιεστέρων θαλασσῶν, καὶ ὅτι αἱ σειραὶ αὗται κεῖνται ἐναντίον τῶν κανονικῶν ἀνέμων, οἱ ὁποῖοι πνέουσιν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ φέρουσι τοὺς ἀτμούς της εἰς τὰ βουνὰ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους γίνονται οἱ ποταμοὶ, οἱ ὁποῖοι κάμνουν καρποφόρον τὴν γῆν, καὶ στοχασθῆτε, ὅτι ὅσον μακρύτερα ἀπὸ τὴν θάλασσαν εἶναι τὰ βουνὰ, τόσον εἶναι καὶ ὑψηλότερα, διὰ νὰ ἁρπάζωσι τοὺς ἀτμούς. Τὰ βουνὰ ἔχουν εἰς κάθε ὀλίγον διάστημα πυραμοειδεῖς κορυφὰς, αἱ ὁποῖαι συνίστανται ἀπὸ κοκκωτὸν λίθον, ἢ τὸ πλειότερον μέρος των εἶναι τοιοῦτον. Αἱ κορυφαὶ αὗται σύρουσι τοὺς ἀτμούς· καὶ

ὰν ἐνίοτε οἱ ἄνεμοι σπρώχνουσι μακρὰν τοὺς ἀτμοὺς ἀπὸ τὰ βουνὰ, οὗτοι στρέφονται ὀπίσω πρὸς τὰ βουνά. Καὶ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι αἱ κορυφαὶ πολλῶν βουνῶν περιέχουσι πολλὰ μέταλλα· καὶ ἠξεύρομεν, ὅτι ὁ σίδηρος καὶ ὁ χαλκὸς σύρουσι τὸν κεραυνόν· ἀλλ' ἐὰν καὶ ὁ κοκκωτὸς λίθος ἔχῃ τοιοῦτον ἰδίωμα, δὲν ἠξεύρομεν. Ἐὰν δὲν ἐσύροντο τὰ νέφη ἀπὸ τὰ βουνὰ, ἔπρεπεν, ἀφοῦ ἐπερνοῦσεν ὁ βροχερὸς καιρὸς, νὰ στεγνόνωνται οἱ ποταμοί. Ἀλλ' ἡ Θεία πρόνοια ἐπρόβλεψε καὶ εἰς τοῦτο· διότι ἔβαλε λάκκους, ὡς δεξαμενὰς, ὁλόγυρα εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι βαθύτατοι, καὶ δέχονται τὰς διαλελυμένας χιόνας τῶν πλησίων βουνῶν.

Ἠθική.

Α'. Ἡ τοῦ Εὐαγγελίου ὑπεροχή.

Ὅταν ὁ Θεὸς ἐσαρκώθη, καὶ, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν τῆς αἰωνίου του σοφίας, ἦλθε, διὰ νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν κόσμον, ἔκαμε ν' ἀκουσθῇ νέα γλῶσσα, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἠμπορεῖ νὰ πλησιάσῃ ἀνθρωπίνη νόησις. Τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι τὸ βιβλίον τῶν ἀμαθῶν, καὶ ὅμως ἐπροξένησεν ἔκπληξιν εἰς ὅλους τοὺς σοφούς· οἱ σφοδρότεροι ἐχθροὶ τοῦ Χριστιανικοῦ νόμου τὸ ἐκήρυξαν ὡς ἀριστούργημα. Ἐγοναύτισαν μὲ σέβας ἔμπροσθεν εἰς τὴν ἁπλότητα τῶν λόγων του· ἐσεβάσθησαν τὴν ἠθικήν του· καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς ἀπέραντον διάστημα

μακρὰν ἀπὸ τὰ ὡραιότατα συστήματα, ὅσα ἡ πλέον ὑψηλὴ Φιλοσοφία ἐγέννησεν. Δὲν εἶναι μ πομπικαὶς Φράσεις, ἀλλὰ μ' εὔκολον καὶ μὲ τὸ λαοῦ τὴν γλῶσσαν· Εἶναι ἠθικὰ τῶν παίδων δι γήματα. Λ'ποτείνεται πρὸς τοὺς λυπημένους, πρὸ τοὺς ἀδυνάτους, πρὸς τοὺς ἁμαρτωλούς, ἡ ταπε νωσις, ἡ εὐσπλαγχνία, ἡ λήθη ἑαυτοῦ εἶναι α ἀρεταὶ, διὰ τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς κατέβη ε τὴν γῆν. Τὸ μεγαλεῖον τῶν πράξεων, τὸ βάθ τῶν παραγγελμάτων δὲν συγκρίνεται μὲ τὴν ἁπλό τητα, μὲ τὴν ὁποίαν τὰ ἀναφέρουσιν οἱ Εὐαγγελι σταί· καὶ αὕτη ἡ θαυμαστὴ ἐναντίωσις εἶναι ἀρ κετὴ αὐτὴ μόνη νὰ παραστήσῃ τὴν γαληνότητα καὶ μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ.

Β'. Η Πίστις.

Η' Πίστις, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πρώτη εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀρετῶν, ἔχει πλειοτέρους ἀποστάτας. Η' ἀνθρωπίνη ὑπερηφανία ἐνοχλεῖται διὰ τὴν ὑπα κοὴν, τὴν ὁποίαν αὕτη ζητεῖ· τὸ λογικὸν ταπεινόνεται μὲ δυσαρέσκειαν· διότι θέλει νὰ ἔχῃ τὴν ὑπεροχὴν καὶ νὰ ἐκλέγῃ ὅ, τι ἐπιθυμεῖ, καὶ ὅ, τι ἀποβλέπει. „Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι.“ Ἰδοὺ οἱ λόγοι, διὰ τὴν σοφίαν τῶν ὁποίων ἐκπλήττε ται, καὶ σκανδαλίζεται τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεὸς τοὺς ἐπρόφερεν, ὄχι καταδικά ζων τὴν δραστηριότητα, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐχάρα ξεν εἰς τὸν νοῦν μας. Οὔτε τοῦ νοὸς τὴν περιέρ γειαν, ἡ ὁποία ἐξετάζει τὰ τῆς Φύσεως ἀπόβλητα ὄχι τὰ χαριτωμένα πνεύματα, τὰ ὁ ποῖα στολίζουσι

τὴν ὕπαρξιν, καὶ ὑψόνουν καὶ μεγαλόνουν τὰς ψυχάς „Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ „πνεύματι“! Μακάριος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὸ Φιλόδοξον λογικὸν δὲν ὑψόνει τὰς τολμηρὰς καὶ ἀσκέπτους κρίσεις του ἀνώτερον ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τῶν αἰώνων, καὶ ἀπὸ τὴν Φρόνησιν τοῦ χρόνου, ὁ ὁποῖος δὲν ἀποβλίπτει, ὅ, τι δὲν ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ· καὶ δὲν ἔχει τὴν γελοιώδη ματαιότητα νὰ νομίζῃ τὸν νοῦν του μέτρον τοῦ δυνατοῦ! ὁ κοῦφος ἄνθρωπος, ὅταν δὲν καταλαμβάνῃ, εὐθὺς λέγει, τοῦτο δὲν ὑπάρχει. Η' πίστις, ὡς λέγει ὁ Πασκάλ, λέγει καλά, ὅ, τι δὲν λέγουσιν αἱ αἰσθήσεις, ποτὲ ὅμως τὸ ἐναντίον· αὕτη εἶναι ἡ ἀνωτέρα ἐκείνων, καὶ ὄχι ἐναντία των. Ο' θρίαμβος τοῦ λόγου εἶναι νὰ αἰσθάνεται, ὅταν πρέπῃ ν' ἀμφιβάλλῃ, καὶ ὅταν πρέπῃ νὰ ὑποτάσσεται· ἡ ἀληθινὴ ἐπιστήμη ἠξεύρει, ὅτι ἄπειρα πράγματα τὴν ὑπερβαίνουσι· ταπεινόνεται, ὅταν ἀκόμη δὲν καταλαμβάνῃ. Λ'λλ' ἡ ἡμιμάθεια ἐναντιόνεται εἰς ὅ, τι εὐθὺς δὲν καταλαμβάνει. Μ' ὅλον τοῦτο, ἐ τί ἄλλο βλέπομεν ὁλόγυρά μας, πλὴν ἀδιάβατα μυστήρια; Τὸ φυτὸν, τὸ ὁποῖον βλαστάνει, τὸ πουλίον τὸ ὁποῖον πετᾷ, ὁ βραχίων, ὁ ὁποῖος κινεῖται, ἐ δὲν εἶναι τόσαι ἄβυσσοι, εἰς τὴν ὁποίαν πνίγεται τὸ λογικὸν, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιστήμη δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐκβῇ; Λ'ς προσέχωμεν νὰ μὴ μετρῶμεν μὲ τὰ στενά μας συστήματα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ χωρήσῃ τὸ ἀπέραντον διάστημα. Λ'ς μὴ πιστεύσωμεν, ὅτι μὲ τὰ ὀλίγα, ἀδύναται, καὶ περιωρισμένα μας αἰσθητήρια, ἠμποροῦμεν νὰ μάθωμεν τὰς δυνατὰς τῶν ὄντων συνθέσεις, καὶ ἂς ἀποδώσωμεν τοὐλάχιστον

εἰς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντὸς, ὅ, τι δὲν τολμῶμεν ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὀλίγην προσοχὴν καὶ μελέτην.

Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἔχει καὶ ἄλλο τὶ παρὰ τὴν ἀδυναμίαν του, τὸ ὁποῖον τὸν κάμνει νὰ ταπεινόνεται. Αὕτη εἶναι ἡ παιδαριώδης του εὐπιστία καὶ τὰ δυνατὰ πνεύματα συχνὰ εἶναι ὀλιγώτερον μακρὰν ἀπὸ τὴν δεισιδαιμονίαν, παρὰ οἱ ἄλλοι. Ὅποιος δὲν πιστεύει εἰς τὰς ἐκ Θεοῦ ἀποκαλύψεις, ἔχει τελείαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ τυφλοῦ αὐτομάτου· πιστεύει ὅλα τὰ ψεύματα τῶν ἰδίων παθῶν, καὶ ὅλας τὰς μωρίας τῶν συστημάτων του· πιστεύει τὰ ὀνείρατα, καὶ τὰς ἀντιφάσεις, εἰς τὰς ὁποίας πίπτει, διὰ νὰ μὴ πιστεύῃ, καὶ νὰ μὴ κλίνῃ τὸν αὐχένα ἔμπροσθεν τῶν μυστηρίων, τῶν ὁποίων τὸ κῦρος τὸν στενοχωρεῖ, καὶ τὸν ἐκπλήττει. Ὅλοι οἱ μεγαλοφυεῖς ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἡ τιμὴ τῆς ἀνθρωπότητος, ἔκλιναν μὲ σέβας τὸν αὐχένα πρὸς τὸ κῦρος τῆς Θρησκείας. Καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζαν τὸν νοῦν των, ἤξευραν, ὅτι εἶναι περιωρισμένος.

Εἶσαι σωσμένος, ἡ πίστις σὲ ἰάτρευσεν. Ἰδοὺ λόγοι, τοὺς ὁποίους μᾶς δείχνει τὸ Εὐαγγέλιον ἀκατάπαυστα μὲ τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Πίστις δὲν εὑρίσκεται, χωρὶς τὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία θερμαίνει καὶ ζωοποιεῖ· ἡ πειθὼ τοῦ νοὸς συνοδεύει τὴν τῆς καρδίας πειθὼ, ὅταν βαθέως κινηθῇ. Πρέπει μ' ἐλευθερίαν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν· ἡ ὀλίγη εἰλικρίνεια τῶν ἡμετέρων ἐξετάσεων μᾶς ἐμποδίζει πολλάκις ἀπὸ τὸ νὰ πιστεύωμεν.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία.

Οἱ δύο ἀρχηγοὶ εἶχαν συναίξει ὅλας των τὰς δυνάμεις, καὶ τὰ στρατεύματά των ἦσαν ἀντικρὺ ἀλλήλων. Ὁ Καῖσαρ ἐκτυποῦσεν ἀκατάπαυστα, καὶ ὁ Πομπήϊος ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν, διὰ νὰ κουράσῃ τὸν ἐχθρὸν μὲ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἠναγκάσθη ν' ἀλλάξῃ τὸ σχέδιόν του, καὶ ὑπῆγεν εἰς Φάρσαλα τῆς Θεσσαλίας, διὰ νὰ πολεμήσῃ μὲ νέα στρατεύματα, τὰ ὁποῖα σχεδὸν πάντοτε ἐνικοῦσαν. Ἦσαν πλειότεροι ἀπὸ τριακοσίας χιλιάδας ἄνθρωποι εἰς τὰ δύο μέρη, χωρὶς νὰ λογαριάσωμεν τὰς βοηθείας τῶν συμμάχων. Ὁ Πομπήϊος, μὲ τὸ ἀναρίθμητον ἱππικὸν, ἐνόμιζεν, ὅτι εὔκολα θέλει περικυκλώσει τὸ στράτευμα τοῦ Καίσαρος, ὅμως ἐπερικυκλώθη αὐτός. Λ'Φοῦ ἐπολέμησαν καὶ τὰ δύο μέρη μὲ ἴσον κέρδος, ἐπρόσταξε τὸ ἱππικὸν νὰ πέσῃ ὀγλήγορα ἐπάνω εἰς τὴν ἀντικρὺ πτέρυγα, ὅμως ἐχαλάσθησαν. Καὶ ἀκολούθως, καὶ τὸ πεζόν. Ὅθεν ὅλαι αἱ τάξεις ἐταράχθησαν καὶ μάλιστα διὰ τὸ πλῆθος. Ὁ Καῖσαρ περιερχόμενος εἰς τὰς τάξεις, ἐφώναζε „Στρατιῶται! κτυπᾶτε εἰς τὸ πρόσωπον" ἔπειτα μὲ ὑπόκρισιν ἔλεγεν „εὐσπλαγχνίσθητε τοὺς πολίτας."

Ὁ Καῖσαρ θριαμβεύει, καὶ ὁ Πομπήϊος φεύγει, καὶ ἀποθνήσκει, δολοφονηθεὶς εἰς τὰ παραθαλάσσια τοῦ Πηλουσίου, διὰ προσταγῆς τοῦ Πτολεμαίου, βασιλέως τῆς Λιγύπτου. Ὁ Κάτων δὲν εὑρέθη εἰς τὴν μάχην· ἀλλ' ὅταν ἤκουσε τὸν χα-

λασμὸν τῆς Φατρίας του, ἐνηγκαλίσθη, καὶ ἔστειλε μακρὰν τὸν υἱόν του καὶ τοὺς φίλους του. Τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς τὸν κράββατόν του, ἐδιάβαζε τὸν Φαίδωνα τοῦ Πλάτωνος περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, εἶτα ἐκοιμήθη ὀλίγον· ἀφοῦ ἐξύπνησεν, ἔπηρε τὸ σπαθίον του, καὶ τὸ ἔχωσεν εἰς τὴν κοιλίαν του, καὶ ἀπέθανεν· ὅθεν ὁ Καῖσαρ ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸ μέγα στήριγμα τῆς ἐλευθερίας.

708. — Ὁ Καῖσαρ ἠφάνισε καὶ τὴν λοιπὴν Φατρίαν τοῦ Πομπηΐου, καὶ οὕτως ἔβαλε κάτω τὰ ὅπλα· ἀπὸ τὴν κοινὴν εὐγνωμοσύνην ἔλαβε πᾶν εἶδος τιμῆς καὶ δόξης· ἐστήθη εἰς τὴν γερουσίαν εἶδος θρόνου, ὠνομάσθη πατὴρ τῆς πατρίδος, καὶ δικτάτωρ διὰ βίου. Ὁ Βροῦτος, ὁ Κάσσιος, καὶ ἄλλοι πατρίκιοι ἔπεσαν ἐπάνω του, εἰς τὴν γερουσίαν καὶ τὸν ἐφόνευσαν μετὰ τέσσαρας χρόνους τῆς εἰς τὰ Φάρσαλα μάχης.

710. — Ὁ Ἀντώνιος, Λέπιδος, καὶ Ὀκτάβιος, ὅστις μετωνομάσθη ὕστερον Αὔγουστος, ἐσύστησαν τριανδρίαν, μὲ πρόφασιν νὰ ἐκδικήσωσι τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος, ἢ μάλιστα, διὰ ν' ἁρπάσωσι τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν. Δύο μάχας ἐπολέμησαν μὲ τοὺς ὑπερασπιστὰς τῆς δημοκρατίας· ὁ Ὀκτάβιος καὶ ὁ Ἀντώνιος ἐνίκησαν κατὰ κράτος τὸν Βροῦτον, καὶ Κάσσιον, οἱ ὁποῖοι ἀφ' ἑαυτῶν ἐθανατώθησαν.

712. — Ὁ Αὔγουστος καὶ ὁ Ἀντώνιος, ἀφοῦ ἀπετίναξαν τὸν ἀδύνατον Λέπιδον, ἐμοίρασαν τὴν ἀξίαν συναλλήλως. Ἀλλ' ὁ Αὔγουστος, ὡς ἐπιτηδειότερος, ἔλαβε τὰ πρωτεῖα. Ἐναυμάχησαν οἱ δύο εἰς τὸ Ἄκτιον, ὅπου νικᾶται ὁ Ἀντώνιος, καὶ

φονεύεται ἀφ' ἑαυτοῦ· ὁ Αὔγουστος γίνεται μοναρχης.

Μυθολογία.

Ὁ Μινώταυρος ἦτον τέρας, τὸ ἥμισυ ἀνθρώπος, καὶ τὸ ἥμισυ Ταῦρος· ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν Πασιφάην, γυναῖκα τοῦ Μίνωος βασιλέως τῆς Κρήτης. Ὁ Μίνως τὸν ἐφύλαττεν εἰς τὸν Λαβύρινθον, τὸν ὁποῖον ἐπιτηδὲς κατεσκεύασεν ὁ Δαίδαλος. Ὁ Μινώταυρος ἐτρέφετο μὲ ἀνθρώπινον κρέας. Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν εἰς χρέος νὰ πέμπωσι κάθε χρόνον ἑπτὰ νέους μὲ λαχνὸν πρὸς τροφὴν τοῦ Μινωταύρου. Εἰς τοῦτο τοὺς ὑποχρέωσεν ὁ Μίνως, ἀφοῦ τοὺς ἐνίκησεν εἰς μάχην, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὸν υἱόν του Ἀνδρόγαιον, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνοι ἐφόνευσαν.

Οἱ Ἀθηναῖοι τρεῖς φοραῖς εἶχαν πληρώσει τοῦτον τὸν φόρον, ἀλλ' ὁ Θησεὺς ἀπεφάσισε νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην. Ἀριάδνη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, τὸν ἐβοήθησεν· διότι τὸν ἔδωκεν ἕνα κουβάρι ἀπὸ κλωστήν, μὲ τὸ ὁποῖον ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸν Λαβύρινθον, ἀφοῦ ἐφόνευσε τὸν Μινώταυρον. Ὁ Θησεὺς ἔπηρε τὴν Ἀριάδνην, ὅμως ἐφάνη πρὸς αὐτὴν ἀχάριστος· διότι τὴν ἀφῆκεν εἰς τὴν Νάξον· ἀλλ' ὁ Διόνυσος τὴν ἐπαρηγόρησε, καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα.

Εἰς τὸν Λαβύρινθον εἶχε βαλθῆ πρῶτος ὁ Δαίδαλος μὲ τὸν υἱόν του Ἴκαρον. Ἀλλ' ὁ Δαίδαλος κατεσκεύασε πτερὰ διὰ τὸν ἑαυτόν του, καὶ διὰ τὸν υἱόν του, καὶ τὰ ἐκόλλησε μὲ κηρίον, καὶ οὕτως ἐπέταξαν καὶ οἱ δύο παρήγγειλεν ὅμως τὸν

υἱόν του μήτε χαμηλὰ νὰ πετᾷ, διὰ νὰ μὴ ξηραν-
θῇ τὸ κηρίον, μήτε ὑψηλά, διὰ νὰ μὴν ἀναλω-
θῇ. Ἀλλ' ὁ νέος Ἴκαρος ἠθέλησε νὰ πετάξῃ ὑψη-
λά, καὶ πεσὼν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπνίγη, ὅπου
τὴν σήμερον λέγεται Ἰκάριον Πέλαγος.

Ὅταν ὁ Θησεὺς ἀναχωροῦσεν ἀπὸ τὰς Ἀθή-
νας, ἔβαλεν εἰς τὸ πλοῖον του μαῦρα πανία, καὶ
ὑπεσχέθη εἰς τὸν πατέρα του Αἰγέα, ὅταν ἐπι-
στραφῇ νικητὴς, τὸ πλοῖον θέλει ἔχει ἄσπρα πα-
νία· ἀλλ' ἡ χαρά του τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ
τὴν ὑπόσχεσιν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ πατὴρ εἶδε μαῦρα
πανία εἰς τὸ πλοῖον, ἐνόμισεν, ὅτι ἐφονεύθη ὁ υἱός
του· ὅθεν ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐπνίγη,
καὶ ἐκ τούτου ὠνομάσθη Αἰγαῖον πέλαγος.

Ὁ Πειρίθους, βασιλεὺς τῆς Θεσσαλίας, φθο-
νήσας τὰς ἐπιτυχίας τοῦ Θησέως, ἦλθε μὲ στρά-
τευμα, διὰ νὰ λεηλατήσῃ τοὺς τόπους του, καὶ τὸν
ἐκάλεσεν εἰς μονομαχίαν. Ὅταν παρεστάθησαν καὶ
οἱ δύο, ἡ καρδία των μετεβλήθη, καὶ ἀγκαλιά-
σθησαν, ἀντὶ νὰ πολεμήσωσι, καὶ ὥμοσαν παντο-
τεινὴν φιλίαν. Ὁ Πειρίθους ἐπαραπονέθη ἀπὸ τοὺς
Κενταύρους, οἱ ὁποῖοι ἐφόνευσαν πολλοὺς ὑπηκόους
του τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του μὲ τὴν Ἱπποδά-
μειαν. Οἱ Κένταυροι ἦσαν ἐπιτήδειοι ἱππεῖς· ὅθεν
ἐμυθολογήθη, ὅτι ἦσαν τὸ ἥμισυ ἄνθρωποι, καὶ
τὸ ἥμισυ ἵπποι· οἱ δύο ἥρωες τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ
τοὺς ἐνίκησαν· ἔβαλαν ἔπειτα σκοπὸν ν' ἁρπάσωσι
τὴν Περσεφόνην· ὅθεν κατέβησαν εἰς τὸν ᾅδην,
ἀλλὰ τὸν μὲν Πειρίθουν τὸν ἔφαγεν ὁ Κέρβερος,
τὸν δὲ Θησέα τὸν ἠλευθέρωσεν ὁ Ἡρακλῆς.

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Θησεὺς ἐπολέμησαν ἐναν-

τίον τῶν Ἀμαζόνων· καὶ ὁ Θησεὺς ἔλαβεν εἰς γυ-
ναῖκα τὴν βασίλισσάν των Ἱππολύτην, ἀπὸ τὴν
ὁποίαν ἐγέννησεν υἱὸν, καὶ τὸν ὠνόμασε Ἱππό-
λυτον. Ἡ Φαίδρα, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, τὴν
ὁποίαν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα ἔπειτα ὁ Θησεὺς, ἠγά-
πησε τὸν Ἱππόλυτον· ἀλλ' ὁ φρόνιμος νεος, κατα-
γινόμενος διόλου εἰς τὴν σπουδὴν, καὶ εἰς τὸ κυνή-
γιον, δὲν συγκατένευεν εἰς τὰ θελήματά της. Ἡ
Φαίδρα λοιπὸν τὸν ἐσυκοφάντησεν εἰς τὸν Θησέα·
ὁ πατὴρ τὸν ἐδίωξε, καὶ ἐπεκαλέσθη πρὸς ἐκδίκη-
σιν τὸν Ποσειδῶνα· ὁ Ποσειδῶν ἔστειλεν ἕνα τέρας,
ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξιππάσθησαν οἱ ἵπποι τοῦ Ἱππο-
λύτου, καὶ τὸν ἔξριψαν κάτω, καὶ οὕτως ἀπέ-
θανεν.

Ἀλλ' ὁ Ἀσκληπιὸς ἀνέστησε τὸν Ἱππόλυτον.
Ἡ Φαίδρα ἐλεγχομένη ἀπὸ τὴν συνείδησίν της, ἐκρε-
μάσθη. Καὶ οἱ ὑπήκοοι τοῦ Θησέως ἐπαναστατή-
σαντες, τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὸν θρόνον. Ὁ Θησεὺς
ὑπῆγεν εἰς τὴν Σκύρον, διὰ νὰ ζήσῃ εἰς τὸ ἑξῆς
εἰς ἡσυχίαν· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς Λυκομήδης φθονή-
σας τὴν δόξαν του τὸν ἐκρήμνισεν ἀπὸ ἕνα βρά-
χον· οἱ Ἀθηναῖοι διὰ νὰ διορθώσωσι τὸ σφάλμα
των, ἔστησαν εἰς τιμήν του βωμόν.

Ὁ Βελλεροφόντης ἦτον υἱὸς τοῦ Γλαύκου,
βασιλέως τῆς Κορίνθου· πρῶτος ἔδειξε τὸν χαλινὸν
διὰ τοὺς ἵππους. Ἐπειδὴ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του
εἰς τὸ κυνήγιον, ἔφυγε πρὸς τὸν Προῖτον, βασιλέα
τοῦ Ἄργους. Καὶ ἐπειδὴ τὸν ἠγάπησεν ἡ βασίλισσα,
καὶ αὐτὸς ὡς ἐνάρετος καὶ σώφρων, δὲν συγκατέ-
νευσεν εἰς τὰ θελήματά της, ἐκείνη τὸν ἐσυκοφάν-
τησεν εἰς τὸν Προῖτον. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, διὰ νὰ

μὴ παραβῇ τῆς Φιλοξενίας τοὺς νόμους, τὸν ἔπεμψεν εἰς τὴν Λυκίαν μὲ γράμματα πρὸς τὸν ἐκεῖ Βασιλέα καὶ πενθερόν του, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδιηγεῖτο τὸ ἔγκλημα τοῦ Βελλεροφόντου, καὶ τὸν παρεκάλει νὰ κάμῃ τὴν ἐκδίκησιν. Καὶ ἐκτοῦτου ἡ παροιμία „Βελλεροφόντεια γράμματα“ δι' ἐκεῖνον, ὅστις φέρει καθ' ἑαυτοῦ γράμματα πρὸς ἄλλον. Ὁ Βασιλεὺς τὸν ὑπεδέχθη μὲ φιλοφροσύνην· καὶ τὴν δεκάτην ἡμέραν, ἀφοῦ ἐδιάβασε τὰ γράμματα, δὲν ἠθέλησε νὰ μολύνῃ τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ τὸν ἔστειλε μὲ ὀλίγους, διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Σολύμους. Ὁ Βελλεροφόντης ἐστράφη νικητής· τὸν ἐξέθεσεν ἔπειτα καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς κινδύνους.

Εἰς τὴν Λυκίαν ἦτον ἡ Χίμαιρα, ἦγουν τέρας, μὲ κεφαλὴν λέοντος, μὲ οὐρὰν δράκοντος, καὶ τὸ σῶμα ἦτον αἰγίδας, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα ἐξερνοῦσε φλόγας. Ὁ Ποσειδῶν ἔδωκε τὸν ἵππον Πήγασον εἰς τὸν Βελλεροφόντην, καὶ μὲ αὐτὸν ὑπῆγε καὶ ἐφόνευσε τὴν χίμαιραν· τότε ὁ Βασιλεὺς Ἰοβάλτης ἐγνώρισεν, ὅτι οἱ θεοὶ τὸν φυλάττουσι, καὶ ὅτι ἦτον ἀθῷος. Ὅθεν τὸν ἔδωκε τὴν δευτέραν του θυγατέρα, καὶ τὸν ἐκήρυξε διάδοχον. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Προίτου, μὴν ὑποφέρουσα τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως, ἐφαρμακεύθη.

ΜΑΘΗΜΑ Ε'.

Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ Παντός.

Προβλήματα.

Πρόβλημα α'. Νὰ στήσωμεν ἐπίπεδον ὁριζοντικῶς. — Λύσις. Λάβε δύο ἴσα ξύλα (Σχ. 1): Αα, Αβ. καρφωσέ τα εἰς τὸ Α, καὶ βάλε ἄλλο ξύλον, γδ. εἰς τοὺς πόδας α, β, βάλε σανιδάκια διὰ νὰ στέκεται ὀρθὰ τὸ τρίγωνον, κόψε εἰς δύο ἴσα μέρη τὸ γδ, εἰς τὸ ε, καὶ κρέμασε ἀπὸ τὸ Α κλωστὴν μὲ βάρος. Ἀφοῦ στήσῃς τὸ τρίγωνον, ἂν ἡ κλωστὴ πέσῃ εἰς τὸ χάραγμα ε, τὸ ὑποκάτω ἐπίπεδον, εἶναι ὁριζοντικόν.

Πρόβλημα β'. Νὰ κατασκευάσωμεν μεσημβρινὴν γραμμήν. — Λύσις. Γράφομεν (Σχ. 2). πολλοὺς κύκλους, ἔχοντας τὸ αὐτὸ κέντρον. Εἰς τὸ κέντρον α. στήνομεν στύλον, ἢ καρφίον· παρατηροῦμεν πρὸ τῶν ἡλιοστασίων, μάλιστα τὸν Ἰούνιον μῆνα, δύο ἢ καὶ τρεῖς ὥρας πρὸ τοῦ μεσημερίου, καὶ βλέπομεν, ποῦ πίπτει ἡ σκιὰ τοῦ καρφίου, παρ. χάρ. εἰς τὰ σημεῖα ο, ι. ὁμοίως δύο, ἢ καὶ τρεῖς ὥρας μετὰ τὸ μεσημέριον, ποῦ πίπτει ἡ σκιὰ παρ. χάρ. εἰς τὰ ρ, σ, κόπτομεν τὰ δύο ἡμικύκλια, εἰς δύο ἴσα μέρη σύρωμεν τὴν γραμμὴν α κ, καὶ αὕτη εἶναι ἡ μεσημβρινὴ γραμμή. Ὅταν ἡ σκιὰ τοῦ καρφίου πίπτῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ακ, τότε εἶναι σφστὸν μεσημέριον.

Ἠμπορεῖς νὰ μοιράσῃς καθε ἡμικύκλιον εἰς δύο ἴσα μέρη, καὶ καθε μέρος εἰς ἑξῆντα μικρὰ

τερα μέρη ἴσα, διὰ νὰ μετρῇς τὰς ὥρας καὶ τὰ λεπτά.

Ἀκολουθία περὶ τοῦ Ἀέρος.

Ὅταν ἀναπνέωμεν, ὁ ζωογόνος ἀὴρ ἑνόνεται μὲ τὸ αἷμά μας, καὶ ἐκπνέομεν τὸν παυσίζωον· ἀλλ' ἐὰν ὁ ζωογόνος ἀὴρ ἦναι ἀναγκαῖος εἰς τὰ ζῶα, καὶ εἰς τὸ πῦρ, ὁ παυσίζωος εἶναι ἐξίσου ἀναγκαῖος εἰς τὰ φυτά· διότι, ἀφοῦ ταῦτα ἀναπνεύσωσι τὸν κοινὸν ἀέρα, ὁ παυσίζωος μένει μέσα εἰς αὐτὰ ὡς τροφή των, καὶ ὁ ζωογόνος ἐβγαίνει ἔξω. Τί θαυμαστὴ πρόνοια διὰ τὴν τροφὴν τῶν φυτῶν! Ἴδετε, παιδία μου! καὶ ἄλλο ἔργον τῆς προνοίας· ἐπειδὴ τὸ ὀξυγόνον εἶναι ἡνωμένον μὲ τὸ θερμογόνον, ἀφοῦ χωρισθῇ, ἢ μείνῃ ἐλεύθερον τὸ θερμογόνον εἰς τοὺς πνεύμονάς μας, ἔπρεπε νὰ μᾶς καταικαύσῃ· ἀλλ' ἡ πρόνοια οἰκονόμησεν, ὥστε τὸ περιττεῦον ὀξυγόνον νὰ ἑνόνεται μὲ τὸ ὑδρογόνον καὶ ν' ἀποτελῇ τὸ νερόν· τὸ δὲ θερμογόνον νὰ ἑνόνεται μὲ τὸ νερόν, ἢ νὰ τὸ καύνῃ ἀτμόν, καὶ οὕτω νὰ ἐβγαίνῃ μὲ τὴν ἐκπνοὴν ὁ ἀτμὸς φορτωμένος θερμογόνον; ἢ ἀπὸ τοὺς πόρους τοῦ δέρματος ὡς ἱδρώς.

Ὅτι τὸ νερὸν εἶναι σύνθετον ἀπὸ ὀξυγόνον ἢ ὑδρογόνον ἀέρα, ἡ δοκιμὴ εἶναι εὔκολος. Ἐπάνω εἰς πυρακτωμένον σίδηρον ῥίψε ὀλίγας σαλαγματιὰς νεροῦ, τὸ ὁποῖον θέλει ἀναλυθῇ, καὶ θέλεις ἰδεῖ καπνόν, ὅστις εἶναι ὁ ὑδρογονικὸς ἀήρ· καὶ τὸ νερὸν τί ἔγεινε; τὸ σίδηρον ἔμεινε στυγνόν· τὸ ὀξυγόνον λοιπὸν ἐκόλλησεν εἰς τὸ σίδηρον· ὅθεν μετ' ὀλίγον θέλεις τὸ ἰδεῖ κόκκινον· καὶ αὕτη εἶναι ἡ λεγομένη σκωρία.

Ὁ ἀὴρ εὑρίσκεται παντοῦ, καὶ μέσα εἰς ἡμᾶς καὶ ἔξω· περικυκλόνει ὅλην τὴν γῆν, ἕως εἰς ἕνα ὕψος, καὶ ὀνομάζεται Ἀτμοσφαῖρα· διότι εἰς αὐτὸν ἀναβαίνουσιν οἱ ἀτμοί, οἱ ὁποῖοι ἐξατμίζονται ἀπ' ὅλα τὰ σώματα τῆς γῆς. Εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν συσένονται τὰ μετέωρα, ἤγουν τὰ σύννεφα, ἡ βροχὴ κ. τ. λ. Ἐὰν λείψῃ ὁ ἀὴρ ἀπὸ τοῦτον τὸν κοιτῶνα μίαν στιγμήν, ὁ ἔξω ἀὴρ μὲ τὸ βάρος του θέλει τὸν κρημνίσει ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλάς μας· ἀλλ' ὁ εἰς τὸν κοιτῶνα ἀὴρ προξενεῖ τὴν ἰσορροπίαν μὲ τὸν ἔξω ἀέρα.

Δὲν αἰσθανόμεθα τὸ βάρος τοῦ ἀέρος· διότι τὸν ἐσυνειθίσαμεν, καθὼς τὰ ὀψάρια περικυκλωμένα ἀπὸ τὸ νερὸν, δὲν αἰσθάνονται τὸ βάρος του. ὁ ἀὴρ ὅμως μὲ τὸ βάρος του σπρώχνει τὰ καράβια, κρημνίζει οἰκοδομάς, ἐκριζόνει δένδρα.

Ὁ ἀὴρ εἶναι ἐλαστικὸς, ἤγουν περιμαζεύεται, ἢ πάλιν ἁπλόνεται· ὅθεν ἢ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ εὐχαριστῶμεν τὴν θείαν πρόνοιαν· διότι ἔκαμε τὸν ἀέρα ἐλαστικὸν, διὰ νὰ περιπατῶμεν εὔκολα, καὶ νὰ ἀναπνέωμεν, καθὼς ἔκαμε καὶ τοὺς πνεύμονάς μας διαφορετικοὺς ἀπὸ τοὺς πνεύμονας τῶν ὀψαρίων.

Ἱστορία τῆς Ῥωσσίας.

1796. — Μετὰ τὸν θάνατον Αἰκατερίνης Β'. ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Παῦλος Α'.

1797. — Ὁ Σοβαρὸφ ἐκστρατεύει εἰς τὴν

Ἰταλίαν, εἶτα ἀπεσύρθη εἰς τὴν Ἑλβετίαν, καὶ ἀνεκλήθη εἰς Πετρούπολιν.

1801. — Ἀποθνήσκει ὁ Παῦλος, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον ὁ υἱός του Ἀλέξανδρος Ἀ. Οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἔφερε τὴν εἰρήνην εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἐδέχθη καὶ ἐπεριποιήθη μὲ βασιλικὴν τρόπον Φιλοστοργίαν τοὺς Φυγάδας, καὶ καταδιωκομένους καὶ κατασφαττομένους Ἕλληνας· διὰ τὴν ὁποίαν τῆς ψυχῆς του γενναιότητα εἶναι ὑπόχρεοι οἱ Ἕλληνες νὰ εὐλογῶσι τὸ ὄνομα καὶ τὴν μνήμην του.

1825. — Νοεμβρίου 19 ἀπέθανεν ὁ ἀοίδημος οὗτος ἀνήρ, λιπὼν μετάμελον εἰς τοὺς ὑπηκόους καὶ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Βασιλεύει δὲ ὁ τούτου ὁμόψυχος καὶ ζηλωτὴς ἀδελφὸς Νικόλαος Ἀ.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Πόλεμος τῶν συμμάχων ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων.

Ἡ Χίος, ἡ Κῶς, ἡ Ῥόδος καὶ τὸ Βυζάντιον ἠθέλησαν νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ μίαν συμμαχίαν, ἡ ὁποία δὲν διέφερεν ἀπὸ ἀληθινὸν ζυγόν. Χαβρίας ὁ Ἀθηναῖος, ὅστις ἐφάνη νικητὴς εἰς τὸν πόλεμον τῶν Θηβαίων καὶ τὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ γονατίσωσιν ὡπλισμένοι, καὶ νὰ προσμένωσι τὸν ἐχθρόν. Ὁ Ἀγησίλαος, ἂν καὶ νικητὴς, δὲν ἐτόλμησε νὰ τοὺς κτυπήσῃ. Ὁ Χαβρίας ἀπέθανεν ἐνδόξως εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Χίου. Ὁ Ἰφικράτης

μετέβαλε τὴν ὅπλισιν τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἐδιόρθωσε τὴν τακτικήν.

Ὁ Τιμόθεος ἦτον υἱὸς τοῦ Κόνωνος ἐκείνου, ὅστις ἀνεκαίνισε τὰς Ἀθήνας· οἱ ἐχθροί του τὸν ἐζωγράφησαν κοιμώμενον, καὶ ἡ τύχη ἔφερνε τὰς πόλεις εἰς τὰ δίκτυά του· οὗτος λοιπὸν εἶπεν „ἐὰν „κοιμώμενος κυριεύω πόλεις, ! τί θέλω κάμει, ἀφοῦ „ἐξυπνισθῶ;“

Ἀφοῦ οἱ Ἀθηναῖοι κατέτρεξαν τοὺς δύο τούτους ἀξίους στρατηγοὺς, φοβεριζόμενοι ἀπὸ τὸν τῆς Περσίας βασιλέα, ἐδέχθησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν τεσσάρων εἰρημένων πόλεων.

Ἱερὸς πόλεμος.

Οἱ Φωκεῖς ἐκαλλιέργησαν χωράφια, ἀφιερωμένα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τῶν Δελφῶν. Πολλοὶ λοιπὸν πλησιόχωροι λαοὶ ἐσκανδαλίσθησαν διὰ ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν, καὶ οὕτως ἄρχισεν ὁ ἱερὸς πόλεμος, ὅστις ἐβάσταξεν ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ δέκα χρόνους. Οἱ Ἀμφικτύονες κατεδίκασαν εἰς ζημίαν τοὺς Φωκέας· ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ὑπήκουσαν, προβάλοντες εἰς μαρτυρίαν τὸν Ὅμηρον, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἦσαν τῆς γῆς ἐκείνης κύριοι.

Ὁ Φιλομήλης, ψηφισθεὶς στρατηγὸς των ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ οὗτοι ὑπεσχέθησαν νὰ βοηθήσωσι τοὺς Φωκέας κρυφίως μὲ χρήματα καὶ μὲ ἀνθρώπους· Ὁ Φιλομήλης ἐκτύπησε τοῦτον τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τοὺς Λοκρούς. Ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν, καὶ ἔσχισε φανερὰ τὸ ψήφισμα τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐκήρυξεν

ὕμως, ὅτι δὲν θέλει γυμνώσει τὸν ναόν. Ἠνάγκασε δὲ τὴν Ἱέρειαν νὰ δώσῃ τὸν ἀκόλουθον χρησμὸν „ὅτι ὁ Ἀπόλλων τὸν ἔδιδε τὴν ἄδειαν νὰ „κάμῃ ὅ, τι θέλει“ Μὲ ταύτην τὴν ἄδειαν ἐκυρίευσε τοὺς θησαυροὺς τοῦ ναοῦ, καὶ μὲ αὐτοὺς ἤυξησε τὸ στράτευμά του.

Οἱ Θηβαῖοι, αἰχμαλωτίσαντες μερικοὺς Φωκέας, τοὺς ἐφόνευσαν, ὡς ἱεροσύλους, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ὑπὲρ πίστεως πολέμων. Ὁ Φιλομήλης, νικηθεὶς εἰς μίαν μάχην, καὶ πολιορκηθεὶς ἐπάνω εἰς ἕνα βράχον, ἔπεσε καὶ ἀπέθανε, διὰ νὰ μὴ πιασθῇ αἰχμάλωτος. Διάδοχός του ἔγεινεν ὁ Ὀνόμαρχος. Οὗτος ἔσυρε πρὸς τὸ μέρος του μὲ τὰ δῶρα, μερικοὺς στρατηγοὺς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἔκαμε μερικὰς νίκας.

Φίλιππος, ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, ἔβλεπε μὲ ἡδονὴν τὰς διχονοίας τῶν Ἑλλήνων, αἱ ὁποῖαι ἔμελλαν νὰ τοὺς ἀδυνατίσωσιν. Ὑπῆγε λοιπὸν νὰ πολεμήσῃ τοὺς Θρᾷκας· εἶτα ἔστρεψε τὰ ὅπλα του πρὸς βοήθειαν τῶν Θεσσαλῶν κατὰ τῶν ἰδίων τυράννων, ἡγουν τῶν ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου. Ἀφοῦ λοιπὸν τοὺς ἐνίκησεν, ὑποχρέωσε τοὺς Θεσσαλούς. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ὀνόμαρχος ἐβοηθοῦσε τοὺς τυράννους, ὁ Φίλιππος ἐκτύπησε τὸ σῶμα τῶν Φωκέων, καὶ ἐφόνευσε τὸν Ὀνόμαρχον.

Ἀποφασίσας ὁ Φίλιππος νὰ κτυπήσῃ τοὺς Φωκέας, ἠθέλησε νὰ διαβῇ τὰς Θερμοπύλας· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, φοβηθέντες καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν τους, καὶ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐπίασαν τὰ στενά, καὶ δὲν τὸν ἀφῆκαν νὰ προχωρήσῃ. Ὁ Φίλιππος ἐκυρίευσε τὴν Ὄλυνθον· οἱ Θηβαῖοι ἐπροσκάλεσαν εἰς

βοήθειαν τὸν Φίλιππον, ὅστις εὗρηκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ βάλῃ τὴν χεῖρα του εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἐκηρύχθη ἔκδικος τῶν Θεῶν· ἠπάτησε τοὺς Ἀθηναίους μὲ λόγον εἰρήνης. Ἐπέρασε τὰς Θερμοπύλας, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν Φωκίδα· ἔδωκεν εἰς τοὺς στρατιώτας του στεφάνους ἀπὸ δάφνην, ἡ ὁποία ἦτον ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Οἱ Φωκεῖς ἐζήτησαν τὴν εἰρήνην, καὶ ὁ Φίλιππος ἔγεινε μέλος τῶν Ἀμφικτυόνων.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Ζῶα.

Τὰ ζῶα διαιροῦνται εἰς ψευδῆ θαλάσσια φυτά, εἰς ζωόφυτα, ὀστρακόδερμα, μαλακόστρακα, ἔντομα, ὀφάρια, ἀμφίβια, ἑρπετά, αὐγοτόκα πτηνά, ζωοτόκα τετράποδα, καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ψευδῆ θαλάσσια φυτά.

Τοιοῦτοι εἶναι οἱ λιθόφυτοι, τὰ σφογγάρια, αἱ ἀλκυόνες, καὶ ἡ Κοραλλίνα.

Λιθόφυτοι λέγονται αἱ τῶν φυτῶν ἀπολιθώσεις, ἤγουν πέτραι εἰς σχῆμα φυτοῦ. Ταῦτα δὲ εἶναι μέρη ἐμψύχων πολυπόδων, τῶν ὁποίων τὸ σῶμα ἁπλόνεται εἰς κλάδους, καὶ ἔχουσιν εἰς κάθε ἄκραν, ἢ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μικρὰ ζωΰφυα, ἀνάλογα τῶν ἀνθέων τοῦ φυτοῦ· ταῦτα γεννῶσιν, ἤγουν πολυπλασιάζονται, ἢ μὲ τὸ κόψιμον, ἢ μὲ αὐγὰ ὅμοια τοῦ σπόρου.

Ἄλλο εἶδος λιθοφύτων εἶναι πετρῶδες ἀπὸ

ὕλην ἀσβέστου, ὡς φυτὸν, μὲ κλάδους καὶ μὲ σπέρους, εἰς τοὺς ὁποίους κατοικοῦσι ζωϋφίων οἰκογένειαι· τοῦτο τὸ πετρῶδες σῶμα γίνεται ἀπὸ ἕνα ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον ἐβγαίνει ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ζωϋφίου.

Κοραλλίναι λέγονται μερικαὶ θαλάσσια προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι σχῆμα φυτοῦ, μὲ πολλοὺς λεπτοὺς κλάδους, οἵτινες ὑποδιαιροῦνται εἰς πολλοὺς ἄλλους λεπτοτέρους· ἄλλαι εἶναι τῳόντι φυτὰ, καὶ ἄλλαι εἶναι προϊόντα θαλασσίων σκωλήκων, ὁποῖα τὰ Κοράλλια (Μερτζάνια), τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ πλειότεραι· ὅλα ταῦτα τὰ θαλάσσια σώματα, ὄχι μόνον κατοικοῦνται ἀπὸ ζῶα, ἀλλ' εἶναι καὶ κατασκευή των.

Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ σφογγάρια· ὅποιος τὰ ἐγγίσῃ, αἰσθάνεται κινούμενα ζῶα· διὰ τοῦτο οἱ παλαιοὶ τὰ ἐνόμιζαν αἰσθητικά.

Αἱ Ἀλκυόνες εἶναι φωλεαὶ καὶ μήτραι θαλασσίων ζώων· εἶναι δὲ διαφόρων εἰδῶν· ὅθεν λέγονται θαλάσσια σῦκα, ἀπίδια, γαδαρέγκαθα καὶ τὰ λοιπά.

Ἀκολουθία τῆς θεωρίας τῆς φύσεως.

Παραξενιζόμεθα, ὅταν βλέπωμεν τάχα ἀταξίαν εἰς τὴν σφαῖραν μας, καθὼς πλημμύρας ποταμῶν, καὶ ἄλλα, καὶ νομίζομεν, ὅτι ὅλα κινοῦνται αὐτομάτως χωρὶς καμμίαν αἰτίαν· ἀλλ' ὅταν συλλογισθῶμεν τὰ δῶρα τῆς φύσεως, καὶ ὅτι αἱ νομιζόμεναι ἀταξίαι εἶναι εὐεργεσίαι τῆς θείας προνοίας, τῆς φιλοστόργου μητρὸς, παύομεν ἀπὸ τὸ νὰ παραξενιζώμεθα.

Αἱ πλημμύραι τῶν ποταμῶν, τοὐλάχιστον μερικῶν, εἶναι περιοδικαί· ὅθεν καθεῖς προβλέπει, καὶ προφυλάττεται. Αἱ πλημμύραι κοπρίζουν, καὶ παχύνουν τὴν γῆν, καὶ τὴν καταστένουσι καρποφόρον· φέρουσι πλῆθος ὀψαρίων πρὸς τροφὴν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄλλων ζώων· ὅσοι ὅμως κατοικοῦσιν εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν, ἀντὶ νὰ νομίζωσιν ἀταξίαν τῆς φύσεως τὰς πλημμύρας, τὰς γνωρίζουν ὡς εὐεργεσίαν της, διὰ ὅσα καλὰ ἐκ τούτων ἀπολαμβάνουσιν.

Ἐσυνειθίσαμεν νὰ βλέπωμεν ὡς ἔυταικτα, ὅσα κατασκευάζομεν ἡμεῖς αὐτοί, καθὼς τὸ νὰ περιφράττωμεν τοὺς ποταμούς, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' ὅμως, ὅπου ἔβαλεν ὁ ἄνθρωπος τὴν χεῖρά του, ἐκεῖ προξενεῖται ἡ ἀταξία καὶ ἡ ζημία. Ὅσα καλλιεργοῦμεν ἡμεῖς, ὀλίγον ἂν τὰ ἀμελήσωμεν, τὰ βλέπομεν ἠφανισμένα, καὶ τὰ τῆς φύσεως φυτὰ καταπλακόνουν τὰ ἰδικά μας· τὸ ἐναντίον, εἰς πολλὰς νήσους κατοικημένας ἀπὸ ἀγριανθρώπους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιμελοῦνται τὴν γεωργικήν, ἐκεῖ βλέπεις τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως· καὶ ὅπου ἡ φύσις δὲν ἔδωκε τὸ δεῖνα δῶρον, τὸ ἀνεπλήρωσε μ' ἄλλο· φθάνει νὰ μελετήσῃ τινὰς τὰς τοπικὰς περιγραφὰς τῶν περιηγητῶν, καὶ θέλει πληροφορηθῆ, ὁποῖα εἶναι τὰ ἔργα τῆς χειρὸς τοῦ δημιουργοῦ, καὶ ὁποῖα τὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπίνης χειρός. Αἱ Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου κατ' ὀλίγον ἀφανίζονται· ὅ,τι λογῆς ὅμως φυτὰ ἦσαν εἰς τὸν καιρὸν ἐκείνων τῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, σώζονται ἕως τὴν σήμερον. Οἱ τάφοι καὶ τὰ μνημεῖα τῶν Ἑλλή-

νων καὶ τῶν Ῥωμαίων ἠφανίσθησαν, ἀλλ' ἔμειναν ὁλόγυρα εἰς τὰ ἐρείπια αἱ κυπάρισσοι.

Ὁ Ἥλιος, καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα εἶναι μόνον ὄργανα τῆς Θείας προνοίας πρὸς φύλαξιν τῶ φυτῶν. Ἕνα πνεῦμα ζωῆς, ἀνεξάρτητον ἀπὸ ἄλλο τὶ, κυβερνᾷ τὰ φυτὰ, τὰ φυλάττει, καὶ τὰ ἀναβλαστάνει. Ἐὰν ὁ ἥλιος ἦναι ἡ αἰτία ν' ἀνοίγωνται πολλὰ ἄνθη, κάμνει ὅμως καὶ πολλὰ ἄλλα νὰ κλείωνται· ὁ ἥλιος λοιπὸν δὲν εἶναι ἡ πρώτη αἰτία τῆς βλαστήσεως καὶ διατηρήσεως τῶν Φυτῶν· καὶ πολλὰ ἄνθη ἀνοίγονται τὴν νύκτα εἰς τὸ σκότος· καὶ αὐτὸς ὁ μακρυσμός του ἀπὸ τὸ ἕνα ἡμισφαίριον δὲν ἀφανίζει τῆς Φύσεως τὴν δύναμιν διότι τὸν χειμῶνα Φυτρόνουσι τὰ βρύα, τὰ ὁποῖα στολίζουν τοὺς βράχους· οὔτε ἡ Φυλλορροΐα τῶν Φυτῶν ἀποδείχνει, ὅτι μόνη ἡ Θερμότης Φυλάττει τὰ φυτά· διότι, ἐὰν ὁ Φοῖνιξ ἦναι ἀειθαλὴς εἰς τὴν μεσημβρίαν, ἡ ἐλάτη εἶναι τοιαύτη εἰς τὴν Ἄρκτον. Χωρὶς λοιπὸν νὰ προστρέχωμεν εἰς μηχανικὰς αἰτίας, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἠμποροῦν νὰ ἦναι γενικὰ, ἐ διὰ τί δὲν ὁμολογοῦμεν εἰς τὰς τοιαύτας ποικίλας τῆς βλαστήσεως τὸ ἀμετάβλητον τῆς προνοίας;

Αὕτη ἔδωκεν εἰς τὴν μεσημβρίαν δένδρα πάντοτε πράσινα, καὶ τὰ ἐστόλισε μὲ πλατέα φύλλα, διὰ νὰ σκεπάζωσι τὰ ζῶα ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ ἡλίου, ἔνδυσε τὰ ζῶα μὲ μικρὰς τρίχας, διὰ νὰ μὴ ζεστένωνται παρὰ πολύ, καὶ ἐστόλισε τὸ ἔδαφος μὲ πράσινα δροσερὰ χόρτα· δὲν ἐλησμόνησεν ὅμως οὔτε τὰς χρείας τῶν ζώων τῆς ἄρκτου· ἀλλ' ἔδωκεν εἰς αὐτὰ ὡς στέγας τὰς πρασίνους ἐλάτας,

τῶν ὁποίων αἱ πυραμοειδεῖς καὶ πυκναὶ κορυφαὶ μακρύνουσι τὴν χιόνα ἀπὸ τοὺς πόδας των. Ἔδωκε διὰ κλίνην τὰ ὑψηλὰ καὶ πυκνὰ βρύα· καὶ διὰ τροφὴν τοῦ χειμῶνος τὰ φύλλα τούτων τῶν δένδρων, τῶν ὁποίων τὰ ὀπωρικὰ τότε εἶναι ὥριμα· δὲν λέγω τὰς παχείας γούνας, μὲ τὰς ὁποίας τὰ ἔνδυσε· βοτρύδια ξιμμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ προσκαλοῦν τὰ πουλία, διὰ νὰ φυλαχθοῦν ὑποκάτω εἰς τὰ δένδρα.

Τὸ ψύχος δὲν βλάπτει ὅλα τὰ φυτά· διότι, ἂν τὰ φυτὰ τῆς μεσημβρίας δὲν αὐξάνωνται εἰς τὴν ἄρκτον, τὰ τῆς ἄρκτου παρομοίως δὲν αὐξάνονται εἰς τὴν μεσημβρίαν. Ἡ Θεία πρόνοια ἐδιόρισε Φυτὸν διὰ κάθε τόπον, μάλιστα εἰς τὴν ἄρκτον· εὑρίσκονται τὰ πλειότερα καὶ μεγαλήτερα δάση τοῦ κόσμου· καὶ τὴν ἄνοιξιν εὑρίσκονται ἄνθη εἰς ἐκεῖνα τὰ δάση, πρὶν φανῶσιν εἰς τοὺς λόφους καὶ εἰς τὰς πεδιάδας· διότι τὰ δάση φυλάττουσι τὴν γῆν ἀπὸ τὴν ψύχραν εἰς τὴν ἄρκτον, καὶ εἰς τὴν μεσημβρίαν ἀπὸ τὴν ζέστην. Τὰ δύο ἴταῦτα ἀποτελέσματα προέρχονται ἀπὸ τὸ σχῆμα, καὶ ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν δένδρων· τῶν μεγάλων δένδρων τὰ φύλλα, εἰς τὴν ἄρκτον, εἶναι μικρὰ, λαμπρὰ, καὶ ὡς ἀλλειμένα μὲ βερνίκην· ὅθεν ἀνταναακλῶσιν ὁλόγυρα εἰς τὸν ἑαυτόν τους τὴν θερμότητα, κατὰ διαφόρους τρόπους, καθὼς καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐκεῖ ζώων· εἶναι δὲ καὶ τὰ φύλλα κρεμασμένα κατὰ κάθετον, ὥστε μὲ τὸν παραμικρὸν ἄνεμον ἀνταναακλῶσι τὴν θερμότητα. Ἀλλ' εἰς τὴν μεσημβρίαν τὰ φύλλα εἶναι πλατέα, καὶ ὁριζοντικὰ, διὰ νὰ προξενῶσι πολλὴν σκιάν. Εἰς τὴν Νορβεγίαν ἄλλοτε τὰ βουνὰ ἐκαλλιεργοῦντο, ἀλλ'

ἔπειτα ἔγειναν ἀκατοίκητα, ἀφοῦ ἠφανίσθησαν τὰ δάση. Καὶ εἰς τὴν Μεσημβρίαν πολλοὶ τόποι ἔγιναν ἀκαλλιέργητοι, διὰ τὴν πολλὴν ζέστην, καὶ ἀκολούθως, διὰ τὴν πολλὴν τῆς γῆς ξηρασίαν, ἀφοῦ ἐκόπησαν τὰ δάση. Εἴπαμεν, ὅτι τὰ δάση σύρουσι τοὺς ἀτμοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους γίνονται αἱ πηγαὶ τῶν ποταμῶν· ὅθεν ἀφοῦ κοποῦν τὰ δάση, πολλοὶ ποταμοὶ ξηραίνονται. Ἡ Θεία λοιπὸν πρόνοια μὲ ἄκραν σοφίαν ἐδημιούργησε τὰ δάση, τὰ ἄκαρπα ἐκεῖνα δένδρα.

Λέγουσι μερικοὶ, ὅτι ἡ θερμότης τῆς μεσημβρίας φυλάττει τὴν ζωὴν τῶν ζώων, καὶ δὲν παρατηροῦσιν, ὅτι τὰ πλειότερα, καὶ σχεδὸν ἄπειρα ζῶα εὑρίσκονται εἰς τὴν Ἄρκτον· μόνα τὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ὀψάρια ἐκπλήττουσι τοῦ ἀνθρώπου τὸν νοῦν· διότι εἰς κανένα μέρος τοῦ κόσμου δὲν εὑρίσκεται τόσον πλῆθος. Εἰς ἐκείνας τὰς θαλάσσας πιάνουν τὰς τεραστώδεις φαλαίνας (κήτη, λευϊαθὰν), τῶν ὁποίων τὸ μῆκος εἶναι ἑξήντα ποδῶν, τὸ πλάτος εἴκοσι, καὶ δέκα ὀκτὼ τὸ ὕψος, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἐκβάλλουσιν ἕως ἑκατὸν, τριάντα βαρέλια λάδι· τὸ ἄλλειμμά της εἶναι δύο ποδῶν τὸ πάχος καὶ διὰ νὰ τὸ κόψουν μεταχειρίζονται μαχαίρια ἓξ ποδῶν τὸ μῆκος.

Τὸ πλῆθος τῶν ὀψαρίων τῆς Ἄρκτου κάθε χρόνον πλουτίζει τοὺς ψαράδαις τῆς Εὐρώπης. Αἱ χαρίγγαι ὅμως εἶναι πλειότεραι. Εἰς τοὺς 1389, τὸν Σεπτέμβριον, καὶ τὸν Ὀκτώβριον ἦτον τόσον πλῆθος χαρίγγων εἰς τὸ στενὸν τοῦ Σούνδ, ὥστε ἠμποροῦσε τινὰς ἕως εἰς ἀρκετὸν διάστημα νὰ τὰς κόπτῃ μὲ τὸ σπαθίον· σαράντα χιλιάδες πλοίων

τὰς ἐψάρευαν, καὶ κάθε πλοῖον εἶχεν ἓξ, ἕως δέκα ἀνθρώπους, καὶ πεντακόσια μεγάλα καὶ μεσαῖα καράβια τὰς ἐμάζευαν, καὶ τὰς ἀλάτιζαν· εἰς ἄλλον χρόνον ἦσαν πλειότεραι. Μίαν φορὰν εἶχαν λείψει αἱ χαρίγγαι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ νερὰ ἑβδομήντα χρόνους, ἴσως διότι ἐφοβήθησαν τὸν κρότον τῶν κανονίων καμμιᾶς ναυμαχίας· καθὼς αἱ χελῶναι εἰς μερικὰς νήσους τῆς Ἀμερικῆς, ὅταν ἀκούσουν κρότον τῶν κανονίων, φεύγουν διὰ μερικὰς ἑβδομάδας.

Τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν χαρίγγων ἔρχεται εἰς τὴν νῆσον Ἰσλανδίαν, καὶ ἐκεῖ μοιράζεται, καὶ μέρος ἔρχεται εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Εὐρώπης, καὶ χορτάζει τόσους λαούς· ἄλλο μέρος χύνεται ἐπάνω εἰς τὴν Ἀμερικὴν· ἄλλο ἐμβαίνει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, καὶ ὑπάγει ἕως εἰς τὸν Πόντον. Εἰς τοὺς 1642 ἔπεσεν ἀναρίθμητον πλῆθος ἐλλόπων (ἐστουρίων) εἰς τὰ μέρη τῆς Τραπεζοῦντος, καὶ ἦσαν φορτωμένοι ἀπὸ τριῶν πιθαμῶν χαρίγγας· τόσον ἀναρίθμητον εἶναι τὸ πλῆθος των.

Ἡ Θεία πρόνοια, πρὸς φύλαξιν τῶν ποταμῶν, ἔβαλε τὰς νήσους εἰς τὰς ἐκβολάς των, αἱ ὁποῖαι μὲ τὴν ξηρὰν σχηματίζουσι μερικοὺς ὀχετοὺς, ὥστε, ἐὰν ὁ ἄνεμος, ἢ ἡ ῥοὴ τῆς θαλάσσης ἐμποδίζῃ τὸ τρέξιμον τοῦ ποταμοῦ, νὰ ἔχῃ ἄλλον ὀχετὸν, διὰ νὰ τρέξῃ ἀπὸ ἐκεῖ· ἔβαλε τὰς πλειοτέρας νήσους ἔμπροσθεν εἰς τὰς ἐκβολὰς τῶν ἐκτεθειμένων περισσοτέρων ποταμῶν εἰς ταῦτα τὰ δύο ἐμπόδια. Ἔμπροσθεν τοῦ ποταμοῦ τῶν Ἀμαζόνων, εἰς τὸν ὁποῖον προσβάλλει πάντοτε ὁ ἀνα-

ρολικὸς ἄνεμος, εὑρίσκονται ἀναρίθμητοι νῆσοι. Μακρυνόμεθα λοιπὸν ἀπὸ τὸν τῆς Φύσεως σκοπὸν, ὅταν ἐνόωμεν τὰς νήσους τῶν ποταμῶν μὲ τὴν ξηράν· διότι τὰ νερά των εἰς τὸ ἐξῆς τρέχουσιν ἀπὸ ἕνα μόνον ὀχετὸν, καὶ ὅταν πνέῃ ἀντικρύ των ὁ ἄνεμος, φουσκόνονται, καὶ πλημμυροῦσιν εἰς τοὺς πλησιοχώρους τόπους, καὶ προξενοῦσι πολλὰς ζημίας.

Ὅπου προσβάλλουσιν αἱ τοῦ Ὠκεανοῦ ροαὶ, ἐκεῖ εὑρίσκονται νῆσοι πρὸς φύλαξιν τῆς ξηρᾶς, καθὼς ἡ νῆσος Μαδαγάσκαρ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἄλλαι. Αἱ πολυάριθμοι νῆσοι τῆς Ἰνδικῆς καὶ Μεσημβρινῆς θαλάσσης εὑρίσκονται εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν, ὅπου ἑνόνονται αἱ δύο γενικαὶ ροαὶ τῶν μεσημβρινῶν καὶ ἀρκτικῶν θαλασσῶν. Μὲ τὰς νήσους ἡ θεία πρόνοια φυλάττει καὶ τοὺς κόλπους τῶν θαλασσῶν· ἡ Ἀγγλία, ἡ Σκωτία, καὶ ἡ Ἰρλανδία εἶναι προπύργια τῆς Βαλτικῆς, αἱ πολλαὶ νῆσοι ἔχουν καὶ πολλὰς ταραχὰς θαλάσσης καὶ ἀνέμων· διότι εὑρίσκονται εἰς τὴν ἑστίαν τῶν ροῶν καὶ τῶν ἀνέμων· τὰ αὐτὰ λέγομεν καὶ διὰ τὰ ἀκρωτήρια· ὅθεν ὁ Ὠκεανὸς, ἀντὶ νὰ χωθῇ εἰς τὰ χάσματα, ἢ κόλπους τῆς ξηρᾶς, τρέχει πρὸς τὰ ἐξέχοντα μέρη· καὶ ἤθελε τὰ ἀφανίσει, ἐὰν ἡ θεία πρόνοια δὲν ἐφρόντιζε καὶ περὶ τούτου· ἡ Δυτικὴ Ἀφρικὴ ἔχει εἰς τὰ παραθαλάσσιά της ἀμμώδεις τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους σκάζουν ἀκατάπαυστα τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Ἡ Βρασιλία εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅστις ὑπόκειται εἰς τὰς προσβολὰς τῶν ἀνατολικῶν ἀνέμων, καὶ εἰς τὰς ροὰς τῆς θαλάσσης, ἔχει μακρὰν σειρὰν βράχων, ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν ξηράν· ἡ θάλασσα τοὺς σκεπάζει, ὅταν φουσκώσῃ· οἱ βράχοι οὗτοι εἶναι ἕνα κομμάτιον, ἀνοικτὸν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, διὰ νὰ περῶσι τὰ καράβια.

Ἐὰν ὑπάγῃς ἀπὸ μεσημβρίαν εἰς τὴν Ἄρκτον, θέλεις εὕρει πολλὰς τοιαύτας προφυλάξεις· ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς νήσους, αἱ ὁποῖαι φυλάττουσι τὴν ξηράν, ἔβαλε προφυλάξεις ἡ Θεία πρόνοια. Ἡ λεγομένη νῆσος τῆς Φράνσας, εἰς τὴν Ἀφρικὴν, εἶναι περικυκλωμένη ἀπὸ σκόπελον, ἀνοικτὸν μόνον εἰς τὸν τόπον, ὅπου χύνεται ὁ ποταμὸς εἰς τὴν θάλασσαν. Πολλαὶ τῶν Ἀντίλλων νήσων φυλάττονται ἀπὸ μεγαλώτατα δάση, καὶ ἴσως ὁ τούτων ἀφανισμὸς προξενεῖ τὰς πλημμύρας τῶν θαλασσῶν ἐπάνω εἰς τὰς νήσους.

Αἱ νῆσοι λοιπὸν δὲν εἶναι ἐρείπια τῆς ξηρᾶς, ἀλλ' ἐβάλθησαν ἐπίτηδες ἀπὸ τὴν ἐνεργετικὴν τοῦ Δημιουργοῦ δεξιὰν πρὸς καλὸν τέλος. Ἐξ ἀμνημονεύτων αἰώνων ἡ θάλασσα προσβάλλει εἰς τοὺς βράχους, καθὼς εἰς τὴν Σκύλλαν καὶ Χάρυβδιν, ἀλλ' ὅμως δὲν τοὺς ἠφάνισεν.

Η' Θ ε ι κ ή.

Γ'. Η' ἐ λ π ί ς.

Ἡ Θρησκεία μᾶς ἐδιόρισεν ἀρετὴν τὴν ἐλπίδα, καὶ αὕτη ἡ καλὴ ἔννοια εἶναι ἡ πλέον θαυμαστὴ τῆς τῶν Χριστιανῶν ἠθικῆς· ἡ ψυχὴ φρίττει, ὅταν βλέπῃ τὴν τελειότητα, τῆς ὁποίας τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι τὸ παράδειγμα. Πῶς δὲν ἀπελπιζόμεθα, ὅταν δὲν ἠμποροῦμεν ποτὲ νὰ τὴν φθά-

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 11023

σωμεν, τοὐλάχιστον ἀπὸ μακρὰν; εἴμεθα τόσον ψυχροὶ πρὸς τὴν ἀρετὴν, μ' ὅλον ὅτι θαυμάζομεν τὴν ὡραιότητά της, καὶ τόσον ἀδύνατοι ἐναντίον τῆς κακίας, μ' ὅλον ὅτι μισοῦμεν τὴν ἀσχημίαν της, ὥστε χρείαν ἔχομεν βοηθείας ἐναντίον τῆς δυσπιστίας καὶ αὐτοῦ τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἡ χριστιανικὴ πίστις ἔβαλε τὴν ἀρετὴν εἰς τὸ ἀνώτατον ὕψος, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἄνοιξε τὸν δρόμον εἰς τὸν πλέον χαμηλὸν ἄνθρωπον.

Τί εἶναι ἡ τῶν παλαιῶν ἠθικὴ ὡς πρὸς ταύτην τὴν συμμαχίαν τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας μὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς αἰωνίου εὐδαιμονίας; Οἱ Ἐπικούρειοι κατέστησαν εὔκολον εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀρετήν· ἡ φιλοσοφία των ἦτον ἡ τῆς εὐδαιμονίας· διὰ νὰ φθάσῃ τινὰς εἰς αὐτὴν, ἔπρεπε νὰ καταλάβῃ καλὰ τὰ ἀληθινά του συμφέροντα, νὰ οἰκονομῇ τὰς ἐκ τῆς φρονήσεως ὠφελείας, καὶ τὰς ἐκ τῆς ἀγαθότητος ἡδονάς. Ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ὑψώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἕως εἰς τὴν ἀρετὴν, κατεβίβασε τὴν ἀρετὴν ἕως ἐκεῖ, ὅπου ἠμποροῦσαν οἱ ἄνθρωποι νὰ τὴν φθάνωσιν. Οἱ Στωϊκοὶ δὲν εἶχαν πέσει εἰς ταύτην τὴν βεβήλωσιν τοῦ ἀπολύτου καὶ ἀμεταβλήτου ἀγαθοῦ, ἀλλὰ τὸ ἐσεβάσθησαν· ὁ ἄνθρωπος ὅμως δὲν ἦτον πλέον ἐπιτήδειος νὰ τὸ φθάσῃ. Λυτὰ λοιπὸν ὑπέρμετρα ἐμεγάλωσαν τὸν ἄνθρωπον· καὶ ὁπότε ἡ ἀρετὴ δὲν ἐβλέπετο ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, αἱ δυναταὶ καὶ γενναῖαι ψυχαὶ ὑψόνοντο μὲ ὑπερηφανίαν, διὰ νὰ φθάσωσιν ἕως εἰς- αὐτήν. Ἡ χριστιανικὴ πίστις ἐφύλαξε τῆς ἀρετῆς τὰ αἰώνια κατηγορούμενα, καὶ μὲ τὴν ἱερὰν τῆς συνειδήσεως φωνὴν ἔκα-

με ν' ἀκουσθῶσιν αἱ ἐντολαὶ, τὰς ὁποίας αὐτὴ κηρύττει, ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἤνωσε τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν γῆν· ἤνοιξε τοῦτον τῆς ἐλπίδος τὸν δρόμον, ἡ ὁποία ἀφίνουσα τὴν ἀρετὴν εἰς τὸ ὕψος της, πιάνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν δυστυχεστάτην τῆς ταπεινότητος κατάστασιν.

Ὅθεν ἡ Θρησκεία μᾶς ἐγγυᾶται ἐναντίον τῆς ἀπελπισίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ μᾶς ῥίψῃ τὸ θέαμα τῆς τελειότητος. Μᾶς παραγγέλλει τὸ θάῤῥος· βοηθεῖ τὴν ἀσθένειάν μας· τὴν στηρίζει μὲ παρηγορητικοὺς λόγους· ἡ ἐπιμονὴ καὶ καρτερία μᾶς ὑπόσχεται τὸν οὐρανόν.

Ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον, γνωρίζει τῆς ψυχῆς του τὸν πόλεμον· αὐτὸς ἐσυγχώρησε τοὺς πειρασμούς, διὰ νὰ βραβεύεται ἀξίως ὁ ἄνθρωπος· εὐσπλαγχνίζεται τὰς πληγάς μας. Λυτὸς, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔπλασεν, ὅταν πέσωμεν, μᾶς σηκόνει ἀπὸ τὴν πτῶσιν μας· αὐτὸς, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τὴν πτῶσίν μας, ἐπειδὴ φυλάττει δι' ἡμᾶς ἀμοιβάς, ἂν περιπατῶμεν σταθεραὶ εἰς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον μᾶς ἔχάραξεν. Ἡ τῶν χριστιανῶν ἠθικὴ εἶναι εἰς τελείαν ἁρμονίαν μὲ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἡ ἐλπὶς εἶναι ἀρετή, ἐπειδὴ ἡ τελειοποίησις εἶναι ἀνέλπιστος· ἡ μετάνοια κερδαίνει τὸν οὐρανὸν· διότι οἱ ἄνθρωποι ἀκατάπαυστα ἁμαρτάνουσιν. Ὁ Θεός, διὰ νὰ λησμονηθῇ τὸ περασμένον, ἄλλο δὲν ἐπρόσταξεν, εἰμὴ λύπην μὲ εἰλικρίνειαν· οἱ Τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ κάθηνται εἰς τὴν τράπεζάν του· ἡ μετάνοια προσφέρει ἀκατάπαυστα τὴν ἐλπίδα νέας συνθήκης· εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἤρμοζε νὰ μᾶς κάμῃ νὰ

καταλάβωμεν, ὅτι τὸ θεῖον ἔλεος εἶναι ἀκάματον, καθὼς καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων κακία.

Λ'ς μὴν ἐμπιστευώμεθα μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὴν ταχεῖαν λήθην τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων· διότι τοῦτο δὲν εἶναι τῆς μετανοίας τὸ νόημα. Ὁ μυθολογούμενος Η'ρακλῆς ἐπάλαιε μὲ τὸν Α'νταῖον υἱὸν τῆς γῆς· ἀλλ' ὁσάκις οὗτος πίπτων, ἤγγιζε τὴν γῆν, ἀνελάμβανε νέας δυνάμεις· τέλος, ὁ Η'ρακλῆς ὑψώσας αὐτὸν εἰς τὸν ἀέρα, τὸν ἔπνιξε. Παρομοίως, πολεμοῦντες μὲ τὴν κακίαν οἱ υἱοὶ τῆς γῆς, ἐξαναπίπτουσιν ἀκατάπαυστα, καὶ κάθε πτῶσις ἀναανεόνει τὰς δυνάμεις των· ἀλλὰ τέλος, ἡ κακία τοὺς πνίγει καὶ τοὺς Φονεύει.

Ε'ὰν, διὰ νὰ ἐπιστραφῶμεν εἰς τὸν Θεὸν, χρειάζεται ταχύτης, ταχεῖα θέλει εἶσθαι καὶ δι' ἡμᾶς ἡ συγχώρησις· τὸν ἄσωτον υἱὸν ἐδέχθη ὁ πατὴρ μὲ χαρὰν καὶ μὲ συμπόσιον, ὅτε ἐφάνη ἐκ δευτέρου εἰς τὴν οἰκίαν· ἀλλ' ἤθελεν ἀποθάνει τῆς πείνας, ἂν ἤθελε περισσότερον ἀναβάλει τὸν καιρὸν νὰ προσπέσῃ εἰς τὰς πατρικάς του ἀγκάλας.

Ι'στορία τῆς Ρ'ώμης.

Ε'θιμα, ἤθη καὶ ἀγωγὴ τῶν Ρ'ωμαίων.

Λ'π' ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου, λέγει ὁ Βοσσύετος, ὁ λαὸς τῆς Ρ'ώμης ἦτον ὁ πλέον Φρονηματίας καὶ τολμηρὸς, ἀλλ' ἦτον καὶ ὁ πλέον τακτικὸς εἰς τὰς βουλάς του, σταθερὸς εἰς τὰς γνώμας του, προσεκτικὸς, Φιλόπονος· καὶ τέλος ὁ πλέον ὑπομονητικός· ἀπ' ὅλα ταῦτα ἐσυστένετο [τὸ κα-

λήτερον στράτευμα, καὶ ἡ πλέον προβλεπτικὴ πολιτική, ἀπ' ὅσας ἐσυστάθησαν ἄλλοτε.

Κανὲν ἄλλο ἔθνος δὲν ἐχρημάτισε, τὸ ὁποῖον πολὺν καιρὸν ἐνόμισε διὰ τιμήν του, τὴν λιτότητα, τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν πτωχείαν. Οἱ λαμπρότεροι τῆς γερουσίας δὲν εἶχαν τελείως μεγαλοπρέπειαν, οὔτε εἰς τὸ δημόσιον, οὔτε εἰς τὴν γερουσίαν. Ο' Κυρισσὸς καὶ ὁ Φαβρίκιος, οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι στρατηγοὶ, οἱ ὁποῖοι ἐνίκησαν τὸν Πύρρον, εἶχαν ἀγγεῖα πήλινα· καὶ ὁ πρῶτος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπρόσφεραν οἱ Σαμνῖται ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ τὰ ἔχῃ, ἀλλὰ νὰ ἐξουσιάσῃ τοὺς ἔχοντας. Λ'φοῦ ἐπλουτίσθη ἡ πολιτεία ἀπὸ τὰ λάφυρα τῶν ἐχθρῶν, δὲν ἄφησαν πλέον μὲ τὶ νὰ τοὺς θάψωσιν. Οἱ Ρ'ωμαῖοι μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἀκριβολογήθησαν τίποτε, διὰ τὴν μεγαλειότητα καὶ ὡραιότητα τῆς πόλεώς των.

Η'σαν διηρημένοι εἰς τρεῖς τάξεις· ἦτον ἡ Γερουσία, οἱ Ι'ππεῖς καὶ ὁ λαός.

Ω'νομάζοντο Λ'ρχαιρεσίαι αἱ συνελεύσεις τοῦ δήμου· ὅσοι ἔμβαιναν εἰς τὰς ἀρχοντίας, ἐλέγοντο ὑποψήφιοι.

Η' δημόσιος πλατεῖα, ὅπου ἐβάλλετο τὸ βῆμα διὰ τὰς δημηγορίας, ὅπου οἱ ἄρχοντες ἐδημηγοροῦσαν εἰς τὸν δῆμον, ἐλέγετο Λ'γορά.

Εἶχαν οἱ Ρ'ωμαῖοι πολὺ πλῆθος παιγνιδίων, τὰ ἀξιολογώτερα ἦσαν τὸ ἱπποδρόμιον, καὶ τὸ ἀμφιθέατρον.

Οἱ Ρ'ωμαῖοι, εἰς τὸν καιρὸν τῶν βασιλέων, καὶ τῶν πρώτων ὑπάτων, ἔθαπταν τοὺς νεκροὺς,

ἔπειτα τοὺς ἑκαίαν, καὶ ἐσύναζαν εἰς καλλιὴν τὴν στράκτην των.

Τὸ στρατεύμα συνίστατο ἀπὸ πολίτας, συμμάχους, καὶ μισθοφόρους. Οἱ Λεγεῶνες ἦσαν τὸ ἐκλεκτότερον στράτευμα· ἱππεῖς καὶ πεζοὶ, συνθεμένοι ἀπὸ ἑξῆντα δεκαρχίας, καὶ ἀπὸ τριάντα ἑκατονταρχίας. Οἱ ἀρχηγοὶ ὠνομάζοντο (κεντηρίωνες) ἑκατόνταρχοι καὶ δέκαρχοι.

Αἱ σημαῖαι τῶν Ῥωμαίων ἦτον ἀετὸς, λύκος, μινώταυρος, ἵππος, ἢ κάπρος· ἀλλ' ὁ ἀετὸς ἦτον τῶν Λεγεώνων.

Ἡ Ῥώμη εἶχε σχολεῖον τῶν ἱερέων· ὁ ἀρχηγὸς τῶν ὁποίων ἐλέγετο Ἄκρος Ἀρχιερεὺς, ὅστις ἀπεφάσιζε τὰ περὶ θρησκείας.

Ἡ Ἑστία, θεὰ τοῦ πυρὸς, εἶχε ναὸν καὶ ἱερείας.

Οἱ ἱερεῖς ἐπρόφερναν τοὺς οἰωνισμοὺς, καὶ ἐπρόλεγαν τὸ μέλλον ἀπὸ τὸ πέρασμα τῶν πουλίων, καὶ ἀπὸ τὸ κελάδισμα, ἢ ἀπὸ τὸ φέρσιμον τῶν ἱερῶν πουλίων, κατὰ τὸ φαγητὸν, τὸ ὁποῖον ἔτρωγαν· ἐξεταίζοντο προστούτοις καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν ζώων. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπεκαλοῦντο τοὺς Θεοὺς εἰς κάθε των ἐπιχείρησιν.

Ἀφοῦ ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Ῥώμην οἱ βασιλεῖς, ἐκλέγετο ἕνας Πατρίκιος, διὰ νὰ προεδρεύῃ εἰς τὰς θυσίας, καὶ νὰ ἐκτελῇ τὰς τελετὰς, καθὼς ἔκαμναν οἱ βασιλεῖς· οὗτος ἐλέγετο βασιλεὺς τῶν θυσιῶν, καὶ δὲν ἀνεκατόνετο εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, οὔτε εἰς ἀρχοντίας.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐλογαρίαζαν μὲ (Λοῦστρον) Πενταετηρίαν.

Ὁ Μὴν τῶν Ῥωμαίων ἐδιαιρεῖτο εἰς καλένδας, ἰδοὺς, καὶ νόνας. Καλένδα εἶναι ἡ ἀρχιμηνία· ἰδοὶ εἶναι τὸ μέσον τοῦ μηνὸς, καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδοὺς ἕως τὰς νόνας εἶναι ἐννέα ἡμέραι.

Μυθολογία.

Ἰάσων καὶ οἱ Ἀργοναῦται.

Ὁ Ἰάσων ἦτον υἱὸς τοῦ Αἴσονος βασιλέως τῆς Ἰολκοῦ (τοῦ Βόλου). Πηλίας ὁ ἀδελφός του ἐκυρίευσε τὸ βασίλειον τοῦ Αἴσονος, καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀπομακρύνῃ τὸν Ἰάσονα, διὰ νὰ μὴ ζητήσῃ τὸν θρόνον τοῦ πατρός. Ἐπρόβαλε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ἔνδοξον, ὅμως ἐπικίνδυνον ἐκστρατείαν, ἤγουν νὰ ὑπάγῃ νὰ κυριεύσῃ τὸ χρυσοῦν δέρας· τοῦτο ἦτον χρυσοῦν μαλλίον κριαρίου, τὸ ὁποῖον οἱ Θεοὶ ἐχάρισαν εἰς τὸν Ἀθάμαντα βασιλέα τῶν Θηβῶν. Φρῖξος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, καὶ Ἕλλη ἡ ἀδελφή του ἀπεφάσισαν νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὴν πατρικὴν οἰκίαν, διὰ τὴν καταδρομὴν τῆς μητρός των· ἐπῆραν λοιπὸν τὸ χρυσοῦν μαλλίον, καὶ ἐκάθησαν ἐπάνω, διὰ νὰ περάσωσι τὴν θάλασσαν, ἡ ὁποία χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην. Ἡ Ἕλλη ἐφοβήθη ἀπὸ τὰ κύματα, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Ἑλλήσποντος.

Ὁ Φρῖξος ἔφθασεν ὑγιὴς εἰς τὴν Κολχίδα, ὅπου ἐθυσίασε τὸ κριάρι' του, διὰ νὰ ὑπακούσῃ εἰς ἕνα χρησμὸν, καὶ ἐκρέμασε τὸ μαλλίον εἰς ἕνα δένδρον τοῦ δάσους, τὸ ὁποῖον ἦτον ἀφιερωμένον εἰς τὸν Ἄρην. Ὁ Αἰήτης, συγγενὴς τοῦ Φρίξου καὶ

Βασιλεὺς της Κολχίδος, τὸν ἔδωκε τὴν θυγατέρα του εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἔπειτα ἐζήλευσε τοὺς θησαυροὺς τοῦ γαμβροῦ του, καὶ τὸν ἐθανάτωσε, διὰ νὰ τοὺς οἰκειοποιηθῇ. Ὁ Ἰάσων, καὶ πολλοὶ ἡγεμόνες Ἕλληνες, μαθόντες ταύτην τὴν κακίαν, ἀπεφάσισαν νὰ ἐξολοθρεύσωσι τοῦτον τὸν φονέα, καὶ ν' ἀποκτήσωσι τὸ χρυσοῦν μαλλίον.

Τὸ πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβῆκαν, ὠνομάζετο Ἀργὼ, καὶ μεταξὺ τούτων τῶν ἡρώων ἦτον ὁ Ἡρακλῆς, Κάστωρ, Πολυδεύκης, Ὀρφεὺς, Λαέρτης πατὴρ τοῦ Ὀδυσσέως, Πηλεὺς, πατὴρ τοῦ Ἀχιλλέως, Θησεὺς, Πειρίθους καὶ ἄλλοι. Ἀλλ' ὁ Ἰάσων ἦτον ὁ ἀρχηγός· τὸ μαλλίον ἐφυλλάττετο ἀπὸ ταύρους, οἱ ὁποῖοι ἐξερνοῦσαν φλόγας, καὶ ἀπὸ ἕνα φοβερὸν δράκοντα, ἔπρεπε κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς εἱμαρμένης, νὰ ζεύξωσι τούτους τοὺς ταύρους εἰς τὸν ζυγὸν, καὶ νὰ τοὺς δέσωσιν εἰς τὸ ἄροτρον, διὰ νὰ γεωργήσωσι τὸ χωράφιον τοῦ Ἄρεος, καὶ νὰ σπείρωσιν εἰς αὐτὸ τοὺς ὀδόντας ἑνὸς δράκοντος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔμελλαν νὰ γεννηθῶσιν ἄνθρωποι ὡπλισμένοι. Καὶ αὐτοὺς ὅλους ἔπρεπε νὰ τοὺς φονεύσωσι. Τέλος, νὰ φονεύσωσι καὶ τὸν δράκοντα. Μὲ τὴν βοήθειαν λοιπὸν τῆς Μηδείας, θυγατρὸς τοῦ Λιήτου, ἥτις ἤξευρε καλὰ τὴν μαγικὴν, ἐνίκησεν ὁ Ἰάσων ὅλας ταύτας τὰς δυσκολίας. Ὁ Ἰάσων λοιπὸν ἐκυρίευσε τὸ χρυσοῦν μαλλίον, καὶ ἡ Μηδεία ἐπαραίτησε τὸν πατέρα της, καὶ ἔφυγε μὲ τὸν Ἰάσωνα. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἔγινεν ἑβδομήντα ἐννέα χρόνους πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου.

Ὅταν ἔφυγεν ἡ Μήδεια, ἐπῆρε καὶ τὸν μικρὸν της ἀδελφόν· καὶ ἐπειδὴ ὁ Λιήτης τὴν ἐκυνηγοῦσεν, αὐτὴ κατέκοψε τὸν ἀδελφόν, καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸν δρόμον της τὰ μέλη του· ὁ Λιήτης, διὰ νὰ συνάξῃ τὰ μέλη τοῦ δυστυχοῦς βρέφους, ἀργοπόρησεν εἰς τὸν δρόμον· καὶ οὕτως ἔφυγεν ἐκείνη. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὰς Ἀθήνας, μετεμόρφωσε μὲ τὰς μαγείας της εἰς νέον, τὸν γέροντα Αἴσονα· οἱ υἱοὶ τοῦ Πελίου τὴν παρεκάλεσαν νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Πατέρα των Πελίαν. Καὶ αὐτὴ, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Αἴσονα, τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ καταπόψωσι τὸν πατέρα των, καὶ νὰ ῥίψωσι τὰ κομμάτια εἰς ἕνα κάκαβον μὲ βραστὸν νερὸν, καὶ οὕτως ἔχασε τὴν ζωήν του ὁ Πελίας.

Ὁ Ἰάσων ἠγάπησε τὴν Κρέουσαν, θυγατέραν τοῦ Βασιλέως τῆς Κορίνθου· ἡ Μήδεια ἐδυσαρεστήθη διὰ τὴν ἀχαριστίαν του· ὅθεν ἔστειλεν, ὡς δῶρον εἰς τὴν Κρέουσαν ἕνα κιβώτιον μὲ πολυτίμους λίθους μαγευμένους· τὸ πῦρ ἄναψεν εἰς τὸ Κιβώτιον, καὶ ἔκαυσε καὶ τὴν Κρέουσαν· καὶ τὸν πατέρα της· ἤλεγξεν ἔπειτα ἡ Μήδεια τὸν Ἰάσονα διὰ τὴν ἀχαριστίαν του· ἔπνιξεν ἔμπροσθέν του καὶ τοὺς δύο υἱούς του· καὶ ὑψωθεῖσα εἰς τὸν Ἀέρα μὲ μίαν ἅμαξαν συρομένην ἀπὸ δράκοντας πτερωτοὺς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Εὗρεν ἄσυλον εἰς τὸν Αἰγέα Βασιλέα τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα· ἦλθε τότε εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Θησεὺς, διὰ νὰ γνωρισθῇ ἀπὸ τὸν πατέρα του· ὑπώπτευσαν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἡ Μήδεια ἔβαλε σκοπὸν νὰ φαρμακεύσῃ τὸν Θησέα· ὅθεν πάλιν ἔφυγεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Φοινίκην, ἔπειτα εἰς τὴν μεγάλην Ἀσίαν, καὶ ἔλαβε σύζυγον ἕνα μέγαν Βασιλέα·

ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Μῆδον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὠνομάσθησαν οἱ Μῆδοι.

ΜΑΘΗΜΑ ΣΤ'.

Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ παντός.

Πρόβλημα γ'. Νὰ στήσωμεν τὴν σφαῖραν, κατὰ τὴν θέσιν τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρισκόμεθα, ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ παντός — Λύσις. Βάλλομεν τὴν ναυτικὴν πυξίδα ἐπάνω εἰς τὴν Σφαῖραν, βαλμένην καὶ αὐτὴν ἐπάνω εἰς ὁριζοντικὸν ἐπίπεδον (Πρόβλ. α'.) καὶ διὰ μέσον τῆς μαγνητικῆς βελόνης διευθύνομεν τὸν πόλον τῆς σφαίρας πρὸς τὸν πόλον τοῦ παντός. Φέρομεν τὸν τόπον μας ὑποκάτω εἰς τὸν μεσημβρινὸν τῆς σφαίρας, καὶ μετροῦμεν ἐπάνω εἰς αὐτὸν τὰς μοίρας ἕως εἰς τὸν Ἰσημερινὸν· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ πλάτος τοῦ τόπου ἴσον τοῦ ἐξάρματος τοῦ πόλου ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα· ὑψονομεν λοιπὸν τὸν πόλον εἰς τόσους βαθμούς, καὶ ἡ σφαῖρα εἶναι στημένη, κατὰ τὴν ζήτησιν.

Ἀπὸ τὸ κατὰ κορυφὴν σημεῖον κάθε τόπου, ἕως εἰς τὸν ὁρίζοντα, εἶναι ἐννενῆντα μοῖραι πρὸς ἄρκτον, καὶ πρὸς μεσημβρίαν ἄλλαι τόσαι. Ἐὰν λοιπὸν ἀπὸ ἐννενῆντα μοίρας ἀφαιρέσωμεν τὸ πλάτος τοῦ τόπου, εὑρίσκομεν, πόσων μοιρῶν εἶναι ἡ κλίσις τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς τὸν ἀντικείμενον ὁρίζοντα, δι' ἐκεῖνον τὸν τόπον.

Φυσικὴ Ἱστορία

Ζωόφυτα.

Τὰ ζωόφυτα μετέχουσι καὶ ἀπὸ τὰ ζῶα, καὶ ἀπὸ τὰ φυτά. Αἰσθάνονται, ὅταν τὰ ἐγγίξῃ τινάς, ὅμως δὲν ἔχουν μεταβατικὴν κίνησιν, ἀλλὰ μὲ κάποια μέλη ζητοῦσι τὴν τροφὴν καὶ τὴν τρώγουσι· τὰ μαλάκια εἶναι κρέας ἄπαλὸν, χωρὶς σκέπασμα· οἱ θαλάσσιοι πολύποδες, καθὼς ἡ σηπία, τὸ καλαμάριον, τὸ ὀκταπόδιον, ἔχουν πόδας, ἢ χεῖρας ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ μὲ αὐτοὺς πιάνουσι τὸ κυνήγιον· ἂν κόψῃς ἕνα πλόκαμον, πάλιν αὐξάνεται· ὁ μεγάλος πολύπους εἶναι δυνατὸς, ὀγλήγορος, καὶ τολμηρός. Ὅταν κυνηγᾷ, μεταμορφόνεται εἰς διάφορα χρώματα· ἔχει πολλὴν μανίαν, ὅταν πιασθῇ· κολλᾶται μὲ τοὺς πλοκάμους του εἰς τὴν πέτραν, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ τὸν ἀποσπάσῃ τινάς· κολλᾶται καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον μ' ὅλους του τοὺς πόδας, μάλιστα εἰς τὸν λαιμόν· εἰς τὴν ξηρὰν ὅμως φεύγει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ἕνας φυσικὸς παρετήρησεν ἕνα λοβὸν αὐγοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ἦσαν εἴκοσι χιλ. μικρὰ ὀκταπόδια. Ἄλλο εἶδος πολύποδος λέγεται Σκολόπενδρα, ἥτις κόπτεται ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τέσσαρα κομμάτια, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας γίνονται τέσσαρες Σκολόπενδραι.

Ἡ Σηπία ἔχει μέσα της μίαν φοῦσκαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ὑγρόν τι πολὺ μαῦρον καὶ ἄνοστον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται μελάνη, καὶ εἶναι εἰς τόπον χολῆς, καὶ τὸ ἐκβάλλει ἀπὸ τὸν πρωκτὸν, ὅταν φοβηθῇ, ἢ διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν ἐχθρὸν·

Τὸ καλαμάριον (ἡ τευθὶς) ἐνίοτε τινάσσεται εἰς τὴν ξηράν, καὶ τοῦτο προμηνύει τρικυμίαν.

Ὀστρακόδερμα.

Τὸ Στρειδὶ εἶναι ἀτελὲς ζῶον, χωρὶς ὅπλα, καὶ χωρὶς μεταβατικὴν κίνησιν, φυτρόνει, καὶ αὐξάνεται μέσα εἰς τὸ ὄστρακον, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει ὀλίγον καθημέραν, διὰ νὰ εὕρῃ νερόν, καὶ τροφήν, ἥτις εἶναι ὁ χυμὸς μικρῶν ζώων, λάσπη καὶ φυτά· τὸ εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ ὀστράκου δέσιμον εἶναι ἡ χεῖρ του· τὸ ἄνοιγμα τοῦ στόματός του εἶναι μεταξὺ τῶν αὐτίων, καὶ ἔχει μεγάλα χείλη μὲ ξοφητικὰς προβοσκίδας· φυλάττει πολὺ νερὸν μέσα εἰς τὸ ὄστρακόν του, καὶ τοῦτο τοῦ φυλάττει τὴν ζωήν, ἔξω εἰς τὴν ξηράν. Τὸν Μάϊον μῆνα ῥίπτει τὰ αὐγά του, καὶ τότε εἶναι ἄῤῥωστον· τὸν αὔγουστον ὅμως ἀναλαμβάνει· ὅταν ὅμως χάσῃ τὸ νερόν του, ἀποθνήσκει· διὰ τοῦτο οἱ κυνηγοὶ τὰ δένουν δυνατά. Τὰ καρποφόρα καὶ καλὰ στρείδια εἶναι τυλιγμένα εἰς μικρὰ καὶ μαῦρα κλώσια· ἐχθροὶ τοῦ στρειδίου εἶναι ὁ κάβουρας, τὸ σταυρίδι καὶ τὸ μῦδι.

Κόχλος, ἢ Μαργαριτοφόρος· τούτου τὸ ὄστρακον εἶναι τὸ σεδέφιον· τὰ Μαργαριτάρια εἶναι πετρώδους καὶ ἀσβεστώδους φύσεως, καὶ γίνονται ἀπὸ τὸ ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον ἐξατμίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ζώου· καὶ ἀπὸ τὸ αὐτὸ ὑγρὸν γίνεται καὶ τὸ ὄστρακόν του· τὸ μαργαριτάριον αὐξάνεται ἐνίοτε, καὶ τὸ ὄστρακον δὲν ἠμπορεῖ νὰ κλεισθῇ, καὶ τὸ ζῶον ἀποθνήσκει.

Μαλακόστρακα.

Ταῦτα δὲν ἔχουσιν οὔτε κόκκαλα, οὔτε αἷμα κόκκινον· ἀλλάζουσι δέρμα κάθε χρόνον· ὅταν τὸ ζῶον χάσῃ κανένα μέλος του, φυτρόνει ἄλλο παρευθὺς καὶ ὁλόκληρον· ἡ Φύσις ἐφάνη πλέον ἐλευθέριος εἰς ταῦτα τὰ ζῶα· διότι εὔκολα χάνουν τὰ μέλη των.

Ὁ Τσαγανὸς, ὅταν πιασθῇ, κόπτει ἀφ' ἑαυτοῦ τοὺς πόδας του· διὰ τοῦτο ὁ ψαρᾶς τοὺς δένει· ἐκβάλλει ἔξω τὰ ὀμμάτιά του, διὰ νὰ βλέπῃ, καὶ πάλιν τοὺς σύρει μέσα· εἶναι φοβερὸς ὁ πόλεμος τῶν καβούρων· κτυποῦνται μὲ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν, καὶ σπρώχνονται, ἕως νὰ φανῇ ὁ νικητής. Ὅταν ὁ κάβουρας ἀλλάζῃ τὸ δέρμα, κρύπτεται εἰς τὴν ἄμμον· πολεμεῖ μὲ τὴν σηπίαν, μὲ τὸ καλαμάριον, καὶ μὲ τὸν ὀκτάπουν· ἀγαπᾷ τοὺς Σκώληκας, τὰς μυίας, τὰς ἀβδέλλας, καὶ τοὺς βατράχους· οἱ τῆς Ἀμερικῆς εἶναι πολλὰ μεγάλοι, καὶ ὁρμῶσιν ἐναντίον τοῦ ψαρᾶ, καὶ τὸν φονεύουσιν· ὅταν φοβηθῇ, κτυπᾷ τοὺς βραχίονάς του, τάχα διὰ νὰ φοβίσῃ τὸν ἐχθρόν· ὅταν πιασθῇ ἀπὸ κανένα πόδα, τὸν ἀφίνει, καὶ φεύγει.

Ὁ ἀστακὸς εἶναι μεγαλήτερος· ἔχει ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὀμμάτιά του ὡς δύο κεράτια καὶ ἄλλα δύο μικρότερα· ἡ καρίδα ἔχει καὶ αὐτὴ κεράτια, καὶ εἰς τὴν οὐρὰν πέντε πτερύγια, ὡς τὰ τῶν ὀψαρίων.

Ἡ καραβίδα εἶναι πολυφάγος, καὶ τρέφεται μὲ ἀκαθαρσίας· τὸ κρέας της εἶναι θρεπτικὸν, νόστιμον καὶ δυναμωτικὸν· ὀλίγον ὅμως κακοχώνευ-

τον, μάλιστα τῶν θαλασσίων· καθαρίζει τὸ αἷμα, καὶ ἄλλας πολλὰς καὶ καλὰς θεραπείας προξενεῖ· εἶναι ὠφέλιμος καὶ νόστιμος ὁ ζωμὸς, εἰς τὸ ὁποῖον κοπανίζονται πέντε ἢ ἓξ καραβίδες· αἱ ἀπὸ τὸν στόμαχόν της πέτραι, αἱ λεγόμεναι μάτια τῆς καραβίδας, εἶναι χρήσιμοι εἰς τὴν Ἰατρικὴν· διότι ξοφοῦσι τὴν ξινάδα τοῦ στομάχου· εἶναι καὶ διουρητικαὶ καὶ στομαχικαί.

Ἀκολουθία τῆς θεωρίας τῆς Φύσεως.

Κάθε πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον ἔχει σχέσιν μὲ ἄλλο τὶ. παρ. χάρ. ὅταν ἐξετάζω τετράποδον, βλέπω, ὅτι τὰ ὀμματοφρύδιά του, τὰ ὁποῖα ὑψόνει, ἢ χαμηλόνει, κατὰ τὴν ἰδίαν του θέλησιν, ἔχουσι σχέσιν μὲ τὸ φῶς· οἱ πόδες ἔχουν ἄλλην σχέσιν μὲ τὸ ἔδαφος, "τὸ ὁποῖον πατεῖ κ. τ. λ. Τοῦτο εἶναι πρῶτον αἴσθημα τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν ζητοῦμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν, ὅταν ἐξετάζωμεν τὰ τῆς Φύσεως ἀντικείμενα, καὶ λέγεται ἐφαρμογή. Μόνος ὁ ἄνθρωπος ἁπλόνει τοῦτο τὸ αἴσθημα τῆς ἐφαρμογῆς εἰς ὅλας τὰς σχέσεις τῆς Φύσεως· καὶ αὕτη ἡ ἐξάπλωσις ἔδωκεν εἰς αὐτὸν κατ' ἐξοχὴν τὸ ὄνομα Λογικός. Ταύτην ἠμποροῦμεν νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀρχὴν τῆς ἀνθρωπίνης Φύσεως· διὰ ταύτην ὑψόνεται ὁ ἄνθρωπος ἐπάνω ἀπὸ τὸν αὐτοματισμὸν τῶν ἄλλων ζώων, ὥστε νὰ νοῇ καὶ τὰ γενικὰ τῆς Φύσεως σχέδια, καὶ νὰ ὑποπτευθῇ τάξιν εἰς αὐτὴν, ἀφοῦ ἐγνώρισε τὸν ποιητήν της. Ἡ Φύσις δὲν ἔδειξε πρῶτον τὸν Θεὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ εἰς τὸν ἄνθρωπον αἴσθημα τῆς

θεότητος ἔδειξε τὴν τάξιν τῆς Φύσεως· οἱ ἀγριάνθρωποι εἶναι Θεοσεβεῖς, ἂν καὶ δὲν σπουδάζωσι τὴν Φυσικήν.

Μὲ τὸ αἴσθημα λοιπὸν ταύτης τῆς γενικῆς ἐφαρμογῆς ἐγνώρισεν ὁ ἄνθρωπος ἄλλας τὰς δυνατὰς ἐφαρμογάς. Ἡ Ἱστορία ἑνὸς ἐντόμου κινεῖ τὴν περιέργειάν του· καὶ ἂν δὲν ἐξετάζῃ ὅλα τὰ ἔντομα, ἡ αἰτία εἶναι, ἢ διότι δὲν γνωρίζει ὅλας του τὰς σχέσεις, ἢ διότι τὰ βλέπει συχνά, καὶ διὰ τοῦτο τὰ καταφρονεῖ.

Ἀπὸ τὰς ἐφαρμογὰς γεννᾶται ἡ τάξις· εὑρίσκονται ἐφαρμογαὶ εἰς τὰ μέλη τοῦ ζώου, ἀλλ' ἡ τάξις εἶναι εἰς ὅλον τὸ σῶμα· βλέπομεν, ὅτι τῆς μελίσης ἡ σάλπιγξ ἔχει σχέσιν μὲ τὸ νέκταρ τοῦ ἄνθους· οἱ μαλλιαροὶ μηροί της ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν σκόνιν, τὴν ὁποίαν σωρεύει εἰς τοὺς μηρούς της, κ. τ. λ. Ἀλλ' ἡ περιέργειά μας αὐξάνει, ὅταν βλέπωμεν ὅλα της τὰ μέλη φορτωμένα, ἢ εἰς κίνησιν, καὶ ὅτι μὲ τοιαύτην θέσιν πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα.

Ἀπὸ τὸ αἴσθημα τῆς τάξεως γεννῶνται ἄλλα δύο αἰσθήματα, τὸ ἕν μᾶς δείχνει αἴτιον ὅλων τούτων ἕν ἄπειρον Ὄν ἔξω ἀπὸ ἡμᾶς· καὶ τὸ ἄλλο μᾶς δείχνει τελικὸν αἴτιον καὶ σκοπὸν ἄλλο ὂν περιωρισμένον μέσα εἰς ἡμᾶς· διότι μόνος ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει τὴν γενικὴν τάξιν, ἥτις εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός· καὶ παντοῦ πασχίζει μὲ τὰς ἀρετὰς νὰ ὁμοιώσῃ εἰς αὐτόν.

Ἡ Πρόνοια ἔβαλε τὰ ἀντίθετα, διὰ νὰ προξενῇ ἐφαρμογὰς, καὶ ἀπὸ ταύτας προέρχονται αἱ ἡδοναὶ τῶν αἰσθήσεων. Τί ὡραία θεωρία, ἀφοῦ κουρασθῇ ἡ ὅρασίς μας ἀπὸ τὴν ἐκτεταμένην πεδιάδα,

νὰ ἴδωμεν Βουνὸν, ἢ ποταμόν! Ἀπὸ τὴν ἕνωσιν τῶν ἀντικειμένων γεννᾶται ἡ ἁρμονία, καὶ ἀπὸ τὴν ἀντίθεσιν ἡ ἀσυμφωνία καὶ ἡ ἀσχημία· τὸ ψύχος εἶναι ἀντικείμενον τῆς θερμότητος, καὶ τὸ σκότος τοῦ φωτός· ἀλλ' ἡ ἕνωσις τούτων προξενεῖ ἡδονήν. Ὁ γλυκύτερος καιρὸς εἶναι ἡ ἄνοιξις καὶ τὸ φθινόπωρον, καὶ ἡ ὡραιοτέρα ὥρα τῆς ἡμέρας εἶναι ἡ αὐγὴ καὶ τὸ ἑσπέρας. Ἀλλ' ἐὰν αἰφνιδίως ἔλθῃ τὸ ψύχος ἐπάνω εἰς τὴν ζέστην, κινδυνεύουσιν ὅλα τὸ ψύχος ἐπάνω εἰς τὴν ζέστην, κινδυνεύουσιν ὅλα καὶ φυτὰ καὶ ζῶα. Ἡ φύσις ἀντιτάττει εἰς τὴν θάλασσαν τὸν ἄσπρον ἀφρὸν τῶν κυμάτων εἰς τὸ σκοτεινὸν χρῶμα τῶν βράχων, διὰ νὰ μηνύῃ ἀπὸ μακρὰν εἰς τοὺς ναύτας τὸν κίνδυνον τῶν σκοπέλων.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Φίλιππος.

Ὁ Φίλιππος, ἐπιθυμῶν νὰ βλάψῃ τοὺς Ἀθηναίους, ἐπειδὴ ἤξευρεν, ὅτι ἐκεῖνοι ἐλάμβαναν σιτάρια, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν Θράκην, ἐκίνησε πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Πέρινθον. Διὰ συμβουλῆς τοῦ Δημοσθένους οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν στόλον εἰς τὴν Χερσόνησον· ἀρχηγὸν ὅμως ἐδιόρισαν τὸν ἀνάξιον καὶ ἀχρεῖον Χάρητα. Οἱ Περίνθιοι ἔλαβαν βοήθειαν ἀπὸ τοὺς Βυζαντίους, καὶ ὁ Φίλιππος πολιορκεῖ καὶ τὸ Βυζάντιον. Ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Φωκίων ἐσυμβούλευσαν νὰ στείλωσιν ἄξιον στρατηγὸν, καὶ ὁ δῆμος ἐψήφισε τὸν Φωκίωνα, ὅστις ἐσήκωσε τὴν πολιορκίαν τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Περίνθου· ἐκυρίευσε καὶ μερικὰ πλοῖα καὶ πόλεις τοῦ Φιλίππου. Οἱ Βυζάντιοι, οἱ Περίνθιοι καὶ οἱ Χερσονησῖται, πρὸς εὐγνωμοσύνην, ἔκαμαν ψήφισμα ὑπὲρ Ἀθηναίων.

Ἡ μάχη τῆς Χαιρωνείας ἔκαμε τὸν Φίλιππον κύριον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπὸ τότε πρέπει νὰ λογαριάζῃ τὴν δουλείαν της ἡ Ἑλλάς. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν τὸν ἄξιον στρατηγὸν Φωκίωνα· ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος δὲν ἤθελε τὸν πόλεμον, οἱ τῆς ἐναντίας φατρίας ἐψήφισαν τὸν ἀνάξιον Χάρητα. Ὕστερον ἀπὸ πεισματώδη μάχην ἐνικήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι· ὅλος ὁ Ἱερὸς λόχος τῶν Θηβαίων ἔπεσεν ἐκεῖ, ὅπου ἐπολέμησεν. Οὗτοι ἦσαν τριακόσιοι ὡρκωμένοι νὰ μὴν ἀφήσῃ κανεὶς τὴν θέσιν του. Ὁ Φίλιππος ἐφάνη πολὺ εὔσπλαγχνος πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους· διότι τοὺς ἀπέλυσε, χωρὶς ἐξαγορᾶν. Ὁ Φίλιππος ἐψηφίσθη στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τῶν Περσῶν· ὅμως μετ' ὀλίγον ἀπέθανε, καὶ τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Ἀλέξανδρος ὁ μέγας.

Ἠθική.

Λ'. Περὶ Ἀγάπης.

Ἡ πίστις, ἡ ἐλπὶς καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι θεμελιώδεις ἀρεταὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν ἠθικῆς. Ἀλλ' ἡ ἀγάπη εἶναι μεγαλητέρα· διότι χωρὶς αὐτὴν, ἐκεῖναι δὲν εἶναι τίποτε· ἐπειδὴ εἶναι διόλου πρακτικὴ ἀρετή· εἶναι τῆς ψυχῆς ζωὴ καὶ ἐνέργεια, καὶ ὅποιος δὲν ἔχει τὴν ἀγάπην, δὲν γνωρίζει τὸν

*

Θεὸν· ἡ πρώτη τοῦ Νόμου ἐντολὴ εἶναι, λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, „ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου“ καὶ δευτέρα ἐντολὴ παρομοία εἶναι „ἀγαπήσεις καὶ „τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν“ Ὁ Ὕψιστος λοιπὸν δημιουργὸς τοῦ παντὸς γίνεται αὐτὸς οὗτος εὐγνωμόνων πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, δι' ὅσα καλὰ κάμνουσι πρὸς ἀλλήλους.

Ἡ ἀγάπη εἶναι ἐφεύρεσις τῆς Χριστιανικῆς πίστεως· ἠγνοεῖτο πρότερον αὕτη ἡ ἀρετὴ, τῆς ὁποίας ὁ ἔνθερμος ζῆλος διαδίδεται κρυφὰ διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῆς ὁποίας ὅλη ἡ ἀμοιβὴ εἶναι εἰς τὴν χύτιν τῆς ἰδίας ἀγάπης διὰ τὸν Θεόν· εἶχαν τιμήσει πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὰς τῆς εὐεργεσίας ἀρετάς. Ἐπῆνεσαν τὸ καὶ συγχωρῆ τινάς, ὅσα κακὰ ἔκαμαν οἱ ἄλλοι εἰς αὐτὸν· ὅμως δὲν ἔκαμαν ἀκόμη νὰ φανῶσιν οἱ ὑψηλοὶ οὗτοι λόγοι „Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, „καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντάς ὑμᾶς, καὶ εὔχεσθε „ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, ἵνα γένησθε υἱοὶ „τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅστις ἀνα„τέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγα„θούς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.“

Ἔφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως· ἀνοίγονται οἱ οὐρανοί· παρίσταται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μὲ ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν, συνοδευμένος μὲ τοὺς ἀγγέλους του, καὶ καθήμενος ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον τῆς δόξης του· ἡ Σάλπιγξ ἠχεῖ, οἱ νεκροὶ ἐμβαίνουσιν ἀπὸ τοὺς τάφους των· καὶ ἰδοὺ ἀπὸ τὰ τετραπέρατα μέρη τοῦ κόσμου τρέμοντα παρουσιάζονται ὅλα τὰ ἔθνη εἰς τοὺς πόδας τοῦ αἰωνίου Θεοῦ· τὸ πᾶν μὲ ἀγωνίαν περιμένει τοὺς λό-

γους τοῦ ὑπερτάτου κριτοῦ. „Δεῦτε, τοὺς λέγει, „οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν „ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς „κόσμου· ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φα„γεῖν, κ. τ. λ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐφ' ὅσον ἐποιή„σατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχί„στων, ἐμοὶ ἐποιήσατε“ οὔτε λοιπὸν αἱ λαμπραὶ ἀρεταὶ, οὔτε αἱ ἡρωϊκαὶ πράξεις, ἔμπροσθεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ὅλων τῶν αἰώνων προσκαλοῦνται εἰς τὴν μακαρίαν ἀθανασίαν ἀπὸ τὸν ζῶντα θεὸν, ἀλλ' ἡ ταπεινὴ, καὶ ἀφανὴς ἀγάπη.

Ἡ τῶν Χριστιανῶν ἠθικὴ εἶναι θαυμασία διὰ τὴν τελείαν πάντοτε συμφωνίαν μὲ τὰ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς, μὲ τὰς χρείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ μὲ τὰς ἀδυναμίας των· ἡ ἀγάπη, αὕτη ἡ εὐτυχία τοῦ κόσμου, αὕτη ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, ἐδόθη ὡς βάσις τῶν ἀρετῶν· ἡ ὑπερηφανία, ἡ κατ' ἐξοχὴν πρὸς ἑαυτὸν ἀγάπη, πηγὴ ἀκένωτος τῶν κακῶν, μᾶς κάμνει μονήρεις ἀπὸ τοὺς ὁμοειδεῖς μας, καὶ μᾶς σύρει εἰς ὅλα τὰ ἐλαττώματα. Κάμε τὸ καλὸν κρυφὰ· ἡ ἐλεημοσύνη τῆς δεξιᾶς χειρὸς, ἂς κρύπτεται ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν. Ἰδοὺ οἱ λόγοι τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον συναριθμεῖ μὲ τὰ ἐλαττώματα τὸ γινόμενον καλὸν μὲ ὑπερηφάνιον, καὶ δὲν χωρίζει ποτὲ τὴν ταπείνωσιν ἀπὸ τὴν ἀγάπην. Ὅλα ταῦτα τὰ ὑπερήφανα διαστήματα, διὰ τὰ ὁποῖα τόσον δοξάζονται οἱ ἄνθρωποι, εἶναι ματαιότητες ἔμπροσθέν του. Τοῦτο κηρύττει τὴν τῶν τάφων ἰσότητα, τὴν κοινὴν τῆς ζωῆς συντομίαν, καὶ τὴν εἰς τὰ ἁμαρτήματα ὁμοιότητα, ἡ ὁποία εἰς μόνον

τὸν ἑαυτόν της περιλαμβάνει ὅλα τὰ μαθήματα τῆς μετριότητος, τῆς ἐλευθεριότητος, τῆς ἀνοχῆς· ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἠθέλησαν νὰ λιθοβολήσωσι τὴν μοιχευθεῖσαν γυναῖκα, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς „ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ' „αὐτήν."

Ποῖος ἠμπορεῖ νὰ μετρήσῃ ὅλον τὸ βάλσαμον, τὸ ὁποῖον ἔχυσεν ἡ Χριστιανικὴ πίστις εἰς τὰς τῆς ἀνθρωπότητος πληγάς; Μόνη αὕτη ἐπροφύλαξε τὸν κόσμον καὶ τὸν πολιτισμὸν, ὅταν τὰ πλήθη τῶν βαρβάρων ἐχύθησαν ἀπὸ τὴν ἄρκτον ὡς χείμαρροι· ἐξ αἰτίας της ἡ δουλεία καὶ μεταπώλησις τῶν Μαύρων ἐμποδίσθη ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς βασιλεῖς· οἱ νόμοι ἐγλυκάνθησαν, καὶ ἔπαυσαν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ νὰ μὴ χορταίνωσιν αἷμα· ἀνοίχθησαν καταφύγια τοῦ γήρως, τῆς ἀσθενείας, καὶ τῆς πτωχείας· ἐσύναξε τὰ παραιτημένα πτωχὰ παιδία, καὶ ἐξώρισεν ἐκείνην τὴν σκληρὰν πρόβλεψιν, ἡ ὁποία τὰ κατεδίκαζεν εἰς θάνατον, ὅταν ἐφαίνοντο πολὺ ἀδύνατα εἰς τὸ νὰ ὑποφέρωσι τὴν ζωήν. Ἡ Θρησκεία ἔκαμε καὶ περισσότερον· ἐξύπνισεν εἰς τὸ βάθος τῶν καρδιῶν τὸ ὑψηλότατον κριτήριόν, ὅπου κάθεται ἡ συνείδησις· ἔκαμε νὰ τρέμωσιν ἔμπροσθεν εἰς τὰς ἀποφάσεις της ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἡ δύναμίς των ὑψόνει ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην δικαιοσύνην· ἐπαρηγόρησε μὲ τὴν ἰδίαν της μαρτυρίαν τὸν καταδιωκόμενον ἀθῶον.

Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν τωόντι Χριστιανοὶ, ἂν ὑποτάσσοντο εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἂν μόνον τὸ ἐδιάβαζαν, πόσα κακὰ ἤθελαν ἐξαλειφθῆ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Ὁ καλὸς Χριστιανὸς εἶναι

καλὸς πολίτης, καὶ πιστὸς ὑπήκοος. Εὐχαριστεῖται εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας του, καὶ καλλιεργεῖ μὲ εἰρήνην τὰς οἰκιακὰς ἀρετάς· ζῇ μόνον, διὰ νὰ κάμνῃ καλὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ τοὺς δουλεύῃ, καὶ νὰ τοὺς ἀγαπᾷ. Καυχώμεθα διὰ τὸν πολιτισμόν μας, καὶ πολλαὶ ἴχνη τῆς βαρβαρότητος ἐξαλείφθησαν· ὅμως πόσα μᾶς μένουν ἀκόμη. ! Πότε οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν ἐκδυθῆ ἀπὸ τὰ ἐθνικά μίση. ! Πότε θέλουν ἠμπορέσει ν' ἀπολαμβάνωσιν ὅλοι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον χρειάζεται ἐπιστήμην, διὰ νὰ γνωρίσωσι καλήτερα τὰ χρέη των! Πόσα καλὰ κρύπτονται ἀκόμη εἰς τὸν κόλπον τῆς τῶν Χριστιανῶν ἠθικῆς, ἕτοιμα νὰ χυθῶσιν ἐπάνω εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι μὲ προθυμίαν τὰ ἐζητοῦσαν!

Ἱστορία τῆς Ῥώμης.

Αὐτοκράτορες Ῥωμαῖοι.

Ἐποχὴ πρώτη, περιέχουσα τὴν Ἱστορίαν ἀπὸ τὸν Αὔγουστον ἕως εἰς τὸν Μάρκον Αὐρήλιον, εἰς διάστημα 192΄. χρόνων.

725΄. Ἀπὸ κτίσεως τῆς Ῥώμης — 3977 ἀπὸ κτίσεως κόσμου.

Ο΄ Ὀκτάβιος βασιλεύει μόνος, μετὰ τὴν μάχην τοῦ Ἀκτίου· ἡ γερουσία τὸν ὠνόμασεν Αὔγουστον (Σεβαστόν).

27'. Ὁ Ἀγρίππας ἔπαρχος τῆς Ῥώμης οἰκοδομεῖ τὸ Πάνθεον. — Μετὰ τρεῖς χρόνους ὁ Αὔγουστος διορίζει ἐπιστάτας διὰ τὰς πυρκαϊάς 600 δούλους. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ὑπάγει εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ δείχνει μεγάλην εὔνοιαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἀνατρέπει τὰ προνόμια τῶν Ἀθηναίων· διότι ἦσαν ἀπὸ τὴν φατρίαν τοῦ Ἀντωνίου.

74ο'. Θάνατος τοῦ Ἀγρίππα· ὁ Τιβέριος ὑποτάσσει τοὺς ἀποστατήσαντας Πάννονας· ὁ Αὔγουστος τὸν υἱοθετεῖ καὶ τὸν δίδει εἰς γυναῖκα τὴν Θυγατέρα του Ἰουλίαν.

Μετὰ τέσσαρας χρόνους, ὁ Αὔγουστος προστάζει νὰ διορθωθῇ τὸ Ῥωμαϊκὸν Καλενδάριον, καὶ διορίζει νὰ μὴ περιέχεται ὁ Βίσεκτος εἰς τὸν χρόνον ἕως εἰς διάστημα δώδεκα χρόνων, καὶ ὀνομάζει τοῦτον τὸν μῆνα Αὔγουστον. Ἀποθνήσκει ὁ Μαικήνας, ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Αὐγούστου· ὁ Τιβέριος καταπολεμεῖ τοὺς λαοὺς τῆς Γερμανίας, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀποστατήσει.

75ϛ'. Συνωμοσία τοῦ Κίννα, ἐγγόνου τοῦ Πομπηίου, κατὰ τοῦ Αὐγούστου· ὁ Αὔγουστος τὸν συγχωρεῖ, τὸν χειροτονεῖ ὕπατον, καὶ τὸν κάμνει ἔνθερμον φίλον. — Μετὰ 14'. χρόνους, γεννᾶται ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς. Ὁ Αὔγουστος ἀποθνήσκει εἰς Νόλαν τῆς Καμπανίας εἰς ἡλικίαν 76'. χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσε 40'. χρόνους· τὸν διαδέχεται ὁ θετός του υἱὸς Τιβέριος.

16'. Ἀπὸ Χριστοῦ· ὁ Τιβέριος ἐμποδίζει τὰ μεταξωτὰ φορέματα, καὶ τὰ χρυσᾶ ἀγγεῖα, καὶ διώχνει ἀπὸ τὴν Ῥώμην τοὺς μαθηματικούς.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον γίνεται ὁ θρίαμβος τοῦ Γερμανικοῦ, διὰ τὰς νίκας, τὰς ὁποίας ἔκαμεν εἰς τὴν Γερμανίαν. — Θάνατος τοῦ Ὀβιδίου Ποιητοῦ εἰς τὴν ἐξορίαν.

Φέρεται εἰς τὴν Ῥώμην τὸ σῶμα τοῦ Γερμανικοῦ ἀποθανόντος εἰς τὴν Συρίαν· ὁ θάνατός του προξενεῖ μεγάλην λύπην. Ὁ Πίσων, ἔπαρχος τῆς Συρίας, κατηγορεῖται, ὅτι ἐφαρμάκευσε τὸν Γερμανικὸν διὰ κρυφῆς τοῦ Τιβερίου προσταγῆς· φονεύεται ἀφ' ἑαυτοῦ.

37'. Θάνατος τοῦ Τιβερίου εἰς ἡλικίαν 78'. χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν 27 χρόνους. Ἡ ζωὴ τούτου τοῦ βασιλέως εἶναι μίγμα ἁμαρτημάτων, πονηριῶν, καὶ ἀσωτειῶν· εἶχεν ὅμως καὶ μερικὰ προτερήματα.

Τοῦτον διαδέχεται Καΐος Καλλίγουλας, υἱὸς τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τῆς Ἀγριππίνης. Οὗτος βασιλεύει τέσσαρας χρόνους, καὶ φονεύεται ἀπὸ τοὺς στρατιώτας εἰς ἡλικίαν 29 χρόνων· ὑπερέβη τὸν προκάτοχόν του εἰς τὴν σκληρότητα· ἔλεγεν, ὅτι „ἤθελε νὰ εἶχεν ὅλος ὁ λαὸς τῆς Ῥώμης μίαν „μόνην κεφαλήν, διὰ νὰ τὴν κόψῃ ὅλην ὁμοῦ."

41'. Ὁ Κλαύδιος ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας· ἦτον ἀνεψιὸς τοῦ Τιβερίου· ἦτον πολλὰ εὐήθης· ἐφαρμακεύθη ἀπὸ τὴν γυναῖκα του Ἀγριππίναν, τὴν ὁποίαν ἐστεφανώθη, ἀφοῦ ἐφόνευσε τὴν πρώτην του γυναῖκα Μεσσαλίναν. Ἐβασίλευσε 14 χρόνους.

54'. Ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον ὁ Νέρων, υἱὸς τῆς Ἀγριππίνης, καὶ υἱοθετημένος ἀπὸ τὸν Κλαύδιον. Εἰς τοὺς πρώτους πέντε χρόνους ἤκουε τὰς

συμβουλάς τῶν παιδαγωγῶν του Βούρβου καὶ Σενέκα, ἔπειτα ἐδόθη εἰς ἀνηκούστους αἰσχρουργίας καὶ σκληρότητας· τὸν ἐμίσησαν ὅλοι, τὸν παραιτεῖ τὸ στράτευμα, καὶ ἡ γερουσία τὸν καταδικάζει αὐτὸς φεύγει, καὶ φονεύεται ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς ἡλικίαν 30 χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσε 4 σχεδόν.

68'. Τὸν διαδέχεται ὁ Γάλβας, ὅστις βασιλεύει ἑπτὰ μῆνας. Ὁ Ὄθων κυριεύει τὸ βασίλειον, καὶ φονεύει τὸν Γάλβαν· ἐβασίλευσε τρεῖς μῆνας.

Βιτέλλιος, διοικητὴς τῆς κάτω Γερμανίας, ἐβασίλευσε· πολεμεῖ τὸν Ὄθωνα, ὅστις φονεύεται ἀφ' ἑαυτοῦ. Ὁ Βιτέλλιος βασιλεύει ὀκτὼ μῆνας.

Ὁ Οὐεσπεσιανὸς ψηφίζεται αὐτοκράτωρ· ὁ Βιτέλλιος ἀποθνήσκει μαχαιρωμένος.

Μυθολογία.

Κάδμος.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης. Ὁ Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς ταῦρον, ἥρπασε τὴν Εὐρώπην, ἀδελφὴν τοῦ Κάδμου. Ὁ Ἀγήνωρ ἐπρόσταξε τὸν Κάδμον νὰ ὑπάγῃ νὰ τὴν ζητήσῃ, καὶ νὰ μὴ γυρίσῃ, χωρὶς αὐτήν. Ὁ Κάδμος, ἐπειδὴ δὲν τὴν εὕρισκεν, ἠρώτησε τὸν Δελφικὸν χρησμόν, ὅστις τὸν εἶπε, νὰ σταθῇ ὅπου τὸν ὁδηγήσῃ ἕνα βώδιον, καὶ ἐκεῖ νὰ κτίσῃ πόλιν. Ἡ πόλις ὠνομάσθη Θῆβαι, καὶ ἡ ἐπαρχία Βοιωτία· ἐκεῖ ἐδίδαξε τοὺς κατοίκους τὰ γράμματα.

Ἀμφίων, Ἀρίων.

Ὁ Ἀμφίων ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀντιόπης γυναικὸς τοῦ Λύκου, βασιλέως τῶν Θηβῶν· ἦτον μουσικός, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ἑρμῆν τὴν λύραν, μὲ τὸν ἦχον τῆς ὁποίας ἐκτίσθησαν τὰ τείχη τῶν Θηβῶν, τῶν ὁποίων ὁ Κάδμος εἶχε βάλει τὰ θεμέλια.

Ὁ Ἀρίων, ὁ ἀνταγωνιστὴς τοῦ Ἀμφίωνος, καὶ τοῦ Ὀρφέως, ἐγεννήθη εἰς τὴν Μεθύμνην τῆς Λέσβου. Ὅταν ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν εἰς τὴν πατρίδα του, οἱ ναῦται ἔβαλαν σκοπὸν νὰ τὸν φονεύσωσι, διὰ νὰ λάβωσι τοὺς θησαυρούς του. Ὁ Ἀρίων ἐζήτησε νὰ παίξῃ τὴν λύραν, πρὶν ἀποθάνῃ, ἀφοῦ ἔπαιξεν, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου πολλοὶ δελφῖνες ἦσαν συνηγμένοι διὰ τὴν μελῳδίαν του· ἕνας τὸν ἐσήκωσε, καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν Λακωνίαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κόρινθον. Ὁ Περίανδρος ἐτιμώρησε τοὺς ναύτας.

Πυγμαλίων.

Ἦτον περίφημος λιθοξόος· κατεσκεύασε τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης, καὶ συνέλαβεν ἔρωτα εἰς αὐτό. Ἡ Ἀφροδίτη ἐμψύχωσε τὸ ἄγαλμα, καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα ὁ Πυγμαλίων, καὶ ἐγέννησε τὸν Πάφον, ὅστις ἔκτισε τὴν πόλιν Πάφον.

Πίραμος καὶ Θίσβη.

Οἱ συγγενεῖς τούτων τῶν δύο Ἀσσυρίων νέων εἶχαν διχονοίας· ἀλλ' οἱ νέοι ἀγαπῶσαν ἀλλήλους.

Γ' συμφώνησαν μίαν ήμέραν νὰ εὑρεθῶσιν εἰς τὴν δεῖνα συκαμινέαν. Η'λθε πρώτη ἡ Θίσβη· καὶ ἐπειδὴ εἶδεν ἐκεῖ Λέαιναν, ἐφοβήθη καὶ ἐν ᾧ ἔφευγεν, ἔπεσε τὸ σκέπασμα τῆς κεφαλῆς της· ἡ Λέαινα τὸ κατέσχισε, καὶ τὸ αἱμάτωσεν, ἀφοῦ ἦλθεν ὁ Πύραμος, καὶ εἶδε τὸ σκέπασμα, ἐνόμισεν, ὅτι ἐφαγώθη ἡ Θίσβη· ὅθεν ἐφονεύθη ἀφ' ἑαυτοῦ· ἐγύρισεν ὀπίσω ἡ Θίσβη, καὶ βλέπουσα τὸν Πύραμον ψυχομαχοῦντα, ἐφονεύθη μὲ τὸ σπαθίον του.

Φιλήμων καὶ Βαυκίς.

Η'τον ἀνδρόγυνον ἐνάρετον καὶ πτωχὸν, καὶ οἱ δύο γέροντες. Ο' Ζεὺς μὲ μορφὴν ἀνθρώπου, συνωδευμένος ἀπὸ τὸν Ε'ρμῆν, ἠθέλησε νὰ περιέλθῃ τὴν Φρυγίαν. Μόνοι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ τόπου οἱ δύο οὗτοι ἐδέχθησαν τούτους τοὺς ξένους. Ο' Ζεὺς τοὺς ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν· ἀφοῦ ἔφθασαν, εἶδαν καταποντισμένον τὸ χωρίον των, παρεκτὸς τῆς μικρᾶς των καλύβης, ἡ ὁποία μετεβλήθη εἰς ναόν· ὁ Ζεὺς εἶπεν εἰς τούτους τοὺς δύο, νὰ ζητήσωσιν ὅ, τι θέλουν· ἐζήτησαν λοιπὸν νὰ ἦναι Ι'ερεῖς ἐκείνου τοῦ ναοῦ, καὶ νὰ μὴν ἀποθάνῃ ὁ εἷς, χωρὶς τὸν ἄλλον· ὅταν ἔφθασαν εἰς γῆρας βαθύ, ἡ Βαυκὶς μετεβλήθη εἰς Φίλυραν (φλαμουριὰν) καὶ ὁ Φιλήμων εἰς Βελανιδίαν.

Φιλομήλα καὶ Πρόκνη.

Η'σαν θυγατέρες τοῦ Πανδίωνος, βασιλέως τῶν Α'θηνῶν· ἡ Πρόκνη ἔλαβε τὸν Τηρέα βασιλέα

τῆς Θρᾴκης. Μετὰ πέντε χρόνους, αὐτὴ ἐπεθύμησε νὰ ἴδῃ τὴν ἀδελφήν της Φιλομήλαν. Υ'πῆγε λοιπὸν ὁ Τηρεὺς εἰς τὰς Α'θήνας, διὰ νὰ φέρῃ τὴν Φιλομήλαν· εἰς τὸν δρόμον τὴν ἠγάπησε, καὶ τὴν ἐβίασε. Τέλος, τὴν ἔκοψε τὴν γλῶσσαν, καὶ τὴν ἀφῆκε κλεισμένην εἰς ἕνα φρούριον, καὶ εἶπεν εἰς τὴν Πρόκνην, ὅτι ἡ Φιλομήλα ἀπέθανεν εἰς τὸν δρόμον. Κλεισμένη εἰς τὸ φρούριον ἡ Φιλομήλα, ἐκέντησε πανίον, καὶ ἐφανέρωσε τὰ συμβάντα, καὶ τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο, καὶ τὸ ἔστειλεν εἰς τὴν ἀδελφήν της. Η' Πρόκνη ἔλαβε πολλὰς γυναῖκας εἰς συνοδίαν της, ἐνδυμένας βακχικὰ, εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Διονύσου, καὶ ὑπῆγε νὰ εὕρῃ τὴν ἀδελφήν της. Ι'δοῦσα τὴν κατάστασιν, ἐθυμώθη τόσον, ὥστε ἐφόνευσε τὸν Ι'τυν, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἀπὸ τὸν Τηρέα, καὶ ἔβαλε τὰ μέλη του ἔμπροσθεν τοῦ πατρός του, διὰ νὰ τὰ φάγῃ, καὶ ἡ Φιλομήλα ἐφάνη εἰς τὸ τέλος, καὶ ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδίου. Ο' Τηρεὺς θυμωθεὶς, τὰς ἐκυνήγησε μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας. ἀλλ' ὁ Ζεὺς μετεμόρφωσε τὴν Πρόκνην εἰς χελιδόνα, τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα, τὸν Τηρέα εἰς ἔποπα (ἀγριοπετεινὸν) καὶ τὸν Ι'τυν εἰς φασιανόν.

ΜΑΘΗΜΑ Δ'.

Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ Παντός.

Πρόβλημα δ'. Νὰ εὕρωμεν εἰς ποῖον σημεῖον τοῦ ζωδιακοῦ, εἰς τὴν δεῖνα ἡμέραν, παρ. χά. εἰς τὰς 28 τοῦ Αὐγούστου εὑρίσκεται ὁ Ἥλιος — Λύσις. Λ'φοῦ στήσωμεν τὴν σφαῖραν, ὡς εἴπάμεν, ἂς ζητήσωμεν ταύτην τὴν ἡμέραν ἐπάνω εἰς τὸν ὁρίζοντα τῆς σφαίρας, καὶ εἶναι ἡ εἰκοστὴ πέμπτη μοῖρα τοῦ λέοντος· εὑρίσκομεν ἔπειτα ταύτην τὴν μοῖραν εἰς τὸν ζωδιακὸν τῆς σφαίρας, καὶ εἶναι ἐκεῖ ὁ ἥλιος ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Πρόβλημα ε'. Νὰ γνωρίσωμεν εἰς ἕνα τόπον εἰς τὴν δεῖνα ἡμέραν, πότε ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ πότε δύνει. παρ. χά. εἰς τοὺς Παρισίους, τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Μαΐου. — Λύσις. Υ'ψόνομεν τὸν πόλον κατὰ τὸ πλάτος, καὶ εὑρίσκομεν τὸν τόπον τοῦ ἡλίου, ὅστις εἶναι ἡ εἰκοστὴ τετάρτη μοῖρα τοῦ ταύρου. Βάλλομεν τοὺς Παρισίους ὑποκάτω εἰς τὸν μεσημβρινὸν τῆς σφαίρας, καὶ τὸν ὡροδείκτην ἐπάνω εἰς τὴν ἄνω δωδεκάτην ὥραν, ἤγουν εἰς τὸ μεσημέριον. Στρέφομεν τὴν σφαῖραν πρὸς ἀνατολάς, ἕως ἡ εἰκοστὴ τετάρτη μοῖρα τοῦ ταύρου ἡ εἰς τὸν ζωδιακὸν νὰ ἐγγίσῃ τὸν ὁρίζοντα· βλέπομεν τὸν ὡροδείκτην, καὶ ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου εἶναι εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας καὶ μισὴν μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Στρέφομεν τὴν σφαῖραν πρὸς δυσμάς, ἕως ἡ αὐτὴ μοῖρα νὰ ἐγγίσῃ τὸν δυτικὸν ὁρίζοντα, καὶ ὁ ὡροδείκτης θέλει δείξει τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὰς ἑπτὰ καὶ μισὴν μετὰ τὸ μεσημέριον.

Πρόβλημα ς'. Νὰ εὕρωμεν τὴν μεγαλητέραν ἡμέραν εἰς τὸν δεῖνα τόπον, παρ. χά. εἰς τοὺς Παρισίους — Λύσις. Υ'ψόνομεν τὸν πόλον, καὶ φέρομεν τὴν πρώτην μοῖραν τοῦ καρκίνου (διότι τότε εἶναι ἡ μεγαλητέρα ἡμέρα) τοῦ εἰς τὸν ζωδιακὸν ὑποκάτω εἰς τὸν μεσημβρινὸν τῆς σφαίρας, καὶ τὸν ὡροδείκτην εἰς τὰς δώδεκα ὥρας. Στρέφομεν τὴν σφαῖραν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμάς, καὶ βλέπομεν, πότε ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ πότε δύνει· καὶ ἐκ τούτου καταλαμβάνομεν τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας.

Μὲ τοῦτο τὸ πρόβλημα εὑρίσκομεν καὶ εἰς ποῖον κλίμα εὑρίσκεται ὁ τόπος ἐκεῖνος. Τὰ κλίματα ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν, καὶ προχωροῦν· καὶ ἡ διαφορά των εἶναι μισὴ ὥρα· τὸ ἐξέχον λοιπὸν ἀπὸ δώδεκα ὥρας φανερόνει τὸ κλίμα· παρ. χά. ἐὰν ἡ μεγαλητέρα ἦναι δέκα ἓξ ὡρῶν, ὁ τόπος ἐκεῖνος εἶναι εἰς τὸ ὄγδοον κλίμα.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Ἔντομα.

Λέγονται μ' ἕνα ὄνομα ἔντομα, μικρὰ τινὰ ζῶα σύνθετα ἀπὸ κρίκους, ἢ κοψίματα, τῶν ὁποίων ἡ κεφαλὴ ἔχει κινητὰ κέρατα, μερικὰ ἔχουν καὶ πτερὰ, ὅσα μάλιστα μεταμορφόνονται· τὸ σῶμα των γέμει ἀπὸ τρύπας, αἱ ὁποῖαι λέγονται στίγματα, καὶ ἀπὸ αὐτὰς ἀναπνέουσι. Τὰ ἔντομα ἔχουν καθαρωτέραν τὴν ὅρασιν παρὰ τὰ μεγάλα ζῶα· διότι μερικὰ ἔχουν ἀναριθμητα ὀμμάτια διαφόρων εἰδῶν καὶ σχημάτων. Ὁ Λευενοέκιος

ἐμέτρησε τρεῖς χιλιάδας ἑκατὸν ὀγδοήντα εἰς τὸν ἕνα κερατοειδῆ χιτῶνα τοῦ καινθάρου, καὶ ὀκτὼ χιλιάδας εἰς κάθε χιτῶνα τῆς μυίας. Ὁ Ὀόκ εὗρηκε δεκατέσσαρες χιλιάδας εἰς τὰ δύο ὀμμάτια τῆς ἀγριομελίσσης· καὶ ὁ ῥηθεὶς Λευενοέκιος ἓξ χιλ. διακόσια εἴκοσι ἓξ εἰς τὰ δύο ὀμμάτια ἑνὸς πτεροτοῦ σκώληκος τῆς μετάξης. Τὰ ἔντομα ἔχουν κάποιαν φωνὴν, καθὼς ὁ Τέττιξ (ὁ τζίντζηρας), ὁ κώνωψ, ἡ μυῖα, ἡ ἀκρὶς, καὶ ἄλλα· ὅθεν πρέπει νὰ ἔχωσι καὶ ἀκοήν. Ὅταν θέλουν νὰ γεννήσωσι, σφίγγουν τοὺς κρίκους των, καὶ τὸ αὐγὸν πίπτει ἀπὸ κρῖκον εἰς κρῖκον, καὶ τέλος, τὸ ἀποθέτουσιν εἰς μέρος, ὅπου ἠμποροῦν τὰ βρέφη νὰ εὕρωσι τροφήν· ὅσα γεννῶσιν εἰς δένδρα, διαλέγουσι τὸ ἀνάλογον εἰς τροφὴν μέρος, ἤγουν ἄλλα τοὺς κλάδους, ἄλλα τὰ φύλλα καὶ ἄλλα τὰ ἄνθη. Τὰ φύλλα μερικῶν φυτῶν, ὅταν ῥιφθῶσιν ἐπάνω των τὰ αὐγά, ὑψόνονται, καὶ περιμαζεύονται εἰς σχῆμα καρυδίου, διὰ νὰ κατοικήσῃ τὸ βρέφος μὲ ἀνάπαυσιν· καὶ τοῦ παραμικροῦ ζώου ἔχει τὴν φροντίδα ἡ καλὴ μήτης, ἡ Πρόνοια. Ὁ Μύρμηξ ἀποθέτει τὰ αὐγά του εἰς τὸν ἥλιον. Οὕτως ὁ Δημιουργὸς ἔδωκεν εἰς κάθε ζωντανὸν Ὃν κάποιαν φρόνησιν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν Λύτοματισμὸν, διὰ νὰ φυλάττεται τὸ εἶδος.

Πολλὰ ἔντομα μεταμορφόνονται, παρ. χάρ, ὅταν τῆς χρυσαλίδος τὸ αὐγὸν ἀποτεθῇ ἐπάνω εἰς τὸ φύλλον τῆς κράμβης, μετ' ὀλίγον γεννᾶται ἡ κάμπη μὲ δέκα ἓξ πόδας, καὶ μὲ ὀδόντας, καὶ κατατρώγει τὰ φύλλα. Καὶ μετὰ ταῦτα μεταβάλλεται εἰς χρυσαλίδας χωρὶς πόδας. Καὶ τέλος,

εἰς τέλειον ζῶον, ἤγουν γίνεται χρυσαλὶς μὲ διάφορα χρώματα, μ' ἓξ πόδας, καὶ μὲ πτερά.

Τὰ ἔντομα κατατρώγονται συναλλήλως, καὶ ἀφανίζονται· ὅταν χάσουν τὸ πτερὸν, ἢ τὸ κέντρον, ἀῤῥωστοῦν, καὶ ἀποθνήσκουν. Μεταχειρίζονται πανουργίας, διὰ νὰ φυλάττωνται ἀπὸ τὸν ἐχθρόν. Ἡ χελώνη ἡ λεγομένη πρασίνη (εἶδος καινθάρου) καὶ τὸ χρυσόμηλον, περιπατοῦσι μὲ ὑπόκρισιν, σκεπασμένα μὲ τὴν κόπρον των, διὰ νὰ μὴ γνωρίζωνται ἀπὸ τὰ πτηνά. Μερικοὶ τέττιγες κρύπτονται ὑποκάτω εἰς τὸν ἴδιόν των ἀφρόν· ὁ λεοντομύρμηξ κατοικεῖ εἰς τὴν ἄμμον· ζῇ, χωρὶς νὰ πίῃ, εὐχαριστεῖται εἰς ὀλίγην τροφήν· κρύπτεται εἰς τὴν γῆν, φοβούμενος τὰ πουλία, καὶ κάθεται εἰς τὴν μέσην ἑνὸς λάκκου, τὸν ὁποῖον αὐτὸς κατασκευάζει μὲ τέχνην καὶ πονηρίαν· οἱ μύρμηκες περνῶντες ἐκεῖθεν, πίπτουσιν εἰς τὴν τρύπαν, καὶ γίνονται τροφή του. Ὁ σκώληξ Λ'φὶς, ὅστις ἀφανίζει τὰ φυτὰ, τρώγεται ἀπὸ μερικὰς μυίας· ταύτας τὰς μυίας ἀφανίζει ἡ βωδόμυια, καὶ τὴν βωδόμυιαν ἄλλα ἔντομα τὴν κατατρώγουσι, καὶ ταῦτα τρώγονται ἀπὸ τὴν ἀράχνην· οὕτως οἰκονόμησεν ἡ Πρόνοια, νὰ τρέφωνται τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο· καὶ ἂς μὴ λέγωμεν, εἰς τί χρειάζονται αἱ μυῖαι καὶ οἱ σκώληκες; ἡ σπουδὴ τῆς Φύσεως μᾶς δείχνει, εἰς τὶ χρειάζονται.

Λ'ν καὶ ἦναι βλαβερὰ μερικὰ ἔντομα, ἄλλα ὅμως εἰς ἡμᾶς εἶναι ὠφέλιμα, καὶ τοιαῦται εἶναι αἱ Κάνθαρίδες· τῶν μεγάλων μυιῶν τὰ βρέφη κατατρώγουν ὅλην τὴν σῆψιν, καὶ καθαρίζουν τὸν τόπον. Οἱ Κάνθαροι τὸ καλοκαίριον σηκόνουν τὰ

ὑγρὰ καὶ εἰς τὴν Φυτείαν ἄχρηστα μέρη τῆς κόπρου τῶν ζώων κ. τ. λ.

Ἀκολουθία τῆς θεωρίας τῆς φύσεως.

Ὅταν ἐπαναλαμβάνωνται αἱ ἁρμονίαι, προξενοῦσι τὰς συμφωνίας· καὶ διὰ τοῦτο αὐξάνουσι τὰς ἡδονάς μας, ἐπειδὴ τὰς πολυπλασιάζουν, καὶ μᾶς κάμνουν νὰ βλέπωμεν, ὅτι ἡ αὐτὴ Πρόνοια ὀγρυπνεῖ εἰς ὅλα τῆς Φύσεως τὰ σχέδια, παραστένουσα εἰς ἡμᾶς παρομοίας ἁρμονίας· ὅθεν μᾶς εὐφραίνουσιν αἱ συμφωνίαι· διότι προξενοῦσιν εἰς ἡμᾶς αἰσθήματα τοῦ ἀπείρου Θεοῦ.

Τὰ σύννεφα τοῦ ὁρίζοντος ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν μιμοῦνται μορφὰς βουνῶν καὶ γῆς, ὥστε οἱ ἐμπειρότεροι ναῦται ἀπατῶνται· τὰ νερὰ ἀνταναklῶσι τὸν οὐρανόν, τοὺς λόφους καὶ τὰ δάση· ἡ ἠχὼ ἀνταναklᾷ τοῦ νεροῦ τὸ μουρμούρισμα· τί ὡραῖον θέαμα, ἐν ᾧ βλέπει τὶς τὴν ἀντανάκλασιν τῶν βράχων εἰς τὴν θάλασσαν, ν' ἀκούῃ ὀπίσω τῶν ἄλλων κυμάτων μουρμούρισμα· αὕτη εἶναι διπλῆ συμφωνία.

Αἱ ὡραιότεραι ἁρμονίαι εἶναι, ὅσαι πλειότερον ἀνταναklῶνται, καθὼς τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον πολλάκις ἀνταναklᾶται καὶ θλᾶται, καὶ προξενεῖ τόσα χρώματα. Εἰς τὰ φυτὰ αἱ βοτάναι εἶναι πλειοτέρων εἰδῶν, καὶ ἀπὸ αὐτὰς τρέφονται τετράποδα, καὶ ἀναρίθμητα πτηνὰ καὶ ἔντομα. Κάθε ζῶον εἶναι σχεδὸν διπλοῦν· ἔχει δύο ὀμμάτια, δύο αὐτία κ. τ. λ. Εἶναι προμήθεια τῆς θείας προνοίας, ὥστε, ἂν τὸ ζῶον χάσῃ ἕνα μέλος, νὰ μείνῃ τὸ ἄλλο· καὶ τὸ ζῶον μὲ τὰ διπλᾶ του μέλη κατορθόνει πλειότερα, παρὰ μὲ τὸ ἕνα.

Ἐὰν παρατηρήσωμεν τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν, βλέπομεν ἀντιθέσεις· διότι τὸ ἓν ἡμισφαίριον εἶναι ξηρά, καὶ τὸ ἄλλο θάλασσα· ὅταν εἰς τὸ ἓν ἦναι χειμών, εἰς τὸ ἄλλο εἶναι καλοκαίριον κ. τ. λ. ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν· καιρὸν ἐκπληττόμεθα, βλέποντες καὶ συμφωνίας· τὰ μέρη τῆς σφαίρας μας ἐπαναλαμβάνονται· ἂν τὴν παρατηρήσωμεν ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμάς, βλέπομεν, ὅτι εἶναι μοιρασμένη εἰς δύο ὅμοια μέρη, εἰς τὸν παλαιὸν καὶ εἰς τὸν νέον κόσμον. Κάθε μέρος τοῦ ἑνὸς ἡμισφαιρίου συμφωνεῖ μὲ μέρος τοῦ ἄλλου· θάλασσα μὲ θάλασσαν, νῆσος μὲ νῆσον· κ. τ. λ. Ἡ νέα Ζέμβλα μὲ τὴν Γροενλανδίαν, ἡ Βαλτικὴ μὲ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Χυδσὼν κ. τ. λ.

Βλέπομεν ἀληθινὰ, καὶ μεγάλας διαφορὰς· καθὼς, ὅτι ὁ παλαιὸς κόσμος ἔχει πλειότερον μάκρος ἀπὸ ἀνατολὰς εἰς δυσμάς, ὁ δὲ νέος, ἀπὸ ἄρκτον εἰς μεσημβρίαν· ταύτας τὰς διαφορὰς τὰς ἔκαμεν ὁ σοφὸς ἀρχιτέκτων, διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους ἀγνοοῦμεν· ἴσως, διὰ νὰ βοηθῶνται συναλλήλως οἱ δύο κόσμοι· διότι, ἂν ἦτον μόνος ὁ παλαιὸς κόσμος, μὲ μόνην τὴν μεσημβρινὴν θάλασσαν, ἐπειδὴ ἐταχύνετο παρὰ πολὺ ἡ ταύτης κίνησις ὑποκάτω εἰς τὸν ἰσημερινὸν, ἐξ αἰτίας τῶν τακτικῶν ἀνέμων τῆς ἀνατολῆς, ἀφοῦ ἔκαμνε τὴν κυκλοφορίαν τῆς κατακεκαυμένης ζώνης, ἤθελε προσκρούσει σφοδρότατα εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰαπωνίας· τώρα ὅμως τὰ μεγάλα κύματα τῆς μεγάλης ἀνατολικῆς ζοῆς ἐμποδίζονται ὁπωσοῦν ἀπὸ τὰς νήσους Μολούκας, Φιλιππίνας κ. τ. λ.

*

Καὶ δι ἄλλο αἴτιον εἶναι ἀναγκαῖος ὁ χωρι-σμὸς τῶν δύο κόσμων· διότι, ἂν δὲν ἦτον τὸ αὐλά-κιον τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, οἱ ἀνατολικοὶ πο-ταμοὶ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ὅλοι οἱ δυτικοὶ τῆς Εὐ-ρώπης ἠθελαν ξηρανθῆ· καὶ ὁ ἥλιος φωτίζων τὸ πρὸς τὸ μέρος μας γήϊνον ἡμισφαίριον, ἤθελε τὸ κατακαύσει.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλέξανδρος.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐκ νεαρᾶς του ἡλι-κίας ἔδειχνεν, ὁποῖος ἔμελλε νὰ φανῇ. Ὅταν ἐμά-θανε καμμίαν νίκην του πατρὸς, ἐφαίνετο λυπημένος, καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς συντρόφους του νέους· „ὁ πα-τὴρ δὲν ἀφίνει εἰς ἐμὲ τίποτε, διὰ νὰ κάμω καὶ ἐγὼ“ Ἐθαύμαζε τὸν στίχον τοῦ Ὁμήρου, ὅστις ἔλεγε διὰ τὸν Ἀγαμέμνονα, ὅτι ἦτον ἀγαθὸς βα-σιλεὺς, καὶ κραταιὸς αἰχμητὴς. Ἔφεραν εἰς τὸν Φί-λιππον ἕν ἄλογον, τοῦ ὁποίου ἡ κεφαλὴ εἶχεν ὁπωσ-οῦν σχῆμα τῆς κεφαλῆς τοῦ βωδίου, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὠνόμαζαν Βουκεφάλαν, μόνος ὁ Ἀλέξαν-δρος ἠμπόρεσε νὰ τὸ δαμάσῃ· ὅθεν τὸν εἶπεν ὁ πατὴρ „Ζήτησε ἄλλο βασίλειον· διότι ἡ Μακεδονία δὲν σε χωρεῖ“ Δέκα ἔξ χρόνων ἦτον, ὅταν ἐκυβέρ-νησε τὸ βασίλειον εἰς τὴν ἀπουσίαν τοῦ πατρὸς, καὶ εἰς τὴν μάχην τῆς Χαιρωνείας ἔδειξε τὴν ἀξιό-τητά του. Εἰς ἡλικίαν εἴκοσι χρόνων ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας· ὁ Δημοσθένης, ὅστις δὲν εἶχε φρόνησιν ἴσην μὲ τὸν ζῆλον του, τὸν ὠνόμαζε

παιδάριον· ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος εἶπεν, ὅτι εἰς τὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν θέλω δείξει εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶ-μαι ἀνήρ. Ἐνίκησε πρῶτον τοὺς Θηβαίους, καὶ ἐκυ-ρίευσε τὴν πόλιν των· καὶ διὰ νὰ φοβίσῃ τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας, ἐπώλησεν εἰς δημοπρασίαν πε-ρίπου τριάντα χιλιάδας κατοίκων· μόνους τοὺς ἀπογόνους τοῦ Πινδάρου ἐτίμησε, τοὺς ἱερεῖς, καὶ τοὺς ὅσοι ἐφιλοξένησαν τοὺς Μακεδόνας. Ἐκρή-μνισεν ἔπειτα τὴν πόλιν, καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες φο-βηθέντες, ὑπετάχθησαν· ἠθέλησεν ἔπειτα νὰ ὑπάγῃ ἐναντίον τῶν Περσῶν. Ὑπῆγεν εἰς τοὺς Δελ-φοὺς, ἀλλ' ἡ ἱέρεια δὲν ἤθελε νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν ναὸν· ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἐπίασεν ἀπὸ τὸν βραχίονα, καὶ τὴν ἔσυρεν „ὦ παῖ! ἐφώναξεν ἡ ἱέρεια, κα-νεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ σε ἐναντιωθῇ“ τότε εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, „μὲ φθάνει αὐτὸς ὁ χρησμός.“

Εἰς τὴν Κόρινθον ψηφισθεὶς στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἀφοῦ ἐτίμησε τὸν τάφον τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὴν Τρωάδα, ὑπῆγε νὰ περάσῃ τὸν Γρανικὸν, ὅπου τὸν ἐπρόσμενεν ὁ ἐχθρὸς μὲ ἀναρίθμητον στράτευμα· ὁ ποταμὸς ἦτον βαθὺς, καὶ ἡ ἀντικρὺ ὄχθη κρημνώδης. Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέρασε πρῶτος, καὶ ἐν ᾧ ὁ ἀδελ-φὸς τοῦ Δαρείου ἦτον ἕτοιμος νὰ τὸν κτυπήσῃ εἰς θάνατον, ἐπρόφθασεν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ οἱ Πέρσαι νικηθέντες ἔφυγαν.

Γόρδιος ἦτον ὁ πατὴρ τοῦ Μίδου βασιλέως τῆς Φρυγίας· εἰς τὸ μακρὺ ξύλον τῆς ἁμάξης του ἦτον ἕνας δεσμὸς (κόμπος), καὶ ἦτον παλαιὰ πα-ράδοσις, ὅτι ὅποιος τὸν λύσει, θέλει ἐξουσιάσει τὴν Ἀσίαν· μὴ δυνάμενος ὁ Ἀλέξανδρος νὰ τὸν λύσῃ,

τὸν ἔκοψε μὲ τὸ σπαθίον, καὶ εἶπεν „Ἰδοὺ τὸν ἔκοψα“ ἐλθὼν εἰς τὴν Σιδῶνα, καὶ διώξας τὸν ἐκεῖ βασιλέα, ἐζήτει νὰ καταστήσῃ ἄλλον· τὸν εἶπαν, ὅτι ζῇ ἕνας πάμπτωχος γέρων ἀπὸ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν· τοῦτον ἐδιόρισε βασιλέα. Ὅταν παρεστάθη ἔμπροσθέν του, τὸν ἠρώτησεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἦ πῶς ὑποφέρει τὴν πτωχείαν; καὶ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, εἴθε καὶ οὕτω νὰ ὑποφέρω τὴν βασιλείαν! Δὲν εἶχα τίποτε, ὅμως τίποτε δὲν μ' ἔλειπεν.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία.

70'. Οὐεσπεσιανὸς ἐκυβέρνησε κάλλιστα τὸ βασίλειον· ἐβασίλευσε δέκα χρόνους, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑξήντα ἐννέα.

79'. Τῖτος ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη· ὅστις, διὰ τὴν πολλήν του ἀγαθότητα, ὠνομάσθη „Εὐφροσύνη τῶν ὑπηκόων“· ἐβασίλευσε δύο χρόνους, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα χρόνων.

81'. Τὸν διεδέχθη Δομιτιανὸς ὁ ἀδελφός του· εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτον φιλάνθρωπος καὶ εὐεργετικός· ὕστερον ὅμως ἔγινε σκληρός· ἐφονεύθη ἀπὸ ἕνα ἀπελεύθερον τῆς γυναικός του εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα τεσσάρων χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσε δέκα πέντε· οὗτος εἶναι ὁ τελευταῖος τῶν ὀνομαζομένων Καισάρων.

96'. Τὸν Δομιτιανὸν διαδέχεται ὁ Νέρουας· πρῶτος αὐτοκράτωρ Ἰταλὸς, ἤγουν ὄχι Ῥωμαῖος·

ἦτον καλὸς ἄνθρωπος, ὅμως πολλὰ μαλακὸς· υἱοθέτησε τὸν Τραϊανόν, καὶ ἀπέθανεν ὑπέργηρος, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ὑπὲρ τὸν ἕνα χρόνον.

98'. Τοῦτον διεδέχθη ὁ Τραϊανὸς, κάλλιστος βασιλεύς. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑξήντα τεσσάρων, ἀφοῦ ἐβασίλευσε δέκα ἐννέα χρόνους, καὶ ἕξ μῆνας.

117'. Ὁ Ἀδριανὸς ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον μὲ τὴν βοήθειαν τῆς γυναικὸς τοῦ Τραϊανοῦ· ἔκαμε πολλὰ καλὰ εἰς τὸν λαόν του, ἐσυγχώρησε τοὺς ἐχθρούς του, καὶ πρῶτος ἀπὸ τοὺς αὐτοκράτορας ἀφῆκε τὰ γένεια. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 72 χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν εἴκοσι ἕνα.

138'. Ἀντωνῖνος βασιλεύει ὁ ἐπωνομασθεὶς Εὐσεβὴς διὰ τὰς ἐναρέτους πράξεις του· ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 73 χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν 28.

ΜΑΘΗΜΑ Η'.

Περὶ τῆς σφαίρας τοῦ παντός.

Πρόβλημα ζ'. Νὰ εὕρωμεν τὸ μεσημβρινὸν ὕψος τοῦ ἡλίου εἰς τὰς ἰσημερίας, εἰς τὰ ἡλιοστάσια καὶ εἰς κάθε ἡμέραν. Λύσις. Στένομεν τὴν σφαῖραν, κατὰ τὴν θέσιν τοῦ τόπου, παρ' ὃν χάριν τῶν Παρισίων, τῶν ὁποίων τὸ πλάτος εἶναι τεσσαράκοντα ἐννέα μοιρῶν· ἀπὸ τὸ κατὰ κορυφὴν σημεῖον ἕως εἰς τὸν ὁρίζοντα πρὸς μεσημβρίαν εἶναι ἐννενῆντα μοῖραι. Ἐὰν λοιπὸν ἀφαιρέσωμεν

49′. ἤγουν τὸ διάστημα ἀπὸ τὸ ξηθὲν σημεῖον ἕως εἰς τὸν ἰσημερινόν, μένουσι μοῖραι 41′. καὶ τόσον εἶναι τὸ ὕψος τοῦ ἡλίου εἰς τὰς ἰσημερίας· διότι ὁ ἥλιος τότε εὑρίσκεται εἰς τὸν ἰσημερινόν.

Τὴν ἡμέραν τοῦ Θερινοῦ ἡλιοστασίου, ὁ ἥλιος δὶ ἡμᾶς εὑρίσκεται εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, ἤγουν μακρὰν ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν μοίρας 23 καὶ μισήν· ταύτας ἂν προσθέσωμεν εἰς τὰς τεσσαράκοντα μίαν, θέλει εἶσθαι τὸ μεσημβρινὸν ὕψος τοῦ ἡλίου εἰς τὸ τοῦ θέρους ἡλιοστάσιον μοιρῶν ἑξήντα τέσσάρων καὶ μισῆς. Διὰ δὲ τὸ τοῦ χειμῶνος ἡλιοστάσιον, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ Λιγοκέρωτος, μοίρας εἴκοσι τρεῖς καὶ μισήν· ταύτας ἀφαιροῦμεν ἀπὸ σαράντα μίαν, καὶ μένουσι μοῖραι δέκα ἑπτὰ καὶ μισή, διὰ τὸ μεσημβρινὸν ὕψος τοῦ ἡλίου εἰς τὴν χειμερινὴν τροπήν.

Διὰ νὰ εὑρίσκωμεν καθημέραν τὸ μεσημβρινὸν ὕψος τοῦ ἡλίου, εὑρίσκομεν εἰς τὴν ἐκλειπτικὴν τὸν τόπον τοῦ ἡλίου δὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν· καὶ τὸν φέρομεν ὑποκάτω εἰς τὸν μεσημβρινὸν, καὶ βλέπομεν, πόσας μοίρας ἀπέχει ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν, καὶ ταύτας προσθέτομεν εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἰσημερινοῦ, ἐὰν ἀπέχῃ ἀπὸ τὰ ἀρκτικὰ σημεῖα· εἰδὲ ἀπέχει ἀπὸ τὰ μεσημβρινά, ἀφαιροῦμεν, καὶ ἔχομεν τὸ μεσημβρινὸν ὕψος δὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Περὶ Μετεώρων.

Ὁ ἥλιος μὲ τὴν θερμότητά του ἀραιόνει μέρη νεροῦ. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ γίνονται ἐλαφρότερα

ἀπὸ τὸν ἀέρα, σηκόνονται ὑψηλὰ, καὶ αὕτη λέγεται ἐξάτμισις· ἀφοῦ ὑψωθῶσιν οἱ ἀτμοὶ, συνάζονται ἔπειτα, καὶ κρύπτουσιν ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά μας τὸν ἥλιον, καὶ τότε λέγονται Σύννεφα. Πολλάκις ὁ ἄνεμος σπρώχνει τοὺς ἀτμοὺς τόσον ὀγλήγορα, ὥστε εἰς μίαν ὥραν τρέχουσιν ὀγδοήντα μίλλια. Εἰς τὰ βουνὰ φαίνονται τὰ σύννεφα, ὅταν συστένωνται, ὡς νὰ καπνίζεται τὸ βουνόν· ἄλλα σύννεφα στέκονται ὑψηλὰ, καὶ ἄλλα χαμηλὰ, κατὰ τὸ βάρος των, καὶ κατὰ τὴν πυκνότητα τῆς ἀτμοσφαίρας· ὅταν πίπτῃ χάλαζα, τὰ σύννεφα εἶναι ὑψηλὰ μίαν λεύγην· τὰ δάση σύρουν τὰ σύννεφα· διότι ἐκεῖ συνάζονται.

Ὅταν οἱ ἀτμοὶ, διὰ καμμίαν αἰτίαν, χάσωσι πολὺ θερμογόνον, πυκνόνονται, καὶ μεταβάλλονται εἰς νερόν, καθὼς ἦτον καὶ πρότερον. Καὶ ἐπειδὴ αἱ σταλαγματίαι γίνονται βαρύτεραι ἀπὸ τὸν ἀέρα, πίπτουσιν εἰς τὴν γῆν· ἡ ξαγδαία βροχὴ πίπτει ἀπὸ πολὺ ὕψος. Καὶ ὅσον καταβαίνει, γίνεται πλέον χονδρή. Ἐπειδὴ ἑνόνονται πολλαὶ σταλαγματίαι ὁμοῦ· μὲ τοιαύτην βροχὴν εἶναι πάντοτε καὶ σφοδρὸς ἄνεμος, ὅστις ἐμποδίζει τὴν ταχεῖαν πτῶσιν τῶν ξανίδων. Εἰς τὸ Μεξικὸν, καὶ εἰς τὴν Νιγριτίαν τῆς Ἀφρικῆς πίπτουσιν ἑνὸς δακτύλου σταλαγματίαι, καὶ μακρὰν ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην.

Φυσική Ἱστορία

Μέλισσα.

Ἡ κοινὴ μέλισσα ἔχει τέσσαρα πτερὰ, ζῇ εἰς κοινωνίαν, καὶ κοπιάζει διὰ τὸ κοινὸν καλόν. Εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος εὑρίσκονται τριῶν εἰδῶν μέλισσαι· ὁ πλειότερος τούτων ἀριθμὸς εἶναι τῶν ἐργατικῶν, αἱ ὁποῖαι συνάζουν τὸ μέλι καὶ τὸ κηρίον, καὶ εἶναι οὐδέτεραι· αἱ δεύτεραι καὶ μικρότερος ἀριθμὸς, καὶ ὄχι ὀλιγώτερον ὠφέλιμος, εἶναι τῶν ἀρσενικῶν, διωρισμένων διὰ τὴν τεκνογονίαν· ἡ τρίτη καὶ ὀλιγάριθμος τάξις εἶναι τῶν θηλυκῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι βασίλισσαι μητέρες. Αἱ ἀρσενικαὶ εἶναι μακρήτεραι ἀπὸ τὰς ἐργατικάς, καὶ ἀκόμη μακρήτερα εἶναι αἱ μητέρες, καὶ διαφορετικαὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας.

Εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μελίσσης εὑρίσκονται α'. τὰ ἔντερα, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουσιν εἰς τὴν χώνευσιν. β'. Τὸ ἀγγεῖον τοῦ μέλιτος, τὸ ὁποῖον συνάζει ἀπὸ τὰ ἄνθη, καὶ μέρος εἶναι διὰ τροφὴν τῶν μελισσῶν. γ'. Τὸ ἀγγεῖον τοῦ φαρμακίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον χύνεται μία σταλαγματία, ὅταν κεντήσῃ ἡ μέλισσα. δ'. Τὸ κεντρίον, τὸ ὁποῖον φαίνεται εἰς τὴν ἄκραν τῆς κοιλίας. Πολὺν πόνον καὶ φούσκωμα, πολλάκις καὶ θέρμην προξενεῖ τὸ κέντημα, καὶ ἡ μόνη θεραπεία εἶναι νὰ ἐκβάλλῃ παρευθὺς τὸ κεντρίον, καὶ νὰ πλύνῃ τὸ μέρος μὲ νερόν, διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ φαρμάκιον.

Εἰς τὸ Κηρίον εὑρίσκεται μόνη μία βασίλισσα, ἡ μόνη θηλυκή· καὶ διακόσιαι ἐνίοτε, καὶ

ἑπτακόσιαι ἀρσενικαὶ, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται κηφῆνες· καὶ δεκαπέντε, ἢ καὶ ἐπέκειναι χιλιάδες οὐδετέρων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐργατικαί. Εἶναι θαυμαστὴ ἡ κατασκευὴ τοῦ κηρίου· μὲ ἄκραν ἡδονὴν βλέπει τινὰς τὰς διὰ τὸ καλὸν ἐργασίας τῶν μελισσῶν· διότι καθεμία δὲν μένει ἀργή. Κατασκευάζουσι μὲ συμμετρίαν τὰ κελλία, ἄλλα διὰ τὰ αὐγὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μέλλει νὰ γεννηθῇ ἡ βασίλισσα, ἄλλα διὰ τὰ αὐγὰ τῶν ἀρσενικῶν, καὶ ἄλλα διὰ τὰ αὐγὰ τῶν οὐδετέρων.

Ὑπάγουσιν εἰς τὰ ἄνθη, καὶ περιφέρονται ὁλόγυρα εἰς τὰ στήματα, καὶ λαβοῦσαι σκόνιν, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ κηρίον, καὶ εὐθὺς ἔρχονται ἄλλαι, καὶ βάλλουσι ταύτην τὴν σκόνιν, ἥτις εἶναι τὸ κηρίον, εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς στομάχους των· (διότι ἔχουσι δύο, ἕνα διὰ τὸ μέλι, καὶ ἕνα διὰ τὸ κηρίον). Ὅσαι μέλισσαι εὑρίσκονται εἰς τὸ κηρίον, εἶναι μιᾶς μητρὸς τέκνα· καὶ διὰ τοῦτο ὅλαὶ εἶναι προσκολλημέναι εἰς αὐτήν· τὴν δουλεύουσι, τὴν ὑπακούουσι, τὴν ἀκολουθοῦν, ὅταν θέλῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ βασίλειόν της· καὶ τὴν χαϊδεύουσι μὲ τὴν προβοσκίδα. Ἂν ἀποθάνῃ ἡ μήτης, ἀφίνουσι τὸ ἔργον, καὶ ἀποθνήσκουσι τῆς πείνας.

Συνωδευμένη ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους της ἡ βασίλισσα, ἐμβάζει τὴν κεφαλὴν εἰς κάθε κελλίον, καὶ τὸ ἐπισκέπτεται· εἶτα ἐμβάζει καὶ τὰ ὀπίσθια, καὶ ἀφίνει ἐκεῖ ἕνα αὐγόν· γεννᾷ ἕως διακόσια αὐγὰ τὴν ἡμέραν· ἡ Φύσις βέβαια τὴν διδάσκει, ποῦ μέλλουν νὰ γεννηθῶσιν αἱ ἀρσενικαὶ, καὶ ποῦ ἡ βασίλισσα. Μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, γεννᾶται ἑνὰς σκώληξ, καὶ αἱ ἐργατικαὶ φροντί-

ζουσι καθημέραν διὰ τὴν τροφήν του. Μετὰ ἓξ ἡμέρας αὐξάνεται ὁ σκώληξ, καὶ αἱ ἐργατικαὶ καταλαμβάνουσιν, ὅτι δὲν χρειάζεται τροφήν· ὅθεν φράττουσι τὴν τρύπαν μὲ κηρίον, καὶ ἐκεῖ μεταμορφόνεται ὁ σκώληξ εἰς νύμφην· ὅταν γένῃ πολὺ πλῆθος μελισσῶν, κάμνουσιν ἀποικίαν, ἂν ἔχωσι βασίλισσαν.

Ἀφοῦ ἡ βασίλισσα γεννηθῇ, καὶ μεταμορφωθῇ εἰς νύμφην, μετὰ τέσσαρας, ἢ πέντε ἡμέρας, ἑτοιμάζεται νὰ γεννήσῃ τὰ αὐγά της· ὅθεν πολλαὶ μέλισσαι τὴν ἀκολουθοῦν εἰς τὴν ἀποικίαν. Ἐὰν ἰδιοποιηθῇς τὴν βασίλισσαν, ἐκέρδησες ὅλας τὰς μελίσσας· ἀφοῦ στερεωθῇ ἡ ἀποικία, αἱ μέλισσαι ἀφίνουν τὰς ἀρσενικάς, ἕως νὰ συλλάβῃ ἡ βασίλισσα, καὶ εἶτα τὰς φονεύουσιν ὡς ἀχρήστους εἰς τὸ ἑξῆς, καὶ ῥίπτουν τὰ πτώματά των ἔξω ἀπὸ τὸ κηρίον.

Ἀκολουθία τῆς θεωρίας τῆς φύσεως.

Ὅταν ἡ σειρὰ τῶν συμφωνιῶν προχωρῇ αὐξανομένη, ἢ ὀλιγοστευομένη, λέγεται πρόοδος. Παντοχοῦ ἡ πρόοδος προξενεῖ εἰς ἡμᾶς ἡδονήν· διότι γεννᾷ εἰς τὴν ψυχήν μας τὸ αἴσθημα τοῦ ἀπείρου. Καὶ ὅλα τὰ Φυσικὰ αἰσθήματα δὲν μᾶς ἐκπλήττουσιν, εἰμὶ διότι διεγείρουσιν εἰς ἡμᾶς νοερὸν αἴσθημα. Ὅταν τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ εἶναι βαλμένα ὁλόγυρα εἰς τοὺς κλάδους μὲ τὴν αὐτὴν τάξιν, μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι βαλμένοι οὗτοι ὁλόγυρα εἰς τὸ στέλεχος, εἶναι σύμφωνία. Ἀλλ' ἐὰν καὶ οἱ κλάδοι ἦναι βαλμένοι συναλλήλως ἐπάνω εἰς ὅμοια

ἐπίπεδα, τὰ ὁποῖα ὑψονόμενα μακρύνονται εἰς τὸ μέγεθος, καθὼς εἰς τὰ πυραμοειδῆ σχήματα τῆς ἐλάτης, τότε εἶναι πρόοδος· καὶ ἂν τὰ δένδρα ταῦτα ἦναι βαλμένα κατὰ σειρὰν τὰ ὁποῖα ἐλαττόνονται εἰς τὸ μέγεθος, διπλασιάζεται ἡ ἡδονή μας· διότι ἡ πρόοδος προχωρεῖ εἰς τὸ ἄπειρον.

Καὶ εἰς τὰ νομιζόμενα παραμικρὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ εὑρίσκομεν προόδους. Τὰ δροσιστικὰ ὀπωρικὰ γίνονται τὸ θέρος· τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὸν χειμῶνα, διὰ τὸ θρεπτικὸν ἀλεύρι, καὶ διὰ τὸ λάδι των, καθὼς τὰ κάστανα καὶ τὰ καρύδια, φυλάττονται εἰς πολλοὺς μῆνας τοῦ χρόνου· ἀλλ' ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν χρείαν τῶν ὁδοιπόρων, εὑρίσκονται εἰς κάθε καιρόν, καὶ εἰς κάθε εἶδος ὡριμώσεως. Εἰς τὰς Ἰνδίας τὰ δένδρα τοῦ κόκκου ἔχουσιν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν δώδεκα, ἢ δέκα πέντε κόκκους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι εἶναι εἰς τὴν θήκην των, ἄλλοι εἰς ἄνθη, ἄλλοι γέμουσιν ἀπὸ γάλα, καὶ ἄλλοι ὥριμοι διόλου· τὸ δένδρον τοῦτο, καὶ τὸ τῶν βανάνων, (ἢ σύκων τοῦ Ἀδάμ) καρποφορεῖ ὅλον τὸν χρόνον.

Τὸ ἀνθρώπινον σχῆμα, καὶ μάλιστα ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ πρόσωπον, ἔχει ὅλας τὰς γεωμετρικὰς ἀναλογίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας προέρχονται αἱ ἁρμονίαι. Ἡ θέα τοῦ ἀνθρώπου, τόσον ἐκπλήττει τὰ ἄλογα ζῶα, ὥστε εἰς αὐτὴν κυρίως πρέπει νὰ δώσωμεν τὴν ἐξουσίαν του ἐπάνω εἰς αὐτά· τὰ ἀδύνατα καταφεύγουσιν εἰς αὐτὸν, καὶ τὰ δυνατὰ τρέμουσιν ἔμπροσθεν εἰς αὐτόν. Ὁ κορυδαλὸς τρέχει εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ τὰ σαρκοφάγα ὄρνεα. Ἕνας διηγεῖται, ὅτι εἶδεν

ἐλάφιον, τὸ ὁποῖον κατεφυγεν εἰς τὴν προστασίαν τῶν χωρικῶν· διότι τὸ ἐκυνηγοῦσαν οἱ σκύλλοι· ὁ κρότος ὅμως τῶν τουφεκίων, καὶ ὁ παντοτεινὸς διωγμὸς φοβερίζει τὰ ζῶα, καὶ τὰ μακρύνει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον· οἱ πίθηκοι καὶ τὰ πουλία σιμόνουσι μὲ οἰκειότητα εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἰς τὰ δάση τῶν Ἰνδιῶν. Διηγεῖται ὁ ῥηθεὶς, ὅτι εἶδεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος τὰ παραθαλάσσια σκεπασμένα ἀπὸ θαλάσσια πουλία, τὰ ὁποῖα ἐκάθοντο ἐπάνω εἰς τὰ πλοιάρια, καὶ ὅτι ἕνας μεγάλος ἄγριος πελεκὰν ἔπαιζε μὲ ἕνα μεγάλον σκύλλον, τοῦ ὁποίου τὴν κεφαλὴν ἔχωνεν εἰς τὸ ἰδικόν του στόμα· τὰ βλαβερὰ ὅμως ζῶα φοβοῦνται τὴν ὄψιν τοῦ ἀνθρώπου· ὁ λέων τῆς Ἀφρικῆς φεύγει ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Ὁττεντότου, παραιτεῖ εἰς αὐτὸν τὴν κατοικίαν του, καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὰς ἐρήμους. Ἡ τερατώδης φάλαινα φεύγει, ὅταν ἰδῇ τὸ πλοιάριον τοῦ Λάπωνος. Ὅλα ταῦτα εἰς τὴν φύσιν ἀκολουθοῦσι διὰ τὴν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Θεοῦ προσταγήν „Καὶ ὁ φόβος ὑμῶν καὶ ὁ τρόμος ἔσται ἐπὶ πᾶσι „τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα „τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς „γῆς, καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης „ὑποχειρίους ὑμῖν δέδωκα.“

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Ἀλέξανδρος.

Εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Ἰσσοῦ ὁ Δαρεῖος μ' ὅλα του τὰ πολυάριθμα στρατεύματα, ἐνικήθη κατὰ κράτος, καὶ ἔσωσε τὴν ζωὴν μὲ τὴν φυγήν· ἐπιάσθη αἰχμάλωτος ἡ μήτηρ, ἡ γυνή, δύο θυγατέρες, καὶ τὸ βρέφος, ὁ υἱός του. Ὁ Ἀλέξανδρος ὑπῆγε πρὸς ἐπίσκεψίν των, τὰς ἐπαρηγόρησε, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὰς περιποιοῦνται βασιλικά· καὶ ἐπειδὴ αἱ θυγατέρες ἦσαν πολλὰ ὡραῖαι, δὲν ἠθέλησεν εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν σκηνήν των.

Μετὰ ταύτην τὴν νίκην, ἐκυρίευσε τὴν Αἴγυπτον· ὑπῆγεν ἔπειτα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, ὅπου μὲ φιλοδωρήματα κατέπεισε τοὺς ἱερεῖς νὰ τὸν κηρύξωσιν υἱὸν τοῦ Διὸς, διὰ νὰ γένῃ πλέον σεβαστὸς εἰς τοὺς παλαιοὺς καὶ νέους ὑπηκόους του. Ἡ μήτηρ του Ὀλυμπιὰς περιπαίζουσα τὴν ματαιοφροσύνην του, τὸν ἔγραψε, καὶ τὸν παρεκάλει νὰ μὴ κινῇ τὸν κατ' αὐτῆς φθόνον τῆς Ἥρας.

Ὁ ὑπερήφανος Δαρεῖος ἄρχισε νὰ γράφῃ μὲ ταπεινωσιν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ νὰ τὸν παρακαλῇ διὰ εἰρήνην, μὲ συμφωνίαν νὰ τὸν δώσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ βασιλείου του· τὸν ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξανδρος „ὁ κόσμος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ οὔτε δύο ἡλί„ους, οὔτε δύο βασιλεῖς.“ Ὁ Παρμενίων τὸν εἶπεν „ἂν ἤμουν Ἀλέξανδρος, ἤθελα δεχθῆ τὸ πρόβλημα „τοῦ Δαρείου.“ Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸν ἀπεκρίθη „Καὶ ἐγὼ, ἂν ἤμουν Παρμενίων.“ Ἡ τελευταία

λοιπὸν μάχη, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεφασίσθη τὸ τέλος τῆς Περσικῆς μοναρχίας, ἔγεινεν εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Ἀρβήλων· εὐθὺς ἐκίνησε διὰ τὴν Βαβυλῶνα. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐβράβευσε τοὺς στρατιώτας του· ἐφύλαξε τῶν Βαβυλωνίων τὰ θρησκεύματα, ἀνακαίνισε τὸν ναὸν τοῦ Βήλου, Θεοῦ πολιούχου τῶν Βαβυλωνίων, καὶ εἰς ἕνα λόγον, εἰς ταύτην τὴν περίστασιν, κατὰ διαφόρους τρόπους, ἐφάνη ἄξιος τῆς τύχης του, καὶ τῆς δόξης του.

Ὁ Δαρεῖος ἔφευγε μὲ δύο του στρατηγούς, οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ τὸν παραίτησαν, καὶ ἔφευγαν· ὁ Δαρεῖος τότε ἐφώναξεν „οἱ Θεοὶ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος νὰ κάμουν τὴν ἐκδίκησιν!“ Τότε ἐκεῖνοι ἐστράφησαν καὶ τὸν ἐφόνευσαν· τοῦτο μαθὼν ὁ Ἀλέξανδρος, ἦλθε, καὶ ἔχυσε πολλὰ δάκρυα ἐπάνω του, καὶ ἔστειλε τὸ σῶμα του εἰς τὴν μητέρα του, διὰ νὰ τὸ θάψῃ, καθὼς πρέπει.

Ἱστορία τῆς Ῥώμης.

Δευτέρα ἐποχή.

Ἥτις περιέχει ἀπὸ τὸν Μάρκον Αὐρήλιον, ἕως τὸν Κωνσταντῖνον 169 χρόνων

161′. Βασιλεύει Μάρκος Λυρήλιος, θετὸς υἱὸς τοῦ Ἀντωνίνου· ἦτον φιλόσοφος, ὁ πλέον φρόνιμος, ἔγινεν αἴτιος νὰ βασιλεύωσιν οἱ νόμοι, καὶ ἡ εὐδαιμονία εἰς τὴν ἐπικράτειάν του· ἀπέθανεν εἰς

ἡλικίαν πενῆντα ἐννέα χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσε δέκα ἐννέα χρόνους.

180′. Τὸν διαδέχεται ὁ υἱός του Κόμμοδος, νέος σκληρότατος καὶ ἄσωτος· τὸν ἐφόνευσαν εἰς ἡλικίαν τριάντα ἑνὸς χρόνου, ἀφοῦ ἐβασίλευσε δέκα τρεῖς.

193′. Μετὰ τοῦτον βασιλεύει ὁ Περτίναξ ὑπέργηρως καὶ ἐναρετος· ἐφονεύθη μετὰ τρεῖς μῆνας τῆς βασιλείας του ἀπὸ τοὺς Πραιτοριανοὺς στρατιώτας· διότι δὲν τοὺς ἄφινε ν' ἁρπάζωσι, καὶ διότι ἐπληρώθησαν ἐπὶ τοῦτο ἀπὸ τὸν Δίδιον, ὅστις καὶ αὐτὸς μετ' ὀλίγον κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἀπὸ τὴν γερουσίαν, ἥτις ἐψήφισεν αὐτοκράτορα τὸν Σέπτιμον Σεβῆρον, ὅστις ἐβασίλευσε δέκα ὀκτὼ χρόνους.

211′. Καρακάλλας, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Σεβήρου, ἐμοίρασε τὴν βασιλείαν μὲ τὸν ἀδελφόν του Γέταν, καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ἐμαχαίρωσεν· ἡ βασιλεία του ἦτον σκληρά, καὶ ἐφονεύθη ἀπὸ τὸν Μακρῖνον, ὅστις ἐψηφίσθη αὐτοκράτωρ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας του. Εἶτα ἐψηφίσθη ἀπὸ αὐτοὺς ὁ Ἡλιογάβαλος, ἱερεὺς τοῦ ἡλίου· τὸν Μακρῖνον παραίτησαν οἱ στρατιῶται, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

218′. Ὁ Ἡλιογάβαλος ἀνέβασεν εἰς τὸν θρόνον ὅλας τὰς κακίας, καὶ ὅλα τὰ ἐλαττώματα, ἐφονεύθη εἰς ἡλικίαν δέκα ὀκτὼ χρόνων, καὶ ἦτον δέκα τεσσάρων, ὅταν ἐβασίλευσεν.

222′. Ἀλέξανδρος Σεβῆρος, θετὸς υἱὸς τοῦ Ἡλιογαβάλου ἐβασίλευσε δέκα τρεῖς χρόνους μὲ

φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν· ἀπέθανε δολοφονηθεὶς, εἰς ἡλικίαν εἴκοσι ἓξ χρόνων.

235'. Ὁ Μαξιμῖνος κηρύττεται αὐτοκράτωρ· ἦτον αἱμοβόρος, καὶ ἡ γερουσία τὸν ἐκήρυξεν ἐχθρὸν τῆς πατρίδος, μετὰ δύο χρόνων βασιλείαν, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐγνώρισε βασιλέας τοὺς δύο Γορδίους. Μετὰ ἓξ μῆνας, ἐνικήθησαν, καὶ ἐφονεύθησαν ἀπὸ ἄνθρωπον τοῦ Μαξιμίνου, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς ἰδίους του στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι ἐλθόντες εἰς τὴν Ῥώμην, ἐφόνευσαν τὸν Μάξιμον καὶ Βαλβῖνον, τῶν ὁποίων ἡ βασιλεία διήρκεσεν ἕνα μόνον χρόνον.

Ἡ βασιλεία τοῦ Γ'. Γορδιανοῦ, τοῦ Φιλίππου πατρὸς καὶ υἱοῦ, τοῦ Δέκου, τοῦ Γάλλου, τοῦ Βολυσιανοῦ, τοῦ Αἰμυλιανοῦ, τοῦ Κλαυδίου, καὶ τοῦ Κυντιλιανοῦ δὲν ἔχουν κἀνὲν ἀξιόλογον, εἰμὴ ἀλλεπαλλήλους δολοφονίας.

Κλαύδιος ὁ Β'. ἐβασίλευσεν εἰς τοὺς 268. ἀπέθανε μετὰ δύο χρόνους· ἦτον καλὸς βασιλεύς.

270'. Αὐρηλιανὸς καλὸς βασιλεὺς, καὶ πολεμικὸς, ἐβασίλευσε σχεδὸν πέντε χρόνους, καὶ ἐδολοφονήθη.

Βασιλεία Τακίτου καὶ Πρόβου· ὁ πρῶτος ἐδολοφονήθη μετὰ ἓξ μῆνας· ὁ δεύτερος ἐβασίλευσεν ἓξ χρόνους, καὶ ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας.

282'. Ὁ Κᾶρος ἐβασίλευσεν ἐννέα καὶ ἥμισυ χρόνον· καὶ τὸν διεδέχθησαν οἱ υἱοί του, Καρῖνος, καὶ Νουμεριανός· ὁ δεύτερος εἶχε καλὰ προτερήματα, καὶ ἐδολοφονήθη· ὁ Καρῖνος, τέλειος τύραννος, ἀλλὰ πολεμικὸς, ἐβασίλευσεν ἕνα χρόνον

καὶ ἐπέκεινα· ἐφονεύθη ἀπὸ συνωμότας εἰς τὴν μάχην μὲ τὸν Διοκλητιανόν.

285'. Ὁ Διοκλητιανὸς ἐψηφίσθη εἰς τὴν Ἀνατολὴν βασιλεὺς, ἔκαμε σύντροφον τὸν Μαξιμιανόν· ὁ Διοκλητιανὸς ἐβασίλευσε σχεδὸν εἴκοσι ἕνα χρόνον· ὁ Οὐαλέριος ἠνάγκασε καὶ τοὺς δύο νὰ παραιτήσωσι τὸν θρόνον, καὶ ἐβασίλευσεν ὁμοῦ μὲ τὸν Κωνστάντιον τὸν Χλωρόν· ὁ πρῶτος, πολεμικός, ὅμως μὲ πολλὰ ἐλαττώματα, ἐβασίλευσεν ἓξ χρόνους· ὁ Κωνστάντιος μὲ καλὰ προτερήματα ἐβασίλευσεν ἕνα χρόνον καὶ κάτι.

ΜΑΘΗΜΑ Θ'.

Ἀκολουθία περὶ τῶν Μετεώρων.

Αἱ βροχαὶ γίνονται κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐξατμίσεως. Μόνη ἡ Μεσόγειος θάλασσα δίδει εἰς μίαν καλοκαιρινὴν ἡμέραν πέντε χιλ. πεντακόσια ὀγδοήντα μιλλιόνια βαρέλλια ἀτμῶν. Εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ Κορδιλλιὲς βρέχει καθημέραν πέντε ἢ ἓξ ὥρας κατὰ συνέχειαν ἕνδεκα μῆνας, καὶ τόσον σφοδραὶ εἶναι αἱ βροχαί, ὥστε δὲν ἠμποροῦν οἱ ἄνθρωποι ν' ἀνάψωσι πῦρ, διὰ νὰ μαγειρεύσουν.

Ἡ βροχὴ δροσίζει καὶ καθαρίζει τὸν ἀέρα, καὶ τὸν καταστένει ὠφελιμώτερον εἰς τὴν ἀναπνοήν. Πολλάκις μὲ τὴν βροχὴν πίπτει καὶ μία ὕλη κιτρίνη, τὴν ὁποίαν ὁ χυδαῖος λαὸς ὀνομάζει

*

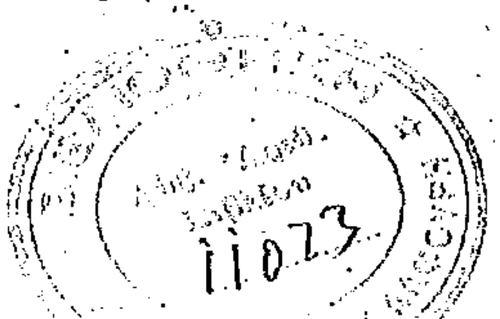
βροχὴν ἀπὸ θειάφιον· τὸ κίτρινον τοῦτο εἶναι ἡ σκόνη, τὴν ὁποίαν περιέχουσι τὰ ἄνθη. Εἰς καιρὸν ἀνεμοταραχῆς, ἡ βροχὴ ἁρπάζει τὰ ἔντομα ἀπὸ τὰ δένδρα, τὰ καταισχίζει, καὶ φαίνονται ὡς στα-λαγματίαι ἀπὸ αἷμα· ὅθεν τοιαύτην τὴν νομίζει ὁ λαός. Ὅταν ἀνοίγεται κανένας κρατὴρ, καὶ τινάσ-σεται ἔξω ἡ στάκτη, ὁ ἄνεμος τὴν μεταφέρει ἀπὸ μακρυνοὺς τόπους· ὅθεν γίνεται βροχὴ ἀπὸ στάκτην· τοιαύτη βροχὴ ἔγινε μίαν φορὰν εἰς τὴν Ἀσπρην θάλασσαν, καὶ διήρκεσε πολλὰς ἡμέρας, καὶ ἁπλώθη εἰς διάστημα πλειότερον ἀπὸ ἑκατὸν ὡρῶν.

Ἐὰν οἱ ἀτμοὶ πέσωσι, πρὶν ἑνωθῶσιν εἰς σύν-νεφον, γίνεται ἡ ὁμίχλη (καταχνιά), ἥτις, ὅταν ἔχῃ μόνον ὑδατώδη μέρη, δὲν ἔχει κακὴν ὀσμὴν, οὔτε βλάπτει τόσον τὴν ὑγείαν, εἰμὴ διὰ τὴν ὑγρα-σίαν· ἀλλ' ὅταν ἔχῃ βλαβερὰ μόρια, καὶ ἦναι ἀπὸ λίμνας βρομερὰς, τότε ἔχει κακὴν ὀσμὴν καὶ βλάπτει· ἡ ψυχρὰ καὶ παγωμένη πάχνη τοῦ χει-μῶνος εἶναι πάντοτε βλαβερά· διότι ὀλιγοστεύει τὴν ἄδηλον διαπνοήν· διὰ τοῦτο, ὅταν ἐπικρατῇ πολλὰς ἡμέρας, ἀκολουθοῦσιν ἐπιδημικαὶ ἀσθένειαι καὶ κινδυνώδεις.

Πολλάκις μεταβάλλονται οἱ ἀτμοὶ εἰς νερόν, πρὶν ὑψωθῶσι, καὶ γένωσι σύννεφα· ὅθεν πίπτου-σιν εἰς τὴν γῆν τὴν νύκτα, καὶ μάλιστα τὴν ἄνοι-ξιν, καὶ αὕτη εἶναι ἡ δρόσος· πίπτει καὶ τὸ ἑσπέ-ρας καὶ τὸ πρωΐ, ὅταν ὁ καιρὸς ἦναι ἥσυχος. Οἱ ἀτμοί, οἱ ὁποῖοι συνάζονται τὴν νύκτα, καὶ πρὸς τὰ ἐξημερώματα, κάμνουν ἄλλην δρόσον, ὀλίγην ὅμως· τὴν ἡμέραν ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἀραιόνει

τοὺς ἀτμούς, καὶ τοὺς καταστένει ἐλαφροτέρους ἀπὸ τὸν ἀέρα· ὅθεν στέκονται ὑψηλά, καὶ δὲν ἐνόνονται, εἰμὴ ὅταν ἀρχίσῃ ἡ ψύχρα. Εἶναι πολ-λὰ ὠφέλιμος ἡ δρόσος εἰς τὴν Ἀραβίαν, ὅπου δὲν βρέχει, οὔτε χιονίζει· ἡ δρόσος κολλᾶται εἰς τὰ ἄνθη, εἰς τὰ φύλλα, καὶ εἰς τὴν φλοῦδαν τῶν φυτῶν, καὶ γίνεται ἐξαίρετος τροφὴ τούτων τῶν μερῶν.

Οἱ αὐτοὶ ἀτμοί, ὅταν πίπτωσιν εἰς εἶδος βροχῆς, ἂν ἦναι πολλὴ ψύχρα παγόνουν· καὶ ἂν παγώσωσι, πρὶν γένωσι χονδραὶ σταλαγματίαι, γί-νεται χιών. Ἐὰν ὅμως τὰ μέρη τοῦ νεροῦ ἔχωσι καιρὸν νὰ ἑνωθῶσιν εἰς ῥανίδας, πρὶν παγώσουν, γίνεται χάλαζα. Παρατηρεῖται, ὅτι ὑποκάτω εἰς τὴν χιόνα εὑρίσκεται θερμότης· ὅθεν αἱ πέρδικες κρύπτονται τὸν χειμῶνα εἰς τὴν χιόνα, καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς χιόνος, φυτρόνονται χόρτα· διότι ἡ γῆ μένει βρεγμένη, καὶ ἔχει καὶ θερμότητα. Ὅταν διαλύεται ἡ χιών, εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, συνάζεται τὸ νερόν, καὶ γίνονται αἱ πηγαί, καὶ ἐκ τούτων οἱ ποταμοί. Ὅσον ὠφέλιμόν εἶναι τὸ νε-ρὸν τῆς χιόνος εἰς τὰ φυτά, τόσον βλαβερὸν εἶ-ναι διὰ τὴν πόσιν· καὶ ἐκ τούτου προέρχονται πονόλαιμοι καὶ βῆχες. Τὰ παγωμένα μέλη τοῦ ἀνθρώπου, τριβόμενα μὲ ἄλλο τί, θερμαίνονται παρὰ πολὺ, καὶ βλάπτονται· ἀλλ' ὅταν τὰ τρί-βωμεν μὲ τὴν χιόνα, αὕτη ῥοφᾷ τὴν πολλὴν θερ-μότητα.

Φυσική Ἱστορία.

Ὀψάρια.

Τὰ ὀψάρια ἔχουσι κόκκινον αἷμα, σχεδὸν κρύον, καὶ πτερύγια ἀντὶ ποδῶν· ἀναπνέουσιν ἀπὸ τὰ αὐτία, ἤγουν ἀπὸ τὰ βραγχία (σπάραχνα) Ἡ Θεία πρόνοια ἐδιόρισε τὸ πλειότερον μέρος τῆς σφαίρας μας νὰ κατοικῆται ἀπὸ τὰ ὀψάρια.

Τὰ ὀψάρια τρέφονται μὲ φύκη, μὲ ἄλλα φυτά, μὲ θαλάσσια ἔντομα, μὲ βατράχους κ. τ. λ. Τῶν ὀψαρίων ἡ ἄνω σιαγὼν κινεῖται, ὁμοίως καὶ τὰ χείλη, μὲ τὰ ὁποῖα πιάνουν εὔκολα τὸ κυνήγιον. Τὰ ὀψαρόμορφα τῆς θαλάσσης ζῶα, τὰ ὁποῖα εἶναι τερατώδη εἰς τὸ μέγεθος, καὶ ἀναπνέουσι καθὼς καὶ τὰ τῆς ξηρᾶς ζῶα, ἤγουν ἀπὸ τοὺς πνεύμονας, λέγονται Κήτη, Φάλαιναι, καὶ ταῦτα μόνα εἶναι ζωοτόκα, καὶ ὄχι αὐγοτόκα· ἀναβαίνουσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, διὰ νὰ ἀναπνεύσωσι τὸν ἀέρα.

Τὰ ὀψάρια ἔχουσι λεπίδας, καὶ μὲ αὐτὰς, καθὼς καὶ μὲ τὰ πτερύγια, κωπηλατοῦν· αἱ μεγαλήτεραι λεπίδες εὑρίσκονται ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχην, ὡσὰν ὅπλα. Ὅσα σιμόνουν εἰς τὴν ξηρὰν, ἔχουν τὰς λεπίδας μεγαλητέρας, καὶ πυκνοτέρας, διὰ νὰ φυλάττωνται ἀπὸ τὰς προσκρούσεις ἐναντίον τῆς ξηρᾶς.

Τὰ πτερύγια τῆς ῥάχης εἶναι ὡς τὰ πανία τοῦ καραβίου, τὰ τῆς κοιλίας, ὡς τὰ πτερά, τὰ τῆς οὐρᾶς ὡς πόδες, τὰ τοῦ στήθους βοηθοῦν τὸ ζῶον εἰς τὸ νὰ στρέφεται, καὶ νὰ ἀναιβοκαταιβαίνῃ· τὰ τῆς κοιλίας τὸ κρατοῦν εἰς τὴν αὐτὴν

θέσιν, ὅταν δὲν κινῆται· τὰ τῆς οὐρᾶς χρησιμεύουν ὡς πηδάλιον· ἔχουν καὶ ἕνα μικρὸν ἀσκίον γέμον ἀπὸ ἀέρα, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου στέκονται χωρὶς κόπον ἐπάνω εἰς τὸ νερόν. Ὅταν φουσκώσωσι τὸ ἀσκίον, ἀναβαίνουσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· καὶ ὅταν τὸ σφίγξωσι, καὶ ἔβγῃ ὁ ἀήρ, καταβαίνουσιν εἰς τὸ βάθος.

Τὰ βραγχία εἶναι οἱ πνεύμονες τοῦ ὀψαρίου· διότι ἔχουν χρείαν ἀπὸ ἀέρα, διὰ νὰ ἀναπνεύσωσι. Καταπίνουν ἀπὸ τὸ στόμα τὸ νερὸν, καὶ αὕτη εἶναι ἡ εἰσπνοή, καὶ τὸ ἐβγάλλουσιν ἀπὸ τὰ βραγχία, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἐκπνοή· καὶ εἰς ταύτην τὴν πρᾶξιν τὸ αἷμα ξοφεῖ τὸν ἀέρα, ὅστις εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸ νερόν.

Τὰ κοκκάλινα μέρη τοῦ σαζανίου εἶναι τέσσαρες χιλιάδες τριακόσια ὀγδοήντα ἓξ· ἔχει ἑξήντα ἐννέα μυίας· αἱ ἀρτηρίαι τῶν πνευμόνων, ἔξω ἀπὸ τὰ πρῶτα ὀκτὼ στελέχη, εἶναι κλάδοι τέσσαρες χιλιάδες τριακόσιοι εἴκοσι, ἔχει τόσα νεῦρα, ὅσας ἀρτηρίας.

Φαίνεται, ὅτι δὲν ἔχουσι τὴν αἴσθησιν τῆς γεύσεως, καὶ ὅτι ἡ ἔσφρησις εἶναι ὀλίγον ἀμβλεῖα. Ὁ πρωκτὸς ἄλλων ὀψαρίων εἶναι σιμὰ εἰς τὸν λαιμόν, ἄλλων ὑποκάτω εἰς τὰ αὐτία, ἄλλων σιμὰ εἰς τὴν κεφαλήν, τῶν πλειοτέρων εἰς τὸ μέσον τοῦ σώματος, καὶ ἄλλων σιμὰ εἰς τὴν οὐράν. Εἰς τὴν τρύπαν τοῦ πρωκτοῦ ἑνόνονται τρεῖς σωλῆνες· ἀπὸ τὸν ἕνα ἐκβαίνει ἡ κόπρος, ἀπὸ τὸν ἄλλον, τὸ οὖρον, καὶ ἀπὸ τὸν τρίτον, τὰ αὐγὰ τοῦ θηλυκοῦ, ἢ τὸ σπέρμα τοῦ ἀρσενικοῦ. Εἶναι ἄμετρος ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀψαρίων· μόνη ἡ μουρούνα γεννᾷ ἐννέα

μιλλιόνια τριακοσίας τεσσαράκοντα χιλ. Η' μποροῦμεν νὰ βεβαιωθῶμεν ἀπὸ τοὺς κόκκους τοῦ αὐγοταράχου καὶ τοῦ χαβιαρίου.

Ἀκολουθία τῆς θεωρίας τῆς φύσεως Στοιχειώδεις τῶν φυτῶν ἁρμονίαι.

Τὰ φυτὰ μὲ τὰ πολλά των μέρη, ἔχουσι σχέσιν μὲ πολλὰ Στοιχεῖα τῆς Φύσεως. Μὲ τὰ ἄνθη των ἔχουσι σχέσιν μὲ τὸν ἥλιον, ὅστις καταστένει καρποφόρον τὸ Φυτόν, καὶ ὥριμον τὸν σπόρον. διὰ μέσου τῶν ἄλλων φύλλων ἔχουσι σχέσιν μὲ τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον τὰ ποτίζει, διὰ μέσου τοῦ καυλοῦ ἔχουσι σχέσιν μὲ τὸν ἄνεμον, ὅστις τὰ κινεῖ· διὰ μέσου τῶν ῥιζῶν ἔχουσι σχέσιν μὲ τὴν γῆν, ἥτις τὰ βαστάζει· καὶ διὰ μέσου τῶν σπόρων ἔχουσι σχέσιν μὲ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον γεννῶνται.

Στοιχειώδεις τῶν φυτῶν ἁρμονίαι μὲ τὸν ἥλιον, διὰ μέσου τῶν Ἀνθέων.

Λέγεται Στεφάνη τὰ μέσα φύλλα τοῦ ἄνθους ὅλα ὁμοῦ· καὶ κάθε φύλλον χωριστὰ λέγεται Πέταλλον. Η' Στεφάνη ἀντανακλᾷ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου ἐπάνω εἰς τὰ γεννητικὰ τοῦ ἄνθους μέρη, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἄσπρον χρῶμα ἔχει τοιαύτην ἰδιότητα, διὰ τοῦτο εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα, καὶ εἰς ὅσα ἄνθη γίνονται εἰς τὸν κρύον καιρὸν, τῶν ἀνθέων τούτων ἡ Στεφάνη εἶναι ἄσπρη, ἢ καὶ ἁπλῶς λαμπρά. Ο' ὑάκινθος καὶ ὁ Νάρκισσος ἀνθοῦσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνοίξεως· ὅσα ὅμως φαίνονται

εἰς ζεστὸν καιρὸν, ἔχουσι χρώματα, τὰ ὁποῖα ὀλίγον ἀντανακλῶσι τὰς ἀκτῖνας.

Ο'χι ὀλιγώτερον καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἄνθους συντρέχει εἰς τὸ ν' ἀντανακλᾷ τὰς ἀκτῖνας. διότι ἡ στεφάνη των μοιρασμένη εἰς πέταλλα, ἔχει τόσους καθρέπτας, οἱ ὁποῖοι ἀντανακλῶσι τὰς ἀκτῖνας πρὸς μίαν ἑστίαν, ὅπου εἶναι ὁ βλαστός. Η' Φύσις βάλλει τὸ ἄνθος εἰς πολλὰ μέρη τοῦ Φυτοῦ, διὰ νὰ ζεσταίνεται εὐκολώτερα· πότε τὸ βάλλει εἰς χαμηλὸν καυλὸν, διὰ ν' ἀντανακλᾶται εἰς αὐτὰ ἡ θερμότης τῆς γῆς· πότε τὸ ἀφίνει γυμνόν. κ. τ. λ.

Στοιχειώδεις τῶν φυτῶν ἁρμονίαι μὲ τὸ νερὸν, καὶ μὲ τὸν ἀέρα διὰ μέσου τῶν φύλλων, καὶ τῶν ὀπωρικῶν.

Καθὼς τὰ ζῶα διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις, ἤγουν εἰς ζῶα τῆς ξηρᾶς, τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ νεροῦ, οὕτω θέλομεν θεωρήσει καὶ τὰ Φυτὰ· ἤγουν εἰς Φυτὰ τοῦ ἀέρος, ἢ τῶν Βουνῶν, Φυτὰ τοῦ νεροῦ, ἤγουν τῶν παραποταμίων, καὶ Φυτὰ τῆς ξηρᾶς, ἤγουν τῆς πεδιάδος.

Ο'ταν ὁ Δημιουργὸς τῆς Φύσεως ἠθέλησε νὰ στεφανώσῃ μὲ Φυτὰ καὶ αὐτὰς τὰς ὑψηλοτάτας τῆς γῆς κορυφὰς, ἐδιόρισε πρῶτον τὰς σειρὰς τῶν βουνῶν παραλλήλους εἰς τὰ κύτη τῶν θαλασσῶν, αἱ ὁποῖαι ἔμελλαν νὰ δίδωσι τοὺς ἀτμοὺς εἰς τὰ φυτὰ, τὰς ἔβαλεν εἰς τὰ ῥεύματα τῶν ἀνέμων, τὰ ὁποῖα ἔμελλαν νὰ φέρωσι τοὺς ἀτμοὺς εἰς αὐτά· καὶ τέλος, τὰς ἔβαλεν εἰς τὰς διαφόρους

τοῦ ἡλίου προσβολὰς, αἱ ὁποῖαι ἔμελλαν νὰ τὰ ζεσταί-
νωσιν. Λ'φοῦ ἐδιορίσθησαν αἱ ἁρμονίαι αὗται με-
ταξὺ τῶν στοιχείων, ὑψώθησαν τὰ σύννεφα ἀπὸ
τὸν Ω'κεανὸν, καὶ ἐσκορπίσθησαν εἰς τὰ πλέον μα-
κρὰν μέρη τῶν ἠπείρων. Διεχύθησαν μὲ διαφόρους
μορφὰς, ἤγουν ὡς ὁμίχλη, δρόσος, βροχὴ, χιὼν,
ἄλλα ἔπεσαν ὡς χειμαῤῥοι, καὶ ἄλλα ἐσωρεύθη-
σαν, μεταβληθέντα εἰς χιόνα, ἐπάνω εἰς τὰς ἀπρο-
σίτους κορυφὰς τῶν Λ'νδων, διὰ νὰ δροσίζωσι μὲ
τὰ νερά των τὴν μεσημβρινὴν Λ'μερικήν· καὶ μὲ
τὴν παγωμένην των ἀτμοσφαῖραν, τὴν εὐρύχωρον
θάλασσαν τῆς μεσημβρίας. Τέλος, μεγάλοι ποτα-
μοὶ ἐχύθησαν ἐπάνω εἰς τοὺς τόπους, ὅπου δὲν
βρέχει ποτὲ, ἢ σπανίως βρέχει, καὶ ὁ Νεῖλος ἐπό-
τισε τὴν Λ'ίγυπτον.

„Εἶπεν ὁ Θεὸς, ἐξαγαγέτω ἡ γῆ βοτάνην
„χόρτου, σπεῖρον σπέρμα, καὶ ξύλον κάρπιμον,
„ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
„κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς.“ Μὲ τὸν Δημιουργὸν
τοῦτον λόγον τοῦ παντοδυνάμου, ἐφάνησαν τὰ φυτὰ
μὲ τὰ ἀναγκαῖα ὄργανα εἰς τὸ νὰ δεχθῶσι τὰς
εὐλογίας τοῦ οὐρανοῦ. Η' πτελέα ὑψώθη ἐπάνω
εἰς τὰ βουνὰ, τὰ ὁποῖα περικυκλόνουσι τὸν Τά-
ναϊν φορτωμένα ἀπὸ φύλλα εἰς σχῆμα γλώσσης.
Ο' πυκνὸς πυξὸς ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν
Λ'λπεων, καὶ ἡ κάππαρις ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς
Λ'φρικῆς μὲ σκαμμένα φύλλα ὡς κουτάλια· αἱ
ἄκανθαι τῶν βουνῶν ἐσύναξαν τοὺς ἀτμοὺς τοῦ
ἀέρος μὲ τὰ μικρά των φύλλα, βαλμένα ὡς ζω-
γραφισμένοι κάλαμοι. Εἰς ἕνα λόγον, ὅλα τὰ φυτὰ

ἐπαῤῥησίασαν τὰ ποτήριά των ἀνάλογα μὲ τὰς
χρείας των, καὶ μὲ τὴν θέσιν των.

Η' ἐπιτηδειότης αὕτη τῶν φύλλων εἰς τὸ νὰ δέ-
χωνται τὸ νερὸ, εἶναι ἀπείρως διάφορος· διότι, ὄχι μό-
νον ἔχουσι κοῖλα τὰ φύλλα των, ἀλλὰ καὶ ὁ μίσχος
(τὸ κοτζάϊ) ἔχει αὐλάκιον. Η' πάνσοφος πρόνοια
διέταξε τὴν θέσιν τῶν κλάδων, καθὼς τὸν δρόμον
τῶν ποταμῶν. Η' Κέδρος τοῦ Λιβάνου, παρ. χάρ.
ὑψόνει πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ κάτω μέρος τῶν κλάδων,
καὶ χαμηλόνει τὴν ἄκραν, διὰ τὴν πρώτην θέσιν·
τὸ νερὸν τῆς βροχῆς τρέχει εἰς τὸν κορμὸν, καὶ
διὰ τὴν δευτέραν, ἡ χιὼν γλιστρᾷ, καὶ πίπτει.

Τὰ φυτὰ τῶν βουνῶν σύρουσι τὸ νερὸν, τὸ
ὁποῖον κρέμεται εἰς τὸν ἀέρα. Εἴπαμεν, ὅτι αἱ κο-
ρυφαὶ τῶν βουνῶν σύρουσι τοὺς ἀτμοὺς, οἱ σπόροι
τῶν δένδρων τοῦ βουνοῦ πετῶσι, καὶ εἶναι κατα-
σκευασμένοι διὰ τοῦτο τὸ τέλος, ὡς λόφοι, ὡς
ἀστέρες, ὡς πτερωτοὶ κ. τ. λ. Ο'σοι δὲν ἔχουσι
τοιαύτην κατασκευὴν, τὰ πουλία τοὺς καταπίνουσι·
καὶ ἐπειδὴ ἡ φλοῦδα των δὲν χωνεύεται, σπείρον-
ται πολλὰ μακρὰν μὲ τὴν κόπρον τῶν πουλίων·
Λ'λλὰ καὶ τὰ τετράποδα μὲ τοιοῦτον τρόπον με-
ταφέρουσι μακρὰν τοὺς σπόρους, καὶ οὕτως εὑρί-
σκονται φυτὰ, ὅπου δὲν τὰ σπείρει ἀνθρώπου χείρ.
Τὰ ὑψηλὰ μέρη εὔκολα γυμνόνονται ἀπὸ τὸ χῶμα,
ἐξ αἰτίας τοῦ κατηφόρου καὶ τῆς βροχῆς. Λ'λλ'
ἐπειδὴ οἱ σπόροι πετῶσι, τὰ βουνὰ ἔγιναν τὰ πλέον
κατάπυκνα μέρη ἀπὸ φυτά. Λἱ θεραπεῖαι τῆς
φύσεως εἶναι ἀνώτεραι ἀπὸ τὰ ἐμπόδια, καὶ αἱ
ἀναπληρώσεις ὑπερβαίνουσι τὰ δῶρα της.

Εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον, ὄχι χωρὶς θαυμασμὸν, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ὡριμώσεως τῶν πλειοτέρων σπόρων, οἱ ὁποῖοι πετῶσιν, εἶναι πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου, ὁπόταν, διὰ τὴν ἄπειρον σοφίαν, ἥτις κάμνει νὰ ἐνεργῶσιν ἐκ συμφώνου ὅλα τὰ μέρη τῆς φύσεως, πνέωσιν οἱ μεγάλοι ἄνεμοι οἱ λεγόμενοι τῆς Ἰσημερίας, καὶ μεταφέρουσι παντοῦ τοὺς ὡρίμους σπόρους, καὶ σηκόνουν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς σύννεφα ἀπὸ κονιορτὸν, διὰ νὰ ἀναπληρωθῶσι αἱ γυμνοθεῖσαι κορυφαὶ τῶν βουνῶν. Ὅλα λοιπὸν τὰ στοιχεῖα συντρέχουσι θαυμασίως εἰς τὸ νὰ φυλάττωσι τὰ φυτὰ τῶν βουνῶν· τὰ βουνὰ λοιπὸν δὲν ἔγειναν ἀπὸ σεισμοὺς, ἢ ἀπὸ ἄλλα αἴτια, ὡς λέγουσι μερικοὶ, ἀλλ' ἐβάλθησαν ἀπὸ τὴν πάνσοφον τοῦ Ὑψίστου δεξιὰν, διὰ νὰ φυλάττωσιν, εἰς καθὲ πλάτος ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν, τὴν πρέπουσαν ἁρμονίαν τῶν στοιχείων, ὡς πρὸς τὴν φύλαξιν τῶν φυτῶν.

Α'ς ἔλθωμεν καὶ εἰς τὴν ἁρμονίαν τῶν φυτῶν τοῦ νεροῦ.

Ταῦτα δὲν ἔχουσι σωλῆνα εἰς τὸν μίσχον διότι δὲν χρειάζονται. Μερικῶν ἡ φλοῦδα εἶναι γλιστρώδης, διὰ νὰ πίπτῃ τὸ περιττὸν νερόν. Γενικῶς, τὰ φύλλα τούτων τῶν φυτῶν, εἶναι ἐπιτήδεια, διὰ τὴν πολλήν των κίνησιν, εἰς τὸ νὰ ἀνακαινίζωσι τὸν ἀέρα τῶν ὑγρῶν τόπων. Τοιαῦτα εἶναι τὰ φύλλα τοῦ καλάμου, καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα κινοῦνται, καὶ ὅταν δὲν αἰσθανώμεθα ποσῶς ἄνεμον. Εἶναι προστούτοις σημειώσεως ἄξιον, ὅτι τὰ ἀρωματικὰ φυτὰ αὐξάνονται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ νεροῦ, τῶν ὁποίων ἡ εὐωδία διορθόνει τὴν φθορὰν τοῦ ἀέρος.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἦτον σιμὰ εἰς τὸν Τίγρητα ποταμὸν, ὅταν, διὰ νὰ ἀνταμείψῃ τοὺς στρατιώτας, ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς οἰκίας των οἱ προβεβηκότες καὶ ἀπόλεμοι. Οἱ Μακεδόνες, νομίσαντες, ὅτι τοὺς ἀπολύει, διὰ νὰ συστήσῃ τὴν μοναρχίαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπανεστάτησαν. Ὁ Ἀλέξανδρος πηδᾷ ἄφοβα εἰς τὸ μέσον των, καὶ καταδικάζει δέκα τρεῖς εἰς θάνατον. Τὸ λοιπὸν στράτευμα ἐφοβήθη. Τότε ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον του, καὶ τοὺς ἤλεγξεν αὐστηρὰ, δι' ὅσας εὐεργεσίας ἔλαβαν ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ἀπὸ αὐτόν· ἐδιόρισεν ἔπειτα Πέρσας σωματοφύλακας, τὸ ὁποῖον ἔθλιψε παρὰ πολὺ τοὺς Μακεδόνας· ὅθεν μὲ δάκρυα ἐζήτησαν τὴν συγχώρησιν. Ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν σκηνήν του ὁ Ἀλέξανδρος, μὲ τὰ δάκρυα καὶ αὐτὸς, καὶ οὕτως ἔγινε κοινὴ ἡ εἰρήνη καὶ χαρά. Ἄλλην φορὰν εἶδε στρατιώτην μισαποθαμένον ἀπὸ τὸ κρύον, τὸν ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὴν καθέδραν σιμὰ εἰς τὸ πῦρ, καὶ εἶπεν „Εἶναι ἄξιον θανάτου εἰς „τοὺς Πέρσας ἁμάρτημα, ὅταν τινὰς καθήσῃ εἰς „τὴν βασιλικὴν καθέδραν. Εἰς ἐσὲ ὅμως τὸ ἁμάρ„τημα τοῦτο θέλει φυλάξει τὴν ζωήν."

Εἰς ἕνα συμπόσιον ἐμέθυσαν ὅλοι οἱ συμπόται, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος, ὅστις ἄρχισε νὰ μεγαλοφρημονῇ, καὶ νὰ ἐξευτελίζῃ τὰς πράξεις τοῦ πατρός του. Οἱ παλαιοὶ στρατηγοὶ τοῦ Φι-

λίππου ἠγανάκτησαν. Καὶ ὁ Κλεῖτος, ὅστις ἔσωσε τὴν ζωήν του εἰς τὸν Γρανικὸν, αὐθαδίασε παρὰ πολύ. Ἦλθαν εἰς τὰ λόγια καὶ οἱ δύο· ὅσον ἐθύμονεν ὁ Ἀλέξανδρος, τόσον δὲν ἔπαυεν ὁ Κλεῖτος. Ὁ Ἀλέξανδρος λοιπὸν τὸν ἐκτύπησε μὲ τὸ κοντάριον, καὶ τὸν ἐφόνευσε, λέγων „Ὕπαγε νὰ εὕρῃς „τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Παρμενίωνα." Ἀφοῦ ἐξεμέθυσε, μετενόησε, καὶ ἤθελε φονευθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἂν δὲν ἥρπαζαν μὲ βίαν τὰ ὅπλα ἀπὸ τὰς χεῖρας του. Πρότερον εἶχε θανατώσει δύο παλαιοὺς στρατηγοὺς, τὸν Φιλώταν, καὶ τὸν Παρμενίωνα.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Τρίτη ἐποχὴ τῆς Ῥώμης, ἥτις περιέχει Ἱστορίαν 146. χρόνων.

306. Κωνσταντῖνος ὁ Χλωρὸς, εἰς τὸν θάνατόν του, ἐκήρυξε διάδοχόν του Κωνσταντῖνον τὸν υἱόν του. Μαξέντιος, ὁ υἱὸς τοῦ Μαξιμίνου ἔκαμε νὰ κηρυχθῇ Αὔγουστος, καὶ ἔμεινε κλεισμένος εἰς τὴν Ῥώμην, ἀλλ' ἐνικήθη εἰς μίαν μάχην ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ ἐπνίγη εἰς τὸν Τίβεριν· ὁ Κωνσταντῖνος, διὰ ταύτην τὴν μάχην, ἔγινε κύριος τῆς Ἰταλίας, καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ἐνηγκαλίσθη τὸν Χριστιανισμόν, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἡ Θρησκεία τοῦ Βασιλείου.

Παραλτησεν ἔπειτα τὴν Ῥώμην, καὶ κατοίκησεν εἰς τὸ Βυζάντιον, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε μὲ τὸ ἴδιόντου ὄνομα Κωνσταντίνου Πόλιν, ἀφοῦ τὴν ἐμεγάλωσε, καὶ τὴν ἐστόλισε μὲ ὡραίας οἰκοδομάς.

Ἡ Θεμελίωσις τῆς δευτέρας Ῥώμης ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον νὰ μοιράσῃ εἰς δύο τὸ Βασίλειον τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τῆς Δύσεως· τὸ πρῶτον περιεῖχε τοὺς τόπους ἀπὸ τὸν Δούναβιν, ἕως τὰ ἄκρα τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, ἕως τὰ σύνορα τῆς Περσίας· οἱ λοιποὶ τῶν ῥωμαίων τόποι ἦσαν τοῦ Δυτικοῦ Βασιλείου.

Ὁ Κωνσταντῖνος ὑπήγαινε κατὰ τοῦ Σαπώρου Β'. Βασιλέως τῆς Περσίας· ἠσθένησε βαρέως εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐδέχθη ἐκεῖ τὸ βάπτισμα, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἐξήντα τριῶν χρόνων ἀφοῦ ἐβασίλευσε τριάντα ἕνα χρόνους.

Ἐδῶ ἀρχίζει ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία.

337. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, οἱ τρεῖς του υἱοὶ Κωνσταντῖνος, Κωνστάντιος, καὶ Κώνστας ἐμοίρασαν τὸ Βασίλειον. Τὸ μεγαλήτερον μέρος τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου ἐπῆρεν ὁ Κωνστάντιος, ἄνθρωπος ὀλίγου πνεύματος. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν του, ἤνωσε πάλιν εἰς ἕν τὸ Βασίλειον· ἀπέθανεν, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν εἴκοσι τέσσαρας χρόνους.

361. Ἰουλιανὸς, ὁ Ἀποστάτης, ἢ παραβάτης, διότι ἠρνήθη τὴν Χριστιανικὴν πίστιν, διεδέχθη τὸν Κωνστάντιον· ἐβασίλευσε δύο μόνους χρόνους.

Ἰοβιανὸς διεδέχθη τὴν βασιλείαν· δὲν ἐβασίλευσεν οὔτε ὀκτὼ μῆνας· ἔκαμε κατησχυμένην εἰρήνην μὲ τὸν Σαπῶρον, καὶ ἀπέθανε, πνιγεὶς ἀπὸ τὸν καπνὸν τῶν καρβούνων.

364'. Ὁ Οὐαλεντινιανὸς διαδέχεται τὸν Ἰοβιανὸν· βασιλεύει εἰς τὴν Δύσιν, καὶ ὁ ἀδελφός του Οὐάλης εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὁ Οὐαλεντινιανὸς δέχεται σύντροφον τῆς βασιλείας τὸν υἱόν του Γρατιανόν. Ἀποθνήσκει, καὶ ὁ δεύτερος υἱός του. Οὐαλεντινιανὸς Β'. λαμβάνει μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Δύσεως.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ ἐκατοίκησαν οἱ Γότθοι εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν βασίλειον.

Ὁ Οὐάλης νικᾶται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἀπὸ τοὺς Γότθους. Ἐβασίλευσε δέκα τέσσαρας χρόνους, καὶ ἀπέθανε μισημένος ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του.

379'. Ὁ Γρατιανὸς, φοβούμενος τοὺς Γότθους καὶ τοὺς Γερμανούς, ἔκαμε σύντροφον τὸν Θεοδόσιον, ὅστις, διὰ τὴν φρόνησιν, καὶ τὰ πολλά του προτερήματα, ἠξιώθη πολλὰς στρατιωτικὰς τιμὰς· ὁ αὐτὸς ἔγινε καὶ τῆς Ἀνατολῆς βασιλεύς, εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα τριῶν χρόνων. Μετ' ὀλίγον καιρὸν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θράκην, καὶ ἐνίκησε τοὺς Γότθους. Ἐκτύπησεν, εἰς τοὺς 388 τὸν τύραννον Μάξιμον, ὅστις ἐφόνευσε τὸν Γρατιανὸν, καὶ εἶχε κηρυχθῆ αὐτοκράτωρ· τέλος, ἐκόπη ἡ κεφαλή του.

Ὁ Θεοδόσιος ἤνωσε τὰ δύο βασίλεια, καὶ διὰ τὴν ἀξιότητά του, ἐπωνομάσθη Μέγας· ἐβασίλευσε 16. χρόνους.

395'. Ἀρκάδιος, ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Θεοδοσίου τὸν διεδέχθη ὡς αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ὁ ἀδελφός του Ὀνώριος διοικητὴς τῆς

Δύσεως· ὁ Ἀρκάδιος ἦτον ἀδυνάτου πνεύματος βασιλεύς.

Ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ὀνωρίου, ὁ Ἀλάριχος, στρατηγὸς τῶν Γότθων, ἐκυρίευσε τὴν Ῥώμην. Ὁ Ὀνώριος κατέφυγεν εἰς τὴν Ῥαυέννην διὰ τὴν ἀναξιότητα, καὶ ἀνανδρίαν του, ἐτάχυνε τὴν πτῶσιν τοῦ Δυτικοῦ βασιλείου· ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν τριάντα ἐννέα χρόνων, ὕστερον ἀπὸ δυστυχῆ βασιλείαν.

408. Θεοδόσιος ὁ Β'. υἱὸς τοῦ Ἀρκαδίου διεδέχθη τὸ βασίλειον τῆς Ἀνατολῆς, καὶ εἶχε μόνον τὸ ὄνομα. Πουλχερία ἡ ἀδελφή του ἀκολουθοῦσε τὰς γνώμας του· ὅθεν τὸ βασίλειον ἀπελάμβανεν εἰρήνην βαθεῖαν. Μ' ὅλον τοῦτο, ἔκαμεν ἄτιμον εἰρήνην μὲ τὸν Ἀττίλαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὀνωρίου, Οὐαλεντινιανὸς ὁ Γ'. ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Δύσεως. Ἐφόνευσε μὲ τας χεῖρας του τὸν στρατηγὸν Ἄετιον, τὸ στερεώτερόν του στήριγμα. Ἔκτοτε, τὸ βασίλειον ἔπεσεν εἰς τελείαν πτῶσιν· ὁ βασιλεὺς ἐδολοφονήθη εἰς ἡλικίαν τριάντα ἐννέα χρόνων, εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεος, διὰ προσταγῆς τοῦ Μαξίμου, ὅστις ἥρπασε τὸ βασίλειον, καὶ δὲν τὸ ἐφύλαξεν, εἰμὴ ἑβδομήντα ἑπτὰ ἡμέρας.

450. Ἡ Πουλχερία, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρκαδίου, διαδέχεται τὴν βασιλείαν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ λαμβάνει εἰς γάμον τὸν Γριβοῦνον Μαρκιανὸν, ἄξιον πολεμιστήν. Ἡ βασιλεία του ἐχρημάτισεν εὐτυχής, καὶ τὸν ὠνόμαζαν Χρυσοῦν αἰῶνα· ἀλλ' ἔζησε μόνον ἓξ χρόνους. Πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἤνωσε τὰ δύο βασίλεια, μετὰ τὸν θά-

νατον τοῦ Μαξίμου, καὶ τὴν παραίτησιν τοῦ Αὐίτου, ὅστις διεδέχθη τὸν Γ'. Οὐαλεντινιανόν.

457'. Λέων Α'. βασιλεὺς τῆς Ἀνατολῆς ἔδειξε ζῆλον διὰ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν εἰρήνην ἔκαμε μὲ τὸν Βαλάμερον στρατηγὸν τῶν Γότθων, καὶ ἀπέθανε βασιλεύσας δεκαεπτὰ χρόνους.

Ο' βασιλεὺς οὗτος εἶδε τέσσαρας βασιλεῖς κατὰ συνέχειαν εἰς τὴν Δύσιν διαδόχους τοῦ Μαϊορίνου, ἤγουν τὸν Σεβῆρον, Ἀνθέμιον, Ὄλυβρον, καὶ Γλυκέριον, τῶν ὁποίων δὲν ἠξεύρομεν, εἰμὴ τὰ ὀνόματα.

Ο' Μαϊορῖνος ἦτον περίφημος διὰ τὴν ἀνδρίαν του, καὶ διὰ τὸν πρὸς τὴν φιλολογίαν ἔρωτά του. Ἐνίκησε τοὺς Βουργινώνους καὶ τοὺς Βισιγότθους, ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν τοὺς Βανδάλους. Ἠθελε φέρει τὸ βασίλειον εἰς τὴν προτέραν του λαμπρότητα, ἀλλ' ὁ ἐπίβουλος Ρ'εκίμερος ἔβαλε, καὶ τὸν ἐδολοφόνησαν.

474'. Λέων Γ'. ἔγγονος τοῦ Α'. διεδέχθη τὸν θρόνον, καὶ ἀπέθανε μετὰ δέκα μῆνας. Ο' πατής του Ζήνων, γαμβρὸς τοῦ Α'. Λέοντος, ἐκηρύχθη βασιλεύς, ἔφερεν εἰς τὸν θρόνον ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῶν χειροτέρων βασιλέων. Βασιλεύσας δεκαεπτὰ χρόνους, ἔπεσεν εἰς μεγάλην ληθαργίαν, καὶ ἡ γυνή του τὸν ἔθαψεν ὡς νεκρόν.

Νέπως, ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Δύσιν δεκατέσσαρας μῆνας, εἶτα ἐγυμνώθη ἀπὸ τὸ βασίλειον ἀπὸ τὸν Πατρίκιον Ο'ρέστην, ὅστις ἐκήρυξε τὸν υἱόν του Αὐγούστουλον βασιλέα, ὅστις ἐβασίλευσε δέκα τέσσαρας μῆνας. Ο' δόακρος, υἱὸς τοῦ Ε'δικῶνος,

βασιλεὺς τῶν Ε'ρούλων, ἐκυρίευσε τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐβίασε τὸν Αὐγούστουλον νὰ παραιτήσῃ τὴν βασιλείαν. Ε'δῶ τελειόνει τὸ βασίλειον τῆς Δύσεως.

Η' ἱστορία τῆς ἀκολουθίας τῶν βασιλέων τῆς Ἀνατολῆς, μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ τῆς Ρ'ώμης βασιλείου, ἠμπορεῖ νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς ἐποχάς.

Η' πρώτη, μετὰ τὸν Ἀναστάσιον, διάδοχον τοῦ Ζήνωνος, ἕως τὸν Βασίλειον τὸν Μακεδόνα, περιέχει διάστημα 376 χρόνων.

Η' δευτέρα, μετὰ τὸν Βασίλειον, ἕως τὸν Βελδουῖνον, βασιλέα Γάλλον, περιέχει διάστημα 337 χρόνων.

Η' τρίτη, μετὰ τὸν Βελδουῖνον, ἕως τὸν Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον, τελευταῖον βασιλέα, περιέχει διάστημα 249. χρόνων.

ΜΑΘΗΜΑ Ι'.

Περὶ Η'λεκτρισμοῦ.

Διὰ νὰ ἐξηγήσωμεν μερικὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν εἰς τὴν Ἀτμοσφαῖραν, πρέπει νὰ εἴπω πρῶτον διὰ μερικὰ ἄλλα. Τὸ ἤλεκτρον (κεχρυμπάρι), ὅταν τριφθῇ δυνατὰ μὲ μάλλινον ὕφασμα, σύρει τὴν τρίχα. Τὶς ἡ αἰτία τούτου, δὲν ἠξεύρομεν· ὀνομάζομεν ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα, ἠλεκτρισμόν. Τὸ αὐτὸ ἀκολουθᾷ καὶ εἰς τὸ γυαλίον, καὶ εἰς τὴν Πίσσαν, καὶ εἰς ἄλλα σώματα, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν τριβὴν παραστένουν τὸν ἠλεκτρισμόν·

κοὴ δὲν τὸν ἀφίνουν νὰ σκορπισθῇ· καὶ διὰ τοῦτο λέγονται κακοὶ ἀγωγοὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τὰ ἄλλα σώματα, καθὼς τὰ μέταλλα, τὰ ὑγρὰ κ. τ. λ. ἁρπάζουν τὸν ἠλεκτρισμόν, κοὴ τὸν μεταδίδουν· κοὴ διὰ τοῦτο λέγονται Καλοὶ Ἀγωγοὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

Αὕτη ἡ μηχανὴ *) λέγεται ἠλεκτρική. Ὅσον καιρὸν στρέφω τὴν λαβήν, ὁ ὑέλινος δίσκος, τριβόμενος μεταξὺ τῶν δύο προσκεφαλαίων μὲ τρίχας, προξενεῖ τὸν ἠλεκτρισμόν. Ἐὰν διπλώσω τὸν δάκτυλον, κοὴ μὲ τὸν ἁρμὸν ἐγγίξω τὸν ἀγωγόν, ἐπειδὴ ἡ ἠλεκτρικὴ ὕλη ζητεῖ τὴν ἰσοσταθμίαν εἰς ὅλα τὰ σώματα, κοὴ ὁ δάκτυλός μου ἔχει ὀλιγώτερον ἠλεκτρισμόν, μέρος τούτου πηδᾷ ἀπὸ τὸν ἀγωγὸν εἰς τὸν δάκτυλόν μου· καὶ τότε ἀκούεται κρότος, κοὴ εἰς τὸ σκότος φαίνεται σπινθήρ.

Ὁ ἀγωγὸς, ὡς μεταλλινος, ἁρπάζει τὴν ἠλεκτρικὴν ἀπὸ τὸν τριβόμενον δίσκον· δὲν τὸν σκορπίζει ὅμως εἰς τὴν γῆν· διότι στηρίζεται ἐπάνω εἰς ὑέλινον πόδα. Ὁ ἠλεκτρισμὸς, ἀφοῦ περάσῃ ἀπὸ τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸ σῶμα μου, χύνεται εἰς τὴν γῆν· ἀλλ' ἐὰν πατῶ ἐπάνω εἰς σανίδα, βαλμένην ἐπάνω εἰς ὑάλινα ἀγγεῖα, ἡ ἠλεκτρικὴ μένει ἐπάνω μου, εἰς ὅσον καιρὸν τρίβεται ὁ δίσκος· κοὴ καθεῖς, ὅταν μ' ἐγγίξῃ εἰς τὴν χεῖρα, θέλει ἐκβάλλει σπινθῆρα. Διὰ νὰ φανῇ τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα, πρέπει νὰ μὴν ἔχῃ ὑγρασίαν τὸ δωμάτιον.

*) Δὲν εἶναι πολυέξοδον πρᾶγμα μία μικρὰ ἠλεκτρικὴ μηχανή.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Πτηνά.

Τὰ πτηνὰ, ἐπειδὴ ἔχουν καθαρώτατα ὀμμάτια, κοὴ βλέπουν ἀπὸ μακρὰν πολλὰ ἀντικείμενα, διὰ τοῦτο εἶναι ἀνήσυχα, κοὴ πάντοτε ἔχουν χαρά. Τὴν ἄνοιξιν, ὅταν ὅλη ἡ Φύσις ἀνανεόνεται, ζητοῦσι κοὴ αὐτὰ νὰ πολυπλασιάσωσι τὸ εἶδος των· τότε λοιπὸν διαλέγουν τὴν σύζυγον· τὴν ἀγαπῶσι, κοὴ προσκολλῶνται εἰς αὐτὴν μὲ σταθερότητα, ἂν κοὴ ἦναι ἐκ Φύσεως ἄστατα. Μερικὰ ζῶσιν ὁμοῦ, ἕως νὰ τεκνοποιήσωσι, κοὴ νὰ ἀναθρέψωσι τὰ τέκνα των· ἄλλα, καθὼς αἱ περιστεραὶ κοὴ αἱ τρυγόνες τὰ χωρίζει μόνος ὁ θάνατος.

Ἀφοῦ ἀγαπηθῶσι, περνοῦν τὰς ἡμέρας των εἰς τὸ νὰ χαιδεύωνται, νὰ κελαδοῦν, κοὴ νὰ κτίζουν τὴν φωλεάν· τὸ θηλυκὸν ἀφοῦ γεννήσῃ τὰ αὐγὰ, τὰ ζεσταίνει μὲ τὴν θερμότητα τοῦ σώματος. Δὲν ἐβγαίνει ἀπὸ τὴν φωλεὰν, κοὴ προτιμᾷ νὰ πεινᾷ παρὰ νὰ κινδυνεύσωσι τὰ πουλία της.

Τοῦ αὐγοῦ τὸ ἐξώφλιον ἔχει πόρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξατμίζεται τὸ ὑγρόν. Ὅταν ἦναι παλαιὸν, φαίνεται μέσα ὁ εὔκαιρος τόπος, κοὴ ἠμπορεῖς τοῦτο νὰ τὸ ἴδῃς, ἂν βάλῃς τὸ αὐγὸν μεταξὺ τοῦ φωτὸς κοὴ τοῦ ὀμματίου. Διὰ νὰ φυλάξῃς νωπὰ τὰ αὐγὰ, πρέπει νὰ κλείσῃς τοὺς πόρους, διὰ νὰ μὴν ἐξατμισθῇ τὸ ὑγρὸν, μὲ βερονίκην, ἢ μὲ ἄλειμμα, ἢ μὲ ἀναλυμένον κηρίον· πρέπει ὅμως νὰ μὴν ἐκάθισεν εἰς τὸ αὐγὸν ἡ ὄργιθα.

Τὸ πουλίον μέσα εἰς τὸ αὐγόν, τρέφεται εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ τὸ ἀσπράδιον, καὶ ὅταν δυναμωθῶσι τὰ μέλη του, τότε ἀρχίζει νὰ τρέφεται μὲ τὸ κίτρινον. Ἐπάνω εἰς τὸν ὑμένα, ὁ ὁποῖος περικυκλόνει τὸ κίτρινον, εὑρίσκεται μία μικρὰ λευκὴ στιγμὴ, καὶ εἶναι ὁ μόνος βλαστὸς, ὅπου κεῖται τὸ πουλίον, καὶ ἀπὸ τότε ἔχει ὅλα του τὰ μέλη τυλιγμένα· ὅμως εἰς μικρὰν στιγμὴν, καὶ ἡ θερμότης τὰ ἐκτυλίσσει ὅλα.

Ὅταν τὰ πτερὰ τοῦ βρέφους ἠμποροῦν νὰ τὸ βαστάξωσι, τὰ προσκαλοῦν οἱ γονεῖς, διὰ νὰ ἔβγωσι πλέον ἀπὸ τὴν φωλεάν· δὲν φέρουσιν εἰς αὐτὰ τροφήν, καὶ στέκονται μακρὰν ἀπὸ τὴν φωλεάν, καὶ τὰ κράζουν, καὶ οὕτω τὰ ἀναγκάζουν νὰ πετάξωσι· δὲν μακρύνονται ἕως εἰς ἕνα καιρόν. Τέλος, δὲν τὰ δίδουν τίποτε, καὶ ἡ πεῖνα τὰ ἀναγκάζει νὰ ὑπάγουν εἰς ἀναζήτησιν τροφῆς.

Θεωρία τῆς Φύσεως.

Φυσικὴ ἁρμονία τῶν φυτῶν.

Τὸ πράσινον χρῶμα τῶν φυτῶν εἶναι ἁρμονία δύο χρωμάτων, τὰ ὁποῖα, εἰς τὴν γέννησίν των εἶναι ἐναντία· διότι εἶναι τὸ κίτρινον χρῶμα τῆς γῆς, καὶ τὸ γαλάζιον τοῦ οὐρανοῦ. Ὅθεν, ἐὰν ἡ Φύσις ἔδιδεν εἰς τὰ φυτὰ χρῶμα μόνον κίτρινον, ἔπρεπε νὰ μὴ διακρίνωνται ἀπὸ τὴν γῆν. Καὶ ἂν ἔδιδε μόνον γαλάζιον, ἔπρεπε νὰ μὴ διακρίνωνται ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Τὸ θαυμασιώτερον εἶναι, ὅτι,

ἂν καὶ ὅλα τὰ φυτὰ ἦναι πράσινα, καθὲν ὅμως ἔχει ἰδιαίτερον πράσινον χρῶμα, διὰ νὰ διακρίνεται ἀπὸ τὸ πλησίον.

Ἡ Φύσις ἔβαλεν εἰς τὰ φυτὰ καὶ ἀντιθέσεις· ὅσα βλαστάνουν ἀμέσως ἀπὸ τὴν γῆν, εἶναι πράσινου χρώματος καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ καυλὸς· ἀλλ' ὅσα βλαστάνουν μεταξὺ χόρτων, ἔχουν τὸν καυλὸν κοκκινωπὸν, διὰ νὰ διακρίνωνται. Ὅσα ἄνθη γίνονται εἰς τὰ ὑψηλὰ δένδρα, καθὲν δὲν ἔχει χρῶμα γαλάζιον, διὰ νὰ μὴ συγχέωνται μὲ τὸν οὐρανόν· γαλάζιον ὅμως χρῶμα ἔχουν, ὅσα γίνονται ἐπάνω εἰς χαμηλὰ δένδρα· ἐξεναντίας, τὸ χρῶμα τῆς γῆς, εἶναι κοινὸν εἰς τὰ πωρικὰ τῶν ὑψηλῶν δένδρων, καθὼς εἰς τὰ καστάνα, καρύδια κ. τ. λ. Λῦται αἱ ἁρμονίαι καὶ ἀντιθέσεις ἡδύνουσι τὴν ὅρασιν. Δὲν θέλομεν τελειώσει ποτὲ, ἂν θελήσωμεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅλας τὰς ἁρμονίας καὶ ἀντιθέσεις, αἱ ὁποῖαι ἀδύνατον εἶναι νὰ ἔγιναν αὐτομάτως, καὶ χωρὶς κανένα σκοπόν.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἔφθασεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς ἕνα βράχον (εἰς τὴν Ἀσίαν), ὅπου ἦτον ὠχυρωμένος ὁ Ἀρίβαζος μὲ τριάντα χιλ. στρατιωτῶν, καὶ με ἐφόδια διὰ δύο χρόνους. Ὁ βράχος οὗτος ἐλέγετο Ἄορνος Πέτρα, καὶ ἦσαν κρημνοὶ ὁλόγυρα. Τριακόσιοι νέοι ἑρπύσαντες μὲ τὴν κοιλίαν, ἔφθασαν εἰς τὴν κορυφὴν, καὶ ἔδωκαν τὸ σύνθημα. Ἔντρομος ὁ Ἀρίβαζος παρεδόθη μὲ τὸ στράτευμά του εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

Η᾽ μεγαλητέρα ἀντίστασις, τὴν ὁποίαν ἀπήντησεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰς Ἰνδίας, ἦτον ὁ Πῶρος, ὅστις εἶχε πολυάριθμον στράτευμα, καὶ πολλοὺς ἐλέφαντας. Ἐστάθη εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Ὑδάσπου, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πέρασμα· καὶ τῳόντι ὁ ποταμὸς ἦτον βαθύς. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀφῆκεν εἰς τὴν ἐναντίαν ὄχθην μερικὸν στράτευμα, καὶ ὁ Ἄτταλος ἐφαίνετο εἰς τοὺς ἐχθροὺς ὡς νὰ ἦτον ὁ Ἀλέξανδρος· αὐτὸς δὲ ὑπῆγε νὰ περάσῃ τὸν ποταμὸν ἀπὸ ἄλλο μέρος. Τότε ἐρράγη σφοδρὰ ἀνεμοταραχὴ, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι τὰ στοιχεῖα ἐναντιώνοντο εἰς αὐτόν. Τότε ἐφώναξεν „Ὦ Ἀθηναῖοι! „εἰς ποῖον κίνδυνον ἐμβαίνω, διὰ νὰ φανῶ ἄξιος „τῶν ἐπαίνων σας.“ Καὶ ἐπειδὴ ὁ Πῶρος ἐπρόσεχεν εἰς τὰ κινήματα τῶν ἀντικρὺ Μακεδόνων, ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέρασε τὸν ποταμὸν νύκτα, χωρὶς κανένα ἐμπόδιον. Εἰς μίαν πεισματώδη μάχην, ἐνίκησε τὸν Πῶρον, ἀλλ᾽ οὗτος ἐφύλαξε γενναῖον φρόνημα. Καὶ ὅταν τὸν ἠρώτησεν ὁ Ἀλέξανδρος· „πῶς ἤθελε „νὰ τὸν μεταχειρισθῇ; ὡς βασιλέα τὸν ἀπεκρίθη.“ Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἀφῆκεν εἰς τὸν θρόνον του, καὶ οὗτος ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν νικητήν.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Βυζαντινὴ Ἱστορία.

Ἐποχὴ πρώτη μετὰ τὸν Ἀναστάσιον, ἥτις διήρκεσεν ἀπὸ τὸν Ἀναστάσιον, ἕως Βασίλειον τὸν Μακεδόνα, 376 χρόνους.

491. — Ἀναστάσιος Α᾽, ἔλαβε τὴν βασιλείαν διὰ μίαν ἐχθιουργίαν τῶν αὐλικῶν. Ἔδειξεν εἰς τὴν ἀρχὴν εὐσέβειαν, μετριότητα καὶ δικαιοσύνην· ἀλλ᾽ ἐμισήθη ὕστερον διὰ τὴν φιλαργυρίαν καὶ σκληρότητά του. Ἐβασίλευσεν εἰκοσιεπτὰ χρόνους, καὶ ἀπέθανεν ἀπὸ κεραυνὸν εἰς ἡλικίαν 88 χρόνων.

Ὁ Ἰουστῖνος τὸν διεδέχθη, ὅστις εἶχε μεγάλα προτερήματα· ἁπλοῦς στρατιώτης ὤν, ἔφθασεν εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα. Δὲν ἤξευρε ποσῶς νὰ διαβάζῃ, μ᾽ ὅλον τοῦτο, ὄχι ὀλιγώτερον ἐδούλευσε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ βασίλειον, εἰς διάστημα ἐννέα χρόνων τῆς βασιλείας του· ἀφῆκεν ὀνομαστὶ διάδοχον τὸν Ἰουστινιανὸν ἀνεψιόν του, καὶ ἀπέθανεν ἑβδομήντα ἑπτὰ χρόνων.

527. — Ἰουστινιανὸς ὁ Α᾽. ἐφάνη ὀλιγώτερον περίφημος διὰ τὰ προσωπικά του προτερήματα, παρὰ διὰ τοὺς μεγάλους ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι ἤκμασαν εἰς τὸν καιρόν του, μάλιστα διὰ τὸν στρατηγὸν Βελισάριον.

Ἐδιάλεξε δέκα ἐπιτηδείους νομικοὺς, (πρῶτος αὐτῶν ἦτον ὁ σοφὸς Τριβώνιος) διὰ νὰ συνάξωσιν

εἰς ἓν τοὺς Ῥωμαϊκοὺς νόμους. Καὶ ἐδιόρισε νὰ ὀνομάζεται αὕτη ἡ Συλλογὴ Κ ώ δ ι ξ Ἰ ο υ σ τ ι ν ι α ν ο ῦ. Ἐσύναξε καὶ τὰς σκορπισμένας ἀποφάσεις τῶν κριτῶν, καὶ τὰς ἐδιαίρεσεν εἰς πενῆντα, ὀνομάσας αὐτὰς Πανδέκτας· ἐσύναξε καὶ τοὺς νεωτέρους νόμους εἰς ἕν, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε Κώδικα Νέον. Τὸν διεδέχθη ὁ Β΄. Ἰουστῖνος.

Βελισάριος, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους στρατηγοὺς τοῦ αἰῶνος του, ἐκυρίευσε τὴν Καρχηδόνα, ὑπέταξε τὸν Γελίμερον, (ὅστις εἶχεν ἁρπάσει τὴν βασιλείαν τῶν Βανδάλων) ἤνωσε τὴν Ἀφρικὴν μὲ τὴν βασιλείαν τοῦ Βυζαντίου, ἠλευθέρωσε τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῶν Γότθων, ἐδίωξε τοὺς Οὔνους, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν ἔφοδον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Βυζαντίου. Τὸ τέλος του διαφόρως διηγοῦνται οἱ ἱστορικοί· ἄλλοι λέγουν, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς τὸν ἐτύφλωσεν, ὑποπτεύσας ὅτι ἐμελετοῦσε ν' ἁρπάσῃ τὴν βασιλείαν· ἄλλοι λέγουν, ὅτι ὁ Βελισάριος ἐπανέλαβε τὰ ἀξιώματά του, καὶ ἀπέθανεν εἰρηνικὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τοὺς 565.

565. — Ἰουστῖνος ὁ Β΄. εἶχε διεφθαρμένα ἤθη· ἐβασίλευσε δεκατρεῖς χρόνους, καὶ ἄλλο καλὸν δὲν ἔκαμεν, εἰμὴ ὅτι ὠνόμασε διάδοχον τὸν Τιβέριον Κωνσταντῖνον. Οὗτος ἔγινε συμβασιλεὺς μὲ τὸν Ἰουστῖνον εἰς τοὺς 577. ἐνίκησε τοὺς Πέρσας, καὶ ἀπέθανεν ἐνδόξως, βασιλεύσας χρόνους τέσσαρας. Τὸν διαδέχεται Μαυρίκιος ὁ Γαμβρός του.

582. — Οἱ πρῶτοι χρόνοι τῆς βασιλείας τοῦ Μαυρικίου ἦσαν ἔνδοξοι· ὕστερον ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξαγοράσῃ μὲ ὀλίγην τιμὴν πλῆθος αἰχμαλώτων, τοὺς ὁποίους ἠχμαλώτευσεν ὁ Χάγανος βασιλεὺς τῶν Αὐάρων· ὅθεν οὗτος θυμωθεὶς, τοὺς ἀπεκεφάλισεν ὅλους. Φωκᾶς, ὁ ὁποῖος, ἑκατόνταρχος ὤν, ἀνέβη εἰς τὰ μεγαλώτατα ἀξιώματα τοῦ βασιλείου, εὗρηκεν αἰτίαν τὴν γενικὴν δυσαρέσκειαν, καὶ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ λαοῦ. Κατέσφαξε τὸν Μαυρίκιον, τὴν γυναῖκα του καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον. Ὁ Μαυρίκιος εἶχε βασιλεύσει εἴκοσι χρόνους.

Ἡ Βασιλεία τοῦ Φωκᾶ διήρκεσε σχεδὸν ὀκτὼ χρόνους. Ὁ τύραννος οὗτος ἐχώθη εἰς τὴν ἀσωτείαν, καὶ μετεχειρίσθη τὰς σκληροτάτας ὠμότητας.

Ἡράκλειος, διοικητὴς τῆς Ἀφρικῆς, ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τοῦ Φωκᾶ, τὸν ἐνίκησε, τοῦ ἔκοψε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐκηρύχθη βασιλεύς.

641. — Κωνσταντῖνος Γ΄. Καὶ Ἡρακλειονᾶς υἱοὶ τοῦ Ἡρακλείου, ἀνετράφησαν ὁμοῦ εἰς τὰ βασίλεια. Ὁ πρῶτος ἀπέθανεν εἰς διάστημα ὀλίγων μηνῶν. τὸν Κωνσταντῖνον διεδέχθη ὁ πρωτότοκος υἱὸς Κώνστας Β΄. Ἐβασίλευσεν εἰκοσιεπτὰ χρόνους, καὶ ἐδολονήθη ἀπὸ ἕνα του δοῦλον.

Τοῦτον διαδέχεται Κωνσταντῖνος Δ΄. ὁ ἐπωνομασθεὶς Πωγωνάτος· καὶ ἐβασίλευσε δεκαεπτὰ χρόνους.

685. — Ἰουστινιανὸς Β΄. υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Κωνσταντίνου, σκληρὸς ἀνὴρ, καὶ χωρὶς πνεῦμα, ἐβασίλευσε δέκα πέντε χρόνους· ἐννέα χρόνους, πρὶν καταβιβασθῇ ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ ἔξ μετὰ τὴν ἀποκατάστασίν του. Δύο βασιλεῖς ἐβασίλευσαν εἰς τὸ μεταξὺ διάστημα, ἦγουν εἰς δέκα χρό-

νους, Λεόντιος καὶ Τιβέριος Β'. ὁ λεγόμενος Ἄψιμαρος· ὁ Ἰουστινιανὸς ἔβαλε καὶ τοὺς ἐφόνευσαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τούτου τοῦ τυράννου, τὸ βασίλειον εἶχε τρεῖς βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι διεδέχθησαν ἀλλήλους εἰς πολλὰ ὀλίγον διάστημα· ὁ Φιλιππικὸς Βαρδάνης, Ἀρτέμιος, ὁ ἐπωνομασθεὶς Ἀναστάσιος Β'. καὶ Θεοδόσιος Γ'.

717 — Λέων Γ'. ὁ Ἴσαυρος, ἀπὸ ποταπὸν γένος, ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Γ'. Θεοδόσιον· ἐφύλαξε μὲ ἀνδρίαν τὴν Κωνσταντινούπολιν, πολιορκουμένην ἀπὸ τοὺς Σαρακηνούς· εἶτα ἐφάνη μέγας εἰκονομάχος. Ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν σοφῶν· ἔκαυσε τὴν βιβλιοθήκην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπέθανε βασιλεύσας εἴκοσι τέσσαρας χρόνους. Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος, ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη. Οὗτος ἐτυράννησε τοὺς ὑπηκόους του εἰς πλειότερον διάστημα παρὰ τριάντα τέσσαρας χρόνους· Λέων ὁ Δ'. ὁ ὀνομαζόμενος Χάζαρος, ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη, τὸν ἐμιμήθη, καὶ ἀπέθανε τὸν πέμπτον χρόνον τῆς βασιλείας του.

Εἰς τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Δ'. ὁ Λομβάρδος ἐκυρίευσε τὴν ἐξαρχίαν τῆς Ῥαυέννης, καὶ ἡ Ῥώμη διόλου ἀπεξενώθη ἀπὸ τὴν βασιλείαν τῶν αὐτοκρατόρων.

786. — Κώνστας ΣΤ'. ὁ λεγόμενος Πορφυρογέννητος, υἱὸς καὶ διάδοχος Λέοντος τοῦ Δ'. ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, κυβερνώμενον ἀπὸ τὴν μητέρα του Εἰρήνην. Ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἐκαθάρισε τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ μερικοὺς τυράννους, καὶ ἐκυρίευσε τὸ Βενεβέντον ἀπὸ τοὺς Λομβάρδους. Τὰ ἐλαττώματά του καὶ αἱ ἀσωτεῖαι του ἐκίνησαν πολ-

λοὺς ἐχθρούς· ἡ μήτηρ του τὸν ἐφυλάκωσε καὶ τὸν ἐτύφλωσεν· ἐβασίλευσε δεκαεπτὰ χρόνους.

Εἰρήνη ἡ βασίλισσα, περίφημος διὰ τὴν ὡραιότητά της, ἐβασίλευσε μόνη ἕως τοὺς 802, ὁπότε Νικηφόρος, ἀναγορευθεὶς βασιλεύς, τὴν ἐξώρισεν εἰς τὴν Μυτιλήνην, ὅπου ἀπέθανε τὸν ἀκόλουθον χρόνον.

802 — Ὁ Ἄρπαξ Νικηφόρος ἐβασίλευσε σχεδὸν ἐννέα χρόνους, καὶ ἐφονεύθη εἰς μάχην ἐναντίον τῶν Βουλγάρων.

Ἐβασίλευσεν ὁ υἱός του Σταυράκης· ἀλλὰ μόλις ἐφάνη ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον, καὶ τὸν διεδέχθη Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης ὁ συγγενής του· ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ἕνα χρόνον, καὶ μερικοὺς μῆνας, Λέων ὁ Ε'. ἥρπασε τὸν θρόνον, ὁ δὲ Μιχαὴλ ἔγινε μοναχὸς, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸ μοναστήριον.

Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐνίκησε τοὺς Βουλγάρους, ἀλλ' ἐμισήθη ὕστερον διὰ τὰς σκληρότητας καὶ διωγμούς του· ἐδολοφονήθη, βασιλεύσας ὑπὲρ τοὺς ἑπτὰ χρόνους, ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς Μιχαὴλ τοῦ Β'. τοῦ διαδόχου του.

Ὁ Νικηφόρος ἦτον Ἕλλην τὸ γένος· εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας του, τὸ βασίλειον τῆς Ἀνατολῆς λείψανον τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου, ὠνομάσθη βασίλειον Ἑλληνικόν.

820. — Μιχαὴλ ὁ Β'. ἀνάξιος τοῦ θρόνου διὰ τὰ ἐλαττώματα, καὶ ἀνεπιτηδειότητά του, ἐβασίλευσε σχεδὸν ἐννέα χρόνους. Θεόφιλος ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη, ἀνὴρ πολεμικὸς, ἀλλὰ διώκτης τῶν εἰκόνων· ἐβασίλευσε δώδεκα χρόνους. Μιχαὴλ Γ'. ὁ υἱός του, ὀνομαζόμενος Μέθυσος, ἐβεβαίωσε

τοῦτο τὸ ἐπωνύμιον, βασιλεύσας εἴκοσι ἓξ χρόνους, μὲ πολλὰς ἀσωτείας. Ἡ Θεοδώρα ἐδιοίκησε τὸ βασίλειον μὲ πολλὴν φρόνησιν. Ὁ ἀχάριστος υἱός της τὴν ἠνάγκασε νὰ ζήσῃ εἰς τὸ ἑξῆς εἰς μοναστήριον μὲ τὰς θυγατέρας της, καὶ ἀπέθανε δολοφονηθεῖσα.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΑ'.

Περὶ βροντῆς, ἀστραπῆς, καὶ ἀστροπελεκίου.

Ὅταν ἦναι ἀνεμοζάλη, τὰ σύννεφα ἠλεκτρίζονται, καθὼς ὁ τριβόμενος δίσκος τῆς ἠλεκτρικῆς μηχανῆς. Ὅθεν, ὅταν τὸ ἠλεκτρισμένον σύννεφον σιμώσῃ εἰς ἄλλο μὴ ἠλεκτρισμένον, ἢ μετρίως ἠλεκτρισμένον, μέρος τοῦ ἠλεκτρισμοῦ πηδᾷ ἀπὸ τὸ ἕνα εἰς τὸ ἄλλο, καὶ εὐθὺς φαίνεται σπινθὴρ, καὶ ἀκούεται κρότος, καὶ αὕτη εἶναι ἡ βροντὴ, καὶ ἡ ἀστραπή. Ἂν περνᾷ τὸ ἠλεκτρισμένον σύννεφον ἐπάνω ἀπὸ δένδρον, ἢ ἀπὸ οἰκοδομὴν, ὁ ἠλεκτρισμὸς πηδᾷ εἰς ἐκεῖνο μὲ ὁρμὴν, καὶ καίει τὸ δένδρον, κρημνίζει τὴν οἰκοδομὴν, καὶ τοῦτο λέγεται ἀστροπελέκι. Ἐνίοτε ἡ ὁρμὴ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἁρπάζει πέτραν ἀπὸ καμμίαν οἰκοδομὴν, τὴν καίει, καὶ τὴν ῥίπτει· καὶ ὁ χυδαῖος λαὸς νομίζει, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ἀστροπελέκι. Διὰ νὰ φυλαχθῶσιν αἱ οἰκίαι ἀπὸ τὸ ἀστροπελέκιον, ὑψόνουν σουβλερὰν σιδηρᾶν μύτην· διότι αἱ τοιαῦται αἰχμαὶ ἁρπάζουσι

τὸν ἠλεκτρισμὸν, καὶ δὲν τὸν ἀφίνουσι νὰ πέσῃ εἰς ἄλλο μέρος τῆς οἰκίας· χρειάζεται ὅμως τέχνην ἡ κατασκευή· ἀλλέως, σύρει τὸ ἀστροπελέκιον ἐπάνω εἰς τὴν οἰκοδομήν. Ὅταν ἦναι ἀνεμοζάλη, πρέπει νὰ στέκεται τινὰς μακρὰν ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ δένδρα, καὶ ἀπὸ τὰς οἰκοδομάς. Ἐὰν ἦναι εἰς τὸ βουνόν, πρέπει νὰ κατέβῃ εἰς τὴν πεδιάδα· διότι εἰς τὰ ὑψηλὰ μάλιστα πίπτουν τὰ ἀστροπελέκια, ὡς σιμώτερα εἰς τὰ σύννεφα. Μερικοὶ πίπτουν κατὰ γῆς, καὶ δὲν στέκονται ὀρθοί· καὶ εἰς τὴν οἰκίαν κάθονται μακρὰν ἀπὸ τοὺς τοίχους· τὸ ἀστροπελέκι τρέχει μάλιστα εἰς τὰ μέταλλα.

Πρῶτον βλέπομεν τὴν ἀστραπὴν, ἔπειτα ἀκούομεν τὴν βροντήν· μ' ὅλον ὅτι ὁ αὐτὸς σπινθὴρ προξενεῖ, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, καὶ τὰ δύο· τὸ φῶς ὅμως τρέχει ὀγληγορώτερα ἀπὸ τὸν ἦχον. Ὅταν μετὰ τὴν ἀστραπὴν περάσῃ καιρός, καὶ ἔπειτα ἀκούσωμεν τὴν βροντήν, καταλαμβάνομεν, ὅτι ὁ ἠλεκτρισμὸς κενόνεται μακράν.

Περὶ Σεισμοῦ.

Ὁ ἠλεκτρισμὸς εἶναι αἰτία καὶ τοῦ σεισμοῦ. Εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς εὑρίσκονται καλοὶ ἀγωγοὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, καθὼς μέταλλα, νερὸν καὶ ἄλλα· εὑρίσκονται καὶ κακοὶ ἀγωγοὶ, καθὼς ὑπτίνη, θειάφιον, καὶ ἄλλα. Μὲ μέσον λοιπὸν τῶν πρώτων συνάζεται εἰς ὑπόγεια σπήλαια ὁ ἠλεκτρισμός, καὶ ἐκεῖ πολιορκεῖται ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀγωγούς· ἀφοῦ ταραχθῇ ἡ ἰσορροπία, αὐξάνεται ἡ

ὁρμή του, καὶ τινάσσεται ἔξω, ἀφοῦ κλονίσῃ τὴν γῆν.

Πολλάκις ἀπὸ τὴν τριβὴν ἀναπτονται τὰ θειαφώδη σώματα, καὶ ἡ θερμότης ἀναλύει τὸ ὕδωρ· καὶ ὁ ὑδρογονικὸς ἀὴρ, θέλων νὰ ἔβγῃ ἔξω, τινάσσει τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.

Τυχαῖα πυρά.

Τὸ νερὸν ἀναλυόμενον ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου, ἀφίνει ἐλεύθερον τὸν ὑδρογονικὸν ἀέρα, ὅστις σηκόνεται ἡψυλά. Οὗτος εὑρίσκεται πολὺς καὶ ὅπου σήπονται ζῶα, καθὼς εἰς τὰ κοιμητήρια, καὶ εἰς τοὺς λημνώδεις τόπους· ἐκεῖ λοιπὸν βλέπομεν εἰς τὸν οὐρανὸν, κάποια φῶτα, μερικὰς λαύρας στρογγύλας, τὰς ὁποίας σπρώχνει ὁ ἄνεμος, καὶ τρέχουν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀπὸ τὴν σῆψιν τῶν ζώων ἐβγαίνει ὑδρογονικὸς ἀὴρ, καὶ ἄλλη τις ὕλη, ἥτις λέγεται Φωσφόρος· αὐτὰ καὶ τὰ δύο ἀναπτονται εὔκολα, ὅταν τὰ ἐγγίξῃ ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ. Πολλάκις αὗται αἱ λαῦραι φαίνονται ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους, καὶ εἰς τὰς λίμνας.

Διάττοντες ἀστέρες.

Τὰ ἄστρα, τὰ ὁποῖα μᾶς φαίνονται ὅτι πίπτουν, μάλιστα τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον, τὰ βλέπομεν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐπάνω εἰς τὰ καταέρτια τῶν καραβίων· ὁ χυδαῖος λαὸς τὰ ὀνομάζει Τελώνια· εἶναι ὅμως ὁ ἠλεκτρισμὸς, ἢ καμμίαν φορὰν ὁ ὑδρογονικὸς ἀὴρ ἀναπτόμενος, καὶ διωκόμενος ἀπὸ τὸν ἄνεμον.

Ἀνεμοστρόβιλος.

Ὅταν τὸ σύννεφον ἦναι ἠλεκτρισμένον, καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς θέλῃ νὰ βαλθῇ εἰς ἰσοσταθμίαν μὲ τὴν γῆν, καταιβαίνει μὲ μεγάλην ὁρμήν, καὶ μὲ στρεφογύρισμα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τότε γίνεται βρασμὸς τοῦ νεροῦ, καὶ σηκόνεται ἕως εἰς ἕνα πόδα. Ἂν καταίβῃ εἰς τὴν ξηρὰν, σηκόνει κονιορτόν, ξύλα, καὶ ὅ,τι ἠμπορέσῃ. Καὶ οὗτος εἶναι ὁ ἀνεμοστρόβιλος.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Περὶ τῶν Ἀμφιβίων.

Ἀμφίβια λέγονται, ὅσα ζῶσι καὶ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἰς τὰ νερά. Ἄλλα γεννῶσιν αὐγά, καὶ ἄλλα γεννῶσι ζῶα· τὰ εἴδη τῶν ἀληθινῶν ἀμφιβίων εἶναι ὀλίγα· αἱ φῶκαι, ὁ θαλάσσιος λέων, καὶ ἄλλα τινὰ, εἶναι τῳόντι τοιαῦτα.

Καστῶρ.

Τὸ ζῶον τοῦτο εἶναι τετράποδον, σχεδὸν ἀμφίβιον, καὶ ζῇ εἰς κοινωνίαν. Εἰς τέσσαρα σάκκια βαλμένα ὑποκάτω εἰς τὰ ἔντερά του εὑρίσκεται ἕνα ὑγρὸν ἄνοστον, τὸ ὁποῖον λέγεται Καστώρειον, καὶ εἶναι χρήσιμον εἰς τὴν Ἰατρικήν· οἱ ὄρχεις του εἶναι μέσα εἰς τὸ σῶμα του· ὅθεν δὲν ἀληθεύει, ὅτι τοὺς κόπτει, ὅταν ἴδῃ τοὺς κυνηγούς.

Τὸν Ἰούνιον καὶ τὸν Ἰούλιον συναύξονται οἱ καλάμοτορες εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ. Εὑρίσκουν δένδρον τὸ ξουκανίζουν, καὶ τὸ κάμνουν νὰ πέσῃ εἰς τὸν ποταμόν· ἐκεῖ ξουκανίζουν τοὺς κλάδους, καὶ ἄλλοι φέρουν ξύλα διὰ παλούκια, καὶ τὰ σύρουν μὲ τοὺς ὀδόντας μέσα εἰς τὸ νερόν· τὰ χώνουν εἰς τὴν γῆν· περιπλέκουν κλάδους, καὶ οὕτω κάμνουν πρόχωμα καὶ περιτείχισμα· καὶ διὰ νὰ μὴν ἐμβαίνῃ τὸ νερὸν εἰς τὰ αἰραιώματα, ζυμόνουν πηλὸν μὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, καὶ κτυποῦν τὴν ζύμην μὲ τὴν πλατεῖαν οὐράν των, καὶ χρίουν τὰς τρύπας.

Ἀφοῦ δουλεύσωσιν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὴν δημόσιον οἰκοδομήν, μοιράζονται εἰς τόσας ἑταιρίας, διὰ νὰ κατασκευάσωσι καὶ τὰς ἰδιαιτέρας κατοικίας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν δύο θύρας, μίαν πρὸς τὴν ξηρὰν, καὶ ἄλλην πρὸς τὸ νερόν· σιμὰ εἰς τὰς κατοικίας των, πρὸς τὸ μέρος τοῦ νεροῦ, κατασκευάζουσι τὰς ἀποθήκας τῆς τροφῆς, ἥτις εἶναι φλοῦδα δένδρου, καὶ τρυφερὰ ξύλα. Εὑρίσκονται εἰς τὴν οἰκοδομὴν των χωρία μὲ εἴκοσι, καὶ εἴκοσι πέντε καλύβας· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως αἱ πόλεις των συστένονται ἀπὸ δέκα, ἢ δώδεκα Φυλὰς, καὶ ξένους πολίτας δὲν δέχονται. Ὅλοι ἔχουν ἴσον δικαίωμα, καὶ κανεὶς ἀπὸ τὸν ἄλλον δὲν κλέπτει· εἶναι φίλοι συναλλήλως, καὶ ἔχουν εἰρήνην. Τὸν Σεπτέμβριον συνάζουσι τὰς τροφὰς, καὶ τὸν χειμῶνα ἀπολαμβάνουσι τὰς οἰκιακὰς ἡδονάς· τότε ἀναπαύονται, καὶ τεκνογονοῦσιν.

Ἡ Θεωρία τῆς Φύσεως.

Ζωώδεις ἁρμονίαι τῶν Φυτῶν.

Ἡ Φύσις, ἀφοῦ ἐδιόρισεν, ἐπάνω εἰς ἀναίσθητον ἔδαφος, τὰ Φυτὰ, ἔχοντα Φυσικὴν ζωὴν, ἤγουν αὐξανόμενα, καὶ γεννῶντα, ἐδιόρισεν εἰς αὐτὰ ἄλλα ὄντα, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ τὰς εἰρημένας ἰδιότητας, καὶ προστούτοις καὶ τὸ νὰ κινῶνται, νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὰς εἰς τὸ νὰ κατοικοῦν εἰς αὐτὰ· πάθη, διὰ νὰ τρέφωνται· καὶ αὐτομάτισμὸν, διὰ νὰ ἐκλέγωσι τὰ ἁρμόδια Φυτά· ταῦτα εἶναι τὰ ζῶα.

Ἡ Φύσις εἰς τὴν νέαν της διάταξιν, τίποτε δὲν ἄλλαξεν ἀπὸ τοὺς νόμους της· ἀλλ' ἐδιόρισε τὰς αὐτὰς ἁρμονίας καὶ ἀντιθέσεις τῶν ζώων μὲ τὰ Φυτά· καθὼς τῶν Φυτῶν μὲ τὰ στοιχεῖα. Φαίνεται, ὅτι, ὅσα ζῶα τρέφονται μὲ χόρτα, καθὼς τὸ βώδιον καὶ τὸ πρόβατον, μὲ τὸν καιρὸν ἔπρεπε νὰ γένωσι πράσινα. Μ' ὅλον τοῦτο, ἔχουσιν ἄλλο χρῶμα, διὰ νὰ διακρίνωνται ἀπὸ τὰ χόρτα· καὶ ὅσα ζῶα κατοικοῦσιν ἐπάνω εἰς τὴν φλοῦδαν τῶν δένδρων, ἢ ἐπάνω εἰς σκοτεινὸν χρῶμα, εἶναι λαμπρὰ, καὶ πολλάκις πράσινα. Εἰς τὰς Ἰνδίας, πολλὰ πράσινα πουλία, μάλιστα ψιττακοὶ, ζῶσιν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα· τὸ πράσινον ὅμως χρῶμα των εἶναι ἀνοικτὸν, καὶ ἔχουν καὶ στίγματα, μὲ τὰ ὁποῖα διακρίνονται καὶ ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἀπὸ τὸ χρῶμα τῶν Φυτῶν.

Ἡ Φύσις ἐδιόρισε τὰ ὡραιότερα πουλία ἐπάνω εἰς δένδρα, τῶν ὁποίων τὰ ἄνθη ἔχουν ὀλίγην εὐ-

μόρφίαν. Εἰς τοὺς τροπικοὺς εἶναι ὀλιγώτερον ὡραῖα τὰ ἄνθη, παρὰ εἰς τοὺς εὐκράτους ζώνας· τὰ ἔντομα ὅμως, τὰ πουλία, καὶ αὐτὰ τὰ τετράποδα, εἶναι ὡραιότερα· ὅθεν ταῦτα τὰ ζῶα, ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα, παραστένουσιν ἀξιόλογον ἁρμονίαν, καὶ ἀντίθεσιν εἰς τὸν αὐτὸν καιρόν.

Ἂν μοιράσωμεν τὰ Φυτὰ εἰς δένδρα καὶ εἰς χόρτα, ἡ Φύσις δὲν ἐνόνει τὰ ζῶα καὶ τὰ Φυτὰ μὲ συμφωνίαν, ἀλλὰ μὲ ἀντίθεσιν· ἤγουν δὲν βάλλει τὰ μεγάλα ζῶα ἐπάνω εἰς τὰ μεγάλα Φυτὰ, ἀλλ' ὅλον τὸ ἐναντίον· ὁ νόμος οὗτος εἶναι γενικός· διότι, ὅπου εἶναι ὀλίγα τὰ χόρτα, καὶ τὰ τετράποδα εἶναι ὀλίγα· καὶ ὅπου τὰ δένδρα εἶναι πολλὰ, ἐκεῖ πολλὰ εἶναι καὶ τὰ πουλία.

Ἂν παρατηρήσωμεν τὰς σχέσεις τῶν χόρτων μὲ τὰ τετράποδα, βλέπομεν καὶ πολλὰς ἐφαρμογάς· διότι τὰ χόρτα εἶναι χαμηλὰ, διὰ νὰ τὰ Φθάνουν τὰ τετράπεδα, καὶ ὅλα τὰ μέρη τοῦ χόρτου εἶναι ἁρμόδια πρὸς τροφὴν τῶν τετραπόδων.

Ἂν θεωρήσωμεν τὰς ἐφαρμογὰς τῶν δένδρων μὲ τὰ πουλία, βλέπομεν, ὅτι οἱ κλάδοι εὔκολα πιάνονται ἀπὸ τοὺς δακτύλους τοῦ πουλίου, τρεῖς ἔμπροσθίους, καὶ ἕνα ὀπίσθιον. Τὰ πουλία εὑρίσκουν καταφύγιον ὑποκάτω εἰς τὰ Φύλλα ἀπὸ τὴν βροχὴν, καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἀπὸ τὸ κρύον· ὅλα συντρέχουν πρὸς κατασκευὴν τῆς φωλεᾶς των. Οἱ ὁπόροι ἐκεῖνοι τοῦ δένδρου εἶναι ἁρμόδιοι εἰς τὸ ὄχημα τῆς μύτης του. Ὅσα ἔχουν ὀξεῖαν, ἢ καμπύλην μύτην, κατοικοῦν εἰς δένδρα, τῶν ὁποίων τὰ ξυλικὰ εἶναι πολύσαρκα.

Τὰ ἔντομα εὑρίσκουν ἀναπαυτικὴν κατοικίαν εἰς τὴν Φλοῦδαν, ἢ εἰς τὰ ἄνθη, καὶ κάθε εἶδος ἐντόμων κατοικεῖ εἰς διάφορον μέρος τοῦ ἄνθους· διότι ἐκεῖ εὑρίσκει τὴν ἀνάλογον τροφήν του. Ἡ Φύσις ἔδωκε τὴν διάρκειαν καὶ καρποφορίαν τοῦ Φυτοῦ ἀνάλογον τῆς χρείας τῶν ζώων. Μερικῶν Φυτῶν ὁ καρπὸς, ὅταν ὡριμάσῃ, πίπτει μὲ κρότον, καὶ πέραυτα τρέχουσιν οἱ καλεσμένοι εἰς ταύτην τὴν τράπεζαν.

Ἐὰν ἠξεύραμεν τὰς σχέσεις τῶν Φυτῶν μὲ τὰ ζῶα, ἠθέλαμεν μάθει, εἰς τὶ χρησιμεύουσι μερικὰ μέρη τοῦ Φυτοῦ, τὰ ὁποῖα μᾶς Φαίνονται ἄχρηστα. Ἂν εἰς τὰ θερμὰ κλίματα εὑρίσκονται Φυτὰ Φορτωμένα μὲ χνοῦδι, εὑρίσκονται καὶ σκώληκες ὁλόγυμνοι, οἱ ὁποῖοι ξύουν τὸ χνοῦδι, καὶ κάμνουν Φόρεμα. Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τῶν Ἀμαζόνων, εὑρίσκονται κάλαμοι, εἰς τῶν ὁποίων τὴν κορυφὴν βλέπομεν σΦαιρίδιον ἀπὸ χῶμα· αὕτη εἶναι κατασκευὴ μυρμήκων, οἱ ὁποῖοι καταΦεύγουν εἰς αὐτὴν εἰς καιρὸν πλημμύρας· ἀναιβοκαταιβαίνουν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν κάλαμον, καὶ τρέΦονται μ' ὅσα Φέρει ἡ πλημμύρα ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιΦάνειαν τοῦ ποταμοῦ. Εἰς μερικοὺς τόπους εὑρίσκονται ἄκανθαι Φοβεραὶ, μεταξὺ τῶν ὁποίων γεννῶσι τὰ πουλία. Καὶ ἐπειδὴ εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους ἄλλα ζῶα ἕρπουσι καὶ τρώγουσι τὰ αὐγά, ὁ Πάνσοφος τῆς Φύσεως δημιουργὸς, ἐδιόρισε τὰς ἀκάνθας πρὸς Φύλαξιν ἐκείνων τῶν πουλίων.

Ἑλληνική Ἱστορία.

Οἱ Μακεδόνες ἐπιθυμήσαντες τὴν πατρίδα, καὶ μαθόντες, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θέλουσιν εἶναι οἱ μεγαλήτεροι κίνδυνοι, ἄρχισαν νὰ μουρμουρίζουν. Ὁ Ἀλέξανδρος λοιπὸν ἠναγκάσθη νὰ στραφῇ εἰς τὰ ὀπίσω, ἀφήσας εἰς τὸν Πῶρον, ὅσους τόπους ἐκυρίευσεν εἰς τὰς Ἰνδίας. Πολλάκις ἐνίκησε τοὺς ἀνδρείους Ὀξυδράκας Ἰνδούς. Τέλος, ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν των, ἔβαλε κλίμακα, καὶ αὐτὸς πρῶτος ἀνέβη. Ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν οἱ στρατιῶται, ἀλλ' ἡ κλίμαξ ἐσυντρίφθη. Ὁ Ἀλέξανδρος μόνος ἐπήδησε μέσα ἀπὸ τὸ τεῖχος· κτυπᾷ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ φονεύει τὸν ἀρχηγόν των. Τέλος, ἐπληγώθη εἰς τὸν μηρὸν, καὶ ἀδυνατισθεὶς ἀπὸ τὸ πολὺ αἷμα, ἔπεσε μισαποθαμένος. Ὅταν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπλήγωσεν, ἔτρεξε διὰ νὰ τὸν μαχαιρώσῃ, ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἐμαχαίρωσε. Μερικοὶ ἄνθρωποί του ἀνέβησαν εἰς τὸ τεῖχος, καὶ ἔτρεξαν πρὸς βοήθειάν του. Ἀνέβησαν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἄλλοι στρατιῶται, καὶ ἤνοιξαν τὰς πύλας, καὶ οὕτως ἐμβῆκαν οἱ Μακεδόνες εἰς τὴν πόλιν, καὶ κατέσφαξαν ὅλους τοὺς πολίτας.

Ὅταν ἐστρέφη εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁ Ἀλέξανδρος, ἠσχολήθη εἰς τὸ νὰ τὴν στολίσῃ. Ἡ τρυφὴ τῆς Ἀσίας ἔφθειρεν ὁλότελα τοὺς Μακεδόνας, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐδόθη εἰς τὰ συμπόσια, καὶ εἰς τὴν μέθην. Ἀφοῦ ἐπέρασε μίαν νύκταν εἰς ἀσωτείαν, ἐπροσκαλέσθη τὸ πρωῒ εἰς ἄλλο συμπόσιον. Καὶ ἐκ τούτου ἔγινε ζήτημα, ἂν ὁ θάνατός του προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἀσωτείαν, ἢ ἀπὸ φαρμάκιον.

Ἀφοῦ ἐμέθυσεν ὑπὲρ τὸ μέτρον, ἔπεσεν εἰς μεγάλην θέρμην, διὰ τὴν ὁποίαν ἐφθείρετο κατ' ὀλίγον, μόλις ἠμπόρεσε νὰ δώσῃ τὸν δακτύλιόν του εἰς τὸν Περδίκκαν. Οἱ στρατιῶται ἦλθαν, καὶ μὲ δάκρυα τοῦ ἐφίλησαν τὴν χεῖρα· τὸν ἠρώτησαν, Ποῖον ἀφίνει διάδοχον; „τὸν ἀξιώτερον" ἀπεκρίθη. Ἀπέθανε λοιπὸν εἰς ἡλικίαν τριανταδύο χρόνων καὶ ὀκτὼ μηνῶν.

Ἱστορία Βυζαντινή.

Ἐποχὴ δευτέρα.

Ἡ ὁποία, μετὰ τὸν Βασίλειον τὸν Μακεδόνα, ἕως τὸν Βαλδούϊνον, περιέχει

χρόνους 337.

867. — Βασίλειος ὁ Μακεδὼν διεδέχθη Μιχαὴλ τὸν Γ'. τοῦ ὁποίου αὐτὸς ἔγινεν αἴτιος τῆς δολοφονίας· ἁπλοῦς στρατιώτης ὢν ἀπὸ ποταπὸν γένος, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἐβασίλευσεν ἐνδόξως ὑπὲρ τοὺς δεκαοκτὼ χρόνους. Εἶχεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ προτερήματα τοῦ καλοῦ βασιλέως. Δὲν ἐφόνευσε τὸν Μιχαήλ, λέγουσιν οἱ Ἱστορικοὶ, εἰμὴ διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἰδίαν του ζωήν. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας του, οἱ Γῶσσοι ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμόν, καὶ τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας.

886. — Λέων ὁ ΣΤ', τὸν διεδέχθη· ἦτον πολλὰ ἀκρατὴς εἰς τὰ πάθη, ἐβασίλευσεν ἄτακτα ὑπὲρ τοὺς 25 χρόνους.

Τὸν διεδέχθη ὁ ἀδελφός του Ἀλέξανδρος, ὁ ὁποῖος ἔφερεν εἰς τὸν θρόνον ὅλα τῆς νεότητός του τὰ ἐλαττώματα· ἀπέθανε βασιλεύσας ἕνα χρόνον.

Κωνσταντῖνος ὁ Ζ΄. υἱὸς τοῦ Λέοντος, καὶ διάδοχος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐβασίλευσε σαράντα ὀκτὼ χρόνους· ἦτον δίκαιος· ὅμως εἶχεν ἀδύνατον πνεῦμα. Ῥωμανὸς ὁ Λεκαπηνὸς συμβασιλεύς, ἔλαβεν ὅλην τὴν ἐξουσίαν εἰς διάστημα εἴκοσι χρόνων, ἕως ἀπεβλήθη τοῦ θρόνου.

Ῥωμανὸς ὁ Β΄. υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου ἐβασίλευσεν ὑπὲρ τοὺς τρεῖς χρόνους.

963. — Βασίλειος Β΄. καὶ Κωνσταντῖνος Η΄. υἱοὶ τοῦ Β΄. Ῥωμανοῦ, ὁμοῦ τὸν διεδέχθησαν. Ὁ Βασίλειος εἶχεν ὅλα τὰ προτερήματα μεγάλου βασιλέως, ἀλλ' ἐβάρυνε τὸν λαόν του μὲ τὰ δοσίματα. Ἐβασίλευσεν ὑπὲρ τοὺς ἑξήντα χρόνους. Μετὰ τὸν θάνατόν του, ὁ σκληρὸς καὶ ἀνάξιος Κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος ἕως τότε εἶχε μόνον τὸ ὄνομα, ἠναγκάσθη νὰ βασιλεύῃ μόνος, καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους ἀπέθανεν.

Ὅταν οἱ δύο οὗτοι βασιλεῖς ἦσαν ἀκόμη παῖδες, Νικηφόρος ὁ Β΄. ὁ λεγόμενος Φωκᾶς, ἔγινε συμβασιλεύς, καὶ ἐκυβέρνησε φρονίμως τὴν βασιλείαν εἰς διάστημα ἓξ χρόνων. Ἰωάννης ὁ Ζιμισκῆς, αἴτιος τοῦ θανάτου του, πάραυτα ἔγινε συμβασιλεύς, καὶ ἐβασίλευσε τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Ἦτον βασιλεὺς ἄξιος τοῦ θρόνου, ἂν δὲν ἐβασίλευε διὰ μέσου κακουργίας.

1028. — Ῥωμανὸς Γ΄. ἀναγκασθεὶς νὰ δεχθῇ μὲ τὴν βασιλείαν, τὸν γαμβρὸν τῆς ἀδελφῆς ἐκείνου Ζωῆς, ἐφαρμακεύθη ἀπὸ αὐτήν, βασιλεύσας ὑπὲρ

τοὺς πέντε χρόνους. Μιχαὴλ ὁ Δ΄. τὸν διαδέχεται, ὁ Παφλαγών, ἀδυνάτου ψυχῆς, καθὼς καὶ ὁ προκάτοχός του, ἐβασίλευσεν ὀκτὼ χρόνους, καὶ ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον, καὶ ἀπέθανε μὲ πολλὴν ἀρετήν. — Μιχαὴλ Καλαφάτης ὁ ἀνεψιός του, τὸν διεδέχθη, ἀφοῦ υἱοθετήθη ἀπὸ τὴν βασίλισσαν Ζωήν. Μόλις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταίβῃ. Εἶχεν ἐξορίσει τὴν Ζωήν. Εἰς ποινὴν τῆς ἀχαριστίας του, ἐπαναστάτησεν ὁ λαός, τὸν ἐτύφλωσαν, καὶ τὸν ἔκλεισαν εἰς ἓν μοναστήριον.

Ἡ Ζωή, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν βασιλείαν, ἔλαβε σύζυγον Κωνσταντῖνον τὸν Θ΄. τὸν Μονομάχον, βασιλέα, χωρὶς χαρακτῆρα, ὅστις ἐβασίλευσε δώδεκα χρόνους.

Θεοδώρα, ἀδελφὴ τῆς Ζωῆς, ἡ ὁποία ἀπέθανε πρὸ τοῦ Κωνσταντίνου, διεδέχθη τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν θάνατόν του, τὴν ὁποίαν ἐκυβέρνησε σχεδὸν δύο χρόνους. — Μιχαὴλ ὁ ΣΤ΄. ὁ λεγόμενος στρατιωτικὸς τὸν διεδέχθη, καὶ τὸν ἀκόλουθον χρόνον ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ τὸν θρόνον.

1057. Ἰσαὰκ ὁ Κομνηνὸς διαδέχεται τὸν Μιχαὴλ ΣΤ΄. Οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος ταύτης τῆς λαμπρᾶς οἰκογενείας· παραίτησε τὴν βασιλείαν μετὰ δύο χρόνους.

Τέσσαρες βασιλεῖς ἀνέβησαν μετὰ ταῦτον εἰς τὸν θρόνον, ἕως τὸν δεύτερον τούτου τοῦ ὀνόματος, ἤγουν Κωνσταντῖνον Γ΄. τὸν Δοῦκα, ὀλίγον ἐπιτήδειον εἰς τὸ νὰ κυβερνᾷ. — Ῥωμανὸς ὁ Δ΄. ὁ καὶ Διογένης, ἄξιος τοῦ θρόνου καὶ μακροτέρας βασιλείας. — Μιχαὴλ ὁ Ζ΄. ἄνθρωπος χωρὶς πρότερημα,

καὶ Νικηφόρος ὁ Γ'. ὁ καὶ Βοτονιάτης, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπόλαυσε πολὺν καιρὸν τὴν ἁρπαγήν του· διότι ἐξώσθη ἀπὸ τὸν Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν.

1081. — Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ἐβασίλευσε τριάντα ἑπτὰ χρόνους· ἦτον Φυλάργυρος καὶ ἄνανδρος. Ὁ υἱός του Ἰωάννης Β'. Κομνηνὸς ἔκαμε νὰ λησμονηθῇ ἡ βασιλεία τοῦ Ἀλεξίου εἰς εἴκοσι πέντε χρόνους, βασιλεύσας ἐνδόξως.

1145. — Ἰσαὰκ ὁ Ἄγγελος ἐκλέχθη βασιλεὺς ἀπὸ τὸν λαόν, ὅμως δὲν ἐφάνη ποσῶς ἄξιος ταύτης τῆς ἐκλογῆς. Αἱ τρυφαὶ καὶ ἀσωτείαι του ἔκαμαν νὰ χάσῃ τὴν βασιλείαν, ἀφοῦ ἐβασίλευσε δέκα χρόνους.

Ὁ ἅρπαξ Ἀλέξιος Ἄγγελος, ὁ ἀδελφός του, ἀνὴρ φθαρμένος, ἐξώσθη ἀπὸ τὸν θρόνον, μετὰ ὀκτὼ χρόνους, ἀπὸ τὸν Ἀνεψιόν του Ἀλέξιον Ἄγγελον, τὸν λεγόμενον Νέον· ὅστις, μετ' ὀλίγους μῆνας, ἐφονεύθη.

Ἀλέξιος Δοῦκας ὁ ὀνομαζόμενος Μούρζουφλος ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου τοῦ προκατόχου του, δὲν ἀπήλαυσε πολὺν καιρὸν τὸν καρπὸν τῆς κακίας του· ἐνικήθη ἀπὸ τοὺς σταυροφόρους, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΒ'.

Περὶ τῆς τῶν ζώων οἰκονομίας.

Τὰ φαινόμενα ἀποτελέσματα τῆς θαυμαστῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς παραστένουσιν εἰς ἡμᾶς τὴν πάνσοφον χεῖρα τοῦ Δημιουργοῦ, μ' ὅλον ὅτι κάθε παραμικρόν του δημιούργημα διηγεῖται τὴν δόξαν του· ἡ γνῶσις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, καὶ τῶν διαφόρων τούτου ἐνεργειῶν, εἶναι αἱ περιεργότεραι τοῦ ἀνθρώπου ζητήσεις· ὄχι διότι διδάσκει τὴν κατασκευήν μας, καὶ τὸν μηχανισμὸν τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὀλίγη αὕτη ὠργανισμένη ὕλη, ἥτις παραστένει τὸ ἡμέτερον Ὄν, περιέχει τὰ μεγαλήτερα θαυμάσια, τῆς ὁποίας αὕτη εἶναι τῶν ἔργων τὸ ἐπισημότατον. Ὁ ἀμαθὴς ἄνθρωπος δὲν βλέπει ἀπ' ἔξω, εἰμὴ ἁπλοῦν καὶ μεγαλοπρεπῆ στολισμόν, ὅστις ἐνόει τὴν κομψότητα τῆς περιφερείας μὲ τὴν τῶν ἀναλογιῶν· ἀλλ' ὁ φιλόσοφος θαυμάζει τοὺς ἐσωτερικοὺς τρόπους τῆς ζωτανῆς μηχανῆς, ἥτις, ἂν καὶ ὑποκειμένη εἰς τοὺς νόμους τῆς ὕλης, ἔχει ἐνεργητικήν τινὰ ἀρχήν, καὶ ὑποτάσσεται εἰς κρυπτὴν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία εἶναι μὲ αὐτὴν ἡνωμένη, καὶ ἄγνωστος εἰς αὐτήν. Ἡ ἀμοιβαία ἐνέργεια τῶν δύο τούτων οὐσιῶν ἀποτελεῖ τὴν ζωήν. Καὶ θέλομεν ἰδεῖ, ὅτι ἡ κίνησις τῆς καρδίας εἶναι ὁ δεσμός, ὁ ὁποῖος κρατεῖ τὰς δύο ταύτας οὐσίας ἡνωμένας.

Ἐπεριγράψαμεν τὰς αἰσθήσεις, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος κοινωνεῖ μ' ὅλον τὸ πᾶν, καὶ μὲ τοὺς ὁμοειδεῖς του. Πόσα θαυμάσια βλέ-

πομεν, ὅταν ἐξετάζωμεν τὴν ἐσωτερικήν του οἰκονο-
μίαν! Ὅλα παραστένουν θαυμαστὴν ἁπλότητα, καὶ
σύνθεσιν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, δύσκολον νὰ τὴν κα-
ταλάβωμεν. Ἡ τῶν ζώων μηχανὴ εἶναι ὡς κύκλος,
ὅστις δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν, οὔτε τέλος· τὸ ἕν ἐλα-
τήριον δανείζει τὴν ἐνέργειάν του εἰς τὸ ἄλλο· καὶ
ἡ ἕνωσίς των ἀποτελεῖ ἄλλας μηχανὰς, τὰς ὁποίας
κινεῖ· καὶ ὅλαι αἱ μηχαναὶ ἐνόνονται εἰς μίαν· οὕ-
τως ὁ ἐγκέφαλος ἐνεργεῖ διὰ τὴν προσβολὴν τῆς
καρδίας, ἥτις ἤθελεν εἶσθαι ἀκίνητος, χωρὶς τὸν
ἐγκέφαλον· τὰ δύο ταῦτα ὄργανα ἐνόνουν τὰς ἐνερ-
γείας των, καὶ ἀποτελοῦσι τὴν ἀναπνοὴν, ἡ ὁποία
κρατεῖ τὴν ἐνέργειαν ἐκείνων. Ἀπὸ ταῦτα τὰ τρία
κατασκευάζονται τὰ εἰς τὰ ἀγγεῖα μας ὑγρὰ,
καὶ τὰ μέρη τούτων τῶν ὑγρῶν ἐμψυχόνουν τὸν
ἐγκέφαλον, κινοῦν τὴν καρδίαν, καὶ κάμνουν νὰ
ἐνεργῇ ἡ ἀναπνοή.

Ἐὰν θεωρήσωμεν τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνθρω-
πίνου σώματος, βλέπομεν τόσην δύναμιν, καὶ εἰς
τὸν αὐτὸν καιρὸν, τόσην ἐλαφρότητα, εἰς τὰ κόκ-
καλα. Ὁποῖος δεσμὸς εὑρίσκεται εἰς τοὺς σπονδύ-
λους! πόσαι κοιλότητες, καὶ τρύπαι σχεδὸν ἀόρα-
τοι εἰς τὰ κόκκαλα, διὰ νὰ περνῶσι τὰ ἀγγεῖα,
τὰ ὁποῖα φέρουσι παντοῦ τὴν τροφὴν· καὶ τὰ νεῦ-
ρα, τὰ ὁποῖα μοιράζουν παντοῦ τὴν αἴσθησιν! Τὸ
δέρμα σκεπάζει ὅλην τὴν μηχανήν, καὶ στολίζει
τὸ σῶμα ἐξωτερικῶς, καὶ φυλάττει ὅλα τὰ μέρη.
Γέμει ἀπὸ πόρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐβγαίνει ἡ
ἄδηλος διαπνοή· καὶ εἶναι τόσον πολλοὶ καὶ μικροὶ,
ὥστε ὁ Λευενοέκιος ἐμέτρησεν ἑκατὸν εἴκοσι πέντε
χιλιάδας εἰς μικρὸν τόπον, τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ

σκεπάσῃ ἕνας μικρὸς κόκκος τῆς ἄμμου. Ἀπὸ τοὺς
τους τοὺς πόρους ἐβγαίνουν ἀκατάπαυστα οἱ ἀτ-
μοί, σύνθετοι ἀπὸ ὑγρόν τι καὶ ἀπὸ θερμογόνον.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Σαγκτορίου,
ἀπὸ ὀκτὼ λίτρας φαγητοῦ καὶ ποτοῦ, τὸ ὁποῖον
πρέπει νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὸ σῶμα, πέντε ἐβγαίνουν
ἀπὸ τὴν ἄδηλον διαπνοήν, καὶ τρεῖς ἀπὸ τὰς ἄλ-
λας κενώσεις. Ἀπὸ δὲ τὰ φυτὰ ἐβγαίνει μὲ τὴν
ἄδηλον διαπνοὴν τὸ τρίτον τοῦ βάρους τῆς τροφῆς.
Ἐὰν λοιπὸν ἐμποδισθῇ ἡ ἄδηλος διαπνοὴ ἀπὸ τὴν
ψύχραν, ἡ ὁποία σφίγγει τὸ δέρμα, καὶ κλείει
τοὺς πόρους, δὲν εἶναι παράξενον, ἂν ἀκολουθοῦν
τόσαι ἀῤῥωστίαι.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀναπνέῃ ἀπὸ τὸ στόμα
εἰς τὸν ψυχρὸν ἀέρα, οἱ ἀπὸ τὸν πνεύμονα ἀτμοὶ
παγόνουν, καὶ φαίνονται ὡς καπνός. Ὅταν ἀνα-
πνέωμεν εἰς γυαλλίον, θαμβόνεται ἀπὸ τὸν ἀτμόν.
Πολλαὶ περιστάσεις ὀλιγοστεύουν τὴν ἄδηλον δια-
πνοὴν, καθὼς ὁ φόβος καὶ ἡ λύπη, τὰ ὁποῖα
βραδύνουσι τὴν κίνησιν τῆς καρδίας· ἡ εὐθυμία, καὶ
αἱ μέτριαι τοῦ σώματος ἀσκήσεις αὐξάνουν τῆς
καρδίας τὴν κίνησιν, καὶ ἀκολούθως σπρώχνεται μὲ
βίαν ἡ ἄδηλος διαπνοή.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Ἑρπετά.

Ἑρπετὰ λέγονται, ὅσα ζῶα σύρονται μὲ τὴν
κοιλίαν, ἢ ἔχουν πολλὰ χαμηλοὺς πόδας, καθὼς
ἡ χελώνη. Ἄλλα εἶναι γυμνὰ, ὡς οἱ σκώληκες·

ἄλλαι λεπιδωταὶ, ὡς ταὶ ὀφείδιαι· καὶ ἄλλαι ἔχουν πετρώδες σκέπασμα, ὡς οἱ κοχλίαι.

Ὅσον μικραὶ εἶναι ταὶ ὠργανισμέναι ἄτομα, τόσον εἶναι καὶ πολυάριθμαι, ὡς οἱ σκώληκες. Ὁ σκώληξ τῆς γῆς, ὁ τόσον καταφρονεμένος, ἔχει ζωὴν, αἴσθησιν, κίνησιν καὶ ὅλας τὰς ζωώδεις δυνάμεις· αἱ ἴνες τοῦ σώματός του ἁπλόνονται, καὶ μαζεύονται, καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον περιπατεῖ· ἀπὸ τὴν κοιλίαν του ἐβγάλει χυμὸν, μὲ τὸν ὁποῖον ἀλείφεται, καὶ χώνεται εὔκολα εἰς τὴν γῆν· ἡ τροφή του εἶναι χῶμαι· εἰς τὸ στόμα ἔχει σάλπιγγα, μὲ τὴν ὁποίαν τρυπᾷ, καὶ σηκόνει τὸ χῶμα. Ἂν στερηθῇ ταὶ μέλη του, πάλιν ταὶ ἀποκτᾷ, καὶ ἂν κοπῇ εἰς κομμάτια, γίνονται ἄλλοι τόσοι σκώληκες.

Ταὶ ὀφείδιαι ἔχουν λεπίδας, μὲ ταὶς ὁποίαις περιπατοῦσιν· ἀκούουν ἀπὸ κάποιαις τρύπας· ἡ ὅρασις εἰς τὸ γῆρας ἀδυνατίζεται· ταὶ φαρμακεραὶ ὀδόντια ἔχουν φοῦσκαν, ἡ ὁποία σκεπάζει τὸν ὀδόντα, καὶ περιέχει τὸ φαρμάκιον, τὸ ὁποῖον χύνει, ὅταν δαγκάσῃ. Ἄλλαι γεννῶσιν αὐγαὶ, καὶ ἄλλαι ταὶ κλωσίζουν μέσαι των· ἔχουν αἷμα ψυχρὸν, καὶ ἀναπαίνουν ἀργαὶ, καὶ ἀργαὶ χωνεύουν· καὶ διὰ τοῦτο ἠμποροῦν νὰ ζήσουν πολλαὶς ἡμέραις χωρὶς τροφήν. Τρώγουν ἔντομα, βατράχους, σποντικοὺς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀγαποῦν τὸ κίτρινον τοῦ αὐγοῦ, καὶ τὸ γάλα, καὶ βυζάνουν ταὶς ἀγελάδας.

Ταὶ γεννητικαί των μόρια εἶναι σιμαὶ εἰς τὸν πρωκτόν· γεννῶσι ταὶ αὐγαί των, καὶ ταὶ ἀφίνουν εἰς τὸν ἥλιον, ἢ εἰς ζεστὸν τόπον· τὸ δέρμα των, ἢ ἡ ἐπιδερμὶς ξηραίνεται τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸ ψύχος,

καὶ τὸ καλοκαίριον ἀπὸ τὴν ζέστην· ὅθεν τὴν ἄνοιξιν, καὶ τὸν φθινόπωρον ἀλλάζουν τὴν ἐπιδερμίδα· κρύπτονται ὅμως, ἕως νὰ γένῃ στερεά.

Ταὶ ὀφείδιαι σφυρίζουν, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ φωνή των. Ἐπειδὴ φοβοῦνται ὅλα ταὶ ἔμψυχα, εἶναι ὅλων ἐχθροί. Ταὶ μεγαλώταται τῆς Ἀμερικῆς ὀφείδιαι δὲν εἶναι φαρμακεραὶ, μάλιστα καθαρίζουν τὸν τόπον ἀπὸ ἄλλα βλαβεραὶ ἑρπετά. Πολλαὶ ὀφείδιαι δὲν ἔχουν φαρμάκιον, καὶ διὰ τοῦτο ταὶ πιάνουν ἄφοβα οἱ ἄνθρωποι.

Β΄ Θεωρία τῆς Φύσεως.

Φυτικαὶ ἀριθμίαι τῶν φυτῶν μὲ τὸν ἄνθρωπον.

Εἶναι ἀναρίθμητοι αἱ σχέσεις τῶν φυτῶν μὲ τὸν ἄνθρωπον· διότι ταῦτα εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῶν τεχνῶν, τῆς οἰκοδομῆς, τῶν συναλλαγμάτων, καὶ τῶν ἡδονῶν μας.

Ἂν ἀρχίσωμεν ἀπὸ ταὶς εὐωδίαις των, μόνος ὁ ἄνθρωπος ἀπολαμβάνει τὴν ἡδονὴν τοῦ χρώματος, καὶ τῆς εὐωδίας των. Ὅταν ἡ φύσις θέλῃ νὰ μᾶς μακρύνῃ ἀπὸ ὑγροὺς καὶ νοσώδεις τόπους, ἐκεῖ βάλλει βρομεραὶ καὶ ἄσχημα ἄνθη. Ὅλα ταὶ εὐώδη ἄνθη αὐξάνονται εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνθρώπου, ἢ εἰς τὸ ὕψος, ὅπου ἠμπορεῖ νὰ ταὶ φθάνῃ. Ταὶ ἀρωματικαὶ τῶν Ἰνδιῶν δένδρα δὲν ἔχουν εὐώδη ἄνθη. Μερικαὶ τοιαῦται ἄνθη φυτρόνουν εἰς τὸ κάτω μέρος τῶν ὑψηλῶν δένδρων· ταὶ σκληραὶ πωρικαὶ, ταὶ ὁποῖαι, ἂν πέσουν εἰς τὴν γῆν, δὲν βλάπτονται, ταὶ

ἔβαλεν ἡ πρόνοια εἰς ὑψηλὰ δένδρα, καὶ τὰ ἄλλα εἰς χαμηλά.

Δὲν εἶναι ὀλιγώτερον θαυμάσιαι καὶ τῶν πωρικῶν αἱ ἐφαρμογαὶ ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθός των· διότι μερικὰ εἶναι διὰ τὸ στόμα ὁλόμεσως, καθὼς τὰ κεράσια, ἢ τὰ δαμάσκηνα. Ἄλλα διὰ τὰς χεῖρας, καθὼς τὸ μῆλον καὶ τὸ ἀπίδιον. Ἄλλα μεγαλήτερα, καθὼς τὰ πεπόνια, τὰ ὁποῖα εἶναι χωρισμένα εἰς τόσα κομμάτια, καὶ ὡς νὰ ἦσαν διωρισμένα διὰ οἰκογένειαν. Τὸ αὐτὸ ἔκαμεν ἡ πρόνοια καὶ εἰς τὰ φύλλα τῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα ἔμελλαν νὰ σκεπάζωσι τὸν ἄνθρωπον εἰς θερμὰ κλίματα· διότι τὰ ἐμοίρασε διαφόρως, ἤγουν διὰ νὰ σκεπάζωσιν ἕνα μόνον ἄνθρωπον, ἢ μίαν οἰκογένειαν, ἢ ὅλους τοὺς κατοίκους μιᾶς καλύβης.

Ἡ γειτόνευσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὠφέλιμος εἰς πολλὰ δένδρα· τὰ δένδρα τοῦ κόκκου εἰς τὰς Ἰνδίας προκόπτουν καλήτερα, ὅταν ἦναι οἰκίαι ὁλόγυρά των. Ὅπου εἶναι φοίνικες φυτευμένοι, ὁ κύριος τοῦ τόπου πληρόνει κάτι εἰς τὴν ἀρχήν, διὰ νὰ κατοικηθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους· ἡ γειτόνευσις τῶν ἀνθρώπων ὠφελεῖ καὶ τὰς μηλέας, καὶ τὰς ἀμπέλους.

Ζωώδεις ἑρμονίαι μὲ τὸν ἄνθρωπον.

Ἡ Φύσις ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον μερικὰ φυτά, διὰ νὰ φυλάττωσι τὰ ἄλλα φυτά· ἀλλέως, ἔπρεπεν αὐτὸς νὰ τὰ φυλάττῃ ἡμέραν καὶ νύκτα. Ὅσον προχωροῦμεν πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου εὑρίσκονται πλειότερα ἄγρια θηρία, βλέπομεν ἀκόμα

θώδη φυτά· τοιαῦτα εὑρίσκονται εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας· καὶ μὲ αὐτὰ κάμνουν περιφράγματα, ὥστε οὔτε τὸ παραμικρὸν τετράποδον ἠμπορεῖ νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν κῆπον.

Εἰς τὰ φυτὰ εὑρίσκει ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐναντίον τῶν ἑρπετῶν βοηθήματα. Εἰς τὴν νῆσον Γουαδελοῦπαν, εἰς τὴν βάσιν τῶν ὑψηλῶν δένδρων, εὑρίσκεται ἕρπον, ἕνα φυτόν, καὶ σιμά του ἀποθαμμένα ὀφείδια. Τὸ αὐτὸ φυτὸν εὑρίσκεται καὶ εἰς τὰς Ἀντίλλας νήσους, καὶ ὅπου εἶναι πολλὰ ὀφείδια· καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ὁ ὄφις φεύγει ἀπὸ τὴν δρυοπτερίδα (χόρτον), ἀπὸ τὸ τριφύλλιον, ἀπὸ τὴν ἀγριοβαλανιδίαν, καὶ ἡ βοτανικὴ τὸν θανατόνει· τρέχει ὅμως εἰς τὸ μάλαθρον. Ἄλλα χόρτα ἐξολοθρεύουσι τὰς μυίας, τοὺς ψύλλους, τὰς ὄχενδρας. Ὅλα τὰ ἔντομα, καθὼς οἱ ψύλλοι, κοριοί, καὶ ἄλλα φεύγουν ἀπὸ τὰς εὐωδίας.

Ἡ Φύσις μᾶς ἔδωκε μεταξὺ τῶν φυτῶν καὶ δίκτυα διὰ τὸ κυνήγιον, καὶ διὰ τὸ ὀψάρευμα. Εἰς τὴν Κίναν εὑρίσκεται ἓν εἶδος καλάμης, τόσον περιπλεγμένης, ὥστε μὲ αὐτὰς πιάνουν ζωντανὰς τὰς ἐλάφους. Ἄλλα φυτὰ μεταχειρίζονται οἱ Νέγροι, διὰ νὰ πιάνουν ὀψάρια.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Πρὸ πολλοῦ ἐξουσίαζε τὰς Ἀθήνας Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὁποίου ἦσαν εὐχαριστημένοι οἱ Ἀθηναῖοι. Δημήτριος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντιγόνου ὑπῆγε μὲ πολυάριθμον στόλον, διὰ νὰ κυριεύσῃ τὰς Ἀθήνας. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν

λιμένα, ἐφώναξε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι ἦλθεν ἀποκαταστήσῃ τὴν δημοκρατίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν τὰ ὅπλα, καὶ τὸν ἐδέχθησαν· ἔστειλε λοιπὸν τὴν δημοκρατίαν· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὠνόμασαν τὸν Ἀντίγονον καὶ τὸν υἱόν του, Θεοὺς, Σωτῆρας. Εἶναι ἀπερίγραπτος ἡ οὐτιδανὴ κολακεία, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν εἰς ταύτην τὴν περίστασιν. Τοιοῦτος καταστένεται ὁ εὐγενικώτερος ἄνθρωπος, ὅταν διαφθαρῇ.

Ἔκριναν θανάτου ἄξιον τὸν Φαληρέα, καὶ ἐκρήμνισαν ὅσας στήλας αὐτοὶ ἔστησαν εἰς τιμήν του. Ὅταν τὸ ἔμαθεν, εἶπε „Δὲν ἠμποροῦν νὰ μοῦ „ἀφαιρέσουν τὴν ἀρετὴν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐφάνην „ἄξιος τόσων μνημείων.“ Κατέφυγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος τὸν ἐφυλάκωσε, καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ βάλῃ μίαν ἀσπίδα νὰ τὸν δαγκάσῃ· καὶ οὕτως ἀπέθανε.

Δημήτριος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντιγόνου, ἐπειδὴ ἐδοκίμασεν ἐναντίαν τύχην, ἐδοκίμασε καὶ τῶν Ἀθηναίων τὸ εὐμετάβλητον. Ἔκλεισαν εἰς αὐτὸν τὰς πύλας, καὶ αὐτὸς μὲ βίαν ἐκυρίευσε τὴν πόλιν· ἐξδικήθη, εὐεργετῶν τοὺς Ἀθηναίους. Ἀλλ' ὕστερον αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν Σέλευκον, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Λαοδίκειαν.

Βυζαντινὴ Ἱστορία.

Ἐποχὴ Τρίτη.

Ἥτις μετὰ τὸν Βαλδουῖνον, ἕως εἰς τὸν ἀφανισμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, περιέχει διάστημα χρόνων 249.

1204. — Βαλδουῖνος, κόμης τῆς Φιάνδρας, ἀρχηγὸς τοῦ στρατεύματος τῶν Σταυροφόρων, κάμνει τὴν ἐποχὴν τῶν Λατίνων αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸν δεύτερον χρόνον τῆς βασιλείας του ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπίασαν αἰχμάλωτον.

Θεόδωρος Λώσκαρις, γαμβρὸς Ἀλεξίου τοῦ Ἀγγέλου, ἐβάλθη εἰς τὸν τόπον τοῦ πατρὸς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας· εἶχε τὸν θρόνον του εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας.

1206. — Ἔρρικος, ἀδελφὸς τοῦ Βαλδουΐνου ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐβασίλευσεν ἐνδόξως δέκα χρόνους. Μετὰ τὸν θάνατόν του Πέτρος ὁ συγγενής του ἐκηρύχθη βασιλεὺς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐπιάσθη καὶ ἐφονεύθη ἀπὸ Θεόδωρον τὸν Κομνηνόν· ἡ γυνή του Ὀλάνδη ἐκυβέρνησε τὸ βασίλειον τρεῖς χρόνους. Ῥοβέρτος, ἕνας ἀπὸ τοὺς υἱούς του, τὸν διεδέχθη, καὶ ἐδιοίκησε κακῶς τὸ βασίλειον ἑπτὰ χρόνους.

Τὸν δεύτερον χρόνον τῆς βασιλείας του, οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Νίκαιαν ἔκλεξαν Ἰωάννην τὸν

Δοῦκαν, τὸν καὶ Βατάτσην, διάδοχον Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως.

1229. — Βαλδουΐνος Β'. διεδέχθη τὸν Ρ'ωβέρτον τὸν ἀδελφόν του, ἐβασίλευσε 32 χρόνους, καὶ ἐξώσθη ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ βασίλειον τῶν Λατίνων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀφοῦ διήρκεσε 58 χρόνους.

Πρὸς τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Βαλδουΐνου, ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης ὁ Δοῦκας. Τρεῖς αὐτοκράτορες ἀνέβησαν κατὰ διαδοχὴν εἰς τὸν θρόνον. Θεόδωρος Λάσκαρις Β'. ὁ υἱός του, Ἰωάννης Λάσκαρις ἔγγονός του, καὶ Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, ὅστις ἐτύφλωσε τὸν εἰρημένον, καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Μαγνησίαν.

1261. — Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἐκυβέρνησεν ἐνδόξως τὴν βασιλείαν εἴκοσι δύο χρόνους· ἀγαποῦσε τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἔκαμε ν' ἀνθήσωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

1283. — Ἀνδρόνικος Παλαιολόγος, υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω ἐβασίλευσε 44 χρόνους. Οὗτος ὡς χαῦνος καὶ ἀνανδρος ἐξώσθη ἀπὸ τὸν ἔγγονόν του Ἀνδρόνικον Παλαιολόγον τὸν Β'. ὅστις ἐβασίλευσε δεκατρεῖς χρόνους· φιλόδοξος ἀνὴρ, καὶ σκληρός.

Ἰωάννης Παλαιολόγος ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη εἰς τοὺς 1341. ὅμως μετ' ὀλίγον, ὁ ἐπίτροπός του Ἰωάννης Ε'. Καντακουζηνὸς ἥρπασε τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν ἐκυβέρνησε δέκα χρόνους. Εἶτα Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος ἀνέβη πάλιν εἰς τὸν θρόνον, καὶ διήρκεσεν ὅλος οὗτος ὁ καιρὸς εἰς διάστημα τριάντα τριῶν χρόνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἠκολούθησε σειρὰ δυστυχιῶν δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὸν λαόν του.

Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνὸς ἀνεχώρησεν εἰς μοναστήριον τοῦ Ἄθωνος, καὶ ἔγινε μοναχός.

1384. — Μανουὴλ Β'. Παλαιολόγος, υἱὸς Ἰωάννου τοῦ μοναχοῦ, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον· ἡ βασιλεία του, ἥτις διήρκεσε τριάντα πέντε χρόνους, ἦτον δυστυχεστάτη. Τὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας του, Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ἐκυρίευσε τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐφυλάκωσε τὸν πατέρα του, καὶ τὸν ἀδελφόν του. Ἰωάννης καὶ Μανουὴλ οἱ Παλαιολόγοι, ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ἐπῆραν πάλιν τὴν βασιλείαν, καὶ παρέδωκαν τὸν Ἀνδρόνικον εἰς τοὺς Τούρκους εἰς τοὺς 1392. ἀπέθανεν Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος.

Μανουὴλ ὁ Παλαιολόγος ἔγινε παραλυτικός· καὶ Ἰωάννης Μανουὴλ ὁ υἱός του ἄρχισε νὰ βασιλεύῃ μόνος. Πρὸ τινῶν χρόνων ὁ πατήρ του τὸν ἐχειροτόνησε συμβασιλέα, καὶ ἐχρημάτισε δυστυχὴς, ὡς καὶ οἱ προκάτοχοί του.

1453 — Οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν Μωάμεθ τοῦ Β'. κυριεύουν τὴν Κωνσταντινούπολιν, πολιορκήσαντές την διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Εἰς μάτην οἱ Ἕλληνες ἀντεστάθησαν μὲ πολλὴν ἀνδρείαν· ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, ἐφονεύθη μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας, εἰς ἡλικίαν 50 χρόνων, καὶ εἰς τὸν πέμπτον χρόνον τῆς βασιλείας του.

Ἡ πόλις διηρπάγη, οἱ νικηταὶ μετεχειρίσθησαν εἰς τρεῖς ἡμέρας, τὴν σκληροτάτην βαρβαρότητα, ὡς ἦτον ἀκόλουθον νὰ κάμῃ τοιοῦτον βάρβαρον ἔθνος. Οὕτως ἐτελείωσε τὸ βασίλειον τῆς

Ἀνατολῆς, ἀφοῦ διήκεσε 1123 χρόνους, καὶ 18. ἡμέρας.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΓ'.

Τὰ ὄργανα τῆς τροφῆς, καὶ ὅσα φυλάττουσι τὴν ζωήν μας. Καὶ πρῶτον τὰ ὄργανα τῆς χωνεύσεως.

Διὰ τὰ ἀγγεῖα, ἤγουν διὰ τὰς ἀρτηρίας, φλέβας, ἀδένας, κ. τ. λ. ὡμιλήσαμεν ἀλλοῦ· τώρα πρέπει νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ διὰ τὰ σπλάγχνα. Τὰ σώματα ὅλων τῶν ζώων ἀναπτύσσονται καὶ ἀνανεόνονται εἰς πᾶσαν στιγμήν, ἐξ αἰτίας τοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν ἀδιάκοπον κυκλοφορίαν, δίδει εἰς ὅλα τὰ μέρη, τὴν ἀναγκαίαν ὕλην, εἰς τὰς διαφόρους καὶ ἀκαταπαύστους μεταβολάς· τὸ αἷμα, μὲ τὸ μέσον τῆς χωνεύσεως, ἀναπληρόνει, ὅσα χάνονται· ὁ στόμαχος ἐρεθίζει τὴν ἰδίαν του ἐνέργειαν διὰ μέσου τῆς πείνας καὶ τῆς δίψας. Ὅταν ἀρχίζωμεν νὰ αἰσθανώμεθα τὴν ἀνάγκην τῆς τροφῆς, δοκιμάζομεν εἰς τὴν ἀρχὴν δυσάρεστον αἴσθημα, ἤγουν ὄρεξιν, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ καλήτερον προσφάγιον. Ἀλλ' ἐὰν τις μείνῃ νηστικὸς περισσότερον ἀπὸ τὸ συνειθισμένον, αἰσθάνεται ἐσωτερικὴν ἐνόχλησιν εἰς τὸ ἐπιγάστριον· ὀλιγοστεύει ἡ ἄδηλος διαπνοή, ἀργοπορεῖ τοῦ αἵματος ἡ κυκλοφορία καὶ ἡ ἀναπνοή, κυριεύεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἀδημονίαν, ἀρχίζουν οἱ σπασμοί, καὶ ἀκο-

λουθεῖ ὁ θάνατος, καὶ τὸ σῶμα του πάραυτα σήπεται.

Αὐξάνεται ἡ πεῖνα μὲ τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, ἐπειδὴ τὸ σῶμα τότε χάνει περισσότερον· ὀλιγοστεύει ὅμως ἀπὸ μεγάλας ἀσχολίας, καὶ φροντίδας. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς πείνας, ὁ ἄδειος στόμαχος περιμαζόνεται, καὶ γίνεται μικρότερος· ὅθεν ὀλιγοστεύεται ἡ κυκλοφορία εἰς τοῦτο τὸ μέλος, καὶ προξενεῖ πόνον εἰς τὰ νεῦρα· ἀκολούθως, τὸ σιτότιον καὶ ἡ σπλῆνα, ὀλιγώτερον βασταζόμενα, σύρουσι πρὸς τὰ κάτω τὰ ἐπάνω μέρη· καὶ ὅλαι αὗται αἱ μεταβολαὶ αὐξάνουσι τὸ δυσάρεστον αἴσθημα. Ὅταν διεγείρεται ἡ δίψα, ἐξαιτίας τῆς ζέστης, καὶ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, ἐπειδὴ τοῦ ζώου τὰ ὑγρὰ δὲν ἔχουν πλέον τὸ ἀναγκαῖον νερόν, αἰσθανόμεθα μεγαλήτερον πόνον, παρὰ εἰς τὴν πεῖναν.

Τὸ στόμα ἔχει εἰς τὸ βάθος δύο λακκώματα, ἕνα ἔμπροσθεν, καὶ ἄλλο ὄπισθεν. Τὸ δεύτερον τοῦτο λέγεται Φάρυγξ· τὸ δέρμα τοῦ σώματος χώνεται καὶ στρώννεται εἰς τὸ στόμα. Ἕνα σπογγῶδες ὕφασμα σχηματίζει τὰ οὖλα. Οἱ καταῤῥους ἔχει τὴν καθέδραν του εἰς τὸν ὑμένα τοῦ οὐρανίσκου, καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τοῦ στόματος· ὁ ὑμὴν πρήσκεται, καὶ τὸ κελλῶδες ὕφασμα γεμίζεται ἀπὸ ὀξὺν ὀῤῥώδη χυμόν· ὁ καταῤῥους μεταδίδεται εἰς τοὺς ἀδένας, καὶ πρήσκονται. Μεταδίδεται προστούτοις καὶ εἰς τοὺς ὑμένας τοῦ Φάρυγγος, τοῦ λάρυγγος, τῆς τραχείας ἀρτηρίας, τῶν αὐτίων, τῶν ὀμματίων· ὅθεν προέρχεται ἡ δυσπολία τῆς ἀναπνοῆς, τῆς καταπόσεως, τῆς ὁμι-

λίας, τὸ σφύρισμα εἰς τὰ αὐτία, καὶ αἱ ὀφθαλμίαι.

Φυσικὴ Ἱστορία

Τετράποδα.

Κυρίως τετράποδα λέγονται τὰ ζωοτόκα, τὰ ὁποῖα ἔχουν τέσσαρας πόδας. Τῆς Ἀμερικῆς τὰ πλειότερα τετράποδα μετεφέρθησαν ἀπὸ τὸν Παλαιὸν κόσμον· εἰς μόνα τὰ πολιτισμένα ἔθνη τῆς Ἀμερικῆς εὑρέθησαν οἰκιακὰ ζῶα. Ὅθεν, φαίνεται, ὅτι ὁ μὴ πολιτισμένος ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἄξιος νὰ ἡμερόνῃ τὰ ἄγρια ζῶα. Τὰ ζῶα τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ἥμερα. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τῶν κοινωνιῶν τὰ ἔκαμεν ἄγρια, ἢ καλήτερα νὰ εἴπω, ἐλεύθερα ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινον ζυγόν. Καὶ ἐπειδὴ αἱ ἀπέραντοι γαῖαι τοῦ νέου κόσμου εἶχαν ὀλίγους ἀνθρώπους, ἠμποροῦμεν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ, ὅταν εὑρέθη, δὲν εἶχεν ἀνθρώπους, ὅσους ἔχει τὴν σήμερον, τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρώπης· ὅθεν ἦσαν πλειότερα ζῶα εἰς κάθε εἶδος, παρ' ἄνθρωποι· διότι εἶχαν ὀλιγωτέρους ἐχθρούς, καὶ διὰ τοῦτο εὔκολα ἐπληθύνοντο. Ἀλλ' ἐὰν συγκριθῶσι μὲ τὰ ζῶα τοῦ Παλαιοῦ κόσμου, δὲν ἦσαν οὔτε τὸ τρίτον μέρος· τὸ μεγαλήτερον ζῶον τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ὡς τὸ μικρὸν μουλάριόν μας.

Εὑρίσκονται εἴδη ζώων κοινὰ καὶ εἰς τὸν Παλαιὸν καὶ εἰς τὸν Νέον κόσμον· ὅμως ὀλιγώτερα ἀπ' ὅσα εἴδη εὑρίσκονται εἰς τὸν ἕνα κόσμον· καὶ μάλιστα βλέπομεν, ὅτι μόνα τὰ ἀρκτικὰ μέρη ἔχουν

ταῦτα τὰ κοινὰ ζῶα· ὅθεν συμπεραίνομεν, ὅτι καὶ οἱ δύο κόσμοι ἦσαν, ἢ καὶ εἶναι ἑνωμένοι πρὸς ἄρκτον· καὶ ὅτι τὰ κοινὰ ζῶα ἐπέρασαν ἀπὸ τὸν ἕνα εἰς τὸν ἄλλον κόσμον. Ἠμποροῦμεν νὰ πιστεύσωμεν, μὲ τὰς νέας τῶν Ῥώσσων ἀνακαλύψεις, εἰς τὸ Βόρειον τῆς Καμτσχάτκας, ὅτι ἀπέκει κοινωνεῖ ἡ Ἀσία μὲ τὴν Ἀμερικήν.

Ἡ Θεωρία τῆς Φύσεως.

Ἀνθρώπινοι, ἢ θρεπτικαὶ ἁρμονίαι τῶν φυτῶν.

Δὲν εἶναι Φυτὸν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει σχέσεις τινὰς μὲ τὰς χρείας τοῦ ἀνθρώπου. Καθὲν χρησιμεύει εἰς αὐτὸν ἢ δι' ἔνδυμα, ἢ διὰ σκέπην, ἢ διὰ ἡδονὴν, ἢ διὰ ἰατρείαν, ἢ τοὐλάχιστον, διὰ τὸ μαγειρεῖον του. Ὅσα εἰς ἡμᾶς εἶναι ἄχρηστα, χρησιμεύουν εἰς ἄλλους τόπους. Ἀλλ' αἱ σχέσεις αὗται εἶναι ἀναρίθμητοι. Ὅθεν ἂς περιορισθῶμεν εἰς τὰ Φυτὰ, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν εἰς τὰς πρώτας τοῦ ἀνθρώπου χρείας, ἤγουν εἰς τὴν τροφήν του.

Ὁ σῖτος, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ πρώτη του τροφή, δὲν φυτρόνει εἰς ὑψηλὰ δένδρα, ἀλλ' εἰς χόρτα, καὶ ὑπόκειται εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους· ἡμεῖς, ἂν ἠθέλαμεν ν' ἀσφαλίσωμεν ταύτην τὴν τροφὴν, ἠθέλαμεν τὴν βάλει εἰς ὑψηλὰ δένδρα. Ἀλλ' ἡ πρόνοια οἰκονόμησε καλήτερα. Ἂν ὁ σῖτος ἐφύτρονεν εἰς τὰ δένδρα τοῦ δάσους, ὅταν ταῦτα ἠφανίζοντο ἀπὸ τοὺς πολέμους, ἀπὸ τὰς πυρκαϊὰς, ἢ ἀπὸ τοὺς

ἀνέμους καὶ πλημμύρας, ἤθελαν περάσει πολλοὶ αἰῶνες, ἕως νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν πρώτην των κατάστασιν. Ἔπειτα, τὰ πωρικὰ τῶν δένδρων εὐκολώτερα πίπτουσι, παρὰ ὁ σπόρος τοῦ σίτου. Τὸ ἄνθος τῆς χλόης εἶναι εἰς στάχυν περικυκλωμένος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ γενειάδας, αἱ ὁποῖαι φυλάττουσι τὸν σπόρον ἀπὸ τὰ πουλία, καὶ εἶναι ὡς μικραὶ στέγαι, διὰ νὰ τὸν φυλάττωσιν ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς βροχῆς. Ὅταν ἔχωσι μεγάλους λόφους, καθὼς εἰς τοὺς θερμοὺς τόπους, φυλάττονται ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου· καὶ ὅταν ἔχωσι μόνον στάχυν, καθὼς εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα, ἀνταναπλώσι τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου.

Ἐπειδὴ ἡ χλόη εἶναι εὐλύγιστος, παραχωρεῖ εἰς κάθε ἄνεμον. Καὶ ἡ ἀδυναμία τῶν χόρτων εἶναι ὠφελιμωτέρα ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν μεγάλων δένδρων. Ἀντέχουν προστούτοις καὶ εἰς τὴν ξηρασίαν· διότι αἱ μικραί των ῥίζαι ὑπάγουν ζητοῦσαι τὴν ὑγρασίαν τῆς γῆς. Εἰς τὴν παραμικρὰν βροχὴν σηκόνουν τὰ φύλλα πρὸς τὸν οὐρανόν. Εἰς ταύτην τὴν χλόην ἐδιόρισεν ἡ πρόνοια τὴν τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου· διότι τὰ ἄλλα εἴδη τοῦ σίτου εἶναι ὅλα γεννήματα τῆς χλόης. Διὰ τοῦτο ὠνόμασε τὴν γῆν ὁ Ὅμηρος Ζείδωρον· διότι ἡ τροφὴ αὕτη εἶναι κοσμοπολίτις. Τοιαῦτα θαυμάσια ἔκαμεν ἡ πρόνοια διὰ τὸν ἄνθρωπον! Ὅθεν καὶ ὁ Δαυὶδ πρεπόντως φωνάζει πρὸς τὸν Δημιουργὸν „Κύριε, τί ἐστιν „ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, „ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;“

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Ἄγις.

Ἀφοῦ ἡ Σπάρτη ἀπέκτησε πλοῦτον πολὺν, ἐλησμόνησε τοὺς αὐστηροὺς τοῦ Λυκούργου νόμους. Ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ὁ Ἄγις, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Ἀγησίλαον, ὁμοῦ μὲ τὸν Λεωνίδαν· ἀνετράφη μ' ὅλην τὴν πολυτέλειαν· διότι οἱ γονεῖς του ἦσαν οἱ πλουσιώτεροι τῆς Λακεδαίμονος. Ἀλλ' ὁ Ἄγις ἔβαλε σκοπὸν νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν παλαιὰν τῶν νόμων αὐστηρότητα· ὁ Λεωνίδας ὅμως εἶχεν ἐναντία φρονήματα· διότι ἀνετράφη εἰς τὴν φθορὰν τῶν ἠθῶν τῆς Ἀσίας. Τοῦ Ἄγιδος τὸν σκοπὸν ἀπεδέχθη ἡ μήτης του Ἀγησιστράτη, καὶ ὁ πάππος του Ἀγησίλαος, ὁμοίως καὶ ὅλοι οἱ νέοι. Ὅσοι ὅμως ἐγήρασαν εἰς τὴν κακίαν, ἐφάνησαν ἐναντίοι του. Ὁ Λεωνίδας ἔπεισε τοὺς ἄρχοντας, ὅτι ὁ Ἄγις μελετᾷ νὰ ὁπλίσῃ τοὺς πτωχοὺς ἐναντίον τῶν πλουσίων, καὶ νὰ γένῃ τύραννος τῆς Σπάρτης. Ἀλλ' ὁ Ἄγις, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἐφόρου Λυσάνδρου, ἐκάλεσε τὸν δῆμον, καὶ ἐπρόβαλε τὴν κατάργησιν τῶν χρεῶν, καὶ τὴν μοιρασίαν τῆς γῆς, καὶ ὑπεσχέθη αὐτὸς νὰ δώσῃ ὅλα τὰ ὑπάρχοντα τῆς οἰκογενείας του. Ἡ μεγαλοδωρία αὕτη ἐπροξένησε καλὸν ἀποτέλεσμα εἰς τὸν λαόν. Ὁ Λεωνίδας ἐναντιόνετο· ἀλλ' ὁ Λύσανδρος τὸν ἀπέδειξε παράνομον, καὶ θανάτου ἄξιον. Ἐπειδὴ, μ' ὅλον ὅτι ἦτον Ἡρακλείδης, ἔλαβε ξένην γυναῖκα. Ὅθεν ἐκεῖνος φοβηθεὶς, κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου

Ἀθηνᾶς· καὶ ἐπειδὴ προσκαλούμενος, δὲν ἤρχετο, ἐκλέχθη ἔφορος ὁ γαμβρός του Κλεόμβροτος.

Ὁ Ἄγις καὶ ὁ Κλεόμβροτος ἐδίωξαν τοὺς ἐφόρους, οἱ ὁποῖοι ἐναντιόνοντο εἰς αὐτούς· δὲν ἐφόνευσαν ὅμως κανένα, ἀλλὰ μάλιστα ὁ Ἄγις ἔδωκε φύλακας εἰς τὸν Λεωνίδαν διὰ νὰ φύγῃ εἰς Τεγέαν. Ὁ Ἄγις κατέλυσε τὰ χρέη πρῶτον διὰ συμβουλῆς τοῦ πάππου του, Ἀγησιλάου· ἀλλ' ἠναγκάσθη αἰφνιδίως νὰ ὑπάγῃ πρὸς βοήθειαν τῶν Ἀχαιῶν ἐναντίον τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Αἰτωλῶν. Ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν Ἄρατος δὲν ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ, ἀλλὰ μάλιστα ἐπαρακάλεσε τὸν Ἄγιν νὰ στραφῇ ὀπίσω, ἀφοῦ τὸν ἐφιλοδώρησε μεγαλοπρεπέστατα.

Ἀφοῦ ἐστράφη, ὁ Ἀγησίλαος ἐκλεχθεὶς ἔφορος, ἐφέρετο ὡς τύραννος· ὅθεν ἐδυσαρεστήθη ὅλος ὁ λαός, καὶ οἱ ἐχθροί του ἐπροσκάλεσαν τὸν Λεωνίδαν, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὸν θρόνον. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἔφυγε, καὶ ὁ Ἄγις κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐνίοτε ἐπήγαινεν εἰς τὸ λουτρὸν, συνωδευμένος ἀπὸ τρεῖς φύλακας. Ἀλλ' ὁ Λεωνίδας διέφθειρε τοὺς φύλακας, καὶ οὕτω τὸν ἔπιασαν εἰς τὸν δρόμον, καὶ τὸν ἐφυλάκωσε. Τότε ὁ Ἄγις, εἶπε „δὲν μετανοῶ διὰ τὴν ἐπιχείρησίν μου, ἂν καὶ ἔχω ἔμπροσθέν μου τὸν θάνατον" Τὸν κατεδίκασαν λοιπὸν εἰς θάνατον. Ἀλλ' ὁ λαὸς ἐπολιόρκησε τὰς θύρας τῆς Φυλακῆς, καὶ οἱ συγγενεῖς μὲ δάκρυα παρεκάλεσαν νὰ τὸν ἀφήσουν ὡς βασιλέα κἂν νὰ ἀπολογηθῇ. Ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ ἐβιάζαν τὸν θάνατόν του. Ἕνας ἀπὸ τοὺς Δημίους ἔκλαιε, καὶ ὁ Ἄγις τὸν λέγει „φίλε! μὴ κλαίῃς, ὅταν ἀπο-

„θνήσκω μὲ τοιοῦτον θάνατον, πρὸς καταφρόνησιν „τῶν νόμων τῆς πατρίδος· ἐγὼ εἶμαι πλέον εὐτυ„χὴς ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ καταδικάζουσι."

Ἀγησιστράτη ἡ μήτηρ του, ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα της Ἀρχιδάμειαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εἶπεν, ὅτι θέλει νὰ ἴδῃ τὸν Ἄγιν. Ἀφοῦ ἐχώρισαν τὰς δύο, ἔπνιξαν τὴν Ἀγησιστράτην. Εἶτα εἶπαν εἰς τὴν Ἀρχιδάμειαν νὰ ἐμβῇ νὰ τὸν ἴδῃ. Ὡς τὸν εἶδε νεκρὸν ἐξαπλωμένον, ἐφώναξεν „ἡ „ὑπερβολικὴ σου ἡμερότης, καὶ φιλανθρωπία, υἱέ „μου! ἐπροξένησέ καὶ τὸν ἰδικόν σου θάνατον, καὶ „τὸν ἰδικόν μας" ἀφοῦ ἐβγῆκε, τὴν εἶπεν ὁ ἐπιστάτης, ὅτι, ἐπειδὴ ἦτον μέτοχος καὶ αὐτὴ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἄγιδος, πρέπει παρομοίως νὰ τιμωρηθῇ. Ἡ Ἀρχιδάμεια ἔτρεξε παρευθὺς εἰς τὴν κρεμάστραν, καὶ ἀπέθανε, λέγουσα „ὁ θάνατός μου ἂς „ἦναι τοὐλάχιστον διὰ ὄφελος τῆς Σπάρτης."

Ἱστορία τῆς Γαλλίας.

Ἐποχὴ Πρώτη.

Ἥτις διήρκεσεν ἀπὸ τὸν Φαραμόνδον, ἕως εἰς τὸν Πιπῖνον Βρέφιον 331 χρόνους.

420. — Ὁ Φαραμόνδος ἐκλεχθεὶς βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ἐθεμελίωσε τὴν μοναρχίαν· ὁ υἱός του Κλωδίων ἐθεμελίωσεν εἰς τὰς Γαλλίας οἴκησιν σταθεράν. Ὁ Μεροναῖος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὠνομάσθη ἡ πρώτη γενεὰ τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας, καὶ

Χιλδέρικος Α'. ἐβασίλευσαν κατὰ διαδοχὴν μετὰ τὸν Κλωδίωνα.

481. — Κλόβις Α'. υἱὸς τοῦ Χιλδερίκου ἐστερέωσε τὴν βασιλείαν.

486 καὶ 487. — Οἱ Γάλλοι νικῶσι τοὺς Ρ'ωμαίους· ὁ θρόνος μετετέθη εἰς Σοϊσσόνα.

493. — Ὁ Κλόβις ἐνυμφεύθη τὴν Κλοτιλδαν, θυγατέρα τοῦ Χιλδερίκου, βασιλέως τῶν Βουργυιγνῶν. Μετὰ τρεῖς χρόνους, νικᾷ εἰς μάχην τοὺς Ἀλλεμανούς. Γίνεται χριστιανὸς, καὶ ἐκτείνει τὰ σύνορα ἐκεῖθεν τοῦ Ρ'ίνου.

500. — Νικᾷ πάλιν τοὺς εἰρημένους, καὶ μετὰ δύο χρόνους Φονεύει ἰδιοχείρως εἰς μάχην Ἀλάρικον, καὶ κυριεύει τοὺς τόπους ἀπὸ Λοίρας ἕως τὰ Πυρηναῖα ὄρη.

Μητρόπολις γίνονται οἱ Παρίσιοι εἰς τοὺς 509'. ὁ Κλόβις νικᾶται ἀπὸ τὸν Θεοδώρικον· μεταχειρίζεται πολλὴν ὠμότητα ἐναντίον τῶν ἡγεμόνων συγγενῶν του, καὶ κυριεύει τὰ βασιλειά των.

511. — Ἀποθνήσκει ὁ Κλόβις εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα πέντε χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσε τριάντα. Ἦτον ἀνδρεῖος πολεμιστὴς, καὶ καλὸς πολιτικὸς, ἄδικος ὅμως καὶ σκληρός.

Οἱ τέσσαρες υἱοὶ τοῦ Κλόβις μοιράζουν συναλλήλως τὰς ἐπαρχίας· ὁ Χιλδέβερτος λαμβάνει εἰς κλῆρον τὸν τόπον, ὅπου ἦτον ἡ μητρόπολις· ἤνωσε τὸ βασίλειον τῆς Βουργονίας μὲ τὸ βασίλειον τῆς Γαλλίας· ἀπέθανεν εἰς τοὺς Παρισίους, χωρὶς ἀρσενικὸν κληρονόμον εἰς τοὺς 558, ἀφοῦ ἐβασίλευσε 47 χρόνους· ἦτον δίκαιος καὶ ἥμερος.

Θιεβδις Α'. πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Κλόβις, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοδέβερτος, καὶ Θεοβάλτης ὁ ἔγγονος, ἐβασίλευαν εἰς Μέτζ· Κλοδόμιρος δεύτερος υἱὸς τοῦ Κλόβις, ἐβασίλευεν εἰς τὸ Ὀρλεάνς. Σαὶντ Κλοὺδ ἔγγονος τοῦ Κλόβις, ἔγινεν ἱερεὺς, εἰς τοὺς 551. ἐσύρθη εἰς μοναξίαν εἰς τὴν Προβένσαν.

558. — Κλοτάριος Α'. τέταρτος υἱὸς τοῦ Κλόβις, καὶ βασιλεὺς τοῦ Σοϊσσὼν, μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν του, καὶ τῶν υἱῶν των, εὑρέθη μόνος κληρονόμος τοῦ πατρός. Ἦτον ἀνδρεῖος, ἐλευθέριος, ἀλλὰ φιλόδοξος καὶ σκληρός.

Μετὰ τὸν θάνατόν του, οἱ τέσσαρες υἱοί του, Καλίβερτος, Χιλπέρικος, Κοντρανὸς, καὶ Σιγέβερτος, ἐμοίρασαν συναλλήλως τὸ βασίλειον, καὶ κατὰ κλῆρον ἔγινε βασιλεὺς τῶν Παρισίων ὁ πρωτότοκος Καλίβερτος, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε μετ' ὀλίγους χρόνους τῆς βασιλείας.

566. — Βασιλεύει Χιλπέρικος Α'. τέταρτος υἱὸς τοῦ Κλοταρίου, εἰς τὸ Σοϊσσὼν, καὶ ἐπολεμοῦσε σχεδὸν πάντοτε μὲ τοὺς ἀδελφούς του· ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του Γαλσουΐνδην, διὰ νὰ λάβῃ τὴν Φρεδεγόνδην· τέλος ἐδολοφονήθη.

Ὁ Κόντρανος ὁ δεύτερος υἱὸς ἐβασίλευεν εἰς ἓν μέρος τῆς Γαλλίας, μὲ τὸ ὄνομα βασιλεὺς τῆς Βουργονίας. Ὁ Σιγέβερτος, τρίτος υἱὸς, καὶ ὁ υἱός του Χιλδέβερτος Β'. ἐβασίλευεν εἰς ἄλλο μέρος.

584. — Κλοτάριος Β'. υἱὸς τοῦ Χιλπερίκου, ἐβασίλευσε 44 χρόνους· ἦτον ἀνδρεῖος καὶ πολλὰ πολιτικός· ἀλλ' ἄδικος καὶ Φιλόδοξος.

638 — Κλόβις Β'. ἐβασίλευσεν 22 χρόνους· τοῦτον διαδέχεται Κλοτάριος Γ'. ὁ υἱός του.

678. — Ἐδῶ ἐβασίλευσαν πολλοὶ κατὰ διαδοχήν· ὅλοι τρυφηλοὶ βασιλεῖς.

750. — Χιλδέρικος Γ'. ἐξώσθη ἀπὸ τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Πιπῖνον, καὶ ἐκλείσθη εἰς μοναστήριον.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΔ'.

Ἀκολουθία περὶ τῆς χωνεύσεως.

Ὀπίσω ἀπὸ τὸν κοκκάλινον θόλον τοῦ οὐρανίσκου, εἶναι τὸ σκέπασμα, τὸ ὁποῖον σηκόνεται, χαμηλόνεται, ἁπλόνεται, καὶ ἐμποδίζει τὸ καταπινόμενον φαγητὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ λάκκωμα τῶν ῥωθώνων, εἰς τὸ ὁποῖον, ἐξ ἀπροσεξίας, ὑπάγει ἐνίοτε. Εἰς τὴν μέσην τῆς κάτω ἄκρας τούτου τοῦ σκεπάσματος εἶναι ὁ σταφυλίτης εἰς σχῆμα κώνου. Οὗτος, ὄχι μόνον βοηθεῖ τὸ σκέπασμα, ἀλλὰ χρησιμεύει καὶ εἰς τὸν ἦχον. Εἰς τὸν καταῤῥοὺν πρήσκεται τόσον, ὥστε ἐξαπλόνεται ἐπάνω εἰς τὴν γλῶσσαν.

Τὸ στόμα ἔχει ἀδένας, καθὼς καὶ ὅλον τὸ σῶμα, (εἰς τὴν γλῶσσαν μας λέγονται Γαργαρίδες) καὶ εἰς αὐτοὺς συνάζεται ὁ σίελος. Ὅταν λοιπὸν βάλωμεν τὸ φαγητὸν εἰς τὸ στόμα, καὶ τὸ μασσῶμεν, οἱ τομεῖς ὀδόντες τὸ κόπτουσιν, οἱ κυνόδοντες τὸ καταοχίζουσι, καὶ αἱ μύλαι τὸ ἀλέθουσιν. Ἐξ αἰτίας τοῦ μασσήματος, καὶ τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν χυμῶν τοῦ φαγητοῦ, ἐβγαίνει πολὺς

σίελος, ὁ ὁποῖος ἑνόνεται μὲ τὸ μασσώμενον φαγητὸν, καὶ μὲ τὸ μέσον τῆς γλώσσης γίνεται βῶλος, ὅστις στενοχωρούμενος ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ στόματος, σπρώχνεται μὲ τὴν ἄκραν τῆς γλώσσης πρὸς τὰ μέσα τοῦ στόματος, καὶ σπρώχνει τὸν σταφυλίτην, καὶ οὗτος κλείει τὰς τρύπας τῶν ῥωθώνων. Ὁ βῶλος ἀπαντᾷ πρῶτον μίαν τρύπαν, ἥτις εἶναι τοῦ λάρυγγος, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἀναπνέομεν ἀπὸ τοὺς πνεύμονας, καὶ συστένεται ἀπὸ χόνδρους, δεμένους ἕνα μὲ τὸν ἄλλον. Ἐκεῖ βλέπει τινὰς τὰς χορδὰς τῶν φωνῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων φαίνεται καὶ μία χαραγὴ, καὶ λέγεται Γλωττὶς. Ὅταν κινοῦνται οἱ χόνδροι, ἁπλόνονται αἱ χορδαὶ, καὶ μαζεύεται εἰς στενώτερον ἡ γλωττὶς ἢ ἐκτείνεται, διὰ νὰ κάμῃ διαφόρους φωνάς. Ὁ λάρυγξ ἔχει σκέπασμα, τὸ ὁποῖον προχωρεῖ ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν πρὸς τὸ ὄπισθεν, καὶ λέγεται ἐπιγλωττὶς· ὁ βῶλος λοιπὸν σπρώχνει τὴν ἐπιγλωττίδα, καὶ αὕτη σκεπάζει τὸν λάρυγγα, καὶ ὁ βῶλος περνᾷ ὡς ἀπὸ γέφυραν. Πολλάκις ἀπὸ τὴν βίαν ἐμβαίνει ψυχίον εἰς τὸν λάρυγγα, ἢ σταλαγματίᾳ νεροῦ, καὶ κυριεύομεθα ἀπὸ βῆχα, τὸν ὁποῖον προξενεῖ ἡ Φύσις, διὰ νὰ τινάξῃ ἔξω, ὅ,τί ἐμβῆκεν εἰς τὸν λάρυγγα, εἰδὲ μή, πνιγόμεθα.

Μετὰ τὸν λάρυγγα, εἶναι ἄλλη τρύπα, ἥτις λέγεται Φάρυγξ, καὶ εἶναι ἀρχὴ σωλῆνος, ὅστις λέγεται Οἰσοφάγος. Οὗτος συνέχεται μὲ τὸν στόμαχον. Ὁ βῶλος λοιπὸν ἐμβαίνει εἰς τὸν Φάρυγγα, καὶ διὰ μέσου τοῦ οἰσοφάγου, φθάνει εἰς τὸν στόμαχον.

Φυσική Ἱστορία.

Ὁ ἄνθρωπος.

Κάθε τὶ ἀποδείχνει τὴν ὑπεροχὴν τῆς τοῦ ἀνθρώπου Φύσεως, καὶ τὴν ἀσύγκριτον διαφορὰν, τὴν ὁποίαν ἡ ἀγαθότης τοῦ Δημιουργοῦ ἔβαλε μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἄλλων ζώων· ὁ μωρότερος ἄνθρωπος εἶναι ἄξιος νὰ ὁδηγήσῃ τὸ φρονιμώτερον ζῶον. Τὰ ἔργα τῶν ἄλλων ζώων εἶναι ἁπλῶς μηχανικὰ, καὶ πάντοτε τὰ αὐτά. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος μεταχειρίζεται διαφορὰς καὶ ποικιλίας εἰς τὰ ἔργα του. Ἔχει ἐπιδεξιότητα εἰς τὸ νὰ σπουδάζῃ τὰς ἐπιστήμας, νὰ κἀλλιεργῇ τὰς τέχνας, καὶ νὰ ἐξετάζῃ ὅλα τὰ ὄντα· διότι ἡ ψυχή του εἶναι ἀνεξάρτητος, ἐλευθέρα καὶ ἀθάνατος. Ἡ σφαῖρα τὴν ὁποίαν κατοικεῖ, εἶναι σκεπασμένη ἀπὸ τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας του, καὶ τῶν ἔργων τῶν ἰδίων χειρῶν του. Ἐὰν καὶνένα πρᾶγμα ἠμπορῇ νὰ μᾶς δώσῃ ἔννοιαν τῆς ἀδυναμίας μας, αὕτη εἶνα· ἡ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεώς του. Ἀνεπιτήδειον ὂν τὸ βρέφος εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζεται τὰ ὄργανά του, ἔχει χρείαν διαφόρου βοηθείας· εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς ἀθλιότητος, καὶ τῆς ταλαιπωρίας, καὶ εἰς τοὺς πρώτους χρόνους εἶναι τὸ πλέον ἀδύνατον ζῶον.

Ἀφοῦ γεννηθῇ, μεταβαίνει ἀπὸ ἕνα στοιχεῖον εἰς ἄλλο· ἀφοῦ ἔβγῃ ἀπὸ μίαν γλυκεῖαν θερμότητα ἡσύχου ὑγροῦ, τὸ ὁποῖον τὸ ἐπερικύκλονεν, ὑπόκειται εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ἀέρος, καὶ πάραυτα δοκιμάζει τὸ ἀποτέλεσμα τούτου τοῦ ξεύ-

στου· διότι ὁ ἀὴρ ἐνεργεῖ ἐπάνω εἰς τὰ νεῦρα τῆς ἰσφρήσεως καὶ τῆς ἀναπνοῆς, καὶ τοῦτο προξενεῖ πταρμὸν, ὅστις ὑψόνει τὸ χωρητικὸν τοῦ στήθους, καὶ δίδει ἐλευθερίαν εἰς τὸν ἀέρα, διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς τοὺς πνεύμονας. Αἱ προσβολαὶ τοῦ διαφράγματος σπρώχνουν, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, τὰ σπλάγχνα τῆς κάτω κοιλίας· καὶ τότε πρώτην φορὰν ξίπτονται τὰ περιττώματα ἔξω ἀπὸ τὰ ἔντερα, καὶ τὸ κάτουρον ἀπὸ τὴν οὐρήθραν· ὅθεν ὁ ἀὴρ φουσκόνει τοὺς βρόγχους τοῦ πνεύμονος, καὶ ἀραιόνεται μέσα εἰς αὐτοὺς, καὶ αἱ ἶνες ἀντενεργοῦσιν ἐπάνω εἰς τοῦτο τὸ ἐλαφρὸν ξευστόν· καὶ τότε ἀρχίζει τὸ βρέφος ν' ἀναπνέῃ, καὶ νὰ ἔχῃ φωνήν. Ἀφοῦ ἀρχίσῃ ἡ ἀναπνοὴ, δὲν τελειόνει, εἰμὴ μὲ τὸν θάνατον· ὥστε ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι εἰσπνοὴ καὶ ἐκπνοή.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Πύρρος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου.

Ὁ περίφημος οὗτος βασιλεὺς, διὰ τὴν γενναιότητα, διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἐμπειρίαν, διὰ τὴν ἀνήσυχόν του Φιλοδοξίαν, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, εὗρε καλὴν τύχην. Ἐσώθη ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τῶν Μολοσσῶν, ἢ Ἠπειρωτῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν διώξει ἀπὸ τὸν θρόνον τὸν πατέρα του Αἰακίδην. Ἀλλ' ὁ Γλαυκίας βασιλεὺς τῆς Ἰλλυρίας, τὸν ἔβαλε πάλιν εἰς τὸν θρόνον· πάλιν ἐξέπεσε, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν Πτολεμαῖον βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, τοῦ

*

ὁποίου ἔλαβε τὴν θυγατέρα, καὶ βοήθειαν, διὰ νὰ ἐξαναλάβῃ τὸν θρόνον.

Ἡ φιλοδοξία τὸν ἔκαμε νὰ μὴν ἀκούσῃ τὰς σύμβουλὰς τοῦ σοφοῦ Κινέου, ἀλλ' ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐνικήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, φοβηθέντες τοὺς ἐλέφαντας, ἐπειδὴ δὲν τοὺς εἶχαν ἰδεῖ ἄλλοτε. Εἰς τὴν δευτέραν νίκην, εἶπε πρὸς τοὺς ἀνθρώπους του „Ἄλλην „μίαν τοιαύτην νίκην ἂν κάμωμεν, εἴμεθα ὁλότελα „ἀφανισμένοι.“ Καὶ ἀληθινὰ, εἰς τὴν τρίτην μάχην ἐνικήθη κατὰ κράτος, καὶ παρεκάλεσε τὸν σκοπὸν νὰ καταστρέψῃ τὴν Ἰταλίαν.

Ἦλθε μὲ πολυάριθμον στράτευμα ἐναντίον τῆς Σπάρτης· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε παρευθὺς νὰ τὴν κτυπήσῃ, ἡ ἀναβολὴ αὐτὴ τὴν ἔσωσε· διότι δὲν εἶχε τείχη, οὔτε ἦτον ἑτοιμασμένη εἰς πόλεμον. Ὅλην τὴν νύκτα, γυναῖκες, ἄνδρες, καὶ παιδία, ἠγωνίζοντο διὰ νὰ ἑτοιμασθῶσι· τὴν αὐγὴν ἦλθαν οἱ ἐχθροὶ, ἀλλ' εὗρηκαν χαράκωματα, καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ τοὺς ἐσκόρπισαν. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπροχώρησεν ὁ Πύρρος μέσα ἀπὸ τὸ χαράκωμα, καὶ ἐπειδὴ ἐφονεύθη τὸ ἄλογόν του, ἔτρεξαν ὅλοι πρὸς βοήθειάν του, καὶ τότε ἠκολούθησεν αἱματώδης μάχη. Ὁ Πύρρος νομίσας, ὅτι ἡ πόλις θέλει παραδοθῇ, ἐπειδὴ ἐφονεύθησαν πολλοὶ Σπαρτιᾶται, ἐπρόσταξε νὰ παύσῃ ἡ μάχη. Ἀλλ' αἰφνιδίως ἐπρόφθασε βοήθεια ἀπὸ τὴν Κόρινθον, καὶ ἀπὸ τὴν Κρήτην. Ὁ Πύρρος λοιπὸν ἀνεχώρησε, διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸ Ἄργος, ὅπου ἔδειξε μεγάλην ἀνδρίαν καὶ σταθερότητα. Ἕνας Ἀργεῖος στρατιώτης τὸν ἐπλήγωσε μὲ τὸ κοντάριον, ὅμως

ἔβλαβε· ἐξαγριωθεὶς ὁ Πύρρος, ὥρμησεν ἐναντίον τοῦ στρατιώτου· ἡ δυστυχὴς τοῦ στρατιώτου μήτηρ ἔρριψε μίαν κεραμίδα ἀπὸ τὸ ὕψος ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του· ὁ Πύρρος ἔπεσεν ἀπὸ τὸ ἄλογον, καὶ ἄλλος στρατιώτης τοῦ ἔκοψε τὴν κεφαλήν.

Ἱστορία τῆς Γαλλίας.

Ἐποχὴ Δευτέρα.

Ἥτις ἀπὸ τὸν Πιπῖνον ἕως τὸν Οὔγουες Καπὲτ, περιέχει διάστημα 236 χρόνων.

Ἐποχὴ Τρίτη.

Ἥτις διαρκεῖ, ἀπὸ τὸν Οὔγουες Καπὲτ ἕως τὸν Φίλιππον Βαλοᾶν, εἰς διάστημα 341. χρόνων.

Ἐποχὴ Τετάρτη.

Ἥτις διαρκεῖ ἀπὸ τὸν Φίλιππον Βαλοᾶν ἕως τὸν Ἑρρῖκον Δ'. εἰς διάστημα 261 χρόνων.

Ἐποχὴ Πέμπτη.

Ἀπὸ τὸν Δ'. Ἑρρῖκον ἕως τὴν ἐπανάστασιν τῆς Γαλλίας εἰς διάστημα 203 χρόνων.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΕ'.

Τὰ ὄργανα τῆς τροφῆς.

Ταῦτα περιέχονται εἰς τὸν θώρακα, καὶ εἰς τὴν γαστέρα, ἥτις λέγεται Κάτω Κοιλία. Ταῦτα τὰ δύο λακκώματα χωρίζονται μὲ τὸ διάφραγμα, τὸ ὁποῖον εἶναι μεγάλος μῦς, ἤγουν σύνθετος ἀπὸ ἴνας, αἱ ὁποῖαι ἐρεθιζόμεναι μαζεύονται. Εἰς τὸν θώρακα εἶναι ἡ καρδία, καὶ οἱ πνεύμονες· καὶ εἰς τὴν γαστέρα εἶναι ὁ στόμαχος, τὰ ἔντερα, ἡ σπλῆνά καὶ τὸ σικότιον.

Ὁ θώραξ ἀπὸ μέσα σκεπάζεται ἀπὸ ἕνα ὑμενώδη σάκκον, τοῦ ὁποίου αἱ δύο ἄκραι, ὅταν φθάσωσιν εἰς τὸ ἔμπροσθεν, ἑνόνονται, καὶ ὑπάγουν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος, καὶ οὕτω χωρίζουν τὸν θώρακα εἰς δύο λακκώματα, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. Ὁ σάκκος οὗτος λέγεται Πλευρά, καὶ τὸ χωρίζον τὰ δύο λακκώματα λέγεται Μεδιάστινον, ἢ Μεσόφραγμα. Ἡ πλευρὰ πάσχει ἐνίοτε φλόγωσιν, καὶ ἡ ἀσθένεια αὕτη λέγεται Πλευρῖτις (πλευρόν). Σπανίως πάσχει ἡ πλευρά, χωρὶς νὰ μεταδοθῇ ἡ φλόγωσις καὶ εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ νὰ προξενήσῃ τὴν περιπνευμονίαν.

Ἡ γαστὴρ σκεπάζεται ἀπὸ μέσα μὲ ὑμενώδη σάκκον, ὅστις λέγεται Περιτόναιον, καὶ σκεπάζει, κατὰ μέρος τὰ εἰς τὴν γαστέρα σπλάγχνα.

Ὁ στόμαχος εἶναι ὡς ἀσκίον, καὶ συνέχεται μὲ τὸν οἰσοφάγον, καὶ κρατεῖ ὅλον τὸν τόπον τὸν λεγόμενον Ἐπιγάστριον, ἤγουν τὸ ἐπάνω μέρος τῆς γαστρὸς, εὐθὺς μετὰ τὸ διάφραγμα. Ἡ τρύπα,

ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐμβαίνει τὸ φαγητὸν εἰς τὸν στόμαχον, λέγεται Καρδία· καὶ ἡ ταύτης φλόγωσις λέγεται Καρδιαλγία· καὶ ἐκείνη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐμβαίνει ἀπὸ τὸν στόμαχον εἰς τὰ ἔντερα, λέγεται Πυλωρός· Ὁ στόμαχος κρέμεται ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος, καὶ κλίνει πρὸς τὸ δεξιόν.

Τὸ φαγητὸν ἐρεθίζει τὸν στόμαχον· ὅθεν ἀπὸ τοὺς ἀδένας τούτου ἐκβαίνει χυμὸς, λεγόμενος Γαστρικός. Προστρύτοις, καὶ ὁ στόμαχος ἐρεθιζόμενος, μαζεύεται, καὶ πάλιν ἁπλόνεται, καὶ τρίβει τρόπον τινὰ τὰ φαγητόν· συντρέχει καὶ τοῦ στομάχου ἡ θερμότης εἰς τὸ νὰ μεταβάλῃ τὸ φαγητὸν εἰς ὁμοειδῆ ἁπλῆν ζύμην· διὰ τοῦτο, μετὰ τὸ φαγητὸν, ἐνίοτε κρυόνει ὁ ἄνθρωπος, καὶ λέγουν, ὅτι εἶναι σημεῖον ὑγείας· διότι ἡ θερμότης τοῦ σώματος τρέχει εἰς τὸν στόμαχον, διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν χώνευσιν. Εἶναι ὠφέλιμος καὶ ὁ σίελος· ὡς σαπωνώδης· καὶ διὰ τοῦτο, ὅσοι πτύουν συχνὰ, πάσχουν κακοχωνευσίαν, ἀνορεξίαν, καὶ ἄλλα πάθη.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Ὁ ἄνθρωπος.

Τὸ βρέφος, εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς, πλέει εἰς ἕνα ὑγρὸν, καὶ δὲν ἀναπνέει, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν δύο γαστριδίων τῆς καρδίας, εὑρίσκεται μία αὐγοειδὴς τρύπα, καὶ ἀπὸ αὐτὴν περᾷ τὸ αἷμα, καὶ κυκλοφορεῖ εἰς ὅλον τὸ σῶμα, χωρὶς νὰ περάσῃ ἀπὸ τοὺς πνεύμονας, καὶ ἀφοῦ γεννηθῇ, τότε τὸ αἷμα πιάνει τὸν δρόμον τῶν πνευμόνων. Ὁ ἄνθρωπος

ἀνοίγει τὰ ὀμμάτιά του, εὐθὺς ἀφοῦ γεννηθῇ, ὅμως δὲν διακρίνει τίποτε· διότι δὲν τὰ προσηλόνει εἰς κανένα πρᾶγμα· τὸ ὄργανον ἀκόμη εἶναι ἀτελές· δὲν ἀρχίζει νὰ αἰσθάνεται, καὶ νὰ γελᾷ, εἰμὴ μετὰ σαράντα ἡμέρας. Τότε ἀρχίζει νὰ προσηλόνῃ τὰ βλέμματά του εἰς τὰ πλέον λαμπρὰ ἀντικείμενα, καὶ νὰ στρέφῃ συχνὰ τὰ ὀμμάτιά του πρὸς τὸ φῶς, καὶ πρὸς τὰ παράθυρα.

Εὐθὺς ἀφοῦ γεννηθῇ τὸ βρέφος, δὲν πρέπει νὰ τὸ βυζάνουν, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀφίνουν νὰ ἐκβάλῃ τὰ πρῶτα περιττώματα τοῦ στομάχου· ὅθεν ἄς τὸ κάμουν νὰ καταπίῃ ὀλίγας σταλαγματίας κρασίου μὲ σάκχαρον, καὶ μετὰ δέκα, ἢ δώδεκα ὥρας, ἄς ἀρχίσουν νὰ τὸ βυζάνουν. Μόλις ἀρχίζει ν' ἀπολαμβάνῃ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ν' ἁπλόνῃ τὰς χεῖρας, καὶ τοὺς πόδας, καὶ εὐθὺς τὸ βάλλουν εἰς τὰ δεσμά, τὸ κεφαλοδένουν, καὶ πολλάκις, τόσον σφίγκτα, ὥστε σφίγκονται καὶ τὰ κόκκαλα, καὶ στενοχωρεῖται ὁ ἐγκέφαλος· καὶ τοῦτο προξενεῖ πολλάκις αἰφνήδιον ληθαργίαν, καὶ ἐπικίνδυνον. Μὲ τὸ σῶμα του ὅλον τυλιγμένον τὸ δυστυχὲς βρέφος μένει εἰς παντελῆ ἀκινησίαν· καὶ εἶναι εὐτυχέστατον, ἂν δὲν τὸ σφίγξουν τόσον, ὥστε νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ ἀναπνέῃ. Λέγουν, ὅτι τὸ κάμνουν τοῦτο, διὰ νὰ μὴ γίνωνται στραβὰ τὰ μέλη. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο, ὅπου συνειθίζονται τὰ τοιαῦτα τυλίγματα, ἐκεῖ εὑρίσκονται καὶ πλειότεροι καμπύλοι, στραβοπόδαι, κ. τ. λ. Τῶν ἄλλων ζώων τὰ βρέφη δὲν τυλίσσονται, καὶ ὅμως τὰ μέλη των δὲν γίνονται στραβά. Ὅσα βρέφη ἔχουσι τὴν ἐλευθερίαν νὰ κινῶσι τὰ μέλη των, γίνονται δυνατώτερα,

παρ' ὅσα τυλίσσονται· διότι ἡ ἔλλειψις τῆς κινήσεως βραδύνει τοῦ σώματος τὴν αὔξησιν.

Τὰ βρέφη πρέπει νὰ τρέφωνται συχνὰ, νὰ βυζάνουν εἰς κάθε δύο ὥρας, καὶ τὴν νύκτα, ὅταν ἐξυπνίζωνται. Εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ζωῆς του κοιμᾶται πολὺ καὶ νύκτα, καὶ ἡμέραν, καὶ φαίνεται, ὅτι ἡ πεῖνα τὸ ἐξυπνίζει· εἶναι δὲ ὠφέλιμος εἰς αὐτὸ ὁ ὕπνος. Εἰς τὴν κούνιαν, πρέπει νὰ τὸ κουνοῦν ὀλίγον, διὰ νὰ μὴ ταράττεται ὁ ἐγκέφαλος. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ τὸ ἀφίνουν νὰ κοιμᾶται παρὰ πολὺ, διὰ νὰ μὴ βλαφθῇ ἡ κρᾶσις του. Ὅταν ἦναι εἰς τὴν κούνιαν, τὸ φῶς πρέπει νὰ ἦναι ἴσα εἰς τὰ ὀμμάτιά του· διότι, ἂν ἦναι δίπλα, ἀναγκαζόμενον νὰ στρέφῃ τὰ ὀμμάτια πρὸς τὸ φῶς, ἠμπορεῖ νὰ γένῃ ἀλλήθωρον. Ἡ τροφή του πρέπει νὰ ἦναι γάλα ἕως εἰς τὸν τέταρτον μῆνα. Εἰς πολλοὺς τόπους τὸ βυζάνουν ἕως εἰς τὸν χρόνον· οἱ ἄγριοι τοῦ Καναδᾶ τὸ βυζάνουν ἕως εἰς τὸν ἕβδομον χρόνον.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Φιλοποίμην.

Ὁ περίφημος οὗτος ἀνὴρ, ὁ ἔσχατος τῶν Ἑλλήνων, ἦγουν τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν, ἐγεννήθη εἰς τὴν Μεγαλόπολιν τῆς Ἀρκαδίας· ἔλαβε καλὴν ἀγωγήν· καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ μιμηθῇ τὸν Ἐπαμινώνδαν. Εἶχε μερικὰς του ἀρετὰς, ὄχι ὅμως τὴν ἡμερότητα, Φρόνησιν καὶ μετριότητά του. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀγαποῦσε τοὺς πολέμους, ἐκαλλιερ-

γοῦσεν ὅμως καὶ τὰ χωράφιά του, καὶ ἐξαγόραζε πολλοὺς συμπολίτας του αἰχμαλώτους.

Οἱ Ἀχαιοὶ πολεμοῦντες μὲ τοὺς Σπαρτιάτας, εἶχαν σύμμαχον τὸν Ἀντίγονον βασιλέα τῆς Μακεδονίας· ὁ Φιλοποίμην ἀκόμη νέος, εἰς τὴν μάχην τῆς Σελασίας, ἔτρεξε μὲ τοὺς ἱππέας του, καὶ ἐκτύπησε τοὺς πεζοὺς τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ἐνίκησε, καὶ ἡ νίκη αὕτη ἐπροξένησε τὴν παντελῆ τῶν Λακεδαιμονίων ἧτταν. Ὁ Ἀντίγονος ἠρώτησε τὸν Ἵπαρχον Ἀλέξανδρον, διατὶ ἔκαμε τοῦτο τὸ κίνημα, χωρὶς τὴν ἄδειάν του, καὶ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη „Ἕνας „νέος, ὀνομαζόμενος Φιλοποίμην ἔκαμε ταύτην τὴν „αὐθάδειαν“ τότε εἶπεν ὁ Ἀντίοχος „Ἐπειδὴ ὁ νέος „οὗτος εὗρηκεν ἁρμοδίαν περίστασιν, διὰ νὰ κτυ„πήσῃ τὸν ἐχθρὸν, ἐφέρθη ὡς ἐπιτήδειος στρατη„γὸς· καὶ σὺ, στρατηγὲ, ἐφέρθης ὡς νέος.“

Ὁ Φιλοποίμην, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην, ὅπου ἐγυμνάσθη εἰς τὴν πολεμικὴν· μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του, ἐχειροτονήθη στρατηγὸς ὅλου τοῦ στρατεύματος. Ὁ Μαχανίδας, τύραννος τῆς Σπάρτης, ἔχε πολυάριθμον στράτευμα. Εἰς τὴν μάχην τῆς Μαντινείας, οἱ μισθοφόροι τοῦ Μαχανίδα ἐφυγάδευσαν τοὺς συμμάχους τοῦ Φιλοποίμενος. Ἀλλ' εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ἡ ἀγχίνοιά του ὠφελήθη ἀπὸ τὰ σφάλματα τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὕτως ἐνίκησε· λαμπρὰν νίκην, φονεύσας τὸν στρατηγὸν τῶν Λακεδαιμονίων.

Ἦτον ἑβδομήντα χρόνων ὁ Φιλοποίμην, ὅταν ὁ Δημάρατος, προσωπικῶς ἐχθρός του, ἀπέσπασε τὴν πατρίδα του Μεσσήνην ἀπὸ τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀχαιῶν. Ὁ Φιλοποίμην, μ' ὅλην του τὴν ἀσθένειαν, ὑπῆγεν ἐναντίον του μὲ ὀλιγωτάτους νέους· ἐνίκησεν εἰς τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἔπειτα ἦλθαν πολλαὶ βοήθειαι εἰς τὸν ἐχθρόν. Ὁ Φιλοποίμην ἐδειξεν ἀνδραγαθίας· ἀλλὰ, τέλος, ἔπεσεν ἀπὸ τὸν ἵππον, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Μεσσήνην, ὅπου, κατὰ προσταγὴν τοῦ Δημαράτου, ἔπιε τὸ κώνειον. Ὅταν ἠκούσθη ὁ θάνατος τοῦ εἰς τὰς πόλεις τῶν Ἀχαιῶν, ὅλοι οἱ νέοι ἡτοιμάσθησαν νὰ τὸν ἐκδικήσωσιν. Οἱ Μεσσήνιοι ἐζήτησαν συγχώρησιν, καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἐζήτησαν τοὺς αἰτίους τοῦ θανάτου· ὁ Δημάρατος λοιπὸν καὶ οἱ σύντροφοί του ἐφονεύθησαν ἀφ' ἑαυτῶν.

Πτῶσις τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Μέτελλος ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Ἕλληνας. Τοῦτον διεδέχθη ὁ Μούμμιος, ὅστις ἐνίκησε κατὰ κράτος τοὺς Ἀχαιοὺς, σιμὰ εἰς τὴν Κόρινθον· καὶ οὕτως ὑπερίσχυσαν οἱ Ῥωμαῖοι, ὁ Ὑπατος ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐσύναξε τὰς ἀξιολογωτέρας εἰκόνας, καὶ ἀγάλματα, διὰ νὰ τὰ στείλῃ εἰς τὴν Ῥώμην· ἔκαυσεν ἔπειτα τὴν Κόρινθον, καὶ ἡ πυρκαϊὰ διήρκεσε τρεῖς ἡμέρας. Ἔκτοτε ἡ συμμαχία τῶν Ἀχαιῶν, ἥτις ἐστήριζε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, διελύθη, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἔπεσεν ὑποκάτω εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐδῶ τελειόνει ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἱστορία τῆς Γαλλίας.

Ἐποχὴ Ἕκτη.

Ἀπὸ τοὺς 1790. ἕως τοὺς 1816.

Εἰς τοὺς 1774. ἐβασίλευσεν ὁ ιε', Λουδοβίκος.

Εἰς τοὺς 1784, ἔγινεν εἰς τοὺς Παρισίους ἡ ἐπανάστασις τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν ἀρχόντων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἔφυγαν.

1791. — Ὁ Βασιλεὺς φεύγει ἀπὸ τοὺς Παρισίους, τὸν πιάνουν, καὶ τὸν φέρουν ὀπίσω. Εἰς τοὺς 1792 καταργεῖται ἡ Βασιλεία, καὶ ἄρχισαν νὰ κρίνουν τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν καταδικάζουσιν εἰς θάνατον.

1799. — Ὁ Βονοπάρτε ὑπάγει καὶ κυριεύει τὴν Αἴγυπτον, ὑπάγει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἐπιστρέφει ἄπρακτος· ἔρχεται εἰς τοὺς Παρισίους, καὶ γίνεται πρῶτος ὕπατος πρὸς καιρὸν, εἶτα διὰ βίου. Κηρύττεται ἔπειτα αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων.

1814. — Νικᾶται ὁ Βοναπάρτε, καὶ πέμπεται ἀπὸ τοὺς συμμάχους εἰς τὴν Ἔλβην· φεύγει ἐκεῖθεν, καὶ εἰς μάχην νικᾶται, καὶ φέρεται εἰς τὴν νῆσον τῆς Ἁγίας Ἑλένης, ὅπου καὶ ἀπέθανε.

Βιβλιοθήκη Μ 0 2 3

ΜΑΘΗΜΑ ΙΣΤ'.

Ἀκολουθία περὶ τῆς χωνεύσεως.

Μετὰ τὴν χώνευσιν, μὴν ἐρεθιζόμενος εἰς τὸ ἑξῆς ὁ στόμαχος, μεταχειρίζεται περισταλτικὴν κίνησιν, ἤγουν περιστρέφεται ὁλόγυρα εἰς τὸν ἑαυτόν του· σφίγγει τὸ φαγητὸν καὶ τὸ κάμνει νὰ ὑπάγῃ παρεμπρός· τὸ ὁποῖον ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὸν πυλωρὸν, πάραυτα ἐμβαίνει εἰς τὸ ἔντερον τὸ λεγόμενον Δωδεκαδάκτυλον, ὅπου χωνεύεται ἀκόμη καλήτερα· διότι ἐρεθιζόμενον τοῦτο τὸ ἔντερον, ἐκβάλλει καὶ αὐτὸ χυμὸν χωνευτικόν· ἕνας ἀδὴν λεγόμενος Πάγκρεας κεῖται ὑποκάτω εἰς τὸν στόμαχον· καὶ οὗτος ἐρεθιζόμενος, ἐκβάλλει χωνευτικὸν χυμὸν· ἐρεθίζεται καὶ τὸ σικότιον, τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς τὰ δεξιὰ, καὶ χύνει τὴν χολὴν εἰς τὸ χοληδόχον ἀγγεῖον.

Τὰ ἔντερα εἶναι μακρὺς σωλὴν μ' ἓξ ὀνομασίας· τὰ πρῶτα τρία ἔντερα λέγονται Λεπτὰ, καὶ τὰ ἄλλα τρία Χονδρά. Εἶναι δὲ τὸ δωδεκαδάκτυλον, τὸ κυστικὸν, τὸ Ἴλεον, τὸ τυφλὸν, τὸ κῶλον, καὶ τὸ ὀρθόν. Μία δίπλα τοῦ περιτοναίου, λεγομένη Μεσεντέριον βαστάζει ὅλα τὰ ἔντερα, καὶ ἐμβαίνει μεταξύ αὐτῶν. Τὰ ἔντερα σκεπάζονται μὲ τὸ ἐπίπλοον (χορδὴν)· τὰ ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα φέρουν τὸ αἷμα ἀπὸ τὸν στόμαχον, ἀπὸ τὸ ἐπίπλοον, ἀπὸ τὰ ἔντερα καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλὰ μέρη, ἑνόνονται εἰς τρία στελέχη, τὰ ὁποῖα ἔπειτα καὶ αὐτὰ ἑνόνονται εἰς μίαν φλέβα λεγομένην Ὑποπατικὴν, ἥτις ἐμβαίνει εἰς τὸ σικότιον, καὶ μοιρά-

ζεται εἰς πολλὰς ἄλλας· καὶ τὸ αἷμα, τὸ ὁποῖον ἐκεῖ φέρεται, ἀρχίζει νὰ γίνεται ἀρτηριῶδες, ἤγουν καθαρώτερον· διότι γυμνόνεται ἀπὸ ἕνα μέρος τοῦ ὑδρογόνου, καὶ τοῦ ἄνθρακος, καὶ ἀπὸ ταύτην τὴν ἔκκρισιν γίνεται ἡ χολή, ἡ ὁποία εἶναι σαπωνώδης ὕλη, καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν χώνευσιν. Καὶ ἐπειδὴ τὸ αἷμα ἀργὰ κινεῖται, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ σικώτι, ἡ σπλῆνα, ἡ ὁποία εἶναι εἰς τἀριστερά, προφθάνει ἀπὸ σιμά, καὶ δίδει φλεβῶδες αἷμα, διὰ νὰ γένῃ ἡ χολή.

Τὰ ἀγγεῖα τῆς χολῆς ἑνόνονται εἰς ἕνα σωλῆνα λεγόμενον Ἡπατικόν, ὅστις διευθύνεται πρὸς τὸ δωδεκαδάκτυλον· ἕως νὰ φθάσῃ, ἑνόνεται μὲ ἄλλον λεγόμενον Κυστικόν, ὅστις ὑπάγει εἰς τὴν μικρὰν φοῦσκαν τῆς χολῆς· ὁ Ἡπατικὸς καὶ ὁ κυστικὸς σωλὴν συνέχονται μ' ἕνα κοινὸν αὐλάκιον λεγόμενον Χοληδόχον ἀγγεῖον, τὸ ὁποῖον τελειόνει εἰς τὸ δωδεκαδάκτυλον.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Ἀκολουθία περὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅταν ἀφίνουν τὸ βρέφος νὰ κλαίῃ, καὶ νὰ φωνάζῃ παρὰ πολύ, ἡ βία αὕτη καταιβάζει τοὺς ἔρχεις· καὶ ἂν δεθοῦν εὐθὺς ἰατρεύονται εὔκολα. Τὰ βρέφη ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τοὺς σκώληκας· ὅθεν πρέπει νὰ τὰ ποτίζουν ἐνίοτε ὀλίγον κρασίον· διότι τὰ πνευματώδη ποτὰ ἐμποδίζουν τῶν σκωλήκων τὴν γέννησιν. Ἡ ζωὴ τοῦ βρέφους εἶναι ἄστατος ἕως τοὺς τρεῖς χρόνους, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς στερεόνεται. Ἀπ'

ὅσα βρέφη γεννῶνται, τὰ ἡμίση σχεδὸν ἀποθνήσκουσιν εἰς τοὺς πρώτους χρόνους· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποθνησκόντων διαφέρει κατὰ τοὺς τόπους. Αἱ λεγόμεναι εὐλογιαὶ εἶναι καὶ αὗται αἴτιαι τοῦ θανάτου τῶν βρεφῶν καὶ τῶν ἡλικιωμένων· τὸ κέντρισμα ὅμως, μάλιστα ἡ δαμαλίς, ἐμετρίασε τὸ κακόν.

Τῆς μητρὸς τὸ γάλα εἶναι ἁρμοδιώτερον εἰς τὸ βρέφος, παρ' ἄλλης· διὰ τοῦτο γίνεται δυνατώτερον καὶ ὑγιέστερον· μάλιστα ὁ χαρακτὴρ τοῦ βρέφους ἠμπορεῖ νὰ διατεθῇ κατὰ τὸ γάλα τῆς βυζάστρας. Ἡ θυμώδης βυζάστρα κάμνει θηριώδες τὸ βρέφος· ἡ βυζάστρα τοῦ Νέρωνος ἦτον μέθυσος. Ὅταν τὰ βρέφη ἦναι ἀδύνατα, καὶ ἄρρωστα, πρέπει ν' ἀλλάζεται ἡ βυζάστρα. Ἡ φυσικὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀνατροφὴ εἶναι ἀναγκαιοτάτη, διὰ νὰ ἔχῃ ἡ πατρὶς ὑγιεῖς καὶ εὐρώστους πολίτας.

Ἱστορία τῆς Ἀγγλίας.

Εἰς τοὺς 420', ἐπειδὴ ὁ Ὀνώριος ἠναγκάσθη ν' ἀνακαλέσῃ τοὺς λεγεῶνας τῆς Ῥώμης, οἱ Βρέτονες ἐρημώθησαν ἀπὸ τοὺς Σκωτιαίους· ὅθεν ἐκάλεσαν ἐναντίον τούτων τοὺς Ἄγγλους καὶ Σάξωνας τοὺς κατοικοῦντας τὰ βόρεια μέρη τῆς Γερμανίας, οἱ ὁποῖοι ἐμοίρασαν τὸν τόπον εἰς ἑπτὰ μικρὰ βασίλεια, τὰ ὁποῖα ὠνόμασαν Ἑπταρχίαν. Ἡ Ἀρμονικὴ, ἡ ὁποία ὠνομάσθη ὕστερον Βρετανία, ἐπαρχία τῆς Γαλλίας, ἔλαβε τοῦτο τὸνομα ἀπὸ τοὺς Βρέτονας, οἱ ὁποῖοι κατέφυγον ἐκεῖ· οἱ ἄλλοι προδοθέντες ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν των Βολτίγερον, ἠναγ-

κάσθησαν νὰ καταφύγωσιν εἰς τοὺς τόπους τῶν Γάλλων· τότε οἱ ἑπτὰ Βασιλεῖς τῶν Ἀγγλοσάξωνες ἐθεμελίωσαν τὴν Ἑπταρχίαν.

Περὶ τὸ 801. οἱ κάτοικοι τοῦ Βασιλείου τοῦ Βεσσὲξ ἐχειροτόνησαν Βασιλέα τὸν Ἔγβερτον, καταγόμενον ἀπὸ Βασιλικὴν οἰκογένειαν. Οὗτος ἥνωσε τὴν μοναρχίαν εἰς μίαν ἐξουσίαν, καὶ τότε ἐχειροτονήθη Βασιλεὺς τῆς μεγάλης Βρετανίας, τὴν ὁποίαν ὠνόμασεν Ἀγγλίαν. Ἐβασίλευσε 38 χρόνους· ὑπέταξε τοὺς Βρετόνας, καὶ ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Δανέζους.

837. — Ἐθελβόλφ ὁ υἱός του διεδέχθη τὸν θρόνον, ὄχι ὅμως καὶ τὴν ἀνδρίαν του. Εἰς τὸν καιρόν του ἠρήμωσαν οἱ Δανέζοι τὴν Ἀγγλίαν.

857. — Ἐθελβάλδος ὁ πρωτότοκος υἱός του ἀπέθανε, βασιλεύσας δύο χρόνους δυστυχῶς διὰ τὴν ἀσωτείαν καὶ μετάνοιάν του. Ὁ ἀδελφός του Ἐθελβέρτος ἐφονεύθη, ματαίως πολεμῶν μὲ τοὺς Δανέζους. Ἀλφρέδος μόνος, ἕνας ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἐθελβόλφου, ἔγινε στήριγμα καὶ ὁ ἐκδικητὴς τῆς βασιλείας.

866. — Ἀλφρέδος παραστένεται ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς ὡς ἥρως, σοφὸς νομοθέτης, ἐπιμελήθη τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας εἰς λαὸν, ἕως τότε βάρβαρον. Νικηθεὶς εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς Δανέζους, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ κρυφθῇ, ἐφάνη πάλιν, ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε τούτους τοὺς φοβεροὺς ξένους.

900. — Ἐδουάρδος ὁ γέρων, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ, Ἀλφρέδου, ἐφάνη, ὡς ἐκεῖνος, μέγας πολεμιστής· δὲν ἐκληρονόμησεν ὅμως καὶ τἄλλα του

προτερήματα. Ἐνίκησεν ὅλους τοὺς ἐχθρούς· καὶ ἡ Ἐθελστέδη ἡ ἀδελφή του, ἡ ὁποία τὸν συνώδευεν εἰς τὰς ἐκστρατείας του, ἐχρησίμευσε πολλάκις εἰς τὰς μάχας, καὶ νίκας του· ἐβασίλευσεν 25 χρόνους. Ἀθελστὰν, ὁ νόμιμος υἱός του, ἐνίκησε λαμπρῶς τοὺς Βασιλεῖς τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, ἐκυβέρνησε τὸν λαόν του μὲ ἡμερότητα καὶ φρόνησιν.

941. — Ἐλμέντος Α'. δεύτερος υἱὸς τοῦ Ἐδουάρδου, ἐδολοφονήθη τὸν 5'. χρόνον τῆς βασιλείας του. Ἐδρέδος Γ'. ἀδελφὸς τοῦ ῥηθέντος, ἐκυβερνᾶτο ἀπὸ τὸν περιβόητον Δυστάνον, ὁ ὁποῖος διήγειρεν ἐμφύλιον πόλεμον· διότι ἠθέλησε, νὰ θεμελιώσῃ τὴν διάταξιν τῶν μοναστηρίων. Ἐδουὶς, ἄλλος ἀδελφὸς, ἔχασε τὴν βασιλείαν· διότι ἐνυμφεύθη τὴν ὡραιοτάτην Εὐίγεν, τὴν συγγενῆ του. Ὁ Δυστάνος καὶ οἱ μοναχοὶ τοῦ τὴν ἀφαίρεσαν, καὶ τὸν ἐξεθρόνισαν, καὶ ἐχειροτόνισαν τὸν ἀδελφόν του Ἐδγάρδον, ἄνδρα ἐπιτήδειον καὶ φιλεπιστήμονα, ὅστις ὠνομάσθη Εἰρηνικός. Οὗτος ἐξωλόθρευσε τὴν γενεὰν τῶν λύκων, οἱ ὁποῖοι κατηφάνιζαν τὴν Ἀγγλίαν.

975. — Βασιλεύει Ἐδουάρδος ὁ νέος. Ἡ Ἐλφρέδη, μήτης τοῦ Ἐθελρέδου Β'. ἐνήργησε νὰ δολοφονηθῇ ὁ Ἐδουάρδος, υἱὸς τοῦ Ἐδγάρου ἀπὸ ἄλλην γυναῖκα, διὰ νὰ βάλῃ εἰς τὸν θρόνον τὸν υἱόν της· δολοφονηθεὶς ὁ Ἐδουάρδος, ἐβάλθη εἰς τὴν τάξιν τῶν μαρτύρων. Ὁ Ἐθελρέδης ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ. Ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἐπροξένησε τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ, εἰς διάστημα τριάντα ἑπτὰ χρόνων. Οἱ Δανέζοι ἠρήμωσαν καὶ ἐκυ-

ρίευσαν πολλοὺς τόπους. Ε'δμόνδος Β'. ἄξιος νὰ βασιλεύῃ, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ε'θελρέδου, τοῦ πατρός του· ἐπολέμησε μὲ τὸν μέγαν Κανοῦτον, υἱὸν τοῦ Σουέϊν. Ε'δρικος ὁ συγγενής του ἐνήργησε νὰ δολοφονηθῇ.

1016. — Κανοῦτος, βασιλεὺς τῆς Δανιμάρκας, καὶ τῆς Νορβιγίας, ἥνωσε μὲ τὸ βασίλειόν του τὴν Α'γγλίαν· ἐφόνευσε τὸν Ε'δρικον, ὅστις ἐπρόδωκε τὸν Ε'θελρέδην, καὶ τὸν Ε'δμόνδον. Ε'βασίλευσε δέκα ἐννέα χρόνους, καὶ ἔκαμε νὰ λησμονηθῶσιν αἱ κακίαι του, μὲ τὰς ὁποίας ἐκυρίευσε τὸν θρόνον. Χαρόλδος καὶ Κανοῦτος Β'. ἐμοιράσαν συναλλήλως τὰς ἐπαρχίας του. Οὗτοι οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐμισοῦντο ἀναμεταξύ των. Εἰς τούτους ἐτελείωσεν ἡ γενεὰ τοῦ Δανέζου Κανούτου· ὁ τελευταῖος ἀπέθανε μισημένος ἀπὸ τοὺς Α'γγλους, οἱ ὁποῖοι ἐδίωξαν τοὺς πλειοτέρους Δανέζους ἔξω τοῦ βασιλείου.

1043. — Ο' ἅγιος Ε'δουάρδος, τελευταῖος υἱὸς τοῦ Ε'θελρέδου Β'. καταγόμενος ἀπὸ βασιλεῖς Α'γγλοσάξωνας, χωρὶς προτερήματα, διὰ νὰ διοικῇ, ἐβασίλευσεν εἴκοσι τέσσαρας χρόνους, πολλὰ εἰρηνικῶς. Χαρόλδος Β'. ἄξιος τοῦ θρόνου διὰ τὰ προτερήματά του, ἐφονεύθη εἰς μάχην ἐναντίον τοῦ Γουλιέλμου τοῦ ἀντιζήλου του. Η' Α'γγλία τότε ὑπετάγη εἰς ἄλλην δυναστείαν.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΖ'.

Ἀκολουθία περὶ χωνεύσεως.

Η' ὕλη τῆς τροφῆς στενοχωρημένη ἀπὸ τὰς πλευρὰς τοῦ δωδεκαδακτύλου, ζυμωμένη μὲ τοὺς χυμούς του, βρεγμένη μὲ τὸν παγκρεατικὸν χυμὸν, καὶ μὲ τὴν χολὴν, γίνεται τέλειος χυλός. Μετὰ ταύτην τὴν χώνευσιν, προχωρεῖ εἰς τὰ κάτω ἔντερα· ἀλλ' εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ ἡ χώνευσις ἀκολουθεῖ, καὶ ὁ χυλὸς χωριζόμενος ἀπὸ τὴν λοιπὴν μάζαν, ῥοφᾶται ἀπὸ ἀναρίθμητα στόματα τῶν χυλοφόρων ἀγγείων, τὰ ὁποῖα εἶναι στρωμένα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἐντέρων. Τέλος, αἱ ὕλαι γίνονται πλέον πυκναὶ, καὶ λαμβάνουν τὸ σχῆμα τῶν ἐντέρων· φθάνουν εἰς τὸ ὀρθρὸν ἔντερον, καὶ αἱ πλευραὶ, οἱ τῆς κοιλίας μῦες, καὶ τὸ διάφραγμα βιάζουν τὴν κόπρον νὰ ἐβγῇ.

Ο' χυλὸς, ἀφοῦ ῥοφηθῇ ἀπὸ τὰ χυλοφόρα ἀγγεῖα, μεταβαίνει εὐθὺς εἰς ἀδένας, ὅπου κατασκευάζεται καλήτερα· ἐβγαίνει ἔπειτα μὲ μέσον τινῶν ἀγγείων, τὰ ὁποῖα τὸν φέρουν εἰς τὸν θωρακικὸν σωλῆνα, ὅστις εὑρίσκεται εἰς τὸ ὄπισθεν τοῦ θώρακος, καὶ ἔχει κοινωνίαν μὲ τὴν ἀριστερὰν ὑποκλεῖδα φλέβα· καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὰ τοῦ αἵματος ἀγγεῖα, διὰ νὰ γένῃ αἷμα· ἀπὸ πολλὰ ὅμως μέρη ἔρχεται ὁ χυλὸς εἰς τὰ τοῦ αἵματος ἀγγεῖα.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Τὸ ἔμβρυον, εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς, λαμβάνει διαφόρους θέσεις, κατὰ τὰς θέσεις τοῦ σώματος τῆς μητρός· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως ἔχει τοὺς πόδας του πρὸς τὰ κάτω, τὸν πρωκτὸν στηριγμένον ἐπάνω εἰς τὰς πτέρνας, τὴν κεφαλὴν γυρισμένην ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα, τὰς χεῖρας εἰς τὸ στόμα, τοὺς πόδας γυρισμένους πρὸς τὰ μέσα, καὶ πλέει μέσα εἰς τὸ νερὸν τὸ περιεχόμενον εἰς τοὺς ὑμένας, οἱ ὁποῖοι τὸ τυλίσσουν, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται ἡ μήτηρ ἄλλην ἐνόχλησιν, εἰμὴ τὴν τῆς κινήσεως τοῦ ἐμβρύου, πότε πρὸς τὰ δεξιὰ, καὶ πότε πρὸς τἀριστερά· καὶ κἀμμίαν φορὰν κτυπᾷ μὲ τοὺς πόδας. Ἀλλ' ἀφοῦ αὐξηθῇ ἡ κεφαλὴ, καὶ ταράξῃ τὴν ἰσοσταθμίαν, κάμνει ἕνα ἀναποδογύρισμα, (κυβίστημα, κουντρουβάλαν), καὶ πίπτει πρὸς τὰ κάτω μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν ῥάχιν τῆς μητρὸς, καὶ μὲ τὴν κορυφὴν πρὸς τὸ ἄνοιγμα τῆς μήτρας. Μὲ τοιοῦτον τρόπον στέκεται ἓξ ἑβδομάδας, ἢ καὶ δύο μῆνας, πρὶν γεννηθῇ.

Ὅταν φθάσῃ ὁ καιρὸς, στενοχωρούμενον τὸ βρέφος, πασχίζει νὰ ἔβγῃ πρῶτον μὲ τὴν κεφαλήν. Τέλος, εἰς τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεως, ἑνόνει ὅλας του τὰς δυνάμεις μὲ τὰς δυνάμεις τῆς μητρὸς, καὶ ἀνοίγει τὸν δρόμον. Τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον ἐβγαίνει εἰς τὴν γέννην, φυλάττει τὸ ἔμβρυον ἀπὸ τὰ κτυπήματα, τὰ ὁποῖα ἠμπορεῖ νὰ δοκιμάσῃ ἡ μήτης εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εὐκολύνει τὴν γέννην. Κόπτουν ἔπειτα τοῦ ὀμφαλοῦ τὸ σχοινίον, τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις εἰς τὸ ἔμβρυον ἦτον νὰ ἐκτείνῃ

τοῦ αἵματος τὴν κυκλοφορίαν· ὁ δὲ θρεπτικὸς χυμὸς ἔρχεται ἀπὸ τὴν φλέβα τοῦ ὀμφαλοῦ· μὲ τοιοῦτον τρόπον τρέφεται τὸ ἔμβρυον, χωρὶς ν' ἀναπνέῃ.

Ἡ γυνὴ ἠμπορεῖ νὰ γεννήσῃ εἰς τὴν αὐτὴν γέννην ἕως πέντε παιδία· τὸ παράδειγμα ὅμως εἶναι σπανιώτατον. Ἕν ἀνδρόγυνον παρεστάθη εἰς τὴν Λὐτοκρατόρισσαν τῆς Ῥωσσίας, εἰς τοὺς 1755. ὁ ἀνὴρ εἶχε δευτέραν γυναῖκα, καὶ αὐτὸς ἦτον ἑβδομῆντα χρόνων. Ἡ πρώτη του γυνὴ εἶχε γεννήσει εἴκοσι μίαν φοράν, ἤγουν τέσσαρας γέννας, ἀπὸ τέσσαρα παιδία· ἑπτὰ φοραῖς ἀπὸ τρία, καὶ δέκα φοραῖς ἀπὸ δύο· ὥστε τὰ παιδία ἔγιναν πενῆντα ἑπτὰ καὶ ἐζοῦσαν ἀκόμη· ἡ δευτέρα γυνὴ εἶχε κάμει ἑπτὰ γέννας· μίαν ἀπὸ τρία παιδία, καὶ ἓξ ἀπὸ δύο· τὰ ὁποῖα γίνονται δέκα πέντε· ὥστε ὁ Πατριάρχης οὗτος, εἰς ἡλικίαν ἑβδομῆντα χρόνων, ἦτον πατὴρ ἑβδομῆντα δύο παιδῶν.

Ἱστορία τῆς Ἀγγλίας.

1066. — Γουλιέλμος ὁ κατακτητὴς, δοὺξ τῆς Νορμανδίας, διϊσχυρίζετο, ὅτι ἦτον καλεσμένος εἰς τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἐδουάρδον. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χαρόλδου, ἐβίασε τοὺς Ἀγγλους νὰ τὸν γνωρίσωσι βασιλέα των. Ἐτυράννησε τὴν Ἀγγλίαν εἴκοσι δύο χρόνους· ἄρχισαν πολλαὶ ἀποστασίαι καὶ χύσις πολλοῦ αἵματος.

1087. — Γουλιέλμος Β'. ἐδιοίκησεν, εἰς διάστημα τριάντα χρόνων, μὲ σκῆπτρον σιδηροῦν· ἀπέθανεν εἰς τὸ κυνήγιον. Ἔπρεπε νὰ τὸν διαδεχθῇ

Ρ'οβέρτος ὁ ἀδελφός του. Ἀλλ' Ε'ρρῖκος ὁ Δ'. τέταρτος υἱὸς τοῦ πρώτου Γουλιέλμου, ἐκυρίευσε τὴν βασιλείαν εἰς τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ρ'οβέρτου. Ε'ρρῖκος ὁ Δ'. εὐτυχὴς καὶ εἰς τοὺς πολέμους, καὶ εἰς τὴν εἰρήνην, ἔκαμε ν' ἀνθίσωσιν αἱ τέχναι, βασιλεύσας 35. χρόνους.

1135. — Μαλθίλδη, μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ Δ'. Ε'ρρίκου, εἶχε μόνον τὸ δικαίωμα ἐπάνω εἰς τὴν βασιλείαν. Στέφανος Δὲ Βλόϊος, ἀνεψιὸς τοῦ Ε'ρρίκου, ἐκυρίευσε τὴν βασιλείαν. Μετὰ τὸν θάνατόν του, ὁ υἱὸς τῆς Μαλθίλδης, Ε'ρρῖκος Β'. τὸν διεδέχθη· εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας του ἐδολοφονήθη Θωμᾶς ὁ Βέκερος, ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντορβερύ, διετάχθησαν πολλοὶ σοφοὶ νόμοι, ἐκυριεύθη ἡ Ἰρλανδία, ἐφυλακώθη ὁ βασιλεὺς τῆς Σκωτίας· ἀπέθανεν ἀπὸ λύπην, τὸν τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας του, καταρώμενος τοὺς υἱούς του, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐπαναστατήσει ἐναντίον του.

Ρ'ιχάρδος, καρδία τοῦ Λέοντος, ἐβασίλευσε δέκα χρόνους, γενναῖος βασιλεὺς, γέμων ἀπὸ ἐλαττώματα, καὶ τύραννος τῶν ὑπηκόων του. Ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἐνίκησε λαμπρῶς τὸν περίφημον Σαλαδῖνον, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου. Εἰς τὴν ἐπιστροφήν του, ἐφέρθη αἰχμάλωτος εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐναντίον τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν· ὁπότε Φίλιππος ὁ Αὔγουστος, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ἐκυρίευσε τοὺς τόπους του. Μετὰ τὸν θάνατόν του, Ἰωάννης ὁ πέμπτος, υἱὸς τοῦ Ε'ρρίκου ἐκηρύχθη βασιλεύς· κακὸς υἱός. Ε'φόνευσε τὸν Ἀρθοῦρον, νόμιμον διάδοχον τῆς βασιλείας· εἶχε φιλονεικίας μὲ τὸν Πάπαν, καὶ τέλος, ὑπετάχθη εἰς αὐτόν. Διὰ

νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἐπαναστάτας ὑπηκόους του, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνον τὸν χάρτην, ὁ ὁποῖος ἔγινε τὸ θεμέλιον τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἀγγλων. Μ' ὅλον τοῦτο, ἐκεῖνοι ἐκάλεσαν διὰ βασιλέα των τὸν Λουδοβῖκον τῆς Γαλλίας, υἱὸν τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου, ὁπότε, ἐν ᾧ ἦτον σιμὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς ἐπαρχίας του, ἀπέθανεν εἰς τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς βασιλείας του.

1216. — Τὸ μῖσος τῶν Ἀγγλων ἐσβύσθη μὲ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως Ἰωάννου· ὅθεν ἔβαλαν εἰς τὸν θρόνον τὸν υἱόν του Ε'ρρῖκον Γ'. ἀνεπιτήδειον βασιλέα, μὲ πολλὰ ἀντιφατικὰ ἐλαττώματα· ἦτον ἄνανδρος, ὥστε δὲν ἠμποροῦσε νὰ βαστάσῃ τὴν βασιλείαν, ἂν δὲν ἦτον ἡ γενναιότης τοῦ νέου Ε'δουάρδου. Νικηθεὶς καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ἀπὸ τοὺς βαρώνους, ἠλευθερώθη καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Ε'δουάρδον. Εἰς τὸν καιρόν του ἐστυτήθη ἡ Κάμερα, ἡ λεγομένη τῆς Κοινότητος, ἀφοῦ ἠκολούθησαν πολλαὶ ταραχαί.

1272. — Ε'δουάρδος Α'. υἱὸς τοῦ Ε'ρρίκου ἐκυρίευσε τὴν ἡγεμονίαν Γάλλες, ἐδίωξεν ὅλους τοὺς Ε'βραίους ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν· ἔκαμεν ὑποτελῆ Ἰωάννην τὸν Βαλλῶρον, τὸν ὁποῖον ἔβαλεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Σκωτίας, προτιμήσας αὐτὸν ἀπὸ τὸν Βροῦκεν τὸν ἀντίζηλόν του. Λῦτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ μίσους, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ ἀκόμη μεταξὺ τῶν Ἀγγλων, καὶ τῶν Σκωτιαίων. Ἦτον ἐπιτήδειος βασιλεὺς, φρόνιμος νομοθέτης, ἀνδρεῖος πολεμιστὴς, ἀλλ' ἦτον καὶ φιλόδοξος τύραννος.

1307. — Ε'δουάρδος Β'. διαδέχεται τὸν πατέρα. Εἶχε κόλακας ὁλόγυρά του, ἐνικήθη ἀπὸ

τοὺς Σκωτιαίους, ἐξώσθη ἀπὸ τὴν Φατρίαν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι διήγειραν ἐναντίον του τὴν γυναῖκά του Ἰσαβέλλαν τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία σκληρὰ τὸν ἐθανάτωσεν.

1327. — Ἐδουάρδος Γ'. εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας του, ἐπαίδευσε τὸν πρωταίτιον τῶν ταραχῶν εἰς τὸν καιρὸν τῆς βρεφικῆς του ἡλικίας. Ἐπολέμησε πολλοὺς χρόνους ἐναντίον τῆς Σκωτίας, καὶ ἠχμαλώτευσε τὸν βασιλέα της· ἐφιλονείκησε περὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας μὲ τὸν οἶκον τοῦ Οὐαλοΐου.

1377. — Ῥιχάρδος Β'. υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Γάλλες βασιλεύει, ἔγγονος Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. εἶχε καὶ ἀρετὰς καὶ κακίας. Δύο φοραῖς ἐξέπεσεν ἀπὸ τὸν θρόνον· καὶ ἀποθνήσκει δολοφονηθεὶς ἀπὸ συγγενῆ του, ὅστις τὸν διεδέχθη.

1399. — Ἑ'ρρῖκος Δ'. ἀπὸ Λάγκαστρον οἰκογένειαν· εἰς τὸν καιρὸν τῶν δύο τούτων βασιλέων ἄρχισεν ἡ ὀλεθρία διχόνοια μεταξὺ τοῦ οἴκου τοῦ Υ'ὸρκ, καὶ τοῦ Λαγκάστρου, ἥτις ἐπροξένησεν εἰς τὴν Ἀ'γγλίαν σχεδὸν ἑκατὸν χρόνων ἐμφύλιον πόλεμον.

1413. — Ἑ'ρρῖκος Ε'. ἐνίκησεν εἰς τὸ Ἀ'ζιγκοὺρ, καὶ διὰ συνθήκης ὠνομάσθη αὐτὸς καὶ οἱ διάδυχοί του, διάδοχοι Καρόλου ς'. βασιλέως τῆς Γαλλίας, μὲ Βλάβην τοῦ Ζ'. Καρόλου, τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως. Ὁ Ἑ'ρρῖκος Ε'. ὠνομάσθη ἐπίτροπος τῆς Γαλλίας.

1422. — Ἑ'ρρῖκος ὁ στ'. ὠνομάσθη βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ὅταν ἦτον ἀκόμη εἰς τὰ σπάργανα. Εἰς τὴν βρεφικήν του ἡλικίαν, καὶ εἰς τὸν

καιρὸν τῆς βασιλείας του, ἦσαν πολλαὶ ταραχαὶ ἕως ὁ οἶκος τοῦ Υ'ὸρκ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον.

1461. — Ἐδουάρδος Δ'. ἐκ τοῦ οἴκου Υ'ὸρκ, ἐπῆρε τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Ἑ'ρρῖκον· ἦτον ἐπιτήδειος, καὶ πολεμικὸς βασιλεύς, ὅμως φιλάργυρος, σκληρὸς, καὶ μὲ πολλὰ ἐλαττώματα. Ἐπειδὴ ἔκαμεν ἐχθρὸν τὸν Βαρβὶκ, οὗτος ὁ στρατηγὸς ἠνώθη μὲ τὴν γενναίαν Μαργαρίταν τοῦ Ἀ'νιοῦ, γυναῖκα τοῦ στ'. Ἑ'ρρίκου, καὶ ἠνάγκασε τὸν Ἐδουάρδον νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ ἔβαλε πάλιν τὸν Ἑ'ρρῖκον εἰς τὸν θρόνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μετ' ὀλίγον ἠναγκάσθη νὰ καταιβῇ. Ἐπειδὴ ἠχμαλωτίσθη δευτέραν φοράν, τὸν ἐφόνευσεν ὁ Ἐδουάρδος εἰς τὴν φυλακήν του. Ἔβαλεν εἰς τὰ σίδηρα τὴν Μαργαρίταν, ἐξωλόθρευσε τὸ γένος της, ἥπλωσε τὴν ἐκδίκησίν του, ὡς καὶ ἐναντίον τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ του, τοῦ δουκὸς τῆς Κλαρένσας, καὶ μετέδωκε τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱὸν του.

1483. — Ἐδουάρδος ε'. μόλις ἔζησε μετὰ τὸν πατέρα του, τὸν Γ'. Ῥιχάρδον, καὶ ὁ ἀνεψιός του, ἐπιτήδειος καὶ πολεμικὸς, ἔβαλε νὰ τὸν δολοφονήσωσιν εἰς τὴν φυλακήν του, μὲ τὸν ἀδελφόν του. Ἀλλ' ὁ Ῥιχάρδος δὲν ἀπήλαυσε πολὺν καιρὸν τοὺς καρποὺς τῆς ἁμαρτίας του· διότι πολεμῶν μὲ τὸν Κόμητα Ῥιχεμόνδον, ἐφονεύθη· καὶ εἰς αὐτὸν ἐτελείωσεν ὁ οἶκος τοῦ Ἀ'νιοῦ, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Ἀ'γγλίαν 330 χρόνους.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΖ'.

Περὶ τῆς τοῦ αἵματος κυκλοφορίας.

Τὸ αἷμα ἐβγαίνει ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς καρδίας, καὶ μοιράζεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος διὰ μέσου τῶν ἀρτηριῶν, ἔπειτα ἐπιστρέφει, διὰ μέσου τῶν Φλεβῶν, εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς καρδίας· καὶ ἐκεῖθεν μοιράζεται εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ ἔπειτα πάλιν ἐπιστρέφει εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς καρδίας. Δύο λοιπὸν κυκλοφορίας κάμνει τὸ αἷμα, μίαν γενικὴν, καὶ ἄλλην μερικήν.

Ἡ καρδία εἶναι κωνοειδὴς, ἔχουσα τὴν κορυφὴν πρὸς τὰ κάτω, κλίνουσαν πρὸς τἀριστερά· ὅθεν στέκεται δίπλα εἰς τὸν θώρακα, ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τἀριστερά, καὶ ἀπὸ τὰ ὄπισθεν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν. Εἶναι τυλιγμένη εἰς σάκκον, λεγόμενον Περικάρδιον, καὶ μοιρασμένη εἰς δύο γαστρίδια, καθὲν ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχει ἐπάνω εἰς τὴν ὑψωμένην βάσιν του ἕνα αὐτίον, καὶ τρύπαν εἰς τὴν μέσην. Ἡ καρδία καὶ τὰ αὐτία εἶναι σύνθετα ἀπὸ ἴνας· ὅθεν ἐρεθιζόμενα, συστέλλονται.

Τὸ αἷμα λοιπὸν ἐρχόμενον ἀπὸ τοὺς πνεύμονας, χύνεται εἰς τὸ ἀριστερὸν αὐτίον, τὸ ὁποῖον συστελλόμενον, σπρώχνει τὸ αἷμα εἰς τὸ ἀριστερὸν γαστρίδιον. Τὸ αἷμα στενοχωρούμενον ἀπὸ τὴν συστολὴν τοῦ γαστριδίου, δὲν ἠμπορεῖ νὰ στραφῇ πάλιν εἰς τὸ αὐτίον· διότι ἡ ἐκεῖ δικλὶς (κλαβανὴ) κλείει τὴν τρύπαν· ἀριστερὰ τούτου τοῦ γαστριδίου εὑρίσκεται ἡ Λ'ορτὴ ἀρτηρία· τὸ αἷμα λοιπὸν ἐμβαίνει εἰς αὐτὴν, καὶ πάραυτα κλείεται ἡ ἔξοδος μὲ τὴν ἐκεῖ δικλίδα. Διὰ τὴν συστολὴν καὶ διαστολὴν ταύτης τῆς ἀρτηρίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἰσόχρονοι τῶν συστολῶν καὶ διαστολῶν τῆς καρδίας, τὸ αἷμα σπρώχνεται εἰς ὅλα τὰ μέρη, εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ἀρτηρίας· ὅθεν ὁ παλμὸς τῆς καρδίας γνωρίζεται ἀπὸ τὸν σφυγμὸν, ἂν ἡ κίνησις τῆς καρδίας ἦναι ὀγλήγορος, ἢ ἀργή. Αἱ ἀρτηρίαι, ὅσον προχωροῦσι, διαιροῦνται καὶ ὑποδιαιροῦνται εἰς ἀναρίθμητον πλῆθος, καὶ συχνὰ ἀναστομόνονται μὲ τὰ ἄκρα τῶν Φλεβῶν. Εἰς τὴν κυκλοφορίαν του τὸ αἷμα φέρει τὰς ἀναγκαίας ὕλας εἰς κάθε μέρος τοῦ σώματος· ὅθεν μεταβάλλεται, καὶ γίνεται ἀκάθαρτον· διότι ἀπόκτᾷ ἄνθρακα, ὑδρογόνον, καὶ ἄλλα· εἶτα ἐμβαίνει μέρος εἰς τὰς Φλέβας, καὶ μέρος εἰς ἄλλα ἀγγεῖα λεγόμενα Λυμφατικὰ, ἢ ὑδροφόρα. Αἱ Φλέβες περιέχουν ὅλον τὸ μέρος τοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον ὀλιγώτερον μετεβάλθη εἰς ἀκάθαρτον, καὶ διὰ τοῦτο Φυλάττει ἀκόμη τὸ κόκκινον χρῶμα· τὰ ὑδροφόρα συνάζουν ὅλας τὰς ὀρρώδεις ἐκκρίσεις, καὶ ὅλα τὰ ὑδατώδη μέρη. Αἱ μικρόταται Φλέβες, ἑνονόμεναι συναλλήλως, ἀποτελοῦσι κλαδίσκους· οὗτοι δὲ ἀποτελοῦσι κλάδους, καὶ τελειόνουν εἰς δύο χονδρὰς Φλέβας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μία λέγεται Κατωτέρα Κοίλη, ἥτις Φέρει τὸ αἷμα ἀπὸ τὰ κάτω μέρη τοῦ σώματος· καὶ ἡ ἄλλη λέγεται Λ'νωτέρα Κοίλη, καὶ τὸ Φέρει ἀπὸ τὰ ἄνω μέρη· καὶ αἱ δύο τελειόνουν εἰς τὸ αὐτίον τοῦ δεξιοῦ γαστριδίου τῆς καρδίας.

Αἱ συστολαὶ τῶν ἀρτηριῶν Φυλάττονται, ἐξαιτίας τῶν νεύρων, καὶ τοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ αἵματος.

Λί φλέβες ἔχουν καὶ αὐταὶ δικλίδας, αἱ ὁποῖαι ἐμποδίζουν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ αἵματος εἰς τὰ ἐπίσω, ἢ πρὸς τὰ κάτω. Τὸ αὐτὸ ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὰ ὑδροφόρα ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα τελειόνουν εἰς τοὺς ἀδένας. Οὗτοι δὲ εἶναι μικρὰ σώματα στρογγυλά, ἢ αὐγοειδῆ, κοκκινωπά, περιμαζευμένα εἰς τυλίγματα. Εἰς τούτους ἀποθέτεται ἡ λύμφα (τὸ ὑδατῶδες μέρος) καὶ καταισκευάζεται καλήτερα, ὥστε ἐξαναλαμβάνει τὰς ζωτικὰς ὕλας, τὰς ὁποίας ἔχασεν. Ἐβγαίνει ἔπειτα ἀπὸ τοὺς ἀδένας, καὶ διὰ μέσου ἄλλων λυμφατικῶν ἀγγείων φθάνει εἰς τὸν θωρακικὸν σωλῆνα.

Ἱστορία τῆς Ἀγγλίας.

1483. — Ἑ'ρρῖκος Ζ'. κατήγετο ἀπὸ τοὺς Λαγκάστρους διὰ μέσου τῆς μητρός του Μαργαρίτας, καὶ διὰ μέσου τοῦ γάμου μὲ τὴν Ἐλισάβετ, πρωτότοκον θυγατέρα τοῦ Δ'. Λουδοβίκου· ἤνωσεν εἰς τὸν ἑαυτόν του ὅλα τὰ δικαιώματα τῶν οἴκων τοῦ Γ'όρκ, καὶ τοῦ Λαγκάστρου, καὶ κατέπαυσε τὰς αἱματώδεις διχονοίας τῶν δύο οἴκων. Ἡ βασιλεία του παραστένει πλῆθος ἀποστασιῶν, τὰς ὁποίας κατέπαυσεν εὔκολα· ὅθεν καὶ ὠνομάσθη Σολομὼν τῆς Ἀγγλίας.

1509. — Ἑ'ρρῖκος Η'. διεδέχθη τὸν πατέρα του, εἶχε τὰ μεγαλήτερα τῶν τυράννων ἐλαττώματα, καὶ τὰ μεγαλήτερα βασιλικὰ προτερήματα. Εὐτύχησεν εἰς τὸν κατὰ τῶν Γάλλων καὶ Σκωτιαίων πόλεμον· ἦτον ἄστατος, ἄλλοτε σύμμαχος τῶν Ἱσπανῶν κατὰ τῶν Γάλλων, καὶ ἄλλοτε σύμμαχος τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Ἱσπανῶν· Παπιστὴς ἔνθερμος, συνέγραψε κατὰ τοῦ Λουθήρου· καὶ ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Πάπαν Λέοντα Ὑπερασπιστὴς τῆς Πίστεως. Ἔπειτα ἐσυγχίσθη μὲ τὸν Πάπαν, καὶ ἔγινε κεφαλὴ τῆς Ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικῆς θρησκείας, ἥτις ἐπικρατεῖ καὶ τὴν σήμερον. Ἀπὸ ἕξ γυναῖκας, τὰς ὁποίας ἐνυμφεύθη, δύο ἐφόνευσεν.

1547. — Βασιλεύει Ἐδουάρδος στ'. πεπαιδευμένος, ὅμως ἀνάξιος, υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, καὶ ἀποθνήσκει τὸν ἕβδομον χρόνον τῆς βασιλείας του. Μαρία, πρωτότοκος θυγάτης τοῦ Η'. Ἑ'ρρίκου ἄρχισε νὰ βασιλεύῃ μὲ ἡμερότητα. Ἀλλ' εὐθὺς ἐφάνη ὑπερήφανος, καὶ μὲ σκληρότητα δεισιδαίμων. Νυμφεύεται Φίλιππον τὸν Β'. βασιλέα τῆς Ἱσπανίας, ἀνακαλεῖ τὴν παπικὴν θρησκείαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ καταστρέχει μὲ μανίαν τοὺς τῆς Ἀγγλικῆς ἐκκλησίας. Χάνει τὸ Καλαὶς, τὸ τελευταῖον κτῆμα τῶν Ἀγγλων εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ χάνεται καὶ αὐτὴ ἀθλίως, ἀφοῦ ἄναψε τὴν πυρκαϊὰν τῆς δεισιδαιμονίας.

1558. — Ἐλισάβετ δευτέρα θυγάτης τοῦ Η'. Ἑ'ρρίκου ἀνανέωσε τὴν Ἀγγλικὴν θρησκείαν, καὶ κατέτρεξε τοὺς καθολικούς. Ἐβάσταξε μὲ ὄφελος τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ἱσπανίας· καὶ ἔκαμε νὰ τὴν σεβασθῇ ὅλη ἡ Εὐρώπη. Τὴν μέμφονται διὰ τὸν θάνατον τῆς Μαρίας Στουάρτ, βασιλίσσης τῆς Σκωτίας.

1603. — Ο'. Οἶκος τῶν Στουάρτων, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευεν εἰς τὴν Σκωτίαν, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας. Ἰάκωβος Α'. ἦτον ὁ πλη-

σιέστερος συγγενὴς τῆς Βασιλίσσης Ἐλισάβετ. Οὗτος λοιπὸν, τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ ἀπεκεφαλίσθη, ἤνωσε τὴν Σκωτίαν μὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ μὲ τὴν Ἰρλανδίαν. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας του, ἐφανερώθη ἡ συνωμοσία τῆς Βαρούτης, τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς ἦτον νὰ τινάξῃ εἰς τὸν ἀέρα τοὺς Βουλευτὰς, καὶ νὰ καταστήσῃ τὴν παπικὴν ἐκκλησίαν.

1625. — Κάρολος Α'. ὀλιγώτερον Εὐτυχὴς, ἢ ὀλιγώτερον Φρόνιμος; παρὰ ὁ Ἰάκωβος Α'. δὲν ἤξευρε νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς πονηρίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐζοῦσεν. Ἐπιθυμῶν ν' ἁπλώσῃ παρὰ πολὺ τὰ βασιλικὰ προνόμια, δὲν ἤξευρεν οὔτε νὰ οἰκονομήσῃ τοὺς Ἀγγλους, οὔτε νὰ κρατήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς δεισιδαιμονίας, ἢ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν διαφόρων αἱρέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐπολυπλασιάσθησαν. Λ'φῆκε τοὺς Πρεσβυτεριανοὺς, οἱ ὁποῖοι ἄναψαν πολυχρόνιον ἐμφύλιον πόλεμον, ὁ ὁποῖος ἔγινεν αἴτιος ν' ἀποκεφαλισθῇ. Ὁ λιβιέρος Κρόμβελ ἦτον ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐναντίας τοῦ Βασιλέως φατρίας.

1649. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καρόλου, ἔμεινε τὸ Βασίλειον; χωρὶς Βασιλέα ἕνδεκα χρόνους. Ὁ Κρόμβελ ἦτον διοικητὴς, μὲ τὸ ὄνομα Ὑπερασπιστὴς, ὅστις ἐκίνησε καθ' ἑαυτοῦ τὴν Σκωτίαν καὶ τὴν Ἰρλανδίαν, ὅμως ὑπέταξε τοὺς ἐπαναστάτας. Ἦτον μέγας πολιτικὸς, τολμηρὸς εἰς τὸν πόλεμον, καὶ βαθὺς ὑποκριτής. Ἔκαμε τὰς θαλασσίους δυνάμεις νὰ τὸν σεβασθῶσιν, ὥστε ἐχαμήλοναν τὰς σημαίας των πρὸς τὴν σημαίαν τῶν Ἀγγλων· καὶ οἱ Βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, καὶ τῆς Ἱσπανίας, ἐζήτησαν τὴν συμμαχίαν του. Ἐκυρίευσε τὴν Ἰαμαϊκαν ἀπὸ τοὺς Ἱσπανοὺς.

1660. — Ρ'ιχάρδος Κρόμβελ, ὁ υἱὸς τοῦ ῥηθέντος, ἦτον ἐπιχειρηματίας· παρητήθη ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀπεσύρθη εἰς μοναξίαν· ὁ στρατηγὸς Μόγκος, διοικητὴς τῆς Σκωτίας, ἔβαλε πάλιν Κάρολον τὸν Β'. ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον· οὗτος εἶχε προτέρημα νὰ διοικῇ, δὲν εἶχεν ὅμως δύναμιν. Ἀφῆκε τὸν ἀδελφόν του νὰ λάβῃ πολλὴν ἐξουσίαν ἐπάνω του. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἤκμασεν ὁ μέγας Νεύτων.

1665. — Ἰάκωβος Β'. τελευταῖος τοῦ οἴκου τῶν Στουάρτων, ἐπειδὴ τὸ ἐναντίον μέρος ἐταράχθη, διότι ὁ Βασιλεὺς ἔδωκε τὴν προτίμησιν εἰς τὴν παπικὴν θρησκείαν, ἐκάλεσε πρὸς βοήθειαν τὸν Σταθχοῦδερ τῆς Ὁλλάνδας, Γουλιέλμον Πρίγκιπα ὅστις, φθάσας εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐκηρύχθη Βασιλεύς.

1683. — Ἀλγερῶν Σιδνέϊν ἀπεκεφαλίσθη· Κάρολος ὁ Β'. τὸν εἶχε καταδικάσει εἰς θάνατον.

1689. — Γουλιέλμος Γ'. ἐκίνησε πεισματώδη, καὶ ὀλίγον εὐτυχῆ πόλεμον κατὰ τοῦ ΙΔ'. Λουδοβίκου, καὶ ἐτελείωσε μὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Ρ'ισβίκ· ἦτον ἕτοιμος ν' ἀρχίσῃ δεύτερον πόλεμον, διὰ τὴν διαδοχὴν τῆς Ἱσπανίας, ὅμως ἀπέθανεν. Συνειθισμένος εἰς τὴν Ὁλλανδίαν νὰ ἔχῃ ὅλους ὑποτεταγμένους, ἠθέλησε μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ διοικήσῃ καὶ τοὺς Ἀγγλους. Ἀλλ' ἡ πεισματώδης των ἀντίστασις τὸν ἔκαμε νὰ μετανοήσῃ πολλάκις, ὅτι ἐδέχθη τὸν θρόνον. Λύτη εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς τῶν Ἀγγλων ἐλευθερίας. Ἡ εἰς τὸν τοῦ Ἰωάννου Χάρτην ἐλευθερία ἔμενεν ἄπρακτος διὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.

1702. — Ἄννα Στουάρτη βασιλεύει, δευτέρα θυγάτηρ Ἰακώβου τοῦ Β'. Ὠνομάσθη Ἀγαθὴ βασίλισσα. Εἰς τὸν καιρόν της ἡνώθη διόλου ἡ Σκωτία μὲ τὴν Ἀγγλίαν. Ἐφάνη μέγας στρατηγός, καὶ ἐπιτήδειος ὑπουργὸς ὁ Μαρλοβορούγ, καὶ μεγάλοι ἄνδρες εἰς τὴν παιδείαν· ὁ Νεύτων, ὁ Λώκκιος, ὁ Ἀδδισσών, καὶ ὁ Πώπης.

1714. — Γεώργιος Α'. τοῦ Βρουνσβὶκ, ἐλέκτωρ τοῦ Χαννόβερ, ἐπροσκαλέσθη εἰς τὸν θρόνον, μ' ὅλον ὅτι ἡ Ἄννα ἤθελε κρυφίως νὰ τὴν διαδεχθῇ Ἰάκωβος Στουάρτ ὁ ἀδελφός της. Ὁ Γεώργιος κατήγετο ἀπὸ τὸν Ἰάκωβον Α'. καὶ ἦτον ὁ πλησιέστερος συγγενὴς Λουθηρανός. Ἦτον ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ κυβερνᾷ, στρατηγὸς φρόνιμος, καὶ μονάρχης αὐστηρός. Ἠκολούθησαν εἰς τὸν καιρόν του ἀποστασίαι πρὸς χάριν τοῦ Ἰακώβου. Εἶχε ξοπὴν εἰς τὰ πράγματα τῆς Εὐρώπης.

1724. — Γεώργιος Β': μονογενὴς υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τῆς Ἱσπανίας. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἄλλο τὶ δὲν ἦτον, εἰμὴ κυριεύσεις καραβίων. Μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ Δ'. ἔλαβε τὸ μέρος τῆς πρωτοτόκου θυγατρὸς τούτου τοῦ βασιλέως. Ἀλλ' ἡ Μαρία Τερέσια ἐκ τῆς Αὐστρίας, ἦτον φανερὰ κηρυγμένη διάδοχος. Εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον περὶ τῆς διαδοχῆς, ὁ στόλος τῶν Γάλλων ἠφανίσθη ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Ὁ ΙΕ'. Λουδοβίκος, μ' ὅλας τὰς κατὰ γῆν νίκας του; ἠγόρασε τὴν εἰρήνην ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους μὲ συνθήκην νὰ δώσῃ ὅλα τὰ εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν Γαλλικὰ κτήματα. Αὕτη ἡ εἰρήνη ἔγινεν εἰς τὸ Αἶξ λὰ Χιαπέλλε· ὁ πόλεμος ἀνανεώθη εἰς τοὺς

1756. — Γεώργιος ὁ Β'. δὲν εἶδε τὸ τέλος. Ἄλλος πόλεμος, καθὼς αὐτὸς, δὲν ἔγινε πρὸς ὄφελος τῶν Ἀγγλων. Κύριοι ὅλης τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς ἕως εἰς τὸ Μεξικὸν, ἐκυρίευσαν προστούτοις καὶ πολλοὺς τόπους εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Βεγκάλην.

1760. — Γεώργιος Γ'. διαδέχεται τὸν πάππον, καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν πόλεμον εὐτυχῶς. Ἀναγκάζει τοὺς Γάλλους νὰ κάμουν οὐτιδανὴν εἰρήνην εἰς τοὺς 1763. Εἰς τοὺς 1782 ἐκηρύχθη ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Ἀγγλαμερικανῶν. Γεώργιος ὁ Γ'. ἀναγκάζεται νὰ τὴν γνωρίσῃ. Οἱ Ἄγγλοι, διὰ νὰ πληρώσωσι τὴν ζημίαν, ὅτι ἔχασαν τοὺς Ἀγγλαμερικανοὺς, ἄναψαν τὸ πῦρ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐκυρίευσαν τὰς ἐπαρχίας τοῦ Τίππο Σαΐβ εἰς τὰς Ἰνδίας.

1802. — Εἰρήνη τοῦ Ἄμιενς μεταξὺ Ἀγγλων καὶ Γάλλων. Εἰς τοὺς 1803 ἄρχισε πάλιν ὁ πόλεμος. Εἰς τοὺς 1810 ἀσθενεῖ ὁ βασιλεὺς, καθὼς εἰς τοὺς 1788.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΗ'.

Περὶ τῆς ἀναπνοῆς.

Αἱ δύο κοῖλαι φλέβες, ὅταν φθάσουν εἰς τὸ αὐτίον τοῦ δεξιοῦ γαστριδίου τῆς καρδίας χύνουν ἐκεῖ τὸ αἷμα. Τὸ αὐτίον πρῶτον ἁπλόνεται καὶ δέχεται τὸ αἷμα, ἔπειτα συστέλλεται, καὶ σπρώχνει εἰς τὸ δεξιὸν γαστρίδιον, τὸ ὁποῖον ὁμοίως ἁπλό-

νεται καὶ συστέλλεται, καὶ διώχνει τὸ αἷμα εἰς τὴν τοῦ πνεύμονος ἀρτηρίαν, ἥτις πάραυτα μοιράζεται εἰς δύο στελέχη, καὶ καθὲν ὑπάγει εἰς ἕνα πνεύμονα.

Τὸ αἷμα, τὸ ὁποῖον φέρεται εἰς τοὺς πνεύμονας, εἶναι ὀλίγον ζεστόν, καὶ ὀλίγον τὶ βαρύτερον, παρὰ τὸ ἀρτηριῶδες· αἱ τοῦ πνεύμονος ἀρτηρίαι, ἀφοῦ φθάσουν εἰς τοὺς πνεύμονας, διαιροῦνται, καὶ ὑποδιαιροῦνται· ὥστε τὸ αἷμα μοιράζεται καὶ εἰς τὸ παραμικρὸν σημεῖον τοῦ πνεύμονος.

Οἱ πνεύμονες εἶναι δύο, ὁ ἕνας εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὸ ἀριστερόν· καὶ ἔχουν εἰς τὸ μέσον τὴν καρδίαν· κρατοῦνται ὅμως ἀπὸ ἕνα κορμόν, ὅστις λέγεται τραχεῖα Ἀρτηρία, τῆς ὁποίας τὸ ἐπάνω ἄκρον εἶναι ὁ λάρυγξ. Οἱ πνεύμονες διαιροῦνται εἰς κλάδους, καὶ οἱ κλάδοι εἰς κλαδίσκους βρόγχων, οἱ ὁποῖοι εἶναι μικραὶ φύσκαι (φοῦσκαι), καὶ θεωροῦνται ὡς ἀέρος ἀγγεῖα.

Ὅταν ἀναγκαζώμεθα ν' ἀναπνεύσωμεν, οἱ μεταξὺ τῶν πλευρῶν μῦες σύρουσιν εἰς τὸ ἔμπροσθεν καὶ εἰς τὰ πλάγια τὰς πλευρὰς τοῦ θώρακος, καὶ μάλιστα πρὸς τὰ κάτω· τὸ διάφραγμα, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Φυσικήν του τάξιν εἶναι καμαρωτὸν, συστέλλεται ἐξ αἰτίας τῶν ἰδίων του ἰνῶν, καὶ χαμηλόνεται εἰς ὁριζοντικὴν θέσιν. Πλατύνεται λοιπὸν ὁ θώραξ, καὶ ὁ εἰς αὐτὸν περιεχόμενος ἀὴρ ἁπλόνεται, καὶ ἀκολούθως ἀραιόνεται· ὅθεν δὲν ἀνθίσταται τόσον εἰς τὸν ἔξω ἀέρα, ὅστις ἐμβαίνει ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ ἀπὸ τοὺς μυκτῆρας, καὶ διὰ μέσου τοῦ λάρυγγος εἰς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τοὺς πνεύμονας· καὶ φου-

σκόνει τοὺς βρόγχους, καὶ ἀφοῦ χαυνωθῶσιν οἱ μῦες, γίνεται μικρὸς ὁ θώραξ, καὶ ὁ περιττὸς ἀὴρ ἐβγαίνει ἔξω.

Ὁ Ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ, ὅστις ἐμβαίνει εἰς τοὺς πνεύμονας, περιέχει ὀξυγονικὸν ἀέρα καὶ παυσίζωον, ὡς εἴπαμεν ἀλλοῦ. Ὁ ἐκπνευσθεὶς περιέχει σχεδὸν τὴν αὐτὴν ποσότητα τοῦ παυσιζώου, καὶ τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ὀξυγονικοῦ, καὶ ποσότητα τινὰ προστούτοις ἄνθρακος ἡνωμένην μὲ ὀξυγόνον, ἡ ὁποία ἕνωσις λέγεται Ἀνθρακικὸν ὀξύ.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀναπνοῆς εἶναι νὰ ἑνώσῃ τὸ αἷμα μὲ τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, διὰ νὰ γυμνωθῇ ἀπὸ μερικά του στοιχεῖα, ἤγουν ἀπὸ τὸν ἄνθρακα, καὶ ἀπὸ τὸ ὑδρογόνον, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι συστατικὰ τῆς ζωῆς. Ὁ ἄνθραξ λοιπὸν ἑνωθεὶς μὲ τὸ ὀξυγόνον τὸ περιεχόμενον εἰς τὸν ὀξυγονικὸν ἀέρα, ἀποτελεῖ τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον ἐκπνέομεν. Μένει τότε ἐλεύθερον τὸ θερμογόνον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦτον ἡνωμένον τὸ ὀξυγόνον· ὅθεν ἡ πολλὴ θερμότης προξενεῖ καὶ ἄλλην ἀνάλυσιν καὶ σύνθεσιν. Ὁ ὑδρογονικὸς ἀὴρ περιέχει ὑδρογόνον, καὶ θερμογόνον, τὸ ὁποῖον τὸ κρατεῖ εἰς ἀέριον Φύσιν. Ἀναλύεται λοιπὸν ὁ ἀὴρ οὗτος, καὶ τὸ ὑδρογόνον ἑνόνεται μὲ ἄλλο μέρος τοῦ ὀξυγόνου, καὶ γίνεται τὸ νερόν· καὶ τὸ θερμογόνον ἐπειδὴ ἔμεινεν ἐλεύθερον, ἑνόνεται μὲ τὸ νερὸν, καὶ τὸ ἐξατμίζει ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ ἀπὸ τὴν ἄδηλον διαπνοὴν, καθὼς, καὶ ὅλα τἄλλα περιττά· καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐλευθερόνεται τὸ αἷμα ἀπὸ ταῦτα τὰ περιττὰ καὶ βλαβερά. Διὰ νὰ γείνῃ ἀνάλυσις καὶ σύνθεσις, χρειάζεται θερμότης, ἤ τριβή. Τοῦ πνεύματος λοιπὸν ἡ

*

θερμότης ἀναλύει καὶ ἄλλον ὀξυγονικὸν ἀέρα, καὶ τὸ ὀξυγόνον καὶ θερμογόνον ἑνόνεται μὲ τὸ αἷμα, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο γίνεται λάμπρὸν καὶ ζεστόν, καὶ τοῦτο ὀνομάζεται Ἀ ρ τ η ρ ι ῶ δ ε ς α ἷ μ α.

Τὸ αὐτὸ ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὴν καῦσιν τῶν σωμάτων. Ἀφοῦ ζεσταθῶσι τὰ ξύλα μὲ τὸ προσάναμμα, ἡ θερμότης ἀναλύει μέρος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· τὸ ὀξυγόνον κολλᾶται εἰς τὰ ξύλλα, καὶ ἑνόνεται μὲ τὸν εἰς αὐτὰ ἄνθρακα, καὶ ἀποτελεῖται τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἤγουν ὁ καπνὸς τῶν καρβούνων. Μετὰ τὴν ἀνάλυσιν, τὸ θερμογόνον μένει ἐλεύθερον. Ὅθεν αὐξάνεται ἡ θερμότης, καὶ ἀναλύεται καὶ ἄλλος ἀήρ· καὶ οὕτως αὐξάνεται πάλιν ἡ θερμότης, καὶ κατ' ὀλίγον δαπανᾶται ἡ ὕλη τῶν ξύλων. Ὁ καπνὸς τῶν καρβούνων εἶναι φαρμακερὸς, καὶ ὅποιος τὸν ἀναπνεύσῃ, πάραυτα ἀποθνήσκει. Ὁ ἀὴρ οὗτος εὑρίσκεται καὶ ὅπου πατοῦνται καὶ ζυμόνονται τὰ σταφύλια, ὅπου συνάζονται πολλοὶ, ἢ ἀνάπτονται κηρία εἰς κλεισμένον θάλαμον. — Ἀφοῦ τὸ αἷμα καθαρισθῇ, ἐμβαίνει εἰς τὰς πνευμονικὰς φλέβας, καὶ αὗται τὸ φέρουσιν εἰς τὸ αὐτίον τοῦ ἀριστεροῦ γαστριδίου, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ αὐτὸ γαστρίδιον, εἶτα εἰς τὴν ἀορτὴν, καὶ κυκλοφορεῖ εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ὡς εἴπαμεν.

Ἱ σ τ ο ρ ί α τ ῆ ς Σ κ ω τ ί α ς.

Φέργος Α'. θεωρεῖται ὡς θεμελιωτὴς τοῦ βασιλείου τῆς Σκωτίας. Ἐβασίλευσε δέκα ὀκτὼ χρόνους, καὶ ἀφῆκε διάδοχον Εὐγένιον τὸν Α'.

461. — Ὁ Δουγάρδ ἐβασίλευσε τέσσαρας χρόνους, καὶ ὁ διάδοχός του Κωνσταντῖνος Α'. δέκα ἑπτά.

Δὲν γνωρίζομεν τοὺς ἀκολούθους βασιλεῖς, εἰμὴ ἀπὸ τοὺς πολέμους των. Κατεσχίζετο καὶ ἡ Σκωτία ἀπὸ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους.

1040. — Βασίλειος τοῦ Μακκαβαίου, ἐπονομασθέντος Τυράννου.

1057. — Μαλκὼν, υἱὸς τοῦ Δουγκὰν Α'. εἶναι ὁ ὀγδοηκοστὸς ἕκτος βασιλεὺς μετὰ τὸν Φέργον· ἐβασίλευσεν ἐνδόξως τριάντα ἑπτὰ χρόνους.

Εἰς τοὺς 1285. ἔλειψεν ἡ βασιλεία διὰ ἑπτὰ χρόνους.

1292. — Ἰωάννης Βαιλλὲλ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, ἥρπασε τὸν θρόνον τῆς Σκωτίας μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἐδουάρδου Α'. βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ἀφοῦ ἐβασίλευσε δέκα τέσσαρας χρόνους, ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν Ῥοβέρτον Δὲ Βρούϊσον.

1306. Ῥοβέρτος Α'. ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον ἀνδρείους τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος, ἐκατάγετο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαυΐδ Α'. βασιλέως τῆς Σκωτίας, ὅστις ἐβασίλευεν εἰς τοὺς 1124. ἀπετίναξε τὸν ζυγὸν τῶν Ἀγγλων, τοὺς ἐδίωξεν ἀπὸ τὸ βασίλειόν του, καὶ ἔκαμε ν' ἀνθήσῃ ἡ Σκωτία. Ἀπέθανεν εἰς τοὺς 1329, εἰς ἡλικίαν πενῆντα πέντε χρόνων. Ἐπολέμησε μὲ τοὺς Ἄγγλους, καὶ πολλάκις τοὺς ἐνίκησεν.

1388. — Ἀφῆκε διάδοχον τὸν υἱόν του, Ἰωάννην Ῥοβέρτον τὸν Γ'.

1424. Ἰάκωβος Α'. υἱὸς τοῦ Ῥοβέρτου Γ'. ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, ὅταν ὑπήγαινεν εἰς

τὴν Γαλλίαν, καὶ ἐστάθη αἰχμάλωτος δέκα ὀκτὼ χρόνους· ἠλευθερώθη μὲ συνθήκην νὰ νυμφευθῇ τὴν Ἰωάνναν θυγατέρα τοῦ Κόμητος Σομμερσέτ. Ἐτιμώρησε μερικοὺς ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν διοικήσει τὸ βασίλειον εἰς τὸ διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας του· ἐδολοφονήθη ἐπάνω εἰς τὸν κράββατόν του.

1437. — Ἰάκωβος Β'. ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του, ἔδωκε βοήθειαν εἰς τὸν βασιλέα Κάρολον Ζ'. ἐναντίον τῶν Ἄγγλων· ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὰς διχονοίας τῶν οἴκων Λαγκάστρου, καὶ Γόρκ, καὶ ἄρχισε τὴν ἐκστρατείαν ἀπὸ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ῥοξβούργ, ὅπου ἐφονεύθη ἀπὸ κανόνιον, εἰς τοὺς 1460, εἰς ἡλικίαν 29 χρόνων, βασιλεύσας 23.

1460. — Διάδοχός του ἔγινεν Ἰάκωβος Γ'. ὁ ὁποῖος τόσον ἐμισήθη διὰ τὰς σκληρότητάς του, ὥστε ἐπαναστάτησαν ἐναντίον του οἱ ὑπήκοοί του· ἐφονεύθη, πολεμῶν μὲ αὐτούς.

1488. — Ἰάκωβος Δ'. ὁ υἱός του τὸν διαδέχεται, εἰς ἡλικίαν 15'. χρόνων. Ἐχάλασε τοὺς εὐγενεῖς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐπαναστατήσει· λαμβάνει τὸ μέρος τοῦ ΙΒ'. Λουδοβίκου, βασιλέως τῆς Γαλλίας, ἐναντίον τῶν Ἄγγλων· ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην. Ἦτον εὐσεβὴς βασιλεὺς, φιλοδίκαιος, καὶ ἀνδρεῖος.

1513. — Ἰάκωβος Ε'. ἦτον μόλις ἑνὸς χρόνου καὶ ἡμίσεως, ὅταν ἀπέθανεν ὁ πατήρ του. Μαργαρίτα ἡ τῆς Ἀγγλίας, ἡ μήτηρ του, εἶχε μέρος τῆς βασιλείας, εἰς τὴν βρεφικήν του ἡλικίαν. Τοῦτο ἐπροξένησε ταραχὰς, ἕως ὁ βασιλεὺς ἐδιοι-

κησεν ἀφ' ἑαυτοῦ, εἰς ἡλικίαν 17 χρόνων. Ἀγαπῶσε τὴν δικαιοσύνην, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν θρησκείαν, ἔδειξε πολὺν ζῆλον ἐναντίον τῶν Καλβινιστῶν. Ἔλαβεν ἐναντίον τοῦ Αὐτοκράτορος Καρόλου Ε'. τὸ μέρος τοῦ Φραγκίσκου Α'. ὅστις, δι' εὐγνωμοσύνην τὸν ἔδωκε τὴν Μαγδαληνὴν, πρωτότοκον θυγατέρα του, εἰς γυναῖκα. Καὶ ἐπειδὴ αὕτη ἀπέθανεν εἰς τοὺς 1537, ὁ Ε'. Ἰάκωβος ἔλαβεν εἰς γυναῖκα Μαρίαν τῆς Λοββαίνας.

1542. — Θάνατος Ἰακώβου τοῦ Ε'. καὶ τὸν δέχεται ἡ Μαρία Στουάρτη, τὴν ὁποίαν ἡ μήτης της ἡ βασίλισσα εἶχε γεννήσει πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν. Εἰς τὴν βρεφικήν της ἡλικίαν πολλαὶ ταραχαὶ ἠκολούθησαν. Ἐφέρθη εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας, εἰς καιρὸν τῶν διχονιῶν. Ἀπροῦ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἐνυμφεύθη εἰς τοὺς 1558, Φραγκῖσκον υἱὸν τοῦ βασιλέως Ἑνρίκου Β', ἐπειδὴ ἀπέθανεν ἡ Μαρία, βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, χωρὶς υἱὸν, ἡ Μαρία Στουάρτ, ὡς συγγενὴς τοῦ θρόνου, ἠθέλησε τὰ δικαιώματά της· Ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ ὑπερίσχυσεν. Ἔγινε συνθήκη μεταξὺ τῶν δύο τούτων βασιλισσῶν.

1560. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Β'. Φραγκίσκου, ἡ Μαρία Στουάρτ ἐπέρασεν εἰς τὴν Σκωτίαν, σύζυγος Ἑνρίκου Στουάρτ, ἐξαδέλφου της, ὅστις ἐχάθη ἀθλίως, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἡ Μαρία τὸν 6'. Ἰάκωβον, ὅστις ἐβασίλευσεν ἔπειτα εἰς τὴν Σκωτίαν, Ἀγγλίαν, καὶ Ἰρλανδίαν, μὲ τὸ ὄνομα Ἰάκωβος Α'.

Ἡ Μαρία Στουάρτ νυμφεύεται τὸν Ἰάκωβον Ἑσβούρν καλβινιστὴν, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπώπτευαν,

ὅτι ἐφαρμάκευσε τὸν βασιλέα· ὁ ῥηθεὶς ἠθέλησε νὰ βάλῃ εἰς χεῖρας του τὸ βασιλόπουλον· τὸν ἐναντιώθησαν. Ἀκολουθεῖ ἐμφύλιος πόλεμος· φυλακόνεται, καὶ ἀποθνήσκει ἡρωϊκῶς ἡ Μαρία Στουάρτ, ἀποκεφαλισθεῖσα εἰς τὴν Λόνδραν, εἰς τοὺς 1587· ἡ βασίλισσα Ἐλισάβετ τὴν εἶχε φυλακωμένην δέκα ὀκτὼ χρόνους.

Ἀπέθανεν αὕτη εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα πέντε χρόνων· εἶχε τὰ ὡραιότερα προτερήματα τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος. Ἤξευρε Λατινικὰ, καὶ ἄλλας πέντε γλώσσας, ἔγραφε καλὰ διὰ στίχων, καὶ πεζά· ἀγαποῦσε καὶ ὑπεράσπιζε τοὺς σοφούς.

1567. Ἰάκωβος ϛ'. υἱὸς τῆς Μαρίας Στουάρτ, καὶ διάδοχός της, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας, εἰς τοὺς 1603. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἐλισάβετ, ἡ ὁποία τὸν εἶχε κηρύξει διάδοχον, ὡς πλησιέστερον συγγενῆ.

Ἡ Σκωτία ἐδιοικεῖτο ὡς χωριστὸν βασίλειον ἕως εἰς τοὺς 1707, καὶ ἔκτοτε ὑπετάχθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΘ'.

Ἱστορία τῆς Ὁλανδίας.

Ἡ Ἰρλανδία πολὺν καιρὸν ἐδιοικεῖτο ἀπὸ βασιλεῖς, καθεῖς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐβασίλευεν εἰς μίαν ἐπαρχίαν.

800. — Ἐρημώθη εἰς διάστημα σχεδὸν 200 χρόνων ἀπὸ τοὺς Δανέζους, Νορβεγέζους, καὶ ἄλλα ἔθνη τῆς Ἄρκτου.

900. — Ὁ Βορουμᾶς δὲν ἔπαυσε νὰ πολεμῇ τούτους τοὺς ἐχθρούς. Ἔκτισε τείχη, κατεσκεύασε γέφυρας ἐπάνω εἰς τοὺς ποταμούς.

Οἱ διάδοχοί του δὲν εἶναι γνωρισμένοι, εἰμὴ διὰ τοὺς πολέμους καὶ ταραχὰς, αἱ ὁποῖαι διήρκεσαν πολλοὺς χρόνους.

1172. — Ὁ Ἑρρῖκος Β'. βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας κυριεύει τὴν Ἰρλανδίαν, τῆς ὁποίας ἐδιόρισεν ἐξουσιαστὴν τὸν υἱόν του Ἰωάννην.

1609. — Ἑρρῖκος Η'. βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ὀνομάζεται βασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας.

Βασιλεῖς τῆς Ἰταλίας.

475. Ὀδόακρος, βασιλεὺς τῶν Ἑρούλων, μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Λυγουστούλου, τελευταίου Αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως, ἐβασίλευσε 17 χρόνους εἰς τὴν Ἰταλίαν. Θεοδώρικος, βασιλεὺς τῶν Ὀστρογότθων, τὸν ἐνίκησε καὶ τὸν ἐδολοφόνησεν εἰς ἕνα συμπόσιον.

493. — Θεοδώρικος ἐβασίλευσεν 23 χρόνους· τὸν διεδέχθη ὁ Ἀθαλάρικος· ἀφίνει τὴν διοίκησιν εἰς τὴν μητέρα του Ἀμαλασούτην καὶ εἰς τὸν περίφημον Κασσιόδωρον. Διάδοχοί του ἐχρημάτισαν ὁ Θεόδατος, Βιτίγιος, Ἱλδοβέλδος, Ἑράρικος, οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν μόνον ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον.

541. — Βασίλειον τῶν ἀνδρείων Τοτίλα καὶ Θείας· ὁ θάνατος τούτου τοῦ τελευταίου ἔβαλε τέ-

λος εἰς τὴν μοναρχίαν τῶν Ὀστρογότθων, ἡ ὁποία διήρκεσε 64 χρόνους.

553. — Ἰουστινιανός, Ἰουστῖνος ὁ ἀνεψιός του καὶ διάδοχος ἐκυβέρνησαν τὴν Ἰταλίαν 15 χρόνους διὰ μέσου τοῦ Ναρσῆ, τοῦ στρατηγοῦ των, ὅστις τὴν ἀπέκτησεν, ἕως τὸν ἐρχομὸν τῶν Λομβάρδων, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐκυβέρνησαν, ἔχοντες Βασιλέα τὸν Ἀλβοῖνον εἰς τοὺς 568.

Μεταξὺ τῶν Λομβάρδων Βασιλέων διακρίνεται ὁ Ἀλβόϊνος, ὁ ὁποῖος ἐκυρίευσε μέρος τῆς Ἰταλίας. Ἀγίλουφος, τοῦ ὁποίου ἡ Βασιλεία ἦτον πολυχρόνιος καὶ ἔνδοξος. Ῥοθάρδος, ὁ ὁποῖος συνήθροισε κώδικα νόμων. Περιθάριτος, ἀγαπητὸς εἰς τὸν λαόν του, καὶ ζῶν, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του· ὁ υἱός του Κυνίβερτος, ἄξιος τῆς αὐτῆς ἀγάπης. Λουΐτπραντος, Φρόνιμος καὶ καλὸς ἐπροξένησε τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ του 32 χρόνους. Ἀστόλφος, ὅστις ἐπολέμησε καὶ μὲ καλὴν καὶ μὲ κακὴν ἔκβασιν, καὶ Διδιέρος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελείωσεν ἡ Βασιλεία τῶν Λομβάρδων.

774. — Κάρολος ὁ μέγας νικητὴς τοῦ Διδιέρου, καὶ οἱ διάδοχοί του ἐβασίλευσαν εἰς τὴν Ἰταλίαν 114 χρόνους.

828. — Ἡ Σικελία ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας διὰ μέσου τῶν Σαρακηνῶν.

888. — Βερεγγέρος, καταγόμενος ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ μεγάλου Καρόλου διὰ μέσου γυναικῶν, ἔγινε Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας. Εἰς τὸν καιρόν του ἄρχισαν αἱ διχόνοιαι τῶν Γουέλφων, καὶ τῶν Γιβελίνων, αἱ ὁποῖαι πολὺν καιρὸν κατέσχισαν τὴν Ἰταλίαν.

924. — Βασιλεῖαι τοῦ Ῥοδόλφου, τοῦ Χουγονές, καὶ τοῦ Λοθαρίου Β'. ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Βουργονίας, ἥρπασε τὴν Ἰταλίαν. Ἀλλὰ τὴν ἔλαβον ὁ Χουγαές, Μαρκέζος τῆς Προβένσας.

950. — Βερεγγέρος Β'. Φιλάργυρος καὶ κακότροπος, ἀλλὰ βαθὺς πολιτικὸς, ἐβασίλευσεν ἕνδεκα χρόνους.

961. — Ὄθων Α'. Βασιλεὺς τῆς Γερμανίας, καὶ εὐθὺς Αὐτοκράτωρ, ἐκηρύχθη Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα χρόνους.

973. — Βασιλεία τοῦ Ὄθονος Β'. τοῦ Ὄθονος Γ'. καὶ τοῦ Ἀρδοΐνου· ὁ πρῶτος ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Σαρακηνούς.

1004. — Βασιλεύει ὁ Ἔρρῖκος· οἱ Νορμανδοὶ θεμελιόνουν τὸ Βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, καὶ ἀρχίζουν τὰ κατακτήσεις των εἰς τὴν Ἰταλίαν· ἐδίωξαν τοὺς Σαρακηνοὺς καὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἔγιναν δοῦκες τῆς Ἀπουλείας, Καλαβρίας καὶ Σικελίας.

1026. — Ὁ οἶκος τῶν δουκῶν τῆς Φραγκονίας διαδέχεται τὸν οἶκον τοῦ Σαΐξ, καὶ κυβερνᾷ τὴν Ἰταλίαν ἕνα αἰῶνα. Κονράδος Α'. ἐβασίλευσε 13 χρόνους, πολεμῶν κατὰ συνέχειαν· ἡ Βασιλεία τοῦ Β'. Ἑρρίκου διήρκεσε 17 χρόνους· οἱ Νορμανδοὶ ἐκυβέρνησαν ὅλον τὸ σημερινὸν Βασίλειον τῆς Νεαπόλεως.

1056. — Ἔρρῖκος Γ'. μὲ καλὰ προτερήματα, ὅμως ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονάς, ἐβασίλευσε σχεδὸν 50, χρόνους μὲ ταραχὰς καὶ πολέμους.

Ἡ Βασιλεία τοῦ Ἑρρίκου Δ'. καὶ διαδόχου διήρκεσεν 20 χρόνους· ἦτον ἀνδρεῖος καὶ πνευματώδης.

1128. — Ὁ ῥηθεὶς ἀπέθανε χωρὶς υἱούς· ὁ Λοθάριος, ἐκλεχθεὶς αὐτοκράτωρ μετὰ τρεῖς χρόνους, δὲν ἐφάνη εἰς τὴν Ἰταλίαν· οἱ εὐγενεῖς Ἰταλοὶ ἔκλεξαν τὸν Κορράδον Γ'. Ἐπολέμησε πολλάκις, καὶ ἐβασίλευσε 19 χρόνους.

1130. — Ὁ Πόπες ὠνόμασε τὸν Ῥογέρον βασιλέα τῆς Σικελίας.

1152. — Φρεδερῖκος Λ'. ἀνεψιὸς τοῦ Ἑρρίκου ἐκλέχθη βασιλεὺς τῆς Γερμανίας, καὶ μετ' ὀλίγον ἐγνωρίσθη βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας. Οὗτος, τὸν ὁποῖον πολλοὶ συγκρίνουν μὲ τὸν μέγαν Κάρολον, ἐβασίλευσε 38 χρόνους, καὶ ἐχάθη ἀθλίως εἰς μίαν σταυροφορίαν.

Ὁ υἱός του Ἑρρῖκος Δ'. ἐβασίλευσεν 7 χρόνους, ὡς τύραννος καὶ βάρβαρος.

1197. — Βασιλεῖα Φριδερίκου Β', Φιλίππου, Ὀθορέδου, Βρουνσβὶκ, Κορράδου Δ'.

Ὁ Φριδερῖκος εἶχε φιλονεικίας μὲ τοὺς πάπας· ὁ Φίλιππος ἐφάνη πάντοτε μέτριος καὶ φρόνιμος· ὁ Ὄθων ἦτον ὑπερήφανος καὶ ἀνόητος· ὁ Κορράδος κατετρέχθη ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῆς Ῥώμης.

1254. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κορράδου Δ'. οἱ πάπαι κατώρθωσαν ν' ἀποβάλουν ἀπὸ τὴν ἀξίαν τοῦ αὐτοκράτορος τὸν υἱὸν τοῦ Καρόδινον, καὶ κατήντησεν εἰς μόνον τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Σικελίας, τῆς ὁποίας ὁ θεῖος του Μαιμφρόϊος ἔλαβεν εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν διοίκησιν· αἱ περιστάσεις ὕστερον τὸν ἠνάγκασαν νὰ τὴν οἰκειοποιηθῇ, διὰ τὴν ἄωρον ἡλικίαν τοῦ Καρόδινου. Ἀποθνήσκει ὁ Μαιμφρόϊος, βασιλεύσας δώδεκα χρόνους. Ὁ Κορράδινος ἐθυσιάσθη εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του, εἰς τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Καρόλου ἐκ τῆς Γαλλίας, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου εἶχε πέσει.

Βασιλεῖς τῆς Νεαπόλεως.

1266. — Κάρολος ὁ ἐκ τῆς Γαλλίας, ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Νεαπόλεως καὶ Σικελίας· φιλόδοξος καὶ ἀνδρεῖος· ἐβασίλευσε σχεδὸν 19 χρόνους· εἰς τὸ τέλος τῆς βασιλείας του ἔχασε τὴν Σικελίαν, ἥτις ὑπετάχθη εἰς Πέτρον τὸν Γ'. βασιλέα τῆς Ἀραγωνίας. Ἠκολούθησαν τὰ Σικελικὰ Ἑσπερινά.

1282. — Μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν Γάλλων, ὅστις λέγεται Σικελικὰ Ἑσπερινά, στόλος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας κυριεύει τὴν Σικελίαν. Ἀλλ' ἡ Νεάπολις ἀκόμη ἐγνώριζε τὸν οἶκον τῆς Αὐστρίας.

1285. — Κάρολος Β'. Δ' Ἀνιοῦ βασιλεύει μὲ περιόδους 24 χρόνους, πάντοτε εἰς πόλεμον μὲ τοὺς τῆς Ἀραγωνίας βασιλεῖς τῆς Σικελίας.

1309. — Ῥοβέρτος, υἱὸς τοῦ Καρόλου καὶ διάδοχός του, ὠνομάσθη Φρόνιμος καὶ Καλός. Καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ ἐφύλαξεν εἰς τριάντα τέσσαρας χρόνους τῆς βασιλείας του.

1343. — Ἰωάννα Α'. ἐγγόνη τοῦ Ῥοβέρτου, τὸν διεδέχθη· ἡ βασίλισσα αὕτη ἐστάθη δυστυχής, καὶ ἐξώσθη τοῦ θρόνου μετὰ τριάντα ὀκτὼ χρόνων βασιλείαν.

1381. — Βασιλεία Καρόλου Γ'. Δυρρᾶ καὶ Λατισλάου· ὁ πρῶτος, θετὸς υἱὸς τῆς Ἰωάννας, ἥρπασε τὸν θρόνον, ἐνῷ ἔζη ἀκόμη ἡ εὐεργέτις του, τὴν ὁποίαν ἐθανάτωσε, καὶ ἀποθνήσκει καὶ αὐτὸς

δολοφονηθεὶς· ὁ δεύτερος υἱός της, ἐβασίλευσεν 28 χρόνους, μ' ἐλαττώματα· ἐπολεμοῦσε σχεδὸν πάντοτε μὲ τὸν Λουδοβῖκον Β', ἀπὸ Α'νιοῦ.

1414. — Ι'ωάννα Β'. ἀδελφὴ τοῦ Λαδισλάου τὸν διαδέχεται, καὶ βασιλεύει εἴκοσι χρόνους· ἐψήφισε διάδοχόν της Ρ'ενάτον ἀπὸ Α'νιοῦ, υἱὸν τοῦ Β'. Λουδοβίκου. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἑπταετοῦς βασιλείας της, πάντοτε ἦτον εἰς πόλεμον μὲ τὸν Α'λφόνσον τὸν ἀντίζηλόν της.

1442. — Α'λφόνσος Ε'. βασιλεὺς τῆς Α'ραγωνίας καὶ τῆς Σικελίας, ἐκυρίευσε τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως. Ε'βασίλευσε δέκα ἕξ χρόνους· μερικά του ἐλαττώματα ἐσκέπασαν τὰ μεγάλα του πλεονεκτήματα.

1456 (3 Δεκεμβρίου) Σεισμὸς εἰς τὴν Νεάπολιν τοιοῦτος, ὥστε ἄλλοτε παρόμοιος δὲν ἠκούσθη. Σχεδὸν εἴκοσι χιλ. ἄνθρωποι ἐχάθησαν· τὸ αὐτὸ ἠκολούθησε καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς πόλεις.

1458. — Φερδινάνδος, γνήσιος υἱὸς τοῦ Α'λφόνσου, καὶ διάδοχός του, ἐφόρτωσε μὲ δοσίματα τοὺς ὑπηκόους του, καὶ ἐβασίλευσε μὲ σκληρότητα τριάντα ἕξ χρόνους.

Ε'πειτα ἐβασίλευσεν ὁ Α'λφόνσος Β'. Κάρολος Η'. Φερδινάνδος Β'. Φριδερῖκος καὶ Λουδοβῖκος ΙΒ'.

Εἰς τοῦτο τὸ διάστημα ἠκολούθησαν πολλαὶ ἐπαναστάσεις.

Α'λφόνσος Β'. μόλις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταίβῃ. Κάρολος Η'. βασιλεὺς τῆς Γαλλίας χάνει τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως τόσον ὀγλήγορα, ὅσον τὸ ἀπέκτησεν. Φερδινάνδος Β'. υἱὸς τοῦ Α'λφόνσου, ὁ ὁποῖος τὴν ἐπανέλαβει,

ἀπέθανε σχεδὸν πάραυτα· ὁ Θεῖος του Φριδερῖκος τὴν ἐκυρίευσε, καὶ τὴν ἀπήλαυσε μερικοὺς χρόνους, ἕως τὴν ἥρπασεν ὁ Λουδοβῖκος ΙΒ'. βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, καὶ τὴν ἐμοιράσθη μὲ τοὺς Ι'σπανούς, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐβοήθησαν.

1503. — Φερδινάνδος Ε'. βασιλεὺς τῆς Ι'σπανίας καὶ Σικελίας ἥρπασεν ἀπὸ τοὺς Γάλλους τὴν Νεάπολιν καὶ τὰς ἄλλας πόλεις· ἐβασίλευσε τριάντα χρόνους. Γονσάλβας ἀπὸ τὴν Κορδόβην ἐκυρίευσε τὸ βασίλειον καὶ τὴν πόλιν τῆς Νεαπόλεως. Εἶδεν ὅμως ἐναντίον του ἐρχόμενον πλέον πολυάριθμον στράτευμα, παρὰ τὸ ἰδικόν του· οἱ ἀξιωματικοί του φοβηθέντες, τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ μὴ συμπλεχθῇ εἰς μάχην, ἀλλ' ἡ τόλμη του τὸν ἔκαμε νὰ νικήσῃ.

Κάρολος Ε'. διαδέχεται τὸν Ε'. Φερδινάνδον.

1598. — Φίλιππος Γ'. διαδέχεται τὸν πατέρα του, τοῦ ὁποίου δὲν εἶχεν οὔτε τὰ ἐλαττώματα, οὔτε τὰ προτερήματα. Α'πέθανεν εἰς τὸν Γ'. χρόνον τῆς βασιλείας του.

Φίλιππος Δ'. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, ἐβασίλευσε 44 χρόνους. πάντοτε ἐπολεμοῦσε καὶ πάντοτε ἐνικᾶτο.

1665. — Κάρολος Β'. υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Φιλίππου Δ'. ἦτον πολλὰ φιλάσθενος, καὶ χωρὶς πνεῦμα· ἡ δυστυχής του βασιλεία διήρκεσε τριάντα πέντε χρόνους. Οὗτος ἦτον ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας, ὅστις ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Νεάπολιν.

1700. Φίλιππος Ε'. ἔγγονος τοῦ ΙΔ'. Λουδοβίκου ἔλαβε τὴν βασιλείαν τῆς Νεαπόλεως καὶ

Σικελίας, ὁμοίως καὶ τῆς Ἱσπανίας, κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ Καρόλου Β'. Εἰς τὸν ἕβδομον χρόνον τῆς βασιλείας του, ἔχασε τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, τὸ ὁποῖον ἐπῆρεν ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωσὴφ, τὸν ὁποῖον διεδέχθη Κάρολος ὁ ς'. ὁ ἀδελφός του.

1736. — Ὁ Κάρλος, υἱὸς τοῦ Φιλίππου Ε'. ἐπανέλαβε τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως καὶ Σικελίας, ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον ς'. καὶ ἐβασίλευσεν εἴκοσι πέντε χρόνους, ἕως εἰς τὸν θάνατον Φερδινάνδου ς'. καὶ ἀδελφοῦ του βασιλέως τῆς Ἱσπανίας, τὸν ὁποῖον διεδέχθη μὲ τὸ ὄνομα Κάρολος Γ'.

1759. — Φερδινάνδος Δ'. υἱὸς τοῦ Δὸν Κάρλος, τὸν διεδέχθη εἰς τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως καὶ Σικελίας.

1783. — Σεισμὸς εἰς τὴν Σικελίαν καὶ Καλαβρίαν. Ἀφανισμὸς τῆς πόλεως Μεσσήνης. Εἴκοσι ἐννέα πόλεις, προάστεια καὶ χωρία κατεπόθησαν εἰς τὰ χάσματα. Ὁλόκληρα βουνὰ ἔγιναν ἄφαντα ὁλόκληροι ποταμοὶ ἐχύθησαν εἰς τὰ χάσματα πενῆντα χιλ. ἀνθρώπων ἐχάθησαν εἰς τοὺς κατὰ συνέχειαν σεισμούς.

1799. — 23. Ἰανουαρίου οἱ Γάλλοι ἐκυρίευσάν τὴν Νεάπολιν ἐσυστήθη ἡ Παρθενόπεια πολιτεία.

13 Ἰουλίου. — Ὁ βασιλεὺς ἐμβαίνει πάλιν εἰς τὴν Νεάπολιν.

1802. — Μαρτίου 28. — Εἰρήνη μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Νεαπόλεως.

1806. Ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως χάνει

τὸν θρόνον, καὶ καταφεύγει εἰς τὴν Σικελίαν, ὁ Ἰωσὴφ Βοναπάρτε τὸν διαδέχεται.

1809. — Τοῦτον τὸν διαδέχεται ὁ Μουράτ.

1815. — Ὁ Μουράτ κινεῖ πόλεμον κατὰ τῆς Αὐστρίας, νικᾶται καὶ φεύγει· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐμβαίνει εἰς τὴν Νεάπολιν· ὁ Μουράτ πιάνεται, καὶ τουφεκίζεται.

Βενετία.

452. — Θεμελιόνεται ἡ διοίκησις τῆς Βενετίας δημοκρατική.

984. — Ἀποκτᾷ τὴν Δαλματίαν. Μετὰ δύο αἰῶνας, τὰς νήσους Κέρκυραν καὶ Κρήτην.

1398. — Ἡ δημοκρατία μεταβάλλεται εἰς ἀριστοκρατίαν.

1473. — Οἱ Βενετοὶ κυριεύουν τὸ βασίλειον τῆς Κύπρου, ὡς δῶρον τῆς χήρας τοῦ τελευταίου βασιλέως.

1508. — Συνέλευσις ἔγινεν εἰς τὸ Καμβραὶ μεταξὺ τοῦ Πάππα, τοῦ αὐτοκράτορος, τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἱσπανίας, διὰ νὰ ἐξαλείψωσι τὴν διοίκησιν τῆς Βενετίας.

1551. — Ἡ Βενετία χάνει τὸ βασίλειον τῆς Κύπρου, καὶ πολλοὺς ἄλλους τόπους, τοὺς ὁποίους ἐκυρίευσαν οἱ Τοῦρκοι.

1618. — Συνωμοσία κατὰ τῆς διοικήσεως, τὴν ὁποίαν φανερόνει ὁ Ἰαφιέρος, ἕνας ἀπὸ τοὺς συνωμότας.

1669. — Ἡ Κρήτη ἐκυριεύθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

1797. Μαΐου 22. — Ἐπανάστασις εἰς τὴν Βενετίαν, τὴν ὁποίαν κυριεύουν οἱ Γάλλοι.

1798. Ἰαννουαρίου 18. — Ἐκυρίευσαν τὰς ἐπαρχίας τῆς Βενετίας οἱ Αὐστριακοὶ, κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ Κάμπο Φόρμιο, μὲ τοὺς Γάλλους.

1805. — Δεκεμβρίου 26. — Αἱ Βενετικαὶ ἐπαρχίαι ἑνόνονται μὲ τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας.

1815. — Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐπαναλαμβάνει τὰς ἐπαρχίας τῆς Βενετίας.

Γένοβα.

1099. — Θεμελίωσις τῆς διοικήσεως τῆς Γένοβας· ἐκυβερνᾶτο κατὰ συνέχειαν ἀπὸ Κονσόλους, Κόμητας, στρατηγοὺς καὶ Δοῦκας.

1339. — Αἱ φατρίαι τῶν Γουέλφων, καὶ τῶν Γιβολίνων, δὲν παύουν νὰ προξενοῦν ἐμπόδια εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν Γενοβέζων· αἱ διχόνοιαι αὗται προξενοῦν μεταβολὴν διοικήσεως· ἔκλεξαν ἕνα κριτήν.

1396. — Οἱ Γενοβέζοι γνωρίζουν βασιλέα των Κάρολον ϛ΄. τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, ὅστις ἔστειλεν εἰς τὴν Γένοβαν διοικητὴν, διὰ νὰ κυβερνᾷ τὴν ἐπικράτειαν, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου. Ὁ λαὸς οὗτος μετ' ὀλίγον ἄρχισε νὰ λυπῆται διὰ τὴν προτέραν του ἐλευθερίαν· ὅθεν κατέσφαξε τοὺς φύλακας Γάλλους, ἐτίναξε τὸν ζυγὸν, καὶ ἐκλέγει Δοῦκα εἰς τοὺς 1409.

1530. — Λουδοβῖκος ΙΒ΄. κυριεύσας τῶν Μεδιολάνων τὰ περίχωρα, ἐξουσίασε καὶ τὴν Γένοβαν. Ἀλλ' ὁ Ἀνδρέας Δόριας, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν

αὐτοκράτορα Κάρολον Πέμπτον, ἠλευθέρωσε ταύτην τὴν πόλιν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Φραγκίσκου Α΄.

1532. — Ὁ Δόριας κυριεύει ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὰς παλαιὰς Πάτρας καὶ τὴν Κορώνην, καὶ τοὺς νικᾷ λαμπρῶς διὰ θαλάσσης.

1547. — Συνωμοσία τοῦ οἴκου τῶν Φιέσκων, οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νὰ πάρωσι τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν Δόριαν. Ὁ Ἀνδρέας Δόριας τοὺς ταπεινόνει, καὶ σώζει τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος.

1684. — Ὁ Δουκέσνος βομβαρδάρει τὴν Γένοβαν· ὁ Δοὺξ αὐτὸς ἔρχεται εἰς Βέρσαλλες μὲ τέσσαρας τῆς Γερουσίας διὰ νὰ ὁμολογήσῃ εἰς τὸν ΙΔ΄. Λουδοβῖκον, ὅτι ἔσφαλεν.

1797. Μαΐου 22 καὶ 31. — Ἐπανάστασις εἰς τὴν Γένοβαν.

14 Ἰουνίου. Διορίζεται πρόσκαιρος διοίκησις.

1802. Κηρύττεται νέον σύνταγμα πολιτικόν.

1805. Ἡ Γένοβα ἑνόνεται μὲ τὴν Γαλλίαν.

1815 Δι' ἓν ἄρθρον τῆς εἰς τὴν Βιέννην συνελεύσεως, ἡ Γένοβα γίνεται μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Σαρδινίας.

Τοσκάνα.

Ἡ Φλωρεντία, δουκάτον τῆς Τοσκάνης, ἦτον πολυάνθρωπος εἰς τὸν ἕκτον αἰῶνα, ὅταν ἐκυριεύθη καὶ ἐρημνίσθη ἀπὸ τὸν Τοτίλαν, βασιλέα τῶν Γότθων. Κάρολος ὁ μέγας, ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὴν Ἰταλίαν, ἐπρόσταξε νὰ ἐξανακτισθῇ ἡ πόλις αὕτη, τὴν ὁποίαν ὑπέταξεν εἰς τοὺς διαδόχους του. Εἶτα ἐπέρασεν εἰς τοὺς Βερηγγέρους, βασιλεῖς ἐκείνων

*

τῶν μερῶν· καὶ τέλος εἰς τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Λυστρίας.

1516. — Ἡ τῆς Φλωρεντίας ἐπικράτεια, ἡ ὁποία ἦτον μέρος τῆς Τοσκάνας, ὑποτάσσεται εἰς τὸν οἶκον τῶν Μεδίκων, οἱ ὁποῖοι ἐκαταγόντο ἀπὸ πλουσίους ἐμπόρους.

1531. — Ἀλέξανδρος ὁ ἀπὸ τῶν Μεδίκων ἐκηρύχθη Δοὺξ ὑπέρτατος τῆς Φλωρεντίας ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον Ε'.

1545. — Ἐφεύρεσις τῆς Πιστόλας εἰς τὴν Πιστόιαν, πόλιν τῆς Τοσκάνας, ὅπου εἰς τὴν ἀρχὴν κατεσκευάζοντο αἱ πιστόλαι.

1550. — Κόμης Λ'. ὠνομάσθη μέγας Δοὺξ τῆς Τοσκάνας μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ Πάπα Πίου Ε'.

1574. — Τὸν διεδέχθη Φραγκῖσκος Μαρία ἐκ τῶν Μεδίκων.

1737. — Ἐσβύσθη ἡ οἰκογένεια τῶν Μεδίκων, ἀφοῦ ἐπροξένησε πολὺ ὄφελος εἰς τὴν παιδείαν καὶ εἰς τὰς τέχνας. Φραγκῖσκος Δοὺξ τῆς Λορραίνης διεδέχθη τὸ δουκάτον τῆς Τοσκάνας· διάδοχός του ἔγινεν ὁ υἱός του, Πέτρος Λεοπόλδος Φραγκῖσκος, καὶ Φερδινάνδος, υἱοὶ τοῦ τελευταίου.

1800. — Οἱ Γάλλοι κυριεύουν τὴν Τοσκάναν.

1801. — Τὸ μέγα δουκάτον τῆς Τοσκάνας γίνεται βασίλειον Ἐτρουρίας, ὑπὸ τὴν Προστασίαν τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος Λ', υἱὸς τοῦ δουκὸς τῆς Πάρμας χειροτονεῖται βασιλεύς. Μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τοὺς 1803, Κάρολος Λουδοβῖκος Β', βασιλόπουλον τῆς Ἱσπανίας, τὸν διαδέχεται.

Μαρία Λουΐσα, βασιλοπούλα τῆς Ἱσπανίας, ἐπίτροπος τῆς βασιλείας.

1807. — Αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ἐτρουρίας παραδίδονται εἰς τὸν Βονοπάρτε.

1808. — Ἑνόνονται μὲ τὴν Γαλλίαν.

Μεδιόλανα.

Ἀπὸ τοὺς 1310, τὰ Μεδιόλανα ἐδιοικοῦντο ἀπὸ ἄρχοντας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ πρῶτος ἦτον Ματθαῖος Βισκόντης. Ἰωάννης Γαλέας Γ'. ἔλαβεν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Βεγκέσλαον τὸ ἀξίωμα τοῦ Δουκός.

1447. — Μετὰ τὸν θάνατον Φιλίππου Βισκόντη, ὅστις δὲν ἀφῆκεν ἀρσενικὰ παιδία, πολλοὶ ἡγεμόνες οἰκειοποιοῦντο τὸ δουκάτον τῶν Μεδιολάνων. Μετὰ τρεῖς χρόνους, Φραγκῖσκος Σφόρκος, ὅστις ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Φιλίππου τὸ ἐκυρίευσε, καὶ τὸ ἀφῆκεν εἰς τοὺς ἀπογόνους του.

1714. — Ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος 5'. ἐκυρίευσε τὰ Μεδιόλανα, καὶ ἐστερεώθη αὕτη ἡ κατάκτησις μὲ τὴν εἰς τὸ Βάδεν συνθήκην.

1797. Ἰουλίου 9. — Συμμαχία τῶν Μεδιολάνων. Κηρύττεται ἡ ἐντὸς τῶν Ἄλπεων πολιτεία, συνισταμένη ἀπὸ τὴν Λυστριακὴν Λομβαρδίαν, ἀπὸ τὴν Βέργαμον, Βριξίαν, Κρεμόναν, καὶ ἀπὸ ἄλλους τόπους τῆς ἐπικρατείας τῶν Ἑλβετῶν ἀπὸ τὴν ἐπικράτειαν τῆς Μαντούας, Μοδένης, Μάσσης, καὶ Καρράρας, τῆς Βονωνίας, Φερράρας, καὶ Ῥωμανίας.

1799. — Τὸ στράτευμα τῶν συμμάχων ἐμβαίνει εἰς τὰ Μεδιόλανα.

1802. — Ἐμβαίνει εἰς αὐτὴν ὁ Βονοπάρτε. Μετὰ πέντε ἡμέρας, κηρύττεται πάλιν ἡ πολιτεία.

1815. — Κυριεύεται πάλιν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα.

Κορσική.

Ταύτην τὴν νῆσον ἐξουσίαζαν πρότερον οἱ Τοσκάνοι· εἶτα τὴν ὑπέταξαν οἱ Καρχηδόνιοι· καὶ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι, εἰς τὸν καιρὸν τῶν Σκιπιόνων. Εἰς τὸν ὄγδοον αἰῶνα, ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Σαρακηνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδιώχθησαν· οἱ Βαρῶνοι Ῥωμαῖοι πολὺν καιρὸν ἐξουσίαζαν. Διὰ τὴν Κορσικὴν ἔγιναν πολλαὶ Φιλονεικίαι μεταξὺ τῶν Εὐρωπαίων.

1508. — Ἡ συνθήκη ἡ γενομένη εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Καμβραὶ, ἐβεβαίωσε τὴν τελείαν ἐξουσίαν τῆς νήσου εἰς τοὺς Γενουησίους. Ἀλλ' οἱ κάτοικοι ἦσαν εἰς παντοτεινὸν πόλεμον μὲ τοὺς νέους κυρίους των.

1736. — Οἱ Κόρσοι ἐκήρυξαν βασιλέα των Θεόδωρον Νεϋχὸφ, Βαρῶνον Ἀλλεμανὸν, ὁ ὁποῖος εἶχε φέρει ἀπὸ τὸ Γοῦνις μερικὰ ὅπλα καὶ χρήματα· οἱ Γενουήνσιοι ἐζήτησαν τὴν Βοήθειαν τῶν Γάλλων, οἱ ὁποῖοι ἐδίωξαν ἀπὸ τὸν θρόνον τὸν νέον βασιλέα.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, διάφοροι ἀρχηγοὶ εἶχαν διχονοίας καὶ ταραχὰς· οἱ ἀποστάται ἔκλεξαν ἀρχηγὸν τὸν Πασκὰλ Παύλου.

1768. — Οἱ Γενουήνσιοι παραχωροῦσι τὴν νῆσον εἰς τὴν Γαλλίαν.

1769. Αὐγόστου 15. — Γέννησις τοῦ Ναπολέοντος Βονοπάρτε.

1789. — Ἡ Νῆσος κηρύττεται ἐπαρχία τῆς Γαλλίας.

Μάλτα.

1550. — Ἡ νῆσος αὕτη ἐδόθη ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον Πέμπτον εἰς τοὺς ἱππεῖς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ, οἱ ὁποῖοι ἀνδρείως πολεμήσαντες, ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτήσωσι τὴν νῆσον Ῥόδον.

1798. — Παραδίδεται μὲ συνθήκας εἰς τὸ ναυτικὸν στράτευμα τοῦ Βονοπάρτε.

1801. — Οἱ Ἄγγλοι τὴν ἐκυρίευσαν.

Σαυοΐα καὶ Σαρδινία.

1048. — Χούμβερτος κόμης τῆς Σαυοΐας.

Ἔκτοτε, ἕως τοὺς 1720, ὅτε Βίκτωρ Ἀμεδέος, γυμνωθεὶς ἀπὸ τὸ βασίλειόν του τῆς Σικελίας εἰς τοὺς 1719, ἔλαβε τὸ τῆς Σαρδινίας, ἀριθμοῦνται 29 κόμητες, μεταξὺ τῶν ὁποίων φαίνεται ὁ Βονιφάτιος, ὅστις ἐζοῦσεν εἰς τοὺς 1263. Πέτρος Ἀμεδέος Θ'. Ἐμμανουὴλ Φιλίβερτος. Κάρολος Ἐμμανουὴλ, ὅστις ἐβασίλευεν εἰς τοὺς 1630.

1732. — Θάνατος τοῦ Βίκτωρος Ἀμεδέου· τὸν διαδέχεται Κάρολος Ἐμμανουὴλ Βίκτωρ.

1773. — Βίκτωρ Ἀμεδέος Γ'. βασιλεύει.

1802. — Κάρολος Ἐμμανουὴλ Δ'. παραιτεῖται ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ τὸν διαδέχεται Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ Ε'.

1814. — Ὁ βασιλεὺς ἐπαναλαμβάνει τὸν θρόνον του.

1816. — Συνθήκη περὶ εἰρήνης μεταξὺ τοῦ Βασιλέως, καὶ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Ἀλγερίου.

Ἑλβετία.

1513. — Τὰ διάφορα καντόνια τῆς Ἑλβετίας συστένουσι συναλλήλως καὶ μὲ τοὺς συμμάχους πολιτείαν συμμαχικήν.

Ἡ πολιτεία αὕτη μένει οὐδετέρα εἰς τὸ διάστημα τῆς τῶν Γάλλων ἐπαναστάσεως.

1798. — Γαλλικὸν στράτευμα ἐμβαίνει εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Κηρύττεται ἡ Ἑλβετικὴ Πολιτεία, καὶ γίνεται σύμμαχος τῆς Γαλλίας.

1799. — Συνθήκη περὶ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν δύο πολιτειῶν.

ΜΑΘΗΜΑ Κ'.

Ἀλλεμανία.

Ἡ Ἱστορία τῆς Ἀλλεμανίας διαιρεῖται εἰς τέσσαρας ἐποχάς. Ἡ πρώτη, ἀπὸ τὴν μάχην τοῦ Τιλβιὰκ, ἕως εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Κορράδου, εἰς τοὺς 912, περιέχει χρόνους 415. Ἡ δευτέρα, ἀπὸ τὸν Κορράδον ἕως εἰς τὸν Ῥοδόλφον Ἀβσβούργ, περιέχει χρόνους 638. ἡ τρίτη, ἀπὸ τὸν Ἀβσβούργ ἕως τὸν Καρόλον Ζ'. τῆς Βαυϊέρας, περιέχει χρόνους 468. Ἡ τετάρτη, ἀπὸ τὸν Καρόλον Ζ', ἕως τοὺς 1816, περιέχει χρόνους 74'.

Ἐποχὴ Πρώτη.

476. — Κλόβις Α'. βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, νικᾷ εἰς Τιλβιὰκ, τοὺς Ἀλλεμανοὺς ἢ Σουάβους, ἔθνος Γερμανικὸν, καὶ βασιλεύει εἰς αὐτούς.

Οἱ διάδοχοί του ἐβασίλευσαν ἕως τὸν Λουδοβῖκον Δ'. τελευταῖον βασιλέα τῆς Γερμανίας ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ μεγάλου Καρόλου.

Ἐποχὴ Δευτέρα.

911. — Ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησεν ὁ μέγας Ὄθων Δουξ τῆς Σαξωνίας, ἐκλέχθη βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας Κορράδος Α', ἀνεψιὸς τοῦ Δ'. Λουδοβίκου καὶ εἰς αὐτὸν τὸ βασίλειον τῆς δύσεως ἔχασε τὴν Γαλλίαν, καὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ κατήντησεν εἰς μόνην τὴν Ἀλλεμανίαν ἢ Γερμανίαν.

Κορράδος Α'. σταθερὸς βασιλεύς. Μ' ὅλον τοῦτο, εἰς τὸν καιρόν του, οἱ δοῦκες τῆς Ἀλλεμανίας ἔβαλαν τὰ θεμέλια τῆς ἰδίας των ἀνεξαρτησίας. Ἐβασίλευσεν 8. χρόνους.

919. — Ἑρρῖκος Α'. ἠφάνισε τοὺς Οὔνους.

936. — Ὄθων Α'. ὁ Μέγας, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Α'. Ἑρρίκου, τὸν διεδέχθη μ' ἐκλογὴν, καὶ ἐβασίλευσε 37 χρόνους, ἀπέκτησε τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὴν Ῥώμην, ὅπου ἐστέφθη αὐτοκράτωρ. Μετὰ τὸν θάνατόν του, ὁ υἱός του Ὄθων Β'. χειροτονηθεὶς πρὸ πολλοῦ αὐτοκράτωρ, τὸν διεδέχθη, καὶ ἦτον πάντοτε εἰς πολέμους, εἰς διάστημα δέκα χρόνων τῆς βασιλείας του.

983. — Ὄθων Γ'. διαδέχεται τὸν πατέρα· ἐνίκησε τὸν Κρεσκέγκον, πλούσιον Ῥωμαῖον, ὅστις εἶχε γένει τύραννος τῆς πατρίδος του.

1002. — Τὸν διεδέχθη Ἑρρῖκος Β'. ὁ ὀνομασθεὶς Ἅγιος, καὶ Ἀπόστολος τῶν Οὔγκρων. Ἐξανεπέκτησε τὴν Ἰταλίαν, καὶ πρῶτος ὠνομάσθη βασιλεὺς Ῥωμαίων, ἐβασίλευσεν 22 χρόνους.

1024. — Κορράδος Β', ἀπὸ τὸν οἶκον τῶν δουκῶν τῆς Φραγκονίας, ἐκλέχθη βασιλεὺς τῆς Ἀλλεμανίας καὶ αὐτοκράτωρ. Ἐβασίλευσε 15 χρόνους μὲ σταθερότητα· ὁ υἱός του Ἑρρῖκος Γ', τὸν διεδέχθη εἰς τοὺς 1039.

1056. — Ἑρρῖκος Δ', διαδέχεται τὸν πατέρα του Ἑρρῖκον Γ', ἔγινε φόβερὸς εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ τὴν ἀνδρίαν του· καὶ ἄρχισε τὴν περίφημον λογομαχίαν μὲ τοὺς πάπας. Μ' ὅλα του τὰ προτερήματα, ἐκυριεύετο ἀπὸ τὰς ἡδονὰς, καὶ ἀπὸ τοὺς ὑπουργούς· ἐβασίλευσε 50 χρόνους.

1106. — Βασιλεύει Ἑρρῖκος Ε'. ἐθανάτωσε τὸν πατέρα του, διὰ νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν. Εἰς τὸν καιρὸν τούτου τοῦ ἀκορέστου καὶ παρὰ φύσιν ἀνθρώπου, αἱ ἐπικράτειαι τῆς Ἀλλεμανίας ἔχασαν τὴν δύναμίν των τὴν βασιλικήν· υἱοὺς δὲν ἀφῆκεν.

1125. — Λοθάριος Β'. ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς Σαξωνίας, ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ, καὶ ἐκυρίευσε τὸ μεγαλήτερον μέρος τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοὺς Νορμανδοὺς, καὶ ἀπὸ τὸν Κορράδον.

1138. — Κορράδος Γ'. υἱὸς μιᾶς ἀδελφῆς τοῦ Ἑρρίκου, καὶ πρῶτος αὐτοκράτωρ ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς Σουαβίας, ἐκλέχθη χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ λαοῦ.

1152. — Φριδερῖκος Α'. ὁ Βαρβεροῦσσος, ἀνεψιὸς τοῦ Κορράδου Γ'. ἔγινε βασιλεὺς τῆς Ἀλλεμανίας, καὶ αὐτοκράτωρ· ὑπέταξε τοὺς Ἰταλοὺς, καὶ ὅλους τοὺς ἀποστάτας ἄρχοντας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ βασίλειον μέρος τῆς παλαιᾶς του λαμπρότητος· ἀπέθανεν εἰς τὴν τρίτην σταυροφορίαν, βασιλεύσας 38 χρόνους.

Ὁ υἱός του Ἑρρῖκος ς', ἐβασίλευσε 17 χρόνους.

1197. — Φριδερῖκος Β'. υἱὸς τοῦ Ἑρρίκου ς'. τὸν διεδέχθη· εἶχε μεγάλα προτερήματα, ἦτον ὅμως σκληρὸς καὶ ἄπιστος. Ὁ πρωτότοκος υἱός του ἐπανεστάτησεν ἐναντίον του· ἐβασίλευσε 40 χρόνους.

1250. — Κορράδος Δ'. βασιλεύει 4 χρόνους, πάντοτε εἰς πόλεμον μὲ τοὺς πάπας. Γουλιέλμος βασιλεύει δύο χρόνους. Ῥιχάρδος· εἰς τὸν καιρόν του αἱ ἐπαρχίαι του κατήργησαν σχεδὸν τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν. 14 χρόνους ἦτον αὐτοκράτωρ, ἀλλ' εἶχε μόνον τὸ ὄνομα.

Ἐποχὴ τρίτη.

Ἀφοῦ ἐπέρασαν δύο χρόνοι χωρὶς βασιλέα, Ῥοβέρτος ἀπὸ Λ'Βσβούργ, κεφαλὴ τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας, ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ· ἦτον ἐπιτήδειος καὶ ἀνδρεῖος· ἀπέκτησε, πρὸς ἴδιόν του ὄφελος, τὴν Αὐστρίαν, ἀπὸ τὸν Ὀττοκάρ, βασιλέα τῆς Βοε-

μίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἁρπάσει· ἐβασίλευσε 18 χρόνους.

1292. — Ἀ'δόλφος Δὲ Νασσάου βασιλεύει ἓξ χρόνους, ἕως τὴν μάχην τοῦ Βὸρμ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφονεύθη. Ἄ'λβερτος τῆς Αὐστρίας φονεύεται εἰς τὸν δέκατον χρόνον τῆς βασιλείας του. Εἰς τὸν καιρόν του, πρώτην φορὰν ἐπαναστατῶσιν οἱ Ἑλβετοὶ, καὶ ἀρχίζει ἡ δημοκρατία των.

1308. — Ἑ'ρρῖκος Ζ'. ἐκ Λουξεμβούργ ἀνέβη εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, καὶ ἀποθνήσκει τὸν 5 χρόνον τῆς βασιλείας του, ἀφοῦ ἐξανάλαβε μέρος τῆς Ἰταλίας.

Ὁ διάδοχός του, Λουδοβῖκος Ε'. ἐκ Βαυαρίας, ἐκυβέρνησεν ἐνδόξως τὸ βασίλειον 35 χρόνους· ἔδωκε μέρος τῆς ἀξίας τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς ἐξουσίας, εἰς τὸν ἐκ τῆς Λυστρίας Φριδερῖκον, τὸν αἰχμάλωτόν του· ἐξανάλαβε πάλιν μέρος τῆς Ἰταλίας, καθὼς ἔκαμεν ὁ προκάτοχός του.

1347. — Κάρολος Δ'. ἔγγονος τοῦ Ἑρρίκου Ζ'. ἠγόρασε τὸ βασίλειον, καὶ πάλιν τὸ ἐπώλησεν. Ἦτον σοφὸς, ἀλλ' ἡ διαγωγή του τὸν κατέστησε μισητόν.

1378. — Βεγκέσλαος, πρωτότοκος υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Δ'. Καρόλου, ἐξεθρονίσθη διὰ τὰς ῥᾳδιουργίας τοῦ Πάπα, καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἐ'κλεκτόρων, εἰς τὸν 22 χρόνον τῆς βασιλείας του· τὰ προτερήματά του ἐσκεπάζοντο ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα.

Ῥ'οβέρτος, Ἐ'κλέκτωρ Παλατῖνος, καὶ διάδοχος, ἐβασίλευσε δέκα χρόνους.

1410. — Σιγισμοῦνδος, δεύτερος υἱὸς Καρόλου Δ'. πρότερον βασιλεὺς Οὐγκαρίας, ἐκλέχθη

αὐτοκράτωρ, καὶ ἐβασίλευσεν 27 χρόνους· καλὸς βασιλεὺς εἰς τὴν εἰρήνην, ὄχι ὅμως καὶ εἰς τὸν πόλεμον.

1438. — Ἄ'λβέρτος Β'. ἐκ τῆς Αὐστρίας, πρότερον βασιλεὺς τῆς Οὐγκαρίας, καὶ Βοημίας, γίνεται αὐτοκράτωρ, καὶ μετὰ ἕνα χρόνον ἀποθνήσκει.

Ὁ συγγενής του, Φριδερῖκος Γ'. τῆς Λυστρίας τὸν διαδέχεται· καὶ 50 χρόνους ἦτον αὐτοκράτωρ. Ἡ χαύνωσις καὶ ἡ ἀναξιότης του ἐπροξένησαν εἰς τὴν Ἀ'λλεμανίαν ἐμφυλίους πολέμους. Εἰς τὸν καιρόν του ἄρχισαν, μεταξὺ τοῦ οἴκου τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Λυστρίας, αἱ ἔριδες διὰ τὴν κληρονομίαν τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Βουργονίας, καὶ διήρκεσαν 200 χρόνους.

1433. — Μαξιμιλιανὸς Α'. υἱὸς τοῦ Φριδερίκου, ἐπολέμησε μὲ τοὺς Γάλλους. Εἰς τὸν καιρόν του ἄρχισεν ὁ Λουθηρανισμός· Ἐ'βασίλευσε 36 χρόνους. Εἶχε πολλὰ προτερήματα, ἦτον ὅμως ἐλαφρός.

Τοῦτον διεδέχθη ὁ περίφημος Κάρολος Πέμπτος, ὅστις ἐβασίλευσε 38 χρόνους.

1558. — Φερδινάνδος Α'. δεύτερος υἱὸς τοῦ Φιλίππου, βασιλεὺς τῆς Οὐγκαρίας καὶ Βοεμίας, ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ, καὶ ἐβασίλευσεν 6 χρόνους. Μαξιμιλιανὸς, ὁ υἱός του καὶ διάδοχος, ἐβασίλευσε δώδεκα.

1576. — Ῥ'οδόλφος Β'. πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Β'. Μαξιμιλιανοῦ, ἐπροξένησε τὴν δυστυχίαν τοῦ βασιλείου 36 χρόνους τῆς βασιλείας του· τὸν διεδέχθη ὁ Ματθίας, Β'. υἱὸς τοῦ Μαξιμιλιανοῦ. Εἰς τὸν καιρόν του ἄρχισεν ὁ πολυχρόνιος πόλε-

μος περὶ τῆς θρησκείας, ὁ ὁποῖος εἰς διάστημα 30 χρόνων ἐγέμισεν ἀπὸ αἵματα τὴν Ἀλλεμανίαν.

1619. — Φερδινάνδος Β'. ἔκαμε νὰ λησμονηθῶσιν αἱ πολεμικαί του ἀρεταὶ, καὶ τὰ καλά του προτερήματα, διὰ τὸν κατὰ τῶν αἱρετικῶν διωγμὸν, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολικήν του φιλοδοξίαν. Ὁ σκοπός του περὶ τῆς παγκοσμίου μοναρχίας, ὥπλισε κατ' αὐτοῦ ὅλους τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης, Μάλιστα Γουσταῦον Ἀδόλφον, βασιλέα τῆς Σβεκίας· ἐβασίλευσε 18 χρόνους.

Φερδινάνδος Γ', ὁ υἱός του καὶ διάδοχος, ἐβάσταξε τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ πατρός του· ὅμως ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Συνθήκην τοῦ Μύνστερ· ἐβασίλευσεν 20 χρόνους.

1658. — Λεοπόλδος Β'. υἱὸς τοῦ Γ'. Φερδινάνδου, βασιλεὺς τῆς Οὐγκαρίας καὶ Βοεμίας, ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ· ἐβασίλευσε 47 χρόνους· ἐνίκησεν εἰς τὸ Σαὶντ Γοθάρδ, καὶ εἰς τὴν Βιέννην τοὺς Τούρκους. Ἐνικήθη ὅμως ἀπὸ τὸν ΙΔ'. Λουδοβῖκον. Ὡδήγειτο ἀπὸ καλοὺς ὑπουργοὺς, καὶ ἐστερέωσε τὴν αὐτοκρατορικὴν ἰσχὺν, ἡ ὁποία κατεστάθη ἀδύνατος ἀπὸ τὴν συνθήκην τοῦ Μύνστερ.

1683. — Οἱ Τοῦρκοι πολιορκοῦσι τὴν Βιέννην, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν νὰ φύγωσιν.

1705. — Ἰωσὴφ, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Λεοπόλδου, τὸν διεδέχθη, καὶ ἐβασίλευσεν 6 χρόνους. Ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Γάλλους, μὲ τὰ ὅπλα τοῦ Πρίγκιπος Εὐγενίου, καὶ τοῦ περιφήμου Μαλβορούγ.

Κάρολος ς'. ἀδελφὸς τοῦ Ἰωσήπου, ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ εἰς τοὺς 1711, ἐνῷ ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ τὸν θρόνον τῆς Ἱσπανίας. Ἐβασίλευσεν

29 χρόνους, καὶ εἶδε τελειωμένον, διὰ τὴν συνθήκην τοῦ Βάδεν, τὸν πόλεμον περὶ τῆς διαδοχῆς τῆς Ἱσπανίας, ὅστις διήρκεσε 14 χρόνους. Ἐνίκησε τοὺς Τούρκους εἰς τὸ Πετερβαραδίν.

Ἐποχὴ Τετάρτη.

1741. — Κάρολος Ζ'. Ἐκλέκτωρ τῆς Βαυϊέρας, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς Γάλλους, ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ, καὶ ἐβασίλευσεν, ἀφοῦ ἔλαβε μεγάλας ἐκβάσεις ἐναντίον τῆς Μαρίας Τερέσης, πρωτοτόκου θυγατρὸς τοῦ ς'. Καρόλου, διὰ τὴν διαδοχὴν τῆς Αὐστρίας.

1745. — Ἐδῶ ἀρχίζει ἡ βασιλεία τοῦ οἴκου τῆς Λοζδαίνης. Μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ Ζ'. Φραγκῖσκος Α'. τῆς Λοζδαίνης μέγας Δοὺξ τῆς Τοσκάνας, ἔγινεν αὐτοκράτωρ μὲ τοὺς θριάμβους τῆς Μαρίας Τερέσης τῆς συζύγου του.

Ἐβασίλευσεν 20 χρόνους· ἐκυρίευσε τὴν Γένοβαν, ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις τὸν ἔκαμε νὰ τὴν χάσῃ. Ἔγινε συνθήκη μεταξὺ Γαλλίας καὶ Αὐστρίας, ἐπολέμησεν ἐναντίον Φριδερίκου Β'. βασιλέως τῆς Προυσίας.

1763. — Ἔγινε σύνθήκη εἰρήνης, εἰς τὴν Πετρούπολιν, μεταξὺ Αὐστρίας, Προυσίας, καὶ Βαυϊέρας.

1766. — Ἰώσηπος Β'. πρωτότοκος υἱὸς Φραγγίσκου τοῦ Α'. βασιλεύει.

1775. — Συνθήκη μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας, διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς Βουκοβίνας.

Μετὰ τρεῖς χρόνους, συνθήκη μεταξὺ τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ Ἐκλέκτορος Παλατίνου, διὰ τὴν διαδοχὴν τῆς Βαυϊέρας.

Τὸν αὐτὸν χρόνον, πόλεμος διὰ ταύτην τὴν διαδοχὴν, μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Προυσίας.

1779. — Εἰρήνη μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Προυσίας.

1787. — Συμμαχία τῆς Αὐστρίας καὶ Ῥωσσίας κατὰ Τουρκίας.

1790. — Θάνατος Ἰωσὴφ τοῦ Β'. Λεοπόλδος Β'. τὸν διαδέχεται.

Οἱ Αὐστριακοὶ κυριεύουν τὸ Βελιγράδ.

Ταραχαὶ εἰς τὸ Βέλγιον· οἱ ἀποστάται τοῦ Βραβάντε κυριεύουν τὸ Τουρνοὺτ, καὶ διώχνουν ἀπὸ κάθε τόπον τοὺς Αὐστριακούς.

Οἱ Αὐστριακοὶ ἐμβαίνουν πάλιν εἰς τὸ Βρυξέλλες· τέλος τῶν ταραχῶν.

1791. — Συνθήκη παντοτεινῆς εἰρήνης, εἰς Σιστόβι, μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας· οἱ Αὐστριακοὶ δίδουν ὀπίσω, ὅσους τόπους ἐκυρίευσαν.

1792. — Συμμαχία μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Προυσίας· ἡ Γαλλία κηρύττει τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Αὐστρίας.

Θάνατος τοῦ Λεοπόλδου, Φραγκῖσκος Β'. τὸν διαδέχεται.

1801. — Συνθήκη τοῦ Λουνεβίλ μεταξὺ τῆς Γαλλίας, καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας.

1804. — Τὸ ὄνομα αὐτοκράτωρ δίδεται εἰς τὸν οἶκον τῆς Αὐστρίας.

1805. — Οἱ Αὐστριακοὶ ἐμβαίνουν εἰς τὴν Βαυϊέραν.

1815. — Κηρύττεται συνέλευσις κατὰ τοῦ Βονοπάρτε.

25 Μαρτίου. — Συνθήκη γενομένη εἰς τὴν Βιέννην μεταξὺ Ῥωσσίας, Αὐστρίας, Ἀγγλίας καὶ Προυσίας.

Ἱσπανία.

Ἡ Ἱστορία τῆς Ἱσπανίας διαιρεῖται εἰς πέντε ἐποχάς.

Ἐποχὴ Πρώτη.

Ἀπὸ τὸν Ἀτόλφον ἕως τὸν Ἀλφόνσον Γ'. εἰς 454 χρόνους.

412. — Ἀτόλφος, συγγενὴς τοῦ Ἀλαρίκου, βασιλεὺς τῶν Γότθων, ἄρχισε νὰ στερεόνεται εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Μετὰ τρεῖς χρόνους, ἐδολοφονήθη. Σιγέρικος τὸν διαδέχεται, ὅστις καὶ αὐτός, μετ' ὀλίγον, δολοφονεῖται.

Ὁ Βαλλίας τὸν διαδέχεται καὶ πολεμεῖ ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων, μὲ πολλοὺς βαρβάρους λαούς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κυριεύσει πολλὰ μέρη τῆς Ἱσπανίας· πολλάκις τοὺς ἐνίκησεν.

419. — Θεοδώρικος βασιλεύει ὁ Β'. καὶ Εὐάρικος, βασιλεῖς Γότθοι. Εἰς ταύτην τὴν ἐποχήν, οἱ δυτικοὶ Γότθοι ὠνομάσθησαν Βισιγότθοι, διὰ νὰ διακρίνωνται ἀπὸ τοὺς Γότθους, οἱ ὁποῖοι ἐστερεώθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ὠνομάσθησαν Ὀστρογότθοι, ἢ Γότθοι ἀνατολικοί. Ὁ Θεοδώρικος

ἀποθνήσκει φονευμένος, βασιλεύσας 30 χρόνους. Τορισμόνδος ὁ υἱὸς του, ἐκτύπησε, τὸν ἀκόλουθον χρόνον, τὸν Ἀττίλαν, καὶ μετὰ ἕνα χρόνον ἐδολοφονήθη. Θεοδώρικος Β', ὁ ἀδελφὸς καὶ διάδοχός του, ἐδολοφονήθη, βασιλεύσας 13 χρόνους· ὁ ἀδελφὸς του Εὐάρικος κυριεύει ὅλην τὴν Ἱσπανίαν, ἔξω ἀπὸ μερικοὺς τόπους, τοὺς ὁποίους ἐξουσίαζαν οἱ Σουεῦοι.

484. — Ἀλάριχος, υἱὸς τοῦ Εὐαρίχου, τὸν διαδέχεται. Ὁ Κλόβις ἐφόνευσε τοῦτον τὸν ἄσπλαγχνον βασιλέα εἰς μάχην· ὁ υἱός του Ἀμαλάριχος, ἀρειανὸς, εἰς τὸν 24 χρόνον τῆς βασιλείας του, ἐφονεύθη εἰς μάχην, ἀφοῦ ἐνικήθη ἀπὸ τὸν Χιλδέβερτον. Θευδὶς, ὁ διάδοχός του, ἐδολοφονήθη τὸν 17 χρόνον τῆς βασιλείας του. Θευδίσελος τὸν διαδέχεται, ἀποθνήσκει ἀπὸ ἀσωτείας, τὸν ἀκόλουθον χρόνον. Ὁ Ἀγίλας κυριεύει τὸν θρόνον. Ἀθαναγίλδης, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν, ἐξαναλαμβάνει τὸν θρόνον· μετ' ὀλίγους χρόνους, ὁ Λίμβας τὸν διαδέχεται.

568. — Ὁ Λίμβας παραχωρεῖ εἰς τὸν ἀδελφόν του Λευϊγίλδην, ὅλα τὰ κτήματα τῆς Ἱσπανίας. Ὁ Λευϊγίλδης ἀπέθανε, βασιλεύσας 17 χρόνους, περίφημος διὰ πολλοὺς τόπους, τοὺς ὁποίους ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐκυρίευσε τὸ μερίδιον ἐκείνου, καὶ ἐφόρεσε πρῶτος τὰ παράσημα τῆς Βασιλείας.

585. — Ῥικάρεδος Α'. υἱὸς τοῦ Λευϊγίλδου, καθαρίζει τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τὸν ἀρειανισμόν. Ἐβασίλευσε 16 χρόνους. Λίμβας Β'. ὁ υἱός του, τὸν διεδέχθη, καὶ ἐφονεύθη τὸν δεύτερον χρόνον τῆς

βασιλείας του, ἀπὸ τὸν Βιτέρικον, ὅστις ἐκυρίευσε τὸν θρόνον. Μετ' ὀλίγους χρόνους, αἱ σκληρότητές του τὸν ἔκαμαν νὰ χάσῃ καὶ τὸν θρόνον καὶ τὴν ζωήν· ὁ Γουνδέμαρος βασιλεύει δύο χρόνους, καὶ ἀποθνήσκει.

621. — Ὁ Σιζεχοὺτ διαδέχεται τὸν Γουνδέμαρον· δύο φοραῖς ἐνίκησε τοὺς Ἕλληνας· ὁ υἱός του Ῥικάρεδος Β'. μόλις ἐφάνη ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον, καὶ τὸν διαδέχεται ὁ Συϊντίλας, ὅστις ἐδίωξε τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὴν Ἱσπανίαν. Εἰς τὸν δέκατον χρόνον ἐξώσθη διὰ τὸν δεσποτισμόν του· ὁ Σισενάνδος, ἀφοῦ ἐβάλθη εἰς τὸν τόπον του, ἀπέθανε μετ' ὀλίγους χρόνους· διάδοχός του εἶναι ὁ Κιντίλας, τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς Τοῦλγας, ἐκλεχθεὶς βασιλεύς, ἔχασε τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Κινδασουίνθε νον, σκληρὸν βασιλέα, ὅστις ἐβασίλευσε δέκα χρόνους.

655. — Ἐδῶ ἀρχίζει τὸ εὐτυχὲς βασίλειον τοῦ Ῥεκεσουίνθε. Οὗτος ἐκυβέρνησε τὴν Ἱσπανίαν 20 χρόνους. Ὁ Οὐάμβας ὁ διάδοχός του, ἐνίκησε τοὺς Σαρακηνούς, καὶ, μ' ὅλην τὴν Φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν του, ἐξώσθη τὸν 8'. χρόνον τῆς βασιλείας του.

Ὁ ἅρπαξ Ἐρβίγιος ἐβασίλευσεν εἰρηνικὰ ἑπτὰ χρόνους, καὶ ἀπέθανεν. Ἐγίζας, ὁ γαμβρός του, τὸν διεδέχθη· δεκατρεῖς χρόνους διήρκεσεν ἡ εὐτυχὴς βασιλεία.

Οὐϊτίζας, ὁ διάδοχός του, δὲν εἶναι υἱός του, εἰμὴ μὲ τὸ ὄνομα· μὲ τὰ ἐλαττώματά του ἔκαμε τοὺς ὑπηκόους ν' ἀποστατήσωσι. Μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσεν ὁ Δὸν Ῥοδρῖγος, πρῶτος τῶν ἀπο-

ὄτατῶν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον οἱ υἱοὶ τοῦ Οὐϊτίζα ἐκάλεσαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν τοὺς Σαρακηνούς, οἱ ὁποῖοι ἐνίκησαν, εἰς τοὺς 712, ἐναντίον τῶν Βισιγότθων, τὴν περίφημον μάχην τοῦ Ξερές· ὁ Ῥοδρῖγος δὲν ἐφάνη πλέον. Μετὰ ταύτην τὴν τῶν Σαρακηνῶν νίκην, ἠκολούθησεν ἡ ἀπόκτησις τῆς Ἱσπανίας, καὶ τῆς Γοτθικῆς Γαλλίας.

718. — Ἀρχὴ τῆς παρούσης μοναρχίας τῆς Ἱσπανίας, τῆς ὁποίας τὰ θεμέλια ἐβάλθησαν ἀπὸ τὸν Δὸν Πελάγιον, ὅστις ἐκλέχθη βασιλεὺς τῶν Ἀστουριῶν· οὗτος ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Σαρακηνούς, καὶ ἐβασίλευσε δέκα ἐννέα χρόνους.

737. — Φαυΐλας, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Πελαγίου, ἐβασίλευσεν ὀλίγον καιρόν. Ἀλφόνσος ὁ Καθολικὸς τὸν διεδέχθη, ὠφελήθη ἀπὸ τὰς διχονοίας τῶν Σαρακηνῶν, διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸ βασίλειόν του.

757. — Φροΐλας, υἱὸς τοῦ Ἀλφόνσου καὶ διάδοχός του, ἔβαλε τὰ θεμέλια τοῦ Οβιέδου, καὶ τὸ ἔκαμε μητρόπολιν, ἐμισήθη ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους· ἐφονεύθη, βασιλεύσας ἕνδεκα χρόνους. Δὸν Αὐρήλιος συγγενής του τὸν διαδέχεται, καὶ ἀποθνήσκει, βασιλεύσας εἰρηνικῶς ἓξ χρόνους.

774. — Βασιλεύει ὁ Δὸν Σῖλος ὀκτὼ χρόνους. Μετὰ τὸν θάνατόν του, ἀρχίζει ἡ ἔνδοξος βασιλεία τοῦ Ἀλφόνσου Β'. υἱοῦ τοῦ Φροΐλα· Ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Σαρακηνούς, καὶ ἐβασίλευσε 52 χρόνους· πρὸς τὸ τέλος τῆς βασιλείας του, ἡ Ναυάρρα ὑποκειμένη εἰς τοὺς Γάλλους, μένει ἀνεξάρτητος.

842. — Ὁ Δὸν Ῥαμῖρος, υἱὸς τοῦ Βερεμόνδου, ἐκηρύχθη βασιλεὺς· ἐνίκησε τοὺς Μαυριτανοὺς εἰς δύο μάχας, καὶ ἐδίωξε τοὺς Νορμανδούς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν καταβῆ εἰς τὴν Ἱσπανίαν· ἐβασίλευσεν 8 χρόνους.

Ὀρδόγνος Α', υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ῥαμίρου, βασιλεύει 16 χρόνους.

Δὸν Γάρκιος Ξιμένης ὀνομάζεται βασιλεὺς τῆς Ναυάρρας.

ΜΑΘΗΜΑ ΚΑ'.

Ἐποχὴ Δευτέρα.

Ἥτις περιέχει ἀπὸ τὸν Ἀλφόνσον ἕως τὸν Φερδινάνδον Α'. χρόνους 171.

866. — Ἀλφόνσος Γ'. πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ὀρδόγνου, ἦτον πεπαιδευμένος καὶ περίφημος διὰ τὰς νίκας του· οἱ 44 χρόνοι τῆς βασιλείας του ἦσαν σειρὰ νικῶν κατὰ τῶν Μωαμεθάνων· ἡ αὐστηρότης ἐπροξένησε τὴν συνωμοσίαν· ὁ υἱός του ἥρπασε τὸν θρόνον του.

910. — Δὸν Γάρκιος, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ἀλφόνσου, ἐβασίλευσε μόλις 4 χρόνους· ὁ ἀδελφὸς διάδοχός του ἔλαβε πρῶτος τὸ ὄνομα βασιλεὺς τοῦ Λεών, καὶ αὐτοῦ ἔκαμε τὴν μητρόπολίν του. Φροΐλας Γ', ὁ ἀδελφός του, τὸν διεδέχθη, καὶ ἀπέθανε μετὰ ἕνα χρόνον, μισημένος ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους διὰ τὴν σκληρότητά του.

ἐκηρύχθη βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας καὶ τοῦ Λεών· διὰ τὰ σπάνιά του προτερήματα ὠνομάσθη μέγας. Ἐφάνη ὅμως ἄδικος καὶ ἀχάριστος· ἐβασίλευσε 37 χρόνους· ἐκυρίευσε πολλοὺς τόπους τῆς Ἱσπανίας ἀπὸ τοὺς Μαυριτανούς· ἐνικήθη πολλάκις ἀπὸ τοὺς Ἄφρους· καὶ ἔκαμε στρατηγὸν τὸν Κῖδον.

1109. — Ἀλφόνσος ὁ ϛ΄. ἔλαβε διάδοχον Ἀλφόνσον τὸν Ζ΄. πρώην βασιλέα τῆς Ναυάρρας καὶ Ἀραγῶνος, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Οὐρράκ, θυγατέρα τοῦ προκατόχου του, τὴν ὁποίαν ἐνυμφεύθη.

Ἡ Οὐρράκ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, γυνὴ πολεμική, ἀνεπιτηδεία ὅμως εἰς τὸ νὰ βασιλεύῃ.

Μετὰ τὸν θάνατον Ἀλφόνσου τοῦ ϛ΄. ἡ Πορτογαλλία ἔγινεν ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν Καστιλλίαν, διὰ μίαν συνθήκην.

1126. Ἀλφόνσος Η΄, υἱὸς τῆς Οὐρράκ καὶ τοῦ Ῥαϊμόνδου, κόμητος τῆς Γαλλικίας, διαδέχεται τὴν μητέρα του, καὶ βασιλεύει 31 χρόνους ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Σαρρακηνούς, καὶ ὠνομάσθη Αὐτοκράτωρ τῆς Ἱσπανίας. Ὁ πρωτότοκος υἱός του, Σάγχος Γ΄. βασιλεύει μόλις ἕνα χρόνον.

Φερδινάνδος Β΄. υἱὸς τοῦ Ἀλφόνσου, ἐπῆρεν εἰς μερίδιόν του τὸ Λεών.

1158. — Ἀλφόνσος ὁ Θ΄, υἱὸς τοῦ Σάγχου ἐβασίλευσεν ἐνδόξως 56 χρόνους· ἐνίκησε λαμπρὰν νίκην τοὺς Σαρακηνούς, καὶ λαμβάνει ἀπὸ αὐτοὺς πολλοὺς τόπους τῆς ἐπικρατείας του, τοὺς ὁποίους εἶχαν ἁρπάσει, ὅταν ἦτον αὐτὸς ἀνήλικος.

Ὁ υἱός του Ἑ΄ρρῖκός Α΄. δὲν ἔζησε πολὺν καιρὸν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός.

1217. Βερέγγερα, ἀδελφὴ τοῦ Ἑ΄ρρίκου, κληρονομεῖ τὸ βασίλειον τῆς Καστιλλίας, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὸν υἱόν της Φερδινάνδον Γ΄. ὅστις ἤνωσε διὰ πάντα τὸ βασίλειον τοῦ Λεὼν μὲ τὴν Καστιλλίαν. Ἐβασίλευσε 35 χρόνους καὶ ἐκανονίσθη ἅγιος.

2252. Ἀλφόνσος Ι΄. ἐβασίλευσε 32 χρόνους· ἐνίκησε τοὺς Μαυριτιανούς, πατὴρ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων εἰς τὴν Ἱσπανίαν, καὶ συγγραφεὺς περιφήμου συλλογῆς νόμων. Τοῦτον διεδέχθη Σάγχος Γ΄. ὅστις ἐπαναστάτησε κατ' ἐκείνου. Ἐβασίλευσεν 11 χρόνους μὲ νίκας κατὰ τῶν Μαυριτανῶν, καὶ μὲ οἰκιακὰς ταραχάς.

1293. — Φερδινάνδος Δ΄. ἦτον εἰς ταραχὰς ἕως τὸν θάνατόν του εἰς τὸν ιϛ΄. χρόνον τῆς βασιλείας του.

Ἀλφόνσος ΙΑ΄. ὁ υἱός του, καθησύχασε τὸ βασίλειον, καὶ ἐνίκησε τοὺς Μαυριτανούς· ἐβασίλευσε 38 χρόνους. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἐφάνη εἰς τὴν Ἱσπανίαν τὰ πρῶτα κομμάτια τῆς πυροβολικῆς.

1350. Πέτρος Α΄. υἱὸς τοῦ Ἀλφόνσου, ἐφάνη ὁ Νέρων τῆς Ἱσπανίας, ἐφονεύθη μετὰ τὴν μάχην, ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Ἑ΄ρρῖκον Β΄. εἰς τὸν 19 χρόνον τῆς βασιλείας του.

Ἑ΄ρρῖκος Β΄. μέγας πολεμιστὴς, καὶ καλὸς βασιλεὺς, ἀπέθανε τὸν δέκατον χρόνον τῆς βασιλείας του.

1379. — Ἰωάννης Α΄. υἱὸς Ἑ΄ρρίκου Β΄. ἄρχισε πόλεμον μὲ τὴν Πορτογαλλίαν, καὶ ἀπέ-

924. — Ἀλφόνσος Δ'. μόλις ἐκηρύχθη βασιλεὺς τοῦ Λεών, καὶ παραιτήθη εἰς τὸν Ῥαμῖρον Β'. τὸν ἀδελφόν του, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευσεν 23 χρόνους, καὶ ἐκυρίευσε πολλοὺς τόπους τῶν Σαρακηνῶν.

950. — Ὀρδόγνος Γ'. υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ῥαμίρου, ἀπέθανε τὸν Ε'. χρόνον τῆς βασιλείας του. Σάγχος Λ'. ὁ ἀδελφός του, ἔλαβε τὸν θρόνον, ἀντὶ τοῦ υἱοῦ του Ὀρδόγνου. Ἠκολούθησε μία ἐπανάστασις ἀπὸ τὸν Γοσσάλον· ἠναγκάσθη ν' ἀφήσῃ τὸν θρόνον, ὅμως τὸν ἐξαναέλαβε βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς Μαυριτανούς.

967. — Ῥαμῖρος Γ'. υἱὸς τοῦ Σάγχου, ἐκηρύχθη βασιλεὺς τοῦ Λεών· ὁ Γοσσάλος, ὠφελούμενος ἀπὸ τὴν ἐκείνου μικρὰν ἡλικίαν, γίνεται ἀνεξάρτητος εἰς τὴν Καστιλλίαν, ἡ ὁποία εἰς τὸ ἑξῆς, ἔγινε Βασίλειον.

Βερεμόνδος Β'. πρὸ πολλοῦ κηρυχθεὶς βασιλεὺς τῶν Γαλλικιῶν, πρὶν ἀποθάνῃ ὁ Ῥαμῖρος, ἐκηρύχθη καὶ ἀπ' ὅλον τὸ ἔθνος μετὰ θάνατον ἐκείνου. Ἔχασε μεγάλην μάχην ἔναντίον τοῦ Ἀλμανζόρου, ἀντιβασιλέως τῆς Κουρδούβης, καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς Λαστουρίας· δὲν ἠμπόρεσε νὰ σώσῃ τὸ Λεών· ὅλαι αἱ δυνάμεις τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἱσπανίας ἠνώθησαν, καὶ ἐκτύπησαν τοῦτον τὸν στρατηγόν.

999. — Ἀλφόνσος Ε'. υἱὸς τοῦ Βερεμόνδου, ἐβασίλευσεν εὐτυχῶς. 28 χρόνους· ὁ υἱός του Βερεμόνδος Γ'. τὸν διαδέχεται· βασιλεύει 10 χρόνους. Συγκατανεύει εἰς τοὺς 1033, νὰ γίνῃ βα-

σίλειον ἡ Καστιλλία, καὶ βασιλεὺς ὁ Φερδινάνδος, Β'. υἱὸς τοῦ Σάγχου Γ'. βασιλέως τῆς Ναυάρρας.

Μετ' ὀλίγους χρόνους, ἑνωθεὶς μὲ τὸν Δὸν Γάρκιον, τὸν ἀδελφόν του, βασιλέα τῆς Ναυάρρας, κατεπολέμησε τὸν Βερεμόνδον, ὅστις ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη. Εἰς τοῦτον ἐσβύσθη ἡ γενεὰ τῶν ἀρσενικῶν τοῦ Πελαγίου, ὅστις ἐκατάγετο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Γότθους βασιλεῖς. Ὅσοι βασιλεῖς τὸν διεδέχθησαν, ἦσαν ὅλοι ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς Ναυάρρας.

Ἐποχὴ Τρίτη.

Ἥτις διήρκεσεν ἀπὸ τὸν Φερδινάνδον Α'. Ἕως τὸν Φερδινάνδον Ε'. 437 χρόνους.

Φερδινάνδος Λ'. σύζυγος τῆς ἀδελφῆς τοῦ Βερεμόνδου, μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου, ἔλαβε τὸ βασίλειον τοῦ Λεών, τὸ ὁποῖον ἤνωσε μὲ τὴν Καστιλλίαν. Εἰς αὐτὸ ἐβασίλευσεν 28 χρόνους, ἀπέκτησε πολλοὺς τόπους τῶν Μαυριτανῶν, καὶ ἀπέθανε μὲ λύπην τοῦ λαοῦ του. Ἦτον ὅμως σκληρὸς πρὸς τοὺς Σαρακηνούς. Τὸ βασίλειον τῆς Ἀραγῶνος, διὰ τὴν διαθήκην τοῦ Σάγχου Γ'. ἔλαβε πρῶτον βασιλέα τὸν Δὸν Ῥαμῖρον, ἀδελφὸν τοῦ Φερδινάνδου.

1065. — Φερδινάνδος εἶχε μοιράσει τὴν ἐπικράτειάν του εἰς τοὺς τρεῖς υἱούς του· ὁ πρωτότοκος ἐγύμνωσε τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἀποθνήσκει δολοφονηθεὶς εἰς τὸν Ζ'. χρόνον τῆς βασιλείας του. Ἀλφόνσος ς'. δεύτερος υἱὸς τοῦ Φερδινάνδου

θανε βασιλεύσας 11 χρόνους· ἦτον ἐνεργητικὸς βασιλεύς. Τὸ ἀνήλικον τοῦ Ε'ρρίκου Γ', υἱοῦ του καὶ διαδόχου, ἦτον τεταραγμένον· ἐβασίλευσε 16 χρόνους· ἀξίως ὠνομάσθη πατὴρ τοῦ λαοῦ του.

1406. Ἰωάννης Β'. υἱὸς τοῦ Γ'. Ε'ρρίκου ἐβασίλευσεν ἀτίμως 48 χρόνους. Ε'ρρῖκος Δ'. ὁ πρωτότοκος υἱός του, πολλὰ ὅμοιος τοῦ πατρός του, ἐβασίλευσεν 20 χρόνους.

Τέλος τῆς Τρίτης Περιόδου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

διὰ τοὺς

ΠΑΙΔΑΣ.

ΣΥΝΕΡΑΝΙΣΘΕΝΤΑ

ὑπὸ

Κωνσταντίνου Βαρδαλάχου.

Περίοδος Τετάρτη.

„Ἕως διδαχθῶσι πολλοὶ, καὶ πλη-
„θυνθῇ ἡ γνῶσις.“

Δανιὴλ. Κεφ. 12'. Στίχ. 4.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

διὰ τοὺς

ΠΑΙΔΑΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΜΑΘΗΜΑ Α'.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Φυσικῆς τοῦ Θεοῦ γνώσεως, ἥτις μᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὴν Εὐαγγελικὴν Πίστιν *).

1'. Ἀρχὴ πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως εἶναι τὸ νὰ γνωρίσῃ τις τὸν ἑαυτόν του.

*) Ἐπάρθη ἀπὸ τὸ χρυσοῦν πόνημα τοῦ Θεολόγου Ἀρχιεπισκόπου Μόσχας Κυρίου Πλάτωνος, μεταφρασθὲν εἰς τὴν ὁμιλουμένην Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὑπὸ τοῦ Κ. Κ.

2'. Α'ν ἐξετάσωμεν διὰ ταύτης τῆς γνώσεως τὴν ἰδίαν ἡμῶν Φύσιν, πληροφορούμεθα, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ κτίσωμεν ἡμεῖς ἑαυτοὺς, ἐκ τοῦ ὁποίου συμπεραίνεται ἀναγκαίως, ὅτι εἶναι τι Ὄν ἄκτιστον καὶ παντοδύναμον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐπλάσθημεν ἡμεῖς καὶ τὰ λοιπὰ κτίσματα· καὶ τὸ τοιοῦτον Ὄν εἶναι ὁ Θεός.

3'. Γίνεται προστούτοις φανερὰ ἡ ὕπαρξις τοῦ Θεοῦ πρῶτον, ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ θεωρίαν τοῦ κόσμου τούτου· δεύτερον, ἀπὸ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν ὅλων τῶν ἐθνῶν· Τρίτον, ἀπὸ τὴν ἔμφυτον ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν τοῦ ἄκρου ἀγαθοῦ, ἤγουν τῆς πληρεστάτης εὐδαιμονίας.

4'. Ἀφοῦ ὁμολογήσωμεν, ὅτι εἶναι Θεὸς, πρέπει νὰ τὸν νοήσωμεν ὡς τὸ Υ'ψιστον Ὄν, τὸ ὁποῖον δὲν κρέμεται ἀπὸ ἄλλον τινὰ, ἀλλ' εἶναι αὐθύπαρκτον, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνυπαρξία εἶναι ἀδύνατος.

5'. Ἀπὸ τὴν γνῶσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ἐξήρτηται ἡ γνῶσις τῶν Θείων Ἰδιοτήτων· καθώς, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν κρέμεται ἀπὸ ἄλλον τινὰ, καὶ ἡ ἀνυπαρξία του εἶναι ἀδύνατος, συμπεραίνεται, ὅτι εἶναι εἷς· (διότι, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἔχει ὅλας τὰς δυνατὰς τελειότητας, δὲν πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἄλλοι Θεοί, καὶ αὐτοὶ μὲ ὅλας τὰς τελειότητας) ὅτι δὲν ἔλαβεν ἀρχὴν, οὔτε θέλει λάβει τέλος ποτὲ, ἤγουν εἶναι Ἀΐδιος. Ἐκ δὲ τῆς αἰωνιότητος ἕπεται, ὅτι δὲν ἔχει τίποτε ὑλικὸν, ἢ σωματικὸν· καὶ ὅτι εἶναι ἀθάνατος, ἀκολούθως εἶναι πνεῦμα καθαρώτατον. Ὡς καθαρώτατον πνεῦμα ἔχει νοῦν· εἶναι Παγγνώστης, Σοφός, Ἐλεύθερος, Ἀγαθὸς, Δίκαιος,

Ἅγιος, καὶ Παντοδύναμος. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα συμπεραίνεται ἀναγκαίως, ὅτι εἶναι Τελειότατον καὶ Μακαριώτατον Ὄν· καὶ Παντοκράτωρ Δεσπότης.

6'. Ὁ Μέγας οὗτος Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, ἐκ τοῦ μηδενὸς, ὄχι διότι εἶχε καμμίαν χρείαν ἀπὸ αὐτά· ἀλλ' ἁπλῶς διότι οὕτως ἠθέλησε νὰ τὰ ποιήσῃ μέτοχα τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀγαθότητος.

7'. Εἰς τὴν δημιουργίαν, ὁ ἄνθρωπος (ὅστις ἐκτίσθη ἄρσεν καὶ θῆλυ κατ' εἰκόνα Θεοῦ· καὶ συνίσταται ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς ἀθανάτου) ἐστάθη μάλιστα κοινωνὸς τῆς Θείας ἀγαθότητος.

8'. Ὁ Θεὸς δὲν ἐγκατέλιπε τὸν κόσμον, ἀφοῦ τὸν ἔκτισεν, ἀλλὰ προνοεῖ πάντοτε δι' αὐτὸν· διατηρεῖ τὰ πάντα εἰς τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν καὶ ἐνέργειαν, καὶ τὰ κυβερνᾷ παντσόφως, διευθύνων ἕκαστον πρὸς τὸ βέλτιστον τέλος.

9'. Ἐκ ταύτης τῆς γενικῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας, ἥτις ἐκτείνεται εἰς ὅλα τὰ κτίσματα, ὁ ἄνθρωπος, ὡς εὐγενέστατον ἀπὸ τὰ λοιπὰ, ἀπολαμβάνει μίαν ἐξαίρετον κηδεμονίαν.

10'. Ἐκ τῶν προειρημένων συμπεραίνεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὡς κτίσμα λογικὸν, χρεωστεῖ νὰ λατρεύῃ ἐκ βάθους ψυχῆς, καὶ ἀνυποκρίτως τὸν Παντοδύναμον Δημιουργὸν καὶ ἀγαθὸν προνοητὴν αὐτοῦ Θεόν.

Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν.

Ἀκολουθία τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱσπανίας.

Ἐποχὴ Τετάρτη.

Ἡ ὁποία περιέχει, ἀπὸ τὸν Φερδινάνδον, ἕως τὸν Φίλιππον Ε'. χρόνους 225.

1474. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δ'. Ἐβρίκου, ὁ Ε'. Φερδινάνδος, υἱὸς Ἰωάννου Β'. Βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας, ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Καστιλλίαν, μὲ τὴν γυναῖκα του Ἰσαβέλλαν, ἀδελφὴν τοῦ Ἐβρίκου. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ἂν καὶ φιλόδοξος, ἐπροξένησε τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ του· τὸν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν καταδυναστείαν τῶν εὐγενῶν, καὶ ἔκαμε καὶ καλοὺς νόμους. Ἐκυρίευσε τὸ βασίλειον τῆς Γρενάδας ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς, τὴν Νέαπολιν καὶ τὴν Ναυάρραν, καὶ τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀφρικῆς.

Εἰς τὸν καιρόν του εὑρέθη ἡ Ἀμερικὴ ἀπὸ τὸν Χριστοφόρον Κολόμβον. Ἐβασίλευσε 42 χρόνους.

1516. — Κάρολος Α'. πρωτότοκος υἱὸς Φιλίππου τοῦ ἐκ τῆς Αὐστρίας, καὶ τῆς Ἰωάννης, διαδέχεται τὸν Φερδινάνδον, καὶ βασιλεύει 40 χρόνους, ἕως τὴν θελληματικήν του παραίτησιν.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἱσπανίας λέγεται Κάρολος Α'. καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλλεμανίας Κάρολος Πέμπτος.

1517. — Θάνατος Φραγκίσκου Ξιμένες, τοῦ θαυμαστοῦ ὑπουργοῦ καὶ καρδινάλεως. Ἐκυρίευσε τὸ Ὀράν, καὶ μόνος ὑπῆγεν ἀρχηγὸς τοῦ στρατεύματος ἐνδυμένος ἀρχιερατικά, καὶ μὲ πλῆθος μοναίχων· ἐβάπτισε τρεῖς χιλιάδας Μωαμεθανῶν· ἀπέθανε φαρμακευμένος.

1556. — Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Α'. Καρόλου, βασιλεύει εἰς τὴν Ἱσπανίαν καὶ Νεάπολιν ὁ υἱός του Φίλιππος ὁ Β'. καλὸς πολιτικὸς, πολὺ ὅμως δεισιδαίμων. Ἐνίκησεν εἰς μάχην τοὺς Γάλλους· εἰς τὸν καιρόν του ἐσυστήθη ἡ δημοκρατία τῆς Ὁλλάνδας, διὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Βελγίου· ἐκυρίευσε τὴν Πορτογαλλίαν.

1598. — Φίλιππος ὁ Γ'. ἐβασίλευσεν 23 χρόνους· πολεμεῖ τὴν Ὁλλάνδαν, καὶ ὁ πόλεμος τελειόνει μὲ τὴν ἀνεξαρτησίαν της.

Φίλιππος Δ'. ὁ υἱός του, ἀφῆκε τοὺς ἠγαπημένους του νὰ διοικῶσι τὴν βασιλείαν, καὶ ἀποθνήσκει βασιλεύσας 44 χρόνους· ἔχασε πολλὰ καὶ ἀδυνατίσθη ὁ οἶκος τῆς Αὐστρίας. Ὁ Φίλιππος ἐπολέμησε μὲ τοὺς Ἄλλους δυστυχῶς χρόνους 25· ἔχασε τὴν Πορτογαλλίαν, ἥτις ἀπετίναξε τὸν ζυγὸν τῆς Ἱσπανίας.

1665. — Κάρολος Β'. υἱὸς Φιλίππου τοῦ Δ'. τὸν διεδέχθη. Εἶναι ὁ τελευταῖος ἐκ τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας· βασιλεὺς χαυνώτερος καὶ δυστυχέστερος παρὰ τοὺς προκατόχους του· ἐβασίλευσε 35 χρόνους.

ΜΑΘΗΜΑ Β'.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία — Ἀκολουθία.

11'. Ἡ Θεία λατρεία γίνεται ἐσωτέρως καὶ ἐξωτέρως. Ἡ ἐσωτερικὴ λατρεία ὑφίσταται εἰς τὴν ἀγάπην καὶ Φόβον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν δεξιολογίαν τοῦ Θείου αὐτοῦ ὀνόματος, εἰς τὴν εὐχαριστίαν διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίας του, εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς ἡμετέρας ἀσθενείας καὶ ἀθλιότητος, καὶ εἰς τὴν ἐπίκλησιν τῆς Θείας αὐτοῦ βοηθείας. Ἡ ἐξωτερικὴ ἀπαιτεῖ τὴν ἐξωτερικὴν προσκύνησιν, τὴν ἀναγνωσὶν τῆς προσευχῆς, τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα εἰς τὴν ἐξομολόγησιν τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν, τὴν χαρὰν καὶ ἱλαρότητα τοῦ προσώπου εἰς τὴν εὐχαριστίαν, τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Θείων ναῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα.

12'. Ἡ Θεία λατρεία δὲν μένει ποτὲ χωρὶς ἀμοιβῆς.

13'. Μετὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν πρέπει νὰ ἦναι μία ἄφθαρτος καὶ αἰώνιος· καθὼς καὶ εἶναι εἰς τὴν ὁποίαν οἱ μὲν δίκαιοι προσμένουσιν ἀμοιβὴν βεβαίαν· οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀναπόδραστον κόλασιν.

„Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος, πρέπει καθένα νὰ κρίνῃ κατὰ τὰ ἔργα του· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, πολλάκις δὲν βλέπομεν τὴν ἀμοιβήν, πρέπει νὰ ἦναι τεταμιευμένη διὰ τὴν ἄλλην ζωήν.

14'. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τόσον ἀσθενὴς, καὶ διεφθαρμένος, ὥστε ὄχι μόνον δὲν δύναται νὰ λατρεύσῃ τὸν Θεὸν ἐξ οἰκείας δυνάμεως; ἀλλ' ἐξεναντίας φαίνεται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων αὐτοῦ ὀφθαλμῶν ἀκάθαρτος, καὶ καθημερινὸς παραβάτης τοῦ νόμου του.

15'. Ἐκ τούτων ἁπάντων βλέπει πᾶς ἕνας, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει πλέον ἐκείνην τὴν τελειότητα, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν, ὅταν ἐκτίσθη παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ.

16'. Ὑπέπεσε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος, ὡς προπετὴς παραβάτης τοῦ Θείου νόμου, ὑποκάτω εἰς ὅλον τὸ βάρος τῆς Θείας ὀργῆς.

17'. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι φοβερὸν νὰ πέσῃ τις εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ζῶντος Θεοῦ, χρεωστεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀναζητήσῃ καινέαν μέσον, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ πάλιν τὴν Θείαν χάριν, καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὴν πρέπουσαν αὐτῷ τιμωρίαν.

18'. Ἀδύνατον εἶναι εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν νὰ εὕρῃ τοῦτο τὸ μέσον, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν Θείαν χάριν, καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν διεφθαρμένην ἑαυτοῦ φύσιν.

Ἱστορία τῆς Ἱσπανίας.

Ἐποχὴ Πεμπτη.

Ἡ ὁποία, ἀπὸ τὸν Ε'. Φίλιππον, ἕως εἰς τοὺς 1816 περιέχει διάστημα 116 χρόνων.

1700. — Φίλιππος Ε'. ἔγγονος τοῦ ΙΔ'. Λουδοβίκου, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱσπανίας, διὰ τὴν διαθήκην τοῦ Καρόλου· ἔγινε πόλεμος διὰ

τὴν διαδοχὴν τῆς Ἱσπανίας, ὅστις ἐτελείωσε μὲ τὴν συνθήκην εἰς τὸ Οὐτρέχτ. Ὁ Φίλιππος ἐβασίλευσε σαράντα ἕξ χρόνους. Εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ, παραίτησε τὴν βασιλείαν εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν του Ἰωάννην Α'. ὅστις ἔζησεν ὀλίγους χρόνους.

1746. Φερδινάνδος ς'. πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Φιλίππου, διαδέχεται τὸν πατέρα, καὶ ἔκαμε νὰ ἀνθήσῃ ἡ Ἱσπανία, εἰς διάστημα δεκατριῶν χρόνων τῆς βασιλείας του.

1759. — Ὁ Φερδινάνδος ἀποθνήσκει χωρὶς υἱόν. Τὸν διαδέχεται ὁ ἀδελφός του Δὸν Κάρλος, βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως καὶ Σικελίας, ὅστις ἐβασίλευσε μὲ τὸ ὄνομα Κάρολος Γ'.

1762. — Συνθήκη μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἱσπανίας διὰ τὴν ὑποχώρησιν τῆς Λουϊσιάννης.

1788. — Κάρολος Δ'. βασιλεύει.

1808. — Ὁ βασιλεὺς παραιτεῖ τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱόν του Φερδινάνδον, διὰ τὴν ἐπανάστασιν εἰς τὸ Ἀρανιουὲζ· Ἰωσὴφ Βοναπάρτε κηρύττεται βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας καὶ τῶν Ἰνδιῶν.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Πίστεως.

1'. Ἐπειδὴ ἦτον ἀδύνατον εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν νὰ εὕρῃ κανένα μέσον, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ καὶ πάλιν τὴν Θείαν χάριν καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν διεφθαρ-

μένην αὐτοῦ Φύσιν, ἀπεκάλυψε τὸ τοιοῦτον μέσον ἡ Ἁγία Γραφή.

2'. Ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι ὁ ἀληθὴς λόγος τοῦ Θεοῦ.

3'. Ἡ καθ' αὐτὸ ὕλη καὶ ὑπόθεσις τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἶναι ὁ λυτρωτὴς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· ὅστις διωρίσθη πρὸ καταβολῆς κόσμου εἰς δόξαν ἡμῶν· ἐπηγγέλθη ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· προεκηρύχθη ὑπὸ τῶν Προφητῶν, προεικονίσθη διὰ θυσιῶν καὶ τύπων, προητοιμάσθη διὰ τοῦ νόμου, καὶ ἐκηρύχθη διὰ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

4'. Ἡ συνέλευσις τῶν πιστευόντων εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, εἶναι καὶ λέγεται Ἐκκλησία.

5'. Ἡ Χριστιανικὴ ἐκκλησία ἐθεμελιώθη ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἐκυβερνᾶτο κατ' ἀρχὰς μὲ τὰς διὰ στόματος παραδόσεις τῶν Θείων Ἀποκαλύψεων· ἔπειτα μὲ τὸν γραπτὸν νόμον, καὶ τὰς διδασκαλίας τῶν προφητῶν, καὶ τελευταῖον, μὲ τὸ Εὐαγγέλιον.

6'. Ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐδιώχθη πάντοτε, καὶ θέλει διωχθῆ μέχρι τῆς συντελείας, ἀλλὰ δὲν θέλει ἐξαλειφθῆ ποτέ.

7'. Οἱ Ἅγιοι Πατέρες συνέθηκαν ἐν συνόψει ὅλας τὰς σωτηριώδεις ἀληθείας, ὅσαι περιέχονται εἰς τὰ Θεῖα βιβλία, καὶ πιστεύονται ὡς ἀληθεῖς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ ἦναι εὐληπτότεραι εἰς καθένα, καὶ διὰ νὰ διακρίνωνται οἱ ὀρθόδοξοι ἀπὸ τοὺς κακοδόξους.

8'. Λύτη ἡ ἐπιτομὴ ὀνομάζεται Σύμβολον τῆς Πίστεως, καὶ εἶναι ἡ ἑξῆς.

1′. Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν, Πατέρα Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

2′. Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Φῶς ἐκ φωτὸς, Θεὸν ἀληθινὸν, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

3′. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

4′. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

5′. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.

6′. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός.

7′. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς, οὗ τῆς Βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

8′. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ ζωοποιὸν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.

9′. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

10′. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

11′. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.

12′. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Ἱστορία τῆς Πορτογαλλίας.

443. — Ἀφοῦ ἐστερεώθησαν οἱ Σουεῦοι εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ἐκυρίευσαν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους τὴν Πορτογαλλίαν, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν ἔκτοτε Λυσιτανίαν· καὶ ἔγινεν ἐπαρχία τῆς μοναρχίας τῶν Γότθων, ἕως τὸν ἐρχομὸν τῶν Μαυριτανῶν, εἰς τοὺς 712.

Οἱ βασιλεῖς τῆς Καστιλλίας ἐπῆραν τὴν Πορτογαλλίαν ἀπὸ τοὺς Μαυριτανούς.

1094. — Ἀλφόνσος στ′. διὰ νὰ ἀνταμείψῃ τὰς ἐνδουλεύσεις τοῦ Β′. Ἑρρίκου, ἐκ τοῦ οἴκου τῆς Βουργονίας, τὸν ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν Τερέσαν, τὴν θυγατέρα του, καὶ τὴν διοίκησιν τῆς πόλεως Πόρτο, μὲ ὄνομα Κόμης τοῦ Θρόνου τῆς Καστιλλίας· παρεχώρησεν ἔπειτα εἰς αὐτὸν, ὅ,τι ἐξουσίαζεν εἰς τὴν Λυσιτανίαν· ἥτις ὠνομάσθη τότε Πορτογαλλία, ἀπὸ τὸ Πόρτο Κάλλον, τὸ ὁποῖον ὄνομα ἐδόθη εἰς τοὺς πλησίον τόπους τοῦ Ὀπόρτου, ἄλλοτε Κάλλου.

1139. — Ἀλφόνσος πρῶτος, υἱὸς τοῦ Ἑρρίκου, ἐκηρύχθη βασιλεὺς ἀπὸ τοὺς Πορτογάλλους, καὶ ἔλαβε τοῦτο τὸ ὄνομα, ἀφοῦ ἐνίκησε πέντε βασιλεῖς Μαύρους.

Σάγχος Α′. υἱὸς καὶ διάδοχός του, ἐκυρίευσεν ἀπὸ τοὺς Μαύρους τὸ Βασίλειον Ἀλγάρβ, καὶ ὠνομάσθη Πατὴρ τῆς Πατρίδος.

1211. — Ἡ Βασιλεία τοῦ Β'. Ἀλφόνσου εἶναι ἀξιοσημείωτος διὰ τοὺς σοφοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους ἐστερέωσε. Σάγχος Β', ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του, ἐξώσθη τοῦ θρόνου ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του.

1248. — Ἀλφόνσος Γ'. ἀδελφὸς τοῦ Β'. Ἀλφόνσου, ἥνωσε διὰ πάντα μὲ τὸ Βασίλειόν του, τὸ Βασίλειον Ἀλγαρβ, τὸ ὁποῖον πότε τὸ ἔχανε, καὶ πότε τὸ ἐξαναποκτοῦσε.

Διονύσιος ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του, ἀσχολήθη εἰς μόνην τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ του· ἐθεμελίωσεν εἰς τὴν Κοΐμβραν, μίαν ἀκαδημίαν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν.

1325. — Ἀλφόνσος Δ'. νικᾷ ὁμοῦ μὲ τὸν Βασιλέα τῆς Καστιλλίας τοὺς Μαύρους.

Πέτρος Λ'. ὁ διάδοχός του, ἐτιμωροῦσε τὰ ἁμαρτήματα.

1367. — Φερδινάνδος Λ'. ἠθέλησε νὰ κτυπήσῃ τὴν Καστιλλίαν, καὶ αὐτὸς ἐκτυπήθη εἰς τὴν ἐπικράτειάν του ἀπὸ τοὺς Καστιλλιανούς· καὶ τὸ βασίλειόν του, ἐφυλάχθη ἀπὸ τὴν ἀνδρείαν τῶν ὑπηκόων του.

Μεσοβασιλεία· ὁ Βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας ἐξουσιάζει μέρος τῆς Πορτογαλλίας. Ἰωάννης Λ'. νόμιμος υἱὸς τοῦ Πέτρου, ἐκηρύχθη Βασιλεύς· ἐξαναποκτᾷ, ὅσας πόλεις ἔχασεν· ὑπῆγεν ἐναντίον τῶν Ἀράβων· ἐκυρίευσε τὴν Κεῦτα, καὶ ἄλλους τόπους. Οἱ Πορτογάλλοι ἀνακαλύπτουσι τὴν νῆσον Μαδέρα.

1433. — Ἐδουάρδος Λ'. υἱὸς τοῦ Ἰωάννου, ὑπάγει εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὅμως ἀποτυχαίνει.

Ἀλφόνσος Ε'. ἐφάνη πλέον εὐτυχὴς εἰς τὴν Ἀφρικήν. Ἐκυρίευσε τόπους, ἐπολέμησε καὶ μὲ τοὺς Ἄγγλους, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν ἀπὸ αὐτὸν τὴν εἰρήνην.

1461. — Ἰωάννης Β'. ὠλιγόστευσε τὴν μεγάλην δύναμιν τῶν εὐγενῶν τοῦ Βασιλείου του, καὶ ἐθανάτωσε τὸν Δοῦκα τῆς Βραγάνσας, ὅστις εἶχεν ἀποστατήσει, ἔστειλεν εἰς τὰς Ἰνδίας τὰ καράβια, τὰ ὁποῖα ἀνεκάλυψαν τὸ Βασίλειον τοῦ Κόγκου. Βαρθολομαῖος Δίας ἀνεκάλυψε τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς ἐλπίδος.

1495. — Ἰωάννης Β'. δὲν ἀφῆκεν υἱούς. Ἐμμανουὴλ Α'. ὁ ἀδελφός του τὸν διεδέχθη.

Οὐάσκες Γάμας ἀνεκάλυψε τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τῆς Αἰθιοπίας, τὰς πλειοτέρας νήσους, αἱ ὁποῖαι ἐκεῖ εὑρίσκονται, καὶ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Μαλαβάρ· εἶχεν εἰς ἐξουσίαν του τέσσαρα καράβια.

Ἄλλος στόλος ἀπὸ δέκα τρία καράβια ὁδηγούμενα ἀπὸ τὸν Πέτρον Ἀλβάρες Καψαὶλ ἀνεκάλυψε τὴν Βρασιλίαν.

1526. — Ἄρχισεν εἰς τὴν Πορτογαλλίαν ἡ Ἱερὰ ἐξέτασις εἰς τὸν καιρὸν Ἰωάννου Γ'. οὗτος ἔχασεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὅσα ἀπέκτησαν οἱ προκάτοχοί του. Σεβαστιανὸς ὁ διάδοχός του ἐκίνησε τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ τὸ στράτευμά του ἠφανίσθη κατὰ κράτος· καὶ αὐτὸς ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην· ὁ Καρδινάλης Ἐγγῖνος, ὁ Θεῖος του, σχεδὸν ἑβδομηκοντούτης, τὸν διεδέχθη, ἔζησεν ὅμως δύο χρόνους.

1580. — Ἀντώνιος, συγγενὴς, ἐκηρύχθη Βασιλεύς. Φίλιππος ὁ Β', Βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας,

υἱὸς τῆς Ἐλισάβετ, ἀδελφῆς τοῦ ῥηθέντος Ἐρρίκου, ζητεῖ τὸν θρόνον τῆς Πορτογαλλίας, καὶ τὸν λαμβάνει· ὁ Ἀντώνιος ὑπῆγεν εἰς τοὺς Παρισίους, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν.

Ἡ Πορτογαλλία ἔμεινεν εἰς τοὺς Ἱσπανοὺς ἑξῆντα χρόνους. Εἰς τοῦτο τὸ διάστημα, οἱ Ὁλλανδοὶ κυριεύουν πολλοὺς τόπους τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εἰς τὴν Ἀμερικήν.

Ὁ ζυγὸς τῆς Ἱσπανίας ἔγινεν ἀνυπόφορος εἰς τοὺς Πορτογάλλους· ὁ δοὺξ τῆς Βραγάνσας, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Α΄, Ἰωάννην, ἐκηρύχθη Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας, μὲ τὸ ὄνομα Ἰωάννης Δ΄.

1640. — Ἰωάννης ὁ Δ΄. ἐβαστάχθη εἰς τὸν θρόνον, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς Γάλλους καὶ Ὁλλανδούς. Ἐνίκησε τοὺς Ἱσπανούς, καὶ ἐξανέλαβε τὴν Βραζιλίαν ἀπὸ τοὺς Ὁλλανδούς.

1656. — Ἀλφόνσος ς΄. υἱὸς Ἰωάννου Δ΄. τὸν διεδέχθη· ἦτον ἀνήλικος, ἐπιτρόπευε δὲ ἡ Βασίλισσα μήτης του. Ἐνίκησαν πάλιν οἱ Πορτογάλλοι· ἐζήτησαν τὴν εἰρήνην οἱ Ἱσπανοὶ, παραιτήσαντες τὴν Πορτογαλλίαν· ὁ Ἀλφόνσος ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ τὴν Βασιλείαν.

1668. — Ὁ Δὸν Πέτρος, ἀδελφός τοῦ Ἀλφόνσου, ὠνομάσθη ἐπίτροπος τοῦ Βασιλείου· ὠνομάσθη Βασιλεὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ. Τότε ἐδιοίκησε φρόνιμα, ὀνομαζόμενος Πέτρος Β΄. Ἔκαμε συμμαχίαν μὲ τὴν Λυστρίαν κατὰ τοῦ Ε΄. Φιλίππου, καὶ τὸ στράτευμά του ἐπροχώρησεν ἕως τὴν Μαδρίτην.

Ἰωάννης Ε΄, ὁ υἱός του, διαδέχεται, καὶ διατηρεῖ τὴν συμμαχίαν.

1707. — Τὸ στράτευμα τοῦ Ε΄, Ἰωάννου ἐνικήθη.

Μετὰ τὴν εἰς Οὔτρεχτ εἰρήνην, ἡσύχασεν ἡ Πορτογαλλία. Ὁ Ἰωάννης ἀποθνήσκει, βασιλεύσας 44 χρόνους.

1750. — Ἰωσὴφ Ἐμμανουὴλ, ὁ υἱός του, τὸν διαδέχεται.

1755. — Ἀφανίζεται ἡ Λισβῶνα ἀπὸ σεισμόν, καὶ χάνονται τριάντα χιλ. ἄνθρωποι.

1777. — Βασιλεύει ὁ Δὸν Πέτρος Γ΄, μὲ τὴν σύζυγόν του.

1786. — Ἀποθνήσκει, καὶ ἡ Βασίλισσα τὸν διαδέχεται.

1801. — Εἰρήνη γενομένη εἰς τὸ Μαδρὶδ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Πορτογαλλίας.

1807. — Ὁ ἐπίτροπος τοῦ βασιλείου ἀφίνει τὴν Πορτογαλλίαν, καὶ περᾷ εἰς τὴν Βραζιλίαν. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν οἱ Γάλλοι ἐμβαίνουσιν εἰς τὴν Πορτογαλλίαν.

1808. — Γίνεται πρόσκαιρος διοίκησις ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν Γάλλων.

1816. — Ἀποθνήσκει ἡ Βασίλισσα, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον ὁ εἰς τὴν Βραζιλίαν υἱός της.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία. — Ἀκολουθία.

9΄. Ἔρχεται δὲ τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως ἀπὸ τὴν πίστιν αὐτὴν, ἥτις ὑφίσταται εἰς τὴν ἐγκάρδιον ἀποδοχὴν τοῦ Εὐαγγελίου.

10'. Η ἔνδοξος Εὐαγγελικὴ πίστις μὰς διδάσκει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἷς κατ' Οὐσίαν ἐν τρισὶ προσώποις, καὶ ὅτι ὁ μὲν Πατὴρ εἶναι ἀγέννητος· ὁ δὲ υἱὸς ἐγεννήθη πρὸ τῶν αἰώνων ἀῤῥήτως ἐκ τοῦ Πατρὸς· τὸ δὲ Ἅγιον πνεῦμα ἐκπορεύεται παρ' αὐτοῦ τοῦ Πατρός· καὶ ὅτι πρέπει νὰ λατρεύωνται, καὶ νὰ προσκυνῶνται μὲ τὴν αὐτὴν ἀμέριστον προσκύνησιν καὶ λατρείαν.

11'. Ο ἐν τρισὶ προσώποις προσκυνούμενος Θεὸς ἔκτισε τὸν παρόντα κόσμον, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα.

12'. Ο Θεὸς προνοεῖ διὰ τὸν παρ' αὐτοῦ κτισθέντα Κόσμον, καὶ κυβερνᾷ τὰ πάντα παντσόφως.

13'. Η ξιώθη ὁ ἄνθρωπος, κτιζόμενος μὲν, τῆς ἐξαιρέτου τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητος· ἀφοῦ δὲ ἐκτίσθη, τῆς ἐξαιρέτου τούτου προνοίας.

14'. Ἔργον τῆς ἐξαιρέτου προνοίας τοῦ Θεοῦ ἦτον, ἀφοῦ ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον εἰς μίαν εὐδαιμονα κατάστασιν, τὸ νὰ εὐδοκήσῃ προσέτι, διὰ νὰ ἐπιμείνῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν· ὅθεν ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐντολήν, ἡ ὁποία περιεῖχε τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου αὐτὸς ἐδύνατο νὰ φυλάξῃ πάντοτε σώαν τὴν εὐδαίμονα ἐκείνην κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτίσθη.

15'. Ο ἄνθρωπος παρέβη τὴν ἐντολὴν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς πρὸς ὠφέλειάν του, καὶ ἀπώλεσε διὰ τῆς παραβάσεως τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Θείας εἰκόνος, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει, ὅταν ἐκτίσθη.

16'. Διὰ τῆς παραβάσεως ταύτης ἡ ἁμαρτία κατεστάθη κοινὴ εἰς τὸν κόσμον· ἐμόλυνεν

ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ τὸ ἔῤῥιψεν εἰς μεγίστην ἀθλιότητα.

17'. Θεωρούμενος ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν κατάστασιν ταύτην, εἶναι ὑποκείμενος εἰς τὴν ἄκραν κυστηρότητα τῆς Θείας ὀργῆς.

18'. Ἦτον ἀδύνατον εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ ταύτην τὴν ἄκραν ἀθλιότητα ἐξ οἰκείας αὐτῶν δυνάμεως.

19'. Ο Θεὸς ἐδύνατο, κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, νὰ καταδικάσῃ τὸν πταίστην ἄνθρωπον εἰς αἰώνιον κόλασιν· ἔστειλεν ὅμως εἰς αὐτὸν λυτρωτὴν τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν, κατὰ τὴν ἀνεκδιήγητον εὐσπλαγχνίαν, καὶ κατὰ τὴν βουλὴν τῆς ἀπείρου αὐτοῦ σοφίας.

20'. Ο Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθεν ἐξ οὐρανοῦ, ἐσαρκώθη ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ὑπάρχων ἀληθὴς καὶ τέλειος Θεός, γέγονεν ἀληθὴς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ὁ Θεάνθρωπος Κύριος Ἰησοῦς Χριστός.

Ἱστορία τῆς Προυσίας.

1701. — Φριδερῖκος Α'. Ἐκλέκτωρ τοῦ Βραδεβούργου, ὀνομάζεται Βασιλεὺς τῆς Προυσίας εἰς τὴν εἰς Οὐτρὲχτ εἰρήνην. Τὸν προτοῦ χρόνον ἐθεμελιώθη ἡ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Φιλολογίας εἰς τὸ Βερολῖνον.

1713. — Γουλιέλμος Β'. ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη. Εἰς μάχην κατὰ τῆς Σβεκίας, ἀπέκτησε τὸ δουκάτον τοῦ Στετὶν, τὸ ὁποῖον ἀπέσπασεν ἀπὸ

τὴν Σβευικὴν Πομερανίαν. Εὑρέθη εἰς τὴν μάχην εἰς Μαλπλακέτ, καὶ ἔδειξε τὴν ἀνδρίαν του.

1740. — Φριδερῖκος Β'. ὁ υἱός του βασιλεύει· ἐβάσταξε πολλὰς μάχας, καὶ ἐφάνη νικητὴς, κυριεύσας πολλοὺς τόπους.

1757. — Συμμαχία τῆς Γαλλίας, Σβευκίας, Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ἐφάνη νικητὴς καὶ οἱ σύμμαχοι κάμνουν εἰρήνην μὲ αὐτόν.

1772. — Ὁ Φριδερῖκος ἐνόνει μὲ τὸ βασίλειόν του τὴν νέαν Προυσίαν, ἀπεσπασμένην ἀπὸ τὸ βασίλειον τῆς Προυσίας.

1778. — Πόλεμος μεταξὺ Προυσίας καὶ Αὐστρίας διὰ τὴν διαδοχὴν τῆς Βαυαρίας.

1786. — Ἀποθνήσκει ὁ μέγας Φριδερῖκος, καὶ τὸν διαδέχεται Φριδερῖκος Γουλιέλμος Β'.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον τὰ Προυσσιακὰ στρατεύματα ἐμβαίνουν εἰς τὴν Ὁλλάνδαν, καὶ στερεόνουν πάλιν τὸ ἀξίωμα τοῦ Στατχοῦδερ.

1791. — Ὁ βασιλεὺς τῆς Προυσίας ἐμβαίνει εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν Χιαμπανίαν, ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ συρθῇ ὀπίσω.

1797. — Θάνατος Φριδερίκου Γουλιέλμου Β', τὸν ὁποῖον διαδέχεται Φριδερῖκος Γουλιέλμος Γ'.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία.

21'. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπέρασε τὴν ζωήν του εἰς ἐντελεστάτην πλήρωσιν τοῦ νόμου· ἀπέδειξε μὲ λαμπρὰ θαύματα τὴν ἰδίαν του Θεότητα, καὶ ἐφανέρωσε κατὰ πλάτος τὴν θέλησιν τοῦ οὐρανίου Πατρός.

22'. Ὁ Σωτὴρ ἐτελεύτησε τὴν ἁγιωτάτην αὐτοῦ ζωὴν μὲ τὸν σταυρικὸν θάνατον.

23. Ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἀληθὴς θυσία, διὰ τῆς ὁποίας κατηλλάγημεν μὲ τὸν Θεόν. καὶ ὅσοι πιστεύουσιν εἰς αὐτὸν τὸν Θεῖον Μεσίτην, δικαιοῦνται καὶ σώζονται.

24'. Ὁ ἀποθανὼν Σωτὴρ ἐτάφη, ἀνέστη ὅμως τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἀνελήφθη ἔπειτα εἰς τοὺς οὐρανούς.

25'. Αὐτὸς θέλει ἔλθει πάλιν, διὰ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θέλει λάβει ποτὲ τέλος.

26'. Ὁ Κύριος Ἰησους Χριστὸς, ἀφοῦ ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς, ἔστειλεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, διὰ τῆς ἐνεργείας καὶ χάριτος τοῦ ὁποίου σώζεται ὁ ἄνθρωπος.

27'. Διὰ τῆς ἐνεργείας καὶ χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκήρυξαν οἱ Ἀπόστολοι τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλον τὸν κόσμον· καὶ συνήθροισαν ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη μίαν Ἐκκλησίαν.

28'. Αὕτη ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μία, Ἁγία, Καθολικὴ, καὶ Ἀποστολική.

29'. Ἡ Ἐκκλησία κυβερνᾶται ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας τῆς Νέας Διαθήκης, ὑποκάτω εἰς μίαν κεφαλὴν τὸν Χριστόν.

30'. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διέταξεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ μυστήρια, ἤγουν τοιαύτας πνευματικὰς τελετὰς, διὰ τῶν ὁποίων δίδει εἰς τοὺς

πιστοὺς τὴν ἀόρατον χάριν τοῦ Θεοῦ, ὑποκάτω εἰς ὁρατὰ σημεῖα.

Ἱστορία τῆς Πολωνίας.

550'. — Λέχος, ἀρχηγὸς Φυλῆς Σαρματῶν ἐστερεώθη εἰς τὴν Πολωνίαν· ἔκτισεν, εἰς τὰ πέριξ τοῦ Βίστουλα, πολλὰ τείχη, οἱ ἀπόγονοί του ἐβασίλευσαν ἑκατὸν πενῆντα χρόνους μὲ τὸ ὄνομα δοῦκες.

700'. — Ὁ οἶκος τοῦ Λέχου ἐσβύσθη· οἱ Πολῶνοι ἔδοσαν τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν εἰς τὸν Κράκον, ὅστις ἐθεμελίωσε τὴν Κρακοβίαν, τὴν ὁποίαν κατέστησε μητρόπολιν, καὶ ἐμψύχωσε τὴν γεωργικήν.

Μετ' ὀλίγον καιρὸν, ἐπειδὴ ὁ Β', Ποπιὸλ ἀπέθανε, χωρὶς ν' ἀφήσῃ διάδοχον· ἐκλέχθη ἕνας ἰδιώτης πολίτης τῆς Κρακοβίας, λεγόμενος Πιάστρος, τοῦ ὁποίου οἱ ἀπόγονοι ἐβασίλευσαν πολλοὺς αἰῶνας.

1000. — Βολέσλαος Α'. ἐστέφθη ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ὄθονα Γ', καὶ πρῶτος ὠνομάσθη βασιλεύς· ἐκυρίευσεν ὅλην τὴν Βοημίαν καὶ Μοραυΐαν· ἐνίκησε τοὺς Ῥώσσους, τοὺς Προύσσους, τοὺς Σάξωνας, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς Πομερανίας, ὑπέταξεν ὅλους τούτους τοὺς λαούς. Ἀλλ' ὁ διάδοχός του Μιεκίσλαος, χαῦνος ἄνθρωπος καὶ τρυφηλὸς ἔχασε τοὺς πλειοτέρους τόπους.

1040. Κασσιμῖρος, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Μιεκισλάου, ἔφερε τὴν εἰρήνην, ἔκαμε νὰ ἀνθήσωσιν αἱ τέχναι καὶ ἡ θρησκεία· ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Βοημίους ὅλους τοὺς τόπους, τοὺς ὁποίους εἶχαν κυριεύσει ἀπὸ τοὺς Πολώνους.

1067. — Κυριεύει ὁ Βολέσλαος ὁ Β', ὅλην τὴν Ῥωσσίαν· οὗτος ἄρχισε σκληρότητας, διὰ τὰς ὁποίας ἐξεθρονίσθη. Οἱ Ῥῶσσοι ἀπετίναξαν τὸν ζυγὸν τῶν Πολώνων.

1081. — Λαδίσλαος, ἀδελφὸς τοῦ Βολεσλάου, ἐκλέχθη ἀντ' αὐτοῦ, καὶ εὐχαριστήθη νὰ ὀνομάζεται Δούξ, καὶ οἱ διάδοχοί του οὕτως ὠνομάζοντο εἰς δύο αἰῶνας· ἕως εἰς τοὺς 1295 ἡ Πολωνία κατεσχίζετο ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς, οἱ ὁποῖοι τὴν εἶχαν μοιρασμένην, καὶ ἐνίοτε τὴν διήρπαζον οἱ ξένοι. Οἱ Πολῶνοι ἥνωσαν ὅλην τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Β', Πρεμίσλαον, καὶ τὸν ὠνόμασαν βασιλέα.

1333. — Κασιμῖρος Γ', ἕνας ἀπὸ τοὺς διαδόχους τοῦ Πρεμισλάου, ὑπέταξεν εἰς μίαν μόνην ἐκστρατείαν, τὴν Μαύρην Ῥωσσίαν. Ἐδημοσίευσε κώδικα νόμων· ἐσύστησε Πανεπιστήμιον εἰς τὴν Κρακοβίαν, νοσοκομεῖα, ἔκτισε πολλὰ τείχη, ἠλευθέρωσε τοὺς χωρικοὺς ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν εὐγενῶν, καὶ ἠξιώθη νὰ ὠνομασθῇ μέγας. Ἀπέθανεν ἄτεκνος, καὶ μὲ αὐτὸν ἐσβύσθη ἡ γενεὰ τῶν Πιάστρων. Λουδοβῖκος, βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας τὸν διαδέχεται.

1386. — Ἰαγελὼν, μέγας δοὺξ τῆς Λιθουανίας, ἐνυμφεύθη τὴν Ἑδβίγε, θυγατέρα τοῦ Λουδοβίκου· ἐστέφθη βασιλεὺς μὲ τὸ ὄνομα Λαδίσλαος ς'. Ἐσυσσωμάτωσε διὰ πάντα μὲ τὸ βασίλειον τῆς Πολωνίας τὸ δουκάτον τῆς Λιθουανίας, τὴν Σαμογιτίαν, καὶ ὅσους τόπους ἐξουσίαζεν εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς, διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ ἀνδρίαν του, ἐφάνη ἄξιος τῆς βασιλείας, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν οἱ ἡγεμόνες τῆς γενεᾶς του, ἕως εἰς τὸν Β', Σιγισμοῦνδον, ἐπονομασθέντα Αὔγουστον, ὅστις ἀπέκτησε τὴν Λιβονίαν. Μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἡ Πολωνία ἔλαβε βασιλεῖς ἀπὸ διαφόρους οἴκους, μεταξὺ τῶν ὁποίων συναριθμεῖται ὁ Ε'ρρῖκος Δὲ Βασιλόϊος, ὅστις, μετὰ τρεῖς μῆνας τῆς στέψεώς του, ἦλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ ἐβασίλευσε μὲ τὸ ὄνομα Ε'ρρῖκος Γ'.

1649. Οἱ Πολῶνοι ἐκλέγουσι βασιλέα των Κασιμῖρον τὸν Ε', οὗτος ἦτον εἰς τὴν ἀρχὴν Ἰησουίτης, καὶ εἶτα Καρδινάλις· νικηθεὶς ἀπὸ τὸν Γουσταῦον, βασιλέα τῆς Σβεκίας, ἔχασε μέρος τῆς ἐπικρατείας του, τὸ ὁποῖον πάλιν τὸ ἀπέκτησεν εἰς τὴν εἰρήνην. Ἐνίκησε τοὺς Ρ'ώσσους· παραίτησε τὸ βασίλειον, καὶ ἦλθε, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία. — Ἀκολουθία.

31'. Ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἔχει ἐν τῇ νέᾳ Διαθήκῃ ἑπτὰ μυστήρια, ἤγουν τὸ Βάπτισμα, τὸ χρίσμα, τὴν Ἁγίαν εὐχαριστίαν, τὴν ἐξομολόγησιν, τὴν Ἱερωσύνην, τὸν γάμον, καὶ τὸ Εὐχέλαιον.

32'. Τὸ Βάπτισμα εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον, ὅταν τὸ σῶμα πλύνεται διὰ τοῦ ὕδατος, λούεται ἡ ψυχὴ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

33'. Τὸ χρίσμα εἶναι μυστήριον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς χρίσεως τῶν μελῶν τοῦ σώματος μὲ τὸ μῦρον, ἐπιχέει εἰς τὸν βαπτισθέντα τὸ πνευματικὸν μῦρον, ἤγουν τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

34'. Ἡ Ἁγία Εὐχαριστία εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον, λαμβάνει ὁ πιστὸς, ὑποκάτω εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἄρτου, αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὑποκάτω εἰς τὸ εἶδος τοῦ οἴνου, αὐτὸ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

35'. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. Α'. Κορινθ. 11, 28.

36'. Ἡ ἐξομολόγησις εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον συγχωροῦνται ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Ἱερέως αἱ ἁμαρτίαι εἰς τοὺς πιστοὺς, ὁπόταν οὗτοι τὰς ὁμολογήσωσιν εἰλικρινῶς, καὶ πιστεύοντες ἀδιστάκτως εἰς τὴν ἀξιομισθίαν τοῦ Χριστοῦ.

37'. Τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθιεροῖ διὰ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διακόνων τὸ ἐκλεχθὲν ἐπιτήδειον μέλος εἰς τὴν αὐτὴν διακονίαν διὰ νὰ ἱερουργῇ τὰ μυστήρια, καὶ νὰ ποιμαίνῃ τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ.

38'. Ὁ γάμος εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἱερεὺς συναπτει δύο πρόσωπα εἰς γάμου κοινωνίαν· καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ τοὺς εὐλογήσῃ.

39'. Τὸ εὐχέλαιον εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον, ὁ ἱερεὺς ἀλείφει μὲ ἔλαιον τὸν ἀσθενῆ, καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν, νὰ τὸν θεραπεύσῃ, καὶ νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας του.

Δημοσίου 11023

40'. Ε'ξω ἀπὸ τὰ προειρημένα μυστήρια, ἔχει προστούτοις ἡ Ε'κκλησία παραδόσεις τινὰς καὶ συνηθείας, αἱ ὁποῖαι φυλάττονται, ἢ διότι συντελοῦσιν εἰς βελτίωσιν τῶν ἠθῶν, ἢ διὰ τὴν εὐπρέπειαν τῆς Ε'κκλησίας.

41'. Ο'σοι ἐφύλαξαν τὴν πίστιν ἀμώμητον, καὶ ἐποίησαν τὰ ἀγαθὰ, θέλουσιν ἀναστηθῆ εἰς ἀνάστασιν ζωῆς. Ο'σοι δὲ ἔπραξαν τὰ φαῦλα, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

42'. Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, οἱ μὲν δίκαιοι θέλουσι κληρονομήσει τὴν αἰώνιον ζωήν· οἱ δὲ ἀσεβεῖς θέλουσιν καταδικασθῆ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν.

Ἱστορία τῆς Πολωνίας — Ἀκολουθία.

1667. — Διάδοχος τοῦ Ε'. Κασιμίρου ἔγινεν ὁ Μιχαὴλ Βιεσνόβσκης, ἀνεπιτήδειος εἰς τὸ νὰ βασιλεύῃ· ἦτον ὅμως τοῦ βασιλείου μέγας μαρεσχιάλος, καὶ μέγας στρατηγὸς Ἰωάννης ὁ Σοβιέσκης, ὁ πλέον ἐπιτήδειος πολεμικὸς τοῦ καιροῦ του· ἀπέκτησε πολλοὺς τόπους ἀπὸ τοὺς Κοζάκους καὶ Ταρτάρους. Ε'νίκησε πολλάκις καὶ τοὺς Τούρκους, καὶ μάλιστα εἰς τὸ Χοτίνι.

1674. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιχαὴλ, ἐκλέγεται ὁ Σοβιέσκης· ἠνάγκασε τὸν βεζύρην Μουσταφᾶν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐμβῆ εἰς τὴν Α'λλεμανίαν μὲ ἑκατὸν ἑξήντα χιλ. ἀνθρώπων, νὰ σηκώσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης. Ε'πωνομάσθη Μέγας. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἔγινε μεσοβασιλεία δύο χρόνους.

1698. — Φριδερῖκος Αὔγουστος Α', Ε'κλέκτωρ τῆς Σαξωνίας, ἐβασίλευσε. Κάρολος ΙΒ', βασιλεὺς τῆς Σβεκίας τὸν νικᾷ, καὶ τὸν ἀναγκάζει νὰ στραφῇ εἰς τὸ ἐκλεκτοράτον του, καὶ ἐκλέχθη ἀντ' αὐτοῦ Σταν ίσλαος Λεκαίνσκης εἰς τοὺς 1709'.

Ο' Κάρολος ἐνικήθη εἰς τὴν Πουλταύαν· ὁ Αὔγουστος ἀναβαίνει πάλιν εἰς τὸν θρόνον καὶ βασιλεύει ἕως τὸν θάνατόν του.

1733. — Σταν ίσλαος, μετὰ θάνατον τοῦ Αὐγούστου ἐκλέχθη πάλιν· ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος 5. ἔκαμε νὰ δοθῇ ἡ βασιλεία εἰς τὸν Β', Αὔγουστον, Ε'κλέκτορα τῆς Σαξωνίας, υἱὸν τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως.

1764. — Σταν ίσλαος Αὔγουστος Ποντατόβσκης, διάδοχος τοῦ Β', Αὐγούστου ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον μεταξὺ πολλῶν ταραχῶν.

1772. — Πρώτη συνθήκη περὶ διαιρέσεως τῆς Πολωνίας. Η' Πολωνικὴ Πρωσσία, καὶ μέγα μέρος τῆς Πολωνίας ὑποτάσσεται εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας· αἱ βασιλεῖαι τῆς Γαλλικίας καὶ τῆς Λοδομερίας εἰς τὸν οἶκον τῆς Αὐστρίας, ἡ Πολωνικὴ Λιβονία, καὶ μέρος τῆς Λουθανίας, εἰς τὴν Ρ'ωσσίαν.

1791. — Νέον πολιτικὸν σύνταγμα τῆς Πολωνίας.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον γίνεται συμμαχία τῆς Ταργοβίκης ἐναντίον τοῦ νέου συντάγματος, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ρ'ωσσίας· στράτευμα Ρ'ωσσικὸν ἐμβαίνει εἰς τὴν Πολωνίαν.

1793. — Η' Πολωνία παραχωρεῖ μέρος εἰς τὴν Ρ'ωσσίαν.

1794. — Ἐπανάστασις τοῦ Κοσκιούσκου εἰς τὴν Πολωνίαν ἐναντίον τῶν Ῥώσσων. Νικᾶται ὁ ἡθεὶς, καὶ γίνεται αἰχμάλωτος.

1795. — Στανίσλαος Πονιατόβσκης παραιτεῖ τὴν βασιλείαν.

1815. — Ἡ Πολωνία ὅλη γίνεται βασίλειον, καὶ βασιλεύει ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας Ἀλέξανδρος.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία.

ΜΕΡΟΣ Γ' ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τοῦ Θείου Νόμου.

1'. „Ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν.“ Ἰάκωβ. 2, 29'.

2'. Ὁ Θεῖος Νόμος δεικνύει εἰς ἡμᾶς τὴν διαφορὰν τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν ἔργων.

3'. Ὁ Θεῖος Νόμος εἶναι γεγραμμένος εἰς τὴν καρδίαν ἑκάστου, καὶ περιέχεται εἰς τὰς ἑπομένας δέκα ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν: Ἔξοδ. κεφ. 20', 2'. — 27'.

Ἐντολὴ Α'.

„Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξή„γαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας· „οὐκ ἔσονταί σοι Θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.“

Β'.

„Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς „ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ

„γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς „γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς „αὐτοῖς.“

Γ'.

„Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου „ἐπὶ ματαίῳ.“

Δ'.

„Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἁγιά„ζειν αὐτήν· ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις πάντα „τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, Σάββατα „Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.“

Ε'.

„Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, „ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ „ἐπὶ τῆς γῆς.“

ΣΤ'.

„Οὐ φονεύσεις.“

Ζ'.

„Οὐ μοιχεύσεις.“

Η'.

„Οὐ κλέψεις.“

Θ'.

„Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον „σου μαρτυρίαν ψευδῆ.“

Ι'.

„Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον
„σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου
„οὐδὲ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ· οὐδὲ τὸν παῖδα αὐτοῦ·
„οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ· οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ·
„οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ· οὔτε παντὸς κτήνους
„αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν."

4'. Ὅλος ὁ νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ θεμελιόνονται εἰς δύο πράγματα· ἤγουν εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον.

5'. Ἡ Πρώτη ἐντολὴ μᾶς διδάσκει, νὰ πιστεύωμεν ἐκ καρδίας, καὶ νὰ ὁμολογῶμεν διὰ στόματος, ὅτι εἶναι εἷς μόνος Θεὸς· περὶ δὲ τῶν Θείων αὐτοῦ ἰδιοτήτων, νὰ δεχώμεθα καὶ νὰ πιστεύωμεν, ὅσα περὶ τούτων φανερόνει ἡ Ἁγία Γραφή.

6'. Ἡ Δευτέρα ἐντολὴ ἀπαγορεύει τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ ὅλους τοὺς ἀθεμίτους τρόπους τῆς Θείας λατρείας.

7'. Ἡ Τρίτη ἐντολὴ ἐμποδίζει τὸ νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μὲ καταφρόνησιν τῆς δόξης αὐτοῦ· καὶ μᾶς διδάσκει τὸν ὀρθὸν τρόπον τῆς Θείας λατρείας.

8'. Ἡ Τετάρτη ἐντολὴ μᾶς προστάσσει, νὰ συνερχώμεθα ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰς Κυριακὰς, καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτὰς, διὰ νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεὸν, ἤγουν νὰ ἀποδίδωμεν εἰς τὸν κτίστην τοιαύτην τιμὴν, ὁποίαν χρεωστεῖ εἰς αὐτὸν τὸ κτίσμα, [καὶ νὰ οἰκοδομῶμεν ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ Θείου λόγου.

9'. Ἡ Ἕμπτη ἐντολὴ προστάσσει νὰ προσφέρωμεν τὴν ὀφειλομένην τιμὴν καὶ ὑπακοὴν εἰς

τοὺς γονεῖς ἡμῶν, καὶ ἐξαιρέτως (ὑποκάτω εἰς τὸ ὄνομα τῶν γονέων) εἰς τοὺς Ἡγεμόνας, εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ κοσμικὴν ἐξουσίαν, εἰς τοὺς διδασκάλους, εἰς τοὺς εὐεργέτας καὶ δεσπότας, καθὼς ἔτι καὶ εἰς τοὺς Γέροντας· καὶ νὰ ἀγαπῶμεν εἰλικρινῶς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

10'. Ἡ Ἕκτη ἐντολὴ προστάσσει, νὰ μὴ βλάπτωμεν ἀμέσως, ἢ δι' ἄλλου τινὸς τὸν πλησίον, μήτε νὰ συλλογιζώμεθα νὰ τὸν βλάψωμεν· ἀλλ' ἐξ ἐναντίας νὰ τὸν φυλάττωμεν ἀπὸ πᾶσαν βλάβην.

11'. Ἡ Ἑβδόμη ἐντολὴ ἀπαγορεύει τὴν μοιχείαν, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτήν, ὅλας τὰς ἀθεμίτους σαρκικὰς ἐπιθυμίας, καὶ προστάσσει νὰ ζῶμεν ἁγνῶς καὶ σωφρόνως, εἴτε ὑπὸ γάμον, εἴτε ἄγαμοι ὄντες.

12'. Εἰς τὴν Ὀγδόην ἐντολὴν ἀπαγορεύει ὁ Θεὸς πᾶν εἶδος κλοπῆς καὶ ἀδικίας· καὶ προστάσσει νὰ Φροντίζωμεν διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλησίον ἐξίσου, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν, διὰ νὰ διατηρῆται ἡ κοινὴ εὐδαιμονία.

13'. Ἡ Ἐννάτη ἐντολὴ προστάσσει νὰ μὴ ψευδώμεθα, μήτε νὰ βλάπτωμεν τὸν πλησίον διὰ τῆς γλώσσης.

14'. Ἡ Δεκάτη ἐντολὴ περιέχει μίαν ἐντελῆ ἐξήγησιν ὅλων τῶν προειρημένων ἐντολῶν, καὶ προστάσσει ὄχι μόνον νὰ μὴ πράττωμεν τὸ κακὸν, ἀλλὰ μήτε νὰ τὸ ἐπιθυμῶμεν κατὰ διάνοιαν.

Ἱστορία τῆς Δανιμαρκίας.

Ὁ Ὄθενος, βασιλεὺς εἰς τὴν Ἀσίαν, διωχθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπικράτειάν του ἀπὸ τὸν Πόμπήϊον, ἑξῆντα χρόνους πρὸ Χριστοῦ, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄρκτον τῆς Εὐρώπης, μὲ πολὺ πλῆθος τῶν ὑπηκόων του, καὶ ὑπέταξε τοὺς λαοὺς τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ῥωσσίαν, τὴν Πολωνίαν, τὴν Δανιμαρκίαν, τὴν Σβεκίαν καὶ τὴν Νορβεγίαν, ἐμοίρασε τὰς κυριευθείσας ἀπὸ αὐτόν χώρας εἰς τοὺς υἱούς του, καὶ ἐκράτησε διὰ τὸν ἑαυτὸν του τὴν Σβεκίαν, καὶ ἔδωκε τὴν Δανιμαρκίαν εἰς τὸν Σκιόλδον· καὶ οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος βασιλεύς.

1107. — Οἱ Δανιμαρκέζοι ἀπαιτοῦν καὶ λαμβάνουν ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Ἐθελνέδον χρονικὸν δόσιμον, διὰ νὰ παύσωσι τὰς συνεχεῖς των ἐφόδους εἰς τοῦτο τὸ βασίλειον.

1114. — Κανοῦτος ὁ Μέγας ἐκυρίευσε τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἔκαμε νὰ ἔβγῃ ὁ Ἐθελνέδος· εἰς τὴν ἀπουσίαν του, ὁ Ὄλαος, βασιλεὺς τῆς Νορβεγίας, ἐλεηλάτησε τὴν Δανιμάρκαν· ὁ Κανοῦτος ἐστράφη ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ἐμβαίνει εἰς τὴν Νορβεγίαν, καὶ διώχνει τὸν Ὄλαον, καὶ κυριεύει τὴν ἐπικράτειάν του.

1385. — Μαργαρίτα, ἡ μήτηρ τοῦ Ὀλάου, ὅστις εἶχεν ἀποθάνει, ἐπανέλαβε τὴν βασιλείαν· ἐπροσκαλέσθη εἰς βοήθειαν τῶν Σβέκων ἐναντίον τοῦ βασιλέως των· τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐπολέμησε, καὶ ἐπίασεν αἰχμάλωτον καὶ αὐτὸν καὶ τὸν υἱόν του, καὶ ἐκηρύχθη βασίλισσα τῆς Σβεκίας, καὶ ἐκήρυξε διάδοχόν της εἰς τοῦτο τὸ βασίλειον, τὸν νέον Ἐρρίκον, δοῦκα τῆς Πομερανίας.

Ἑνόνονται τὰ βασίλεια τῆς Δανιμαρκίας, Νορβεγίας καὶ Σβεκίας· ἡ Μαργαρίτα βασιλεύει μὲ πολλὴν φρόνησιν, καὶ ἐπωνομάσθη ἀξίως, ἡ Σεμίραμις τῆς Ἄρκτου.

1412. — Ἔρρικος, κύριος τριῶν βασιλειῶν, ἠσχολήθη, εἰς ὅλον τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας του, εἰς τὸ νὰ πολεμῇ μὲ τὸν οἶκον τοῦ Χολστεΐν.

Χριστοφόρος, δοὺξ τῆς Βαυιέρας, τὸν διαδέχεται εἰς τοὺς 1437, καὶ ἠσχολήθη εἰς τὸ νὰ φυλάττῃ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν ἐπικράτειάν του, καὶ μάλιστα εἰς τὸ νὰ κάμῃ νὰ ἀνθήσῃ τὸ ἐμπόριον.

1448. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοφόρου, οἱ Δανέζοι ἔκλεξαν τὸν Χριστιανὸν, κόμητα τοῦ Ὀλδεμβούργου, ὅστις ἐθαυμάσθη διὰ τὴν φρόνησιν καὶ μετριότητά του. Ἰωάννης ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη.

1518. — Χριστιανὸς ὁ Β', χάνει τὴν βασιλείαν διὰ τὰς τυραννίας του· ἀντ' αὐτοῦ ἐκλέγεται Φριδερῖκος, δοὺξ τοῦ Χολστεΐν. Ἀφοῦ ἐξωρίσθη διὰ δέκα χρόνους (ὁ Χριστιανὸς), πασχίζει νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν βασιλείαν· πιάνεται, καὶ ἀποθνήσκει εἰς τὴν φυλακὴν εἰς τοὺς 1559.

1535. — Χριστιανὸς Γ', διαδέχεται τὸν πατέρα του Φριδερῖκον· οὗτος εἰσήγαγε τὴν θρησκείαν τοῦ Λουθήρου εἰς τὴν ἐπικράτειάν του· διέταξε τὸ σχολεῖον τοῦ Κοπεγχάγ, ἐσύστησε καλὴν βιβλιοθήκην, ἀγαποῦσε τὴν παιδείαν, καὶ ἦτον προστάτης τῶν σοφῶν.

Τὸ βασίλειον τοῦ υἱοῦ του, Φριδερίκου Β', ὠφέλησε περισσότερον τὴν παιδείαν· ἐτίμησε μὲ

ἰδιαιτέραν Φιλίαν τὸν Τύχωνα Βράχην, καὶ πολλοὺς ἄλλους σοφούς.

1588. — Χριστιανὸς Δ'. ἐκλέχθη ἀρχηγὸς τῆς Φατρίας τῶν ἀντιδιαμαρτυρουμένων ἐναντίον τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἔδειξε πολλὰς καλὰς πράξεις.

Ὁ υἱός του Φριδερῖκος Γ', ἔκαμε νὰ κηρυχθῇ διαδοχικὸς ὁ θρόνος καὶ εἰς τὰς θυγατέρας· ἔκαμεν ἀνεξάρτητον τὸ βασίλειον τῆς Δανιμαρκίας.

1699. — Φριδερῖκος Δ', υἱὸς τοῦ Ε', Χριστιανοῦ, πολεμᾷ μὲ τὸν ιβ', Κάρολον, βασιλέα τῆς Σβεκίας, ὅστις τὸν ἠνάγκασε νὰ δεχθῇ τὴν εἰρήνην· ἔπειτα ἐκυρίευσε πολλοὺς τόπους τῶν Σβέκων.

1801. — Οἱ Ἄγγλοι ἐμβαίνουν εἰς τὸ Σούνδ· οἱ Δανιμαρκέζοι πολεμοῦν μὲ τοὺς Ἄγγλους· μετὰ ἓξ ἡμέρας γίνεται ἀνακωχή.

1808. — Βασιλεύει Φριδερῖκος ς'. πυρκαϊὰ τοῦ Κοπεγχάγ, καὶ κυρίευσις τοῦ στόλου ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους.

ΜΑΘΗΜΑ Η'.

Κάπνισμα ἐναντίον τῆς λοιμικῆς νόσου.

Λάβε πέντε μέρη κοινοῦ ἅλατος, ἤγουν τοῦ μαγειρείου· τέσσαρα μέρη λαδίου χαλκάνθης (βιτριολίου). Τὸ ἅλας ἂς ἦναι ὀλίγον βρεγμένον, καὶ τὸ ξηθὲν λάδιον ἀψίτερον (κονσεντράταμ). Ἀνακάτωσέ τα εἰς ὑάλινον ἀγγεῖον, καὶ ὄχι εἰς μετάλλινον· τὸ ἅλας ἂς ἦναι

τριμμένον εἰς σκόνην, καὶ χῦνε εἰς αὐτὸ τὸ ξηθὲν λάδιον. Τότε ἐβγαίνει ἀπὸ τὸ ἅλας ἕνα ὀξύ, τὸ ὁποῖον λέγεται Ἀλικόν. Δὲν πρέπει νὰ στέκεσαι πολλὰ σιμὰ εἰς τούτους τοὺς ἀτμούς· διότι ἐνοχλοῦνται οἱ πνεύμονες. Ἂν θέλῃς νὰ γένῃ ὀγλήγορα ἡ ἀνάδοσις, ἔπαρε τὸ λάδιον χωρὶς ἀνακάτωσιν νεροῦ, καὶ χῦσετο εὐθὺς εἰς τὸ ἀγγεῖον, ὅπου εἶναι τὸ βρεγμένον ἅλας, καὶ βαλμένον ἐπάνω εἰς ἀναμμένα κάρβουνα. Ἐὰν ὁ τόπος ἦναι κατοικημένος καὶ θέλῃς μέτριον κάπνισμα, ἀφοῦ ἀνακατώσῃς τὸ λάδιον μὲ ἄλλο τόσον νερόν, χῦνετο ἀπ' ὀλίγον ἐπάνω εἰς τὸ ἅλας· ἐξακολουθεῖται τὸ κάπνισμα τοῦτο, ἕως νὰ γεμισθῇ ὁ θάλαμος ἀπὸ ἕν εἶδος ὁμίχλης· πάραυτα οἱ ἀτμοὶ, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν ἀρχὴν εἶχαν ἀναιβῃ εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ θαλάμου, πίπτουσι κάτω, καὶ σκορπιζόμενοι ἀφανίζονται. Ἀνοίγονται ἔπειτα αἱ θύραι καὶ τὰ παραθύρια, καὶ ἀνακαινίζεται ὁ ἀήρ. Ἐὰν τὸ κάπνισμα ἔγινεν ἀρκετὸν, ἀφανίζονται καὶ τὰ λεπτότατα βρομερὰ καὶ σεσηπότα μόρια, εἰδὲ μὴ, πρέπει νὰ ἐπαναλάβῃς τὴν κάπνισιν.

Ὀρθόδοξος Διδασκαλία — Ἀκολουθία.

15'. Εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν Θείων ἐντολῶν εἶναι ἀναγκαία ἡ συνεργοῦσα χάρις· ἡ ὁποία ἀποκτᾶται, καθὼς καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ, διὰ τῆς θερμῆς προσευχῆς.

16'. Εἰς τὴν ἑπομένην Κυριακὴν προσευχὴν περιέχονται ὅλα, ὅσα πρέπει νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν πολυεύσπλαγχνον Θεὸν προσευχόμενοι.

„Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
„Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,
„Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου,
„Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
„Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον,
„Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφελήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
„Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
„Ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ,
„Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ Βασιλεία, καὶ ἡ Δύναμις, καὶ ἡ Δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν."

Ἐξήγησις τῆς Κυριακῆς προσευχῆς.

„Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς"

Ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρών· κατ' ἐξαίρετον δὲ φανέρωσιν τῆς δόξης του, λέγομεν, ὅτι κατοικεῖ εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἐπειδὴ μᾶς ἀνέδειξεν υἱοὺς ἀπὸ ἐχθρούς, διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ, τὸν ὀνομάζομεν δικαίως πατέρα μας καὶ ὁμολογοῦμεν, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἴμεθα ἀδελφοί.

„Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου."

Τὸν παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς δώσῃ τὴν δύναμιν καὶ χάριν, διὰ νὰ πράττωμεν τὰς ἐντολάς του, καὶ οὕτω βλέποντες οἱ ἄνθρωποι νὰ δοξάζωσι τὸ ὄνομά του, καὶ ὄχι νὰ τὸ βλασφημῶσι διὰ τὰς κακάς μας πράξεις.

„Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου."

Τὸν παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ὁδηγῇ εἰς τὸ θέλημά του ὡς Βασιλεύς μας· καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ τῆς μακαρίας κατοικίας τῶν ἁγίων, ὅπου θέλει βασιλεύει αἰωνίως ἐπάνω εἰς ἡμᾶς.

„Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς."

Ὑποτάσσομεν εἰς τὸ θέλημά του τὴν διεφθαρμένην μας θέλησιν, εἰς τὸ νὰ πράττωμεν τὰς Θείας του ἐντολάς, καθὼς οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι ἐκτελοῦσι τὰς Θείας του προσταγάς.

„Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον."

Τὸν παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς δίδῃ τὰ ἀναγκαῖα εἰς ταύτην τὴν πρόσκαιρον ζωήν.

„Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν."

Τὸν παρακαλοῦμεν νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας μας, ὑποσχόμενοι, ὅτι θέλομεν συγχωρεῖ καὶ ἡμεῖς τοὺς ἄλλους δι' ὅσα κακὰ ἔκαμαν εἰς ἡμᾶς.

„Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ."

Ἐπειδὴ εἴμεθα ἀδύνατοι εἰς τὸ νὰ ὑποφέρωμεν τοὺς πειρασμούς, καθὼς ὁ Ἰὼβ, τὸν παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς βάλῃ εἰς πειρασμὸν μεγαλήτερον ἀπ' ὅσον ἠμποροῦμεν νὰ βαστάσωμεν, μά-

λιστα νὰ μᾶς λυτρόνῃ ἀπὸ τὸ κακὸν, ἤγουν ἀπὸ πᾶσαν ἁμαρτίαν· ἢ ἀπὸ τὸν κακόν, ἤγουν ἀπὸ τὸν διάβολον.

„Ὅτι σοῦ ἐστιν κ. τ. λ.“

Βεβαιόνομεν, ὅτι εἶναι ὁ μόνος Βασιλεύς, ὁ μόνος Παντοδύναμος, ὁ μόνος δεδοξασμένος.

Τέλος τῆς Ὀρθοδόξου Διδασκαλίας.

Ἱστορία τῆς Σβεκίας.

Τὸ αὐτὸ σκότος ἔχομεν διὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Σβεκικῆς μοναρχίας, καθὼς καὶ τῆς Δανικῆς. Μερικοὶ ἱστορικοὶ τὴν ἀναιβάζουν ἕως εἰς τοὺς 481, ὁπότε Σβαρτμαννὸς ἐβασίλευεν εἰς τὴν Σβεκίαν.

1365. — Ἄλβερτος, δοὺξ τοῦ Μακλεμβούργ, ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῆς Σβεκίας, ἐπεθύμησε, καθὼς καὶ οἱ προκάτοχοί του, ἀπόλυτον ἰσχύν, καὶ ἠθέλησε νὰ κυριεύσῃ τὰ ὑπάρχοντα τῶν εὐγενῶν. Οὗτοι βαρυνθέντες τὰ συχνὰ δοσίματα, ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν τῆς Μαργαρίτας, βασιλίσσης τῆς Δανιμαρκίας, ἥτις ἤνωσε μὲ τὸ βασίλειόν της τὴν Σβεκίαν. Ὅθεν ἡ Σβεκία μένει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν βασιλέων τῆς Δανιμαρκίας.

1518. — Γουστᾶυος Ἐριξὼν, φέρεται αἰχμάλωτος εἰς τὸ Κοπεγχάγ· Φεύγει, ὑπάγει εἰς Λουβὲκ, περιτρέχει ὅλας τὰς ἐπαρχίας, σηκόνει τοὺς λαοὺς, κυριεύει πολλοὺς τόπους, ἁρπάζει τὴν Σβεκίαν ἀπὸ τὴν Δανιμαρκίαν, καὶ κηρύττεται βασιλεὺς εἰς τοὺς 1523. Εἰσάγει τὸν Λουθηρανισμὸν εἰς τὴν ἐπικράτειάν του, καὶ ἀποθνήσκει εἰς τοὺς 1560, ἀφοῦ κατέστησε τὸν θρόνον διαδοχικὸν, ὅστις ἦτον πρότερον κατ' ἐκλογήν.

Ἐβασίλευσαν εἰς τὸ ἑξῆς μερικοὶ· κανὲν ὅμως ἀξιοσημείωτον δὲν ἠκολούθησεν, εἰμὴ ὅτι Κάρολος ἐγύμνωσε τὸν ἀνεψιόν του Σιγισμοῦνδον ἀπὸ τὸν θρόνον.

1611. — Γουστᾶυος Ἀδόλφος ἐξαναλαμβάνει ἀπὸ τοὺς Δανιμαρκέζους, ὅσα ἐκεῖνοι ἀπόκτησαν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας του· κυριεύει πολλοὺς τόπους τῶν Ῥώσσων καὶ τῶν Πολώνων· κάμνει πολλὰς νίκας εἰς τὴν Ἀλλεμανίαν, ἀφανίζει τὸ Παλατινάτον, τὴν Σαναβίαν, τὴν Βαυιέραν, καὶ νικᾷ λαμπρῶς εἰς τὴν Λειψίαν· ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Λοὺτζεν, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Αὐστριακούς. Οὗτος ἐπωνομάσθη μέγας· τὸν διαδέχεται ἡ θυγάτηρ του Χριστιανή.

1632. — Χριστιανὴ, λαμπρὰ βασίλισσα διὰ τὸ πνεῦμα της, διὰ τὴν παιδείαν της, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην της πρὸς τὰ γράμματα· ἐκυβέρνησε μὲ δόξαν τὴν Σβεκίαν εἰς 21 χρόνους· παραίτησε τὸν θρόνον εἰς τὸν Κάρολον Γουσταῦον, δοῦκα τῶν δύο γεφυρῶν συγγενῆ της, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Ῥώμην εἰς τοὺς 1689.

Κάρολος Γουσταῦος κυριεύει ἀπὸ τοὺς Πολώνους πολλοὺς τόπους, ἐνίκησε τοὺς Δανιμαρκέζους. Τὸν διαδέχεται ὁ υἱός του Κάρολος ΙΑ'.

1660. — Κάρολος ΙΑ', ἐνίκησε καὶ αὐτὸς τοὺς Δανιμαρκέζους καὶ τοὺς Πολωνους εἰς διαφόρους μάχας, ἀλλ' ἔχασεν, ὅσους τόπους εἶχεν εἰς

τὴν Πομερανίαν, ἀλλὰ τοὺς ἐπανέλαβεν εἰς τὴν εἰρήνην· ὁ Θρόνος κηρύττεται ἀπόλυτος.

1697. — Κάρολος ΙΒ', υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ ΙΑ' Καρόλου, κατετρόμαξε τὴν ἄρκτον, ἦτον μέγας πολεμικός· Φέρει τὸν πόλεμον εἰς τὴν καρδίαν τῆς Δανιμάρκας, πολιορκεῖ τὴν πρωτεύουσαν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, καὶ ἀναγκάζει τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμάρκας νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην· μὲ ὀκτὼ χιλ. νικᾷ τὴν μάχην τοῦ Νέρβα ἐναντίον ἑκατὸν χιλ. Ρ'ώσσων· νικᾷ τοὺς Σάξωνας· κάμνει νὰ ἐκλέξωσι Βασιλέα των Στανίσλαον Λερζίνσκη ἀντὶ τοῦ Αὐγούστου, τὸν ὁποῖον ἀναγκάζει νὰ παραιτήσῃ τὸν Θρόνον. Μετὰ πολλὰς νίκας ἐναντίον τῶν Ρ'ώσσων, τέλος, ἐνικήθη ἀπὸ Πέτρον τὸν Μέγαν, εἰς τὴν Πουλταύαν· φεύγει εἰς τὴν Τουρκίαν· μετὰ πέντε χρόνους, ἐνδύεται ὡς χωρικὸς, ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Δεμὶρ Τόκκα, εἰς τοὺς 1714, διαβαίνει τὴν Βλαχίαν, Τρανσιλβανίαν, Οὐγγαρίαν, Λ'λλεμανίαν, καὶ φθάνει εἰς τὸ Στραλσούνδ. Ε'πισκέπτεται τὰ τείχη, ἐμβαίνει εἰς τὴν Νορβεγίαν, ἀρχίζει πάλιν τὴν πολιορκίαν τοῦ Φρεδερίκ σχὰλ. καὶ ἐπειδὴ ὑπήγαινε νὰ καταφκοπεύσῃ τοὺς τόπους, μία βολὶς τὸν φονεύει 12 Δεκεμβρίου 1718. εἰς ἡλικίαν 37 χρόνων.

1718. — Οὐλτίκη Ε'λεονώρα, ἀδελφὴ Καρόλου ΙΒ' τὸν διαδέχεται, μετὰ δύο χρόνους, αὕτη ἐκήρυξε Βασιλέα τὸν σύζυγόν της Φριδερῖκον, Λανδγραῦον τοῦ Ε''σσ Κάσσελ.

1751. — Λ'δόλφος Φρεδερῖκος, δοὺξ τοῦ Χολστεΐν. Εὐτὶν, Βασιλεύει ἕως τοὺς 1772.

Ο' υἱός του Γουσταῦος Γ'. τὸν διαδέχεται· διαλύει τὴν συνέλευσιν, ἡ ὁποία εἶχε διορίσει, ὅλαι αἱ ὑποθέσεις τοῦ Βασιλείου νὰ ἀποφασίζωνται κατὰ τὰς πλειοτέρας ψήφους τῆς γερουσίας, καὶ ὁ Βασιλεὺς νὰ ὑποτάσσεται εἰς αὐτὴν, καὶ στερεύει τὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν.

1772. — Εἰρήνη τῆς Σβεκίας μὲ τὸν Βασιλέα τῆς Προυσσίας.

1788. — Συμμαχία τῆς Σβεκίας μὲ τὴν Τουρκίαν· κηρύττει τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς Ρ'ωσσίας.

1792. — Γουσταῦος Γ'. δολοφονεῖται εἰς τὸν χορὸν, καὶ τὸν διαδέχεται Γουσταῦος Δ'.

1800. — Λ'ναγέωσις τῆς οὐδετερότητος μεταξὺ Σβεκίας καὶ Ρ'ωσσίας.

1809. — Καταιβάζεται ἀπὸ τὸν Θρόνον, καὶ κυβερνᾷ τὸ Βασίλειον Γουσταῦος δοὺξ τῆς Σονδερμανίας· ὁ Βασιλεὺς παραιτεῖ τὴν Βασιλείαν.

1810. — Λ'ναβαίνει εἰς τὸν Θρόνον ὁ πρίγκιψ τοῦ Πόντε Κόρβο Βερναδότ, μὲ τὸ ὄνομα Κάρολος Γ'ωάννης Γ'ούλιος.

1814. — Ε''νωσις τῆς Νορβεγίας μὲ τὴν Σβεκίαν.

Ἱστορία τῆς Ὁλλάνδας.

923. — Θεοδόσιος, ἀδελφὸς τοῦ Ε'ρμαννοῦ, δοὺξ τῆς Σαξωνίας, ὠνομάσθη κόμης τῆς Ὁλλάνδας ἀπὸ τὸν Κάρολον τὸν Λ'πλοῦν, καὶ τοῦτο τὸ ἐπώνυμον ἔγινε διαδοχικόν.

*

Ἡ λέξις Ὁλλάνδα σημαίνει σχεδὸν τόποι χαμηλοί.

1417. — Ἡ Ἰακουελίνα, κληρονόμος τῆς Ὁλλάνδας, ἐνυμφεύθη τὸν Δ'. Ἰωάννην, δοῦκα τοῦ Βραβάντε· ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ἐνυμφεύθη, εἰς τοὺς 1423, τὸν Ὑμίφρον, δοῦκα τοῦ Γλωκενστέρου.

1432. — Ἐνυμφεύθη τὸν Βορσελένον, Σταντοῦδερ τῆς Ὁλλάνδας· Τὸν ἀκόλουθον χρόνον ἠναγκάσθη νὰ δόσῃ τὰς ἐπαρχίας της εἰς τὸν δοῦκα τῆς Βουργονίας· ἡ Ὁλλάνδα, διὰ μέσου γάμου, μεταβαίνει εἰς τὸν οἶκον τῆς Αὐστρίας, μὲ τὰ ἄλλα κτήματα τῆς Βουργονίας.

1467. — Γεννᾶται εἰς τὸ Ῥοττερδάμον, ὁ Ἐρασμος, ὁ ὁποῖος ἀνανέωσε τὴν παιδείαν εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Εὐρώπης.

1566. — Ἡ Ὁλλάνδα ἐλευθερόνεται ἀπὸ τὸν Β', Φίλιππον.

1579. — Συνθήκη ἑνώσεως εἰς τὸ Οὐτρέχτ· ἑπτὰ ἐπαρχίαι τῶν χαμηλῶν τόπων συστένουσι μίαν διοίκησιν ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Ὁράγγε. Ὅθεν ὀνομάζονται Ἡνωμέναι Ἐπαρχίαι, ἢ Γενικαὶ Ἐπαρχίαι τῆς Ὁλλάνδας.

1648. — Ἰδιαίτερα εἰρήνη εἰς Μύνστερ, μεταξὺ τῶν Ὁλλανδῶν καὶ Ἱσπανῶν· ἡ Ἱσπανία δέχεται τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν ἡνωμένων ἐπαρχιῶν· οἱ ἀναρίθμητοι στόλοι τῆς Ἱσπανίας ἐνικήθησαν πάντοτε ἀπὸ τὸν περίφημον Τρόμπ, ναύαρχον τῶν Ὁλλανδῶν.

1667. — Εἰρήνη εἰς Βρέδα, μεταξὺ Ὁλλάνδας καὶ Ἀγγλίας, οἱ Ὁλλανδοὶ ἀρχίζουν τὰ

ταξειδιάτων εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἀποκτῶσι τόπους.

1672. — Πόλεμος τῆς Ὁλλάνδας· ἀκυροῦσι τὸ ἀξίωμα τοῦ Στατοῦδερ, καὶ ψηφίζουσι τὸν Γ', Γουλιέλμον, ἡγεμόνα τοῦ Ὁράγγε.

1787. — Διαδοχικὸν κηρύττεται τὸ ἀξίωμα τοῦ Σταντοῦδερ.

1795. — Οἱ Γάλλοι κυριεύουσι τὴν Ὁλλάνδαν, καὶ τὴν μεταασχηματίζουσιν εἰς δημοκρατίαν.

1806. — Τὴν μεταμορφόνουσι πάλιν εἰς βασίλειον, καὶ βάλλουσι βασιλέα τὸν Λουδοβῖκον Βοναπάρτην.

1810. — Τὴν ἤνωσαν μὲ τὸ βασίλειον τῆς Γαλλίας.

Ἱστορία τοῦ Βελγίου, ἢ τῶν χαμηλῶν τόπων.

1815. — Καταστένεται βασίλειον, περιέχον τὴν Ὁλλάνδαν καὶ τὸ Βέλγιον.

1816. — Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Ὁράγγε νυμφεύεται τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἄνναν Παυλόβναν. Ἀνανεόνεται ἡ παλαιὰ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Φιλολογίας εἰς Βρυξέλλες.

Ἱστορία τῆς Τουρκίας.

1298. — Ὀσμάνος κύριος μιᾶς μόνης μικρᾶς ἐπαρχίας εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἑνόνεται μὲ ἄλλους ἀρχηγοὺς Φυλῶν, ὁρμᾷ εἰς τοὺς τόπους τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως· καὶ

διὰ τὰς ταχείας του νίκας, θεμελιόνει τὸ βασίλειον τὸ μὲ τὸ ὄνομά του γνωριζόμενον.

1326. — Ὁ υἱός του Ὀρχάνης κυριεύει τὴν Λυδίαν, καὶ τὴν Νίκαιαν· νικᾷ τὸν αὐτοκράτορα Ἀνδρόνικον.

1368. — Ἀμουράτης Α', ὁ διάδοχός του, μεταβαίνει εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀναγκάζει τὸν αὐτοκράτορα νὰ πληρόνῃ εἰς αὐτὸν δάσιμον, στερεόνει τὴν αὐλήν του εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν· συστένει τῶν γιανιτσάρων τὸ σύστημα, καὶ ἀποθνήσκει δολοφονηθεὶς εἰς τὸ στρατόπεδόν του.

1389. — Βαϊαζίτης Α', πνίγει τὸν πρωτότοκον ἀδελφόν του, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον· γυμνόνει σχεδὸν ὅλους τοὺς μουσουλμάνους ἡγεμόνας τῶν ἐπαρχιῶν του, Νικᾷ, εἰς τὴν μάχην τῆς Νικοπόλεως, τὸν Σιγισμοῦνδον, βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς νικᾶται ἀπὸ τὸν Ταρμελάνον, ἡγεμόνα Τάρταρον, ὅστις τὸν ἐπῆρεν αἰχμάλωτον.

1403. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαϊαζίτου, οἱ υἱοί του ἐπολέμησαν συναλλήλως διὰ τὴν βασιλείαν. Σολιμάνος Α', χειροτονηθεὶς ἀπὸ τοὺς Τούρκους βασιλεύς, ἐφονεύθη πολεμῶν μὲ τὸν Μωϋσῆν· καὶ οὗτος ἐξεθρονίσθη ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Μωάμεθ Α', ὅστις ἐστερέωσε τὸ Ὀθωμανικὸν βασίλειον.

1421. — Ὁ υἱός του Ἀμουράτης Β', κυριεύει τὴν Θεσσαλονίκην ἀπὸ τοὺς Ἐνετούς, κάμνει ὑποτελῆ τὸν ἡγεμόνα τῆς Βόσνας· νικᾶται ἀπὸ τὸν Οὐνιάδην, καὶ ἀναγκάζεται νὰ σηκώσῃ τὴν πολιορκίαν τοῦ Βελιγραδίου, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν εἰ-

ρήνην· ὁ Σουλτάνος μετ' ὀλίγον ἐνικήθη, εἰς μάχην εἰς τὴν Βάρναν τῆς Βουλγαρίας, ὅπου οἱ Οὔγγροι κατεκόπησαν, καὶ ἔχασαν τὸν βασιλέα των Λαδίσλαον. Διάδοχός του εἶναι ὁ υἱός του Μωάμεθ, ὁ Β'.

1451. — Μωάμεθ ὁ Β', κυριεύει τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ σχεδὸν διακοσίας πόλεις, καὶ ἀφανίζει ὁλότελα τὸ βασίλειον τῶν Ἑλλήνων.

1481. Βαϊαζίτης Β', κυριεύει πολλοὺς τόπους τῶν Ἐνετῶν. Ἐνικήθη δύο φοραῖς ἀπὸ τὸν Σουλτάνον τῶν Μαμλούκων τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξεθρονίσθη ἀπὸ τὸν Α', Σελίμ, τὸν τρίτον υἱόν του, ὅστις ἐφόνευσε τοὺς δύο του ἀδελφούς.

Σελὶμ ὁ Α', ἐνικήθη ἀπὸ τοὺς Πέρσας· ἀλλ' εἰς τοὺς 1517, κυριεύει ὅλην τὴν Αἴγυπτον, τὴν ὁποίαν ἐκρατοῦσαν οἱ Μαμλοῦκοι, ὑποκείμενοι εἰς τὸν περίφημον Σαλαδῖνον· τὴν κατέστησεν ἐπαρχίαν τοῦ βασιλείου του.

Οὕτως ἐτελείωσεν ἡ ἐξουσία τῶν Μαμλούκων εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀφοῦ διήρκεσε σχεδὸν 267 χρόνους, ἤγουν ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Σαλαδίνου, ὅστις ἠχμαλώτευσε τὸν ἅγιον Λουδοβῖκον.

1520. — Διάδοχος τοῦ Α', Σελὶμ εἶναι ὁ Β', Σολιμάνος· ἐνίκησε τοὺς Οὔγγρους σιμὰ εἰς τὸ Μοχάτ, ἐκυρίευσε τὸ Βελιγράδ, τὴν νῆσον τῆς Ῥόδου, καὶ τῆς Χίου, ἥτις ἦτον τῶν Γενουησίων.

Σελὶμ ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του, ἐκυρίευσε τὴν Κύπρον.

1574. — Τοῦτον διαδέχεται Ἀμουράτης ὁ Γ', ἔπνιξε τοὺς πέντε ἀδελφούς του· ἐνικήθη εἰς τὴν Περσίαν καὶ Οὐγγαρίαν, καὶ ἀποθνήσκει ἀπὸ

λύπην διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἰγιανιτσάρων, καὶ οἱ Βοϊβόδαι τῆς Τρανσιλβανίας· ἦτον ἐξίσου ἄσω-τος καὶ σκληρός.

1595. — Μωάμεθ Γ', παρομοίως αἱμοβό-ρος, ἀλλὰ πλέον ἀπαθὴς ἀπὸ τὸν προκάτοχόν του, ἐφόνευσε τοὺς ἀδελφούς του εἰς τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του. Οἱ Χριστιανοὶ ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Μουσουλμάνων τὴν Μολδαυΐαν, τὴν Βλαχίαν, καὶ τὴν Τρανσιλβανίαν.

1605. — Ἀχμέτης Α', υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Γ', Μωάμεθ, ἔκτισε τὸ τζαμί, τὸ ὁποῖον φαί-νεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τίποτε σημειώσεως ἄξιον δὲν εἶναι εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τοῦ Α', Μουσταφᾶ, τοῦ Β', Ὀσμὰν, τοῦ Δ', Ἀμουράτ, πλὴν ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος ἐκυρίευσε τὸ Βαγδάτιον ἀπὸ τοὺς Πέρσας.

Ἰβραΐμ, Τρίτος υἱὸς τοῦ Ἀχμέτ, κυριεύει τὴν Κυδωνίαν τῆς Κρήτης ἀπὸ τοὺς Ἐνετούς· αἱ ἀσέλγειαι καὶ τυραννίαι του ἐπροξένησαν τὸν θά-νατόν του οἱ ἀξιωματικοί του τὸν ἔπνιξαν.

1640. — Μωάμεθ Δ', υἱὸς τοῦ Ἰβραΐμ, ἐνικήθη διὰ θαλάσσης ἀπὸ τοὺς Ἐνετοὺς, καὶ διὰ ξηρᾶς ἀπὸ τοὺς Γάλλους ἡνωμένους μὲ τοὺς Αὐ-στριακούς. Ἦτον δὲ στρατηγὸς ὁ Μοντεκουκούλης· κυριεύει ὅμως τὴν Κρήτην, ἀφοῦ ἔχασε πολὺ στρά-τευμα, νικᾶται εἰς τὸν Μοσχάτς ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τῆς Λοῤῥαίνης, καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸν ἐξεθρόνισαν.

1687. — Ἀντ' αὐτοῦ γίνεται ὁ Γ', Σολι-μὰν ὁ ἀδελφός του, βασιλεύει τέσσαρας χρόνους, πάντοτε εἰς πόλεμον, πότε νικῶν, καὶ πότε νικώ-μενος.

1691. — Τὸ βασίλειον τοῦ Β', Ἀχμέτη, τοῦ διαδόχου του, εἶναι ἥσυχον. Μετὰ τοῦτον, βασιλεύει Μουσταφᾶς ὁ Β', υἱὸς τοῦ Δ', Μωά-μεθ· κινεῖ πάλιν τὸν πόλεμον. Ἐνικήθη ἀπὸ τὸν Πρίγγιπα Εὐγένιον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ δυσ-τυχῆ εἰρήνην· ἐξεθρονίσθη, καὶ ὁ λαὸς ψηφίζει τὸν ἀδελφόν του Γ', Ἀχμέτην.

1703. — Ὁ Γ', Ἀχμέτης κυριεύει τὴν Πε-λοπόννησον ἀπὸ τοὺς Ἐνετούς· ὁ αὐτοκράτωρ Κά-ρολος Δ', κυριεύει ἀπὸ αὐτὸν τὸ Βελιγράδ, καὶ τὸ Τεμισβάρ. Κάμνει ἔνδοξον εἰρήνην μὲ τὴν Περσίαν· νικᾶται ἀπὸ τὸν Σχιὰχ Θαμάς, ὅστις εἶχεν ἀρ-χίσει πάλιν τὸν πόλεμον, καὶ ἐδοκίμασεν, ὅσα καὶ ὁ προκάτοχός του, ἐξεθρονίσθη.

1730. — Ἐκηρύχθη ὁ Ε', Μωάμεθ υἱὸς τοῦ Β', Μουσταφᾶ· χάνει τὴν Γεωργίαν, τὰς δύο Ἀρμενίας, καὶ ἄλλους τόπους, τοὺς ὁποίους ἐκυρίευ-σεν ὁ Θαμᾶς Κουλικάν· ὅμως ἀναγκάζει τὸν Δ', Κά-ρολον νὰ στρέψῃ εἰς αὐτὸν τὸ Βελιγράδ, τὴν Σερβίαν, καὶ τὴν Βλαχίαν· ἐβασίλευσεν 24 χρόνους, καὶ ἀφῆκε διάδοχον τὸν ἀδελφόν του Ὀσμὰν Γ', ὅστις ἀπέθανε τὸν τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας του.

1757. — Μουσταφᾶς ὁ Γ', βασιλεύει εἰ-ρηνικὰ ἕως τοὺς 1774, ἂν ἐξαιρέσωμεν τὸν πόλε-μον τῆς Τουρκίας καὶ Ῥωσσίας διὰ τὰς ταραχὰς τῆς Πολωνίας, εἰς τοὺς 1768.

1774. — Τὸν Γ', Μουσταφᾶν διαδέχεται Ἀχμέτης Δ', τὸν αὐτὸν γίνεται ἡ εἰρήνη τοῦ Καϋ-ναρζικίου μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας.

1775. — Ἡ Τουρκία ἀφίνει εἰς τὴν Αὐ-στρίαν τὴν Βουκοβίναν.

1789. — Βασιλεύει Σελὶμ ὁ Γ'.

1790. — Συμμαχία τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Προυσσίας, ἐναντίον τῆς Ρ'ωσσίας καὶ Αὐστρίας.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον γίνεται συνθήκη εἰς τὸ Σιστόβι μεταξὺ Ρ'ωσσίας καὶ Αὐστρίας· ἡ Αὐστρία ἐπιστρέφει τὸ Βελιγράδ, καὶ ὅσα ἐκυρίευσεν.

1792. — Συνθήκη εἰς τὸ Γ'άσιον μεταξὺ Ρ'ωσσίας καὶ Τουρκίας.

1798. — Η' Τουρκία κηρύττει τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Γαλλίας.

1799. — Λ'φανισμὸς τῶν Τούρκων εἰς τὰ Λ'πωκέρια ἀπὸ τὸν Βοναπάρτην.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον ὁ στρατηγὸς Κλέβερ νικᾷ τὸν Βιζίρην, σιμὰ εἰς τὴν Λ'ίγυπτον.

1801. — Εἰρήνη τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Γαλλίας.

1808. — Λ'ναιρεῖται ἡ συνθήκη.

Ε'πανάστασις εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· δολοφονεῖται ὁ Σουλτὰν Μουσταφᾶς. Τὸν διαδέχεται ὁ ἀδελφός του Μαχμούτης.

1810. — Πόλεμος μὲ τοὺς Ρ'ώσσους.

1821. — Οἱ Ε'λληνες ἐπαναστατοῦσιν.

1829. — Πόλεμος τῆς Ρ'ωσσίας καὶ τῆς Τουρκίας.

Ἱ'στορία τῆς Λ'σίας.

Ο' Λὐτοκράτωρ τῶν Ρ'ωσσιῶν, καὶ ὁ Σουλτάνος τῶν Τούρκων ἐξουσιάζουν μέγα μέρος τῆς Λ'σίας.

Ἱ'στορία τῆς Λ'ραβίας.

Η' Λ'ραβία διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, Πετραίαν, Ε'ρημον, καὶ Εὐδαίμονα. Η'μεῖς θέλομεν ὁμιλήσει περὶ μόνης τῆς Εὐδαίμονος· αἱ ἄλλαι δύο κατοικοῦνται ἀπὸ βαρβάρους πλανωμένους εἰς τὰς ἐρήμους.

103. — Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐδαίμονος Λ'ραβίας, ἐδιοικοῦντο εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ἰδιαιτέρους ἡγεμόνας· νικηθέντες ἀπὸ τὸν Πομπήϊον, ὑπετάχθησαν διόλου εἰς τὸν αὐτοκράτορα Τραϊανόν.

569. — Γέννησις τοῦ Μωάμεθ εἰς τὴν Μέκκαν.

600. — Ο' Μωάμεθ καταστένει τοὺς Λ'ραβας ἀνεξαρτήτους ἀπὸ πᾶσαν ξένην δύναμιν· γνωρίζεται ὁ μόνος τῆς Λ'ραβίας κύριος.

622. — Φυγὴ τοῦ Μωάμεθ ἀπὸ τὴν Μέκκαν εἰς τὴν Μεδίκην· ἀρχὴ τῆς Ε'γείρας, ἤγουν τῆς χρονολογίας τῶν Λ'ράβων· ἡ λέξις σημαίνει διωγμόν.

631. — Θάνατος τοῦ Μωάμεθ εἰς τὴν Μέκκαν, εἰς ἡλικίαν ἑξήντα τριῶν χρόνων.

633. — Ο' Λ'βουβεκὶρ, τοῦ ὁποίου ὁ Μωάμεθ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα, τὸν διαδέχεται· ὀνομάζεται Χάλιφ. (Καλίφης), ἤγουν διάδοχος ἢ κληρονόμος· καὶ μεταδίδει τὸ ὄνομα εἰς τοὺς διαδόχους του. Οἱ ὑπήκοοί του ὠνομάσθησαν Σαρακηνοί.

635. — Τὸν διαδέχεται ὁ Ο'μαρ· ὡς ἔμαθεν, ὅτι οἱ στρατηγοί του ἐκυρίευσαν τὴν Λ'ίγυπτον, τοὺς ἐπρόσταξε νὰ καύσωσι τὴν βιβλιοθή-

μην τῆς Ἀλεξανδρείας, τὴν ὁποίαν εἶχε συστήσει ὁ Πτολεμαῖος, 325 χρόνους πρὸ Χριστοῦ.

648. — Τὸν διαδέχεται ὁ Ὀσμάν· οἱ στρατηγοί του ἀρχίζουν νὰ κυριεύουν τὸ Κορασὰν καὶ τὴν Περσίαν. Ἡ τυραννία, καὶ ἡ χαύνωσίς του, καὶ αἱ ῥᾳδιουργίαι τῆς Ἀΐσης, χήρας τοῦ Μωάμεθ, ἔκαμαν νὰ ἐπαναστατήσουν οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίκης, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐδολοφόνησαν.

653. — Οἱ Σαρρακηνοὶ κυριεύουν τὴν Ῥόδον, καὶ κρημνίζουν τὸν περίφημον κολοσσὸν ἀπὸ μπρούζον, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ἕν ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θεάματα τοῦ κόσμου.

656. — Ἀλῆς, ὁ μόνος γαμβρὸς τοῦ Μωάμεθ, διαδέχεται τὸν Ὀσμάν. Πόλεμος μεταξὺ τούτου τοῦ Καλίφου, καὶ τῆς χήρας τοῦ Μωάμεθ· νικᾷ αὐτός.

Μωαυῆς διοικητὴς τῆς Δαμασκοῦ, κηρύττεται Καλίφης τῆς Συρίας· καὶ ἀρχίζει ἡ δυναστεία τῶν Ὀμμιαδῶν, οἱ ὁποῖοι καταάγονται ἀπὸ τὸν Ὀμμίαν, συγγενῆ τοῦ Μωάμεθ· θέλει νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Ὀσμάν, τὸν συγγενῆ του· ἐμφύλιος πόλεμος μεταξὺ τῶν δύο Καλιφῶν. Ὁ Ἀλῆς ἐπληγώθη μὲ σπαθίον φαρμακευμένον, ἀποθνήσκει, καὶ ἀφίνει διάδοχον τὸν πρωτότοκον υἱόν του.

661. — Χασάν, μετὰ αἱματώδη πόλεμον, παραχωρεῖ εἰς τὸν Μωαυῆν, καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὴν Μεδίκην.

Μωαυῆς Α΄, βασιλεύει εὐτυχῶς· φέρει τὰς νίκας ἕως τὰ τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως· πολλοὺς χρόνους πρὸ τοῦ θανάτου του, ὠνόμασε συμβασιλέα τὸν υἱόν του Ἰεσὶδ, ὅστις τὸν διεδέχθη.

669. — Οἱ Σαρρακηνοὶ ἀφανίζουν τὴν Σικελίαν, κηρυεύουν καὶ κρημνίζουν τὰς Συρακούσας.

673. — Πολιορκοῦσι τὴν Κωνσταντινούπολιν. Νικῶνται ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς τοῦ Κωνσταντίνου. Ὁ Καλλίνικος εὗρηκε τὸ ὑγρὸν πῦρ, τὸ ὁποῖον, εἰς τὸ νερὸν δὲν ἐσβύνετο· τὸ μετεχειρίσθη, διὰ νὰ καύσῃ τὸν στόλον τῶν Σαρρακηνῶν.

683. — Ἡ Μέκκα καὶ ἡ Μεδίκη ἐγνώρισαν κύριόν των τὸν Ὀσεΐδην, δεύτερον υἱὸν τοῦ Ἀλῆ· οὗτος ἐνικήθη ἀπὸ τὸν Ἰεσίδην Α΄, ὅστις ἀπέθανεν εἰς τὴν ὁποίαν στιγμὴν τὸ στράτευμά του ἐκυρίευσε τὴν Μεδίκην, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι εἶχαν δεχθῆ κύριόν των τὸν Ἀβδαλλαὰχ, ἀπὸ τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν τοῦ Α΄, Ἀλῆ.

684. — Ἰεσὶδ Α΄, ἔλαβε διάδοχον τὸν υἱόν του Μωαυῆν Β΄, ὁ ὁποῖος μετὰ ἓξ ἑβδομάδας παραίτησε τὸν θρόνον, καὶ ὑπῆγεν εἰς μοναξίαν. Μερβὰν Α΄, ἐδιορίσθη ἀντ' αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς Σύρους.

Ἀβδαλλαὰχ, Καλίφης τῆς Ἀραβίας μεταχειρίζεται τυραννίαν.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ἀποθνήσκει ὁ Α΄, Μερβὰν, καὶ τὸν διαδέχεται ὁ υἱός του Ἀβουμελέκ. Ὁ Καλίφης οὗτος κυριεύει τὴν Μεδίκην καὶ τὴν Μέκκαν· νικᾷ εἰς μάχην τὸν Ἀβδαλλαὰχ, ὅστις καὶ μένει φονευμένος.

Ἀβδουλμελὲκ κυριεύει ὅλην τὴν κυρίως λεγομένην Ἀφρικὴν, καὶ βασιλεύει 21 χρόνους.

711. — Βαλὶδ Α΄, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀβδελμελὲκ, κυριεύει τὴν Ἱσπανίαν, καὶ κρημνίζει τὸ βασίλειον τῶν Γότθων· οἱ τότε εἰσελθόντες εἰς

τὴν Ἱσπανίαν Ἄραβες, ὠνομάζοντο Μαῦροι, ἢ Μαυριτανοὶ, ἢ Σαρρακηνοὶ τῆς Ἀφρικῆς.

715. — Σολιμὰν, ἀδελφὸς καὶ διάδοχος τοῦ Βαλὶδ Ἀ, πολιορκεῖ τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὁ λοιμὸς ἐθανάτωσε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς κατοίκους· ἀλλ' οἱ Ἄραβες ἐδιώχθησαν.

717. — Ὁμὰρ Β', συγγενὴς τοῦ Σολιμὰν, τὸν διαδέχεται, καὶ φυλάττει ὅλας τὰς ἀρετὰς ἐκείνου.

Μετὰ τρεῖς χρόνους, ὁ Ὁμὰρ ἔλαβε, διάδοχον τὸν Ἰεσὶδ τὸν Β', ὅστις ἐφάνη μέγας διώκτης τῶν Χριστιανῶν.

Οἱ Σαρρακηνοὶ κυριεύουσι τὴν Ναρβόνην, καὶ πολιορκοῦσι τὴν Τουλοῦσαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν.

724. — Ἐσχὰμ, ἀδελφὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἰσεὶδ Β', βασιλεύει 19 χρόνους· τίποτε ἀξιόλογον δὲν ἔγινεν εἰς τὸν καιρόν του.

743. — Βαλὶδ Β', ἀνεψιὸς τοῦ Ἐσχὰμ, καὶ υἱὸς τοῦ Β', Ἰεσὶδ βασιλεύει, ἄσωτος καὶ ἀκρατὴς· ἐξεθρονίσθη, καὶ ἐφονεύθη μετὰ δέκα μῆνας.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον βασιλεύει ὁ Ἰεσὶδ, ὅστις ἀποθνήσκει ἀπὸ λοιμὸν μετὰ ἓξ μῆνας· διάδοχός του ἔγινεν ὁ Ἰβραΐμ, ὁ ὁποῖος μετὰ τρεῖς μῆνας ἐκθρονίζεται διὰ τῶν ῥαδιουργιῶν τῶ Μερβὰν, διοικητοῦ τῆς Μεσοποταμίας, ὅστις καὶ βασιλεύει.

745. — Μερβὰν Β', ἐφονεύθη εἰς ἕνα τζαμὶ τῆς Αἰγύπτου, ὅπου εἶχε καταφύγει, ἀφοῦ ἐνικήθη ἀπὸ τὸν Ἀβουλαββᾶς, ἕνα ἀπὸ τοὺς τρεῖς υἱοὺς τοῦ γέροντος ὀνομαζομένου Μωάμεθ, ὅστις ἐκατάγετο ἀπὸ τὸν Ἀββᾶς, ἀνεψιὸν τοῦ προφήτου.

Οἱ Ἄραβες, βαρεμένοι ἀπὸ τὰς σκληρότητας τοῦ Μερβὰν, ἔδοσαν τὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς Ἀββασίδας, καὶ εἰς τὸν Μερβὰν τελειόνει ἡ δυναστεία τῶν Ὀμμιαδῶν.

750. — Ἀβουλαββᾶς, χειροτονηθεὶς βασιλεὺς, ἐκτύπησε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀλῆ, τοὺς ὁποίους ἤθελαν νὰ ἀναιβάσουν εἰς τὸν θρόνον· ἐξολοθρεύει ὅλους τοὺς Ὀμμιαδάς, παρεκτὸς ἑνὸς μόνου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκατάγετο ὁ Ἀβδεραὰμ, ὁ ὁποῖος ἀνανέωσε ταύτην τὴν οἰκογένειαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Εἰς τοὺς 753, ἀποθνήσκει ὁ Ἀβουλαββᾶς, καὶ τὸν διαδέχεται ὁ Ἀλμανσοὺρ· οἰκοδόμησε τὴν πόλιν Βαγδάτ, ὅπου ἦτον τὸ παλαιὸν ἡ Σελεύκια· καὶ ἐκεῖ ἐμετάφερε τὸν θρόνον.

762. — Βαλεύσα, πόλις τῆς Ἱσπανίας, κυριεύεται ἀπὸ τοὺς Σαρακηνούς.

775. — Ταραγμένη βασιλεία τοῦ Μαχαδῆ· ἐπανάστασις τοῦ Μοκαννᾶ, ὅστις ὑποκρίνεται τὸν ἐμπνευσμένον, διδάσκει νέαν θρησκείαν, κάμνει πολλοὺς προσηλύτους· νικᾶται μετὰ πολλὰς μάχας· καταφεύγει εἰς τόπον, ὅπου ἔβαλε φωτίαν, καὶ ἐκάη μὲ τοὺς συντρόφους του, τοὺς ὁποίους ἠνάγκασε πρότερον νὰ πίωσι φαρμακευμένον κρασίον.

780. — Οἱ Σαρρακηνοὶ διαρπάζουσι, καὶ ἀφανίζουσι τὰς ἐκκλησίας τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀσίας. Πολεμοῦσιν εἰς τὴν Ἀνατολὴν· ἡ βασίλισσα εἰρήνη ἀγοράζει μὲ χρήματα τὴν εἰρήνην.

Μετὰ πέντε χρόνους, Μουσᾶς, υἱὸς τοῦ Μαχαδῆ νικᾷ τὴν Φατρίαν τοῦ Ὀσσεὶν, ἀρχηγοῦ τῶν Ἀλιδῶν, οἱ ὁποῖοι ἐζητοῦσαν τὸν θρόνον.

786. — Ἀαρὼν ἀλ Ῥαχὶδ διαδέχεται τὸν Μουσᾶν τὸν ἀδελφόν του· εἰσήγαγεν εἰς τὸ βασιλειόν του τὴν πρὸς τὴν παιδείαν ἀγάπην, καὶ ἐφημίσθη διὰ τὰς νίκας του· ἔδωκε τὴν διοίκησιν τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς εἰς τὸν Ἰβραΐμ υἱὸν τοῦ Ἀγλάβ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατάγονται οἱ Ἀγλαβῖται, οἱ ὁποῖοι μετ' ὀλίγον γίνονται κύριοι τῆς Ἀφρικῆς.

793. — Πόλεμος μεταξὺ Ἀλφόνσου, βασιλέως τῆς Ἱσπανίας, καὶ τῶν Σαρρακηνῶν· δὲν ἠθέλησε νὰ τοὺς δώσῃ τὸν φόρον, ἤγουν ἑκατὸν κορά-σια, τὰ ὁποῖα ἔδιδαν οἱ προκάτοχοί του, τοὺς ἐνίκησε κατὰ κράτος.

809. — Ἀμῖνος, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ἀαρὼν ἀλ Ῥαχὶδ, ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονάς· ἐξεθρονίσθη ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς. Μετὰ τέσσαρας χρόνους, ὁ ἀδελφός του Ἀλμαμὼν ἔκαμε νὰ ἀνθήσουν αἱ ἐπιστῆμαι· ἀλλ' εἰς τὸν καιρόν του ἄρχισαν αἱ περὶ θρησκείας διχόνοιαι.

823. — Οἱ Σαρρακηνοὶ κυριεύουν τὴν Κρήτην· κτίζουσι πόλιν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζουν Κάνδιαν· μετὰ ταύτην τὴν ἐποχήν, καὶ ὅλη ἡ νῆσος οὕτως ὠνομάσθη. Μετὰ τέσσαρας χρόνους ἐκυρίευσαν τὴν Σικελίαν, τῆς Ἀπουλίας, τῆς Καλαβρίας, καὶ ἀφανίζουν τὴν Γαλικίαν.

833. — Ὁ Ἀλμαμὼν ἔλαβε διάδοχον τὸν ἀδελφόν του Μονταακάσεν· πρῶτος ἔλαβε σωματοφύλακας Τούρκους.

842. — Βαχὲκ, παρομοιάζει τὸν πάππον του Ἀαρὼν ἀλ Ῥαχὶδ διὰ τὴν πρὸς τὰς ἐπιστήμας ἀγάπην. Μετὰ δύο χρόνους, Ῥαμῖρος, βασιλεὺς

τῆς Ἱσπανίας, νικᾷ τοὺς Σαρρακηνοὺς, καὶ φονεύει ὑπὲρ τὰς ἑβδομήντα χιλ. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, οὗτοι οἱ Ἄραβες ὑπάγουν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν Ἰταλίαν, πολιορκοῦσι τὴν Ῥώμην, καὶ διαρπάζουσι τὰ προάστεια.

847. — Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Μονταυεκκὲλ, ἦτον βασιλεία τῶν τεραστίων· παντὸς εἴδους μάστιγες ἐφάνησαν, πεῖνα, πόλεμοι, σεισμοί· ὁ υἱός του Μοσταΐσερ, βαρυνθεὶς τὴν κακήν του μεταχείρησιν, ἔβαλε τοὺς σωματοφύλακας Τούρκους νὰ τὸν δολοφονήσωσι, καὶ βασιλεύει αὐτὸς ἓξ μῆνας.

Μωσαὶν, ἀνεψιὸς τοῦ Μοσταΐσερ καὶ διάδοχός του, ἀπέθανεν εἰς τὸ τέλος ἐμφυλίου πολέμου, τὸν ὁποῖον διήγειραν δύο ἀπὸ τοὺς ἐνθέντας σωματοφύλακας, οἱ ὁποῖοι τὸν ὕψωσαν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Καλίφη.

862. — Μωτάζ, ἀδελφὸς τοῦ Μωσταΐσερ βασιλεύει εἰς ἡλικίαν 18 χρόνων· ἐθανάτωσε δύο του ἀδελφούς· ἠθέλησε νὰ ταπεινώσῃ τοὺς δορυφόρους Τούρκους μὲ τὴν δύναμιν τάγματος μουσουλμάνων τῆς Ἀφρικῆς, τοὺς ὁποίους κατέκοψαν οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἠνάγκασαν τὸν Μωτάζ νὰ παραιτήσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ Καλίφου, καὶ οὕτω τὸν ἄφησαν ν' ἀποθάνῃ εἰς τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του, εἰς τοὺς 865. Οἱ Σαρρακηνοὶ ἐχύθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ διήρπασαν τὸ πᾶν.

869. — Μοθαδὴ, υἱὸς τοῦ Βαθὲκ βασιλεύει, ἠθέλησε νὰ ταπεινώσῃ τὴν αὐθάδειαν τῶν Τούρκων, διὰ μέσου τῆς ὁποίας αὐτὸς ἐβασίλευσεν, οὗτοι συνωμόσαντες, τὸν ἐθανάτωσαν. Οὗτος εἶχε διορίσει νὰ ἀκολουθοῦν τοὺς νόμους τοῦ Ἀλκο-

ρένου, καὶ ἑτοίμαζε διὰ τὸν λαόν του εὐτυχεστέραν ζωήν. Οἱ Σαρρακηνοὶ ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν διὰ τοῦ Λουδοβίκου. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ὁ Μοχαμὲδ τὸν διαδέχεται, ἀπαθὴς βασιλεὺς, ὅστις ἔδωκε τὸ θάρρος του παρὰ πολὺ εἰς τὸν ἀδελφόν του τὸν Μονάφεκ, ὅστις ἀπέθανε, μετά τινας ἐνδόξους ἐκστρατείας· καὶ ὁ υἱός του Μοχάμεδ ἐκηρύχθη Καλίφης ἀπὸ τὸν Καλίφην ἔτι ζῶντα.

874. — Οἱ Σαρρακηνοὶ λεηλατοῦσι τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὴν Ἀφρικήν.

892. — Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τοῦ Μωάμεθ ἀνθοῦσεν ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀφθονία· ἐδίωξεν ἓν εἶδος ἐνθουσιασμένων, εἰς τοὺς 902, ἔλαβε διάδοχον τὸν υἱόν του Μόκταφι. Πόλεμος τοῦ υἱοῦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Τούρκων, βασιλεύει ἓξ χρόνους, καὶ τὸν θάνατόν του ἔκλαυσαν ὅλος ὁ λαός του.

908. — Βασιλεύει ὁ Μοκτάδερ, ὁ υἱός του, εἰς ἡλικίαν δέκα τεσσάρων χρόνων· ἐδόθη εἰς τὴν ἀσωτείαν. Μαχαδῆς Ὀδειλλάχ, ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς τοῦ Ἀλῆ, διώχνει ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν τοὺς Ἀγλαβίτας, ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον τοῦ Κερβάν, καὶ συστένει τὴν δυναστείαν τῶν Φατμητῶν, οἱ ὁποῖοι οὕτως ὀνομάζονται ἀπὸ τὴν Φάτμε σύζυγον τοῦ Ἀλῆ. Γενικὴ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ Καλίφου, διὰ τὰ δοσίματα, καὶ διὰ τὰς ὁποίας ἀποτυχίας ἐδοκίμασεν εἰς τοὺς πολέμους του, εἴτε κατὰ Ἑλλήνων, εἴτε κατὰ τῶν Καρματῶν· ἐξεθρονίσθη εἰς τοὺς 932.

Ὁ ἀδελφός του Κάχερ, βαλθεὶς εἰς τὸν τύπον του, ἐφάνη ἀνάξιος δίδεται εἰς τὰς ἀσωτείας, καὶ τυραννίας, ἀναγκάζεται νὰ παραιτήσῃ τὸν θρόνον· οἱ δορυφόροι Τοῦρκοι τὸν ἐτύφλωσαν.

933. — Πτῶσις σχεδὸν τελεία τῆς ἐξουσίας τῶν καλιφῶν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ῥαδῆ, ἀνεψιοῦ τοῦ Κάχερ. Ὁ Καλίφης κατήντησεν εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Βαγδατίου. Τὰ λοιπὰ μέρη τὰ ἐμοίρασαν συναλλήλως οἱ δέκα τέσσαρες διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν βασιλεῖς, ὄντες εἰς τὴν ἀρχὴν ἁπλοῖ ἀξιωματικοί. Ὁ Ῥαδῆ ἐχειροτόνησεν ἕνα ἀξιωματικὸν Ἐμίρην τῶν Ἐμιράδων, ἤγουν ἡγεμόνα τῶν ἡγεμόνων. Μετ' ὀλίγον αὐτὸς κατεστάθη ὁ ἀληθινὸς βασιλεύς.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Ῥαδῆ ἔμενον εἰς τὴν ἀπάθειαν, εἰς διάστημα ἑκατὸν χρόνων· ἀλλ' οἱ Σαρακηνοὶ εἰς τοὺς 1008, ἐπροχώρησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Καπύην. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον ἐπολιόρκησαν τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐκρήμνισαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Τάφου, καὶ ἔκαυσαν τὰ πέριξ μοναστήρια.

1031. — Καϊεμβὰρ Ἰλλαὰχ Καλίφης. Εἰς τοὺς 1054, Τρογρουδβὲκ ἔγινεν ἐμίρης τῶν ἐμιράδων. Ἦτον καλὸς πολεμικὸς, ἔγγονος τοῦ Σελδγιόνου. Οἱ Ταῦρκοι ὠφελοῦνται ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν του, διὰ νὰ καταισχίσωσι τὸ βασίλειον τῆς Ἀραβίας, καὶ νὰ κυριεύσωσι τὰ κτήματά της.

Εἰς τοὺς 1075, ἀποθνήσκει ὁ Καϊεμβάρ· οἱ διάδοχοί του εἶχαν μόνον τὸ ὄνομα.

1079. — Οἱ Σαρακηνοὶ βοηθούμενοι ἀπὸ

τοὺς Τούρκους, διαρπάζουσι τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸν Γοδεφρόϊον.

1104. — Βαλδουΐνος, βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ, νικᾶται ἀπὸ τοὺς Ἄραβας, εἶτα τοὺς νικᾷ καὶ αὐτός.

1171. — Ὁ Μοσταδῆς ἀναιβαίνει εἰς τὸν θρόνον τοῦ Μωάμεθ. Λύτη ἡ ἐποχὴ εἶναι περίφημος διὰ τὰς νίκας τοῦ Σαλαδίνου καὶ τῶν Ταρτάρων Μογόλων.

1226. — Ὁ Γέγγις Χὰν ἀρχίζει τὰς νίκας του ἐναντίον τοῦ Καλίφη Νάζερ· ἐκυρίευσε τὸ καλήτερον μέρος τοῦ βασιλείου τοῦ Μωάμεθ.

1258. — Κυρίευσις καὶ διαρπαγὴ τῆς πόλεως Βαγδὰτ ἀπὸ τὸν Χολακοῦ, ἔγγονον τοῦ Γέγγις Χὰν.

Θάνατος τοῦ Καλίφου Μοστάσεν, ὅπου σβύνεται τὸ ἀξίωμα τῶν Καλιφῶν. Τώρα ἡ Ἀραβία διοικεῖται ἀπὸ πολλοὺς ἐξουσιαστάς.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΑ'.

Ἱστορία τῆς Περσίας.

Τὸ νέον βασίλειον τῆς Περσίας ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς 226, καὶ τελειόνει εἰς τοὺς 632. διήρκεσε λοιπὸν 406 χρόνους.

226. — Θεμελίωσις τοῦ βασιλείου τῆς Περσίας ἀπὸ τὸν Ἀρταξέρξην, ὅστις ἐτίναξε τὸν ζυγὸν τῶν Πάρθων, καὶ ἐφόνευσε τὸν βασιλέα των Ἀρτά-

βανον. Λύτη ἡ δυναστεία ὀνομάζεται τῶν Σασσανιδῶν.

Ἀρταξέρξης Α', μὲ τὴν φρόνησιν καὶ μὲ τοὺς θριάμβους του, ἠξιώθη τὸ ὄνομα Σολομῶν τῆς Περσίας.

234. — Ἐνικήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον Σεβῆρον· ἀλλ' ἐπαναλαμβάνει ἔπειτα τοὺς ὁποίους ἔχασε τόπους.

240. — Σαπῶρος Α', ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του, ἀφανίζει τὸ βασίλειον τῶν Ῥωμαίων.

Μετὰ δύο χρόνους, Γορδιανὸς ὁ νέος ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Περσίαν, κυριεύει πολλοὺς τόπος, καὶ ἀναγκάζει τὸν Σαπῶρον νὰ στραφῇ εἰς τὴν ἐπικράτειάν του. Εἰρήνη μεταξὺ τούτου, καὶ τοῦ Φιλίππου, διαδόχου τοῦ Γορδιανοῦ.

260. — Ἀρχίζει πάλιν ὁ πόλεμος, ἀπὸ μέρος τοῦ Σαπώρου, ἐναντίον τοῦ αὐτοκράτορος Βαλεντιανοῦ, τὸν ὁποῖον αἰχμαλωτίζει, καὶ ἀτιμάζει.

Ὁ Σαπῶρος νικᾶται ἀπὸ τὸν Ὀδενάτον, βασιλέα τῆς Παλμύρας, καὶ σύμμαχον τῶν Ῥωμαίων. Κατεδιώχθη ἕως ὑποκάτω εἰς τὰ τείχη τῆς Κτησιφῶντος, τῆς μητροπόλεώς του, ὅπου ἐδολοφονήθη ἀπὸ τοὺς σατράπας του. Ἀρχὴ τῆς αἱρέσεως τῶν Μανιχαίων, τὴν ὁποίαν ἐθεμελίωσεν ὁ Μάνης.

272. — Ὁρμισθας, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Σαπώρου, κάμνει τὴν εἰρήνην μὲ τὸν Αὐρήλιον.

Μετὰ πέντε χρόνους, ὁ υἱός του Βαράνης Α', βασιλεύει, ἕνα μόνον χρόνον· καὶ τὸν διαδέχεται Βαράνης Β', ὁ υἱός του.

285. — Βαράνης Γ', βασιλεύει εἰρηνικά.

Δημ. Δημοτ. Βιβλιοθ. 11023

Ὁ υἱός του Ναρσῆς κηρύττει τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, νικᾷ τὸν αὐτοκράτορα Γαλέριον, καὶ νικᾶται ἔπειτα ἀπὸ αὐτόν. Εἰρήνη 40 χρόνων.

Ὁρμίσδας Β', υἱὸς τοῦ Ναρσῆ βασιλεύει εἰς τοὺς 303, πέντε χρόνους, καὶ τὸν διαδέχεται Σαπῶρος Β', τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ ἦτον ἔγκυος.

308. — Σαπῶρος Β', στέφεται βασιλεὺς, πρὶν γεννηθῇ. Ἀναιρεῖ τὴν μὲ τοὺς Ῥωμαίους εἰρήνην, καὶ πολλάκις τοὺς νικᾷ.

326. — Καταδιώκει τοὺς Χριστιανούς.

338. — Πολιορκεῖ τὴν Νισίβην. Ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Πέρσης, ἐπίσκοπος ταύτης τῆς πόλεως, τὸν κάμνει νὰ σηκώσῃ τὴν πολιορκίαν, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντίου ἐμποδίζει τὰς προόδους τοῦ Σαπώρου· καὶ ὁ διάδοχός του Ἰουλιανὸς ὁ ἀποστάτης ὑπάγει εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἀποθνήσκει εἰς τὴν μάχην.

Εἰρήνη μεταξὺ Σαπώρου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰοβιανοῦ τοῦ διαδόχου, ὅστις παρεχώρησε πολλοὺς τόπους.

Ὁ Σαπῶρος ἀνανεόνει τὸν πόλεμον, καὶ νικᾷ τὸν Οὐαλέντιον, κάμνει εἰρήνην, καὶ ἀποθνήσκει εἰς τοὺς 380.

Ἀρταξέρξης Β', ἕνας ἀπὸ τοὺς τέσσαρας υἱούς του, τὸν διαδέχεται· μετὰ τέσσαρας χρόνους ἀποθνήσκει, καὶ ἀφίνει τὸν θρόνον εἰς τὸν ἀνεψιόν του Σαπῶρον Γ'.

389. — Βασιλεύει ὁ Βαράνης Δ'. καὶ μετὰ δέκα χρόνους ὁ Ἰσδιγέρδης, ὁ υἱός του.

415. — Ὁ Βασιλεὺς οὗτος, διδασκόμενος ἀπὸ τὸν Μαρούθαν, ἐπίσκοπον τῆς Μεσοποταμίας, δέχεται τὸν Χριστιανισμὸν, ἔστις μεγάλας προόδους κάμνει εἰς τὴν Περσίαν· ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῆς βασιλείας του, Ἀβδαάτης, ἐπίσκοπος τῆς Περσίας, καίει ἕνα ναὸν τοῦ τόπου. Σφοδρώτατος διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

420. — Βαράνης Ε', διάδοχος τοῦ Ἰσδιγέρδου, ἐνικήθη ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πολιορκήσει τὴν Νισίβην· ἔλαβε βοήθειαν ἀπὸ τὸν Ἀλαμουνδάρην, βασιλέα τῶν Σαρακηνῶν, καὶ οὗτοι τότε πρῶτον ἐφάνησαν εἰς τὴν Περσίαν.

Μετὰ τέσσαρας χρόνους, τὸ στράτευμα τῶν Περσῶν, φοβούμενοι, μὴν ἐξολοθρευθῶσι διόλου ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, ἔπεσαν εἰς τὸν Εὐφράτην. Πλειότεροι ἀπὸ ἑκατὸν χιλιάδας ἄνθρωποι ἐπνίγησαν.

440. — Τὸν Ε', Βαράνην διαδέχεται ὁ Β'. Ἰσδιγέρδης· μεγάλην γενναιοφροσύνην δείχνει ὁ Ἀκάκιος Ἐπίσκοπος Ἀμίδης, καὶ ὁ κλῆρος του, πρὸς ἑπτὰ χιλιάδας αἰχμαλώτων Περσῶν. Ἐπώλησαν τὰ ἱερὰ σκεύη, διὰ νὰ τοὺς θρέψωσι, καὶ τοὺς ἔδοσαν, μετὰ τὴν εἰρήνην, τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα, διὰ νὰ στραφῶσιν εἰς τὴν πατρίδα των.

457. — Περόζης, ἢ Πρόζης, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ ἀνωτέρω, ἐμβαίνει εἰς τοὺς τόπους τῶν Οὔνων, οἱ ὁποῖοι ἐκατοικοῦσαν πρὸς ἄρκτον τῆς Περσίας· καὶ ἐπειδὴ πολιορκεῖται ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, ὑπόσχεται νὰ πληρώνῃ εἰς τὸν βασιλέα των ἄτιμον φόρον. Ζητεῖ νὰ ἐκδικηθῇ, κτυπᾷ τοὺς Οὔνους, καὶ φονεύεται εἰς μίαν μάχην, βασιλεύσας τριάντα ἕνα χρόνον.

485. — Φιλόξενος, δοῦλος ἀπ' ἀρχῆς τῶν Περσῶν, γίνεται ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως. Πρῶτος πολεμεῖ τὰς ἱερὰς εἰκόνας.

Μετὰ τρεῖς χρόνους, ὁ Βάλος, ἢ Βαλάκης, υἱὸς τοῦ Περούζου, βασιλεύει· καὶ ἀποθνήσκει ἀπὸ θλίψιν, διότι δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐλευθερώθῃ ἀπὸ τὸν διδόμενον εἰς τοὺς Οὔνους φόρον. Μετὰ τρεῖς χρόνους, ὁ Καβάδης ὁ διάδοχός του ἐλευθερόνεται· ἔκαμε πολλὰς νίκας· ζητεῖ νὰ μεταβάλῃ τοὺς νόμους. Συνωμοσία τῶν ἀρχόντων κατ' αὐτοῦ. Τὸν πιάνουν, καὶ τὸν Φυλακόνουν· καὶ καταστένουν διάδοχόν του κάποιον Ζαμβάδην συγγενῆ του.

Ὁ βασιλεὺς καταφεύγει εἰς τοὺς Οὔνους· λαμβάνει βοήθειαν, ἐμβαίνει εἰς τὸ βασίλειον, καὶ ἀναιβαίνει πάλιν εἰς τὸν θρόνον.

502. — Κυριεύει τὴν Ἀμίδην, μὲ προδοσίαν τῶν μοναχῶν. Νικᾷ τὸν αὐτοκράτορα Ἀναστάσιον, καὶ τὸν δίδει τὴν εἰρήνην μὲ βαρείας συνθήκας.

513. — Δέχεται τὴν Χριστιανικὴν πίστιν, εἰς τοὺς 523. Φονεύει πολὺ πλῆθος τῶν Μανιχαίων.

531. — Ἐνικήθη ἀπὸ τὸν Βελισάριον εἰς πολλὰς μάχας, καὶ κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν στρατηγόν του, διότι δὲν μετεχειρίσθη καλῶς τοὺς στρατιώτας.

Ἀπέθανε μετὰ τὴν εἰρήνην, ἀφήσας διάδοχον τὸν Χοσρόην.

Χοσρόης Α', ἐμβαίνει εἰς τὴν Συρίαν, κυριεύει τὴν Βερέαν, καὶ τὴν Ἱεράπολιν, καίει καὶ κρημνίζει ὁλότελα τὴν Ἀντιόχειαν. Ὁ Ἰουστινιανὸς ζητεῖ τὴν εἰρήνην μὲ φόρον κατ' ἔτος 50 σκούδων.

543. — Ὁ Βελισάριος ὑπάγει κατὰ τοῦ Χοσρόου, ὅστις ἠφάνιζε τοὺς τόπους τῶν Ῥωμαίων, καὶ τὸν σπρώχνει.

Μετὰ δύο χρόνους, οἱ Πέρσαι ὁρμῶσιν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν· ὁ βασιλεὺς πολιορκεῖ τὴν Ἔδεσσαν, ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ σηκώσῃ τὴν πολιορκίαν.

Εἰς τοὺς 554 πολεμεῖ τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὴν Κολχίδα, καὶ τοὺς νικᾷ.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, τρεῖς χιλ. Περσῶν φυγαδεύουσι πενῆντα χιλ. Ῥωμαίων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς τὴν Κολχίδα.

574. — Οἱ Πέρσαι ὁρμῶσιν ἐναντίον τοῦ βασιλείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφανίζουσι τὴν Συρίαν, κυριεύουσι τὴν Ἀπάμειαν, καὶ τὴν διαρπάζουσιν.

579. — Ὁ Χοσρόης νικᾶται ἀπὸ τὸν Β', Τιβέριον τὸν αὐτοκράτορα· διαρπάζονται οἱ θησαυροί του· καὶ ἀποθνήσκει ἀπὸ λύπην, βασιλεύσας 48 χρόνους. Ὁρμίσδας ὁ υἱός του τὸν διαδέχεται.

592. — Ὁρμίσδας Γ', μισεῖται διὰ τὰς τυραννίας, καὶ διὰ τὴν χαυνότητά του. Οἱ ἄρχοντες τὸν Φυλακόνουν, καὶ ἐκθρονίζουν· δολοφονεῖται εἰς τὴν Φυλακὴν ἀπὸ τὸν υἱόν του Χοσρόην, ὅστις τὸν διαδέχεται.

Οἱ Πέρσαι, ἀγανακτήσαντες διὰ ταύτην τὴν πατροκτονίαν, ἀναγκάζουσι τὸν Β', Χοσρόην νὰ φύγῃ· ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τὸν δέχεται, καὶ τὸν ἀναιβάζει πάλιν εἰς τὸν θρόνον.

603. — Ὁ Χοσρόης ὑπάγει κατὰ τοῦ Φωκᾶ· δολοφονεῖται ὁ Μαυρίκιος, ἀφανίζεται ἡ ἀνατολή.

Μετὰ πέντε χρόνους, κυριεύει τὴν Ἀρμενίαν, τὴν Καππαδοκίαν, καὶ τὴν Γαλατίαν.

613. — Κυρίευσις τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοὺς Πέρσας· φονεύουν περισσοτέρους ἀπὸ ἐννενήντα χιλ. κατοίκων· διαρπάζουσι τὴν πόλιν, καὶ παίρνουσι τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν φέρουσιν εἰς τὴν πατρίδα των.

619. — Ἀφανίζουν τὴν μικρὰν Ἀσίαν, κυριεύουν ὅ,τι ἀπαντήσουν ἕως τὴν Χαλκηδόνα.

621. — Ὁ Χοσρόης νικᾶται ἀπὸ τὸν Ἡράκλειον· σύρεται εἰς Γαζογόττην, εἰς τὰ σύνορα τοῦ ἀνατολικοῦ Βασιλείου. Κυρίευσις ταύτης τῆς πόλεως· φυγὴ τοῦ Πέρσου Βασιλέως. Ὁ Ἡράκλειος τὸν καταδιώκει ἕως εἰς τὰ σύνορα τῆς Μηδίας.

627. — Ὁ Χοσρόης καταφεύγει εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν τοῦ Τίγρητος· ἀσθενεῖ, καὶ θέλει νὰ κάμῃ διάδοχον τὸν Μαρσάνην, τὸν νεώτατον υἱόν του. Σιρόης ὁ πρωτότοκος, λαμβάνει τὴν εἴδησιν, συνάζει ἀρκετὸν στράτευμα, πιάνει τὸν πατέρα, τὸν βάλλει εἰς τὰ σίδηρα, καὶ τὸν φυλακόνει· πιάνει τὸν Μαρσάνην, καὶ τοὺς ἀδελφούς του, καὶ τοὺς φονεύει ἔμπροσθεν τοῦ Χοσρόου· φονεύει καὶ αὐτὸν μὲ βέλη.

Ὁ Χοσρόης ἀγαποῦσε τὰς ἐπιστήμας καὶ τοὺς σοφούς.

628. — Ὁ Σιρόης κάμνει εἰρήνην μὲ τὸν Ἡράκλειον, καὶ δίδει ὀπίσω τὸν Τίμιον Σταυρόν· βασιλεύει ὀκτὼ μῆνας. Ἀνδέζερ, ὁ υἱός του καὶ διάδοχος, βασιλεύει ἑπτὰ μῆνας. Ἀρβαζᾶς, στρατηγός, τὸν δολοφονεῖ, καὶ βασιλεύει.

631. — Οἱ ἄρχοντες φονεύουν τὸν Ἀρβαζᾶν, καὶ κηρύττουν βασιλέα τὸν Γ', Ἰσδιγέρδην, υἱὸν ἑνὸς ἀδελφοῦ τοῦ Σιρόου.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ὁ Ἀβουβέκρ, βασιλεὺς τῶν Ἀράβων· ὑπάγει μὲ δυνατὸν στράτευμα κατὰ τῶν Περσῶν· νικᾷ τὸν Ἰσδιγέρδην, τὸν φονεύει, καὶ κυριεύει τὸ βασίλειον τῆς Περσίας.

632. — Οἱ Πέρσαι ἐσυσσωματώθησαν μὲ τοὺς Σαρακηνούς· καὶ ἡ θρησκεία τῶν Μάγων ἠλλάχθη ἀπὸ τὴν θρησκείαν τοῦ Μωάμεθ. Τὸ βασίλειον τῶν Καλιφῶν ἐπαραλύθη· διάφοροι μοναρχίαι ἐσυστήθησαν εἰς τὴν Περσίαν, τὴν ὁποίαν οἱ Τοῦρκοι Σελιογκίδοι ἐκυρίευσαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος.

1180. — Ὁ Γεγκὶς Χάν, Τάρταρος, κυριεύει τὸ πλειότερον μέρος τῆς Περσίας· ὁ υἱός του Κουλὶς Χὰν τὴν κυριεύει ὅλην, καὶ οἱ ἀπόγονοί του τὴν διοικοῦσιν.

1395. — Ταμερλάνος, καὶ οὗτος Τάρταρος, κυριεύει τὴν Περσίαν, καὶ τὸν θρόνον· εἰς τὸ ἑξῆς κρατεῖ ὁ υἱός του, ὁ ἔγγονος, καὶ ὁ Ἰούγκας ἀπόγονος.

1467. — Οὐζοὺν Χασὰν, διοικητὴς τῆς Ἀρμενίας, ἐπαναστατεῖ κατὰ τοῦ Ἰούγκα· φονεύει καὶ αὐτὸν, καὶ τὸν υἱόν του, Ἀκὸν Ἀλῆ, καὶ βασιλεύει εἰς τὴν Περσίαν δέκα τρεῖς χρόνους.

1478. — Ἰουκοὺπ, ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του, βασιλεύει ἑπτὰ χρόνους, καὶ ἀποθνήσκει φαρμακευμένος ἀπὸ τὴν γυναῖκα του· βασιλεύει ὁ Ἰουλάμερ, ἄρχων Πέρσης, τρεῖς χρόνους.

1488. — Βασιλεία τοῦ Βαϋσαγκὸρ, καὶ αὐτὸς ἦτον ἄρχων Πέρσης. Μετὰ δύο χρόνους, βασιλεύει ὁ Ρ'ουστὰν ἑπτὰ χρόνους. Λ'χμὲδ καὶ ὁ διάδοχός του Λ'λβάνδ, μόλις ἐφάνησαν ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον.

1499. — Σχὰλ Ι'σμαὴλ, ἔγγονος τοῦ Ουζοὺν Χασὰν, συνάζει στράτευμα, καὶ κυριεύει τὸν θρόνον· φονεύει, ἢ καίει ὅλους.

Πρῶτος ὀνομάζεται Σοφί, ἤγουν μάλλιον· διότι ἀπὸ τοῦτο κατεσκεύαζον οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν τὰ σαρίκιά των, τὸ ὁποῖον ὄνομα ἐφύλαξαν καὶ οἱ διάδοχοι, βασιλεύει εἴκοσι τέσσαρας χρόνους, καὶ ἀποθνήσκει, ἀφοῦ ἐξανεπῆρεν ὅσους τόπους ἔχασαν οἱ προκάτοχοί του. Εἰς τὸν καιρὸν τούτου ἄρχισε σφοδρὸς ἀγὼν μεταξὺ Περσῶν καὶ Τούρκων.

1523. — Τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Θαμᾶς Λ', βασιλεὺς ἀπαθὴς. Πρόοδος τῶν Τούρκων εἰς τὴν Περσίαν. Ο' Θαμᾶς, ἀφοῦ ἐβασίλευσε πενῆντα τρεῖς χρόνους, ἐφαρμακεύθη ἀπὸ τὸν υἱόν του Βαϋδὰρ, ὅστις ἐβασίλευσεν· ἀλλ' ἡ ἀδελφή του τὸν δολοφονεῖ, συντρίβει τὰ σίδηρα τοῦ Ι'σμαὴλ, τοῦ ἄλλου της ἀδελφοῦ, ὅστις βασιλεύει.

1575 — Ι'σμαὴλ Β', ἐδολοφονήθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀδελφὴν, ἐπειδὴ ἐπαναστάτησε διὰ τὰς σκληρότητας τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐβασίλευσε δύο χρόνους.

Κοδαβενζὲ ὁ διάδοχός του, εἶχε μόνον τὸ ὄνομα Σοφί· ἐβασίλευσεν ὀκτὼ χρόνους· Χαμζὲδ καὶ Ι'σμαὴλ Γ', δύο ἀπὸ τοὺς υἱούς του, μόλις ἀνέβησαν εἰς τὸν θρόνον.

1586. — Λ'ββᾶς Α', τρίτος υἱὸς τοῦ Κοδαβενζὲ, διώχνει τοὺς Ταρτάρους ἀπὸ τὴν ἐπικράτειάν του, νικᾷ τοὺς Τούρκους, ἐξαναλαμβάνει τὰς ὡραίας ἐπαρχίας, τὰς ὁποίας ἐκεῖνοι εἶχαν κυριεύσει, καὶ κυριεύει τοὺς τόπους των. Συστένει εἰς τὴν Περσίαν τὴν δεσποτικὴν ἐξουσίαν, μεταχειρίζεται πολλὰς βίας, φονεύει καὶ τὸν υἱόν του Μίρζαν, δι' ἁπλῆν ὑποψίαν· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, διὰ τὰς νίκας του, ὀνομάζεται Μέγας, καὶ βασιλεύει σαράντα δύο χρόνους.

1628. — Σεφὶ, τὸν ὁποῖον ὁ Λ'ββᾶς, ὁ πάππος του, ἐψήφισε πρὸ τοῦ θανάτου του, μὲ τὸ ὄνομα Μίρζα τοῦ πατρός του, ἐχρημάτισεν ὁ Νέρων τῆς Περσίας, καὶ ἀπέθανε, φαρμακωθεὶς, ἀφοῦ ἐβασίλευσε δέκα τέσσαρας χρόνους.

1642. — Βασιλεία τοῦ Λ'ββᾶς Β', τοῦ υἱοῦ του.

1666. — Σολιμὰν, ὁ δεύτερος υἱός του, ἐμιμήθη τὸν ἀπάνθρωπον πάππον του.

1694. — Χαυνότης τοῦ Χουσεὶν, υἱοῦ τοῦ Σολιμὰν, ἐδιοικεῖτο ἀπὸ συμβούλιον εὐνούχων, τῶν ὁποίων ἡ πλεονεξία δὲν εἶχεν ὅρια.

Τέλος, αὐτοὶ ἐμοιράσθησαν εἰς δύο φατρίας, τῶν Λ'σπρῶν, καὶ τῶν Μαύρων. Ο' Σεφὶ ἐξακολουθεῖ τὰς ἡδονάς του. Μὶρ Βεὶς, ἄρχων ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Κανδαχὰρ, κάμνει φατρίαν, καὶ κηρύττεται βασιλεὺς τοῦ τόπου του, φυλάττει τὸ βασίλειον ἕως τὸν θάνατόν του, καὶ τὸ ἀφίνει εἰς τὸν Λ'βδαλλὰχ, ἀδυνάτου πνεύματος, καὶ χωρὶς προτερήματα.

Μαχμοὺδ, υἱὸς τοῦ Μὶρ Βεΐ, ὠφελεῖται ἀπὸ τὴν ἀναξιότητα τοῦ θείου, τοῦ κόπτει τὴν κεφα-

λὴν, λαμβάνει τὸν τόπον του, καὶ κτυπᾷ, καὶ τὸν ἐκθρονίζει.

1722. — Ἡ τυραννὶα του τὸν καταστένει μισητόν. Θαμᾶς, ὁ ὁποῖος εἶχε ψηφισθῆ διάδοχος τοῦ πατρός του Χουσεΐν, κηρύττεται βασιλεὺς τῆς Περσίας εἰς Κουβίν, πόλιν τοῦ Ἰρὰκ, ὅπου εἶχε καταφύγει· πολεμεῖ τὸν θηριώδη Μαχμοὺδ, τὸν νικᾷ πολλάκις. Ὁ Μαχμοὺδ ἀσθενεῖ βαρέως, καὶ, ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του, ἡ βασιλεία ἐδόθη εἰς τὸν ἀνεψιόν του Ἀσχράφ.

1725. — Ὁ Ἀσχραὰφ ἀκολουθεῖ τὰ ἴχνη τοῦ προκατόχου του, ἐθανάτωσε καὶ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸν θρόνον. Μετὰ τέσσαρας χρόνους, ὁ Θαμᾶς, καταντήσας εἰς ἐλεεινοτάτην κατάστασιν, ἐκάλεσε πρὸς βοήθειαν τὸν Ναδὶρ Κουλὶ, πολεμιστὴν πρὸ πολλοῦ περίφημον, ὅστις ἐγεννήθη εἰς τὸ Κορασὰν, μίαν ἀπὸ τὰς ἀνατολικωτάτας ἐπαρχίας τῆς Περσίας. Τὸν ἔκαμε στρατηγὸν, τὸν ἔκαμε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν βασιλεύουσαν· ἀλλ' ἔκαμε τὴν εἰρήνην μὲ τὴν Τουρκίαν, χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ στρατηγοῦ, μὲ σκοπὸν νὰ τὸν φονεύσῃ.

1732. — Ὁ Ναδὶρ Κουλὶ προλαμβάνει τὸν Θαμᾶν, τὸν ἐκθρονίζει, καὶ βάλλει τὸν υἱὸν ἐκείνου, ὄντα ἀκόμη εἰς τὰ σπάργανα, μὲ τὸ ὄνομα Ἀβ-βᾶς Γ'.

1736. — Οἱ δύο Σοφὶ ἀποθνήσκουν σχεδὸν συγχρόνως· ἐπειδὴ ἐσβύσθη ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, ἀναιβαίνει εἰς τὸν θρόνον ὁ Ναδὶρ Κουλί.

Μετ' ὀλίγον καιρὸν κάμνει ὠφέλιμον εἰρήνην μὲ τοὺς Τούρκους· ὑποτάσσει ἔπειτα τὸν Ἀγωνὰν τοῦ Κανδαχάρ· νικᾷ καὶ ἐκθρονίζει τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Μογόλ· διότι τοὺς εἶχε βοηθήσει· κηρύττεται αὐτοκράτωρ εἰς Δελλὺ, τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν εἰς διαρπαγήν· ἔλαβε πολλοὺς θησαυροὺς ἀπὸ τὰς Ἰνδίας.

Ἔβαλε πάλιν τὸν Μωχάμεθ εἰς τὸν θρόνον, μὲ συμφωνίαν νὰ ἔχῃ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ Μαμουλοὺκ νὰ διοικῇ εἰς ὄνομά του. Μετὰ τὰς νίκας του ἐστράφη εἰς τὸ Ἰσπαχάν.

1739. — Πολεμεῖ πάλιν μὲ τοὺς Τούρκους· ἔχασεν, ὅμως ἔκαμε τιμημένην εἰρήνην. Οἱ Ἰνδιάνδι ἐπαναστατοῦσι, καὶ φονεύουσι τοὺς Πέρσας μὲ τοὺς ἀξιωματικούς των. Ὁ Ναδὶρ πίπτει εἰς λύπην, μεταχειρίζεται σκληρότητας, καὶ γίνεται μισητός.

1747. — Πολλαὶ συνωμοσίαι ἔγιναν κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ τέλος ἐδολοφονήθη ἀπὸ τοὺς διοικητὰς τῆς Ταυρίδος, συμφώνως μὲ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Κουλὶ Χὰν, ὅστις ἐκηρύχθη βασιλεὺς τῆς Περσίας μὲ ὄνομα Ἀδιλσχιάχ.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΒ'.

Ἱστορία τῆς Ταρταρίας.

Ἡ Ταρταρία, κατοικημένη ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν Οὔνων, ἦτον διῃρημένη εἰς πολλὰς φυλὰς, αἱ ὁποῖαι εἶχαν καθεμία τὸν ἀρχηγόν της

1200 περίπου. Ἡ φυλὴ τῶν Ταρτάρων ἔγινεν ἡ πλέον δυνατὴ, καὶ ἔδωκε τὸ ὄνομά της εἰς ὅλον τὸ ἔθνος.

1204. — Γεγγὶς Χὰν, ἀρχηγὸς τῆς Φυλῆς τῶν Μογόλων, ὑπέταξεν ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ τὰς ἤνωσεν εἰς μίαν.

1226. — Ὀλίγον καιρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐμοίρασε τὰς ἐπαρχίας του εἰς τοὺς τέσσαρας υἱούς του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν γενικοὶ ὑπασπισταὶ του. Ὀκτάϊ, ὁ πρωτότοκος υἱὸς, ἐκηρύχθη μέγας Χάνης τῶν Ταρτάρων.

1259. — Ὁ Λαγὸς βασιλεὺς τῶν Ταρτάρων, κηριεύει τὴν Συρίαν.

1390. — Κυριεύει τὸ μεγαλήτερον μέρος τῆς Ταρταρίας ὁ Τιμοὺρ Βὲκ, ὁ λεγόμενος Ταμερλάνος.

Ἱστορία τῶν Ἰνδιῶν, ἢ τοῦ Μογόλ.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ δεκάτου Πέμπτου αἰῶνος ἐθεμελιώθη τὸ βασίλειον τοῦ Μογὸλ ἀπὸ, τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ταμερλάνου, οἱ ὁποῖοι ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς Περσίας, ἀπὸ τὸν Οὐζοὺν Χασσὰν, καὶ ἐσύρθησαν εἰς τὰ ὁποῖα κτήματα εἶχαν εἰς τὰς Ἰνδίας.

Βαϐοὺρ, πρῶτος αὐτοκράτωρ βασιλεύει εἰρηνικὰ περισσότερον ἀπὸ σαράντα χρόνους.

1530. — Οὐμαϊοὺρ, υἱὸς καὶ διάδοχός του, ἐχρημάτησεν ἡ δόξα καὶ ἡ εὐδαιμονία τοῦ βασιλείου του· βασιλεύει εἴκοσι δύο χρόνους.

1552. — Ὁ υἱός του Χακβὰρ κυριεύει τόπους· ἐβασίλευσε πενῆντα τρεῖς χρόνους μὲ ἀναγκαίας νίκας, καὶ ἀπέθανεν εἰς τοὺς 1605.

Πενῆντα τρεῖς χρόνους ἀκόμη, ἐβασίλευσεν κατὰ διαδοχὴν ὁ Γεβαγκὶρ καὶ Γουχάν.

1658. — Αὐρὲγκ Ζὲϐ Φυλακόνει τὸν πατέρα του Γουχὰν, βασιλεύει, διώχνει, ἢ φονεύει τοὺς ἀδελφούς του. Κυριεύει τὸ βασίλειον τοῦ Δεκὰν, τοῦ Βισαπούρ, τῆς Γολκόνδας, καὶ τῆς Καρνάτας· μετανοεῖ· φοϐεῖται, μὴ πάθῃ ἀπὸ τοὺς υἱούς του, ὅ,τι ἔκαμεν εἰς τὸν πατέρα του· ἀποθνήσκει εἰς τοὺς 1707, εἰς ἡλικίαν σχεδὸν ἑκατὸν χρόνων.

1707. — Τὸν διαδέχεται ὁ Ἀλὲμ, ὁ ὁποῖος ἀφῆκε τὸν θρόνον χωρὶς βασιλέα, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ἕνδεκα χρόνους.

1718. — Βασιλεύει ὁ Μωχαμὲτ Σχιάχ. λαμπρότης καὶ πλοῦτος τοῦ Μογὸλ, τὸ ὁποῖον ἐκυριεύθη σχεδὸν ὅλον ἀπὸ τὸν Θαμᾶν Κουλὶ Χὰν, ὅστις ἐσήκωσεν ὅλους τοὺς θησαυρούς. Πάλιν ὁ βασιλεὺς ἐϐάλθη εἰς τὸν θρόνον εἰς τοὺς 1739.

1799. — Οἱ Ἄγγλοι κυριεύουσιν, εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν ἐπικράτειαν τοῦ Τίππου Σαὶϐ ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ἱστορία τῶν Σινῶν, (Κινέζων).

Πρῶτος χρόνος τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς.

Χὰν-Πίγγ-τὶ βασιλεύει, εἰς ἡλικίαν ἐννέα χρόνων· ἦτον υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος Τεχόγγ Χὰν, καταγόμενος ἀπὸ τὴν δυναστείαν τῶν Χάνων.

Οὐὰγγ-Μὰγγ, ἐπίτροπος τῆς βασιλείας, εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ βασιλόπαιδος· εἶχε προ-

τερήματα καὶ φιλοδοξίαν, ἔβαλε νὰ φαρμακεύσουν τὸ βασιλόπουλον, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ἓξ χρόνους.

6. — Γ'ου-τσεὺγγ, ἄλλος υἱὸς τοῦ Λιεου-γέν, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον εἰς ἡλικίαν δύο χρόνων. Δὲν τὸν ἐκήρυξαν Βασιλέα, ἀλλὰ τὸν ὠνόμασαν διάδοχον, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς νόμου ἡλικίαν. Εἰς τὸ διάστημα τῆς μεσοβασιλείας, ἀπελάμβανε τὴν βασιλικὴν τιμὴν ὁ Οὐάγγ-μάγγ.

8'. — Οὐάγγ-μάγγ ἐπρόσταξε νὰ μὴ λέγεται τὸ βασίλειον τῶν Χάν, ἀλλὰ τῶν Σίν.

9. — Κυριεύει τὴν βασιλείαν χωρὶς ἀντίστασιν· καταιβάζει εἰς μικρότερον βαθμὸν τοὺς ὁποίους ἄρχοντας ἐφοβεῖτο· τοὺς δὲ ἐκ τῶν Χὰν εἰς τὴν τάξιν τοῦ λαοῦ.

Η' Κίνα ἐρημόνεται ἀπὸ τοὺς Ταρτάρους, καὶ ἀπὸ ἄλλους λαοὺς δυσαρεστημένους εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ βασιλείου.

22. — Τρεῖς υἱοὶ τοῦ Λιεου-κὶν, καταγόμενοι ἀπὸ τὸν Χὰν-κίγγ συνάζουν στράτευμα, κηρύττουν πόλεμον ἐναντίον τοῦ Οὐάγγ-μάγγ. Οὗτος φεύγει εἰς Τχιάγγ-άγαν, τότε μητρόπολιν τοῦ βασιλείου, ὅπου πάραυτα ἐπολιορκήθη· εἰς τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας, ἡ πυρκαϊὰ εἰς τὸ παλάτιον ἔκαυσεν ὅλα τὰ ἱστορικὰ βιβλία, χαρτία, ἀπομνημονεύματα καὶ χειρόγραφα, τὰ ὁποῖα εἶχαν συνάξει οἱ βασιλεῖς Χὰν εἰς διάστημα 180 χρόνων· ὁ τόπος ἐκυριεύθη μὲ ἔφοδον. Ο' Οὐάγγ-μάγγ πιάνεται ἀπὸ τοὺς στρατιώτας εἰς ἕνα πύργον· κόπτεται ἡ κεφαλή του καὶ φέρεται πρὸς τὸν Λιεου-χιού, ὅστις εὑρίσκετο εἰς Οὐάο-χιού.

23. — Λιεου-χιού ἔκλεξε διὰ καθέδραν τὸ Λοϋάγγ· ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ γνωρισθῇ Βασιλεύς. Λ'νεξαρτησία τῆς φατρίας τῆς λεγομένης κόκκινον ὀφρύδιον. Ταράχαι εἰς τὸ βασίλειον· οἱ ἄρχοντες βλέποντες, ὅτι ὁ Λιεου-χιού ἦτον ἀνεπιτήδειος εἰς τὸ νὰ ἡσυχάσῃ τὰ πράγματα, ἀναγκάζουν τὸν Λιεου-σιεού νὰ ἀναίβῃ εἰς τὸν θρόνον.

25. — Οὗτος ὠνομάσθη Κουάγγ-οὔ-τί. Λ'ποθνήσκει ὁ Λιεου-χιού, δολοφονηθεὶς ἀπὸ ἕνα στρατιώτην τοῦ Φάου-τχιόγγ, ἀρχηγοῦ τῆς φατρίας τοῦ κοκκίνου ὀφρυδίου. Ο' Κουάγγ-οὔ-τὶ διαλύει τὰς ἐπαναστάσεις.

42. — Καταστροφὴ γυναικὸς τοῦ Τόγγκίν, ἡ ὁποία ἐτόλμησε νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα της ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Κινέζων· εἶχε νικήσει τοὺς βασιλικοὺς, κυριεύει ἑξῆντα πέντε πόλεις, καὶ εἶχεν ὠνομασθῇ Βασίλισσα. Λ'πέθανεν ὁ Κουάγγ-οὔ-τὶ εἰς ἡλικίαν ἑξῆντα τριῶν χρόνων, βασιλεύσας τριάντα τρεῖς.

57. — Χάγγ-μὶγγ-τὶ, ὁ υἱός του τὸν διεδέχθη, καὶ ἀνακαίνησε τὰς γραμμένας εἰς τὰ Κὶγγ τελετὰς, ἤ βιβλία τῆς θρησκείας· ἐσύστησεν ἀκαδημίας διὰ τὴν πολεμικὴν καὶ ἠθικήν.

75. — Χὰν-χάγγ-τὶ, ὁ διάδοχός του ἀναγκάσθη νὰ ἐξορίσῃ εἰς τὰ ὑποστατικά των τοὺς τέσσαρας ἀδελφούς του, τοὺς ὁποίους εἶχε κάμει ἡγεμόνας· ἀπέθανε, βασιλεύσας δέκα τέσσαρας χρόνους.

89. — Χὰν-ὄ-τὶ ὁ υἱός του τὸν διαδέχεται εἰς ἡλικίαν δέκα χρόνων, ἐπιτροπεύει ὁ Τεού-χιέν· ἡ μήτης του, σύντροφος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ

ἀδελφοῦ της, ὅστις κακὰ μετεχειρίσθη τὴν ἐξουσίαν. Λ'φοῦ ἐμεγάλωσεν ὁ Βασιλεὺς, τὸν ἐπρόσταξε νὰ φονευθῇ. Τὸν ἠκολούθησεν ἔπειτα καὶ αὐτὸς μετ' ὀλίγον εἰς ἡλικίαν εἴκοσι ἑπτὰ χρόνων.

105. — Χὰν-Χὰγγ-τὶ, ὁ υἱός του τὸν διαδέχεται εἰς ἡλικίαν εἴκοσι ἡμερῶν, καὶ ἀποθνήσκει τὸν ἀκόλουθον χρόνον.

106. — Χὰν-γγὰν-τὶ, ἀνεψιὸς τοῦ Βασιλέως Χὰν-ὅ-τὶ ἐκλέχθη ἀπὸ τὴν Βασίλισσαν διάδοχος εἰς ἡλικίαν δέκα τεσσάρων χρόνων. ἐπιτρόπευσεν αὕτη ἔξω ἀπὸ τοὺς διωρισμένους χρόνους, καὶ ἐπροξένησε τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν, ἕνας θαυμαστὸς πειρατὴς ὀνομαζόμενος - Χὰγγ - πέ - λοὺ ἐνωχλοῦσε τὰς θαλάσσας τῆς Κίνας εἰς διάστημα πέντε χρόνων· ἐπιάσθη, καὶ ἀπεκεφαλίσθη.

121. — Λ'ποθνήσκει ἡ ἐπίτροπος Βασίλισσα, καὶ μετὰ τέσσαρας χρόνους, καὶ ὁ Βασιλεύς.

125. — Χοὺν - τὶ, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Χὰν-γγὰν-τὶ ἀπὸ παλλακὴν· ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Βαρβάρους. Εἰς τὸν τέταρτον χρόνον τῆς Βασιλείας του, ἐνομοθέτησε νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀρχοντίαν, ὅστις δὲν ἔφθασεν εἰς τοὺς σαράντα χρόνους. Εἶχε προτερήματα, τὰ ὁποῖα ἀνεπλήρωναν τὴν ἡλικίαν. Λ'ποστατεῖ, καὶ νικᾶται ὁ Μὰ - Μιὲν ἀρχιλῃστής. Λ'ποθνήσκει ὁ Βασιλεὺς εἰς τοὺς 143, βασιλεύσας δέκα ἐννέα χρόνους, καὶ ἀφήσας τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱόν του Χὰγγ-τὶ, δύο χρόνων τὴν ἡλικίαν. Λ'ποθνήσκει καὶ ὁ διάδοχος τὸν αὐτὸν χρόνον· ὁ Χετὶ τὸν διαδέχεται. Εἰς ἡλικίαν ὀκτὼ χρόνων· ἐβασιλευσεν ἕνα χρόνον, καὶ τὸν ἐφαρμάκευσαν διὰ προσταγῆς τοῦ Λιὰγγ-κὶ, ἀδελφοῦ τῆς ἀνωτέρω Βασιλίσσης. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, Οὐὰν-τὶ, ἀδελφὸς τοῦ Χετὶ τὸν διαδέχεται. Εἰς τὸν καιρὸν τούτου τοῦ ἀνάνδρου Βασιλέως αἱ ἀρχοντίαι ἄρχισαν νὰ πωλοῦνται, καὶ ὁ Γ'ὰγγ-τὶ ὁ Φονεὺς τοῦ τελευταίου Βασιλέως, ἔλαβε τὰ μεγαλήτερα ἀξιώματα. Πεῖνα φοβερά. Λ'ποθνήσκει ὁ Βασιλεὺς εἰς ἡλικίαν τριάντα χρόνων, βασιλεύσας εἴκοσι ἕνα· δὲν ἀφῆκεν υἱόν.

186. — Λὶγγ-τὶ, ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Χὰγγ-τὶ βασιλεύει· Φυλάργυρος ἀνὴρ, προστάζει νὰ χαράξωσιν εἰς πλάκας ἀπὸ μάρμαρον τὰς διδασκαλίας τῶν παλαιῶν Βασιλέων, τὰς περιεχομένας εἰς τὰ πέντε ἐκλεκτὰ Βιβλία, καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἀκαδημίας.

Λ'ποστασία πολλοῦ πλήθους λῃστῶν· εἶχαν ἀρχηγοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς, οἱ ὁποῖοι ἠφάνισαν πολλὰς ἐπαρχίας, ἀλλὰ, τέλος, ἐνικήθησαν, καὶ τὸ στράτευμά των διελύθη· ὁ Βασιλεὺς ἀποθνήσκει εἰς ἡλικίαν τριάντα τεσσάρων χρόνων, χωρὶς νὰ ἐκλέξῃ διάδοχον.

189. — Πιὲν-τὶ βασιλεύει, καὶ μετ' ὀλίγους μῆνας παραιτεῖται πρὸς χάριν τοῦ μικροτέρου υἱοῦ του Χιὲν-τὶ. Πόλεμοι ξένοι καὶ ἐμφύλιοι διὰ τὴν ἀναξιότητα τοῦ Βασιλέως. Διαίρεσις τῆς Κίνας, πρῶτον εἰς τρία μέρη, εἶτα εἰς τέσσαρα, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἄλλους τόσους Βασιλεῖς.

Ο' Χιὲν - τὶ ἀναγκάσθη νὰ περιπλανᾶται δέκα χρόνους, ἕως ὁ στρατηγὸς Τσάο-τσάο ἔλαβε τὴν ὑπε-

ροχὴν, καὶ ἐδέχθη ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Βασιλέως τὰ χαλινάρια τῆς Βασιλείας. Η᾽τύχασαν τὰ πράγματα, τὸ Βασίλειον ὅμως ἔμεινε συγχισμένον.

220. — Α᾽ποθνήσκει ὁ Τσάο-τσάο ἀξιώτατος ἄνθρωπος, ὁ υἱός του ἔδιδε μεγάλας ἐλπίδας· Οἱ ἄρχοντες τὸν βιάζουν νὰ Βασιλεύσῃ. Ο᾽ Χιὲν-τὶ τὸν γνωρίζει διὰ Βασιλέα· ἀλλ᾽ ὁ Λιοὺ-τὶ οἰκειοποιεῖται τὴν Βασιλείαν, καὶ ἡ Φατρία του τὸν κηρύττει Βασιλέα. — Εἰς τρεῖς Βασιλείας ἦτον τότε μοιρασμένη ἡ Κίνα.

ι᾽. Δυναστεία, οἰκογένεια τῶν τελευταίων Χανῶν.

222. — Ο᾽ Λιοὺ-τὶ μετωνομάσθη Χάο-λιε-Βάγγ· οὗτος ἦτον πάντοτε ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν, καὶ εἰς τὴν δυστυχίαν· ἐβασίλευσε μόνους τρεῖς χρόνους.

223. — Τεταραγμένον Βασίλειον τοῦ Χέου-τὶ, υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ ἀνωτέρω. Εἰς μίαν μάχην ἐναντίον τῶν ἄλλων Βασιλέων, ἔχασε δύο μεγάλους στρατηγούς· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ εἷς ἐβάλθη εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰδώλων, καὶ τὸν ἐσέβοντο ὡς Λ᾽ρην τῶν Κινέζων. Λ᾽ποστασία τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Χέου-τὶ. Τὸ στράτευμα τὸ Βασιλικὸν κατεκόπη· καὶ ὁ Βασιλεὺς ὑπάγει ἀφ᾽ ἑαυτοῦ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν νικητὴν, ὁ ὁποῖος τὸν ἔδωκε μίαν μικρὰν ἡγεμονίαν, ὅπου ἔζησεν ἀσήμαντος ἑπτὰ χρόνους. Λ᾽ποθνήσκει εἰς ἡλικίαν ἑξήντα πέντε χρόνων. — Τέλος τῆς ϛ᾽, δυναστείας, εἰς τὴν ὁποίαν δύο μόνοι Βασιλεῖς ἐβασίλευσαν εἰς διάστημα 44 χρόνων.

Μ Α Θ Η Μ Α ΙΓ᾽.

ι᾽. Δυναστεία λεγομένη Τσίν.

264. — Ο᾽ υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Σὸγγ-χάο ἐθεμελίωσε ταύτην τὴν δυναστείαν μὲ τὸ ὄνομα Χὶ-τσοὺ-Βοὺ-τί· ἔκαμε πολλοὺς πολέμους, καὶ εἰς τὸν ιϛ᾽, χρόνον τῆς Βασιλείας του ἔγινεν ὅλης τῆς Κίνας ἐξουσιαστής. Α᾽ποθνήσκει 55 χρόνων, Βασιλεύσας 25.

289. — Χὸς-τὶ ὁ υἱός του τὸν διαδέχεται, Βασιλεὺς ἀνάξιος· ἐπαναστατοῦν μικροὶ ἡγεμόνες· ὁ Βασιλεὺς τοῦ Τσὶ, εἰς τὴν ἀρχὴν νικᾷ, ἀλλὰ Φονεύεται εἰς μίαν μάχην· ἄλλος Βασιλεὺς ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Χὰν, πιάνει τὰ ὅπλα, ὅμως Φονεύεται καὶ αὐτός· ὁ αὐτοκράτωρ Φαρμακεύεται εἰς ἡλικίαν 48 χρόνων, Βασιλεύσας 17, δὲν ἀφίνει κληρονόμον.

306. — Οὐαὶ-τὶ, εἰκοστὸς πέμπτος, υἱὸς τοῦ Χὶ-τσοὺ-Βοὺ-τὶ λαμβάνει ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τὴν Βασιλείαν. Τὸν Φθονοῦν μερικοὶ μικροὶ ἡγεμόνες· ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν ἐκθρονίσῃ, ἀλλ᾽ ὁ θάνατος τὸν ἐμπόδισεν. Ο᾽ υἱός του Λιοὺ-τσὸγγ κυριεύει τὸ Βασιλικὸν παλάτιον, Φονεύει τὸν υἱὸν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ διορίζει αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, ἐνδυμένος ὡς δοῦλος, εἶτα τὸν ἐφόνευσεν. Οἱ ἄρχοντες ἔκλεξαν τὸν Μὶγγ-τὶ, ἔγγονον τοῦ Χὶ-τσοὺ-Βοὺ-τὶ, ὅστις Βασιλεύσας τρεῖς χρόνους, ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ ἐξορίσθη εἰς μίαν ἐπαρχίαν, ὅπου ἐφονεύθη τὸν ἀκόλουθον χρόνον ἀπὸ τὸν Βασιλέα τοῦ Χάν.

Ο Ι"-βὲν-τὶ τὸν διεδέχθη κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀρχόντων· οὗτος ἦτον ἄλλος ἔγγονος τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς δυναστείας· ἀγαπαῦσε τοὺς γραμματισμένους, κ' ἔδειξε πολλὴν μετριότητα. Ε'μετατόπισε τὴν καθέδραν του. ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν ἀνατολήν, εἰς τὸ Νᾶν-κίγγ. Α'πέθανεν εἰς ἡλικίαν 46 χρόνων, καὶ τὸν 6 χρόνον τῆς βασιλείας του.

305. — Βασιλεύει ὁ Χὶγγ-τὶ εἰς ἡλικίαν 5 χρόνων, ἡ μήτης του ἐπιτροπεύει. Μετὰ 17. χρόνους ἀποθνήσκει ὁ βασιλεύς.

342. — Τὸν διαδέχεται ὁ ἀδελφός του Καὶγγ-τὶ, μετὰ δύο χρόνους ἀποθνήσκει.

344. — Τὸν διαδέχεται ὁ υἱός του Μὸ-τὶ εἰς ἡλικίαν δύο χρόνων, ἡ μήτης ἐπιτροπεύει. Τιμωρεῖται ἕνας μικρὸς βασιλεὺς τοῦ Χάν· διότι εἶχεν ἀποστατήσει· ὁ αὐτοκράτωρ ἐξαναποκτᾷ μερικὰς ἐπαρχίας. Ε'δίδε ἐλπίδας, ἀλλ' ὁ θάνατος τὸν ἥρπασεν εἰς τὸν 17 χρόνον τῆς βασιλείας του.

Τὸν διαδέχεται ἕνας υἱὸς τοῦ Χὶγγ-τὶ, ὅστις ἀπέθανε τὸν τέταρτον χρόνον. Οἱ ἄρχοντες ἔκλεξαν τὸν μικρότερον ἀδελφόν του Τὶ-υἱοῦ 361. Ο"στις ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν Ουὰγγ-βὲν στρατηγόν του καὶ πρῶτον ὑπουργόν· ἐκλείσθη εἰς τεῖχος, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 43 χρόνων, βασιλεύσας 5.

372. — Βοὺ-τὶ μόλις βασιλεύει καὶ τὸν πολεμεῖ ὁ Φοὺ-κὲν, ὅστις ἐβασίλευε πρὸς ἄρκτον· οὗτος πιάνεται, καὶ φονεύεται. Ο' αὐτοκράτωρ νικᾷ πολλοὺς ἡγεμόνας τῆς ἄρκτου, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀποστατήσει, ὅμως δὲν ἠξευρε νὰ ὠφεληθῇ· ἐπιστρέφει εἰς τὸ παλάτιόν του, καὶ παραδίδεται εἰς τὴν τρυφήν· πίνεται εἰς τὸν κράββατόν του

ἀπὸ τὴν δευτέραν του γυναῖκα, τὴν ὁποίαν, δι' ἀστειϊσμόν, ὠνόμασε γραῖαν, μ' ὅλον ὅτι ἦτον τριάντα χρόνων. Τὸν διαδέχεται ὁ υἱός του Γγὰν-τί.

396. — Οὗτος πληρόνει ἀκριβὰ τὴν ἀπάθειάν του. Α'ποστασίαι καὶ πόλεμοι μεταξὺ τῶν μικρῶν ἡγεμόνων.

Ε"νας ἔγγονος τοῦ βασιλέως τοῦ Ταὶ γυμνόνει τὸν βασιλέα τοῦ Υ'ὲν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας του, καὶ θεμελιόνει ἕνα βασίλειον, τὸ ὁποῖον ἔλαβε δέκα τρεῖς βασιλεῖς ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του.

Λιοὺ-υἱοὺ δολοφονεῖ τὸν αὐτοκράτορα, καὶ βασιλεύει· ἦτον ἀπὸ ποταπὸν γένος· στρατιώτης ὤν, ἔγινε στρατηγὸς μεγάλου στρατεύματος. Ο' Γγὰν τὶ ἀποθνήσκει, βασιλεύσας 22 χρόνους.

Κὸν-τὶ ὁ ἀδελφός του τὸν διαδέχεται. Ο' Λιο-υἱοὺ τὸν φονεύει, καὶ βασιλεύει, ὅστις ἐθεμελίωσε νέαν δυναστείαν.

Ο'γδόη Δυναστεία λεγομένη Σόγγ.

420. — Λιοῦ-υἱοὺ μετονομάζεται Κάο-τσὸν-νοὺ-τὶ, καὶ κατοικεῖ εἰς τὸ Νὰν-κὶγγ, ὅπου ἐγεννήθη. Η"τον γενναιόψυχος, μέτριος, καὶ λιτὸς εἰς τὴν τράπεζαν· ἐβασίλευσε δύο χρόνους, καὶ ἀπέθανεν 70 χρόνων. Τὸν διαδέχεται ὁ πρωτότοκος υἱός του Χάο-τί.

422. — Ε'βασίλευσε δέκα ἑπτὰ χρόνων τὴν ἡλικίαν, ὁ πρῶτος του ὑπουργὸς, Τὰν-τάο-τσὶ, τὸν ἐστέρησε καὶ τὸν θρόνον καὶ τὴν ζωήν.

Μετὰ ἕνα χρόνον σχεδὸν, βασιλεύει ὁ Βὲν-τί· ἦτον μέτριος, δίκαιος, ὅμως πολλὰ ἔκδοτος εἰς

τοὺς Βούζους (ἀσκητὰς). Ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Ταὶ-Βοὺ-τί αὐτοκράτορος τῆς Ἄρκτου· ἔλαβε καλὴν ἔκβασιν διὰ τὴν ἀνδρίαν τοῦ Ταὶ Τάο-τσί, πρώτου ὑπουργοῦ, ὅστις ἐπροξένησεν ὑποψίαν, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐθανάτωσεν ὁ Βασιλεύς.

Ἀρχίζουν οἱ πόλεμοι τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἄρκτου· Φονικοὶ πόλεμοι· νίκαι τοῦ αὐτοκράτορος τῆς ἄρκτου· Φονεύει ὅλους τοὺς Βούζους, καίει τοὺς ναοὺς καὶ τὰ εἴδωλά των.

Ἀποθνήσκει ὁ Βὲν-τὶ, δολοφονηθεὶς ἀπὸ τὸν πρωτότοκον υἱόν του, βασιλεύσας τριάντα χρόνους· ὁ πατροκτόνος φονεύεται ἀπὸ τὸν δεύτερον ἀδελφόν του.

453. — Βοὺ-τὶ, καλὸς τοξότης, ἀγαπᾷ ὑπερβολικὰ τὸ κυνήγιον· ἀποθνήσκει εἰς ἡλικίαν 35 χρόνων, βασιλεύσας ἕνδεκα.

464. — Τοὺ-τὶ, ὁ πρωτότοκος υἱός του, τὸν διαδέχεται· εἶχεν αἱμοβόρου ἀνδρὸς χαρακτῆρα, φονεύει πολλοὺς ἀθῴους, καὶ ἐφονεύθη τὸν πρῶτον χρόνον τῆς βασιλείας του.

465. — Μὶγγ-τὶ βασιλεύει, καὶ ἀρχίζει νὰ φονεύῃ τοὺς ἀνεψιούς του, νέους ἡγεμόνας δέκα τρεῖς, ἀποθνήσκει, βασιλεύσας ὀκτὼ χρόνους.

473. — Τσάγγ-γνὼ-βάγγ.

Ἐνάτη δυναστεία, Τσί.

479. — Κάο-τὶ ἐμετεκόμισε τὴν αὐλήν του εἰς τὸ Ναν-κὶγγ, φονεύς δύο προκατόχων του· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς μετὰ τέσσαρας χρόνους ἀποθνήσκει.

483. — Βοὺ-τί, τέταρτος υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω. Προστάζει, ὅσαι οἰκογένειαι ἔχουν τὸ αὐτὸ ὄνομα, νὰ μὴ συνέρχωνται εἰς γάμου κοινωνίαν. Εἰς τὸν καιρόν του ὁ Φωχὶν διδάσκει τὸν ἀφανισμὸν τῆς ψυχῆς μὲ τὸ σῶμα· βεβαιόνει ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ποίημα τῆς τύχης.

494. — Μίγγ-τί, διωρισμένος ἀπὸ τὸν Κάο-τί νὰ ἀναθρέψῃ δύο παῖδας, τοὺς ἀναιβάζει κατὰ συνέχειαν εἰς τὸν θρόνον, καὶ τοὺς φονεύει εἰς διάστημα τεσσάρων χρόνων· πιάνει τὸν τόπον των, καὶ ἀποθνήσκει μετὰ πέντε χρόνους 499.

Δεκάτη δυναστεία Δεάγγ.

Τέσσαρες βασιλεῖς ἐχρημάτισαν εἰς ταύτην τὴν δυναστείαν.

Ἑνδεκάτη δυναστεία Χίν.

Πέντε βασιλεῖς ἐχρημάτισαν εἰς ταύτην τὴν δυναστείαν, καὶ τρεῖς εἰς τὴν δωδεκάτην.

Δεκάτη τρίτη δυναστεία Τάγγ.

Δέκα ἑπτὰ εἰς ταύτην, δύο εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην, τρεῖς εἰς τὴν δεκάτην πέμπτην, δύο εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην, καὶ δύο εἰς τὴν δεκάτην ἑβδόμην.

Δεκάτη ὀγδόη δυναστεία. Ἐου-χέου.

Τρεῖς εἰς ταύτην, δέκα ἐννέα εἰς τὴν δεκάτην ἐνάτην, ἐννέα εἰς τὴν εἰκοστήν.

Εἰκοστὴ πρώτη Δυναστεία. Μίγγ.

1368. — Χιού, νικητὴς τοῦ Χιού-τὶ, μετονομάσθη Ταὶ-τάου, κυριεύει τὸ Πεκίγγ μετὰ πολιορκίαν μιᾶς ἡμέρας.

1399. — Κιὲν-Βὲν-τὶ, ἔγγονος τοῦ προκατόχου, εἶχε καλὸν χαρακτῆρα· ἐπολεμήθη ἀπὸ τὸν Βασιλέα τοῦ Πεκὶγγ Τ'σάγγ.

1403. Ὅστις ἔδειξε μεγαλειότητα τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ μεγάλην αὐστηρότητα ἐναντίον τῶν Βούζων· μετεκόμισε τὸν θρόνον ἀπὸ τὸ Νᾶν-κὶγγ εἰς τὸ Πικίγγ.

1426. — Γγὶν-τσοὺγγ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω βασιλεύει.

1427. — Σοὺγγ-τσοὺγγ τὸν διαδέχεται· οἱ Τάρταροι κάμνουν ἔφοδον εἰς τοὺς τόπους του· ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς τοὺς νικᾷ· ἐπειδὴ μερικοὶ ἀποστάται ἐφόνευσαν τὸν Βασιλέα τῆς Κογχιγχίνας, ἔστειλαν πρέσβεις πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις τοὺς κάμνει χάριν.

1437. — Ἰ''γγ-στὸγγ, προστάζει νὰ κατασκευάσουν τὰς ἐννέα πύλας τῆς Βασιλικῆς πόλεως, ἐμποδίζει τὸ νὰ προσφέρωσι λατρείαν εἰς τὸν Κομφούκιον εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδόλων. Οἱ Τάρταροι κάμνουν ἐφόδους· ὁ Βασιλεὺς περᾷ τὸ μέγα τεῖχος μὲ δυνατὸν στράτευμα, τὸ ὁποῖον ἀδυνατισθὲν ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἐνικήθη κατὰ κράτος· ὁ αὐτοκράτωρ, αἰχμάλωτος, φέρεται εἰς τὸ βάθος τῆς Ταρταρίας· εἰς τοῦτο τὸ διάστημα, ὁ υἱός του, εἰς ἡλικίαν δύο χρόνων, τὸν διαδέχεται ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς μητρός του. Λ'γοράζει τὸν βασιλέα ἡ γυνή του.

1468. — Ο' Ι'ὲν-τσὸγγ νικᾷ τοὺς Ταρτάρους.
1488. — Ι'άο-τσόγγ βασιλεύει.
1506. — Βοὺ-τσόγγ.
1522. — Χὶ-τσόγγ.

1567. — Μὸ-τσόγγ.
1573. — Χὶν-τσόγγ.
1621. — Χὶ-τσόγγ.
1628. — Ζοὺν-χίν.

1636. — Οἱ ἀποστάται ἐμβαίνουν εἰς τὸ Πεκίγγ· ὁ Βασιλεὺς ἀπελπισμένος, φονεύει τὴν θυγατέρα του, καὶ αὐτὸς κρεμᾶται, καὶ ἡ Βασίλισσα φονεύεται ἀφ' ἑαυτῆς· ὁ ἀποστάτης φέρει ἔμπροσθέν του τὸ πτῶμα τοῦ Βασιλέως, τὸ καταφρονεῖ, ἀποκεφαλίζει δύο του υἱοὺς, καὶ ὅλους τοὺς ὑπουργούς. Οὔ-σὰν-γέϊ, ἀπὸ τὴν Βασιλικὴν οἰκογένειαν τὸν διώκει· ὁ Τσὸγγ-Τὲ, Βασιλεὺς τῶν Ναυτχίου, ἐλθὼν πρὸς βοήθειαν τοῦ Οὔ-σὰν-γέϊ, ἀποθνήσκει, ἀφοῦ ἐκήρυξε τὸν υἱόν του Βασιλέα, τὸν ὁποῖον ἐδέχθησαν εἰς τὸ Πεκίγγ.

1644. — Χοὺν-χὶ δίδει εἰς τὸν Οὔ-σὰν-γέϊ τὸ ἐπωνύμιον εἰρηνοποιὸς τῆς δύσεως. Τ'πάγει ἐναντίον τῆς Κορέας, καὶ τὴν ὑποτάσσει.

1651. — Θάνατος τοῦ Λ''-μὰν-βάν, τοῦ ὁποίου τὰ προτερήματα στερεόνουν τοὺς Ταρτάρους ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον τῆς Κίνας.

1662. — Καὶν-χὶ, ἐξορίζει τοὺς εὐνούχους· δίδει προσταγὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν· δέχεται πρέσβυν Πορτουγάλλον· κάμνει νὰ διορθωθῇ τὸ Καλενδάριον ἀπὸ τὸν Ἰησουΐτην Βερβιέστ.

1716. — Ο' Βασιλεὺς δέχεται τὰ συγχαριστικὰ ἀπ' ὅλους τοὺς ἄρχοντας.

1722. — Τ'ὸγγ-χὶγγ βασιλεύει.

1732. — Οἱ ἀπεσταλμένοι διώκονται, διὰ πρόφασιν, ὅτι κηρύττουσι τὸν Χριστιανισμόν.

1736. — Κιὲν-λὸγγ βασιλεύει.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΔ'.

Ἱστορία τοῦ Ἰαπών.

Τὸ Ἰαπὼν εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνατολικωτάτην ἄκραν τῆς Ἀσίας· εἶναι εὐρύχωρον καὶ δυνατὸν βασίλειον, τοῦ ὁποίου δὲν εἴχαμεν ἀκριβῆ ἰδέαν πρὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος.

Εἰς τοὺς 1535 περίπου, Ἀλφόνσος ἀπὸ τὰ Σοῦζα, ὅταν ἦτον ἀντιβασιλεὺς εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, τρεῖς Πορτογάλλοι, ἐπαρέπεσαν ἀπὸ μίαν τρικυμίαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰαπών, καὶ ἀνεκάλυψαν τὰς νήσους αἱ ὁποῖαι τὸ συνθέτουσιν.

1552. — Μερικοὶ Ἰησουῖται σταλμένοι εἰς τὸ Μακάο ἀπὸ τὸν Φρανσονὰ Ξανιέρ, ἐμβῆκαν εἰς τὸ Ἰαπών, καὶ ἔφεραν αὐτοῦ τὸν Χριστιανισμόν. ὅστις, εἰς τὸ διάστημα 60 χρόνων, ἔκαμε μεγάλας προόδους.

1586. — Φοβερὸς σεισμὸς, ὅστις ἐβάσταξε 40 ἡμέρας.

1622. — Διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

1703. — Πυρκαϊὰ καταφανίζει τὸ Ἰέδα, μητρόπολιν τοῦ Ἰαπών. Πλειότεροι ἀπὸ διακοσίας χιλιάδας ἀνθρώπων ἐτάφησαν.

Ἀφρική.

429. — Κατάκτησις τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τοὺς Βανδάλους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κατοικήσει εἰς τὴν Ἱσπανίαν· ἦτον εἰς διάστημα τεσσάρων αἰώνων, ἐπαρχία Ῥωμαϊκή.

533. — Ἐξαναποκτήθη ἀπὸ τὸν Βελισάριον, καὶ ἔμεινεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕως τὴν πρώτην ἔφοδον τῶν Ἀράβων. Οἱ πλέον περίφημοι τόποι εἶναι ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Βαρβαρία. Ἀπὸ εἴκοσι τρεῖς αἰῶνας, ἡ Αἴγυπτος, ἀφοῦ ἐκυριεύθη ἁρπασθεῖσα ἀπὸ τοὺς κυρίους της, ἔχασε τοὺς παλαιούς της νόμους, τὰ ἤθη της, τὸν χαρακτῆρα της, καὶ ἀκολούθως, τὴν παλαιάν της λαμπρότητα. Εἴδαμεν, ὅτι ἐθεμελιώθησαν κατὰ συνέχειαν οἱ Πέρσαι, οἱ Μακεδόνες, οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ Ἕλληνες, οἱ Ἄραβες, καὶ τέλος, ἐκείνη ἡ Ταρταρικὴ Φυλὴ, τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν μὲ τὸ ὄνομα Τοῦρκοι Ὀθωμανοί.

640. — Τὴν Αἴγυπτον τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἡράκλειον ὁ Ὁμὰρ Β', καλίφης· οἱ διάδοχοί του τὴν ἐκυβέρνησαν περισσότερον ἀπὸ τριακοσίους χρόνους.

965. — Ἐκυριεύθη ἀπὸ ἕνα τῆς δυναστείας τῶν Φατιμιτῶν· οὗτος ὠνομάσθη Σουλτάν. Οἱ ἀπόγονοί του ἐβαστάχθησαν εἰς διάστημα δύο αἰώνων.

1171. — Θάνατος τοῦ Ἀδὰδ τελευταίου βασιλέως Μωαμεθανοῦ. Ὁ Σαλαδῖνος κηρύττεται βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας εἰς τὸν τόπον ἐκείνου· αἱ νίκαι του καὶ αἱ ἐκδουλεύσεις του σιμὰ εἰς τὸν Σουλτάνον τὸν ἠξίωσαν νὰ γένῃ Βιζύρης καὶ στρατηγὸς ὅλων τῶν στρατευμάτων.

1187. — Νίκη τοῦ Σαλαδίνου κατὰ τῶν Χριστιανῶν σιμὰ εἰς τὴν Τιβεριάδα.

1193. — Θάνατος τοῦ Σαλαδίνου εἰς τὴν Δαμασκὸν, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον 24 χρόνους· ἦτον εἰς ἡλικίαν 57 χρόνων. Ἀφῆκε δέκα

ἑπτὰ υἱοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐμοίρασαν συναλλήλως τὴν ἐπικράτειάν του. Εἰς τὸ διάστημα τῶν ἀκολούθων δύο αἰώνων, οἱ διάδοχοί του ἀπέλαυσαν μεγάλην δύναμιν· εἶχαν ἓν σῶμα στρατιωτῶν ἀρκετὸν καὶ δυνατὸν, ὀνομαζόμενον Μαμελοῦκοι, ἦγουν δοῦλοι (σκλάβοι). 1516. — Ὁ Α', Σελὶμ κυριεύει τὴν Αἴγυπτον, βασιλεὺς τῶν Τούρκων, ὅστις εἰς μίαν μάχην ἐνίκησε τὸν Σουλτὰν Καμψὼν καὶ τοὺς Μαμελούκους, τῶν ὁποίων ἡ διχόνοια ἐτάχυνε τὴν πτῶσιν τούτου τοῦ θρόνου. Ἡνώθη πλέον ἡ Αἴγυπτος μὲ τὸ βασίλειον τῆς Τουρκίας.

1798. — Ἐκστρατεία τοῦ Βονοπάρτε εἰς τὴν Αἴγυπτον. Νίκη κατὰ τῶν Μαμελούκων.

1800. — Δολοφονία τοῦ Κλέβερ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὑπῆγαν οἱ Ἄγγλοι. Μάχη τοῦ Μενοὺ, διαδόχου τοῦ Κλέβερ, μὲ τὸν Ἄγγλον Λ'βερκρομπῆ, ὅστις καὶ ἐφονεύθη. Συμφωνοῦσιν οἱ Γάλλοι νὰ παραιτήσωσι τὴν Αἴγυπτον.

Ἐπικράτεια τῶν Βαρβαρέζων.

Εἰς τὸν ἕβδομον αἰῶνα, ἔφοδος τῶν Ἀράβων εἰς ὅλα τὰ παραθαλάσσια, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἕως τὸν Ὠκεανὸν; καὶ αὐτοὶ ὠνόμασαν τὸν τόπον Βαρβαρία.

640. — Ἔκβασις τῶν Ἀράβων κατὰ τῶν στρατευμάτων τῶν βασιλέων τῆς Ἀνατολῆς. Κυριεύουσι τὴν Τρίπολιν, καὶ πολὺ μέρος τῆς Βάρκας, δέκα ἑπτὰ ἀπὸ τούτους κτίζουν τὸ Κάιρον, τὸ ὁποῖον ἔγινε μητρόπολις των. Πρὶν τελειώσῃ ὁ ἕβδομος αἰὼν κυριεύουν ὅλην τὴν Ἀφρικήν.

Οἱ Ἄραβες ὠνομάσθησαν Μαῦροι ἀπὸ τὴν Μαυριτανίαν, τὴν ὁποίαν ἐκατοικοῦσαν. Εἰς τὸ διάστημα τοῦ ὀγδόου αἰῶνος ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὸν Καλίφην τοῦ Βαγδατίου.

850. — Περίπου, οἱ διοικηταὶ διαφόρων ἐπαρχιῶν ὠφελοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τοῦ βασιλείου τῶν Καλιφῶν, καὶ γίνονται ἀνεξάρτητοι.

Ὁ Ἐμὶρ ἔδρες κάμνει ἕνα βασίλειον εἰς τὸ Φὲτζ, εἰς τὴν παλαιὰν Μαυριτανίαν· οὗτος ἐκατάγετο ἀπὸ τὸν Ἄγλαβ. Αὕτη ἡ δυναστεία τῶν Ἀγλαβιτῶν βασιλεύει περισσότερον ἀπὸ ἕνα αἰῶνα.

950. — Ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν δυναστείαν τῶν Φατμιτῶν· μετὰ 90 χρόνους περίπου, ἡ δύναμις τούτων τῶν τελευταίων ἀδυνάτησε, καὶ διὰ τοῦτο ἐσχηματίσθησαν ἄλλαι ἐξουσίαι.

Ἄλγερ.

1000. — Ὁ τόπος τοῦ Ἄλγερ ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Καλιφῶν, ἐκηρύχθη ἀνεξάρτητος, καὶ ὠνομάσθη βασίλειον. Εἰς διάστημα διακοσίων χρόνων, ἐδιοικεῖτο ἀπὸ βασιλεῖς τῆς δυναστείας τῶν Δειρίδων· ἔπεσεν ἔπειτα ὑποκάτω εἰς τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ Μαρόκ.

1500. — Ἐκυριεύθη ἀπὸ τοὺς Σερίφιδες Μωαμεθανούς. Οἱ Ἀλγερῖνοι ζητοῦν βοήθειαν ἀπὸ τοὺς Ἱσπανοὺς, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τοὺς Σερίφιδες, ὅμως τοὺς κάμνουν ἰδικούς των ὑποτελεῖς. Ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν τοῦ Ἀρούχ Βαρβεροῦσσα, περιφήμου πειρατοῦ, εἰς τὴν δούλευ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη 11073

θὴν τοῦ Α'. Σολιμάνου. Τὸν ἐκήρυξαν βασιλέα τοῦ Ἄλγερ· αὐτὸς ἐκυρίευσε τὸ Τούνις, καὶ καταστένεται θαυμαστὸς καὶ διὰ τὴν ἀνδρίαν του, καὶ διὰ τὸν δεσποτισμόν του, ἐφονεύθη εἰς μίαν παραμόνευσιν.

1518. — Χερεδῖνος ὁ ἀδελφός του ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον· εἶναι θαυμαστὸς διὰ τὰς ἐκστρατείας του· ἀντέχει εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε', φέρει ἄνω κάτω τὴν Σικελίαν, καὶ ἀποθνήσκει διὰ τὰς ἀσωτείας του εἰς τοὺς 1547, εἰς ἡλικίαν ὀγδοήντα χρόνων.

1547. — Εἰς τὸ ἑξῆς οἱ Ἀλγερῖνοι κυβερνοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀντιβασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ψηφίζουν εἰς τὸ ἑξῆς ἕνα Δεῦ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σουλτάνου.

1682. — Βομβαρδάρεται τὸ Ἄλγερ διὰ προσταγῆς τοῦ ΙΔ'. Λουδοβίκου· διότι κατεφρόνησε τὴν σημαίαν τῆς Γαλλίας.

1732. — Οἱ Ἱσπανοὶ κυριεύουσι τὸ Ὀρὰν καὶ Μαρσαλκιβίρ, δύο πόλεις δυνατὰς, μὲ καλοὺς λιμένας.

Μαρόκ.

1000. — Θεμελίωσις τοῦ βασιλείου τοῦ Μαρὸκ ἀπὸ ἕνα Μωαμεθανόν. Τρεῖς οἰκογένειαι ἐβάσταξαν τὸν θρόνον, εἰς διάστημα σχεδὸν πεντακοσίων χρόνων.

1500. — Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ἀράβων τοὺς περιφερομένους ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐφόνευσε τὸν βασιλέα τοῦ Μαρὸκ, καὶ βασιλεύει αὐτός.

Ἄλλος κυριεύει τὸν θρόνον τοῦ Φὲτζ καὶ ἄλλος τρίτος ἐξουσιάζει τὸν τοῦ Ταφιλὲτ, καὶ ἄλλος τὸν τοῦ Σούζ.

Ταῦτα τὰ βασίλεια ἦσαν ποτὲ μὲν ἡνωμένα, ποτὲ δὲ χωρισμένα. Τὴν σήμερον τὸ βασίλειον τοῦ Μαρὸκ, καὶ τὰ ἄλλα τρία διοικοῦνται ἀπὸ ἕνα μόνον ἀρχηγόν.

Τούνις.

Τὸ βασίλειον τοῦ Τούνις, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἦτον ἐπαρχία τῆς Ἀφρικῆς, ἐδιοικεῖτο, ἕως τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα, ἀπὸ τοὺς ἡγεμόνας τοῦ Μαρόκ.

1206. — Οἱ Λασσεῖς λαμβάνουν τὸ ὄνομα βασιλεῖς τοῦ Τούνις.

1532. — Ὁ Μουλαὶ Χασὰν ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Ε', Κάρολον, ὅστις τὸν ἔκαμεν ὑποτελῆ.

1574. — Σελὶμ Β', κυριεύει τὸ Τούνις, καὶ δίδει τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς κατοίκους νὰ ἐκλέξωσιν ἕνα Δεῖν, καὶ βάλλει ὑπὸ τὴν ἰδίαν του προστασίαν ταύτην τὴν πόλιν. Οἱ Μπέϊδες γίνονται ἀρχηγοὶ, ἐναντίον τῶν δεϊδῶν· ἐμφύλιοι πόλεμοι.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΕ'.

Ἀμερική.

1450. Περίπου, εὑρέθησαν αἱ Ἀ'σῶρες νῆσοι ἀπό τινας ἐμπόρους Φλαμίγγους· αὗται κεῖνται εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν Ἀ'μερικήν, πρὸς τὴν Ἀ'φρικήν. Τότε δὲν ἔγινε καμμία κατάσταση εἰς αὐτήν.

Γονζάλβος Βελέζος ἔρχεται εἰς αὐτὴν εἰς τοὺς 1491, καὶ τὴν κυριεύει, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας.

1492. — Χριστοφόρος Κολόμβος ἀπὸ τὴν Γένουβαν, σηκόνεται ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Πάλος εἰς τὴν Ἀνδαλουσίαν, μὲ τρία καράβια, τὰ ὁποῖα τοῦ τὰ ἔδωκεν ὁ Φερδινάνδος καὶ ἡ Ἰσαβέλλα, οἱ ὁποῖοι ἐβασίλευαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Κάμνει ἀπόβασιν, τὸν αὐτὸν χρόνον, εἰς Κουαγχίνη, μίαν ἀπὸ τὰς νήσους Λουκαΐες, ἀνακαλύπτει ἐκείνην τοῦ Κοῦβα, καὶ τοῦ Ἁγίου Δομινίκου.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἱσπανίαν ὁ Κολόμβος, μετὰ πενῆντα ἡμερῶν ταξείδιον.

1493. — Δεύτερον ταξείδιον μετὰ δέκα ἑπτὰ καράβια, νέαι ἐκβάσεις, νέαι ἀνακαλύψεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων, τῆς Ἰαμαΐκας· ἐπειδὴ ἐσυκοφαντήθη εἰς τὸν Φερδινάνδον, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἱσπανίαν εἰς τοὺς 1496. ἀποστομίζει τοὺς ἐχθρούς του, καὶ ἐμβαίνει εἰς τὴν θάλασσαν, τρίτην φορὰν, εἰς τοὺς 1498, καὶ ἀνακαλύπτει τὴν Ἤπειρον.

1499. — Ἀ'μέρικος Βεσπούκιος, ἔμπορος Φλωρεντῖνος, ἐνθαρρήσας εἰς τὰς παρακινήσεις τοῦ βασιλέως τῆς Πορτουγαλλίας, προσθέτει μερικὰς ἀνακαλύψεις εἰς τὰς τοῦ Κολόμβου, κ' ἔδωκεν εἰς τοῦτον τὸν εὐρύχωρον τόπον, τὸ ὄνομα Ἀ'μερική· ὀνομάζεται καὶ Νέος Κόσμος.

1500. — Ἀ'νακάλυψις τῆς Βρασιλείας ἀπὸ τὸν Βιτσένσον Βάγκαν Πινσὼν, σύντροφον τοῦ Κολόμβου εἰς τὸ πρῶτον ταξείδιον. Ἀ'λβάρος Καπράλος τὴν κυριεύει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως τῆς Πορτουγαλλίας.

1502. — Τέταρτον ταξείδιον τοῦ Κολόμβου· ἀνακαλύπτει τὴν Μαρτινίκαν, καὶ τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ ἢ Δαρεικόν.

Ὁ Κολόμβος φοβερίζει μὲ μίαν ἔκλειψιν τῆς σελήνης τοὺς κατοίκους τῆς Ἰαμαΐκας· διότι δὲν τοῦ ἔδιδαν φαγητά· ἡ ἔκλειψις ἀκολουθεῖ, καὶ ἐκεῖνοι φέρουσι τὰ φαγητά.

1504. — Τὸ Καναδᾶ ἀνακαλύπτεται ἀπὸ τοὺς Γάλλους.

1516. — Οἱ Ἱσπανοὶ ἀνακαλύπτουσι τὸ Παραγαί.

Μετὰ δύο χρόνους, ἀνακαλύπτεται τὸ Μεξικὸν ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Γρυσάλβαν, τὸν ὁ ποῖον ὁ Βλασκὲζ, διοικητὴς τῆς νήσου Κούβας, τὸν εἶχε στείλει.

Φερνάνδος Κόρτεζ ἔκαμεν ἀπόβασιν εἰς τὸ Ταβάσκον, εἰς τὸ Μεξικὸν, κτυπᾷ τοὺς κατοίκους, θεμελιόνει τὴν Βέρα Κρούζ, ὑποτάσσει τὴν ἐπαρχίαν Τλάσκαλα, καὶ ὑπάγει κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Μεξικὸν, μητρόπολιν τοῦ βασιλείου.

1522. — Ὁ Κόρτεζ ἐξουσιάζει τὸ Μεξικὸν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Μοντεζούμα, ὅστις παραστένεται ἔμπροσθέν του, καὶ τὸν δέχεται εἰς τὴν πόλιν του. Ὁ Κόρτεζ τὸν κρατεῖ αἰχμάλωτον· τὸν ἀναγκάζει νὰ παραιτήσῃ ὅλας του τὰς ἐπαρχίας εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον Ε', καὶ ζητεῖ ἀπείρους θησαυρούς.

Στόλος δώδεκα καραβίων σταλθεὶς κατὰ τοῦ Κόρτεζ ἀπὸ τὸν Βερλάσκεζ· νίκη τοῦ Κόρτεζ· γίνεται κύριος ὅλου τοῦ Μεξικοῦ, καὶ κάμνει αἰχμάλωτον τὸν Γουτιμοζῖνον, διάδοχον τοῦ Μοντεζούμα.

1525. — Ὁ Πίζαρος ἐμβαίνει εἰς τὸ Περοὺ μὲ τὸν Διέγον Ἀλμάγρον, καὶ τὸ κυριεύουν· ἔδειξαν σκληρότητας ἐπάνω εἰς τοὺς Ἰνδούς, καὶ ἐπάνω εἰς τὸν Ἀταβαλίβαν τὸν βασιλέα των. ἀφάνισαν τὸ γένος τοῦ Ἰγκὰς, οἱ ὁποῖοι ἐδιοικοῦσαν τὸ Περού, περίπου τετρακοσίους χρόνους.

1539. — Ἀνακάλυψις τοῦ Χίλι ἀπὸ τοὺς Ἱσπανούς.

1621. — Φυτεία τῆς νέας Ἀγγλίας. Μετὰ τέσσαρας χρόνους, Φυτεία τῆς νήσου τῶν Βαρβάδων. Πρώτη οἴκησις τῶν Ἀγγλων εἰς τὰς δυτικὰς Ἰνδίας.

1653. — Οἱ Ἄγγλοι, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πὲνν παίρνουσι τὴν Ἰαμαΐκα ἀπὸ τοὺς Ἱσπανούς.

1664. — Κυριεύουν τὸ νέον Πεὺ Μπὰς εἰς τὴν ἀρκτῴαν Ἀμερικὴν ἀπὸ τοὺς Ὁλλανδοὺς καὶ Σουεδέζους.

1676. — Συστένεται ἡ Ἀγγλικὴ κοινωνία εἰς τὸ Χατσὼν.

1680. — Χάρτης δοθεὶς εἰς τὸν Βιλλιὰμ Πὲνν, Κονάβερ, διὰ νὰ κάμῃ Φυτείας εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν ὠνόμασε Πενσιλβανίαν. Ὁ Πὲνν ἔστειλεν εἰς αὐτὴν πολλὰς ἀποικίας Κοναικβέρων.

Θεμελίωσις τῆς πόλεως Φιλαδελφίας, ἥτις εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλέον ἀξιολόγους τῆς Ἀμερικῆς.

Οἱ Γάλλοι ἀνακαλύπτουσι τὴν Λουϊσιάναν· καὶ οἱ Ῥῶσσοι μετ' ὀλίγον, μερικοὺς τόπους πρὸς τὸ μέρος τοῦ Καναδᾶ.

1708. — Ὁ Γενεράλ Σταγχόπ παίρνει ἀπὸ τοὺς Ἱσπανοὺς τὴν Μινόρκαν.

1746. — Ἡ Λίμα καὶ Κολάο ἐκαταπόθησαν ἀπὸ ἕνα σεισμόν.

1758. — Οἱ Ἄγγλοι κυριεύουσι τὸ Σενεγαὰλ καὶ τὴν Κορέαν.

1759. — Μάχη τοῦ Κουεβὲκ, τὴν ὁποίαν ἐκέρδησαν οἱ Ἄγγλοι. Θάνατος τοῦ στρατηγοῦ Βολφίου. Ὁ χαμὸς ταύτης τῆς μάχης φέρει καὶ τὴν τοῦ Καναδᾶ, τὸ ὁποῖον παρεχώρησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

1762. — Θεμελίωσις τῆς Φιλοσοφικῆς Ἀμερικανικῆς κοινωνίας εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν.

1765. — Ἀρχαὶ τῶν ταραχῶν εἰς τὰς Ἀγγλικανικὰς ἀποικίας.

1774. — Τὸ Παρλαμέντον τῆς Ἀγγλίας βάλλει ἕνα δικαίωμα ἓξ σολδίων στερλίγγ εἰς κάθε λίτραν ἐπάνω εἰς τὸ Τέ· δυσαρέσκεια τῶν ἀποίκων.

Ἐπανάστασις τῆς Ἀγγλικῆς Ἀμερικῆς. Πρώτη συνέλευσις τῆς Φιλαδελφείας. Ζήτημα τῆς συνελεύσεως πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας.

Εἰς τὰς 19 Ἀπριλίου, μάχη εἰς τὸ Λεξιγκτὸν μεταξὺ τῶν βασιλικῶν καὶ τῶν ἐπαναστατῶν.

1775. — Ἕνωσις διὰ πάντα τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς. Μάχη αἱματώδης. Ἡ πόλις Βοστὸν κενόνεται ἀπὸ τὸ στράτευμα τοῦ βασιλέως. Ἡ συνέλευσις κηρύττει τὰς Ἀμερικανικὰς ἀποικίας ἀνεξαρτήτους.

1776. — Ἥττα τῶν Ἀμερικανῶν.

1777. — Κυρίευσις τῆς Φιλαδελφείας ἀπὸ τὸν Γενεράλ Οὔνε.

Οἱ Φρανσέζοι παίρνουν μέρος εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον. Συμμαχία, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Γαλλία γνωρίζει τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Φιλαδελφείας. Ἔρχονται οἱ πληρεξούσιοι, διὰ νὰ ὁμιλήσωσι περὶ εἰρήνης μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Φιλαδελφείας. Οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν δέχονται τὴν συνομιλίαν, ἂν δὲν γνωρισθῇ πρότερον ἡ ἀνεξαρτησία, καὶ ἔβγωσιν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν οἱ στρατιῶται τοῦ βασιλέως.

1778. — Ἡ Δομίνικα παίρνεται ἀπὸ τοὺς Γάλλους.

1779. — Ὁμοίως καὶ ὁ Σαὶντ Βιτσένσος, καὶ ἡ Γρεναδα.

1780. — Ὁ ναύαρχος Ῥόδνεϋ ἐπολέμησε μὲ τὸν στόλον τῶν Ἱσπανῶν, καὶ παίρνει ἓξ καράβια πολεμικά.

1782. — Οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι ἅμα βαίως νικοῦν καὶ νικῶνται.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΣΤ'.

Ἡνωμέναι τῆς Ἀμερικῆς Ἐπαρχίαι.

Εἰς τὰς 30 Νοεμβρ: 1782. αἱ δέκα πέντε ἐπαρχίαι ἡνωμέναι ἐγνωρίσθησαν ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας· καὶ τὰ ἄρθρα ὑπεγράφθησαν εἰς τοὺς Παρισίους μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

1804. — Ἔφοδος τῶν Ἄγγλων εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Ἀμερικανῶν· ὁ πρόεδρος συγκαλεῖ ὅλους τοὺς Ἀμερικανούς.

1815. — Εἰρήνη μεταξὺ τῶν δύο τούτων δυνάμεων.

Ἅγιος Δομίνικος.

Εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Γάλλων, ταραχαὶ εἰς ταύτην τὴν νῆσον· φόνος τῶν ἀσπρων· ἐλευθερία τῶν Μαύρων.

1802. — Ἐπανάστασις· ὁ Γαλλικὸς στόλος ἔρχεται αὐτοῦ.

Οἱ Γάλλοι κενόνουν ταύτην τὴν νῆσον, ἡ ὁποία δὲν γνωρίζει πλέον τὴν μητρόπολιν.

Ὁ Χριστοφόρος κηρύττεται βασιλεύς.

1816. — Μάχη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πετίου· ἥττα τοῦ τελευταίου. Ὁ Χριστοφόρος καλεῖ τοὺς σοφοὺς τῆς Εὐρώπης.

Μαρτινίνα.

Εἰς ταύτην κατοικοῦν οἱ ἐντόπιοι καὶ οἱ Γάλλοι.

1635. — Οἱ Γάλλοι καταβάλλουν τὰ θεμέλια ταύτης τῆς ἀποικίας,

1809. — Ἐβιάσθη νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς Ἄγγλους.

1814. — Ἐστράφη πάλιν εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων.

Γουαδελοῦπα.

1635. — Ἄρχισε νὰ κατοικῆται ἀπὸ τοὺς Γάλλους, πρότερον ἦτον τῶν Ἱσπανῶν· ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν Ἄγγλων, ἐστράφη ὅμως εἰς τοὺς Γάλλους διὰ τὴν συνθήκην 1814.

1815. — Τὴν ἐπῆραν πάλιν οἱ Ἄγγλοι διότι εἶχεν ἔμβει εἰς τοὺς Παρισίους ὁ Βονοπάρτης.

1816. — Πάλιν τὴν ἐπῆραν οἱ Γάλλοι.

Αἱ μεσημβριναὶ ἐπαρχίαι.

1603. — Οὗτοι οἱ τόποι ἐξεκεπάσθησαν ἀπὸ τὸν Γουβοὺλ Γάλλον καραβοκύριον, τὸν ὁποῖον εἶχε ξίψει ἐκεῖ μία τρικυμία.

1697. — Ὁ Καπετὰν Οὐλαμίγγ, Ὁλλανδὸς ἔστειλε τρία καράβια.

Ὀλίγα ἠξεύρομεν περὶ τούτων τῶν τόπων.

Τέλος τῆς Τετάρτης Περιόδου.

1823

Κατάλογος τῶν φιλομούσων Συνδρομητῶν.

ΕΙΣ ΟΔΗΣΣΟΝ.

	Σώμ.
Ὁ κύριος Γρηγόριος Μαρασλῆς . .	10
— Ἀναστάσιος Μπούμπα . . .	5
— Εὐστρ. Σεβαστόπουλος . .	3
— Βαϊανὸς Παλαιολόγος . . .	10
— Στέριος καὶ ἀδελφοὶ Σταμέροβ .	3
— Βασίλειος Ξένης	2
— Κυριάκης Στάμμου	2
— Δημήτριος Παλαιολόγος . .	10
— Δ. καὶ Σ. Δούμα	4
— Ι. Κ. Γάλλη	2
Ὁ Εὐγεν. Ἰωάννης Σοῦτσος	1
— Ἀλέξανδρος Ἰωαννίδης Σοῦτσος .	1
— Ἀλέξανδρος Νικολάου Σουλτζιάρογλου	1
— Ἀλέξανδρος Χαρίτων . . .	1
Ὁ κύριος Θεοχάρης Ἰωαννίδης . . .	1
— Σταμάτης Κουμπάρης . . .	5
— Ἀλέξανδρος Μαῦρος . . .	10
— Θεόδωρος Ροδοκανάκης . . .	2
— Θεόδωρος Σεραφίνου . . .	3
— Χριστόδουλος Βηλαρᾶς . . .	2

	Σώμ.
Ο᾽ κύριος Κριονᾶς Παππᾶ Νικολάου	1
— Κωνστ. Παππούδοφ	2
— Σπυρίδων Κωνσταντᾶς	1
Η᾽ εὐγεν. Μαρίᾳ Χαντζαρλῆ	2
— Σμαράγδα Η᾽μαράκη	1
Ο᾽ κύριος Κυριακὸς Κουμπάρης	5
— Δημήτριος Χαζόγλου	1
Ο᾽ εὐγεν. Παναγιώτης Κουμελᾶς Καπιτάνος Βᾶς τάξεως τοῦ στόλου τῆς Μαύρ. Θαλάσ.	1
— Νικόλαος Μάνος	1
Ο᾽ κύριος Ἰωάννης Λ᾽μβροσίου	3
— Μηχαὴλ Μηλιώτης	3
— Παῦλος Σταμέροβ	1
— Λ᾽πόστολος Βαρατάση	1
— Γεώργιος Γεωργαντόπουλος	1
— Δημήτριος Οἰκονόμου	1
— Λ᾽θανάσιος Μότζου	2
— Παντολέων Κριτόπουλος	1
— Γεώργιος Παπάζογλου	1
— Δημήτριος Σταυρόπουλος	2
— Ἰωάννης Πάντου	1
— Λ᾽λέξανδρος Παλαιολόγος	1
— Γεώργιος Νάστου	2
— Ε᾽μμανουὴλ Σκλυρῆς	2
— Νικόλαος Παλαοῦζος	1
— Μ. Η᾽λιάσκος	1
— Κωνσταντῖνος Σκλυρῆς	1
— Κωνσταντῖνος Ἰωάν. Κοϊμτζῆ	1
— Νικόλαος Κατζόλης	1
Ο᾽ εὐγεν. Γεώργιος Γ᾽αζῆς	2
Ο᾽ κύριος Γρηγόριος Ροσόλημος	2

	Σώμ.
Ο᾽ κύριος Μηχαὴλ Α᾽λμαλῆς	1
— Κ. Ντάλλας.	1
— Δημήτριος Στεφανάκης	1
— Πέτρος Α. Βλαστὸς	1
— Γεώργιος Χριστοδούλου	1
— Νικόλαος Δημητρίου	1
— Η᾽λίας Μάνεσσης	1
— Δημήτριος Σίνου	1
— Ἰωάννης Σταμπούρσκης	1
— Γεώργιος Θ. Παπούδογλου	1
Η᾽ ἐκλάμπρ. Πριγκιπέσσα Ρ᾽αλοῦ Μουρούζι	1
Ο᾽ κύριος Νικόλαος Χριστοδούλου	2
— Βασίλειος Ἰωαννόπουλος	3
— Παῦλος Παλαιολόγος	2
— Νικόλαος Στούππης	1
— Ἰωάννης Α. Μιμῆ	1
— Λουκᾶς Μανάβης Λέσβιος	1
— Γεώργιος Μόναχος	1
— Πέτρος Παπαριγόπουλος	1
— Α᾽ναστάσιος Ξάνθος	1
— Νικόλαος Μονόπωλης	1
— Μ. Εὐμορφόπουλος.	1
— Χ. Μηχαὴλ Πατίχας	1
— Παναγιώτης Παμπολάρης	1
— Χριστόδουλος Χαραμῆς	1
Ο᾽ Γερομόναχος Δωρόθεος Παπαδόπουλος ἐκ Τρίκης	1
Ο᾽ Κύριος Μηχαὴλ Πετροκόκκινος	1
— Δημήτριος Παππαλιόλιος	1
— Ε᾽μμανουὴλ Μεϊντατζῆς	1
— Ἰωάννης Κοντούρης	1

Ὁ κύριος Περάκης Καπολάρης . . . 1
— Ἀναστάσιος Λάλης . . . 1
— Ἰωάννης Μπάναις . . . 1
— Νικόλαος Α. Μιμῆ . . . 1
— Βασίλειος Κωνσταντίνου Λεφτόσιου . 1
— Δημήτριος Μωραΐτης . . . 1
— Στέφανος Μαυροκορδάτος . . 1
— Γεώργιος Λασκαρίδης . . . 1
— Κωνσταντῖνος ἢ Ἀναστάσιος Δεσπότου 2
— Κάρλος Μήλιερ 1
— Βασίλειος Ἀπιλοφ . . . 1
— Δημήτριος Ἀντωνίου Φραντζῆ . 1
— Θωμᾶς Ἰωάννου . . . 1
— Κωνσταντῖνος Νίνης Ἀηρωκεραυνεὺς 1
Ὁ Πανοσιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Σέργιος Βυζάντιος 1
Ὁ Σοφολογ. Ἰωάννης Σταμελόπουλος . 1
Ὁ Κύριος Γεώργιος Κρασᾶς . . . 1
— Κωνσταντῖνος Μπαρπαρίγα . . 1
— Ἰωάννης Πετρίδης . . . 1
— Γεώργιος Μακρῆς . . . 1
— Νηχαὴλ Δημητριάδης . . . 1
— Παῦλος Ἀθανασίου . . . 1
— Ἰωσὴφ Βενιαμὴν Γιεφέτου ἐκ Κωνστ. Ἰσραϊλίτης 1
— Μηχαὴλ Κωνσταντινίδης . . 1
— Κωνσταντῖνος Παναγιώτου . . 1
— Θεόδωρος Ξανθόπουλος . . . 1
— Παῦλος Κάστρου . . . 1
— Παναγιώτης Διαλεγμένος . . 1
— Ἰωάννης Λεβίδης 1

Ὁ κύριος Ἰωάννης Ἀλμαλῆ . . . 1
— Βασίλειος Σέχας . . . 1
— Δημήτριος Σκαρλάτος . . . 1
— Νικόλαος Κυπριανὸς Πάριος . . 1
— Πέτρος Τζοβάνη 1
— Κωνσταντῖνος Παιβρησιανίδης . . 1
— Κωνσταντῖνος Βαρβάτης . . 1
— Ἰωάννης Βαλιάνος . . . 1
— Νικόλαος Μ. Τζετάκη Κρής . . 1
— Δημήτριος Δήμου . . . 1
Ὁ ἐξοχότατος Σπύρος Μηχαλίτσης . . 1
Ἡ κυρία Ταρσίτσα Λεβίδη . . . 1
Ὁ Πανοσιώτατος μέγας πρωτοσύγγελος Σωφρόνιος Ἄνδριος 1
— Νικόλαος Φραγκάκης . . . 1
— Ἡλίας Τραμούτης . . . 1

Εἰς Μόσχαν.

Ὁ κύριος Ἰωάννης Μπούμπας . . . 5
— Γεώργιος Χ. Κώστα . . . 2
— Νικόλαος Καταικουζηνὸς . . 2
— Γεώργιος Καραμάλένκος . . 3
— Ἀναστάσιος Γοργόλη . . . 2
— Νικόλαος Πατζιμάδης . . . 2
— Κωνσταντῖνος τοῦ Γκίκα . . 2
— Παῦλος Πασχάλης . . . 2
— Εὐθύμιος Κουτούλας . . . 1
— Γ. Μηλιώτης 1
Ἡ κυρία Ἀναστασία Κλιτζᾶ . . . 1
— Δημήτριος Μπούρης . . . 1

Ὁ κύριος Π. Βλαχούτζης 1
— Ἀντώνιος Κομιζόπουλος 1
— Σπυρίδων Χαραμῆς 1
— Στέριος Τέροβ 1
— Ἀλέξανδρος Κοκότας 1
— Ἰωάννης Μπίτζινος 1
— Γ᾽ωάννης Ἀραβατζῆς 1

Εἰς Νίζναν.

Ὁ Γερομόναχος Γρηγόριος Σίφνιος . . . 1
Ὁ κύριος Γεώργιος Ῥίζάρης . . . 5
Ἡ Ἀλεξανδρικὴ Ἑλληνικὴ Σχολὴ . . . 1
Τὸ Ἑλληνικὸν Μαϊστράτον . . . 1
Ὁ κύριος Σπυρίδων Τζαμαρείας . . 1

Εἰς Ταγαῤῥόγον.

Ὁ Πανοσιώτατος τῆς ἐν Ταγάνῤῥόγῳ Γεροσολιμικῆς Ἀλεξανδρικῆς Μονῆς Ἀρχιμανδρίτης Ματθαῖος 1
Ὁ Παναιδεσιμώτατος τῆς ἐν Ταγάνῤῥόγῳ Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Πρωτοϊερεὺς Ἀναστάσιος 1
Ὁ Αἰδεσιμώτατος τῆς ἐν Ταγάνῤῥόγῳ Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Εὐστάθιος Σακελάριος 1
Ὁ Πανοσιώτατος Γ᾽ωάσαφ Ῥεδεστινὸς . 1
Ὁ Πανοσιώτατος Χρύσανθος ἐκ Νήσου Καλλίμνου 1
Ὁ Πανευγενέστατος Εὐσέβιος Γ᾽ωάννου Καλαμᾶς 1

Ὁ Πανευγενέστατος Ἐμπορικὸς Σύμβουλος Μαρῆς Μαγουλᾶς 1
Ὁ Μου. Ἀναστάσιος Διαλεγμένος Βυζάντιος 4
Ὁ Μου. Χαραλάμπης Μορφιάδης ἐκ Καλλιουπόλεως 1
Ὁ Ἑλλογ. Γ᾽ωάννης Πλάτων Κερασούντιος . 1
Ὁ Ἑλλογ. Βασίλειος Καισαρεύς. . . 1
Ὁ ἐντιμότατος Γεώργιος Τζανάκης. . . 1
— Σταυρῆς Βαλιάνοβ . . . 1
— Σπυρίδων Κοντομίχαλος . . . 1
— Γ᾽ωάννης Γρηγορίου Ζαχάροβ ἐκ τῆς Νήσου Κουτάλεως . . . 1
— Διονύσιος Ν. Κουντούρης . . 1
— Γ᾽ωάννης Κοσμέτος . . . 1
— Παναγιώτης Π. Παύλοβ . . 1
— Ζαχαρίας Καραστάσοβ . . . 1
— Ποθητὸς Μαρκάκης Πάτμιος . 1
— Κωνσταντῖνος Ἡρωΐδης ἐκ Ῥενδίνης τῆς παρὰ Θεσσαλίαν 1
— Γεώργιος Παππαγιανόπουλος ἐκ Ζαγορᾶς 1
— Παναγῆς Τραυλᾶς ἐκ Κεφαληνίας 1
— Ἀγγελῆς Μπιρμπουτζούκης Θεσσαλονικεύς 1
— Ἀγγελῆς Γλυκὺς Λήμνιος . . 1
— Γεώργιος Χάνδρης . . . 1
— Ἀθανάσιος Σαραντινὸς Λήμνιος . 1
— Εὐστάθιος Σφαέλος . . . 1
— Δημήτριος Σπαϊνόπουλος . . 1
— Νικόλαος Σκιαδᾶς . . . 1
— Ἀλέξανδρος Μανέτας . . . 1

Ὁ ἐντιμότατος Θεόδωρος Ῥόττας	1
— Ἀρχίπης Χατζήγεβ	1
— Ἐμμανουὴλ Φούντης Πάτμιος	1
— Παναγιώτης Ναυπηγὸς ἐκ Νήσου Σκοπέλου	1
— Ἀργύρης Σκούρτζ	1
— Παναγιώτης Καλλιουπόλεως	1
— Πατέστας Νῖνος ἐκ Τζίας	1
— Ἀντώνιος Γραυλὸς ἐκ Κεφαληνίας	1
— Λαμπρινὸς Λ. Μαυρίκης	1
— Ἰωάννης Π. Παππώβ	1
— Δημήτριος Ἰω. Ξανθόπουλος	1
— Δημήτριος Γ. Κερεστετζόγλους	1
— Ἀντώνιος Γ. Κερασούντιος	1

Οἱ ἐν τῇ Σχολῇ σπουδάζοντες Λογιώτατοι.

Ἀριστείδης Ἀ. Γαζῆς	1
Ἰωάννης Ἀ. Βαρβάκης	1
Γρηγόριος Γ. Καπαράκης.	1
Νικόλαος Π. Μαλανδράκης	1
Ἀλέξανδρος Ἰ. Βαφέας	1

Εἰς Ἀνηεμίαν.

Ὁ κύριος Ἀλέξανδρος Μαρασλῆς Φιλιππο-πολίτης	1
Ὁ εὐγεν. Ἀναστάσιος Μπρούζης Ἠπειρώ-της	1
Ὁ κύριος Κωνσταντὶς Μπάλας	1

Ὁ κύριος Ἰάκωβος Σί. Ἠπειρώτης	1
— Ἀνώνυμος	1
— Χρισάφι Πασχάλης	1
— Σωτήριος Χ. Γωακεὶμ Φιλιππουπολίτης	1
— Ἀσιμάκης Ἀσιμικόπουλος Πελοποννήσιος	1
— Παναγιώτης Μουτάφογλου Βυζάντιος	2
— Κωνσταντῖνος Θεμελίδης Ἰωαννίτης	2
— Ῥοξάνδρα Θεμελίδηνα	1
— Ἰωάννης Διαμαντίδης Φιλιππουπολίτης.	2
— Νικόλαος Πατρίκιος Κεφαληναῖος	1
— Ἀνδρέας Καρατζῆς Ἰθακήσιος	1
— Κωνσταντῖνος Ἀνδρεάδης	1
— Παναγιώτης Ἀθανασίου	1
— Ἰωάννης Πατρίκιος Κεφαληναῖος	1

Εἰς Κέρτς καὶ Γενίκαλε.

Ὁ Αἰδεσιμώτατος Ἐφημέριος τῆς ἐν Γενίκαλε ἐκκλησίας Νικόλαος Μιχαλόπουλος	1
Ὁ κύριος Δημήτριος Παράσοβ	1
— Χρηστόφορος Μαρινάκης	1
— Κωνσταντῖνος Δημόπουλος	1
— Δημήτριος Καλαφάτης	1
— Κωνσταντῖνος Δημήτριεβ	1
— Ἐμμανουὴλ Βλαχόπουλος	1
— Θεόδωρος Μαρκόπουλος	1
Ὁ Λογ. Θεόδωρος Ἐλευθεριάδης Κεχαϊόπουλος	1

Εἰς Ῥένην.

Ὁ Ἐκλαμπρότατος Κόμης Μαμουνᾶς	1

Ο' Αἰδεσιμώτατος ἱερεὺς τῆς Γραικικῆς ἐκκλησίας Νικόλαος Στεφανάρης . . 1
Ο' Αἰδεσιμώτατος ἱερεὺς τῆς Ρ'ωσσικῆς ἐκκλησίας Δημήτριος Στολάρης . . 1
Ο' ἐξοχώτατος ἰατρὸς τῆς Καραντίνας Στέφανος Κελέφα Κρής . . . .
Ο' κύριος Α'θανάσιος Ξώδηλος . . . 1
— Παναγιώτης Ι'ατρός . . . 1
— Ι'ωάννης Μανδρατζῆς . . . 1
— Νικόλαος Μουτζόπουλος . . 1
— Ι'ωάννης Γαϊτάνης . . . 1
— Ι'ωάννης Κωνσταντινίδης Δαβίδογλους 1
— Ι'ωάννης Μυλωνᾶς Υ'δραῖος . . 1
— Παναγιώτης Χριστ. Βάρναλης . 1
— Δημήτριος Γιανακόπουλος . . 1
— Μιχαὴλ Γεωρ. Παππᾶ . . 1
— Γεώργιος Α'ναγνώστου . . . 1
— Γρηγόριος Α'λεξιάδης . . . 1
— Γεώργ. Μπουγιουκλῆς . . . 1
— Παντελῆς Γεωργ. Στραφτόπουλος . 1
— Δημήτριος Κομνινοῦ . . . 1
— Σπυρίδων Κωνσταντίνου . . 1
— Μούνιος Μαυρουδῆ . . . 1
— Γεώργιος Α'ναστασίου . . . 1
— Συμεὼν Δημητρίου . . . 1
— Ι'ωάννης Κρεϊτόρος . . . 1
— Δημήτριος Μῖσος . . . 1

Εἰς Τριέστιον.

Ο' κύριος Ι'ωάννης Ρ'άλλης . . . 1
— Α'μβρόσιος Στεφάνου Ρ'άλης . 1

Ο' κύριος Α'ντ. Μ. Α'ντωνόπουλος . . 1
— Ε'μμ. Κωσσαντέλης . . . 1
— Γεώργιος Ξένης 1
— Παῦλος Κωνστ. Μαυρογορδάτος . 1
— Στέφανος Κλίμης 1
— Προκόπιος Δ. Καρτσιότης . . 1
— Μ. Ρ'οδοκανάκης τοῦ Αὐγουστίνου 2
— Α'ντώνιος Θ. Ρ'άλλη . . . 1
— Α'ντώνιος Δημητρίου . . . 1
Η' ἐν Τεργέστῃ Ε'λληνικὴ Σχολή . . 1

Εἰς Λιβόρνον.

Ο' κύριος Ζωζῆς Ρ'οδοκανάκης . . 1
— Μανουὴλ Παντ. Ρ'οδοκανάκης . 1
— Παντ. Ρ'οδοκανάκης . . . 1
— Λούκας Ρ'οδοκανάκης . . . 1
— Παῦλος Π. Ρ'οδοκανάκης . . 1
— Ματθαῖος Ζ. Μαυρογορδάτος . 1
— Δημήτριος Βασιλείου . . . 1
Διὰ τὸν Υ'ψηλότατον Πρίγγιπα Καρατζᾶν Π. Πάλης 2
— Παναγιώτης Πάλης . . . 1
Ο' ἴδιος καὶ Δ. Μεσταγὲς διὰ τὴν Σχολὴν τοῦ Γένους μας 1
— Κωνσταντῖνος Τοσίτζας . . 1
— Δημήτριος Κυριτζίδης . . . 1
— Α'ναστάσιος Δεσπότης . . . 1
— Ι'ωάννης Α'νδρεάδης . . . 1
— Γεώργιος Μεϊτάνης . . . 10

Εἰς Μασσαλίαν.

Ὁ Πανοσιώτατος Παππὰ Καλλίνικος Κρεατσούλης	1
Ὁ κύριος Μηχ. Ῥοδοκανάκης ποτὲ Παύλου	2
— Ἰωάννης Δ. Μαυροκορδάτος	2
— Τζωρτζῆς Τζιτζίνιας	1
— Τζωρτζῆς Δ. Τζιτζίνιας	1
— Παῦλος Μ. Τζιτζίνιας	1
— Αὐγουστὺς Ῥάλλης	1
— Παρασκευᾶς Σεκιάρης	1
— Ἀνδρέας Ἀργέντης	1
— Ἀμβρόσιος Ἀργέντης	1
— Πετροκόκκινος καὶ Ἀγέλαστος	1
— Στέφανος Ῥοδοκανάκης	1
— Τουμαζῆς Γαλάτης	1

Εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἡ Σχολὴ τοῦ μεγάλου ῥεύματος	1
Ὁ κύριος Ἰωάννης Τουφεξόφ	1
— Παναγῆς Μουσούρης	1
— Βασίλειος Ἀσκληπειάδης	1

Τὰ λοιπὰ ὀνόματα δὲν ἐπροφθασαν.

1023

Παροράματα τῆς Γ^ης καὶ Δ^ης Περιόδου.

Σελ.	Στίχ.	Γρ.
26	— 17	— ἥτις
56	— 18	— τόπους
61	— 15	— χωρὶς διακοπήν
70	— 2	— Παῦλος ὁ Α'.
76	— 21	— καὶ ὅ,τι δὲν ἐπιθυμεῖ, ν' ἀποξίπτῃ
77	— 2	— τῷ πνεύματι."
—	— 24	— εἰς τὰς ὁποίας ἀπὸ τὰς ὁποίας
82	— 8	— Αἰγέα, ὅτι, ὅταν
89	— 4	— οἱ ἐχθροί του
91	— 14	— ὀψάρια
94	— 22	— ποικιλίας
105	— 18	— λοιπὸν
—	— 19	— χρυσοῦν κριάριον
106	— 27	— Μήδεια
110	— 22	— ἡ
141	— 2	— πυραμιδοειδῆ
171	— 21	— ἐδολοφονήθη
176	— 10	— ὑψηλά.
194	— 3	— ἐδέχθησαν· ἐσύστησε
202	— 23	— ὅλα
318	— 7	— ὠφειλήματα
326	— 17	— Ταμερλάνον
347	— 7	— φονεύει
349	— 9	— νίκας του
356	— 13	— πειρατής.